SYNONYMORUM SYLVA,

OLIM

A SIMONE PELEGROMO Collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illuſtrata.

Nunc autem è Belgarum ſermone in Anglicanum transfuſa, & in Alphabeticum ordinem redacta, per *H. F.* Ab eodem denuò multis locis emendata & aucta.

Acceſſerunt huic editioni Synonyma quædam Poëtica, in Poëſi verſantibus perquàm neceſſaria.

LONDINI,
Excudebat *S. Griffin.* ſumptibus *Joſ. Kirton* apud quem proſtant ſub Inſignibus regalibus in Cœmiterio D. *Pauli*, 1663.

JO. SERRANUS
DE SYNONYMIS
Ad LECTOREM.

VT Studioſus delectum quendam Synonymorum habere poſſit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis, veluti per tranſennam, indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, jam non eſt noſtri inſtituti, nec illa brevibus vel paucis abſolvi poſſet. Quare exactam & accuratam methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocii ſupereſt, vel quos id ſtudiorum genus delectat. Nobis ſatis erit, ſi vel viam utcunque monſtraverimus: Ea autem Synonymorum, ſive per Synonymiam, variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione deſumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium, & ante omnia, id agit, ut doceat nos de rebus, propriè, certò, appoſitè, verè, ac infallibiliter loqui. Ac ideo præſcribit nobis, quomodo omnium rerum eſſentiam, ſive exiſtentiam, aut ſubſiſtentiam, genus, ſpecies, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, paſſiones, tempora, locos, ſitus, habitus, diſpoſitiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, ſimilitudines, contrarietates, cauſas, officia, & effectus, ſicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare poſſimus. Ex ejuſmodi conditionum, proprietatum, accidentium & cauſarum multiplicate, naſcitur rerum appellendarum & deſcribendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, ſicut à patre, avo, &c. liberis imponuntur nomina, ut Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à ſpecie oritur generalis appellatio, ut cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut juſtitiam virtutem dicimus, & pium dicimus qui omni virtute ac Chriſtiana fide eſt præditus. Secundò & à differerentia ſumuntur appellationes, ſicut animus dicitur Anima eo quòd vegetat, Spiritus quod contemplatur, Senſus quòd ſentit, Animus quòd ſapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd diſcernit, Memoria quòd recorda-

112877

tur, Voluntas quòd vult. Sunt enim, quoad Subſtantiam, eadem. Differunt
autem ejuſmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam Flendi varia eſt diffe-
rentia; Flere enim eſt lachrymis plangere, & eſt hominum tantùm Lachry-
mare, ſive lachrymari, & lachrymas effundere; & fit interdum ſine ſono, &
transfertur etiam ad vites. Lugere, eſt valdè flere, & eſt in luctu ac lugubri
habitu eſſe, ex obitu charæ neceſſariæque perſonæ. Gemere eſt, cùm præ an-
guſtia ex pectore ſonus erumpit. Plangere, eſt percuſſione ac verberatione
pectoris, capitis, vultus, aliorumve membrorum ſe dolore afficere. Plorare,
eſt voce flebili & effuſâ dolorem ſuum aperire. Atque hinc proveniunt
ſpecies, ut Animæ ſpecies ſunt: Anima, Spiritus, Senſus, Animus, Mens,
Ratio, Memoria, Voluntas. Fletûs ſpecies ſunt: Lachrymæ, luctus, gemi-
tus, planctus, ploratus. Odoris boni, ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Ma-
li vero; Fœtor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties
ejuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè utimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, ut hominem à loquen-
di proprietate ſæpe loquacem dicimus, etiam locutuleium, item etiam dica-
cem, alias blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem, Et ab
edendo; Edacem, edonem. A bibendo; Bibacem, bibulum, bibonem, bi-
boſum, bibaculum. Simili modo & ab Officiis ſortiuntur ſæpe varia ac mul-
tiplicia nomina, ut cùm Joannes dicitur Baptiſta; Lucas, Evangeliſta, atque
etiam medicus. Paulus, Apoſtolus. Et Julius dictus fuit, Tribunus, Quæ-
ſtor, Ædilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator; ſcilicet
ab officiis, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innume-
ra fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: ut,
agricola, ſive agricolator, ab agris colendis; Ruſticus ſive Ruricola à rure co-
lendo; Colonus, à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignari-
orum, ferrariorum, ferariorum, aurariorum, argentariorum. Ejuſmodi denomi-
nationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſ-
ſione. Nam deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt di-
cuntur facturæ & creaturæ, item opusmanuum ejus. A tempore, ſicut habitacula
quædam nominantur æſtiva, aut hybernalia, vernalia, brumalia, ſive hyemalia:
Item homo ab ætate, infans, puer, adoleſcens, juvenis, vir, ſenex, decrepitus. Sic
adoleſcens dicitur Ephebus. Et puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res
pro temporis varietate varia ſortiuntur nomina, ut Hieruſalem dicebatur
Primum Jebus, deinde Hieruſalem; &, poſt devaſtationem, Ælia.

A loco, ut, qui apud Græcos dicebantur Philoſophi, apud Perſas Magi,
apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnoſophiſtæ, apud Ægyptios Sacerdo-
tes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos ſapientes, & apud Aſſyrios chal-
dæi nominabantur.

A ſitu, ut Hieruſalem, à monte Zion, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, ut Philoſophus, Orator, Poeta, Muſicus, Theologus, Juriſta,
Medicus.

A forma & pulchritudine, ut cum aliquã nominamus Venerem, Helenam: aut
etiam à deformitate, ut cum dicimus aliquem eſſe Therſitem, Æſopum, Cory-
thæum.

A figura, ut quando menſarios orbiculos à rotundiate Orbes, ſive à qua-
drata figura Quadratas dicimus. Sic menſæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, ut ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum, ſive Æ-
myliani, ab Iſraele Iſraelitæ, ab Iſmaele Iſmaelitæ, à Juda Judæi, &c.

A ſimilitudine, ut ubi hortos appellamus Paradiſos Puellas Veneres.

A contrarietate, ut cùm bellandi exercitium Bellum dicimus, quaſi mini-
mè bellum, hoc eſt bonum. Aut quando, per Ironiam, aliquem vocamus Po-
etam, Muſicum, Oratorem. Aut, ut eſt in proverbio, Tertius Cato, Octa-
vus Sapientum, Alter Hercules. Sic & à cauſis, variæ & diverſæ ſumuntur ap-
pellationes; ut à cauſâ efficiente Occiſor, Necator, Interfector, Trucida-
tor, Homicida, Patricida, Matricida, Fratricida, Adulter, Mœchus, Mœcha-
tor, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, ut à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei,
quaſi ex terra humoque facti; Janua ferrea; A literis literatus, literarum pe-
ritus, ſciens, expertus. Sic librum ſive volumen vocamus Codicem à materia,
eò quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur Volumen à volvendo. Item fur dici-
tur Manticularius ſive Manticulator, marſupicida, ſaccularius, peculator,
ſuppilator, eo quod furando ejuſmodi formis & modis uti ſolet: manticulas
enim attrectat, ut furetur; ac inferens ſe confertæ multitudini, marſupia aut
ſecat, aut artificioſo dolo aperit, evacuat, & pecunias aufert. Tum à marſu-
piis ſecandis, ſive abſcindendis marſupicida dicitur: vocatur & ſaccularius à
ſacculis ſub veſte latentibus, in quos furtivam rem reponit. Et peculator,
quod aliorum bona furtivè ſibi peculiaria & propria, ac ad ſe pertinere faciat.
Et ſuppilator ab eo quod clancularıè rapit. Sic negotiandi forma eſt, inire
commercia, exercere commercia, ſive mercaturam, mercari & contrahere
commercia. Negotiator enim à negotiando hiſce formis utitur. Primum e-
nim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium: Deinde inter
negotiandum exercet commercia, ſive mercaturam. Tum qui vult mercatu-
ram exercere, opus eſt ut mercetur, id eſt, emat ac vendat merces; Poſtremo
neceſſe erit ut emptas merces in unum contrahat, atque comportet. Et cau-
ſa efficiens, appellatur negotiator, exercens commercia ſive mercaturam,
mercator. Sic etiam uxoris ducendæ forma eſt, Contrahere, inire matrimo-
monium, jungi fœdere matrimonii, copulari, ſortiri conjugium, vinculis ju-
galibus ſeſe innectere, ducere uxorem: Nam matrimonii copulatio eſt quo-
dammodo contractus. In iſtiuſmodi verò contractu duo junguntur ac copu-
antur fœdere matrimonii; atque ita demum ſortitur, id eſt, ſorte ſive fato
quodam acquirit conjugium, atque ſeſe ita annectit vinculis jugalibus, ac
poſtremum ducit uxorem ſecum domum.

Pœnitentia ſive pœnitendi forma eſt, duci pœnitentia, ſubire pœnitentiam
agnoſcere peccatum, errorem, & culpam. Dolere, triſtari, angi, cruciari pro-

pter peccatum, errorem, & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac judicium Dei, pœnas, cruciatus, ignes infernales, ac mortem æternam. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem; ab errore, ad veritatem; à peccato, ad juſtitiam. Et qui patitur ita ſe duci, is quodammodo ſubit jugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus recte ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſque hactenus nos erraſſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in iram ac judicium dei, ac meruiſſe æternum ſupplicium; Huc ubi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, triſtari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi; tunc cor incipit temere, pavere, formidare, ac horrere iram, minas, ac judicium Dei.

A cauſa finali: nam ubi tres cauſæ anteriores recto & juſto ordine præceſſerunt, tunc ſequitur finis rectus ac bonus. Sin minus, ſequitur finis pravus; ut ubi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, ſcientem, expertúmque. Nam is ſolet eſſe finis bonæ inſtitutionis: Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Muſicum, &c. Contrà, qui nihil diſcit, neque à quoquam inſtitutus eſt, eum vocare ſolemus, Idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem, &c. Nam is finis comitatur eos qui diſciplinam aſpernantur ac negligunt. Ita, candide Lector, vides unde fiat, & quibus ex fontibus proveniat, quòd ſæpe uni rei plures appellationes aſcribantur, & quod de una eademque re plurifariam ac diverſis modis loqui ſolemus; ita tamen, ut ſemper eandem & nullam aliam rem intelligamus. Nempe ſi dialecticos locos (quibus unamquamque rem deſcribere, ac definire ſolent) probè conſideraveris, in juſtum ordinem tibi præſcripſeris, memoriæque mandaveris, tum ſæpe vel ex ſingulis aut pleriſque ex locis unamquampiam vel denominationem, definitionem, vel deſcriptionem deſumere, atque orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipſum & Grammaticus & Dialecticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, ubi tibi deſcribit vocum ſignificationes, ac vult tibi earundem ſignificationem, rationem, & cauſam reddere, tunc ducit ſuam rationem ſive cauſam à quopiam iſtorum locorum, & ait: Hæc res inde ejuſmodi ſignificationem habet, nempe à patre, à majoribus, ab ejus auctore, ab officio, à loco, à ſitu, ab habitu, à tali forma ſive figura, à materia, propter hunc finem, &c. Tum ſi inſpicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum advertes ejuſmodi loquendi modos ex hiſce pro manare fontibus; ut cum dicit, Dare negotium idem eſt quod mandare: Nam mandati cauſa finalis eſt negotium, ita ut qui mandatum velit exſequi, negotioſus ſit neceſſe eſt. Dare palmam, idem eſt quod victoriam concedere. Palma autem ſignum eſt victoriæ; qui ergo palmam alteri præbet, ſignificat eum victorem. Dare effectum, ſignificat expedire. Qui enim rem aliquã effecit, elaboravit, abſolvit, jam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, i.e. extorquere pecuniã à ſimilitudine. Faciliùs enim quiſpiam à quopiam è naſo mucum emungeret, quàm è ſene pecuniam adipiſceretur. Obire munus, eſt acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita ubi liber, ſi modò animum advertas,

experi-

experieris in omnibus loquendi modis aliquam ſub eſſe cauſam. Sicut Eraſm. in ſuis Chiliad. nihil aliud agit, quàm ut doceat, unde, & quibus ex cauſis Proverbiorum ſententiæ ortæ ſint. Deinde, & idem agit Dialecticus in ſuo dicendi genere. Nam poſtquam rerum conditiones ac proprietates per locos ſuprà nominatos edocuit, tum inde porro reliquã ſuam tractationem proſequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diviſiones, propoſitiones & argumentationes. Et daturus alicujus rei definitionem, ſumet eam, aut ex rei eſſentia aut à genere per ſpecies, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à cauſis, aut officiis, aut membris, &c. Denide oſtendens definitionem, certitudinem veram, Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propoſitiones convertendas, atque ita experiri, an converſæ æqui polleant. Nam primam poſtquam rem aliquam docuit definire ex rei ſubſtantia, tum definitionem docet convertendam, hoc eſt, aut ſubjectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubjecti collocandum, aut ſignis aliquibus adjectis aliquo modo commutandum: ut, potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, jubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis convertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus eſt potus. Ecce jam habes Synonymiam; nam utro modo efferas, idem ſonat: Sic avaritia, eſt omnium rerum cupiditas; omnium rerum cupiditas, eſt avaritia; & ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremò etiam Rhetor, etiamſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſplendide dicere ſtudeat; & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum vel audientium vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſuprà nominatis dialecticis locis, ceu fundamento, nititur. Nam utcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad hujuſmodi locos referri poſſunt, ſicut illorum libri nobis multis & pleniſſimè tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis, ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Hujuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quàm ut nos erudire conentur, quam variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre, valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſiderat, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam quàm diligentiſſimè ediſcat, præcipuè vero Dialecticam, & maximè ea parte, ubi locos proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſque ſibi quàm familiariſſimè efficiat, ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, ut eos ad unguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſſimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de una re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos ſibi quiſque ad ſuum uſum reſervabit, quos poſtea ad quamvis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare potuerit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, ut inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Ubi enim didiceris de una re variè multiſque modis loqui, tunc judicium eſt adhiben-

dum

dum quâ in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quivis loquendi modus ad hibendus ſit. Id quod quiſque uſu & exercitatione perdiſcet. Adhæc, non parum ad r[illegible]m faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſſidue verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & n otet, quibus quiſque loquendi modis uti ſoleat, quò eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſſit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & uti poſſis, & ad horum imitationem ſimilia & plura effingere valeas. *VALE.*

An

A

An Abbot, vide Biſhop.

to Abaſh, to fray, to fear.

Conturbare metu *Terrorem*, metum, vel pavorem alicui afferre, injicere, incutere, inferre; terrefacere, ſtupefacere, obſtupefacere, obſtupere, obſtupeſcere, ſtupere, terrere
Et faciunt geminos enſis & unda metus
Concuſſa pectora, animi turbati
Dum ſtupet, obtutuque hæret defixus uno
Obſtupuit, ſteterantque comæ, & vox faucibus hæſit.
Attonitus viſu ac voce deorum
Attonitis inhiare animis
Animo exterritus
Obſtupuere animi, vide to feare

Abaſhed, vide Aſtoned.

to Abate in Reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, ſubtrahere, decurtare, Cic. *Tuam* partem dimidiam quemadmodum vis, decide
Decidere partem, pud Plauteum, pro demere ſummam
Deducere de rationibus

to Abate in courage, vide a Baſe minde, and Diſpaire.

to Abhorre a thing, vide to Loathe.

to Abide to ſuffer great griefes or paines

Suſtinere, pati, ferre dolorem immodicum, gravem acerbum incredibilem, qui vix ferri poſſit
Acutiſſimum capio, ſuſcipio, haurio, traho dolorem
Cruciatibus angor, conficior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, diſcrucior, divellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, divexat, perturbat, afficit, gravat
*C*oncidit, cecidit animus ictu doloris vi curarum, concurſu moleſtiarum labefactatus, convulſus, percuſſus eſt
Jaceo in mœrore ac ſordibus
Curis & ægritudine maceror
Contabeſco acerba ſolicitudine, gravi cura, angore, ac mœrore, vide to ſuffer

to be Able, to may or can.

Valere
Poſſe
Queo. Saluſt.
Poteſſ: apud *C*omicos
Habere poteſtatem, facultatem
Vires, vim habere
Potens eſſe
Viribus valere ad aliquid agendum

Able vide Apt.

not Able.

to Aboliſh, to undo to diſannul, or repeal.

Irritare Irritum facere
Caſſare, *Infirmare*
Leges reſcindere
Decreta ſcindere, *Revellere*
Invalidum reddere
In nihilum redigere, *Tollere*,
Retexere, Revocare
Leges, tabulas reficere, frangere
Abrogare, Antiquare, Abolere
Annihilare, ἀκυροῦν
Conſuetudinem malam radicitus evellere, 8. diſtinct
Inducere decretum, Senatuſconſultum, *Sueton.*
Inducere locationem, pro irritum facere contractū. & abrogare, Cic. *H*ic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducitur
Rumpere rogationes
Edicta rumpere, apud *Hor.*
Errores craſſos, cacoethes, abuſus, ſuperſtitiones in Eccleſia ſubnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere

Aboliſhed, vide out of uſe.

Abſolute, perfect.

Perfectum, Abſolutum
Completum, Plenum
Summum Elaboratum
Expolitum, Perpolitum
Expletum omnibus ſuis partibus
Omnes numeros habens, ut Stoici dicunt
Dextrum, id eſt, Perfectum, Virg.

to Abſtain from meat.

Cibo parcere, parcius uti
De cibo detrahere, temperare, abſtinere, moderari, vel ei cibum minuere

Abundance, plenty.

Abundantia, Exuberantia
Multitudo, Affluentia
Opulentia, Satietas, Plenitudo
Copia, Luxus, Ubertas

Pro-

Prodiga rerum luxuries
Redundantia, quam vulgus ſuperfluitatem vocat

Abundant, plentifull.

Affluens, profuſus
Abundans, ἀφειδώμενος
Redundans, Supervacuum
Superfluum, Supervacaneum
Uber, Exuberans
Copioſum, Cumulatum
Dives, Locuples
Supra vota ſuppetens

Abundantly, plentifully, or copiouſly.

Abunde, Abundanter
Ubertim, Profuſè
Uberrimè, Dapſilè
Affluenter, Satis ſupérque
Copioſè, Affatim
Largiter, Largè
Locupletiſſime, Cumulatim
Cumulatiſſimè, Plena manu
Pleno cornu, Ampliter
Opimè atq; opiparè, Plaut. vide

to abound in great plenty have great ſtore.

Abundare, πλεονάζειν, Redundare
Scaturire, Superare
Superabundare, Exuberare
Superfluere, Profluere
Affluere tam bonis quam malis
Copiam habere magnam & luculentam
Supra modum quippiam poſſidere
Circumfluere, Cic. ad At. 2.
Circumfluens gloria, Scatere

acceptable, vide Bear.

to account, or reckon.

Reddere, ſeu etiam facere rationem expenſam
Referre rationem ſeu impenſam
Impenſam ad calculum revocare
Computare, ψηφίζειν
Calculum ponere ſeu rationem
Supputare
Συναίρειν λόγον in Evang.
Ratiunculam reddere
Ratiunculam ſubducere
Λόγον καὶ λόγους ψηφίζειν
Sumptuum rationem ſubducere
Λογιζομένους
Calculare, Ratiocinari
Ad calculum reducere, Cic.
Facere calculum
Ducere rationem, λογίζεσθαι
Subducere ad nummum
Facere computationem apud Aſco.
Dare calculum, rationem
Rationem inire
Ad circulos notare
¶ Rationem rectè ſcire ſubducere
Rectam rationem colligere, conſtanti ratione to caſt a true account

my accounts being caſt up I ſhall know my loſſe.

Putatis, Supputatis, Ductis, ſubductis rationibus, rerū mearum faciam, colligam, percipiam, perſtringam, conficiam, deprehendam intelligam, ſentiam rei familiaris jacturā, Damnum, Detrimentum

an account or reckoning.

Ratiocinatio, λόγος
Supputatio, Subductio
Computus, & computatio vulgo dicitur, ſed minus Latine
Expenſarum ratio, apud Ciceronem eſt ratio ſumptuaria
Ratio dati & accepti, expenſi & accepti, Calculus
Tabulæ accepti & expenſi
Conficere tabulas rationes in ordinem, quod vulgus dicit Regiſtrum facere, in quo ſcilicet accepti datique ratio notatur
Expenſi, impenſique rationem deſcribere, to write a reckoning
Codex liber rationarius, regiſtrum vulgo dicitur, a reckoning book.

to overſee or examin an account.

Rationes diſpungere, ſignificat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc diſpunctio pro diligenti examinatione percunctationéque accipitur, ut ſcribit Alciatus quod veteres ſoliti fuerint rationes quum data & accepta conſtitiſſent, tranſverſo puncto confodere, Rationes diu peractas abſolutaſque recognoſcere

of no account.

Nullius pretii, Infimæ conditionis, obſcuri loci, nullius ordinis
Deſpectus, abjectus, contemptus
Nulla majorum laude commendatus, honeſtatus, nobilitatus

a maſter or auditor of accounts

A rationibus, A calculis
Ratiocinarius, quem Cic. vocat calculatorem
¶ Magiſter rationum curiæ quem Contrarotularium, vulgo vocant, comptroller.

of one accord, conſent, heart, or will,

Unanimis

Unanimis, vel Unanimus
Concors, conſentiens.

with one accord and conſent.

Unanimiter
Conjunctis ſententiis
Concorditer
Una mente, uno ore, Pari voto & uno conſenſu, uno animo atque una voce, vide conſent.

to do a thing with one accord or conſent.

cōpoſito rē gerere, agere, facere
Ex pacto, ἐκ συνθήκης, compoſito rem gerere
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex compoſito, ἐκ παρακλήσεως
Compoſito pacto factum eſt, Terent.
Nihil non ex compoſito fecimus
Pactum ſervavimus, Plinius.

to accuſe one, or to lay to his charge.

Arguere aliquem furti, pecuniæ interverſæ,
Dicam ſcribere, vel impingere.
Crimen obiicere, pro quo inferre crimen, Cicero dixit
Crimen intendere
Accuſationem contra aliquē inſtituere
Contra venire, Cic.
Crimen impingere, quod Græci
Αἰτίαν ἐπάγειν dicunt
[illegible]
Reum agere, Accuſare, poſcere
Incuſare, Culpare
Inſimulare, Sugillare
Criminare, Deferre aliquem:
Aliquem in crimen vocare:
Furti aliquē alligare, agere:
Crimen conferre, conjicere in aliquem
Crimina Congerere
Judicare reum
Aquirere capite vel capitis, pro criminaliter contra aliquem procedere
Similiter Accerſere, vel arceſſere aliquem in judicium capitis, Cic. unde capiti accerſiri, to accuſe of a deadly offence or crim. apud Plutarchum.
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumniis capitis aliquem expetere.
Calumniari
Criminibus falſis inſimulare
Falſum crimen intendere in aliquem, to accuſe falſly

not accuſtomed to labour

Nondum es aſſuetus, aſſuefactus laboribus
Labores ferre, ſuſtinere, non conſueviſti, ſenſiſti, tuliſti,
In laboribus non verſatus, in exercitatus, rudis & inſolens es
Nondum tibi labor familiaris eſt
Laboris impatiens, vid. wont

acquaintance.

Notitia, Conſuetudo, Converſatio.
Conjunctio, Familiaritas, uſus.

to atchieve, vide End

to be acquainted or familiar with one, to be converſant or keep company with.

Agere conſuetudinem, exercere
Familiariter uti, Viſitare
Domeſticam agere con ſuetudinem,
Verſari, Converſari
In perditiſſima juvenum colluvione verſari
Commercium habere, ſeu rationem
Unde malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an action in the Law againſt one, or to ſue one in the Law.

Citare, in jus Citare,
Litem movere, apud Cicero nem.
Trahere ad judicem, ad ſubſellia
Per fora trahere
Actionem intendere, inſtruere, to make his complaint
In jus ducere, trahere, vocare, rapere, Ἐλκύειν
Obtorto collo in jus trahere Hiero.
Educere in Juſtitē intendere
Δίκην λαγχάνειν
Convenire aliquem in jus, ad judicem vocare, vocare in crimen
In Judicium, trahere, ducere
Κατασπᾶν εἰς ἀγῶνα
Poſtulare aliquem injuriarum
Dicam illi ſcribere vel impingere
Moleſtiſſimis litibus aliquem involvere
Odioſis aliquem divexare litibus
Diem dicere, vide to Sue.

an Act of Parliament. vide **Commandement**

Added or put into

Adſcriptus, Annumeratus
Additus, Adſcitus
Coorptatus, Lectus
Receptus, relatus, poſitus, collocatus, recenſitus in ſtudioſum numerum, in amicorum album relatus.

to adorn, vide to Beautify

to advance, vide Promote

to advance learning, vide **Learning.**

to adventure upon fortune, vide **Fortune and Danger.**

an Adverſary, vide **Foe.**

Adverſity, vide **ill Fortune.**

to Advertiſe ſecretly, vide **to warne and to put in remembrance.**

Adviſed vide **Circumſpect.**

by your Advice, vide **by your Counſell.**

to commit Adultery.

Adulterare, & Adulterari
Mœchari μοιχεύειν
Mœchiſare, apud Plautum
Adulterium committere, inferre
Sitientibus agris propriis alienos irrigare metaphoricè
Alienum arare fundum
Ἀλλοτρίαν ἀρούρεχι ἐροῦν
Cum alieno toro rem habere
Capere uſuram corporis uxoris alterius, apud Plaut.
Alterius torum maculare, polluere.
Uxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or Cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cucullus & Curruca proverbio dicitur, apud Juvenalem & Plaut.
¶ Mœcha, Adultera, Succuba Alieno marito ſe ſubjiciens.

Adultery.

Adulterium, Mœchia, furta incomplexus

Stuprum apud Quintilianum & Plautum pro eodem.

to Admoniſh, vide **Exhort**

an Advocate, vide **Atturney.**

Affability, vide **Courteſie.**

Affection.

Affectus, Studium, Animus. Voluntas, Libido, vide **Will**

Affectionately.

Intimè, Cupidè, Ambitioſè Curioſè, Voluntarie, ultrò

to affirme, or aſſure.

Adſerere, vel aſſerere
Aſtruere efficacibus argumentis
Certò dicere
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
Συμβιβάζειν Aſſeverare
Affirmare, διαβεβαιοῦμαι
Inſtare factum, Terent.
Ille inſtar factum
Omni aſſeveratione confirmare
Aſſeverantius dicere
Corroborare, Ratum habere
Pleno ore affirmare, ut aiunt. nam veri periculum non ad me recipio Soli

afterward, or after this

Poſtea, Poſtquam
Poſtea quam, poſti, ubi,
Poſt ubi, Simulac,

again, eftſoones.

Rurſus & Rurſum
Αὖθις πάλιν Iterum,
De Iterato in ſacris literis Secundo
Ἐξ ὑπαρχῆς De integro
A novo vulgus dicit
¶ Viciſſim, per vices, vice verſa
Ἀνάμιξ Alternatim, ἀμοιβαίως
Alternis, Alternè παραλλάξ.
Nunc unum, nunc aliud.

againſt, or contrary

Contra, κατὰ cum gen.
Adverſus & Adverſum, præpoſitiones. Præter, Terent. Præter civium morem atq; legem. In cum accuſativo.
Ad pro contra quoq; ponitur
Erga, ſed ſæpiſſime in bonam partem, quamvis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Livium.

to be againſt, or contrary.

Adverſari, Obſiſtere, Obſtare.
Oppugnare, Impugnare.
Reſiſtere, obluctari, Reluctari.
Obniti, Reniti, Repugnare.
Contra ſtare.

age, time, everlaſting, perpetuall.

Ætas, ſæculum, ævum
Perpetuus, a, um. Sempiternus, a, um
Sempiternitas
Æternus, a, um
Perpetuitas, perpetuò adverb.
Æternitas, vide **Old.**

aged, or old of 12. yeares.

Annos duodecim natus eſt
Duodecimum ætatis annum agit
Ætas ejus eſt duodecim annorum
Duodecimum ætatis annum non exceſſit, non egreſſus eſt.

the prime, the flower of age, or time.

Flores ætatis, Integra, Firma, Valida es ætate.
Ætate viges, Validus & Firmus es.

of

of one or like age.

Coævus, ὁμῆλιξ ἥλιξ
Coætaneus, Æquævus
Ejuſdem ætatis, eadem ætate
Æqualis
Collactenus, ſimul lacte nutritus
Ætate conjunctus
Par ætate & annis
Contemporaneus
Synchronius, συγχρόνιος

aged, vide **old.**

to agree, vide **to conſent.**

to agree with the time, to be even, and jump with the World or time.

Omnium horarum hominem agere
Comparare ſe ad omnia
Regionis moribus ſervire, obſecundare
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare
Scire foro uti
Servire ſcenæ occaſioni
Polypi mentem habere
Πολύποδος νοῦν ἴσχειν
Rebus præſentibus, tempori loco ſeſe accomodare
Inſanire cum inſanientibus
Τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι
Uti foro, tempori cedere
Tempori ſervire, pro tempore agere
Καιρῷ λατρεύειν, Phocyll
Omnibus vel tempori ſe accomodare
[illegible] πρὸς τὸν καιρόν
Opportunitatem expectare
Καιρὸν θεραπεύειν
Neceſſitati parere
Tempus ſpectare aptum
Obſervare temporis occaſionem
Amiculum pro venti aptare flatu

agreement, or concord.

Concordia, Mutua gratia, Unio
Conſenſio, Pax publica
Tranquillitas Voluntatum
Studiorum & Sententiarum ſumma conſenſio, Cic.
Conſenſus omnium rerum
Idem velle & Idem nolle
Eodem animo, eadem & ſentire & decernere
Unanimitas
Unus omnium rationum conſenſus
Conſentiens voluntas
¶ Concordia parvas res videas creſcere, diſcordia vero ſplendidas maximaſque opes dilabi ac deflorere
¶ Concordia reſpub. omnis conſtat quantumvis parva, necnon opes conſervantur maximæ, & augeantur exiguæ Contra, factionibus & diſſidiis opulentiſſimæ quæque & celeberrimæ civitates funditus exſcinduntur, vide **Promiſes**

an agreement of peace, vide **League.**

to ayd vide **help**

the ayre.

Aer ἀήρ, Cœlum, Aether
Jupiter pro aere, apud poetas
Æquor pro aere, apud Virg
Inane pro aere, apud Lucret.

a ſweet ayre, vide **faire weather.**

an ale-feaſt, vide **Banquet**

aloft, vide **high.**

although, notwithſtanding.

Etſi, Etiamſi, Tametſi, Cum
Ut pro quanquam, Licet, Ac ſi
Quanquam, Quamvis, εἰ καὶ

all or every one.

Omnis, totus, Cunctus
Univerſus, uniſquiſque
Quiſque Singuli

To allure, to entice, or to winne one by faire meanes.

Allicere, δελεάζειν
Allectare, ἄγειν, cum genit
Lactare, Allectare
Variis allectare lenociniis
Pellicere, Illicere
Invitare, Lenocinare
Capere illecebris, blanditiis
Attrahere, excitare, inducere
Lactare mellita ſpe, deliciis
Præmiis, allectamento invitare
Signo quaſi dato invitare
Omnibus modis allicere
Ducere quoque pro illicere ineſcare ac dilectione quadam oblectamentiſque demulcere ponitur
Delectare a delicere, ſicut allectare ab illicere eſt attrahere
Ἕλκειν
¶ Attrahere in caſſem, Ineſcare
Innectere, Impedire
Inviſcare, Illecebriis circumvenire
Illaqueare telcis, Irretire, vide **flatter.**

pleaſant allurements or inticements.

Allectamenta, incitamenta
Invitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat
Illecebræ, blanditiæ
Illectamenta, ἀγωγαί
Blandimenta, Demulcimenta

Illecebræ

Illecebra ſingul. Lenocinia
Illicia, plurale ab illicium apud Ciceronem, Viſcatium, Ambio.

an allurer, an enticer, or flatterer.

Illex, Illiciens. Illecebroſus
Alliciens, Allectivus, ἀλωγὸς vide flatterer.

an Almond.

Amygdala, vel Amygdalum
Ἀμύγδαλ ;
Nux Thracia, Nux Græca.

Almoſt, well neer.

Bene, propè, ferè
Propemodum, Ferme, Propediem
Μικρῦ, ὀλίγ8 Quaſi
Tantum non, apud Eraſmum Suet *Livi.* valde frequens
Parum abeſt, Minimo minus
Paulò minus, ante penultima acuta, pro eodem frequens in ſacra Scriptura, & apud *Sueton.*
Ad modum, pro fere, apud *Livium*
Jam mitigati admodum animi,
Modò non, pro ferme, apud *Terent.*
Plerumque adverbium.

All over, vide **every where.**

Alteration of ſtate, vide **my ſtate is altered.**

to alter or change, as old faſhions or cuſtomes are changed.

Exolere, exoleſcere
Inveteraſcere, Mutari
Contabeſcere
Obſolere & obſoleſcere

an Altar

Altare, Altarium
Ara, βωμὸς

Altogether, vide **utterly.**

alwayes, day and night continually, without ceaſing.

Die ac Nocte, Nocte dieque
Ἀπαύςως, νυχθήμερον
Semper, omnes per annos
Diu, noctuque, Noctes & dies
Tempus in omne
Νύκτας τ' ἠδ' ἤμαρ
Continue, Continenter,
In ævum æternum
Aſſiduè, indefeſſe, Continenter
Inceſſanter, Indeſinenter.
In perpetuum
Ἀφεσίλως
Nullo puncto temporis intermiſſo
Ne punctum quidem temporis reſpirando. Sine interpellatione
Sine intermiſſione
Ne minimam quidem moram interponendo, Citra reſpirationem
Protinus, apud Virgilium
Perpetuo, jugiter
Nunquam non, Irrequieto labore
Noctibus continuare Dies
Ne genu quidem flexo
Οὐδὲ γόνυ κάμψας. Proverb pro une omni intermiſſione, **without ceaſing.**

Ambaſſadors, vide **Poſts**

ambition, or a deſire of glory

Ambitio & ambitus, media correpta, ſitis famæ
Sitis impotens honeſti
Studium, cupiditas honorum, imperiorum.

Gloriæ appetentia, apud Ambroſ.

ambitious, or deſirous of glory

Appetens, avidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Eſurientiſſimus laudis
Immoderatè appetens honores
Ambitioſus, φιλότιμος
Honoris potentiave cupiditate inflammatus
Non alienus ab ambitione
Cujus juvenilem obſedit animum gloriæ febris, vel ſitis
Sitientiſſimus laudis
Magnarum pomparum amantiſſimus
Laborans ambitione
Thraſo. φιλόδοξ ος.

to be ambitious, or to ſeek after praiſe.

Captare laudem φιλοδοξεῖν
Affectare, venari gloriam
Gloriæ inhiare
Servire gloriæ, & propriæ laudi.
Vacare populari auræ aut gloriæ
Honoris cupiditate titillari
Auram captare popularem, favorem, gloriam more talium inanem
Populares ambire honores
πολυτιμεῖν ambire munia
Petere, prehenſare honorem
Honorum, gloriæ cupiditate, ſiti famæ teneri, illici, capi, duci
Ferri ambitione
Expetere, aucupari famam
Ambitione auræ popularis teneri,
Conflare populares honores, & vulgi commendationes & favorem undecunque captare.

Immodicos hominum rumuſculos aucupari, Cicero
Duci gloria, Cicero: ſi quis honore ac gloria ducitur
Ex laude pendere
Aucupari gloriam, gloriolā
Immodicis ſtudiis ad honores contendere
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere
Inanes flare glorias
Gloriolæ afflatum captare
Gloriam appetere vel expetere, quærere, honorem affectare apud *Sa.* Honorem velificare, apud Ciceronem contra *Rul.*
Pendere à multitudinis aura
Applauſum captare humanū
In honorem quærendo totis viribus incumbere
Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor, Horat.

to amble

Tollutim greſſus glomerare
Alterno crurum explicatu glomerare greſſus
Alipedes, πτερόποδες

an ambling horſe.

Gradarius, gradatim incedens, veſtigia modice ac volubiliter tollens, ἱπποδρομος
Aſturca, ab Aſturca oppido Hiſpaniæ, Teldones apud Plin. Aſturcones.
Mannus, idem quod Gradarius, quaſi ad manum manſuefactus, apud Horatium & Eraſmum, alii aliter ſcribunt
Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus Latinis dicitur
Tollutaris à Seneca vocatur

Gygerius, equus pumelius, apud Strabonem
Mannulus, equus, pullus diminut.

to amend, or correct.

Corrigere, Caſtigare
Emendare, elimare

to amend his life, or to turn to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem
Ad bonam frugem ſeſe recipere
Converti ad meliorem frugem
A Corruptiſſima vita converti
Exuere vetus vitæ genus
Excuſſo vitiorum jugo ad emendatiorem reſurgere vitam
Vitæ caſtigatioris propoſitum ſumere
Recedere à vitio
Evadere ad bonam frugem
Vivere emendatius
Ad ſalubriora conſilia animum appellere
Reparare
Expiare ſcelus
Redire ad meliorem vitæ frugem
Benefactis penſare delictum
Redimere culpam præteritam
Pro egregio facta compenſare
Facere finem peccandi, vitiorum
A voluptuoſa ad frugi vitam redire
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare
Ex abyſſo emergere peccatorum

to make amends, vide **to recompence.**

amiſſe, vide **ill**

to do amiſſe, vide **to offend and to ſinne**

amity, vide **friendſhip**

anger, wrath, fury

Ira, Rancor, ὀργὴ
Iracundia, Stomachus
Bilis, Angor, χόλος
Indignatio, excandeſcentia
Animi effervefcentia
Animi pluraliter, Pone animos

to make one angry, or to provoke one to wrath.

Movere, habere ſtomachum
Bilem alicui movere
Ad iracundiam provocare
Ciere aliquem, Movere, ſimplex
Ad iram provocare
Iras induere, colligere
Turbare alicujus animum
Laceſſare quempiam, amaricare
Exacerbare, Irritare
Aſperare, exaſperare
Exagitare, Infeſtare
Iratum reddere, incendere
Exurere ira
Accendere cum accuſativo
Bilem concitare, conciere, commovere aliquem
Aggregare, A rigere iras.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram
Acuere furorem
Offendere, Lædere
Animum accendere incendere
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicujus animum
Incenſum dare pro iratum facere, Terent.

angry or diſpleaſed.

Iratus, infenſus, Iracundus
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, impulſus incitatus, actus, accenſus, inflammatus
Iracundior Adria, qui irritabili eſt ingenio, **very angry**
¶ Iracundè, cum Ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be angry, vide **to chafe**

angred, vide **chafed**

to repreſſe or ſtay his anger or fury.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrænare, concoquere, ponere, mulcere
Stomachum ob rei indignitatem efferveſcentem ratione cohibere
Stomachum tenere, Horat.
Comprimere æſtus iracundiæ
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum
Placare animos
Iracundiam peſſundare Plaut.
Iræ modum, ſeu frænum ponere
Adhibere modum, vel moderationem
Dare locum iræ, apud Paul. ad Rom. 12.

to animate, vide **encourage.**

any.

Aliquis, Ullus, Quiſpiam, Quiſquam, Quivis, alius.

anon, vide **out of hand.**

anſwer, or to make an anſwer

Reſpondere
Reſponſum dare, reddere, factare
Ἀποκρίνειν
Verbum proloqui, Terent.
Dare orationem pro reſpondere, Plauto frequens
Subjicere, abſolute
Labra reſolvere, ora reſerare.
Subſervire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, ſonos, verba
Inferre, tangere verba verbis
In verba prorumpere
Suſcipere, apud Virgil. & in Evang.
Dicere cum ablativo & præpoſitione pro, vel cum accuſativo mediantibus præpoſitionibus, in vel ad
¶ Ad rogata reſpondere, aut ſpondere, ſimplex pro compoſito, apud poetas
Excipere, Referre verba, dicta
Ad rem congruenter ἀποκρίνεσθαι, id eſt, ad verbum reſpondere
¶ Reſpondere preter rem
Nihil ad rem, Non ad rem loqui
Reſponſum alienum à propoſito dare, **an anſwer, but not to the purpoſe.**
Παρεγδιήγησις, ἀπροσδιόνυσος, παραδιήγησις, λήρος
De alliis loquenti, reſpondere de cæpis.
¶ Ferre, accipere reſponſum, **to receive anſwer**
Cicer. Cum à me id reſponſum tuliſſet.

apart, vide **privily.**

Apothecary, or Grocer.

Unguentarius, Metropola
Odorarius, Aromatarius
Aromatopola, Pharmacopola
Medicamentarius, Herbarius
Pigmentarius, Myrobrecarius, apud Plaut.
Apothecarius, ἀποθηκάριος

an Apothecaries, or Grocers ſhop.

Aromataria taberna
Pigmentaria, unguentaria officina, Μυραψεῖον
Myrapolion, Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tametſi proprius ſit Apotheca repoſitorium, recondi torium granorum.

to Apparell, to clothe, to put on a garment.

Ornare, Veſtire, induere
Amicire, Comere, Colere, vide **to cloath.**

Apparell.

Apparatus, Amictus, Amiculus
Ornatus, veſtis, veſtitus, Cultus, Veſtimentum
Indumentum, induviæ
Exuviæ, Spolia
Pexa tegit, **a Frizeadow or Iriſh Gown**
Veſtis defluxit ad imos pedes
Arte laborare veſtes, oſtróque ſuperbo
Veſtis inſignis auróque rigens
Picta croco, & fulgenti murice veſtis.
Illum veſtis ſerica tegit
Veſtimenta fluxa, vel laxa, **looſe, large, or wide apparell.**

Appeaſed, vide **Aſſwaged**

to Apply.

Applicare, Vacare, Incumbere
Inſiſtere, Inſtare, Inſudare
Invigilare, Operam dare, navare
Animam adjungere, applicare
Deditus, intentus, mancipatus eſſe.

to appoint, vide **determine.**

to appoint a day, vide **Day**

to approve, vide **of one conſent or opinion.**

to approve by reaſon, vide **to declare or ſhew.**

to approach, to draw neer unto.

Ingruere, Impendere
Imminere, Non longe abeſſe
Subeſſe, Hyems ſubeſt
Capiti impendere.
Inſtare, Adeſſe
Appetere, Venire, Cominus ire
Adventare, Saluſtius
Comitiorum dies adventabat
Obrepere, Appropinquare
Admovere ſe propius
In foribus eſſe, vel in limine
Pulſare fores, Propinquare
In cardine verſari
In propinquo eſſe, ἐγγίζειν

an Apron.

Succinctorium
Semicinctium, apud D. Hieronymum
Supparus, vel ſupparum
Περίζωμα

Apt, Meet, Proper, Fit, Convenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appoſitus, Commodus
Sufficiens, ἱκανός
Natus, aptuſque. Cicer.
Aſſentaneus, Aptus, Utilis, Bonus, Idoneus
Habilis, Conſentaneus
Conveniens, Congruens
Congruus, Accommodus
Accommodatus, Reſpondens
Non inconveniens
Fœlix, fœlix ad literas, Concors
Maturus pro idoneo, quadratus.
¶ Habilitas, Aptitudo, **Fitneſſe**, vide **Fine, or Fit.**

to Array, vide **to make foul.**

an Arbitrator or an Umpire.

Mediator, μεσίτης
Sequeſtrator, Sequeſter
Pacificator, Pacator
Reconciliator, Interventor
μεσίτης
Author concordiæ, Arbiter, Qui regit, & dictis animos & pectora mulcet.

to take an argument.

Argumentum elicere, colligere, trahere, Capere, Venari
Capere inſtitutum, Cic.
Sumere thema, θέμα λαμβάνειν

ariſe, vide **ſtand up.**

the arme-hole, the hole under the arme.

Axilla, πτερύγιον
Ala, Aſella, arum.

to arme, to harneſſe, or take weapons.

Armare, conſurgere in Arma
Armis ſe inſtruere, Circundare
Arma capeſcere, gerere
Diſponere enſes & ſcuta
Accingi armis, ad arma congere
Arma parare, exercere
Furor arma miniſtrat:
In armis eſſe.

to arme, to lay down arms or weapons.

Arma exuere, ponere, deponere
Prælia relinquere
Scuta, & arma demittere

an army, or hoſt.

Exercitus, Cohors, Manus
Phalanx, Caterva, Turma
Agmen, Spira σπεῖρα
Cuneus, Acies
Armatæ Phalanges
Copia, pro exercitus multitudine
Legio παρεμβολή

to arrive, to come to the haven, port, or land.

Appellere ripæ, Oris
Tangere, premere locum aliquem
Venire in portum
Tellure potiri, portum petere
Ad littora tendere
Carinæ littora tangunt
Rates amni inferre
Clavum ad littora torquere

to aſſemble, to gather or leavy an army.

Contrahere Copias, milites
Cogere militum manum
Conſcribere exercitum, militum cohortem, milites
Milites conquirere
Ἀθροίζειν, ἀθροίζειν
Cogere, facere, parare manum
Facere gregem, Saluſt.

Applicare Facere

Facere agmen, Hiſtorica ſunt
Cogere exercitum, copias, agmen, equitatum, milites, ſeu congregare
Scribere exercitum, milites copias
Comparare, conflare contrahere, conficere exercitum. Virgilius, trahimuſque viros
Ingentes Martis contrahere tumultus
Facere exercitum, Cicero
Colligere copias, exercitum
Συγκροτεῖν δύναμιν
Aciem ſtruere
Cogere in prælio milites, & atas acies, Vigilius.
Augere auxilia, eſt militarem gregem facere copioſiorem

to arreſt one, to lay hands on one

Capere, ἀγῆν Captivare
Manus adtere, inferre
Corripere, Cic. in Ver. Act. 7
Hominem corripi ac ſuſpendi juſſit ex oleaſtro
Prehendere, comprehendere
Manus injicere, manicam, catenas
Ἐμβάλλειν τὰς χεῖρας
Obtorto collo in vincula trahere
Ἄγχειν καταγάδην
Intendere vi colla collo:
Collum obſtringere: Soli.

arrogancy, vide pride.

arrogant, vide proud

an arrow, a bolt, a dart.

Jaculum βέλ.
Spiculum, Telum, Polos
Miſſile, Sagitta Haſtile
Catapultæ Tragula;
Arundo & calamus, Metaph.
Alcides apud virgilium:
Coriſcus apud Nonnium

the arſe

Anus, ani. Podex, κῶλος
Colos, πυγή
Sedes a Plinio frequenter ponitur pro ani circulo & podice.

arſeverſie, overthwart

Præpoſterus, πρωθύστερος
Perverſus, διεστραμμένος
Inverſus, Pravus.

artificer, a crafts man, a man of occupation

Artifex, Mechanicus
Manualis, operarius, Opifex manuarius, δημιουργός
Χειροτέχνης, μηχανικός
Operarius, Sedentarius:
Manibus ſumptum exercens diurnum apud Ambroſ.
Ex manibus vivens
Manibus victum ſibi quæritans, quem ventrimanum quidam vocant
Ex labore, manuum operâ vivens
Artem mechanicam exercens

arts or ſciences lack their due honour

Artes merito honore carent non ut deberent honoratæ ſunt:
Non quanti deberent, æſtimantur;
Non quo deberent quo æquum eſſet loco ſunt
Non quem debent locum obtinent
Non admodum in honore ſunt; dignitatis, exiſtimationis, honoris, loci non habent ſatis.
Exigui, parvi pretii ſunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non eſt, locus non eſt, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent, non coluntur, jacent, minime vigent.

artificially, vide exactly

artillery, canons, guns.

Bombardæ, aut (ut alii volunt) Boardæ à ſono grandes & parvæ
Tormenta ærea horriſona
Machinæ æreæ ſaxa rotantes, turrifragæ
Baliſtæ à nonnulis dicuntur tormenta muros concutientia
Quarum ſpecies ſunt Falcones ſeu Falcunæ, quas Germani Cartunas vel Murifragas, Galli canones duplices vocant, Double Cannons
Serpentinæ, ſeu ſerpentes violenti quas Cartunas ſimplices vocant
Serpentinæ mediæ Falconetæ
Porrò ampliores, ſed breviores ſunt quadratæ Bombardæ ignotos globos jaculantes, & Mortarii qui globos ulnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pavimenta perforant hoſtes, urbis interiorea impetentes.
Ignium ejaculatrices
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel martialia tormenta, peditum ſcilicet.

as I think, vide think

as ſoon as

Ut primum, Ubi primum
Cum primum, Quam primum
Statim Jam ut. Cito ut

As

as though.

Perinde ac ſi, Haud ſecus ac ſi
Æque ac ſi, Non minus ac ſi
Non aliter ac ſi

as like as, even as

Velut, veluti, ut, uti
Quaſi, Tanquam, Seu
Perinde ac, Sicut, Sicuti
Ita, Ac ſi, ὡς ὥσπερ; Quemadmodum
Cum vel quando temporis adverbium ... do, ubi

as men ſay, vide ſay

to be aſhamed

Erubere, Erubeſcere
Verecundare, Confundi
Pudet, piget: vide to bluſh

to aske, demande, or require.

Rogare, interrogare
Requirere ab aliquo
Quærere Sciſcitari
Sciſcitari oracula Phœbi, Virg.
Referre rem ad ſenatum, eſt Senatorum rogare, interrogare ſententiam

to aſſay, vide to attempt.

to aſſail, to invade

Impetum vel inſultum facere in hoſtem, in hoſtium equitatum.
Ἀσλαπιν
Incurſare, incurrere in hoſtem
Ruere in hoſtes
Incurſionem facere
Omni conatu invadere
Comminus cum hoſte congredi
Clypeo impetum facere & haſta
Συμβάλλειν σὺν ἀσπίδι ἠδὲ τῷ μακρῷ apud Homerum
In medium legionis curſu concito ſe Proripere
Inconfertiſſimos hoſtes incurrere, Saluſtius
Medium penetrare agmen
In confertos hoſtes ruere
Involare, irruere in hoſtem
Irruptionem, impreſſionem facere
Infeſtare, invadere
Aggredi, Adoriri ἐπιχειρεῖν
Impetere hoſtem. συμβάλλειν

an aſſault.

Vis impetuſque militum, irruptio
Inſultus, Acceſſus, incurſus violentior
Aciei ruentis impreſſio, quam vocat Cicero Appulium
Militum cuneatim incurrentium impetus, προσβολή
Ἀγὼν ἐκ προσβολῆς

to give an aſſault, to ſet upon

Impetere, ἐπιτρέχειν
Incurſionem, inſultum facere
Impetum extremarum facere virium
Impreſſionem, irruptionem facere
Violenta manu invadere
Urbem concitatius oppugnare
Admovere machinas omnes
προσβάλλειν, Oppugnare
Scalas muris adhibitas aſcendere
Foſſas congeſta terra opplere
Expugnare pro oppugnare in ſacris liter's ponitur
Impetum facere, προάγειν
Incurſu, impetu, impulſu, acceſſu violentiori
Contra hoſtes defendere

to repulſe the enemy

Repellere, propulſare
Hoſtes defendebat à pinnis facillimè
Depellere inſultum
Pellere, depellere, propellere, propulſare hoſtes mœnibus
Exercitum ferventi oleo reprimere
Sulphureum picatumque ignem ejaculari in aſcendentes

an aſſe head, vide Dulhead.

to Aſſemble things together, vide Gather

to aſſemble and gether all the power together.

Vires in unum contrahere, conferre, colligere
Cogere ad arma viros
In arctum cogere, in anguſtum contrahere copias
Reliquias agminis colligere
Copias ſupplere
Congregare manum virorum
Inſtaurare belli reliquias, vires
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium
Certamen rurſus experiri
Collectis copiis bellum inſtaurare.
Iterare pugnam, Mavortis opus alacrius redintegrare

an aſſembly of people, or men, vide Congregation and Multitude.

to aſſiege, vide Beſiege

to aſſiſt, vide Help

to aske

Rogare

Rogare, interrogare,
Rogitare, Petere, poſcere,
Poſtulare, Flagitare, Inquirere,
Exquirere, percontari,
Aſtipulari, Sciſcitari.

to aſſure, vide **to affirme**

Aſſuredly, vide **without Doubt**.

to aſſwage thirſt, vide **Quench**

to aſſwage, vide **to leſſen, and Pacifie**.

to be aſſwaged, mitigated, or appeaſed.

Ut tempeſtas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri, conſopiri
Conſilere, Conſileſcere
Conſidere, apud Horat. Concidunt venti, ſubſedere, fluctus,
Placare, Temperare æquora.
Reſidere. Remittit ſe ventus
Mare quoq; dicitur miteſcere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quieſcunt, motus procelloſæ tempeſtatis ſubſidunt.

Aſtonied, or abaſhed.

Stupidus, perplexus
Attonitus, Conſternatus
Perculſus, Confuſus, animus tantæ cogitatione rei exanimatus.
Oeſtro percitus, proverb. Incertus.
Οἰστρῳ παραπληγείς.
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος
Animo attonitus, conſternatus.
Δαιμονισμένος, perturbatus,
Fluidus cui pectore manat Sudor, & è ſubito membra ſtupore pavent.

Frigidus horror membra quatit.

to be aſtonied.

In extaſim rapi,
Mente concidere, Cic.
A ſeipſo digredi
Ad ſenſum communem obſtupuiſſe dicitur, qui extra ſe poſitus eſt.
In extaſi, extra ſe eſſe
Excidere ſibi dicitur, quiſquis à corporeis ſenſibus abripitur
¶ Non eſſe apud ſe.
Alibi vivere animo, non in ſuo corpore, Peregrinari animo, vide **to Swoone**.

at the laſt.

Tandem, Demum, Poſtremo.
Poſtremum, Denique, Noviſſime,

to attempt, to aſſay, to prove, to try, to goe about.

Experiri, Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum ſumere, facere
Capere experimentum.
Κινδυνον ποιεῖσθαι Jacere aleam
Magno pecuniæ ſumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inauſum, inexpertum relinquere.
Fulvum ſpectatur in ignibus aurum.

attendance, ſervice

Opera, Obſervantia, Famulatus.
Obſequium, Miniſterium.
Servitus, Famulitium.

an Atourney, an advocate.

Advocatus, συνήγορος.

Cauſidicus, Patronus cauſarum.
Syndicus.
Actor cauſarum fori litigioſi.
Rabula forenſis ſeu fori judiciarii.
Aſſiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium protelator.
Tritus in rebus forenſibus.
Vafricias fori percallens.
Περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς.

to attempt, vide **to impute**.

ancient, vide **old**.

to be in authority.

Authoritatem habere, obtinere, & poteſtatem habere
Ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam, vide **Eſteeme**.

to augment, to increaſe, to multiplie.

Exaggerare, Augere, Adjungere.
Ampliare, Adjicere, Augeſcere.
Attexere, Apponere.
Adnectere, Addere.
Accreſcere, Exaugere.
Multiplicare, Amplificare.
Ἐκτραγῳδίζειν.
Tragicè cum amplificatione narrare.
Quiritari.
Augmentare, Coaugmentare.
Locupletare, Aggerare.
Rem parvam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc ſigna adaugent ſuſpicionem.
Auctiorem reddere, Cic.

Qui

Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increaſing.

Amplificatio, Augmentatio
Accretio, Auctarium
Ἐπίδλημα, Amplificatio
Acceſſorium, Appendix
Adjunctio, παραθήκη
Annexio, Adjectio
Additio, Acceſſio, Cumulus
Τὸ πάρεργον, προσθήκη
Γρόσθημα, Augumentum
Additamentum, Corollarium

an Auger, a Wimble, a Peircer.

Terebrum, Terebellum τρύπανον
Terebra, τρυπανίη

to Avoide, vide **Eſcape, and Eſchew**.

Author of evill.

Auctor, Cauſa, Origo, Principium, Initium, fons malorum tues
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum everſio, fluxerunt, manarunt.

to Awake, to raiſe from death to life,

Suſcitari, ἀναζωπυρεῖν
Reſuſcitare, Vivificare
Vitæ reſtituere. Ad vitam revocare
Recreare, Excitare
A mortuis excitare
Animas extre ſepulchris, Vir.
Defunctis vitam reddere, reſtituere
Putre cadaver in vitæ novitatem reſtituere

Dare vivis
Vitam vel vitæ reddere
Reddere aliquem vivis
Superis ad auras reſuſcitare
Aſtantium oculis exhibere redivivum
Reddere vivendi functionem priſtinam, Mortuum ſuſcitare
Vocare è ſepulchro
Arentia deplorataque oſſa vitali flatu animare, Eraſ.
Mortua corpora revocare
Facere reducem ab orco in lucem, Terent. in Heauton.
Ad lumina ſurgere
Excitare, renovare ab inferis, Umbris infernis.
Animam revocare orco
A Styge vitales revocare ad auras, apud Mantuanum
Recens demortuum vitæ denuo dare
Reſuſcitare corpus in vitam novam.

to awake one, vide **to Waken**.

Azure colour, vide **Blew colour**.

B.

a Babe, vide **Childe**

a Bable, a Trifle, a Thing of ſmall Value.

Res parva, levis, nihili, flocci, pili, nulliuſque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Prater, a Chatterer, a Jangler.

Loquax, πολύλογος

Immodicè loquax, Linguax
Impendio loquax, Loquaculus
Dicax, Dicaculus
Bene linguax, Eraſ. Linguaculus
Garrulus, Rabula
Immodicus in verbis
Ἀμετροεπής, λάλος
Gerro, onis, inani verborum ſonitu aërem verberans
Lingua effræni,
ἀθυρόγλωσσος
Vaga diffluens verboſitate
Caute, littore, turture, Dodonæo ære loquacior
Longos logos faciens
In re non magni momenti verboſa utens prælocutione
Siniſtra garrulitate corrumpens
Quorſum hæc tam putida tendunt? apud Horat.
Homo bombylus, Proverb.
Architæ crepitaculum
Dodonæum æs, Battalogus
Multiſermonis, ſtrepitus
Locutuleius, Multiloquus
Verboſus, Futilis, Spermologus
Fuſus, Profuſus in verbis
Blatero, Blaterator
Balatro, & vide **Tell-tale**
¶ Et id vitii, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi, **Babling**.

to Babble, vide **to ſpeak fooliſhly**.

Babling is no eloquence.

Verboſitas, prolixior, longior, uberior oratio, non eloquentia.
Qui diutius loquitur, longiorem habet ſermonem, plura verba effundit, facilis

lis eloquentiam non poſſidet

to Back-bite, to ſlander.

Mordere á tergo, traducere
Rem linguis veneno tinctis gerere
A tergo pinſere. Perſ. Detrahere
Venenatis pungere aculeis
Genuinum frangere, derogare
Acerrimos invidentiæ ſtimulos alicui excitare.
Linguis veneno tinctis confodere, lancinare
Obtrectare, κακῶς ἀγορεύειν
Inimice lacerare, Moribus proſtituere, pellem caninam rodere
Procul allatrare, coram ne verbum quidem; mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare ſpiculum
Inceſſere, impetere lingua
Λόγοις βάλλειν, στίζειν
Sugillare, vituperare, lædere, inſectari, inceſſere, maledictis
Petulanter facundiam caninam exercere, obloqui, vid. **to ſlander.**

a Back biter, vide **Slanderer**

Back-biting, vide **Slandering**

Backward, vide **Behind.**

a Bag, or Pouch

Loculi, loculi, crumena
Loculus varios habens receptus.
Bulga apud lucilium, & vulga, utrumque legitur, quod nummos aliaſque res involvat, interpretatur Theca nummaria.
Follis, apud Juvenalem. Et tenſo folle reverti
Vidulus apud Plautum
Marſypium, aut ut alii ſcribunt, marſupium, utrunque bene.
Paſceolus, apud Plaut. & Var.
Vomica, Metaphoricé, ſi pecuniis ſuffarcinata ſit, à tumore dicitur βαλάντιον
Fiſci, Fiſcinæ, & Fiſcellæ,
a great Money Bagg
Pedianus (ut refert Politianus in Miſcellaneis) nummum ait eſſe receptacula, portas, ſportulas, ſportellas, ſaccos, ſacculos, ſacellos, & crumenas, & velleas, & ſcorteas, & manticas, & marſypia
Pera, perula. πήρα
Aſcopera ἀσκόπηρα

to Bake.

Pinſere, furnariam exercere panem coquere, facere, ἀρτεῖν
Depſere, frangere munera Cereris
Mollire Cererem manu. **To knead dough.**
¶ Piſtor dulciarius, **a Ple-baker**, piſtillarius, artocrearius.

a barn, vide **child.**

a baker, or barter

Coquens panes
Artocopus vel artocopeus
Piſtor, vel pinſor, ἀρτοποιὸς
Panifica, piſtrix, furnaria & artopta [illegible]
woman baker

bald, or bare, without haire or beard

Glaber, glabrio, [illegible]
Calvus, depilis, [illegible]
Φαλακρὸς Rari[illegible]
haired.

ballances, a pa[illegible] ballances.

Lanx, cis, Bilanx.
Statera, media producta, à ſtando, Ζυγὸς, σταθμὸς
Trutina, libra, libella
¶ Trutinare, appendere, **to weigh**

Bankers, or Exchangers

Nummularii, trapezitæ
Menſarii, & menſularii
Campſeres vulgo, ἀργυραμοιβοὶ
Argentarii, argentariam facientes
Κολλυβίζειν, ἀργυροκοπεῖν
Argentariam facere

to Banquet, or make great feaſts

Celebrare convivia, dapes
Convivari, depon. Comeſſari
Convivium agere, agitare, exhibere, inire, facere.
Inſtituere dapes, vel epulas
Prandium exhibere adventorium, id eſt, pro ſuo fælici adventu
Venit ad dapes turba vocata
Ore ferire dulcem eſcam
Levare famem
Dapibus menſas ornare, & pocula ponere
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina miniſtrant

Agitare

Agitare convivium
Sympoſia Agere. Cibo paſci ſuavi,
Epulum exhibere, epulas dare
Compotare, epulari
Dapibus epulare opimis, epulis frangi

Banqueting diſhes.

Bellaria, tragemata
Menſæ ſecundæ, ἐπιδόρπιαι τράπεζαι
Collibiæ, pandeſia

a tipling Banquet, or an ale feaſt.

Cœna vel menſa adjicialis
Repotia apud Feſt. in Moria, a repotando
Adjicialis ac ganeatum convivium
Proſcenium, commeſſatio poſt cœnam.

a ſumptuous Banquet, a plenteous Table

Commeſſatio, epulum
Compotatio, propinatio
Sympoſium, convivium
Viſceratio, apud Cic.
Menſe lauta, opipara
Menſa Sybaritica
Συβαριτικὴ τράπεζα
Syracuſa menſa, magno videlicet apparatu ferculorum inſtructa, eximia, ſplendida.
Menſa cerealis, pontificia dubia, ſumptuoſa
Convivium opiparum, Saliare
Apparatus magnificus, Perſicus, regificus, apud Claud βασιλεία
Baſilicus victus
Menſa Magnifica, egregia regia, generalis, Cœna recta
Menſa vel cœna pontificalis, popularis, Epicurea, pellucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis
Alcinoi menſa, meliium ſcilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes Saliares
Convivium magnifice inſtructum, Εἰλαπίνη

to be a bankrupt, to conſume and waſte his ſubſtance, that his creditor can have nothing.

Creditoribus cuncta relinque e
Propter debita fugere
Decoctare aliena, fugere, in Aſylum ſe recipere
Solum vertere, μεταναστεύειν
Sedem, locum mutare
Ob decoctam pecuniam urbe cedere
Cedere creditoribus, apud Auſon.
Collectis vaſis migrare
Αποσκυδάζεσθαι, σκευαγωγεῖν καὶ μετοικίζεσθαι
Cedere foro, apud Juven.
In fraudem Creditorum bonis cedere, ne æs alienum ſuum perſolvant, furtum eſt maximum
Æris alieni magnitudine urbe fugere, Patria faceſſere
Domum ſuam bonáque omnia comediſſe, Catonis joco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quòd comediſſet dilapidaſſetque omnia
Decedere de omnibus bonis & ſuis cedere bonis,
Ἐκστῆναι τῶν ὄντων
Decoquere creditoribus
Negotiationem abrumpere.

the band of love, vide **knot of love.**

to baniſh

Relegari, profligare,
ἐξοστρακίζειν
In exilium mittere, agere
Ablegare in exilium
Exulem facere
Exterminare, in ſacra Scriptura frequens: Pellere ἐκκηρύττειν
Terra & loco propellere, privare, & exuere, Patria pellere, proſcribere
Ejicere, projicere, Pellere in exilium,
Exilium pati.

baniſhed, exiled

Extorris, Relegatus, Proſcriptus
Exactus, Civitate privatus
Ejectus, ſubſtantive, Exul.
Ejectus extra patriam.
Patria pulſus
Patria me abſtulit error
Exterminatus ſacer homo
In exilium miſſus, actus
Exilio mulctatus
Exul batus, ſubſtan. Pulſus. expulſus
Fugatus, Profugus.
Μετανάστης Proſcriptus

to bann, vide **curſe**

to baptize or Chriſten

Baptizare, βαπτίζειν
Regenerationis lavacro tingere
Per aquæ ablutionem à ſordibus peccatorum mundare
Baptiſmali gurgite ob originali peccato, á primogenita noxa mundare.

Sacro

Sacro Baptiſmate abluere
Vitali Baptiſmo purgare originalis noxæ ſordes eluere, purgare
Sacri fontis lavacro tingere
Unda, aſpergine ſacrata tollere labem
Lavacro regenerationis vitali ſalutare, aqua originale peccatum expiare
Aqua tingere

to be Baptized, or Chriſtened.

Renaſci fonte Baptiſmatis, ablui, expiari, tingi
E fonte conſecrato lympha aſpergi, Chriſmate ungi
Lavacri ſalutaris unda dilui
Sacra purgari unda
Per aquam ſacri baptiſmi & renovationem Spiritus ſancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbell, a fiſh ſo called.

Mulus, unicol, ſive per duplicem ll.
Mullus, Barbo, Barbellus. Trigla.

to barke like a Dog.

Latrare, ὑλακτεῖν
Barbare apud Luci. fictitium verbum à voce canum βαΰζειν

bare, vide bald.

a barne.

Granarium, à granis
Horreum, ab hordeo
Fœnile, à fœno
Farreum, a farre, ut ſcribit
Peſtus, ἀποθήκη

Tritici promptuarium, re conditorium, Πυρῶν ταμιεῖον

a barren or unfruitfull ground.

Terra ſterilis, infrugifera, rupibus aſpera. ſqualens, nuda humus, nec herbida, Macilenta.
Infertilis, infœta, Arenoſa, Iners.
Macra terra, infructuoſa, jejuna
Infœcunda, haud fertilis, ςύφος, dura, non fœlix, non ferax, inferax. Fœtura jugi exhauſta
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens
Arida, ſicca, ſegnis humus

a bar, a bolt, or a lock

Obex, vel objex, ut alii ſcribunt
Objecticulum, Repagulum
Peſſulus βάλθρον, Repages
Vectis, Sera, Clauſura
Clauſtrum, ἔμβολον

baſe, vide low.

a baſe mind or courage.

Animus abiectus, puſillus, infirmus, imbecillus, demiſſus, humilis, exilis, jejunus, anguſtus
Animus jacens, parum roboris ac nervorum habens, ſine animo eſt, ab animo abeſt, facile commovetur, concidit, languet
Ex puſillo animo gloriæ cupiditas non emergit, exoritur, exiſtit, effluit
Anguſtos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur

a basket, a pannier, a maund.

Sporta, Sportula
Cartallium, apud Hier.
Cartallus, κάρταλλος
Calathus, Calathiſcus
Quaſillus, velum, cophinus
Κόφινος, Caniſtrum
Κάνεον, Caniſtellum
Piſcella vimine, vel ex ſtipulis reflexis, Scirpea
Corbis, Corbula, γυργάθιον
¶ Coricium, a basket to put bread in
Panarium, Statius, Bulgidium
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a baſon, vide a brink.

a baſtard, a baſe born or miſ-begotten.

Illegitimus, unico & in antepenult. quam corr. λαθρογαμῖος Nothus, νόθος Naturalis
Illegitimo coitu natus
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus
Inceſtuoſo thalamo natus
Haud propria de conjuge natus
Manzar, de ſcorto, (vel ex inceſtu natus
Ut exponitur Deuteronomio & apud Iuriſconſultos
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet, Neptuni filius
Qui matris ut capra dicitur, id eſt, à matre denominatur, cui pater incertus
¶ Submiſſititius, aſſimulatur partus
Subpoſititius, Subditiitius
Ὑποβολιμαῖος, ὑπόβλητος

In

Inventitius, Impoſititius, Idem.
Exponere puerum
Subdere ova adulterina, puerum alterius loco ponere, partum ſupponere
Ὑποτίθεσθαι, ὑποβάλλεσθαι

bath or bathes.

Balneæ βαλανεῖα
Balnearia, Balnea.
Balinea, Thermæ
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphæa πάλετρα, lavacra, apud Joſephum & Plinium
Lautulæ, quòd in eis lavemur & ſordes corporis extergamus.
¶ Porro hypocauſtum, Æſtuarium.
Laconicum, ſubſtant.
Hybernaculum, & Vaprarium, quæ Germanis non tam eleganti quam uſitato vocabulo Stuffæ dicuntur, hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle ground, vide fruitfull.

a Battail.

Bellum. Prælium, Pugna anceps
Certamen, Duellum.

to joyn Battaille, vide to fight.

to Batter, vide to beat.

a Bawdy-houſe or common Stewes.

Lupanar, Proſtibulum
Lupanarium, apud Ulpianum
Ganeum, fornix
Πορνεῖον, Meritoria : κοιτῶν
Domus meretricia. Luſtrum

to keep a Bawdy-houſe, or Stewes.

Proſtituere virgines
Turpitudini exponere
Lenocinari
Lenocinium facere, exercere
Corpore quæſtum facere
Χοιροπωλεῖν.

to exerciſe Bawdery, to hunt after whores.

Scortari, Meretricari
Lupari, Fornicari
Vitam in luſtris agere.
Adulterari
Luſtrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac luſtris indulgere
Mœchari. Stuprare,
Cum Scortis volutari
Corinthiari κορινθιάζεσθαι
Lenocinium exercere, facere lenocinari. μαστροπεύειν.

to Be.

Eſſe
Eſſentia, the being of a thing.
Me capit ultima tellus
Roma me vidit
Aſpicit & vultus gallica terra meos
Tua meſſis eſt adhuc in herba.

a paire of Beades

Sertum roſarum. Ova ſerpentina Roſarum
Series globulorum funiculo dependentium, globul precum
Contextus orbiculorum ſeriatim cohærentium, coronam aliqui vocant
Sacræ baccæ. Sphærulæ precatoriæ
Roſariola divæ virgini annumerari.

a Beard.

Barba πώγων. Barbitium
Hircinio barbitio philoſophiam mentiebatur. Apule.
Myſtax, μύσταξ, Muſtaches.
Prima ſeu tenera lanugo, quæ per malas incipit ſerpere, incipiente Barbitio
Aënobarbus, one that hath a red beard.
Spirilum, Barba capræ
Aruncus. Villus ex capræ mento dependens. ἤρυγγος.
¶ Barbeſco, med. prod. Barbam emittere, Pilos emittere
Aëtius, Tunc primùm pilabant genæ
¶ Barbam tondere, abradere Barbam ponere, deponere, to ſhave the beard.
¶ Barbam promittere, fovere, paſcere, nutrire, to let the beard to grow.

To beare.

Gerere, Portare, Ferre
Suſtinere, pati, vide to carry.

to Beare good will. vide to favour and to love.

wild, or bruit Beaſts.

Feræ, beſtiæ, Mutæ beſtiæ
Belluæ, θηρία, Bruta ἄλογα
Animantia, Animalia, Jumenta à juvando, & armenta ab arando, majora ſunt
Pecudes, pecora, pecuariæ minora. Greges pecuarii

to Beat, to ſtrike, ſmite, or to ding

Ferire, Cædere. Punire
Percutere, πλήττειν Caſtigare

Verbare

Verberare, Pulſare, affligere
Dare plagas, obtundere pugnis
Πληγὰς ἐκλείνειν, δοῦναι
Fuſte contundere, fuſtigare, mulctare, repercutere
Colaphos incutere, colaphum infligere, impingere
Inferre manus alicui, animadvertere
Icere, ictum facere
Tundere, Manum injicere
Verberibus, pugnis excipere
Peſſime tractare, lancinare
Batuere apud Suet. & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere
Ἀπομαστιγῶσαι
Terga baculo, vel conto fatigare
Pugnos ingerere, dare
Κονδύλους δοῦναι
Accipere pro meritis aliquē, tractare ut meritus eſt
Os præcipere, pulſare
Συγκοπτίζεσθαι, apud Senec.
Tripode caput pectere.

to be beaten

Vapulari, Verberari, Cædi
Pugnos edere, eſt cædi Pugnis
Pati virgas, ferulam
Oris effrænis luere pœnam
Dare, ſolvere, Perſolvere, expendere, pendere pœnas
Merita expendere ſupplicia
πλῶ᾽ ἀξίαν δοῦναι
Lumbifragium auferre, Plauto dicitur, pro graviter cædi, contundi

to beat down with Artillery, to batter

¶ Machinis oppida ſubruere
Tormentis concutere, Bombardis dira jacere fulmina
Bombardarum fulminatione oppida, mœnia longo tractu proſternere
Verberare urbem tormentis
Machinis bellicis muros contundere, perfodere
Mœnia ariete quatere, Livius
Crebris arietibus muros impetere
Exonerare, **to ſhoot off**
Ejaculari accerrime, continuo, dies ac noctes
Machinarum præfectus, **the maſter of the ordnance.**
¶ Bombardarii equeſtres oblongas bombardas vehentes
Pedites verò bombardarii
¶ Bombardarii, Chirobombardarii
Sclopetarii, monobarduli, **Gunners.**

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare, Adornare, Exornare
Comere, ἐπικοσμεῖν
Colere corpus, Venuſtare
Honeſtare, Picturare, Expolire
Polire, Perpolire, λαμπίζειν
Καλλωπίζειν. Addere decus
Κόσμον φέρειν, Phalerare
Omni ornatu, qualibet arte colere faciem ſeu formam
Comparare pro adaptare & exornare, apud Cic.
Componere, pro diligentius apparare
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi
Lucem addere, reddere illuſtriorem, ſpectatiorem
Irritare, Illuſtrare, Luſtrare
Excolere, ſua liberalitate mangificè exornare. Decorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfeit the face, as women do when they will

diſguiſe themſelves, to Farde,

à verbo Gallico, Farder.

Coloribus pingere, inficere, picturare, pingere, depingere genas, faciem, vultum
Faciem fucis aſpergere
Vultum materiali candore oblinere, Ambroſ.
Præteritam juventutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Colorare labra
Purpuriſſare genas
Fucare, αἰσχοπίζειν
Fuco pingere. Fuſcum facere
Peniciſſare, πινικίζειν
Omni ſe ornatu, qualibet arte colere
Purpuriſſo, ſtibio, variiſque fucis ora oculoſque depingere
Faciem depingere
Vitia corporis fuco occultare, Plaut:
Ceruſſa venuſtare faciem
Fuco ſplendente ornare comam
Caput arte comere
Unguentis Cuti candorem, ruborem inducere
Medicamentis corpus illinere, ut candorem cutis recipiat
Vultum fingere, Ovid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare, ceruſſata mulier effigiem mutare naturæ amentiæ eſt. Auguſt.

Beautifull. vide **Welfavoured and faire**

Becauſe

Quoniam, quia
Ὅτι, & in verſu ὅτε
Quando, Quandoquidem
Quoniā, quidem reſpuit Eraſ.
Equidem,

Equidem, Siquidem
Nam, Namque
Quatenus, Et etiam,
Ut, Secundum Vallam
Poſtquam, Nimirum
Quippe, Utpote.

it becometh, it beſeemeth, it is convenient, fit, or meet.

Decet, Condecet, πρέπει,
Jus eſt
Εὐπρεπές, Decorum eſt, Æquum eſt
Par fuerit, competit, impersonale
Convenit
Æquum, decens, conveniens eſt

it becometh not, or it is Uncomely

Non decet, Parum decet
Dedecet, Indecorum eſt
Haud decet, οὐ πρέπει
Haudquaquam decorum
Eſt præter dignitatem tuam
Inferius majeſtate tua eſt, apud Tacitum
A decoro alienum eſt
Contra quam decet
Παρὰ τὸ πρέπον

a bed, a pallet, or couch

Lectus, Lectulus
Torus, κλίνη, λέκτρον
Lectica, portatilis lectus, cubile,
Stratum ſub genere neutro, & ſtratus maſc.
Στρῶμα. Pulvinus
Grabatus media producta
Parabyſtum παραβύστον,
Lectulus parvus, qui ſub majore poni ſolet

before.

Ante. Pro, Antea.
Πρὸ & πρὶν genitivo juncti
Sub quando ſignificat ad locum
Poſteſque ſub ipſos, id eſt ante
Præter. Vir. Præternoctis

to beget, vide engender.

to beg, to go a begging.

Mendicare, προσαιτεῖν
Stipem rogare, cogere
Oſtiatim victum quærere
Precario vivere
Pro foribus panē efflagitare
Eleemoſynas emendicare
Victum mendicando oſtiatim quæritare
Oſtiatim obambulando victum conquirere
Civium domus quæritare victus gratia oberrare
Ire ad faculum, Plaut.
Mendicato vivere pane
Veſtibulatim ſtipem cogere, apud Ciceronem
Ἀγυρμὸν ποιεῖν ἢ ἀγείρειν

a begger, or poore body.

Pauper, Inops,
Pauperrimus, apud Plaut.
Egens, egenus, πένης
Egeſtoſus. Afflictus
Ærumnoſus. Calamitoſus, flebilis, miſer
Redactus ad inopiam extremam, miſeriam
Ἄπορος indigens & pauper
Anguſta cui res domi eſt, apud Juvenalem
Homo exilis re, tenui fortuna
Tenuis, per metaphoram
Homo tenuis conditionis
Vel hoſti miſerandus
Nudus planè, qui cenſum omnem devoravit, protervitam fecerit
Defectus ad calamitatem
Natus miſeriis ferendis
Cui contracta res eſt & adducta in anguſtam

Tenuiter peculiatus, apud Budæum
Capite cenſus, Equum habens Seianum,
Tunicatus Canānicola
Cinelus proverb.
Pauſono, Codro, Iro, Telonico pauperior
Qui omnem facultatem, ſed univerſam ſubſtantiam, indutus eſt, omnia ſua ſecum portans
Non habens obulum, unde reſtim emat
Non habens ubi pedem ponat
Piſtillo, Paxillo, Liberide nudior
Mendicus & mendicabulum
Rogator, Pla. vide **without money.**

to begin, or to take in hand a buſineſſe, to enterpriſe.

Ordiri, ἄρχεσθαι, Inire
Exordiri, Auſpicari, Initiare
Inchoare, Incipere, Inceptare
Occeptare, Aggredi, Adoriri, In manus ſumere,
ἐγχειρεῖν
Exordiri telam
Capere exordium, initium, principium, primordium
Iter ſternere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendam
Initium, exordium ſumere
Principium facere, apud Eraſ.
Accingi ad aliquam rem
Exordium, initium facere, ducere
Aliena incipere,

a beginning or entrance into.

Exordium

Exordium, Initium
Auſpicium, Primordium
Caput. Capitulum vulgò vocant
Rudimentum. Frons
Principium ἀρχὴ, Ingreſſus,
Cunabula à Virg. pro initiis ponuntur
Veſtibulum per metaph.
Carceres, Orſus paſſivè
Incœptum, & io, Cœptum,
Alpha. Inſtitutum, Cardo, Origo.
¶ Incunabulum, Inchoatio
Rudimentum, tyrocinium in literis.

In the beginning.

In principio, ἐν ἀρχῇ
In capite. Initio
In fronte. In frontiſpicio
In ipſo operis ingreſſu
In exordio. Primo geſtu
In ipſo veſtibulo
¶ Prima facie. Prima fronte
Primo aſpectu, obtutu, at the firſt ſight.
In ſpeciem, frequens apud Livium & Tacitum
Specie tenus. Ipſa apparentia
Prima ſpecie. In ſuperficie

to faile or miſſe in the beginning.

In portu impingere
In limine offedere, deficere
In ipſo operis ingreſſu peccare
Cantherius in portu, proverb.

from the beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id eſt, principio.
A capite. A principio.
Απ᾽ ἀρχῆς ἐξ ἀρχῆς
Ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro
Ab radice ἐκ ῥίζης
A carcere ſive repagulo
Ἀπὸ βαλβῖδος
Abaprolare, proverb.

from the beginning of the world.

Ab initio mundi
Ab ævo condito
Ab orbe condito
Poſt homines natos
Ab ipſo mundi exortu, initio
A condito mundo
Ab omnibus ſæculis
Ab ipſis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione
Ab orbis conditi initio
In ipſis humanæ propaginis foribus

from the beginning to the end, from the top to the toe.

A capite uſque ad pedes
Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς, ut eſt apud Homerum
A vertice uſque ad extremum unguem
A ſummo capillo, à ſummo vertice uſque ad imum calcaneum
A calce, uſque ad caput
A vertice ad imos uſque talos
A pedibus ad caput uſque
A vitta capitis ad calcei corrigiam
A pede ſupremum aduſque verticem
A filo ſubtegminis uſque ad corrigiam caligæ, Gen. 14
A carceribus ad metam
Ab ovo uſque ad mala, apud Horatium
A cœlo uſque ad terram, Plautus pro eodē ponit

the firſt beginning, or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo, Cauſa, Radix, ῥίζα
Seminarium, Fomes
Fax, Initium, ἀρχὴ
Fundamentum, Fons, Scaturigo
Scaturies, Ortus, Factor
Architectus, Inventor
Suaſor & author. Parens,
Princeps. Genitor
Effector, Dux
Præfector. Machinator
Novandarum rerum author,
Caput

to Beguile, vide to Deceive.

a Beguiler, vide Deceiver.

to behead, to chop off one's head.

Decollare, Detruncare
Amputare caput
Truncare capita
Caput præcidere, ἀποκεφαλεῖν
Suppliciis extinguere capitalibus
A cervice caput revellere, reſcindere, avellere, recidere
Decapitare
Auferre caput enſe
Capite plectere, privare, mulctare
Collum præcidere
Cervicem cædere
Enſe caput metere demetere
Capitis pœnas ſumere
Securi cædere, truncare

to be beheaded.

Capite puniri, mulctari, plecti, truncari, obtruncari
Capitis pœnas dare
Capitalem ſubire, accipere ſententiam
Capitali ſententia damnari

Behinde, or Backward.

A tergo. Retro. Poſt
Ὄπισθεν, ὀπίσω. Pone. adver.
Pone ſubit conjux, apud Virg.
Pone reſpiciunt. Et præpoſitio
Pone caſtra, apud Livium

to Behold, vide to See.

to Believe, to truſt, or give credit unto.

Credere πιστεύειν
Fidem habere, adhibere, accipere
Fidem tribuere, dare, addere
Perſuaſum habere
Aures patefacere, pro credere, Cic.
Aures præbere
Audire cum accuſativo
Nihil reniti, Non reluctari

I believe it not.

Minime credo
Mihi non ſit veriſimile
Demere fidem fabulis. Sueton.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo
Supra communem opinionem fidémque naturæ
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum vero diſſidentibus, haud veriſimilibus, ſed abſurdis

a little Bell, a Rattle, or Clack.

Tintinnabulum, à tinnitu
Nola, Cymbalum. Κύμβαλον
Campanula, Campanella
Crotalum, a Rattle.
Æramentum, & campana periphериæ & ſoni majoris ſunt

the Belly or Wombe.

Alvus, Venter, γαστὴρ
Uter, Uterus, Utriculus
Aqualiculus, unde aqualiculus diminutivum, apud Juvenalem & Perſium
Pinguis aqualiculus

a paunch belly, or a gorbelly guts.

Venter, Ventroſus, Ventricoſus
Ventriculoſus γαστρῶν, γαστρώδης
Obeſus, Aqualiculus, Diſtentus venter
Πλατυγάστωρ, Saginatus, Carnoſus
Collatinus venter, apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur
Seſquipede extantem habens aqualiculum, muſculoſus
Craſſus, corpulentus
Pinguis, præpinguis
Pinguiuſculus
Bene curata cute, bene paſtus
Rore paſtus, ironice
Dorſalem Plaut. vocat anum craſſam
Hebetior, id eſt, pinguior, apud Terentium
Pinguis, nitidus apud Horat
Tarigeus cetus. prov. pro obeſo
¶ Belle pellucens habitus
Toroſus, toroſulus, troſſulus, ſucculentus, opimus

Wel beloved.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipſo
Valde charus, percharus
Alter ego, ἕτερος αὐτός
Cum primis gratus
Omnibus probatus, & dilectus
Gratus, charus omnibus
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos favorem emeritus
Qui omnium emeruit favores
In oſtio formoſus, prov. vide Deare.

a Belt, vide Girdle.

to Bend from, vide to Eſchew.

Benefits beſtowed bountifully and frankely.

Contuli quæ in alium officia, beneficia, merita potui
Quantum in me fuit, quantum efficere & conſequi potui
Pro meo ſtudio, meaque induſtria complexus illum ſum
Affeci, ornavi, auxi omnibus officiis
Nullum officii genus, aut ſtudii, nullam omnino rem, quæ vel ad utilitatem illius, vel laudem ſpectaret, omiſi, prætermiſi, infectum reliqui
Omnia quæ quidem præſtare mihi licuit, profecta in illum ſunt
Meam in illum voluntatem & benevolentiam quandocunque res tulit, ubi tempus & occaſio poſtulavit, reprobavi, oſtendi, ſignificavi, declaravi, patefeci
Bene meritus de illo ſum, quàm potui ſtudioſiſſime

Abſque ulla remunerationis ſpe.
Quanquam ab eo minimè parem gratiam expectarem.
Licet non ſpectatem ut illum memorem & gratum experirer
Nulla tamen ſpe inductus ut parem mihi gratiam referret.
Ut paribus officiis remuneraret, compenſaret, æquaret, Ut ullum grati animi ſignum oſtenderet

Benignly, vide **Gently**.

bent, vide **inclined**.

To beſtow a benefit upon, or to do one a good turne.

Beneficentia proſequi, εὐεργετεῖν
Benevolentia, amore, amicitia afficere
Beneficiis, bonis conditionibus aliquem augere
Cumulare officiis
Beneficium in aliquem conferre
Bene de aliquo mereri
Εὐεργετεῖν cum dativo
Beneficio afficere, obſervantia colere
Benefacere
Benefacta cumulare
Rem facere alicui gratam, quam gratiſſimam
Benignitatem, officia conferre
Benevolentiam declarare, præſtare, apud Ciceronem
Tribuere operam amicis, officium homini amiciſſimo
Benignè alicui facere, aliquem beneficio demereri, vide, **to give**.

to beſiege, or to beſet a town round about.

Urbem cingere copiis & militibus
Urbem, civitatem circundare, circumvallare, obſidere, urgere, circumvenire
Claudere muros obſidione
Facere obſidionem, obſeſſionem, & facere obſidium, Plaut. Varro. & foſſa ſeptum tenere
Obſidione cingere, πολιορκεῖν
Obſidione, bello premere, **to beſiege**
Longa obſidione fatigare
Bello oppida quatere. Virgil. pro moleſtare. Vallare
Suffocare urbem fame. Cic.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in ſacris bibliis

to beſtow in marriage, vide **Marriage**.

to beſtow coſt, vide **to ſpend**.

to betoken, to ſignifie.

Portendere, ſignificare, indicare
Prognoſticare, prædicare
Demonſtrare

better.

Melior, ἀμείνων κρείσσων
Potior, præſtantior
Prior, pro meliore Latinis ponitur, vide **Dearer**.

it is better.

Præſtat, melius vel ſatius eſt
Commodius, prius, potius
Præſtantius, optatius, optabilius
Præſtabilius eſt

to ſet betweene, vide **to interlace**.

Beware, take heed to tell it no body, keep it cloſe.

Cave ne cuiquam dixeris
Vide ne mortalium ulli dixeris
Vide ne alicui dixeris
Vide ne dixeris cuiquam
Vide ne temere apud aliquem effutias
Harpocratem egeris, finxeris
Digito labellum compreſſeris

to bewitch, vide **Enchant**.

to bewray. to diſcover to diſcloſe, to utter, to publiſh abroad.

In triviis declamitare
Prodere, arguere
Nudare, denudare
Detegere, publicare
Δημοσιεύειν διαφημίζειν
In publicum adferre,
Ex umbra in ſolem educere
Vulgare, divulgare
Proferre, enunciare,
Invulgare, divulgare
In publicum emittere, efferre
Perſonam detrahere
Operta recludere dicitur ebrietas, apud Horatium
Varia menſium abſtruſa in apricum erumpent
Promulgare
Aperire, declarare
Pandere, revelare

Efferre,

Efferre, ἐξάγειν
Significare, manifeſtare
Edere, promere
Patefacere, palam facere
In vulgus diſſeminare, ſpargere
Sermones ſerere, λόγους διαδοῦναι
Eliminare, vulgare
In medium adferre
Propalare, notum facere
Exprimere, oſtendere

by little and little, vide **Leaſurely**.

By, Nigh, or Neere

Apud, Prope, Ad, Penes
Propter, Secus cum accuſativo
Παρὰ, Circa, περὶ, Juxta
Propinque, Cominus

by and by, vide **out of hand**.

to bid, vide **to charge**

a biere, or coffin.

Sandapila φορεῖον Loculus
Σορὸς, Locellus, Capulus
Libitina. Ferculum, à ferendo
Pheretrum, φέρετρον

to buy, to cheapen.

Emere, Comparare
Mercari, ἀγοράζειν
Permutare pro emere
Ære parare, Deſtinare
Prædeſtinare
Conciliare, apud Terentium
Græca fide mercari, id eſt, præſenti pecunia

big, vide **ſtrong.**

of a great bigneſſe, vide **Stature.**

a bile or a botch, vide **Impoſtume**.

a bill of my hand, vide **writing**.

to binde by Obligation, &c,

Obligare Obſtringere
Aſtringere, Devincire,

to bind one to him by friendly pleaſures.

Devincire beneficio quempiam ſibi, ornare beneficiis
Beneficium præſtare, conferre, dare, tribuere
Gratis officiis plebem obligare, Ambroſius.
Bene mereri de aliquo
Beneficium figere, Cicero. Ut hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret, ut perpetuam hujus beneficii memoriam faceret
Beneficiis afficere
Εὐεργετεῖν cum dativo
Liberalitate omnes in officio continere
Demereri aliquem obſequio, bonis operibus
Obſtringere
Adſtringere, ſeu Alligare, vel obligare omnia, apud Ciceronem
Autorare, ſed militem propriè

birds, or any fowls.

Volucres, πετεινά
Aves, Alites
Genus altè volantum
Volatilia, Præpetes
¶ Aucupio voluptatem quærere
Retibus explicari, pedicis, fixis vimicibuſque viſco illitis volucres captare
Aucupari, **to Hawke.**

a biſhop, an Abbat or chief Prelat.

Antiſtes, Præſul, Abbas
Pontifex, Sacrorum præſes
Epiſcopus, ἐπίσκοπος
Pontificali infula decoratus, ornatus, inſignitus, & periphraſi venuſta
Epiſcopalitii ordinis non infimum decus, ſingulare decus
Alpha ſacerdotum
Demiſſæ ad talum togæ ſacriſque initiatus Epiſcopus
Olim ſoli ſacrorum antiſtites presbyteri nomine cenſebantur, ut refert D. Hieronymus
Ante Chriſti in carnem adventum
Dicti protomyſtæ, archiflamines
Archimandritæ
Sacerdotes primarii
Archimandritæ nomen adhuc ſibi uſurpavit in Græcia. Abbates quaſi primates & præpoſiti monachorum eremos inhabitantium

the biſhop of Rome, vide **the Pope**,

to be a biſhop.

Epiſcopum agere
Epiſcopatum gerere
Epiſcopatum adminiſtrare,
Epiſcopi munia obire.

to become a biſhop.

Accipere baculum paſtoralem, Eccleſiæ clavum, gubernaculum.

Epiſco-

Epiſcopatui inaugurari

a Biſhops-mitre.

Galerus biſidus, Infula
Mitra, Apex
Tiara ἐπικρανίον, Cidaris
Κιδαρίς ἢ κίδαρος
Byrrhum ſacerdotale
Pileus pontificalis
Et Byrrhum ſimpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur
Mitellum diminutivum à Mitra
Μιτρον

a Biſhops Vicar, or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, ſed ornatus, Epiſcopo à ſuffragiis
Epiſcopi vicarius, auxiliarius
Co-epiſcopus
Epiſcopalem locum tenens
Epiſcopi gerens vices, ſuppiens locum, qui Epiſcopo in pontificalibus actibus, in officio ſuo ſuff agatur
Subſidiarius alicui, i. coadjutor

Bisket, twice baked.

Panis nauticus, ſecundo coctus
Panis bis coctus, quem Plaut. vocat panem rubidum, ῥυΐδος
Paximas, παξίμας, αδος
Paximadion, παξιμάδιον qua voce frequenter utitur D. Hier. in vitis Patrum

to bite.

Mordere, morſus exercere, inferre, ſubire
Morſu occupare, conſumere, divellere
Miſeros morſu depaſcitur artus
Fræna ferox ſpumantia mandit

a Bit, a Morſel, a Piece.

Buccella, Buccea, Bolus.
Morſellus, ψόμος. Panis fragmen
Fruſtum, Fruſtulum
Turunda, ψίσφος

a bit, vide Bridle.

bitter, or ſower.

Acidum, Subacidum
Amarum, Acerbum
Amariſſimo amarius felle
Inſuave, Aſperum, Auſterum
Felleum, acetoſum
¶ Aceto, Acidus fio
Vinum vetuſtate coaceſſis, Cic.

bitterneſſe.

Acredo, Amaritudo
Amarities, Amarot
Acerbitas, Aſperitas
Acor
Fel, ſeu Aloe per metaph.

a Blab, vide a Tell-Tale.

Black, Darke, Swart.

Browne, or ſade colour.

Niger, ἐλικός, μέλας
Piceus, Lugubris
Pullus, Hiſpanus
Bericus, Impluviatus, Fuſcus
Anthracinus, ἀνθρακώδης
Fuligineus, Mutinenſis
Fulvus, Swart, dark
Merulius, apud Plautum
Lividus, apud Virgilium
Sed Aquilus color, fuſcus, ſubniger, & fuſco colore nigricans, brown, ſwart
Homerus, Puellam nigricantibus oculis, at per hoc formoſam vocat
τὴν ἑλικώπιδα, μελανόφθαλμον
Nigris oculis præditus, ὁ ἑλίκωψ

Black-Friars.

Dominicales, Budæo
Prædicatores, Dominicani
Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Jacobitæ dicuntur

to blame, to diſpraiſe, to deprive, to diſhonour.

Contumeliam facere in aliquem
Infamare, Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare
Perfundere ignominia, ſcommatibus Contumeliis operire, lacerare, concidere

Turpi

¶ Turpi crimine Lædere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad ſatietatem ingerere
Contumelia inſequi
Dehoneſtare, Inhonorare.
Improbare, Reprehendere
Incuſare, Arguere, Capere
Reprehendere, Redarguere
Reprobare, Objurgare, vitio dare
Sugillare, Criminare, Traducere
Inſimulare, Notare
Damnare, Culpare, Accuſare
Diffamare, Obloqui, Condemnare
Derogare, Detrahere
Irrogare & infligere Ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis eſt,
Ἀτιμίαν προσβάλλειν
¶ Infamia flagrare, eſt ſumma infamia laborare, quod & Græcis dicitur κακῶς ἀκούειν
Vituperari
Diffamari, Laborare fama
Improbari, malè audire to have an ill name.

to get or receive blame, or ſhame.

Accipere contumeliam, ſordes, id eſt, ignominiam. Cicer.
Has à Q. Ticino ſordes accipimus
Concipere maculam, Turpitudinem, infamiam, dedecus
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis,
Perfundi aceto, Horat. pro convitiis affici

to blanch, vide to white lime.

a Blaſting, or ſtriking with a Planet.

Stupor mentis & corporis
Syderatio, quam Plinius ſcribit Græcis dici ἀστροβολίαν
Apoplexia, ἀποπληξία.

Blaſted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus
Syderatus, attonitus, ictus,
Tactus ἀπόπληκτος
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἀβρόντητον vocat
¶ Syderari, Sydere afflari, vexari, lædi

a blemiſh, a ſpot, or blot.

Nævus. Labes. Labecula. Macula,
Vitium, Nota, ſi ad corpus referatur,
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, ſi metaphoricè ad mores accommodare ſermonem voluerimus, ſicut quoque dicimus labem perfidiæ notam infamiæ, perjurii
Tubera pro vitiis majoribus poſuit Horatius, Verrucas minora appellans
Mendum, menda, litura
Varicæ, Lenticulæ. Lentigines, ſpots in the face.
Glaucoma, atis, n. gen. vel Glaucoma, æ, f. gen. ſot in the eyes.
Maculas læſis de veſtibus auferre
Eximere, eluere labem, to take to waſh out blots or ſpots

blew, watchet, or

Azure colour.

Ceſius color. Flavus
Cæruleus, quaſi cæluleus, à colore cœli
Glaucus, Glaucinus, Cumatilis
Cyanus, Cyaneus
Venetus, Thalaſſicus
Indicus, dark blew.
Ferrugineū præterea colorem quidam accipiunt, pro cæruleo marinis fluctibus ſimili, quem Græci θαλάσσιον vocant

Blinde.

Cæcus, τυφλὸς, Orbus propriè, qui lumen amiſit oculorum
Oculis captus. Exoculatus
Luminibus orbatus
Orbus luminis, Senec.
Tireſias apud Juvenalem
Talpa cæcior, proverb.
Ἀσπάλακος τυφλότερος
Tireſia, Hyplia, Leberide cæcior
Cæcigena, blind-born.

blinded, walking in darkneſſe.

In altiſſimis verſatus tenebris
Denſa quadam ac tetra impietatis caligine obcæcatus
In denſiſſimis ignorantiæ tenebris ſepultus
Qui in profundum venit malorum
Mens cæca, lucis indigna, exhauſta divino lumine Cimmeriis immerſa tenebris
In errorum denſitate vagari
Oppleta tenebris

a blinkard, bleare-ey'd, or one that looketh aſquint.

Cæcutiens

Cæcutiens, παραβλέπων
Hallucinans, Lippus, Lippiens.
Lolio victitans, proverb. ſeu Tithimallus, Laconicus
Saturn æ lemæ, Luſcus etiam ſignificat
Strabus ſeu Strabo. Retortus
Γλαυκῶψ, ¶ Luſcioſus, Sand-blind
Luciſcus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa
Ὑποτύφλοι, he that ſeeth better in the night then at mid-day
Sed luſcioſus, qui interdiu parum vel nihil, veſperi vero ſatis videt
Μυώπης ſeu μυωπὸς
Luſcinus, that hath little eyes, vide to look aſquint

a Bliſter, a Whelk, or a Wheale.

Puſtula, Papula Tuber
Tuberculum, φύθιον
Exuberatio χαλάζιον. Scrofula.
Hæc etiam ſpectant Vari ſeu Varioli, the maiſels, qui pueros maximè infeſtant, græcè ἐξανθήματα cum febri plerumque naſcuntur, hæ puſtulæ

a blockiſh dullard, vide dulhead..

a Blot, vide blemiſh

blotting paper, vide Paper.

blood, bloody, full of blood and ſlaughter, murther

Sanguis, San guinolentus
Sanguine terra tabet, ma. dat ...
Fulmen purpureum miſtis ſanguine fluxit aquis
Sparſi vorantur ſanguine vepres
Cæde tepebat humus
Arva cæde madeſcunt
Aſperſus ſanguine locus natat omnis
Atro tepefacta cruore terra
It cruor per artus
Funditur ater ubique cruor
Inundant ſanguine foſſæ
Sanguinis vomere rivos
Squalent ſanguine crines
Concreti ſanguine crines

to make Blunt or dull.

Obtundere acumen, Hebetare
Perſtringere aciem ingenii, Cicero dixit, pro hebetare
Perſtringitur acies ferri

to Bluſh, or to be aſhamed.

Erubeſcere, Vereri, Revereri
Verecundari, it ſhames me
Αἰσχύνομαι Pudore ſuffundi
Ἐρυθριᾶν Rubeſcere pudore
Rubore ſuffundi
Pudore affici
Suppudet, impersonale
Ejectum ſemel attrita de fronte ruborem recipere, Horat.

Bluſhing, vide ſhame

a wild Boare or Swine.

Aper χοῖρος Porcus vel ſus ſylveſtris
Syagrus σύαγρος
Orthagoriſcus Singularis μόνιος
Unde in Pſal 79. μόνιος ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν, ubi Hebræi habent ... Singularis ferus depaſtus eſt vineam
Actæon, triſſyl. pro Apro apud Mant.
It levis Actæon fumans

to Boaſt or to brag.

Jactare, Oſtentare
Præſumere, Vendere
Venditare, Jactitare
Κομπάζειν, ἐπικομπάζειν
Gloriari, Arrogare
Seſquipedalia, turgentia jactare verba, ampullas
Tragicè loqui
Spirare tragicum, apud Horat.
Præſumptuoſe, arroganter, immodeſte loqui, λαζυάζ
Venditare ſeſe inanibus verbis, nihil præter eruditionem ſuam jactare
Efferre ſe magnificè
Extollere, Attollere
Meras glorias ſpirare
Fumos jactare
Prædicare, efferre
Μεγάλα λέγειν, ἀρεταλογεῖν
Inanes flare, afflare glorias, apud Cel.
Erigere caput, criſtas
Grandia & magna trutinare contracto ſupercilio, tumentibus buccis, ſeſquipedalia verba, ἀμαξιαῖα ῥήματα
Cœlum territare, apud Virg.
Grandia, magna jactitare, loqui

a Boaſting, a bragging.

Jactantia, oſtentatio
Jactatio
Arrogantia μεγαλαυχία
Immodeſtia, præſumptio

a Boaſting ſhew, vide a Solemne ſight.

a Boaſter, a Bragger.

Mag.

Magniloquus, Grandiloquus
Glorioſus, ſeſe inſolenter jactans
Immodeſtus, Inſolens
Arrogans, ſui tibicen
Arrogantiæ, jactantiæ non ferendæ
Καπνοπώλης, qui fumum venditat
Thraſo, Hippias, Calliphanes
Aretalogos, apud Juvenal. & Strot.
Marſyas, Thamyras
Callipides alter
Fumivendulus

a Boat

Cymba, Scapha
Scapula, σκάφη
Linter ex arbore cavata fit
Lembus, λέμβος
Lembunculus, πλοῖον μικρόν
Navicella, apud D. Auguſtinum
Navicula, πλοιάριον
Navigiolum, alveus, alveolus
Naviculare

Boyes, vide Sons.

a pleaſant Boy.

Puer feſtivus, lepidus
Lepore, feſtivitate, morum elegantia, quibuſvis præferendus

to Boyle or Seethe.

Elixare, Æſtuare, Coquere
Effervere, Ebullire, Scaturire

Bold, hardy.

Animoſus, Magnanimus, Fortis
Acris, Audax, Invictus, vide ſtout and couragious

a Bolt, vide Barre.

a Bonnet, vide Hat.

a Book.

Liber, Scriptum, Codex
Βίβλιον, Opus, Opuſculum
Volumen, plures continens in ſe libros partiales, ab involutione
Commentariolus
Charta apud Ovid. pro libro ponitur
Pugillares à pungo, & enchiridia à manibus, in quibus geſtantur, ac codicilli cum aſſerculis, tabelliſve concinnati, little ſmall Books

the Borders or Marches of any Country

Confinis & confinium, Columel.
Frons regionis, velut eſt apud Plinium, caput regionis & principium, anterior pars cujuſque rei
Limina imperii, id eſt, introitus, ut Margines Imperii, apud Ovidium in triſtibus.
Fines numero plurali ſæpius pro terminis, & limitibus ponuntur, the Marches
Collimitium eſt confinium
Collimitium Hollandiæ & Flandriæ eſt Brabantia
Confinis Flandriæ eſt Brabantia
Milites per frontem regionis diſtribuere
Limitanei milites, qui in collimitio ſunt conſtituti, in præſidio adverſus inimicos excubantes in limitibus, Gariſon
Limitatus ager
Limitibus, diſtinguere, terminare
Limes poſitus in agro
Partiri limite campos

the Borders of a garment, vide fringes.

to be Born.

Introire ad vitam, vel in vitam
Edi in lucem
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam
Naſci, fieri, γίνεσθαι
¶ Aves, accipitres, & animalia quæque dicuntur fœtare, fœtum emittere
Naſci, utero matris prodire
Venire ad ſydera ætherea
Surgere ad lumina vitæ
Venire ſub auras cœli
Accipere vitam
Prodire, ultro exire
Emittei in auras
Fœtus expellit ſe in auras.
Vide to travell or labour of a child

as ſoon as I was Born, from my childhood, Infancy, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis,
A prima, ab ineunte ætate
A primis temporibus, à puero
Jam inde à puero
Jam inde uſque à puero
A prima pueritia
A primis annis
A teneris unguiculis
A die natali, ab ortu primo
A quo die natus ſum
Ex quo ingreſſus in vitam ſum
Ex quo vitæ lumen attigi
Animam ducere, Spiritum haurire, de cœlo cœpi

to Borrow.

Mutuo

Mutuo ſumere
Mutuum accipere
Mutuari
Commodato accipere
Utendum accipere

a Botch, vide Impoſtume.

a Botcher, vide Taylor.

a Butcher.

Lanio & Lanius
Carnifex, Bovicida, Macellarius

a Butchers ſhop, or a Butchery.

Macellum, Laniarium
Laniena, Carnarium

a bough, or branch.

Ramus, Ramulus
Πτόρθος, κλάδος
Ramuſculus, Ramale
¶ Plantæ teneræ, Stolones
Novelli rami
Μοσχεύματα
Talea, Malleolus
Uſus radix
Claviculus, vel Clavicula, quæ & capreolus, the ſhort or little clifts of the Vine

to bolt out.

Extorquere, Elicere
Exculpare, Extricare

a bondman, vide ſervant, and ſlave.

to be bound unto one

Devinctus, obſtrictus
Obligatus, Debitor
Obnoxius, quamvis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum ſeu ſubjectum ſignificet: apud Divum Hierony. Eraſm. & alios ponitur pro devinctus, obligatus
Devincere officiis, oppignorare gratia, Ambroſius

a Bouget, vide a male.

bountifully, vide liberally.

to box one on the ear, or to knock one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eraſm.
Malam, maxillamve ferire
τὴν παρειὰν παίζειν, Grego.
Alapam alicui impingere
Palmas in faciem dare, apud Evangeliſtam, ῥαπίζειν cum accuſativo
Ῥάπιζε ἐπὶ κόρρης
Ferire malā nequiter, plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere
Ἀθύσσειν ἀγηλατεῖν
Colaphos incutere
Ἐντείνειν πληγὰς
Manu extenſa, porrecta palma ferire, verberare
Pugnis conſtringere to beat with fiſts
Colaphiſare, Colaphum icere, apud Plautum
Pugnum in os impingere, ingerere
Pugno, Colaphis percutere, deverberare, verberare
Colaphos infringere
Plus quingintos colaphos infregit mihi, Terent.
¶ Expalmari, apud D. Auguſtinum ponitus pro palmis cædi
Manum non vacuam abſtergere
Οὐ κενὰν τὴν χεῖρα ἀπομάττειν, Lucian.

to box, to ſcarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare curem, leviter vulnerare, perſtringere, Sanguinem ventoſis, elicere ἀποχαράζειν
Ἐπιζεῖν, ἐπιγείφειν
¶ Cucurbitæ, cucurbitulæ, ventoſæ vulgò dicuntur, Sicyæ σίκυαι
Græcis Pyxides, ſeu vaſcula in quæ detrahitur ſanguis

to brag, vide boaſt and Triumph.

a brayer, vide cryer.

braſſe, vide copper

bravery for women, vide womens bravery.

a branch, vide bough

to branch out, vide to burgen.

to brawl, to chide, to rebuke, to fight.

Objurgare, Percellere
Increpare, inceſſere
Redarguere, diſtringere
Multis verbis male aliquem accipere, Cic. accipere ſevere
Aſpere movere.
Inſectari auſteris, acribus mordacibus, exaſperantibus verbis, verborum amarulentia
Conficere aliquem verbis, Plaut. id eſt, minaci voce terrere
Reprehendere, Carpere
Taxare, ἀπελέγχειν
Arguere, improbare
Obloqui, Increpare
Ἐπιπλήττειν
Inculpare, Perſtringere
Catonem agere Cenſorium
Democritum quendam agere
Divis ipſis obloqui
Percellere, vide to ſtrike

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa, ἔρις
Lis, Diſſentio
Pugna, Concertatio
Altercatio, Jurgium
Strepitus pugnaque verborum
Contentio, vide Diſcord

that Brawleth, or Chideth much.

Rixoſus, Litigioſus
Litium avidus, appetens, amans
Ad diſſidia propenſus
Litem ſemper movens, incipiens, ſuſcitans
Refractorius, Controverſus
Filius contentionis, Tricon.
Canina præditus facundia
Concitus ad rixam

Bread.

Panis triticeus, wheaten bread
Panis ſiligineus, Manchet, or fine bread
Panis hordeaceus, barley bread
Humanis uſibus apta Ceres
Uſus Cereris
Dona laborata Cereris
Suppoſitum cineri focus parat panem
Molitam manu Cererem torret igne focus

to Break or Burſt

Frangere, confringere
Infringere, rumpere
Dirumpere, crepare
Frigidus in prato cantando rumpitur anguis
Limina perrumpit, poſteſque à cardine vellit
Fræna pudoris rumpere

to Breake the League or promiſe, to do contrary to the promiſe or agreement.

Fœdera ſolvere, irrumpere, abrumpere, lædere, diſſolvere, turbare, frangere
Pacta conventa convellere
Reſcindere, lædere fidem
Irrita reddere, mutare
Non ſtare conventis, pactis
Pactum irritum facere
Ἀσυνθετεῖν
Conventionibus non ſtare
Pacem labefactare initam
Pacta eludere commento Thracio, id eſt, callido vafroque
Pacta Violare, rejicere
Rejicere conditiones ſemel acceptas
Abire ab emptione, à contractu priore
Diſcedere à fide data, à conditione
Dirumpere fœdus, vel ſolvere
Facta omnia infringere
Conventiones non ſervare, vide Promiſe
Fœdifragus, a Breaker of the League

to Breathe, to take his breath.

Spirare, reſpirare
Ἀναψύχειν, trahere ſpiritum
Recipere anhelitum, vel facere
Spiritum ducere, reddere, anhelitum per vices recipere
Animam trahere, remittere & efflare

the breath.

Spiritus, flatus
Anima
Halitus, anhelitus

breeches, or mens overſtocks

Subligar, ſubligaculum
Femorale, feminale
Περιζωμα
Suſſibulum, apud Varronem
Caligæ, tibialia
Campeſtia ſubſtant.
Perizomata, περιζώματα
Pudendorum velamen
Lumbare
Braca, vel Brachæ, ut alii ſcribunt
Renones aliquibus dicuntur, Græcè ἀναξυρίδες, Chaldaice Sabarella, qua dictione Daniel uſus eſt, Hebraicè Micenas
Solvere ligulas, ponere ſeu deponere ſubligaculum notæ ſignificationis ſunt
Caligas Thraci ſeu diploidi aſtringere ligulis, to truſſe up the hoſe
Femoralia, cruralia à Ludovic. Vive in colloquiis, pro caligis ponuntur, a whole pair of hoſe with breeches and nether ſtocks together
Caligæ, tibialia, tegumenta tibiarum, a pair of nether ſtocks

to bribe, vide to put out ones eyes with gifts.

a bride, vide married damoſell.

a bridle, or a bit.

Frœnum, Habena χαλινός
Retinaculum, camus, κημὸς
Lupus apud Ovid. genus fræni acerrimi, ut Luparum apud Virg.
Capi-

Capiſtrum, the halter
Ἡλκυστής
¶ Spernere lupatum
Habenas rejicere, frœnum non admittere, ἀφηνιάζειν
¶ Frœno equum inhibere, coercere
Ἀναχαιτίζειν τὸν ἵππον, ἀνέχειν
Arctis equum compeſcere habenis

Brieſe, vide ſhore.

bright, vide ſhine and clear.

brine.

Salſugo, muria
Muries, ἅλμη, Salſilago

to bring, vide carry

to bring forth.

Parere, Edere, Producere, Proferre, eniti

to bring to an end, vide end

to bring to nought, vide to marre.

to bring up, vide to feed

a brink or brim.

the ſtone Baſon that receiveth the water of Conduits or a Baſon.

Labrum, Labium
Labellum, Pelluvium
Pelluvia, Podoniptrum
Tinariolum, Pelvis
Λεκάνη, πύελος

a Broker.

Mediator, Conciliator, Licitator
Proxeneta, προξενήτης
Paratius Latine, apud Senecam Inſtitutor

a brooch, vide a Coller.

a brotherhood, vide Fraternity.

a bruſh.

Setaceũ, quòd plerumque ex ſetis fiat, Scopina, Scopulæ
Peniculus vel penicillus
Vives in colloquiis Muſcarium ſetacium nominat, à ſimilitudine credo; nam Muſcarium eſt coma quarundam herbarum, in qua ſemina dependent, veluti feniculi, anethi, & ſimilium

Bruit, Rumour, vide Fame.

a Buck, vide Doe.

a Bucket, a Pail for to take water with.

Urna, Hydria
Situlus aquarius, Cato
Λάταξ, Urnula, Situla, Sitella
Trulleum, Creterra, Mergus, oris
Antlia, ἀντλία
Hauſtrum
Suriſcola, apud D. Hieron.
Putis eſt vas aquarium
¶ Naſiterna, à ſimilitudine naſi, apud Varronem & Plaut. Pitcher
Urceus, Urceolus, Minalis, aqualis
Gutturnium, πρόχους idem
Guttus pro eodē apud Eraſ.
Malluvium, Polluvium, a baſon to waſh in, Pelvis
Χειρόνιπτρον, Livius, Argenteo pollubro & aureo gutto

a Buckler, a Shield.

Scutum, Clypeus
Ἀσπὶς Parma
Parmula, Ancile
Ambo, Pelta, Cetro
Γέῤῥον, ſcutum Perſicum
¶ Parma eludere jaculum
Tela ſcuto accipere

to bud, vide to burgen.

to build, to make a houſe.

Ædificium, domum, tectum, edes, ſtruere, extruere, componere
Extollere, οἰκοδομεῖν
Erigere, inſtaurare
Educere cœlo, Virg.
Condere arcem, domum, urbem, Saluſtius
Mœnia fabricare, Ædificare, Ponere, Condere
Murorum attollere moles
Condere ſedem, Tecta
Fundare arcem, urbem extruere, ſtatuere, cingere muris, ſaxis, fundamenta locare
Architectari, ἀρχιτεκτονεῖν
Moliri arcem, ædificare
Ἑδρύειν, figere
Collocare, firmare
Conſtituere, ponere
Jacere fundamentum
Ædificia modicè ab humo tollere, to build not very high

bulwarks, vide fortreſſes

a bull, a Patent, a Priviledge.

Diploma ſummi Principis, Regis
Codicillus diſpenſatorius
Privilegium, προνόμιον
Bulla vulgò dicitur pontificia

Indul-

Indultum Apoſtolicum
Brevis, vel ut alii dicunt, Breve, ſunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes continentes principiũ edicta & mandata, regio ſigno ſancta
¶ Cæſareo privilegio aliquem inautorare

to burden, to blame, to raile or ſpeake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ ſpiculum figere
Defunctos maledictis inſectari
Inſectari poſt mortem
Lacerare defunctum
Mortuis convitiari, maledicere
Defunctorum innocentiam inſectari
Convitia congerere in mortuos
Pugnare, luctari cum larvis, cum defunctis
Inſtar caſpiorum canum ſepultos arrodendo affligere
Ad inferas ſedes uſque manes & larvas à quibus veterum natura ſuſtulit ſua fulmina perſequi
Ne ab umbris & cineribus ſævitiam continere
Mortuum flagellare
Νεκρὸν μαστίζειν, Jugulare mortuos
Τοὺς τεθνηκότας ἀποκλείειν
Leoni mortuo barbā vellere
Mortuum criminationibus proſcindere, impetere, inceſſere lingua acerbiſſimè exagitare

a burden, a load, a pack, a fardell.

Onus, φορτίον
Provincia, pondus
Periculum, gravamen
Sarcina, Impedimentum tam in ſingulari, quam in plurali numero

heavy burdens or loads.

Onus Ætna gravius, apud Cic.
Coloſſea onerat Moles
Piſtrinum tum pro loco tum pro re difficultatis plena, metaphor.
Res viribus impar, difficultatis plena
Gravis ſarcina
Negotium ſubacerbum
Provincia dura, negotioſa, moleſta, aſpera
Negotium operoſum, moleſtum
Negotium involutum, difficile explicatu, χαλεπόν

to unburden, vide unload.

to burgen, to bud, to branch out.

Fruticari valle, Sylveſcere
Πρεμνίζειν, fruteſcere
Florere, floreſcere
Formatis aperitur floribus arbos
Floreſcunt gramina rivis
Emittere ſtolones, μοσχεύειν
Pubeſcere, frutices emittere
Germinare, egerminare
Progerminare, pulleſcere
Pullulare, pullulaſcere
Suppullulare, protuberare Sali
Suppullulaſcere, expullulare
Albeſcere, frondeſcere
Vernare ad arborem etiam refertur
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores, gemmaſcere, efferri, turgere in gemmas.
Gemma, vitis oculus.

to bury.

Inhumare, terræ injicere
In terra recondere
Tumulo recondere, tumulare,
Dare humo, terræ, ad ſepulturam
Κτερίζειν, parentare
Sepulturæ tradere, dare ſepulchro
Sepelire, humare
Inhumare, funerare
Dare tumulo
Extremum perſolvere honorem
Cadaver, funus humo condere, Ovi.
Pulveri tradere ſeu humo, Salu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadaver in urna
Et apud Phocylidem γαῖαν Ἐπιμοιρᾶσθαι νεκύεσσι mortuis terram impertiri
Ponere in monumento
Corpus terræ parenti reddere
Sepulchro claudere
Efferre matrem, Cic. Sepulturæ cadaver inferre, terraque obruere
Subdere ſub ſolum, to put under the ground.
Mandare humo
Telluris aggeſtu cadaver obruere, ſuper jecta humo operire, apud Ar. in Home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit
Tumulus oſſa Tegit
Libitinam exercere
¶ Efferre cadaver, uxorem, funus mortuorum, ἐκκομίζειν
Ἐκφέρειν νεκρόν
Extra domum vel ad ſepulturam ferre. νεκροφορεῖν

to be buried.

Funerari, ſepulturæ tradi
Humari, parentari
Comburi veteres ſolent. unde buſtum pro monumento ponitur

Se

ἀξιώματος ζομβύων τυχεῖν
Ponere cineres, apud poëtas
Honorifica ſepultura donari
Sepulturæ majorum ſuorum addi
Magnifico, poſt fata, deponi Mauſoleo
In tenuem ſolvi favillam
Contumulari, terræ inſterni

an honourable Buriall, vide **Funerall.**

to Burne.

Vulcano dedere, dicere,
Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere
Ignis voragine abſumere
Urere
Extruere rogos
Uſtulare apud Pacuvium pro urere
Ἐκκαίειν, φλέγειν
Patrios incendio lares abſumere
Ignem in ædes ejaculari
Cremare, Concremare
Celebrare Vulcania
Corpora in cineres redigere
In ignem, in rogum mittere, ponere, proiicere, imponere, Igne abſumere. πυρπολεῖν
Comburere, igni tradere
Utricibus committere flammis
Incendio involvere
Ignibus ardere
Exurere
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, abſoluta ſunt, & non tantùm igni, ſed & aliis rebus accommodantur; flagrare odio, amore.
Illi res omnis in fumum & cinerem abiit, ubi incendium omnia hauſit

to Burſt, vide **to breake**

to Burſt, or to breake in

Irruere in ædes
Irrumpere, cum violentia quadam
Ἐισπίπτειν
Inferre ſe concitato impetu, Livius pro irruere, facere impetum
Incidere, unde ſcribendi libido inceſſit mihi vel me, Livius: gravis cura patribus inceſſit

to burſt or breake open doores, vide **doore.**

a buſh of Thornes.

Dumus, Rubus
Spinæ. Vepres
Sentes. Ruſcus
Virgultum. Spinetum
Dumetum. Rubetum
Vepretum. Senticetum

a buſie worke or matter, to compaſſe.

Labor magnus, difficilis, laborioſus, gravis, operoſus, moleſtus, immenſus, magni negotii, difficultatis ac ponderis, vide **a Piece of trouble.**

buſied, vide **Occupied.**

a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ
Diſpenſatoris officium gerens. Ambroſius, οἰκονόμος
Cellarius, & non cellerarius, ut plerique inepti unt, niſi quis interpretari velit, rarus in cella
Prepoſitus cellæ
Moderator domus. Cuſtos cellæ
Promus ac condus ταμίας
Villicus in Evangelio
Oeconomus, οἰκονόμος
Diſpenſator rei familiaris
Procurator aliquot in locis dicitur, ſeu Curator
Ἐπιμελητής
Procurator peni. Plaut.
Cavearius nonnullis dicitur à Cavea

a Buttery, vide **Cellar.**

the Buttocks or Haunches.

Clunis ſub genere communi
Clunicula. Nates, πυγή.

But neverthele ſſe.

Ceterum. μέντοι
Porrò autem. δὲ
Porrò, Autem, Sed
Sed enim, atqui, Verùm
Ἀλλ' ἄρα, ἀλλὰ
Ἀλλά τι, Verò, At verò
Verùm, enimvero. Quin.
At in oratione ſoluta: Aſt in verſu ſequente vocali
¶ Sed etiam, tamen
Veruntamen, Attamen
Sed tamen, frequens eſt apud Cicer. ἀλλὰ μὴν.

But yet.

Pariter ac. Juxta ac
Ex æquo, atque, Simul & Idem, Idemque
Ac que, atque
Ita & precedente ut
Simul in oratione geminatum
Et in oratione geminatum
Sed & verum etiam, præcedentibus non ſolum, non modo οὐ μόνον

C

a Cabin, lodge, vide **Cottage.**

a Cable rope.

Funis, anchorarius
Tomis, icis, f. g. Plin.
Retinaculum, ſtupeum puppis, Ovid.
Ruderis, Plin.
Rudis nauticus

to Cack, to ſhite.

Alvum exonerare
Cacare, ἀποπατεῖν
Ventris onus ponere, deponere
Purgare ventrem, apud Hier
Excernere, apud Celſum
Stercus facere, vel oletum
Saburram ventris ponere
Emittere ſaturitatem
Alvum dejicere, ſolvere
Forire, ἀφοδεύειν
Merdare. Cunire
Egerere abſolute
Excrementum dejicere,
Ὑπαγωγεῖν κοιλίας alvum dejicere
¶ Comforire, apud Pomponium
Permerdare, Conſpurcare,
Χέζειν **to beſhite.**

a Cage for birds.

Cors vel cohors, Aviarium, Avium, vel Altilium ſeptum
Ornithotropium
Ὀρνιθοτροφεῖον ὀρνιθών
Gallinarium **a hen-pen.**

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius, Laganum
Λάγανον Litum
Milipectum, μελίπηκτον
Placenta ex melle. Popanum

to Call.

Vocare, vocitare
Appellare, Appellitare
Nuncupare, Memorare
Nominare, Dicere

to call back, to revoke his fault.

Revocare, recinere errorem
Retractare. Fateri errorem
Revocare quod dixeris, feceris, prius aſſerueris
Canere Palinodiam
Παλινῳδεῖν: recantare
Opprimere dicta ſua

to call to mind, vide **to remembrance.**

a Call, vide **a Coife.**

Calme, vide **Quiet.**

he Came at length.

Tandem aliquando, denique, demum
Poſt diurnum tempus, longo temporis intervallo, cum temporis multum abiiſſet, tranſacto multorum annorum ſpatio rediit, revertit, reverſus eſt
Accepit ſe ad ſuos lares, patriam, cunabula, patrias ſedes

a Campe, an Hoſte, a ſiege.

Caſtra σκήνωμα
Papilio, Tabernaculum,
Tentorium, Stativa

to pitch his Camp.

Caſtra facere, ponere, locare
Caſtrametari

to raiſe or move his Camp or Siege.

Movere, amovere Caſtra,
Tabernacula detendere, Cæſar
Locum commutare
Exercitum aliò deducere
Solvere obſidionem
Ab obſidione deſiſtere
Oppugnationem remittere
Colligere papiliones

a Cane, vide **Reed.**

Canels, vide **Gutters.**

to Can or may, vide **apt.**

to Cancell out, vide **to croſſe out.**

a Canker.

Cancer morbus, eris, in Genitivo ſub neutro genere
Καρκίνος, καρκίνωμα
Carcinoma, Gangrena

a Cankerworm that eateth commonly Colworts.

Eruca, Campe κάμπη
Maſtax, apud Nicandrum
Hieſina Columellæ dicitur
Brocus βρόχος

Cannons, vide **Artillery.**

a Cap, vide **Hat.**

a Spaniſh Cape, vide **Cloake.**

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, ſummus
Copiarum dux, Strategus
Primipilaris. Præfectus militiæ
Belli ducem agens
Bellicæ expeditionis dux primarius
Archiſtrategus
Primus exercitus dux
Præfectus equitum cuſtodiæ quos archegos vocant
Totius equitatus dux præcipuus, præfectus militiæ
Ἀντάρχος στρατηγός
Cohortis præfectus,
Ἱππι-

Στρατηγὸς ἔπαρχος
Imperator exercitus,
Dux militaris, Exercitus dux,
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarũ eſt, pro quo militum caput rectius diceretur, à cujus conſilio & nutu cæteri dependeant
Λοχαγωγὸς Gracè
Ordinis militaris inſtructor imperator ſeu ductor. Rector.
Noſtri decanum vocant qui contubernio præeſt
Οὐ...μοτάρχος Græcis dicitur
Nam contubernium proprie milites decem ſub una papilione degentes

Cardinalls.

Proceres Cardinei
Cardinales, purpurati patres
Hono e galeri punicei decorati,
Quos vaga contecto purpura veſtit equo
Cardineo inſigniti galero
Cardineo quorum tegitur corona galero

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos,
Pilium ferre rubrum
Cardinalitio galero ornari.
¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, inſigniri
Conſiſtorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius ſeu ornatius Pontificium collegium
Summum concilium.

Care, or thought.

Cura, Anxietas, Angor, Scrupulus
Moleſtia, Sollicitudo, dolor
Anguſtia, vide **Diligence.**

Carelesse, or negligent in my owne profit.

Utilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, ſpectavi: quid eſſet è re mea, in rem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conveniret; quid de rebus meis expenderet, prodeſſet, conduceret, utile eſſet, utilitatem afferret.
Utilitati, emolumento, bono eſſet; fructum pareret
Nullam operam dedi, non laboravi, minime ſpectavi, curavi, quæſivi, ſecutus ſum, nullum ſtudium poſui, nihil induſtriæ, operæ locavi, poſui, diligentiam nullam adhibui, contuli. Res meas indiligenter adminiſtravi, tractavi, vide **Negligence,**

Carefull, vide Sorrowfull.

Carefull in doing, &c. or take ſome pain, or look to it.

Cura, Age curam
Habe curam, Fac, Diſpone,
Evigila. Da operam
Curæ tibi ſit. μιλέτω
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowfull or Doubtfull.

Sollicitum eſſe, κηδεύειν
Diſtineri curis
Angi, enecari ſollicitudine
Angere ſe animo, apud Terent,
Μεριμνᾶν. Curare
Alicujus rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquiſſimam habere curam
Inter ſpem & metũ fluctuare
Ultra peram ſapere, pro nimis ſollicitum eſſe
Curis & anxietatibus concidere
Anxiè & ſollicite cogitare
Anxium eſſe
Æſtuare. Fluctare
Conſulere. Cogitare
Satagere, Laborare
Trepidare. In diverſa rapi
Sollicitudinibus inquietari
Vehementer laborare
Μεριμνᾶν
Pendere animi vel animo, cum genitivo vel ablativo, utrumque apud Ciceronem
Animo torqueri, Angi
Angore detineri
Annigere cujus ſenſibus angi
Undis negotiorum diſtrahi in diverſo
Curam gerere, agere
Probe curatum velle
Diſtringi curis. Cruciari, diſcruciari, excruciari ſollicitudine
Curis confici, morderi, tenuari, uri, tabeſcere, liqueſcere, palleſcere, inſiſteri, mo e, carpi
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis
Ingeminant curæ
Cura venit, tenet, tangit, moratur, ſubit, hæret, mordet, Corpus tenuat
Vitiat, eſt fervida
Sollicitudinem parit
Rationem habere
Eſſe in cura
Oculis ferre, metaphor,
Verſari in cura.
Curæ eſſe, apud Ciceronem
Curæ habere. Cic.

'Επιμελεῖσθαι
Iſta mihi curæ erunt
'Εμοὶ μελεῖ ταῦτα
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi eſſe.
¶ Curis animam excruciare
Solicitudinibus vitam reddere breviorem
Arduis rebus perſequendis confici
Macerare ſe craſtina cura ciborum
Se excruciare animi dolore,
Cor edere, comedere.
'Εσθίειν τὴν καρδίαν.

to put or take away Care, Thought, or Sorrow.

Liberare, exolvere curis, finem imponere curis,
Sollicitudine alienare.
Curas ſeclude e, demere, deponere, demittere, avertere
Agitare curas, abjicere, ponere, reſolvere, depellere, fallere, diminuere,
Sanare, pellere nubes curarum
Cura abit, fugit, excedit deſerit, dilabitur, lenteſcit, diluitur mero.

I care not, or I paſſe not.

Suſque deque fero, ἀδιαφορῶ
In nullo diſcrimine pono.
Suſque deque habeo.
Æqui bonique facio, apud Terent.
Æquo animo ſum.
Nihil laboro, Mea non refert
Manum non verterim, moverim, etiamſi domus ruat
Minimi æſtimarim, ſecurus quonam res cadunt
Non magni pendo
Illud non amarim crepitu digitorum. vide, **man I care not what loſſe, &c.**

a Carpenter.

Faber lignarius, Faber tignarius
Materiarius, Abietarius, in Exod.
Carpentarius, τέκτων
Architectus & Architector, qui ſtructuris ædificiorum præeſt, & fabricanda præſcribit

the maſter Carpenter.

a Carpet, vide Tapeſtry,

to Carry, to beare, to bring.

Portare Apportare, Ferre
Vthere φέρειν Adferre
Invehere, Trahere ſecum
Ducere ſecum

to Carry in.

Invehere, Invectare
Inferre, Importare

a Carrier, a meſſenger

Tabellarius, ἐπιςολεύς.
Grammatophorus Nuncius
Lator, portitor, gerulus, baſulus literarum. γραμματοφόρος
Tabellarii fungens munere
Internuncius
Nuncius ingenti per regia tecta tumultu ruit

a Cart, a Chariot, or Coach.

Carruca, Carrum & carrus
Ciſium, δίτροχον,
Benna dictio gallica
Canthelium, Rheda
Epirrhedium, Biga
Birotum. Covinus;
Petorium, apud Horat.
ſπονεῖον.
Capſus, carruca undique tecta
Curtus brevis.
¶ Ciſium evertere, **to overthrow the Cart.**
Effundere aurigam
Impetu aurigam ſolo ſternere, vide **Waggon.**

a Carter, a Wayn-man.

Auriga, Agens Currum.
Eſſedarius, Carrucarius.
Vehicularius, ἁμαξεύς
Rhedarius, apud Ciceronem.
Ζευγηλάτης, Quadrigarius.
Rhedarii officium exercens.
Rector currus
Agitator pro auriga. Cic.
Vehiculi moderator
Vector à Cic. poſitum eſt pro eo qui vehit, Plauſtarius.
Ciſiarius qui Ciſium regit, hac voce juriſconſultus uſus lib. 20. dig.

to Carve, vide to grave.

to caſt, or fling down

Conjicere, Trajicere,
Pronus ſternere ſolum,
Jacere, Jaculare, Contorquere,
Dirigere ſpicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere,
Projicere telum,
Intendere ſagittam
Exercere brachia telo
Æthereas telum contorſit in auras.

to caſt in ones teeth, to Upbraid.

Objicere culpam.
Improbare,
Inc epare, apud Saluſtium
Objectare,
Ingratitudinis dicam alicui ſcribere.
Exprobrare, Improbrare
Refricare ulcus, ἐπονειδίζειν.
Probrū objicere, Criminare

to caſt aſide, vide ſet aſide.

to caſt abroad, vide to Scatter.

to caſt in minde, to imagine.

a Catarrhe, vide Rheume.

a Cat.

Felis αἰλουρος γαλῆ.
Elurus. γαλιώτης, γαλῆ.
Catus ſimpliciter, nam Catti ſunt Haſſi populi
Muſtela domeſtica dicitur à nonnullis

a Cave, a Denne.

Specus & ſpecu, Spelunca.
Spelcum, Luſtrum, φωλεός.
Latibulum, Antrum.
Latebra, κάθευκτ. Lacus.
Scrob, Cavea, Caverna
Crypta. Fovea, βόθυνος,
Foſſa
Cuniculus pro loco ſeu foramine ſubterraneo occulto
Abdita, Receſſus, Diverticula, **privy corners.**
Angulum foveæ & receptus
Latebroſa rupium cavamina. Solin.

a cauſe, a reaſon, an occaſion, or means.

Res, πρᾶγμα.
Cauſa, Negotium.
Gratia apud antiquos pro cauſa ponebatur. Unde fluxerunt honorationes, meâ vel tuâ gratiâ, id eſt, pro mea vel tua cauſa, in ablativo tantùm
Nuptiarum gratiâ, apud Terent.
Nomina ſæpe pro cauſis vel negotiis à Cicerone poni invenias: Cum tot ibi nominibus acceptum Curtii referent
Ergô adverbium, ultima circumflexa, ponitur pro cauſa ἕνεκα. Virgilius in 6. Æneid, Illius ergô venimus
Peregrinationis ergô
Virtutis ergô, **for vertues ſake.**
Negotiorum expediendorum ergô,
Negotium alicujus agere, **to do ones buſineſſe.**
¶ Rei cauſam dicere, reddere, **to declare the cauſe wherfore.**
Rationem reddere, Cic. Quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit

for the cauſe, vide therefore,

not without a Cauſe, worthily.

Haud temere, οὐκ εἰκῆ
Non abs re. Non ſine cauſa
Haud injuria. Nec injuria
Haud immeritò. Merito εἰκότως
Iure, iure optimo, vide **Worthily.**

a Caldron, vide Kettle.

to Ceaſe, to leave off.

Superſedere, λήγειν cum genitivo
Canere receptui
Ἀνακλητικὸν σημαίνειν
Omittere Inceptum
Siſtere ab incœpto
Incœpto deſiſtere
Siſtere opus, labores.
Demittere, Ceſſare, intermittere
Manum retrahere, Linquere
Deſiſtere. Deſinere
Conquieſcere. Abire incœpto
Facere intermiſſionem. Cic.
Inter mittere. In medio rem relinquere. Suſpendere rem
Subſedere. Parcere.
Omittere, & mittere ſimplex
Differre in aliud tempus
Rem non definire
In ſupenſo relinqui, & relinquere apud Plinium
Finem modumque ponere, facere
Anchoram jacere
Tollere calcar ultorium, proverb.
Superſedere à vindicta ſeu ultione quam parabat
Incidere ludum, **to leave the play**
Incidere ſtudia, remittere
¶ Omitte, quieſce, **leave** Ans in Imperativo

without Ceaſing, vide alwayes.

a Cellar, or a Buttery.

Penarium. Penuarium
Θήκη Cellarium, κελλάριον
Cella penuaria. Penu
Cella promptuaria, ſeu promptuarium. Græcè ταμεῖον

Podium, Riſcus, apud Terent.

a Cenſer, a ſhop wherein Frankincenſe is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον
Capſula vel arcula thuraria
Cuſtos thuris, apud Ovid.

I am certain, vide ſure.

Certainly, vide without Doubt.

Certifie me of your buſineſſe.

Fac, redde me certiorem de ſtatu tuo, & de omnibus conſiliis
Significa mihi, expone, aperi, explica, perſpicuè demonſtra rerū tuarum omnium ſtatus, quis tuus animus, qui ſenſus, quæ ſunt conſilia
Fac ut de tuis rebus, tuiſque conſiliis, cognoſcam, intelligam, certior fiam
Ex tuis literis erudiar, inſtruar
Imaginem rerum omnium, cogitationumque tuarum literis oſtende

a Certificate, vide paſport

to Ceſſe, to tax, or levie a Subſidy.

Cenſere cum accuſativo
Facultates æſtimare
Cenſere populos
Cenſum agere, habere
Ἐξέτασιν ποιεῖν
Facere æſtimationem
Novos ſubinde populos deglubere, exugere, deprimere exactionibus.

Onus miſeriæ plebeculæ aggravare
Exactiones facere
Inſolitis exactionibus populum, ſubditos onerare.
Inuſitatis & inauditis exactionibus ditiones gravare
Tributo gravare
Angariare
Deglubere tenues, **to pill, or pole, &c**
Emungere, Extorquere pecuniam
Emulgere
Compilare, expilare plebem decimationibus
Exactionibus opprimere, atterere
Tributis ſubditos premere
Exugere plebem
Eviſcerare, exoſſare, exenterare
Uſque ad vivum miſeram plebeculam deglubere
Ad vivam uſque cutem tondere
Populum uſque ad radicem arrodere. Eraſmus
Sanguinem ſudoreſque plebis vel ruſticorum abſorbere, ingurgitare
Explere ſcrinia ſanguine pauperum
Excoriare
Devorare uſque ad oſſa
Excarnificare, vel ut habet vates regius, Devorare Dei plebem

to Chafe, to fume, to be Angrey.

Indignari. Zelari, apud Prophet.
Stomachari. Subſtomachari
Gerere iram. Ringi. Tumere
Incenſum, Perictum, concitum eſſe
Mordere labrum, ſeu frænum mordere, proverbia ſunt

Moleſtè, indignè, graviter ægrè ferre
Ira commoveri. Succenſere
Magno irarum fluctuare æſtu. Virg.
Iracundia turgere, ardere
Bile tumere atra, Exardere
Corrugare nares
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicujus rei tædio conceptam effundere
In fermento jacere
Ἐν τῷ ζύμῃ κεῖσθαι
Et ſchemare proverbiali
Frontem ferrito
Supra modum & impotenter indignari.
Iram evomere omnem
Virus effundere

to be Chafed, or made angry.

Iraſci, Accendi
Incendi, moveri ira
Commoveri, Offendi
iracundia & indignatione accendi
Acrius incaleſcere
Incandeſcere, Inflammari
Dare vela indignation, iræ apud Plin
Fervere. Effervere, Succenſere
Effervere vel ebullire, Gravari
Excandeſcere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere ſeu defervere, refrigere vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrari, & ic. Langueſcere dicitur ira, indignatio, quando homo miteſcit, & placidus fit, & fervor animi conſediſſe, receſſiſſe, **to be quiet, or well pleaſed again.**

to Chaine, to tie in Chaines.

Catenare, Vinculis ferreis vincire
Catenas injicere alicui, nectere vel inducere
Compeſcere catena. Aliquem ligare catenis
Cadere in plagas
In caſſes incidere vel decidere
Teneri laqueis

a Chaire, vide a Stoole.

a Chamber.

Cubiculum. δωμάτιον
Cella, κοίτη
Conclave, media producta
Tricilinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum
Cubiculum interius, remotius
Cubile, lectus, id eſt, quo cubatur
Ectheca ἐνθήκη, vel ut alii legunt ἐξώστρα cubiculum, thalamus, ſponſi propriè
Paſtophorium. 1. Maccab 4 ſacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus
Camera ejuſdem non eſt ſignificati, ſed teſtudinem denotat tectumque devexum & recurvum, **a vault.**

Chamber-pot, vide Piſſe-pot.

Chamblet.

Veſtis undulata, quòd ad undarum ſimilitudinem picta ſit
Veſtis cymatilis, κυματώδης
Pannus camelinus, **grograine, mockado, &c.**
Symbolum συμβόλαιον

Vives capripilliam vocat in colloquiis, quod ex caprarum & hircorū pilis fiat

to Change, to tranſlate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare
Calculum reducere
Aliud inſtituere,
In varias diſtrahi ſententias
Quo ego pacto diverſus diſtrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare ſententiam, conſilium
Opinionem mutare
Μεταποιεῖσθαι μεταβάλλεσθαι
Parum bene inſtitutum recantare
Flectere ſententiam, Saluſt.
A propoſito reſilire, declinare
Referre pedem
Animum immutare
Diſcedere à ſententia, vel de ſententia
Alterius ducit ſuaſione
Mutare inſtitutum
Mutare mentē, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eraſ.
Pœnitere conſilii
Ab inſtituto deterreri
Inſtituti ſuppœnitere dicitur, qui ſentit ſententiam animi ſenſum labeſcentem, Eraſmus
Vertere vela, veſtigia, proverb.
Funem reducere
Vertere conſilium rei non ſatis commodè inſtitutæ.
Imitari nepam, id eſt, cancrum, apud Plaut. **to goe back from ones Word.**

to Chap, vide to Gape.

a Chappel, vide Church.

to Charge, or to lay to ones Charge, vide to Accuſe.

to Charge or Command, or Bid.

Committere, mandare
Demandare, ornare mandatis
Mandata verbis dare, jubere
Credere, concredere
Dare negotium
Imperare
Curæ tradere, præcipere
Delegare officium, provinciam
Ἐπιτάττειν, præſcribere
In manibus dare, ἐγχειρίζειν.
Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotiis.
Denunciare
Injungere aliquid negotii. Eraſ.
Mandare, tradere provinciam, negotium, onus, ἐπιτρέπειν
Imponere humeris vel in humeros
Imponere humeris vel in humeros provinciam
Curam rerum demandare
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere
In mandatis dare & legare negotium, apud Plaut.
Summam rerum alicui committere

to have or take a charge.

Onus ſuſcipere, ſupponere oneri. In mandatis habere, onus ſubire.
Suſcipere curam
Non rate molis agebat, conſtantem debilitavit, onus membra gravabat.

a Charge.

Cura, onus, pondus, Provincia.

to take the charge of the common-wealth.

Capeſſere, gubernare
Suſcipere, gerere, adminiſtrare Rempublicam

charges, vide expences.

a chariot, a coach, vide a dray, a wagon, or cart.

to chaſe Deeres. vide to Hunt.

chaſte, pure, undefiled.

Pudicus, caſtus, integer
Incorruptus, illibatus, inviolatus
Immaculatus, intemeratus
Continens, temperans
Cœlibem agens vitā, mundus
Ab omni muliebri congreſſu alienus
Purè, caſtèque vivens
Laude pudicitiæ celebris
Caſtum cubile ſervare
Me natura pudicum fecerat, & caſto pectore durus eram
Bellerophontes, Hippolytus
Hippolytum imitans
Telamone caſtior.

chaſtity, or purity of life.

Chaſtitas, puritas,
Chaſtimonia, Integritas
Mundiva, & Mundities vitæ
Continentia, pudicitia
Ἁγνεία, καθαρότης

to chaſtiſe the body, to bring down the wanton fleſh, or to keep it under.

Carnem cohibere, macerare
Caſtigare corpus, & in ſervitutem redigere, ut eſt apud Apoſt.
Fraudare; defraudare Genium, id eſt, naturam
Naturæ negare quod appetit, non ſatisfacere
Afficere carnem, ut obediat ſpiritui, imperio, conſiliis obtemperet, apud Ambroſ.
Fraudare corpus voluptate
Subducere cibum & potum
Cibo ad tempus abſtinere

to chaſtiſe, vide Puniſh.

a chatterer, vide Babler.

by chance I loſt my cauſes.

Evenit, obvenit, contigit, obtigit, accidit, factum eſt caſu, caſus tulit, fortuna fecit, fortuna placuit ut cauſa ceciderim, litem perdiderim.

to change his minde.

In ſententia non permanere, non perſiſtere, non perſeverare, non pergere
Sententiam non retinere, non tueri, non ſervare, à ſententia diſcedere
Mutare ſententiam, conſilium, opinionem
Inſtituta, curſum opinionis aliò convertere, flectere.

a chancellor.

Cancellarius, Sūmus judex
Summum judicem agens
Judex primarius
Princeps ſcribarum
Ab archivis, ſcriniis, præfectus, **the Maſter of the rolls.**
Archigrammateus
Ἀρχιγραμματεύς.

to chaw or chew meat.

Maſticare vulgo φλᾶν
Manſitare, à mandere
Dentibus frangere, conficere
Dentibus comminuere, conterrere, atterere
Dentes infirmi eſcas conficere Plauto dicuntur, id eſt, molere.

a chaine, vide collar.

to cheapen, vide to Buy.

to make good cheere, to uſe feaſting, revelling, or banquetting.

Curare corpus
Inſervire ventri, γαστρίζειν
Curare cutem, ſeu cuticulam
Comeſſari κιχλίζειν
Græcari
Pergræcari
Indulgere genio, gulæque ventris
Crapulari
Κραιπαλίζειν
Certare poculis, vino mero
Urgere cululllis, poculis, vino
Æquis, æqualibus certare hauſtibus
Vacare corpore gulæ
Græco more bibere
Vivere Bacchanalia
πανδημεὶ ἄγειν
Molliter, delicatè vivere
Laute, genialiter vivere
Epulis noctes dièſque ducere,
Ventrem diſtendere
Epulari
Vivere patinis
Nepotari
Bacchari
Magnificè convivari
Bacchanalia celebrare
Εἰλαπινάζειν
Bellum agere homunculum

Epulari

Epulari, obſonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλαις κωθωνίζεσθαι ἢ προπίνειν dicitur, Magnis certare poculis
Poſcere majoribus poculis Cic.
Abdomini ſervire, famulari
Ingluviem farcire
Capere dulcia, apud Perſium
Seſe molliter curare
Feſta celebrare Lyæi
Orgia vivere
Potationibus indulgere
Sibariſſare
Propinari
Genialem agere vitam.
Cibo potuque ſe diſtendere
Vitam agere intemperantē
Toto anno, vel perpetuo celebrare Saturnalia Bacchia, Orgia. Eſt apud Senecam, de Claudio Imperatore ſemper diſtento & mandente
Vino illecebriſque diffluere
Perpetuam madere noctem
Quotidie Baccho ſacra facere, idem
Vivere abſolutè Catullus.
Vivamus mea Leſbia
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to ſpeake ſpightfull words, to raile upon, to ſlander.

Lædere maledictis, Probris petere
Allatrare, pro convitiari, per metaphoram
Convitiis, contumeliis digladiari & debacchari
Fanda pariter & nefanda in aliquem evomere
Ad levicula verba tragico inſurgere vel intonare cothurno
Cavillatione ac maledicentia agere
Λοιδορεῖν
Iactare crimina
Principem maledictis petulantiſſimè nominatim figere
Contumeliam, ſcommata, dicta in aliquem jacere
Nominatim aperteque in aliquem, in principes, majores, magiſtratus incurrere
Solvere in Deos ora
Malitiæ ſuprema quæque in aliquem effundere
Contumelioſiſſimis nominibus petulantiſſimè divexare
Inimica dicere dicta
Dira precari
Dentes infigere in aliquem
Non toleranda afficere contumelia
Tangere aliquem convitio, ſcommate
Edere verba præterita, ſcelerata, impia, aſpera
Convitium facere
Dicere, Fundere
Conjicere maledicta
Convitiari
Crimina, probra, convitia, læſoria congerere
Mordere dictis
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari
Inſultare jacenti
Contumeliis vexare, inſequi, aliquem invadere
Quæ mea Calliope lælit
Laceſcere, proſcindere, conſcindere convitiis, maledictis
Lancinare, lacerare, dilacerare convitiis
Diſtringere carmine aliquē
Suum expuere livorem
Amarulente convitiari, acuere linguam
Contumeliam dicere
Conſputare metaphoricè
Afficere contumeliis ὀνειδίζειν
Ὠνειδίζειν ... ἐπηγλωττίζεσθαι
Dicteriis inceſſere, vel conviciis
Inſectari aliquem maledictis
Probroſis exagitare nominibus
Probrum ingerere vel objicere
Convitiis figere, inſectari
Vide **to Slander**.

a Check, a Reproach, or Rebuke.

Convitium. Maledictum
Blateramina contumelioſa
Archilochia edicta
Contumelia
Contumelioſa ac virulenta verba. vide **Shamefully**.

the Cheeke.

Mandibula, λαμφυλὴ
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem, apud Plaut.

to Cheriſh, to make much of.

Fovere, mulcere, amplexi
Complexi, indulgere
Charum habere, magnificare

Cheerfull, vide Glad.

a Chizill, or Wedge

Celtes. Cœlum è celando
Græcis ἐγκοπεὺς κόπτειν
Cuneus, σφηνίσκον
Epiſchidion apud Vitru.
Cuneolus ferreus

a Cheſt, a Coffer.

Ciſta, Ciſtula κίςη
Arcella. Arcula. Scrinium
Scriniolum. ἐγγυθήκη.
Reconditorium. Cuſtodiarium

Repo-

Repoſitorium, Theca, θήκη
Capſa, Capſella
Chartophylacium
Tumbæ, Thecæ argenteæ
Faviſſæ reliquiarum capſulæ apud Romanos in Capitolio

to Chide, to rebuke, to reprehend, vide **to brawl**.

a Chiding, vide **brawling**.

Chiefly, vide **ſpecially**.

a little childe, or a babe.

Puſio, Puer, Puſillus
Puſillulus, Parvus, Parvulus
Puellulus, παιδίον
Pupus apud veteres

a Fatherleſſe, or Motherleſſe childe.

Orbus, Orba, Orphanus
Carens parente

Children.

Liberi, γεννώμενα
Proles, φίλτατα
Soboles, Pignora, & in ſingulari pignus pro prole. Soli. de rege Taprobane ſi forte dum regnant, pinguis ſuſtulit, exuitur poteſtate

to get, or to bring forth children.

Tollere, ſuſcipere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere, progignere, quærere
Liberos generare, progenerare, ἐκφιτύσαι παῖδας
Et ſic dicitur de patre, Suſtulit filium pro ſuſcepit vel habuit, ut ſit præteritum à tollo
Filios procreare, gignere, Patrare
Dare operam prolibus, liberis
Παιδοποιεῖν
Filiis procreandis operam dare

from his childhood, youth, or infancy.

Ab ineunte ætate
Παιδιόθεν, παιδόθεν
A teneris annis, ἐκ νέων
A teneris unguiculis, ſeu ut Græci dicunt, ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων
A parvula.
Ἐκ παίδων
A pueritia prima, puer
A pueritia, A pueris
Ἐκ παίδων, A parvis
A primis annis, ἐκ νηπίου
A rudibus annis
A tenera ætate
A primis vitæ rudimentis
Ab ipſo vitæ limine
Ab ineunte puerilia, per omnes ætatis gradus ad ſupremum uſque vitæ diem
Cùm corpus adhuc à matre tribe et
A crepundiis
Ab ipſo vitæ exordio
Ab incunabulis
A cunabulis primis
Ab infantia
A tenellis unguibus
A puero puſillo, apud Plaut.

Agreat with childe, vide **woman**.

a Chimney.

Fumarium, καπνοδόχη
Caminus, κάμινος
Infumibulum, fumale, & naris **the pipe**. pro piè quidem infumibulum, pro camino etiam ponitur
Focus propriè pavimentum ſub camino ſignificat, **the hearth**
Πυρεῖον, Græcis

chips.

Aſſulæ, σχινδαλμοὶ
Clabula vel clavola, apud Var.
Fomes

to chop off ones head. vide **to behead**.

to chriſten, vide to baptize.

to choke, to ſtrangle.

Suffoco, Præfoco, media producta, contra aliquot Grammaticorum opinionem. ἄγχειν
Ἀγχονᾶν, Interſtringere
Stringere gulam, guttur
Ἀποπνίγειν, Strangulare
Laqueis implicare colla
Guttur, iſ per vincula laquei
Obſtringere, conſtringere collum
Premere jugulum. Vocem includere
Obtorto collo gulam præfocare
Gulam frangere

to chooſe, to elect, to pick out.

Eligere Deligere ἐκλέγεσθαι
Delectum agere, & habere
Suffragiis deſignare, eligere
Legere pro eligere, apud Cic.
Capere, apud Terentium
Me cepere arbitrum
Sumere pro eligere, apud Plaut. Sumat aliquem ex populo
Excerpere commodiſſima, bona quæque, **to pick out the beſt**
Suffragium inire, **to elect, to chooſe by voyce**, apud Liv. & Cic.
Libera dare populo ſuffragia, apud Juven.

Opinionem

Opinionem facere, **to give the choice**

Non tam hominum ſuffragiis quam Divini numinis calculo dilectus atque aſcitus. **Elected or choſen of God**

Emendicata ſuffragia, apud Gratianum, ſunt potentium, ſeu nobilium commendationes

Potioris partis ſuffragio, **by the moſt and beſt voices**

Electus, creatus, calculis omnium, & ſuffragiis ſtatutus uno ore, ſummo conſenſu, omnium ſententia, comprobatione conſtitutus, deſignatus, allectus, **Elected or choſen.**

¶ Septem virorum ſummus in Romano imperio ſenatus, **the Electors of the Empire**

Chronicles, vide Hiſtories.

it is Chronicled, vide written.

a Church, a Temple, a Chappel, a Chancel,

Templum, ναός

Domus Dei, orationis

Ædes in ſingulari tantum numero

Ædes toto terrarum orbe Buſcoducis celeberrima

Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, ſed ferè ſemper cum adjectione, ut ſacræ ædes

Sacrum, ſubſtant. ἱερόν

Aſylum pro Templo ponitur Poetis

Lara iū apud doctos legitur

Ædicula diminutivum pro ſacello, **a chappel**

Sacellum ναΐδιον

Oratorium, Adytum, Sanctuarium

Delubrum, media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur

Domus deorum

Ara, Altare apud Poetas

Rhenanus in ſcholiis hiſtoriæ tripartitæ ſcribit olim in Chriſtianiſmi principio templa Dominica vocari ſolita, unde in hodiernum uſque diem lingua vulgari dicimus domine, hoc eſt dominicum Latinè, vocis hujus uſus eſt in vetuſtis, Greg. Nazian

Κυριακή quoque Græcè noſtrate lingua vulgari **Church** dicimus ¶ Sacrarium Ἱεροφυλακεῖον & Cella pars templi ſacratior

Sacriſta apud probatos authores non invenitur

to Chriſten, Vide baptiſme.

Churliſh, wayward in company.

Nimium acerbus, durus, difficiliis, aſper, tetricus es in conſuetudine

Conſuetudo tua difficilior eſt quam propter ſuavitatem nullo expetatur

Minime jucunda eſt, Amara potius atque odioſa eſt.

Minime accommodatus ad morem, conſuetudinem & naturam es

Ita te moroſū difficilemque præbes in conſuetudine

Ita mores aliorum faſtidis, ut nemo te, tu nemine uti poſſis

Ut neque te, quemquam, neque te quiſquam ferre poſſit

Ut neque tu cujuſquam conſuetudine, neque tuâ quiſquam frui poſſit

Circumſpect, Wary, adviſed.

Providus, Proſpiciens

Circumſpectus, Polytropus

Cordatus, Sciens, Solers

Gnarus, Cautus, Intelligens

Prudens quaſi providens

Oculos in occipitio gerens, proverb.

Alter Ianus, Ἰανὸς ἄλλος

A fronte ſimul & occipitio oculatus

to be circumſpect, to foreſee.

Cavere, proſpicere ſibi

Cautionem habere, adhibere, adjungere

Circumſpicere diligenter, animadvertere, attendere, providere

Curare, Cogitare, Cogitationem rei alicujus ſuſcipere

a City, vide Towne.

Civill, vide Gentle

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum κρόταλον

Crotalum, σεῖστρον, Syſtrum

the Clapper of a Bell, or Doore.

Roptalum, campanæ malleus ῥόπαλον, & quo oſtium pulſatur malleus, impulſor, oſtii annulus, circulus, circus, κρίκος, fores propellens, qui & ῥόπτρον dicitur

Eraſmus in colloquijs circulum illum ferreum ſive oſtii annulum cornicem vocat; Græci κορώνην

to Claw, vide to ſcratch

Clean

Cleane, Neat, Pure, Chaſte, undefiled.

Purus, Mundus, Terſus

Politus, Immaculatus, Integer

Pudicus, Inviolatus

Incorruptus, Intemeratus

Illibatus, **Unſpotted**

¶ Nullas ferens ſordes

Inſolens ſordium

Munditiarum perquam ſtudioſus

Mundulus

¶ Caſtus, ἁγνός

Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere

Spectatum ſatis & magnum continentiæ exemplum

Sine ulla libidinis vel turrudinis nota

Falluntur qui idem ſignificare putant cælibem quod caſtum, nam cælebs is propriè dicitur, qui uxorem amiſit, vel certe jam non habet, etiamſi non habet concubinas, vide **chaſte**

a cleane or pure heart.

Cor purum, Mundum

Terſum, conſcia mens recti

Cor liberum, & vitiis caſtum

Expurgatum à Peccatorum ſordibus

Nullius ſibi mali conſcium

Καθαρόν, Sine macula

Sine labe, Sincerum

Bona fide, recta mente aliquid facere, efficere

Nitidum, Albicans, Defæcatum

to make cleane, to Wipe, to Cleanſe.

Abluere, Eluere

Luſtrare, Purgare

Mundare, Detergere

Purificare, Expurgare

Καθαρίζειν, Sordibus liberare

Mundificare, Emendare labem

Expiare, maculare

cleare, pure, bright

Clarum, Splendidum

Fulgidum, Nitidum

Serenum, Limpidum

Coruſcum, Luculentum

Purum, Perlucidum & Pellucidum

Lucidum, Perſpicuum

Tranſlucidum, Evidens

Non obſcurum, Liquidum

Sole meridiano clarius Nitens

Solaribus radiis lucidius, radiantibus

Vitream habens perſpicuitatem

Quod vel cæco appareat

Quod purum, perſpicuum ſit

to cleare himſelfe, vide to purge.

clearly, evidently, manifeſtly, plainly.

Manifeſtè, Liquidè, Planè Clarè, Apertè, διαφανῶς

Ad liquidum, apud Hiero. σαφῶς

Dilucidè, Luculenter

Luculentiſſimè, Evidenter

Splendide, Lucide

Perſpicue, Diſtinctè, Diſerte

to cleave.

Findere, Cuneis ſcindere

Quadrifidam quercum cuneis ſcindere

Rimam facere, ducere

to climbe, to mount, to aſcend.

Aſcendere, Conſcendere

Summi faſtigia tecti aſcenſu ſuperare

Evadere ad ſumma faſtigia culminis

Niti gradibus

to cloathe, to apparell, to put on a Garment.

Inducere veſtem, Conveſtire

Inveſtire, Circumveſtire

Velare corpora, Imo velamine, cingere

Inſignire amictu

Circundare amictu corpus

Veſte corpus tegere

Veſtem induere, injicere amictum

a cloathing, a garment vide apparell.

a clock, a dial.

Horologium, Sciaterion

Ὡροσκοπεῖα, ἡλιοτρόπια ὡρολόγια. Græcis dicuntur

Horologium, ſolare & ſolarium generali vocabulo, quod ad umbras, ſolis horas demonſtrat, ſive pendeat, ſive jaceat, hoc eſt, ſive verticale ſit, ſive auſtrale

Clepſydra, horologium aquarium

Clepſammidion, apud Eraſ.

Sciatericum, quod ineptè Compaſſum vulgus dicit

Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua, nautæ utuntur

Gnomon, ſtylus vel Solis umbilicus, ut Plinio appellatur, qui horas ſignificat, **the wiſer**

Index horarius, idem Sciathera.

a cloake, a Spaniſh cape.

Pallium Græcorum ἱμάτιον.

Toga

Toga Romanorum
Reculum cucullatum accucullio, apud Vivem, pallium Hiſpanicum
Penula, lucerna, pallium itinerarium
Ἀμφίμαλλοι Veſtis villoſa, hirſuta
Amiculum, Palliolum
Tegma à Cicerone dicitur
Impluvium, Sagulum
Sagum villoſum eadem ſunt
Ἐφεστρὶς
Palla mulierum propriè eſt
Chlamis militum
Paludamentum & Epheſtris, a coat Armour

to Cloſe, vide Hide.

to cloſe ones eies, vide eies

Clowniſh, vide Rude.

a cluſter of Grapes, vide Grapes.

a Cobler, vide Taylor.

a Coach, vide Dray or Litter.

a Cock bird.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtantivum
Ἀλεκτρυὼν, quod nos à lecto exuſcitet, ſic dictus Græcis
Et Gallus gallinaceus
Criſtata volucris, avis
Ales lucis, ſeu diei nuncius
Excubitorque diem cantu prædixerit ales

a Cock, a Spigot, vide Tap.

Cockle among corne.

Lolium, ζιζάνιον
Zizanium, Zizania
Æra, Ægilops, Feſtuca
Avena ſterilis, Virg.

a Cod-fiſh.

Aſellus, Braſmo & aliis dicitur ὄνισκος Græcè piſcis (ut ſcribit Galenus) facilis digeſtionis
Capito, onis, N.G.
Pompius à nonnullis dicitur, præſertim Murmel. unde quidam
Pompius à tumido venit cui corpore nomen
Milago in Germania ſuperiori vocatur idem credo piſcis qui nobis aſellus dictus
¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, Stockfiſh, quē alii Bergolium, nonnulli ſtrumulum vocant

a Coffer, vide Cheſt.

a Coffin, vide Biere.

a Coife, a Call.

Galericulum, Reticulum
Κεκρύφαλος, Retiolum
Crobylum κρώβυλον retiolum vel reticulum continens
Vitta propriè mulierum, ταινία

Cold.

Frigus, Frigor, ψῦχος
Rigor, ῥῖγος
Glacie frigidior
Gelicidium, Pruina
Gelum, gelu vel gelus

to be, or to ſuffer cold

¶ Frigere, Algere, Rigere gelu
Obrigere hyberno frigore
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigeſcere, Confici frigore
Hybernis menſibus, temporibus, frigore excuti to have great cold, Horrere
Glacialem actum experiri
Frigore lapſa cadunt fol[ia]
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ
Undaque jam tergo ferratos ſuſtinet orbes
Algeſcere, Frigeſcere, rigeſcere, &c. inchoativa
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale

a collar, a chain, an Ouch, or Brooch.

Monile, Segmentum, apud Valerium Maximum
Torques, & ſecundùm Probū grammaticum Torquis
Χλοιὸς, Ὑποτραχήλιον, Murenula
¶ Torques aurei velleris, torque aliquem honeſtare Munere & ſocietatem aurei velleris aliquem dignari, decorare
Miles ordinis aurei velleris

a Dogges collar.

Collare canum. Melium Millum & Millus
Collare canum venaticorum Confixum clavis ferreis eminentibus, adverſus impetum quorumcunque
Collaria, apud Plautum

Colewortes.

Braſſica. Lampſana
Caulis, καυλὸς
Braſſica, Appiana, quæ alio nomine Caputinum, & Sedelana dicitur

to come again, vide Return.

to come againſt, vide Meet.

to come before, vide to Prevent.

to come forth, or to go abroad.

Exire in publicum
Prodire in orbis theatrum, in publicum
Venire ſub oculos hominum
Prodire
Procedere in ſolem, Terent.
Prodire, venire in lucem ſub hominum conſpectum, in publicum, in lucem, & in hominum manus
Exire, Exire in officinam

come hither.

Huc iter accelera, Huc greſſus move
Accurre huc, Terent.
Adſis, πάρεσο, Adeſto
Ades abſolutè pro veni, accede
Fer pedem huc, Huc iter dirige
Huc contende, Huc flecte greſſum
Adeſdum, paucis te volo

to come in good time.

Commodùm venire, adeſſe
Saluſt. ubi commodùm eſt adverbium
Pro opportunè, κατὰ καιρὸν
Venire, advenire in tempore
Opportunè, commodè, optimè ſe offerre, advenire, adeſſe
Oppido, opportunè te obtuliſti mihi obviam, Terent.

to come in uſe, or cuſtome.

Abire in morem
In conſuetudinem venire, exire
Irrepere paulatim
In uſum abire
Inoleſcere, inolere
Serpit hæc conſuetudo per homines

to come to paſſe, vide to happen.

I will come quickly, vide not tarry.

to come ſlowly, leiſurely.

Tardè venire, ſerpere
Pedetentim ire, foot for foot
Teſtudineo uti gradu
Itineri, plateæ immorari
Nectere moras

to come to himſelf againe.

Ad ſe redire, apud, Terent.
Reddi ſibi
Remigrat animus nunc demum mihi
Corrigere ſe eſt diſſipatas animi partes in ſuum rurſus locum cogere, quando depulſa mentis perturbatione quietior quis redditur

it cometh or riſeth from thence.

Hinc vel inde proficiſcitur, venit, provenit, profluit, manat, dimanat, oritur, ſurgit, fluit, naſcitur, exit, originem ducit, permanat
Hujus mali cauſa in re tota reſidet, quod huc calamitates omnes redidderimus
Cauſari pro originem ducere; Moribus cauſatur ex corrupta natura
Peccata ex vitiis manant, ut ſcribit Cicero. Hinc ortum eſt, natum eſt malorum agmen
Ille author eſt, origo, principium
Radix malorum omnium
Ἀρχὴ, ῥίζιον
His exordiis, his fontibus cœpit vitiorum colluvies, turba malorum
Hæc culpa, hic error
Exorta omnia à te
Hic ſeminarium fuit
Ex uno fonte omnia ſcelera manare cernimus, Cic. Ex hoc fonte

to comfort, to ſolace, to recreate or refreſh.

Solari, παραμυθεῖν
Lenire aliquem conſolatione, amicis verbis, Delinire
Dare ſolatia, Cic.
Uti ſolatio
Lenire metaphor. ut explere pro conſolari, apud Terent.
Solamen adferre, ſolatia, conſolationem adhibere, Solatio eſſe
Triſtibus rebus ſolatia ſupponere
Oblectare animum, dolorem animi lenire, conſolari
Ψυχαγωγεῖν, παρακαλεῖν
Dolorem levare
Amorem ſolatur muſa
Remedium ferre doloribus
Mœrorem minuere vel abſtergere, excutere
Pectus tranquillitati reddere
Conſolatione lenire
Lachrymas alicujus ſolari
Erigere afflictos, apud Ciceronem. Animum erigere conſolationibus
Anxios levare, & ad meliorem ſpem evehere, vide to encourage

Comfort

comfoꝛt, conſolation, recreation.

Solamen, ſolatium, conſolatio
Lenimen, levamen, ſublevamen curæ caſuſque
Allevatio, Recreatio
Allevamentum, apud Cic.
Oblectamentum, ψυχαγωγία
Delectamentum, delinimen

comfoꝛtleſſe, oꝛ uncomfoꝛtable.

Nihil eſt quod conſolatium, conſolationem præbere, afferre, parere, ſolatio eſſe, conſolationi eſſe mihi poſſit
Nulla res eſt, quæ recreare, reficere, levare, vindicare a dolore, liberare ſolicitudine, eximere dolore, abducere à cura, avocare à moleſtia, abſtrahere, avellere à mœrore animum meum poſſit
Nulla jam conſolatio animum meum afflictum languentem jacentem erigere, excitare, confirmare poteſt
Peſſime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi ſatis nulla ratio valet
Parum apta remedia reperiuntur; inutilis, infirmis, inanis, ſupervacanea prorſus omnis medicina eſt.

comlineſſe, vide handſomneſſe.

to command a thing impoſſible.

Tu mihi imponis, imperas mandas, præcipis, jubes committis quæ ſuſtinere non poſſum
Quæ vires meas exuperant quæ præſtare, efficere, perficere, exequi vix poſſum
Magni negotii eſt, ſummæ difficultatis, operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis a te habeo
Dura nimis, gravia, difficilia

a commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum, Imperatum
Mandatum, decretum
Statutum, Præſcriptum
Lex, νόμος, Conſultum
Preceptum, Juſſum
Lege Cautum, Sancitum
Γνώσταγμα, Conſultum
Imperium, Senatuſconſultum
Ἐντολὴ, ἐπίταγμα

cruel commandments.

Imperia Manliana
Phalaridis imperium
Zaleuci lex, proverb. pro edicto mandatoque, plus ſatis rigido, parumque humano
Jugum duriſſimum, in Bibliis

to publiſh, to make, oꝛ ſet foꝛth a commandement, Pꝛoclamation.

Indicere, præſcribere legem
Edicere ſeu edicta præcipere
Facere plebeſcitum, Senatuſconſultum
Ferre legem, imperare
Εἰσφέρειν τὸν νόμον
Legem inſtituere, conſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, jubere
Rogare legem, ſciſcere
Leges trahere, mandata dare

To ſet foꝛth

Rogationes ſcire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, jubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum, apud Hieron.

to commence an action, vide to ſue the Law.

to commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, ut majore cura, ſtudio, ſollicitudine animi non poſſum
Quanti te facio, quanti es apud me, quanti mea eſt erga te obſervantia, quantum tibi tribuo, tibi defero pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, ſtudio in te meo, peto à te ut hominem ſuſcipias, complectare, foveas, in tuis habeas
Ut cum mea cauſa, tua authoritate, conſervatum velis, cures ut ex hac mea commendatione mihi quã maximas agat gratias
Ut intelligat hanc meam commendationem ſibi apud te maximo adjumento & ornamento fuiſſe
Eum (ſi me diligis) eo numero cura ut habeas, quo me ipſum

to commit, oꝛ leave the matter unto God.

Diis permittere, committere
Deo fortunæque, committere
Permittere divis, apud Horat.
Dare ſe fatis, apud Virg.

Jovi fuerint hæc omnia curæ

to Commit a great oꝛ heinous fact.

Conficere, patrare facinus
Admittere, perpetrare, committere, Edere, ſignare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid
Facere facinus indignum ſe aut ſuo genere
Facere capitale, id eſt, facinus capitale. Plaut.
Facere nefas, ſcelus, flagitiũ
Committere, edere facinus, ſcelus in patriam
Quod ſcelus, quod facinus parricida non edidit
Immanes æquare crimine Cacos

it is common, oꝛ vulgar

Protritum. Tritum
Triviale. Vulgare
Vulgatum, Pervulgatum
Populare. Promiſcuum
Commune. Quotidianum
Paſſim. obvium ἐγκύκλιον.

a common Pꝛoverb oꝛ ſaying.

Proverbium. Diverbium
Adagium vel adagio
Vetus verbum
Vulgi fabula, dicterium
Dictum celebre, celebratum
Vulgo jactitata ſententia
Parœmia
Populi diſperſa per auras fama

Commonly, foꝛ the moſt part every where.

Paſſim. Vulgo
Πανδημεί
Plerumque adverb. Populariter
Ab univerſo populo
In compitis triviis.
Publicè, Publicitus
Trivialiter
Ut plurimùm.

commodity, vide pꝛofit and pleaſure.

commodious, vide pꝛofitable.

a commotion oꝛ ſedition.

Seditio, Factio
Conſpiratio. Motus
Tempeſtas, Perturbatio rerũ
Rerum novarum molitio
Tumultus, Turba
Turbatio, Diſſentio
Commotio, Controverſia
Diſſidium, Schiſma
Diviſio. Diſcordia
Διχόνοια, διαφορία
Coitio arcana & factioſa pactio
Tyriamaria, proverb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuoſa
Et ἀναρχία Græcè, ſignificat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro ſua libidine rem gerens, vide Sedition.

a great company.

Turba. Agmen
Multitudo. Cohors
Caterva. Phalanx
Cœtus. Turma
Grex. Frequentia. vide multitude.

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales, ἑταῖροι
Quos ego dilexi fraterno more ſodales
Contubernales
Commilitones. Socii
Compares ſubſtantivè
Conſortes
Comites, apud Lucan. pro ſocii
Sub eodem papilione verſantes
Comites & ſocios ſæpè conjungit Cicero.
Collegæ ſocii etiam ſunt, ſed in dignitate aliqua
Sed complices in malo, in ſcelere participes, ſocietate ſcelerum obſtricti,

of one ſoꝛt oꝛ company

Ejuſdem farinæ
Ejuſdem factionis
Ex eodem grege.

to compare, vide to liken.

not comparable to him.

Non eſt cum illo comparandus, conferendus, æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a compariſon, vide likeneſſe.

to have compaſſion oꝛ mercy, oꝛ to take Pity.

Compati. Condolere
Miſereri. οἰκτείρειν
Miſereri & commiſerari
Miſereſcere. Miſeret me tui
Commoveri, Moveri miſericordia, valde moveri
Reſpicere & ſolari jacentẽ
Συμπάσχειν, miſericordia capi. Cic. Tuo mœrore maceror, marceſco, conſeneſco, & tabeſco miſer.
¶ Contra. Viſcera, cor, claudere egeno, Inopi non miſereri.

to compaſſe a matter in few woꝛds.

Dicta ſummatim colligere

Summam conferre
Redigere in ſummam
Recapitulare
Capita rerum ſummatim repetere, ſummatim inſtaurare
Paucis ſententiæ rationem reddere
Conferre rem in pauca
Paucis abſolvere, concludere
Summam rerum decerpere, uno faſce complecti, proverb. **to touch the ground of the matter.**
Ne quæ ſunt infinita proſequar, ſummatim dicam.
Rerum ſummam quam potero pauciſſimis perſtringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre
Summam rei in pauca conferre
Rerum capita ſtrictim perſequi, non longis laxiſq; verborum periſtromatis orationem perducere
Ad capita redigere
Ἀνακεφαλαιοῦν
Fuſius ſparſimque dicta paucis repetere
Perorare id Latinis dicitur, & epilogum texere

to compaſſe about.

Circundare. Circumire
Vallare. Circumfundere
Ambire. vide, **to environ**

to compell, to conſtraine.

Perpellere, Pertrahere
Cogere, Adigere
Ἀναγκάζειν Vim facere
Compellere. Impellere
Urgere. Protrudere
Προσβιβάζειν
Obtorto velut collo, vel mento, trahere, pertrahere, id eſt, volentem nolentem ad aliquid perpellere agendum

to compaſſe, vide to Dung.

to complaine: to Lament.

Queri deponens, Conqueri
Δεινὰ ποιεῖσθαι μέμφεσθαι
Deflere in ſinu amici. Plin.
Ægre ferre, Lamentari
Ponere, deferre querelas.
Querimoniam deponere
Effundere quæſtus,
Edere, Sonare
In querelarum vocem erumpere
Querulari, Queri injuriam fati
Rumpere queſtus, querelas, pectore
Queſtibus ſemper novis fatigare
Queſtus dare pro conqueri
Peragere querelam
Queritare, vel queritari
Replere querelis
Canere de Telamone, proverb.
Implere ululatibus
Crepare pauperiem; id eſt, conqueri ſuper pauperiem
Querelas meditari
Querelam, querimoniam habere
Deplorare, Expoſtulare
Querelas habere. Queri graviter, abſolutè, apud Cic.
Supprimere querelas, Interrumpere
Mœſtis loca queſtibus implet, Virgilius
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, quæ eſt intempeſtive.

Complaining, vide Mourning.

a Complaint, a Lamentation, or Moane.

Querela, Querimonia
Queſtus. Ejulatus
Fletus, Gemitus
Lamentatio, Queſtio
Conqueſtio, μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis
Naturalis conſtitutio
Conglutinavit hominem natura optimè
Habitudo, habitus corporis
Ἕξις κρᾶσις τοῦ σώματος
Conſtitutio corporis a L. Vive vocatur
Tenellæ conſtitutionis, **tender.**
¶ Bona corporis conſtitutio
Corpus bene conſtitutum, optimè compactum, **of a ſtrong complexion.**

to Compoſe, or to make any metre or proſe.

Numeris aſtringere, Cogere verba in pedes
Ludere numeris, modis
Fundere verſus, orationem, apud Cic. Tuſc. 1. pro largiter vel abundanter præbere, componere fœlici quadam componendi promptitudine.
Carmina edere
Canere, Poëtæ dicuntur carmina condentes ᾄδειν, Græcis ſimiliter, id eſt, cantare, quod propriè poëtarum eſt
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis
Condere poëma, quod vulgus verſificari dicit. Cudere
Excudere
Elucubrare, Elaborare

Scribere

Scribere librum, ἐκπολυπονεῖσθαι
Confingere, Pangere verſus
Condere carmen. φράζειν
Componere, conficere, ſcribere, facere poëma, verſus, libros
Deducere verſus, Horat.
Temporario ludere ſpiritu

to Conceive, vide to engender.

to Conceive, vide to imagine.

Concord, vide agreement.

to Condemn to death.

Mortis ſententiam dicere, proferre
Nigrum præfigere Theta, Perſius
Damnare, condemnare
Addicere ſupplicio
Adjudicare morti, neci, ſupplicio crucis, ſuſpendio
Morti addicere
Damnare rei capitalis, capite vel capitis
Mortis ſententia damnare
Extimæ neci tradere
Nigris corvis damnare in eſcam
Indicta cauſa damnare.
ἑλεῖν, ἐρήμην ſubaudi δίκην
¶ Capitali ſententia damnari
Judicum ſententiis ad capitale ſupplicium condemnari
Capitalem accipere ſententiam
Offendere judices, Cic.

Conduits, vide Rivers.

to Confeſſe, to acknowledge, to grant.

Agnoſcere, Teſtari, Fateri
Ἀνομολογεῖσθαι, Concedere
Audire, quamvis aliquando jungantur audio & fateor

to confeſſe his ſinne, or faults.

Confiteri ὁμολογεῖν
Culpam ſolenni Papiſtarum more ſacrifico fateri, agnoſcere
Mentis vulnera aperire
Pandere ſecreta pectoris
Exomologeſin facere
Ἐξομολογεῖσθαι
Confiteri crimina, errata, admiſſa
Exonerare conſcientiam
Auricularem facere confeſſionem
Aperire animum in confeſſione
Sacerdoti ſcelera commiſſa fateri
Scelerum ſentinam purgare
Expurgare vetus peccatorum fermentum
Profundere, effundere in ſinum, in aures fratris tui per humilem confeſſionem quicquid noxarum aſſiduitate peccandi contraxeris
Confeſſione crimina detegere
Flagitium ſecreta confeſſione declarare, agnoſcere
Detegere conſcientiam, commiſſa, pondera peccatorum prementia, exitialia ſcelera
Depellere corpore nævos
Pungens ſanie pectoris ulcus reſcindere, revelare ſacerdoti
Cordis orique confeſſionem: poſito pudore ingenuè facere
Peccata diligenter excuſſa, ſacerdotum auribus cenſenda deponere

to Confiſcate goods, to make forfeit.

Confiſcare, Proſcribere
Committere apud juriſconſultos
Facultates in regium fiſcum redigere
Repertis titulis opes in Principis convertere fiſcũ
Bona omnia, facultates adimere
Prædia in publicum committere
In publicum addicere, & Græcè ταμιείῳ προσκυρῶσαι. Æ a io applicar dicitur
Addicere fortunas, bona alicujus proſcribere
Prædia bonaque fiſcus tradere dicitur
In publicum ærarii jus redigere facultates ex condemnatione
Publicare Cicero
Bona ejus cenſeo publicè poſſidenda
Ad fiſci jus ſociare

to Confute, vide Overcome.

a Congregation, an aſſembly, or great company of men or people

Cœtus, Multitudo
Frequentia, Turba
Numerus, Concio
Conventus
Comitium
Conventiculum in malum frequentiùs accipitur pro conventu ſceleratorum, flagitioſorum
Congregatio, Plebs
Populi coacervatio
Deſperata plebis fex colluvies
Vulgus ignobile, mobile, quod ſemper mutatur cum principe, inconſtans, clamoſum
Fex, vulgi opificum.

Infimates

Infimates
Imperita, incondita multitudo, cujus plerunque opinio tantum a veritate diſtat, Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ abſunt maxime
Populus quem Horatius Platonem ſequutus, vocat Belluam multorum capitum; & ne micam quidem ſalis in toto habet pectore, qui belluæ illi placere ſtudet
Dominus polycephalus, οἱ πολλοί

to Conquer a Realme or a Country, vide to Win.

to have a burthened or a gnawing conſcience

Habet conſcientiam mille peccatorum morſibus quaſi ſtimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conſcientiæ ſtimulis, quod vulgo dicitur, Remorſum habere conſcientiæ
Pondere conſcientiæ premi
Conſcientia ſtimulari, mordeeri: graviſſimè excruciari, angi, agitari, torqueri, graviter, mirificè divexari
Mors & judicium quoque dicuntur pectora turbulentiſſimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati ſceleris ream conſcientiam validiſſimo ariete concutere
Vermis conſcientiæ qui nunquam moritur, in ſaeris, Theologi quidam Synteretin vocant
Infeſtiſſimus conſcientiæ remorſus
Conſcientiæ carnificina, remorſus perpetuus, ſurdum verber.
Conſcientia exulcerata, ſcelerum multitudine exagitata, impioſque urgens.
Malefacti conſcientia
Nocte dieque ſuum geſtans in pectore teſtem, Juvenal.
Conſcia mens ſceleris pavido ſub pectore ſemper, Ultrices patitur furias
Fœda ſcelerum colluvie temerata conſcientia
Alecto, Nemeſis, faces ſceleroſis immittens, malorum conſcientiam ſurdo verbere cædens, ut eſt apud Juvenalem, & perpetuis ſtimulis ſollicitans animum vermeque nunquam morituro rodens
Afflictæ conſcientiæ quis eſſe dicitur, quem reatus malæ conſcientiæ exagitat, apud quem relinquit veſtigia pœnitudinis remordentis conſcientiæ

to conſecrate, vide Dedicate.

to Conſent, to agree.

Convenire, ἐφαρμόττειν
Concordare, Cohærere
Sine controverſia eſſe
Congruere, Suffragari
Conſentire, Aſſentiri
Quadrare, Conſonare
Senſus quoque dicuntur congruere, Cic.
Noſtri ſenſus, ut in pace ſemper, ſic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes uno ore conſentiunt, omnes ad unum idem ſentiunt

Of one conſent, minde, or Opinion, to approve.

Adſtipulari, Suffragari
Adhærere, Subſcribere
Προςτίθεσθαι, cum dativo
Aſſentiri ſententiæ,
φέρειν ψῆφον, Acclamare
Accedere ſententiæ, & ad ſententiam
Concurrere in ſententiam, Cic.
Approbare, & comprobare ſententiam
Una mente conſentire, Cic.
Conſentire, Idem ſentire
Approbare, Concedere
Admittere, Addere calculum, vel adjicere, ἐπιψηφίζειν
Pedibus manibúſque ire in alicujus ſententiam
Digitum tollere, quod hodie quoque ſuffragantis & annuentis ſignum eſt
Conſentiunt, concinunt ſẽtentiæ noſtræ: nihil à tua mea diſtat, diſſentit, diſcrepat opinio
Idem ſentimus, à tuo judicio mea ſententia non abhorret.
Idem ſequimur, idem & utriuſque ſenſus
Diſſentio inter nos nulla eſt, diſſentionis aut controverſiæ nihil
Idem ſentio quod tu, meus cum tuo ſenſus congruit, conſiliũ mihi tuũ probatur
Hæc mihi tecũ conveniunt,
Probare, Recipere
Album addere calculum:
Λευκὴν ψῆφον προςθεῖναι apud Lucianum
Aſcribere, apud Ciceronem
Aſſentire voce activa, apud Cic. ſed rarius quam aſſentiri invenias
Ejuſdem eſſe opinionis, ſententiæ
Concordare; συναγορεύειν
Omnium calculis, punctis, ſuffragiis, & uno ore approbare
Toto corpore, manibus pedibuſque in ſententiam diſcedere
Nam, ut ſcribit Flavius Vopiſcus, olim porrectione quoque manuum ſententia comprobatur.

of

of great conſequence, vide Weight.

to conſider, to take heed, to give good eare.

Animũ intendere, Advertere
Animadvertere, ἀθρεῖν
Advertere, attendere
Adhibere mentem, animum alicui rei
Προσέχειν, ἐπέχειν τὸν νοῦν ἐπί τινι, μὴν τούτῳ
Aurem admovere
Penſitare
Eſſe auribus purgatis
Penſare
Animum applicare
Omnes cogitationes, animi vim intendere
Intendere, Conſiderare
Diligenter conſiderare, percipere
Animo luſtrare, penſiculare
Animi nervos intendere
Librare
Attente audire. Notare
Aures accomodare
Trutinare
Attendere ad rem aliquam
Diligenter & attente expendere
Attentum ſe præbere
Cogitare
Corde percipere
Reputare in animo
Arrectas advertere aures
Intentis, arrectis ſtare auribus.
Ὠτακουστεῖν Auſcultare
Auſcultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere, arrigere aures
Corcæum agere
Commodare operam aurium
Facere aucupium auribus. Cic.
Vigiles monitis advertere mentes
Cernere
Videre oculis, emphaticῶς,
Gemere oculis, animo vel mente. Vide to muſe.

conſider what you are, vide Know your ſelf.

to conſider diligently vide to View, to Examine.

conſtant, vide Stable.

conſtancy.

Fides, Fidelitas, Conſtantia, Stabilitas, Immutabilitas

to conſtrain, vide compell.

to conſult, to deliberate, to take adviſement.

Conſulere, conſultare, deliberare.
Concipere animo
Conſulere quid facto opus ſit
Conſilia agitare & communicare inter ſe
Pertractare
Capere, inire conſilium
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo, vel in animo, eſt deliberare
Quid facto opus ſit in medium conferre
Fert animus mutatas dicere formas
Conſilii capiendi vel deliberandi cauſâ convenire
In abdito conſilia agitare de evertendis divitum fortunis
Capita, conſilia conferre apud Sen. & Terent.
Conſiliari apud Cic. ad Att. 35 ſignificat etiam conſulere vel deliberare

to conſume, to ſpend, or waſte riotouſly.

Patrimonium decoquere
Ligurire. Profundere Fortunas ſuas, bona patris
Abligurire, effundere, haurire, abſumere omnia vorare
Omnia ventriculo donare
Conficere bona, pro dilapidare
Dimittiere in viſcera cenſum ut vulgus loquitur
Gallorum gallinaceorum incuſare ventrem, prover. quod huic animanti venter ſit mirificè calidus
Diu quæſita & ſumma congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione dilapidare & quadam abſorbere voragine apud Ambroſ.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis avitiſque opibus domum exhaurire. Quin.
Quod per ſcelus adeptus ſit id per luxuriam effunder atque conſumere. Cic.
Exhaurire, Prodigere, Dilapidare, Perdere
Devorare pecuniam omnem
Helluari, Conſumere
Cic. Jacturam patrimonii facio, rem familiarem dilabi ſino, patrimonium effundo
Diſſipare Διασκεδάζειν
Indulgere popinis
Per luxum & voluptatem conſumere, Diſperdere opes
Καταλίθειν, conſumere
Κατασπαθᾶν, defringere
Edere, bibere, remque omnem diſperdere, confringere corrumpere rem familiarem. Salu.
Atterere opes
Rem ſtringere
In luxum inſumere
Ἀπαναλίσκειν, Inſumere
Conficere augmentum alterius pro conſumere, to ſpend.

H Erogare

Erogare, expendere
Exponere, pro expendere

to Conſume, one, or to make one poore.

Comedere aliquē, abligurire
Exedere aliquem, inopem reddere.

to conſume, to waſte, to weare out.

Terere, Atterere
Abſumere, Conſumere
Exterere, Obterere veſtigia
Calces deterere, Uſitare

conſumed with ſorrow.

Contabeſco, conſumor, conficior, perimor dolore, mœrore, cura, ſollicitudine, anxietate, angore

a conſumption or waſting of the body.

Phthiſis, φθίσις, μαρασμὸς
Tabo, Tabes, Marcor
Corruptio; Macies, Flacciditas

conſumed or waſted with corruption

Phthiſici, φθισικοὶ
Tabidi, tabifici

a contagious, corrupt, or infectious ſickneſſe.

Contagium, ἀλλόγημα
Contagio: Contages, Lues
Vicini pecoris contagia lædunt, Virgilius
Morbus contagioſus attactu, ſerpens contactu, afflatu nocens

to Contemne. to Reject, vide to Deſpiſe.

Contemned, Deſpiſed, Rejected.

Abjectus, Contemptus
Nullo jam loco ſum, nullius pretii, ordinis.
Deſpectus
Poſtremæ conditionis ſum
Jacens, ſummiſſus
Nullius dignitatis vel frugis
Abortivum ſe vocat Apoſtolus, 1 Cor. 15. id eſt hominem contemptum, projectum, & fœtum abortivum, Vide **Wicked.**

to Content or ſatisfie.

Satisfacere, Placere
Obtemperare, Obſecundare
Complacere, Satiare
Explere, Morem gerere
Obſequi, Gratificari,
Inſervire, Gratum facere, vide **to pay.**

I am Content.

Placet utique, Perplacet
Placitum eſt, Non diſplicet
Percupio, Fiat
Boni conſulo, Cordi *eſt* mihi
Amplector, accipio conditionem
Audio, apud *Terentium*
Non recuſo
Gratum habeo, in Bibliis

Contentions, or Strifes in words, ſubtil diſputations.

Verborum pugnæ, Conflictus
λογομαχίαι, Conflictiones
Controverſiæ, Contentiones
Ariſtotelis contentioſi ſyllogiſmi
Deceptiones ineptæ, frigidæ, frivolæ
Velitationes, Quæſtiones
Argutiæ, Captiunculæ
Chryſippeæ ſubtilitates
Arguta ſophiſmata
Sophiſtica argumenta magna Contentione diſputata
Vana dialecticorū garrulitas
Digladiationes hoſtiles ferè
Tergiverſationes
Argutationes ſophiſticæ
Rixæ, Diſcordia.

to continue.

Perſeverare, Perſtare
Perſiſtere, Manere
Immorari

Continually, ſtill, inceſſantly, never ceaſing

Continuè, Aſſiduè
Sedulò, Indeſinenter, Jugiter
Semper, ἀεὶ, διὰ παντὸς
Noctu diuque, Nocte ac die
Sine interpellatione, intermiſſione
Continenter, Quondam pro ſemper, apud Virg.
Omni tempore,
Uſque, Nullo tempore non
Perpetuò, ac perpetuùm, perpetim, adverbia
Noctes ac dies
Ne punctum quidem temporis prætermittens
Æternùm. Virg.
Nocturnis diurniſque horis
Nihil aliud quàm
Nunquam non. vide **always**

continuall, long during.

Diuturnus, Continuus
Perpetuus, Perennis
Aſſiduus, Jugiter
Ἐμμόνιμος; Longi, Longinqui temporis.

in continuance of time, vide by length of time.

contrary, vide againſt, divers.

contrary to your letters.

Hoc non eſt tuis literis conſentaneum.

Non

Non convenit, non conſentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis
Diſcrepat, abhorret à tuis literis
Alienum eſt à tuarum literarum ſententia

contrary to my opinion, vide Otherwiſe, &c.

contrary things, vide misfortunes.

contrarywiſe.

E contra, E contrario
E converſo, Rurſus
Rurſum, E regione
E diverſo, E propoſito

a controverſie, vide diſcord.

a covenant of peace, vide League.

Convenient, vide Apt.

it is convenient, vide it becometh.

to convert, to call back, or to Turne.

Reducere, revocare in viam, in viam rectam ſalutis, ab avito errore ad bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam
Convertere ab errore, in Sacris
A vitiis revocare
Ad ſanam mentem deducere à prava
Ab errore amicè abductum ad bene beatèque vivendi rationem traducere
De Tænariis faucibus ad ſtatum reducere ſalutis
Inſtitutis optimis à ſuperſtitione ad veræ pietatis cultum traducere
Deducere errore, Cic.
Avertere, reducere ab errore
Errorem eximere, depellere
Levare aliquem errore, de voragine impietatis, Leo
Animis auditorum ſuperſtitioſas eximere opiniones, hæretica revellere dogmata

to convince, vide Overcome.

a Cooke.

Cocus, ſeu coquus, μάγειρος
Popinator, Opſonator,
Ὀψοποιὸς, ὀψοδαίδαλος
Obſoniorum inſtructor
Magirus, Archimagirus, **the chiefe Cooke.**
Thermapola, **a cook that ſelleth hot meat.**
Thermapolium, **a place where Cookes dwell.**

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non niſi popinis meritoriiſque tabernis & nugalibus triviis ſcripta
Inter meritorii & popinæ profeſſores primam ſibi vendicans elegantiam, multam celebritatem

a cookold-maker, vide Adulterer.

to coole the heat, vide to Quench.

to copy out, vide to Write out.

copiouſly, vide abundantly.

copper. Mettle, Braſſe.

Æs, κύπριος, χαλκὸς
Cyprum, aut rectius, ut nonnulli volunt, Cyprium abſolutè
Orichalculum

made of copper, &c.

Æreus, Aheneus
Ahenus, Cuprinus,
Cupreus, Orichalceus
Corinthia vaſa

a cord, vide Rope.

corne, or all kind of grain, as Wheat, Rie, Barley, Oates &c.

Res frumentaria
Ceres pro frumento
Annona, media producta, unius anni frugum proventus, neq; frumenti tantùm, ſed aliarum quoque rerum
Inſtar formicæ, colligere farris acervum in futuram hyemem
Fruges, Cerealia Dona
Frugum ſeu fructuum proventus
Fructus. Meſſis
Proventus frumentarii. Soli Segetes. Dona Cereris
Δημήτερος καρποὶ
Cerealia: hoc eſt, legumina & frumenta

to correct, to amend, to peruſe, to overſee.

Reviſere, Recognoſcere
Tollere, expungere, eradere, ſuſtollere mendas
Emendare
Depravata reſtituere
Unguibus uti. Corrigere
Obelis notare. Lima uti
Ariſtarchum agere
Apices, verbaque ſingula eventilare
Librare, & expendere ſententias
Elimare, Exponere Epiſtolā

Ad

Ad limam, ſub incudem revocare, referre
Reſtituere, Inſtaurare
Cenſuram peragere
Repurgare à mendis veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere
Ariſtarchica virgula repurgare
Ad ſeverum unguē excutere
Purgare à nævis
Emaculare
Nativo germanoque decori reſtituere
Purgare mendis, interituq; vindicare
Retexere orationem, Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquū revocare nitorem
Perperam addita diligenter reponere, ſumma cura reſtituere depravata
Recudere carmen, epiſtolam
Diſcutere tenebras è jure civili reducta luce
Retractare librum, opus
Reducere ſub limam, incudē
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare, metaph

a Correction, or amending.

Recognitio, Correctio
Reſtitutio germanæ veræq; lectionis
Lima, Caſtigatio, Cenſura, vide **puniſhment.**

a Corrector.

Caſtigator acris judicii
Recognitor, Reſtitutor
Διορθωτής, Elimator
Ariſtarchus, proverbialiter.
Mendarum liturarumque eraſor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere, Corrigere
Ἐπιλαμβάνεσθαι, Objurgare
Carpere, Taxare
Reprehendere, Damnare
Κατηγορεῖν
Dare verba dictis.
Redarguere, Increpare
Culpare, Arguere
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere, vide **puniſh**

Corruption, vide Matter.

to Corrupt, vide to Mar.

Coſen, vide Kinſman.

to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione
Sanguine jungi
Arctiora ſanguinis vincula, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere
Attingere aliquem ſanguine, cognatione
Cognationem habere cum aliquo
Conſanguinitate propinqui Virgil.
Genere proximus

Coſts, vide Expences.

a Cottage, vide Lodge.

a Couch, vide Bed.

Covenants vide Promiſes.

to Cover, to keep cloſe, to Hide.

Operire, Contegere
Premere, apud Virg. abdere
Tegere, Recondere
Occulere, Condere
Velare, Celare
Obtegere, Supprimere
Occultare
Tenere, apud Virg.
Abſcondere
Obducere velum, velamen
Cooperire, Obvolvere
Obumbrare, Involvere
Obnubilare, Obducere
Obnubere caput, comas protegere
Σκεπάζειν, καλύπτειν

a cover, a covering, or a Lid.

Tegmen, Tegimen
Tegumentum, Operculum
Operimentum, Opertorium
Κάλυμμα, ἔλυμα,
Velum, Velamen

a coverlet, or a covering on a Bed.

Operimentum
Stragula & Stragulum, στρωμὴ
Stroma, Textile, ſtragulum, magnificis operibus pictum, & plenum artis argumentum
Strata & inſtrata
Περικαλύμματα
Opertoria lectorum
Periſtromata, Stramenta
Centones, Lodices
Thoralia, Lectiſternia, vulgus pro eodem uſurpat

to cover the head, to put on the cap.

Tegere caput, verticem
Operire caput
Adoperire
Pileum inducere
¶ Capite ſis operto. **Be covered.**

to covet, to deſire.

Cupere, Concupiſcere
Avere, Expetere
Appetere, Deſiderare
Gliſcere, Geſtire, Ambire
Affectare, vide **to Deſire.**

covetous

¶ **covetous, a Niggard.**

Avarus, φιλάργυρος
Tenax, Triparcus, Plaut.
In ſinu manum ſemper habens
Parcus, perparcus
Σμικρολόγης κυμινοπρίστης
Fici & cymini ſector
Sordidus, Ad rem attentus
Rhypocondylos
Ῥυποκόνδυλος, κναφορύπος
Fece aut lampſana victitans
Patroclo ſordidior
E patrocli domo qui venit
Magnas inter opes inops, Hor.
Euclio Plautinus
Inſatiabiliter avarus & artifex egregius emungendarum cum è clero, tum à populo pecuniarum
Cupido ad maximas ſibi comparandas opes animo
Turpi pecuniæ ſtudio & infinita lucri cupiditate ductus
Qui tenetur ſiti pecuniarum divitiarum, auri, argenti
Alieni appetens
Pecuniæ cupidus
Sui nimium tenax
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Her. quaſi nummis deditus
Ob incertas irrequietus opes
Sola perandarum quem cura fatigat opum
Undique lucrum captans per faſque nefaſque
Frandans genium
Inexplebile dolium, Dulus
Ἄπληστος πίθος. Difficilis
Luto lutulentior, Illiberalis
Monophagus, Inhoſpitalis
Adrius

covetouſneſſe.

Tenacitas, Avaritia, & avarities, ei.
Philargyria φιλαργυρία, pecuniæ ſtudium quam nemo ſapiens concupivit, ait Saluſt.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexplebilis
Γλισχρία, Parcitas
Opum furioſa cupido, Ovid.
Sordes metaph. Aviditas
Inſatiabilis, inexplebilis habendi cupido
Sitis vel amor habendi
Philargyria in mundo planè regnat, per faſque nefaſque ad aurum itur
Dira habendi fruendique fames, qua cupiditas humana explere ingluviem ſuam nequit. Budæ.

to give counſel.

Conſulare cum dativo
Conſilium dare, Inſtituere
Adeſſe alicui conſilio, Suadere
Conſilii copiam facere, Admonere
Conſilium conferre exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire
Hortari, abhortari
Cohortari. Suadere
Præbere & adferre conſilium
Conſilio juvare, Inſtruere
Βουλεύειν, cum dat, itidem apud Græc. quemadmodum apud Lat. conſulo in hoc ſignificato

to ask counſel.

Conſulere cum accuſativo
Conſilium capere, petere
Rationem inire
Rogare in advocationem, conſilium.

to counſell to the contrary, vide to diſſwade

the Councel, or Counſellours.

Senatus, βουλή
Γερουσία, Magiſtratus
Conſulares viri
Ordo Senatorius, Ampliſſimus ordo, pro ordine ſenatorio aliquando ponitur
Συμφερόμενοι
Conſiliarii, Senatores
Patricii, Laticlavii
Conſilium propriè prudentium & conſiliariorum conventus eſt
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur
¶ Apocleti, Ἀπόκλητοι
Conſiſtoriani apud Ambroſ.
Sanctius conſilium, quod privatum etiam & ſecretum conſilium dicitur

the Privy Councell.

Ab intimis conſiliis
A conſultis abditis
A ſecretis arcanis
A ſanctiore conſilio
Conſilium Amphyctionicum
Conventus Areopageticus
Frequens, ac ſollennis præcipuarum civitatum & provinciarum conſultatio, **a Parliament.**

the Councell chamber or houſe.

Conſilii locus.
Curia, ἀρχεῖον
Conventiculum, Senatus
Βουλευτήριον, Domus conſulii
Prætorium, Synedrium
συνέδριον
Senatoria domus, curia Auguſtale.

to aſſemble the councell.

Cogere conſilium, Senatum
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare

¶ Concilium dimittere, miſſumfacere cœtum, conventum ſolvere, **to raiſe up the Councel**

to Counſell the profit of the common-wealth.

Conſulere, conſultare reipub Sal.
Suadere quod commodū eſt
Conſulere in commune, apud Terent, proſpicere
Cuncta ad publicam omnium utilitatem referrre.
Remp. pluris facere, quam commodo privato

by your counſell, advice, or perſwaſion.

Tuo hortatu, tuo inſtructu
Te hortatore, te inſtigante
Tuo ſuaſu, tuo perſuaſu
Tuo conſilio
Te conſultore
Te conſulente, ſuadente
Abs te perſuaſus
Tuo impulſu, te impulſore
Tuo ductu, tuo inductu
Te bonum auſpicium dante
Te fortunante & juvante
Te auſpice

counterfeiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum, Fucus
Ceruſa, ψιμμύθιον
Anchuſa ἄγχουσα
Purpuriſſa vel purpuriſſum
Nigella

to counterfeit, vide **to falſifie.**

the natiue country where one is borne.

Solum natale, [illegible]

Paternum, Patrium, genitale ſolum
Patria, ἀγχῶσα
Domus paterna
Patriæ oræ, poëticum
Lares paterni. Ædes patriæ
Limina paterna. Patria ſedes
Focus Paternus, patrius
Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva
Nos patriam fugimus, Virg.
Fumum de patriis opto videre focis

being in the Country is pleaſant.

Ruri, in agris, cum ruſticis eſſe, Ruſticam agere, degere vitam perjucundum eſt
Delectat imprimis
Jucunditatem habet
Summæ voluptatis eſt
Male affectum animum recreat
Mœrorem fugat
Mœroris Medicina eſt

a Cooper

Vietor, Faber Vaſcularius

couragious, bold, ſtout, or valiant.

Animus ſtrenuus, Invictus
Magnus, Infractus
Excelſus, Titanicus
Verè Herculanus, Achilleus
Θυμὸς ἄγλωρ
Animoſus, generoſus
Pyrrhus, generoſior Sparta, qui ex eſſentia eſt animi, ἄγλωος.
Magnanimus μεγαλόψυχος
Qui animo forti, invicto, infracto, Firmo pectore

to take away the courage of heart.

Emollire, exhaurire robur
Enervare, frangere animum vires

Tollere animos
Mentem labefactare hujus vitæ ærumnæ & mala dicuntur
Spem debilitare, Cic.
Diſſolvere animum, frequentius in ſacris

to abate in courage, vide **Deſpaire.**

to gather his courage, or ſpirits again

Sumere robur vel vires
Recipere animum, ſuſcipere, colligere, augere, tollere
Animos facere, inſtaurare animum
Capere animū pro inducere, Cic.
Patrium animum virtutemque capiamus
Dejicere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quàm unquam rebus ſecundis
Pallor abit, ſubitæ veniunt in corpore vires
Quantum dederis mihi pectoris
Redit in præcordia virtus
Suſcitare vim, Virtutem accendere
Incendere vires, dare animū
Revocare animos, mœſtumque timorem mittere

a currier, vide **tanner.**

by courſe, vide **by turn.**

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis, Clemens, Lenis
Placidus, Gratus, propitius
Mollis, Tractabilis, Dulcis
Mitis, Gratus omnibus, Benignus
Gratioſus, εὔχαρις
Acceptus, Affabilis

Blan-

Blandus, Facetus, Felle carens
Homo feſtivi ſermonis
Suavis, Jucundus, Manſuetus
Dulcis æloquii, Lenis
Cujus moribus nil eſſe poteſt mellitius, Charus omnibus
Omnibus probatus & dilectus
Suavitate morum, comitate, ac gratia multùm pollens, vigens, apud omnes
Qui omnium emeruit favores
Homo quo nihil poteſt optari ſuavius aut mellitius
Amabilis paſſivæ ſignificationis eſt, amore vel amicitia dignus, vide **Gentle**

courteouſneſſe, gentleneſs, affability.

Benignitas, Benevolentia
Hilaritas, comitas, facilitas,
φιλοφροσύνη, Affabilitas
Humanitas, probitas

to make courteſie, vide **to kneel down**

courtiers, vide **in palace.**

a coward, a Daſtard.

Ignavus, Imbellis
Puſilanimus

crabbed, vide **froward.**

a cradle.

Cunæ, κοιτωνίς, Cunabulum
Incunabulum

crafty, guileful or full of craftineſs, and deceit.

Callidus, Verſipellis
Verſutus, ποικιλόφρον
Aſtutus, ἀλωπός

Vafer, Argutus
Solers, Punicus
Fera lybica, Veteratorius
Veterator, **a counterfeit Knave**
Πολύμητις
Ποικιλόβουλος, Doloſus
Δολομήτης, Subdolus, Varius
Variis inſtructus dolis, Hannibal
Ulyſſes, Davus Terentianus
Annoſa Vulpes, **an old Fox**
Γέρων ἀλώπηξ
Longa ætate, multaque rerum experientia callidus.
Ingenio & longa rerum experentia aſtutus
Intelligens, ingenioſus
Duodecim artium
Δώδεκα μηχανῶν
Mirus ſtruendis artibus, dolis excogitandis, conſuendis
Magis varius quàm hydra
Vulpinam fraudulentiam referens
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptii ac Pœni
Tenebrio, onis
Frauduloſus
Inſidioſus, Vulpinus
Vulpinaris, Vulpes
Fallax
Pellis Vulpina, metaphoricè, vide **Subtill**
Veteratorius
Fraudulentus
Deceptorius
Vulpinaris

craftineſſe, deceit, fraud, Guile.

Impoſtura, Fucus, Tendicula
Fraus, Fraudulentia, Fallacia
Pigmentum metaphoricè
Inſidiæ, ars
Artificium, Dolus
Δολοφροσύνη

Technæ, offuciæ
Præſtigiæ, aſtus, ἀγδαλο-χάμπαι
Calliditas, Vaframentum
Fumi adagialiter
Sycophanti
Tergiverſatio
Aſtutia, Deceptio
Verſutia, παραγωγὴ ἀπάτη
Circumventio
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro conſuto dolo, vide **Subtilty.**

A crafts-man, vide **Artificer.**

a Handy-craft, vide **Occupation.**

cranes.

Grues, γέρανοι
Aves Palamedis, apud Poëtas
Ulpiones, grues minores
Cæterum rota ſeu machina illa volubilis qua naves exonerantur, & architecti ſaxa ingentia ſublevant, quæ & authore Vitruvio Grus Latinis dicitur, Græcis γεράνιον ἢ γέρανος appellatur; atqui Murmellius Geranionem illud inſtrumentum nominat, alio nomine tympanum

a creator, vide **maker.**

a man of credit, a ſure or truſty man.

Fide dignus, Spectatæ fidei
Qui certiſſima eſt fide
Probatiſſimæ fidei
Conſpicuæ fidei
Dignus quicum in tenebris mices

to Crye loud, to Bray

Vociferari, clamitare
Intonare, Perſtrepere
Edere ſonos graves, Boare
Tollere, Edere clamores
Ejulare, Rugire
Clamorem ingeminare
Stentoria voce, uſq; e ad ravim ſucclamare
Premere, Ululare
Horrendum remugire
Clamare, inclamare
Exclamare, ἀναφωνεῖν
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam
Jactare vocem ad ſydera
Clamore aures ferire
Magnis agere clamoribus
Omnia tumultu & vociferatione concutere
Intempeſtivos edere ſonos
Exercere clamores multos, vocem
Effrre clamorem utrinque, Plaut.
Magnis clamoribus hiſcere, & ſtrepitu ingenti vacua omnia complere
Perſonare buccis typho expirantibus
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cicer.
Indicere, *Declarare*, Pronunciare, publicare per præconem.

a loud Cryer, a Brayer.

Canorus, clamoſus
Clarius vociferans
Obſtreperus, Stridulus
Vocalis, ἠχητής
Argutus, Sonorus
Claudia ſi tonitru, Proverb.
Littus Sarpedonium
Cyclobori vox
Clamolior Stentore, lauro ardente
Exercens clamores multos

Olympica porticus quam ſeptemvocam tradunt magis vocalis
Strepitu ſeu clamore turbulentus

Crooked, Awry.

Curvum, Recurvum
Incurvum, Curvatum
Incurvatum, Laciniosum
Diſtortum, Obtortum, varum
Retortum, Tortuoſum
Flexum, Inflexum
Flexuoſum, Camurum, Virg.
Fumatum, Sinuoſum
Obliquum, Aduncum
Καμπύλον κάμπτον
Mæandros præterea obliquitates vocant omnes, à Mæandro fluvio ſinuoſis flexibus

to Croſſe, or cancel out, or to waſh out writings.

Tranſverſo calamo jugulare
Spongiam impingere, apud Auſon.
Caſſare, expungere
Liturare, διαγράφειν
Diſpungere, Eradere
Ὀβελίζειν Obliterare
Antiquare, Delere
Ἐξαλείφειν
Spongiam mittere
Cancellare vulgus dicit, cujus quidem verbi uſus juriſconſultis frequens
Καγκελλοῦν
Inducere ſcriptum
Inſpongiam revocare
Inducto calamo delere
Imis ceri eradere
Delere penitus

to Crown, or to give over the crowne.

Dare ſceptra, imperium
Regnum, imperii habenas tradere
Deferre regnum
Ponere vel imponere diadema
Hæreditarium regnum fratri tradere
Dare Copiam ampliſſimæ poteſtatis
Coronare, corona Redimire

a Crown, a Garland.

Sertum, Corona, Corolla
Coronula, στέφανος
Laurea, laureola ex lauro
Pancarpiæ ποικίλα
Ex roſis facta, contexta corona, roſarea ſcilicet
¶ Cingere caput corona diademate
Premere crinē fronde, Virg.
Redimire

cruel, rigorous, bitter, a ſowre face.

Tetricus, Severus, crudelis
Sævus, Dirus, Trux, Atrox
Truculentus, Acerbus, Teter
Nefarius, Crudus, Torvus
Vecors, Auſterus, Efferus
Immanis, Aſper
Durus, Demens
Caperans frontem, ac contrahens ſupercilium tragica ſeveritudine
Multa cæde cruentus
Furere cædes cupidus cruoris
Gaudens ſanguine
Homo inſigni feritate
Corda aſpera
Animus ferox
Durum à ſtirpe genus
Sinapi Victitans, Stoicus
Stoicum auſteritate vincens
Qui in antro Trophonii vaticinatus eſt, ἀγέλαστος
Ex Academia veniens
Tertius Cato eſt, apud Juv.
Gravis, Vultus Titanicus
Atrei oculi, ἀγέλαστος
Titanicum obtuens
Naufractum, ſeu claſſis more intuens, proverb.

Cen-

Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, ſemper torve intuens
Ἀπ' ὀφρύων δεινόν, apud Lucian.
Gorgoneis oculis intuens
Ἀρεοπαγίτης, Areopagita
Patruos ſapiens, Lotio, ſeu aceto potatus, vide Fierce

Cruelty, vide Tyranny.

a Cubite.

Cubitus & cubitum
Ulna, πῆχυς, ἀγκάλη
Menſura eſt seſquipedalis, h.e. pedis unius ac dimidii ſeu ſex palmarum
Palmus autem unus menſura quatuor eſt digitorum

a Cudgel, vide a Stick.

Conduits, vide Gutters.

Cunningly, vide Exactly, and Trimly.

a Cup, a Goblet, a Pot, a Peece.

Scyphus, Cyathus, κύαθος
Cymbion, κύμβιον, Calix
Poculum, Pocillum
Potorium, ποτήριον
Vaſculum potorium
Crater, Cululus
Cratera, æ, media producta
Carcheſium, Trieris
Ciſſibium vel ciſſimbium
Argenteus puteus, proverb. a great peece
Θηρίκλειον, vitreum poculum
Phiala, a Bolle
Phiala Samia, a ſtone pot
Cululus, Syburgenſis
Cirnea, a Vial
Patera, à patendo, med. correpr.
Cupellum, κύπελλον
Culigna apud Catonem, pro vaſe potorio, vide Pot

a Cupbearer, or a Cupbord keeper.

Pocillator, Pincerna
Οἰνοχόος, Stans ad Cyathum
A Calicibus, ſeu caliculis
A Cyathis, A poculis
Ganimedes, Pocillator deorum

Cupſhot, vide Drunken.

a Curate, a Vicar, or Parſon.

Paſtor, Epiſcopus
Animarum curam habens, obiens
Plæbanus & Curatus à plebiſque dicitur
Sacræ ædis rector
Parochus, πάροχος, medio correptis paræcus dicitur, med. producta ratione dipthongi
Agens paſtorem
Qui præeſt parœciæ
Hunc Vives in colloquiis & Longolius Curionem nominant.

to cure wounds, vide to heale wounds.

to cure, to Heal, to make whole.

Mederi, Medicamentum alicui dare ad aquam inter cutem, Cic.
Medicinam afferre, adhibere
Facere medicinam morbo
Medicare, ſed in uſu eſt frequentiori Medicari cum dativo, vel accuſ.
Curare, Sanare
Curare ægrotos, morbum
Sanitatem conferre
Repellere ægritudinem
Vomicas curare porentes
Sanitati, priſtinæ valetudini reſtituere, curationem adhibere
Morbos peſtiferos exquiſitis remediis propulſare
Salutifero Morbum depellere ſucco
Corporis firmitatem reddere
A febre intimis oſſibus hærente læthalique æſtu fibras vitales urente ſanare, ſanum reddere
A lethiferis febrium paroxyſmis liberare
Ægrotis ſubvenire
Naſcenti malo ferre remedium
Venienti occurrite morbo
Oleo fovere uſque dum vulnus conducatur in cicatricem
Deſperatas ægris cito reddere vires
Redintegrare, ὑγιοῦν
Conſolidare vulnera
Artus ægros conſolidare apud Paulinum
Cutem reſtituere, Locum ulceratum integrè & integrum reſtituere, quod inducere Latinis dicitur
Ἐμπλάσσειν

to curſe, to ban, to excommunicate.

Excommunicare, Separare
Communione privare
Ἐκκηρύττειν
Spirituali gladio putridum membrum reſecare
In reprobum ſenſum

pro-

proſapſos, anathematis flagello caſtigare
Eccleſiæ conſortio expellere
Extra Eccleſiam ejicere, deturbare
Satanæ tradere in interitum carnis
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo gravare, oblig.r:
Ab Eccleſiâ, à Sacramentis, & communione fidelium pellere
A ſacris immò ab ingreſſu Templi arcere
Excommunicationis exercere tela
Sacris eliminare edibus
Anathemata devovere
In contumaces, & obſtinatos fulminare excommunicationem
Eccleſiaſticis cenſuris in rebelles animadvertere
A communione Eccleſiæ ſeparare
Anathemate percutere, ferire
Ἀναθεματίζειν
Sanctorum conſortio ejicere
Interdicto ſubjicere

to curſe, to wiſh ill.

Diras imprecari, Deteſtari
Devovere, Malè precari
Diris omnibus figere, proſequi, excipere
Sacrare aliquando pro devovere ponitur, Maledicere
Exitium imprecari, Malè optare
Precari, exoptare peſtem alicui
Diris agere apud Horat.
Ex corde deponens
Diris omnibus perſequi
Diris devovere atrociſſimis
Virus omne in aliquem evomere
Agere in malam crucem

Maledictis inceſſere
Imprecari debilitates, naufragia, mortes, Quint.
Iram in deum, Divoſque innoxios obvertere
Furias atque intemperies ciere
Maledicta in aliquem congerere
Conferre omnia in aliquem maledicta, Cic. ad Att.
Sacrificare ſacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio
Ἀὰς παλαμναιοτάτας ἐπὶ ... ἐφ᾽ ... ἐπικατάρᾳ
Execrationes terere
Cic. Hiſce omnibus Catilina cum reip. ſalute, & cum tua peſte ac pernicie proficiſcere

Curſings.

Diræ, Execrationes
Diræ ſacra, ...
Maledictiones

a Cuſhen, a Pillow.

Cervical, Cervicale
Capitale, προσκεφάλαιον
Pulvinus
Pulvillus, Pulvinar, à pluma
Cuſſinos vulgo vocant minùs latinè

a Cuſtome or uſe.

Uſus, Mos, Ritus
Conſuetudo, Aſſuetudo
Συνήθεια, ἔθος, ἄλλη φύσις
Conſuetudo, altera natura, ut dicitur
Conſtitutio, inſtitutio

to bring in Cuſtome or Uſe.

Inducere, in uſu ponere
In conſuetudinem trahere
Invehere morem, conſuetudinem

Novam conſuetudinem inducere
Inducere morem novum, Cic
Morem inducere, to bring in Cuſtome
Tenere morem
Obtinere antiquum, apud Terent. pro ferre antiquum morem, to obſerve old Cuſtoms

in cuſtome, vide Uſed.

after the old cuſtome or faſhion.

Ex veteri conſuetudine, Solens.
Pro veteri conſuetudine
Non inſolens, Meo more
De more, apud Suet.
Pro more
Ex inſtituto majorum
Ex antiquitus recepta conſuetudine
E majorum more

Cuſtome, Tribute, or a Tolle.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Ἐλλιμένιον, τέλος

a Cuſtomer, a Tollegatherer.

Exactor, Tolenarius, Telonis.
Publicanus, τελώνης
Portitor

to Cut, to Ring, to Strike off

Amputare, Abſcindere
Ἀποτέμνειν, ἀποκόπτειν
Truncare, Detruncare, Defalcare
Avellere caput humeris
Deturbare, ſcindere, auferre enſe caput
Jugulum mucrone reſolvere
At

Arondere ulmos, id eſt, amputare
Abſcindere, ex ab & ſcindo
Deſecare, præcidere
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere, Lucos metere vel incidere, ūtrumque apud Soli.
Stringere folia, glandes
Diſcerpere, Diſtringere
Detrahere, ἀποτυλίζειν

a Cut-purſe.

Manticularis, Crumenarum præciſor
Crumeniſeca, Marſupicida
Βαλαντιοτόμος
Marſupiorum, loculorum inciſor
Sacculelarius, apud Aſcon.
Sector zonarius

a Cutler.

Faber cultarius, Cultellarius
Cultrifex vulgo dicitur, Gladiarius, faber Gladiarius, μαχαιροποιός

to cut in quarters, vide to Quarter.

D

Daft, vide Fool.

Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio, pugiunculus
Enchiridion, ἐγχειρίδιον
Parazonium; a wood-knife
Enſiculus, gladiolus

Day, time, or ſeaſon,

Dies, ἡμέρα, lux
Prima luce, id eſt, die, apud Plaut.

Septima à partu luce, Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies, & ineluctabile tempus
Lux ultima
Jubare exorto
Primo cum lumine ſolis
Aſtra ignea ſurgunt
Dies adeſt
Nox abit, & feſſis lux inimica venit
Revoluta rubebat maturâ jam luce dies, noctemque fugarat
Jamque fugatura Titanis conjuge noctem
Prævius auroræ lucifer ortus erat, vide Early Dawning of the Day

to appoint or ſet a Day.

Diem dicere, conſtituere præſtituere, dare
Deſtinare, producere diem alicui, C c.
Præfigere, figere diē, ſignare
Præſcribere, ſtatuere, præfinire

a Day appointed, or a ſet Day.

Dies ſtatuta, fixa, præfixa, limitata, ſtata, aſſignata
Præſcripta, præſtituta dies
Dies præfinitus, certus, deſtinatus
Hic dies dictus eſt nuptiis
Tempus ratum

a Day labourer, vide Journeyman.

Day and Night, vide Alwaies and Continually.

after a few Dayes.

Paulò poſt, haud multo poſt
Non multo poſt

Poſt paucos dies, vel paucis poſt diebus; ubi poſt adverbia ſcit pro poſtea poſitum
Poſt parum temporis
Paucis diebus interjectis
Paucis diebus, pro paucis poſt diebus, apud Cicer. ad Att.
Lapſis paucis poſt diebus
Aliquot poſt diebus
Poſt dies aliquot
Elapſis aliquot diebus
Pauculos poſt dies
Proximis, ſuperioribus diebus

the Day following, or the next Day after.

Poſtridie, ὑστεραίᾳ
Die exinde ſequenti
Poſtero deinde die
Ἐπὶ τῇ ἐπιούσῃ, Altera luce

by Day, or in the Day-time.

Inter diu, Die, Luce, Luci
Palā, Sole coruſco teſte die

to ſpend the Day in vain.

Producere, ducere diem
Ἡμερεύειν
Dare diem otio, luſibus
Diem terere, traducere
Tranſigere, exigere
Finire, condere
Perdere comeſſationibus, otio, luſibus, potationibus
Abſumere diem rebus frigidis

Dammage, vide Loſſe.

Danke, vide Moiſt.

Darke, Obſcure.

Tenebroſus, αὐχμηρός, σκότεινος

Caliginoſus, Obſcurus
Cœcus, Latebroſus
Umbroſus, Opacus
Tenebricoſus, Furvus
Squalidus, Piceus
Fuſcus, Fuliginoſus
Ater, Teter, Niger

to make Darke, or obſcure

Tenebras, nebulas offundere
Obſcurare, Obtenebrare
Obſtruere lumen
Offundere caliginem
Involvere negotium
Intricare, Implicare
Perſtringere
Gordianos ſtringere nodos, quos vix Tenedia (ut fertur) bipenni diſſecare poſſis
Cimmerias offundere tenebras
Contenebrare, Illatebrare
Innubilare, Obnubilare
Offuſcare,
Pulverem oculis offundere
Tenebricari; σκοτίζεσθαι
Tenebras inducere, facere
Offundere noctem quandam rebus, &c. pro tenebris involvere,
Rem omnem tenebris inſpergere
Tenebras cudere, Plaut.
Revocare in dubium
Tenebras rebus clariſſimis obducere
Ænigmata mera loqui
Afferre rebus obſcuritatem vel tenebras
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages, quas ipſemet explicare non poſſis

Darke, or obſcure and intricate queſtions,

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ queſtiones
Nodi, verborum laquei
Scrupi, ſcrupuli
Ænigmata Bœotica, quæ nec Apollo quidem intelligat
Captiones, Labyrintho & Mæandro ſimiles, γρῖφοι
Nebulæ, Tenebræ, Caligines
Spinæ, Spinoſæ argutiæ
Queſtiones fumum oculis offundentes, nec caput, nec pedes habentes, implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant
Ingenium torquentes, haud facile ſolubiles, ſophiſticæ
Ceratinæ Crocodilinæque quæſtiones
Multum faceſſentes negotii
Numeris Platon. obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio natatore opus ſit
Argumentum circulare, ſeu reciprocum
Cornutus ſyllogiſmus κερατίνης, Hier.
Syllogiſmi uncati, argumenton, inſolubiles
Labyrinthis λαβύρινθοι
Ambages, Anfractus
Involuti, impliciti, obſcuri ſermones
Αἰνίγματα
Mathematici, Labyrinthi
Quæſt. Quas præter Sibyllam leget nemo, minus intelligat, lectorem obſcuritate remorantes, intellectu perdifficiles
Africani lex
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum explicit
Involucra Realium, Nominalium
Monſtrifica conflictationum vocabula hec ceitatum, cauſalitatum, formalitatum, quidditatum
Heracliti & Lycophronis tenebræ
Carcini pœnata, Nodi Gordii
Gordiani, Caſſiotici
Scyrpi, apud Gellium
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata

Darkneſſe.

Tenebræ, Caligo, Umbra
Nubila, obſcuritas
Claudi tenebris & Carcere cœco

Darkly.

Obſcurè, Involutè
Tectè, Intricatim
Implicitè, πολυπλόκως
Involucro verbórum
Ænigmaticè, αἰνιγματωδῶς

in Darkneſſe, vide blinded.

a Dart, vide Arrow.

to Dart, vide caſt.

to Daſh againſt ſomething, vide to hit, &c.

to Daſh, or beat away by water.

Fluere, Fluctuum conſtigiis abigi
Fluctus vehemens littoribus eliditur

a Daſtard, vide Coward.

the Dawning of the Day.

Dieſcit, luceſcit, albeſcit dies
Dies appetit, adventat, adeſt crepuſculum, Sol exoritur
Tenebras fugat lux
Nocti ſuccedit dies, noctem ſubſequitur dies
Abeunte nocte dies advenit, lux apparet
Summo mane, cum luceſceret

Albeſcente die, in ortu ſolis, oriente ſole, vide Early, and day time.

to Daunce.

Tripudiare, Tripudio geſtire
Choream ducere
Choros ducere, agere, deſtinare
Chorizare, χορεύειν
Ferre, movere pedes
Motus dare, pro ſaltare,
Saltare, Salire
Manus implicare choris
Exercere humum, choros Virg.
Pede libero pulſare tellurem inſtruere, apud Poët. to Daunce, to Leape.
Reſtem ducere, ſeu ductitare, apud Terent. Ludere
In numerum ludere, apud Virg.
Ἐυρυθμῶς παίζειν, ὀρχεῖσθαι
Saltare in numero, Tripudium facere
Leves celebrare choreas, apud Politianum
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce, or Dauncing.

Chorea, χορεία
Tripudium, Saltatio

a Cord-Dauncer, one that dauenceth upon the Cord or Rope, a Tumbler.

Funambulus, Funepœus ab Apuleio dicitur, & Funerepœus
Schœnobates
Σχοινοβάτης
Neuribates, apud Firm.
Petauriſta
Petaurus
Ambulare, Ire per extentum funem, to goe on the Cord.
Ludendo per funes gradi.
Scœnobaticam facere, exercere

Danger, or Perill.

Periculum, Diſcrimen, Malum
Calamitas, procella, Alea
Flamma, Metaphoricè
Ubi oſtentant omnia mortem, Virg.
Fraus pro periculo, apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit.
Et in jure frequenter, ut cum dicimus, Ne ea res fraudi ſit.

Dangerous Rocks on the Sea.

Syrtes, Charybdes metuendæ
Brevia maris, Cautes, ſeu cotes undiſonæ
Scyllea rabies, Cyclopea ſaxa, apud Virg.
Ionii ponti fluctus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium ſpumans, horridum
Syndromades, Symplegades
Scopuli ſonantes; Cyaniæ
Fauces ſævæ Rupes
Maris pericula, diſcrimina

to be in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in ſalebra
In præcipiti eſſe.
Summa rerum omnium difficultate premi
Verſari in magnis anguſtiis, periculis, inſidiis, difficultatibus
Offerre, objectare ſe periculis
Maris & terræ pericula exhaurire
Periculorū fluctibus agitari
Perplexo, conſternato eſſe animo
Pendere animi & animo
Æſtuare, Fluctuare
Quaſi ad ſolem æſtuare
Lupum auribus tenere
In maximis verſari periculis
In puteo conſtringi
In extremum diſcrimen adduci

to leave in Danger.

In præſentaneo deſerere periculo, diſcrimine
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deſerere, apud Terent.
Ἐγκαταλιμπάνειν, Deſertorem agere neceſſitatis tempore

to put himſelfe into Danger, to Adventure.

In anguſtias ſe redigere
In piſtrinum ſeſe immittere, dedere rurſus
Provinciam capere duram
Suopte plauſtro malorum ſarcinam ſibi apportare
Suo jumento ſibi malum accerſere
Suo ſe telo labefactare
Rem noxiam accerſere, conciliare
Immergere ſe calamitatibus
Ambitione in provinciam duram, aut aliam ſeſe ingerere
Suo dolori occaſionem dare
Hinc prov. Moleſtia ultronea
Cadere in foveam quam ipſe feceris
Capiti ſuo malum ſuere
Suopte ingenio dolove capi
Suo ipſius laqueo capi.

In venatu perire
In captura capi
*Αἱρεῖν αἵμυμα
Proprio gladio, ſuis verbis, telo ſuo jugulari, conſici
Propriis dictis evinci
Technam in ſeipſum ſtruere componere, reperire
Χοφισμὸς κατὰ σαυτοῦ συντεθεὶς, apud Lucian. quum dolus, in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, ut eſt in proverbiis
Probationes de domo, οἴκοθεν ὁ μάρτυς, quando quis proprio ore convincitur
Fumum fugiendo, in incendium incidere
Damnum cuidam medendo, in majus prolabi
Communicando viro malo ſibi malum acceſſere
Exedere quod ipſe intriveris, nere quod colo aptaris, geſtare compedes quas ipſe feceris, vulgo dicitur
In præſens diſcrimen ac perniciem ſe præcipitare
Sciens exponere ſe diſcrimini, malis objicere, calamitatibus involvere
Sciens ſe inferre in malum
Prudens in flammam manum mittere
Calidum prandium comedere
liberiorem vitam, famam ſuam in periculum adducere
Periculo ſe exponere, objicere, ſubjicere, involvere, committere
Παραβάλλεσθαι, cum accuſativo
Conſcire ſibi malum
Incurrere, dare ſe in periculum vitæ, famæ
Se perdere
Caput objectare periculis
Dare ſe, abire in præceps, in præcipitium
Sibi malum accerſere
Temerè ſibi capitis periculum accerſere
Adire capitis, mortis periculum
Subire diſcrimen, tempeſtates, procellas, ὑποκινδυνεύειν
In manifeſtum diſcrimen inducere
Diſcrimen, aleam, ſubire, vel periculum
Suſcipere, adire, accedere periculum, vel aggredi
Camarinam movere
In malum præcipitare ſe ſuoſque, ſecum in ruinam amicos pertrahere, ſecum in necem rapere horridam, evertere, adducere in calamitatem
Omnia ſua, quin & vitam profundere pro ſtatu civitatis

to be out of Danger, in ſafety.

In tranquillo, in vado eſſe
Stant ea locis ſuis tuta
Ἐν λιμένι πλεῖν
In portu navigare, proverb.
Periculo abeſſe
Duabus fulciri anchoris
Patria eſt tuta
Extra lutum habere pedes
Ἐκ τοῦ πηλοῦ πόδα ἔχειν
Palladio numine tutus
Carminibus metus omnis abeſt
In tuto eſſe, citra periculum
Extra telorum jactum
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

Death or deſtruction

Mors μόρος, Fatum
Atropos. Immatura Fata
Interitus, Funus, Occaſus
Ruina, apud Plin. Neronis ruina: Nex, cis
Exangues umbræ
Lacheſis ſuprema, Exitus
Terminus, apud Eraſ. τελευτή
Mors ultima linea rerum, Horat.
Exitium, an ill end, ut Pernicies
Abſtulit atra dies, & funere merſit acerbo
Lethum, frigus lethale, Θάνατος Obitus

Dead, departed out of this life.

Exanimis, Exanimatus
Extinctus, Defunctus
Lumine & æthere caſſus, apud Virg. pro vita privatus
Surrepius primo ſub flore juventæ
Ante diem crudeli funere raptus
Damnatus crimine mortis
Receſſit caput cervice cruenta
Solutus corporis carcere
Merſus funere lethali
Animam exhalare
Lumine caſſus æthereo
Perfunctus fato
Corpus ſpoliatum lumine
Corpora luce carentia
Demiſſus neci
Moribundus volvitur undis
Jacet exanimum tibi corpus amice
Dies atra abſtulit illum, & funere merſit acerbo
Sine ſpiritu, voce, ἄπνοος
Præteritus pro extincto, apud Proper. Deſideratus
E medio ſublatus, Caducus
Belloque caduci Dardanidæ
Ante diem, Virenti ævo raptus
Morte oppreſſus

In,

Interceptus mortalitate
Qui extra rerum naturam eſt, inter homines eſſe deſiit
Mortuus, οἰχόμενος
Amiſſus, apud Virg. & Plin.
Fato functus, & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis
Præreptus immatura morte
De corporis ergaſtulo eductus
Corpore ſolutus, exutus
Ἀσώματος, οἰχόμενος ἐκ σώματος
Levatus mole corporea
Corporis mole poſita, depoſita
Vitæ præciſo ſtamine
Fatales qui explevit annos
¶ Cadaveroſus propemodum, ſemimortuus, animam agens, dying.
Fato decedens, extremo in luctu conſtitutus κλαιόμενος.

a Dead body.

Cadaver, Corpus exanime, extinctum, mortuum
Funus, apud Terent.

Deadly.

Lethale, Exitiale, Capitale
Mortiferum, Θανάσιμον
Feriale, νεκρικὸν apud Virg. & Apul.
Fatale, Peſtiferum
Lethiferum, Lethificum
Funeſtum, Exitioſum
Tabificum, Immedicabile
Perniciale, Pernicioſum
Adferens mortem vel necem
Perniciem & exitium adferens

a Deadly ſin.

Peccatum criminale, lethiferum
Piaculare, Capitale
Mortale peccatum, ſeu lethale
Morte piandum, apud Juvenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale
Inexpiabile, quod difficilè expietur, Capitalis noxa, noxia
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur

to ſing before a Deafe mans Door.

Surdo canere
Narra e ſurdo fabulam
Κωφῷ ᾄδειν
Verba mortuo fabulari, id eſt, facere, apud Plaut.
Fruſtra canere, ſuadere, loqui
In vanum cantare
Ingerere dicta in dolium pertuſum
Plaut. Fruſtra pulſare chordas.

to be or wax Deafe.

Surdere, Surdeſcere
Obſurdeſcere, Auditum auferre, exſurdare, Auribus captus
Surdus ad munera, vota, mens ſurda
Surdior freto
Saxa ſurda movere blanditiis

a great Deale, vide Heape.

Dearth or ſcarcity of victuals.

Cara annona eſt, Plaut.
Caritas eſt annonæ
Alimentorum inopia Campania graviter affligitur
Summa annonæ difficultas
Annonæ caritate premimur
Annona indies ingraveſcit, quoniam annona carius multoque pluris venire incipit
Pretium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum eſt.
Eſt magna hic rei frumentariæ inopia
Sterilitas annorum inceſſit hominibus, annonæ caritate urgentur
Cæſariani gravi annona ſunt conflictati, paſſive apud Cæſar.
Multo malignior eſt nunc anni proventus ac ſolet
Provenit frumentum propter ſiccitatem anguſtius, Cæſar.
Rerum omnium caritas indies creſcit
Penuria inſecuta eſt frugum omnium, Solin.
Res frumentaria ipſos deficere cœpit, Cæſar.
¶ Contra
Annona ſe laxare dicitur, quando annonæ pretium ſeſe remittit, to fall to a lower price.
Sicut apud Livium, Levare annonam, to bring to a lower price, quum uberior, largior ſolito provenit annona
Pretium retro abiit apud Plin. pro imminutum eſt, [illegible].

to make Dearth or ſcarcity of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere
Comprimere frumentum, Cicer. poſuit pro diligentius aſſervare, & ſtudioſius recondere ingraveſcente annona, idque ſpe lucri uberioris

Re-

Rerum pretia intendere, apud Eraſmum
Annonam flagellare, Plin.
Pretium rei augere, [illegible]
Graviora juſto pretia rebus, præſertim annonæ imponere
Τιμὴν ἐξ ἀδίκων [illegible] ἐπιτείνειν, [illegible]
Hinc timiopolæ dicti, qui res præmercantur, ut earum pretia accendant, & annonam flagellent
¶ Propolæ, Dardanarii, Annonarii.

Debate, vide Diſcord and Sedition.

Debts.

Debita, Æs alienum, Nomina
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum. Nomina facere
Contrahere debitum
Conflare æs alienum grande, Saluſt.
Ære alieno quotidie degravari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæſarem
In nominibus eſſe, & in alieno eſſe, apud Cic. utrumque.

to pay his Debts.

Nomina ſolvere, Exſolvere
Nomina explicare, expedire, expungere
Nomen tollere de tabula
Æs alienum diſſolvere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus oppignoratum, nexu æris alieni ſoluto in priſtinum ſtatum dignitatemque reſtituere
¶ Exire ære alieno
Eximi creditorum tabulis
Ære alieno liberari, to come out of Debt.

to pay Debt with Debt.

Uſuram vel verſuram facere
Χρεωκοπεῖν, [illegible] μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι, eſt æs alienum ſolvere ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quaſi verrere creditorem, Cicer. O hominem ridiculum, qui ſe exire ære alieno putare poſſet, cum vendere aliena
Eximere ex ætariis

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui uſitatius dicitur
Obæratus, Debitor, ὀφειλέτης
Obnoxius creditoribus
Ἀγώγιμος [illegible]
Addictus
Qui immodico ære alieno tenetur All mens debtour.
Plebs Romana ære alieno demerſa, apud Liv. primæ deca. lib. 2. Conflator æris alieni & qui tenetur ære alieno
Animum debens
Ψυχὴν ὀφείλων
Obſtrictus, conſtrictus, preſſus, oppreſſus ære alieno, in bibliis

to Decay, to come to nought.

Degenerare in peius
Vergere in deterius, ruere in pejus
Indies in pejus labi, deflectere
Abire peſſum, Plaut.
Ad deterius dilabi
Mandrabuli more res dicitur. Prov. ſuccedere. Ab equis ad aſinos, ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους
A magnis relabi ad minima. Vide to periſh.

to Decay, to Periſh for ever.

Obliterari, Intercidere
Antiquari, Exoleſcere
Aboleri Cado
Occido, vox correpta, to grow out of uſe

to Deceive, to Beguile.

Fallere, Decipere
Ludere, Deludere
Eludere, Illudere
Ludere dolis aliquem
Ludificare, vel Ludificari
Fuco imponere
Δαιμονιζειν, [illegible]
Circumſcribere, [illegible]
Fraudare, Circumvenire
Implanare, Subdole agere
Cretizare, κρητίζειν
Dolum intendere
Fallere dolis, fraude, perfidia, omni doloſa ſpecie petere
Imponere cum dativo conſtructum
Vitiata merce, vel nimis chare inſcripta alicui imponere
Agere in fraudes
Αἰγυπτιάζειν
Verſare dolos
Fallaciam intendere
Fallacias ſtruere
Fraudem inneſtere
Facere ludos
Pellicere, Supplantare
Dolo adducere, rapere, agere
Dolum ſtruere
Ductare aliquem dolis
Imposturam facere, [illegible]

Illu

Περιπεσεῖν δόλῳ
Fucum facere
Interducere aliquem
Verbis circumvenire
Fabuliſtare. fruſtra habere, admovere f. b. icas
Conficere fallaciis, apud Plaut.
Falſum habere pro decipere apud Saluſt. Nec ea res me falſum habuit
Παραλογίζειν Falſis decipere rationibus Seducere
Injicere tragulum
In fraudem illicere, pellicere
Fruſtrari, & fruſtrare, verbum commune, ſecundum Priſcianum
Dare verbum, [illegible]
Dicta dare dulcia
Offublinere
Phaleratis dictis ducere, Ter ent.
Capere aſtu, Emungere dolo
Capere adverſarium
Obtrudere palpum
Dolis circumducere
In tranſennam inducere eſt dolo tollere, inſidiis excipere
Et ſpes blandiſſima dicitur alicui imponere

a Deceiver, a Beguiler, a Jugler.

Impoſtor, Seductor
Implanator, Planus. πλάνος
Halophanta, apud Plaut. & feſt.
Sycophanta, Circulator
Ludificator, Circumventor
Nugarum & fuci artifex
Circumſcriptor
Supplantator, Perperus
Veterator, Deceptor
Sacculatrius apud Ulpianum, & Juriſconſultos.

to be Deceived or Beguiled.

Circumvenire
Capi blanditiis aſtu, aſtutia dolis, fuco, promiſſis, imagine, falſa ſpecie veri
Decipi, Eludi, Deludi
Falli, Implanari
Fruſtrari pallive
Fraudari
Fruſtratum ire
Diſparem promiſſis fidem experiri
Fruſtra eſſe, apud Aul. Gel

Deceitfull, vide Crafty.

Deceitfully, vide Falſly.

Deceit, vide Craftineſſe.

to Decline, vide Eſchew.

to Decide a matter, vide to Examine.

to Declare, or Shew.

Declarare, Interpretari
Manifeſtare, Dilucre
Oſtendere, Edocere
Significare, Explicare
Exponere, Enucleare
Enodare, Illucidare
Expedire, Explanare
Aperire, Exprimere
Revelare, Patefacere
Pandere, Exponere
Demonſtrare, Vide to Rehearſe and Denounce.

to Declare, to Shew, or to approve by good and ſufficient reaſons.

Validis tum ratiocinibus, tum argumentis adſtruere, probare, oſtendere, declarare
Ἀποδεικνύειν,
Frangere ſententiam alicujus, Cic.
Demonſtrare ratione inconfutabili, argumento Achillis
Reddere rationem, cauſas aliquas dare probabiles
Approbare
Rem ipſam docere
Refellere
Convincere argumentis, verbis, perſuaſionibus, veritate
Acutiſſime, & ſubtiliſſime excogitare argumenta
Acerrimum agere diſputatorem
Urgere propugnatorem
Obvia quæque confutare valide
Rationes adverſarii infringere, & ſuas confirmare
Convincere & elinguem reddere

to Decree, to Ordain a Law or Statute.

Indicere, preſcribere legem
Edicere ſeu edicto præcipere
Facere Plebeſcitum, ſenatuſconſultum, ferre legem
Legem inſtituere, conſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, jubere
Rogare legem, Sciſcere
Leges tradere, Dare
Rogationes ſcire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, Jubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum, apud Her.

to Dedicate, to Conſecrate.

Dicare, Dedicare
Conſecrare, Deo ſe addicere, tradere, dedere
Sacrum, id eſt, venerabile, eſſe, facere, Sacrare, ἱερόω

Initiari τελετυρῆιν
Religioſe colendum indicere

a Dedication of a Temple or Church.

Dedicatio, ſanctificatio Templi
Templi conſecratio. ἀφιέρωσις
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν, quod innovare ſignificat
Χαρμοσύνη, lætitia, feſtum erat Athenienſium à χαρμονὴ, id eſt, gaudium
Ambarvalia à nonnullis dicitur hic dies ab arvis ambiendis
Paganalia ruſticorum ſunt feſta

to Declare in few words, vide to diſpatch.

a ſtout Deed or fact.

Strenuum facinus
Audax factum τόλμημα
Capitale, ſeu capital
Nefarium facinus
Θερμὸν ἔργον ἢ παράβολον
Facinus callidū, pro audaci
Præclarum & ſtrenuum geſtum
Facinus inſigne, glorioſum, & apud poſteros, cujus famam poſteritas celebratura eſt.
Facinus in bonam & malam partem accipitur
Facinus præclarum & peſſimum, maximum, indignum ſe
Piaculare, flagitium

Indeed, vide Truly.

Deare, Welbeloved, acceptable.

Acceptus, Gratus, Amœnus
Gratioſus, χάριεις, Suavis

Dearer, Better, more Beloved.

Amantius, Venerabilius
Antiquius, Charius
Gratius ἀγαπητότερον
Melius, λῷον
Præſtabilius, ἄμεινον
Βέλτιον, Utilius
Optatius, Præſtabilius
Προυργιαίτερον

to Deface ones honour, to Backbite, to ſlander.

Honori detrahere, vel honorem
Derogare exiſtimationi, honori
Siniſtros rumores de quopiam ſpargere
Lædere, rodere famam
Genuino mordere
Genuinum infigere
Obſtrigilare
Dente Theonino rodere
Mordere per metaph.
Lacerare famam
Obloqui
Maledicere
Obtrectare
Vellicare metaph.
Traducere
Περιάγειν
Παραδειγματίζειν
Maledictis proſequi
Maledico dente carpere
Carpere famam hominis
Carbone notare
Imprimere, vel inurere notam, ſtigmata
Aſpergere labem
Detrahere διασύρειν
Infamare, fama ſpoliare
Inceſſere, obtenebrare famā
Honorem minuere, proſcindere
Alicujus famam contaminare
Siniſtrum quid evomere
Deferre, lingua biſulca detractionis venenū ſpirare
Loliginis ſuccum in aliquē effundere
Lethalibus ſpiculis impetere
Mordicus impetere, arripere
Famam alienam mendaciis contaminare, & ſycophantam agere
Συκοφαντεῖν
Struere ſycophantias
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere
Impudentiſſimis conſictis calumniis in alienam debacchari famam
Aſpergere aliquem nota infamiæ
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare
De fama detrahere
Infamia aſpergere
Famam depeculari, atterere
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari
Telis veneno tinctis impetere
Aliorum famam in diſcrimen adducere, ut ſuam nobilitet.
In abſentem orationem ore impuriſſimo evomere
Nullis non convitiorum aſperginibus fœdare
Vario probrorum genere denigrare
Fama probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumeliis flagellare, onerare invidia, gravare detractionibus venenatis, linguis ſauciare
Acuere linguam ut ſerpentes
Apertis tibiis in aliquem invehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari. Diffamare, Defamare

Ad

Ad calumnias impia ora laxare
Διαφημίζειν
Calumniari, vituperare
Genuinum in aliquo frangere
Per ora oculoſque hominum circumducere
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos famæ iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis

Defamed, Deſpiſed.

Mala fama graviter apud exteros laborans, Flagrans infamia
Proſtitutæ famæ
Onobatis, proverbio
Infamia publica laborans
Cerite cera dignus, Horat.
Cytonymi probrum dicitur proverbio, vehementer infamis
Quem deſeruit fides & fama
Niger, apud Horatium
Pudendus, infamis
Παλίμφημος, pravè vivens
Inglorius ἀκλεής
Ἄδοξος, abjectus
Inhonoratus, vilis
Deſpectus, execrandus
Deſpuendus, contemnendus

to Defend, to Keepe, to Maintaine, to Preſerve.

Tueri alicujus crimina, defendere
Tutari omni diligentia atque officio
Protegere, Contueri
Servare, Conſervare
Defenſare, Vindicare
Propugnare, Patrocinari
Portum ſtatione tenere
Patriæ curam gerere
Adeſſe pro aliquo
Penes me hujus rei tutela manet
Patrocinium præbere, præſtare,
Tegere, ſimplex pro compoſito, apud Poëtam
Patriam armis tegere
Cauſis præſto eſſe
Pro aliquo ſtare, Terent.
Cauſæ ſuſcipere patrociniū
Cauſam alicujus ſuſtinere, agere, tutari, defendere, defenſare armis prudentiæ
Capeſſere rempubl. apud Saluſt. pro defendere
Hoſtem à reipub. cervice depellere
Servire defenſioni patriæ
Ancipitem magno diſcrimine cauſam protegere, Juvenalis
Injuriam perſequi, ulciſci, inſectari, apud Ciceronem, defendere, propulſare, depellere
Suſcipere, in ſacris literis paſſim ponitur pro defendere ſeu protegere
Suſcipiens manſuetos Dominus, in Pſalm.

a Defender, vide patron.

a Defending or keeping, a Defence

Tutela, Tuitio
Tutamen, Clientela.
Defenſio, Munimen
Protectio, præſidium
Fides, unde in ſuam fidem recipere
In clientelam alicujus ſe dedere

to Deferre, to prolong, or to Delay.

Cunctari, Differre
Differre de die in diem
Protrahere, Extrahere
Ἀναβάλλεσθαι
Craſtinare, procraſtinare
Recraſtinare, Prolongare
Ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν
Conferre, Cic. omnia conferre in Martium menſem
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre
Moras nectere
Aceſſæi lunam expectare
Lunas cauſari Laconias, proverb.
Ducere res, proferre
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procraſtinare, jactare
Extrahere diem
Agitare moras, apud Saluſt.
Facere moram, tardare
Moram interponere, injicere, producere, moliri, morari
Diem producere, vel ducere
In alium diem differre
Rejicere in aliud tempus
Diem diffundere, id eſt, in craſtinum continuare vel remittere
Longiore tractu quam quis ſperarit rem protelare
Perendinare, protendere
Comperendinare, prorogare
Remorari, retardare
Diem de die, vel ex die ducere
In poſterum rejicere
Protelationibus implicare
Dilationes fruſtratorias quærere
Διαχύειν
Prolatare dies, conſultationes
Protelare diem
Suſpendere
Dilationes quærere
Εἰς τὸ ὄπισθεν εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι
¶ Mora, procraſtinatio
Tarditas, Delay.

a Deferring, vide Prolongation.

to Defile, vide **to make foule.**

to be Defiled or Polluted.

¶ Inquinaméntum, macu-lam contrahere
Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentū contraximus
Ducere notam, Horat.
Fœdatus criminibus
Æruginis aliquid contrahere
Pulvere turpis
Vitium concipere. Cicero.
Non ſolum vitia concipiunt ipſi, ſed ea infundunt in civitatem. Vide **filthy.**

to Deflowre a maiden, vide **violate a virgin and maid.**

Deformed, vide **il-favoured.**

of low degree, vide **Baſemind.**

to Delay.

Moram interponere
Procraſtinare
Differre, inferre in aliud tēpus
Diem ducere
Rem proferre, producere, protrudere
In aliud tempus reſervare, **to Linger.**

Delectable, vide **glad and pleaſant.**

to Deliberate, vide **Conſult.**

Delicate, vide **Woman-like.**

Delicate meats. Junkets or Dainties, Finedishes

Cupediæ, ὀψοφαγία
Dapes, Secundæ menſæ
Lauticiæ Saliares, Attica Bellaria
Ἀττικὰ τράγηματα
Tragemata
Edulia exquiſita, opipara, delicata, lauta, prælauta
Mactea, apud Martialem
Jovis aut Regis cerebrum, proverb.
Veneris aut Jovis lac,
Nectar's flos
Cibus Deorum, Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo
Delicatus, Delicatè
Palato qui eſt moroſo, faſtidioſo.

Deliciouſly, Sumptuouſly, Daintily or Coſtly.

Opiparè ὀψοφαγῶς
Delicioſè, Delicatè
Curioſè, Lautulè
Lautè, Splendidè
Regaliter, Lautiſſimè
Magnificè, Magnificentèr
Pollucibiliter, Dapicè
Μεγαλείως μεγαλοπρεπῶς

to Delight, to take Pleaſure.

Capere voluptatem non mediocrem animo
Duci, capi oblectatione rei
Lætitiam concipere
Haurire voluptatem
Gaudio exilire, perfundi
Gaudio ſubſultare
Lætitia corripi, exultare, geſtire
Oblectari, Delectari
Amare pro delectari, apud Cic.
Percipere incredibilem animi voluptatem
Capi voluptate, ſpecie mulieris
In deliciis rem aliquam habere

to Deliver, from feare and trouble, vide **Diſcharged.**

Abſtergere, eximere metum
Metu liberare, vacare
Timorem deponere, animum confirmare, ad fortitudinem revocare
Afflictum excitare, vide **to diſcharge, to Quit.**

to Delude, vide **to Mock.**

the univerſall Deluge or Noahs floud.

Diluvium univerſale
Diluvium aquarum, Aquoſa clades, Soli.
Diluvialis irruptio, quæ univerſa obduxit humido ſitu
Undoſa tempeſtas. Soli.
Cataclyſmus, κατακλυσμός
Eluvio vel eluvies terrarum
¶ Proluvies, **a great Deluge.**
Romæ mira proluvies, Cic.

to demand, vide **to aske**

to Inquire. to Deny, to diſaffirme.

Negare, ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι
Diffiteri, Penegare
Ire inficias, Inficiari
Refragari, Denegare
Abnegare.

to Deny, to Refuſe.

Negare, ἀρνεῖσθαι
Alicujus vota contrahere
Averſare, Fugitare
Renuere, Reclamare
Fugere, Reſpuere
Nolle, Contradicere
Haud quaquam aſſentiri

Ter-

Tergiverſari, Refutare
Denegare, Repugnare
Obſtinatius renuere, reniti.

to be Denied or Refuſed.

¶ Repulſam ferre, pati, accipere
Repelli, Præteriri in petitionibus, Cic.

a Den, vide **Cave.**

to Denounce, to Declare.

Nunciare, Denunciare
Demandare
Indicere, tametſi magis ſit quam denunciare

to Denounce, or declare war.

Hoſti aqua ac igni interdicere
Bellum facere patriæ, Saluſt.
Bellum indicere, denunciare, facere
¶ Niti inſidiis ac perfidia
Proditione rem gerere
More latronis rem ultè rem gerere, fraudibus atque dolis, **Traiterouſly, without any declaration or warning.**

Dainty.

Delicatus, Delicioſus
Lautus, Sumptuoſus
Suavis, Opiparus
Saliaris

to Depart, or go away

Diſcedere, Recedere
Abire, Amoliri
Abſcedere, Secedere.

Departing or going away.

Diſceſſus, Diſceſſio
Abitus, Receſſus & io,
Fuga, Abſceſſio
Digreſſus, & io, Abitio
Profectio, Seceſſio

to Deprave, vide **to Slaunder, to blame.**

to Deprive one of his Authority or office.

Movere & Amovere cum accuſativo perſonæ, & ablativo dignitatis gradum ſignificante conſtructa;
Ut movere, vel amovere Dictatorem, Conſulem, Tribunos, Quæſtores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præſidem, Præfectum, Epiſcopum, Diaconum, Paſtorem, Miniſtrum, Servum;
E, à Dictatura, Conſulatu, Tribunatu, Quæſtura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Epiſcopatu, Diaconatu, Miniſterio, Servitio
Adimere imperium, regnum, dictaturam, conſulatum, tribunatum, quæſturam, præturam, ædilitium, dignitatem, ducatū, præfecturam, &c.
Abdicare magiſtratu quempiam
Abrogare alicui magiſtratum
Exauthorare
Privare officio
Privatum reddere
Alienare è Senatu, djicere, demittere cum ignominia
Eximere honoribus ſenatoriis, Cic.
Dominos de faſtigio ſuo dejicere, apud Macrob.
De gradu, vel ſtatu dejicere;
Omni honore ac dignitate privare
Detrahere, delere authoritatem
Statu movere atque deprimere
De Cœlo detrahere
Dignitate ſpoliare
E gubernationis faſtigio dejicere
Ordine movere
Numero expungere
De curia ejicere
Spoliare honore
Exuere imperio
De dignitatis gradu dimovere
Cogere & redigere in ordinem
Ordine ſeu Senatu movere
Ἐκβάλλειν τῆς
Dejicere aliquem conſulatu, loco, Principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis ſenatum
Convellere de priſtino ſtatu aliquem
Minuere majeſtatem; de gradu exiſtimationis deturbare quod Græcis κατ' ἀφαιρεῖν τῶν μεγαλείων τὰ
Τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλωσύνης καθαιρεῖν

to deprive one of his goods.

Privare, ſpoliare, orbare bonis
Auferre, eripere, adimere bona omnia, chariſſima quæque

to be deprived of his authority or to be degraded or diſcharged of his orders, office, or dignity.

Exauthorari, Reprobari
Dimoveri gradu vulgo dicitur

De

Degradari, Ἀπολύειν
Ἀποχειροτονεῖσθαι
De cœlo detrahi
De ſummo honoris gradu deturbari
Deponi imperio
Præcipitari ex altiſſimo dignitatis gradu
Capite minui, diminui, apud Ciceron. ubi caput ponitur pro ſtatus & conditionis deceſſione atque jactura
Abire honore, Suet. pro abdicare
Ex aſtris decidere, Cic. ad Att. 2.
Concidere, apud eundem, pro dejici de ſtatu, ab exiſtimatione priſtina
Παραθεῖσθαι τῆς τιμῆς, τῷ ἀξιώματι.

to Declare, to Regiſter, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia, in monumenta referre
In acta referre, apud Juven.
Ad poſteritatem ſtylo tranſmittere
Referre in commentarium, in anniverſaria, in faſtos
In annales referre
Canere pro deſcribere, Virgil. frequens
Literis mandare, tradere
Γραφῇ παραδιδόναι
In tabulas, literas publicas referre
Chartis illinere
Deſcribere
Chartis ſeu fidis memoriæ ſodalibus commendare, committere. Eraſ.
In literas referre, recipere
Poſteris tradere, Prodere memoriæ
Ἀιδίαι λόγοι
Prodere memoriæ virorum fortia facta, Cic.

Diffundere in ævum, in poſteros
Mandare æternitati, monumentis, memoriæ
Audita, viſa, geſta, libris credere, vel ceræ proſcribere in cereis tabellis
Conſignare literis
Graphicè pingere, depingere
Deſcribere longis voluminum ambagibus
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, poſteritati commendare
Doctorum hominum literas immortalitati, æternæ memoriæ conſecrare
Stylo proſequi
Prodere poſteris, literis aliquid
Perpetuæ memoriæ tradere
Ἀναγράφειν
Literarum monumentis tradere
Literis prodere
Per ſcribere in eodem ſignificato, dixit Cic.
Manifeſtò ſcribere
Per ſcripturam publicare
Monumentis librorum ſeu literarum inſerere
Literis conſignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria
Commentariis inſcribere

Deſerts, or good turnes

Beneficia, Officia, Merita
Benevolentia, Beneficentia
Benignitas, Bona voluntas,

I ſhall never deſerve your benefits.

Omnia ſtudia, omnia proſus officia tibi tuiſque beneficiis debeo
Præſtare tua cauſa cogor, quicquid poſſum, quantum viribus conſequi poſſum, quantum in me ſitum eſt
Tua in me beneficia, omne meum ſtudium, officium, omnes à me curas, omnem induſtriam, omnia denique quæ in me ſunt, non ſolum poſtulant, verumetiam exigunt
Quid eſt quod ego tua cauſa non debeam?
Obſequi tuæ voluntati, morem gerere, parere, inſervire prorſus in omni re debeo
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, compenſabo, officiis paribus adæquabo

to Deſire, to Require, to long or wiſh for.

Petere, Expetere,
Appetere, Cupere
Quærere, Concupiſcere
Deſiderare, Velle, Geſtire
¶ Contendere, **to Deſire greatly.**
Gliſcere, Ἰωδᾶν
Affectare, Ambire
Optare, Exoptare
Suſpirare, metaphoricè
Adamare, apud Cic. pro concupiſcere
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem defigere
Tangi, teneri deſiderio
Sitire
In votis habere
Incitari, ferri, impelli, animo moveri
Κνίζεσθαι τῇ ψυχῇ, vide **to pray.**

to Deſire greatly or fervently, to have a great longing for a thing.

Sitire, ſuſpirare
Exardere deſiderio alicujus
Primis votis, ardentibus deſideriis ſitire
Ardere, Deſiderare
Flagrare deſiderio, cupiditate
¶ Percupere
Miram habere ſitim
Inflammari cupiditate
Flagrantibus deſideriis optare
Tangi, teneri, æſtuare, deſiderare
In votis habere, Gliſcere
Ardere deſiderio, cupiditate incredibili
Fame vel ſiti eorum teneri
Ad ſupremum beatitudinem aſpirare
Non mediocriter captare
Aliquem ſuſpirare ademptum
Vehementi animi affectu rapi
Ingenti affectu, omnibus votis expetere
Capi cupidine rei alicujus
Indefeſſis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare
Macerare ſe deſiderio
Angi, diſcruciari deſiderio
Mira quadam ardere cupiditate
Quod ſi tantus amor manet, & ſi tanta cupido eſt
Jucunda cupiditate aliquid expectare
In magna expectatione eſſe, **to long much for**
Deplorare deſertos penates
Expectatione non ſuſtinere
Longo alicujus deſiderio torqueri
Expectatione teneri, pendere, torqueri, tangi, cruciari, diſcruciari
Nullum ferre rogandi, flagitandi finem
Alicujus rei deſiderio animus dicitur titillari
Lynge trahi, prov. pro vehementi & impotenti deſiderio trahi, rapi ad aliquid
Inhiare per tranſlationem, pro vehementer cupere, dativo vel accuſativo conſtruitur
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate geſtire

Deſirous.

Cupidus, Avidus
Studioſus, Ardens
Appetens, Cupiens

with great Deſire or Longing.

Primis votis, apud Juven.
Ardentibus deſideriis.
Mira ſiti, fame
Longa maximaque expectatione
Cupiditate præcipua
Nullum mihi votum ardentius fuit quam &c.
Nil ſanè mihi unquam prius in votis fuit
Obviis aut porrectis ulnis
Obviis manibus
Ambabus manibus
Avidè, Sitienter

as I Deſire, vide **as heart could wiſh.**

a Deſire, a Luſt, a Longing.

Deſiderium, votum
Voluntas, Studium
Benevola animi propenſio
Cupiditas, Ἐπιθυμία Affectus
Aviditas, Appetitus
Cupido, fem. g. n.
Concupiſcentia, **a great Luſt**
Libido, Amor, Ardor, pectoris
Æſtus per metap. Sitis, Flamma
Calor, Fax, Ignis, quæ poſtrema auxeſin habent

to ſatisfie ones Deſire, or to grant ones Requeſt.

Poſtulatis precibus annuere
Petitioni, Poſtulationi, votis ſubſcribere
Precibus benignum impertire aſſenſum
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire apud Cicer.
Ne apud te caſſæ ſint preces quæſo

a Deſire of honour, of glory, vide **ambition.**

Deſirous of glory, of praiſe.

Omnes tuos ad laudem impetus novi
Quam ſis ad laudem & gloriam propenſus, inclinatus, quanti apud te laus, quam labores de laude, quam vehementer ad laudem incumbas, quam laudi ſtudeas, quo ſtudio laudem ſequaris
Quæ tua ſit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclarè novi, cognitum habeo.
vide **Ambitious**

to Deſpiſe, to contemne, to reject.

Averſari, & pro eodem
Averti, Spernere, Fugere
Ἐξουθενεῖν, Ἀποδοκιμάζειν
Aſpernari, Deſpicari
Dedignari, Deſpicere
Contemnere, Temnere
Abominari, Deteſtari
Deſpuere, Reſpuere
Rejicere, Rejectari

Repudiare, Refutare
Vultum ducere. Negligere
Abhorrere pro faſtidire, & cum faſtu quodam contemnere
Perhorreſcere
Averſo vultu, tetrica & corrugata fronte aſpernari.
Præ ſe contemnere
Mandare laqueum, Faſtidire
Medium oſtendere unguem, apud Juven. Dedignari
Medium porrigere digitum, apud Mart. vide **Naught**
¶ In nullam ſortem bonorum admitti
Jacere, ex omnium hominum conſortio deturbari

Deſpiſed, vide **Defamed.**

Deſtitute, vide **Void.**

to Deſtroy, vide **to overthrow, to Waſte.**

Deſtroyed by your Enemies.

Inimicorum tuorum injuria te afflixit, perdidit, evertit omnibus fortunis
Oppreſſit, ad exitium detruſit, impulit
Non modo è numero viventium, ſed planè infra mortuorum conditionem amandavit

to Deſtroy, to Undo, to Sacke, or to Spoile a town.

Civitatem delere, devaſtare, deſtruere
Subvertere mœnia, evertere funditus
Vitu n labefactare opus.
Urbem evertere, ruere, diruere, perdere corruere, extinguere, exterminare
Dare exeidio ruinis
Oppido excidionem facere
Urbem diripere, diſſipare vaſtare, dilacerare, delere, depopulari

a Deſtruction, a Sacking, an Undoing, a Ruine.

Excidium, Ruina.
Exitium, Diſturbatio
Exciſio, Deſtructio
Deſolatio, Interitus
Everſio, Occaſus
Pernicies, Peſtis
Clades calamitas, Naufragium
Internecio, Perditio, ἄλωσις
Deletio Vaſtitas Caſus, vide **an overthrow.**

to Determine, to Appoint, to Ordain, to Purpoſe, to Minde.

Inſtituere, Conſtituere
In animum inducere
Animo concipere
Statuere, Proponere
Ἐν νῷ βάλλεσθαι
In animo decernere, ſtatuere
Animum inducere, adjicere, applicare, adjungere

I have Determined, or fully purpoſed, I am minded.

Decrevi, Decretum eſt mihi
Statui in animo
Facere certum eſt
Statutum, conſtitutum, deſtinatum eſt mihi
Ita factum conſilium eſt
Propoſitum, deſtinavi in animo
Animo decretum eſt
Sic ſtat ſententia
Certo decrevi
Certum eſt mihi
Deliberavi, conſtitui ſane
Certum atque obſtinatum eſt mihi
Certus ſemper hujus propoſiti fui
Fixo conſilio ac confirmato iſtud auſpicabor, progrediarque, Budæ.
Nulla ratione ab inſtituto movebor
Certo meditatoque propoſito inſtitui
Conſtat ſententia
Murus aheneus eſto, apud Horat.
Neque me ſententia vertit, apud Virgilium, **I have not yet changed my minde**
Animo inſedit, inſidit
Βέβαια εἶναι
Apud animum meum ſtatui
Nunc quoque mens eadem mihi præſtat, Virg.
Sic habeo ſtatutum cum animo
Rata, firma eſt ſententia
Stat ſententia, ſtabitque
Mecum ſtatui, Conſtitui in animo
Deliberatum eſt
Certum eſt conſilium
In animum induxi meum
Fixum eſt animo
Animo immotum ſedet
Obfirmavi animum
Sic eſt ſententia
Mea ſic eſt ratio

to Detract, to Speake ill of.

Vellicare, Mordere
Lacerare, Obloqui
Detrahere, vide **to Slander, ill name**

a Detractor, vide **Slanderer.**

to

to Divide, vide **to part.**

the Devill, Satan.

Cacodæmon, id eſt, malus dæmon
Diabolus, à διαβάλλομαι criminari
Satan & Satanas, med. prod.
Sinuoſus Draco
Immanis tortuoſus Leviathan
Leo tartareus
Draco magnus, in Apocalypſi
Spiritus malignus, immundus
Serpens antiquus, Anguis
Tenarius ſpiritus
Foſcæ Deus aulæ
Behemoth immanis bellua
Vitiorum omnigenûm inceptor
Stygia Echidna
Teter ſpiritus, cacoangelus
Inimicus homo in Evang.
Tentator callidus
Lucifer, Platonici regni primipilus & anteſignanus
Dux Erebi; Phlegetontis regni tartarei
Princeps tartareus
Primogeniæ noxæ ſuaſor
Hoſtis generis humani, ſitiens exitium animarum
Demonarches, apud Budæum, id eſt, princeps Dæmonum.
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus Budæus.
Zabulus, ζάβολος, apud Ciprianum & Bernardum pro Diabolo, quod inceſſanter mentibus humanis mala ſuggerat conſilia, ἀπὸ τοῦ ζαβάλλειν, decipere
Pluto, qui & Cereris gener, ut eſt apud Juv.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Miſanthropos à Baſilio dicitur, id eſt oſor hominum
Dæmon δαίμων idem quod ſapiens, ſciens, dicto nil mali ſignificans, quamvis ſpiritus è Cœlo dejecti obſcenitatem, nunc dæmones nominentur
Se diis manibus, hoc eſt, inferis, æterniſque cruciatibus devovere, **to give himſelfe to the Devil.**
Seipſum damnare

to Deviſe, to Invent, to Imagine.

Excogitare, ἐξευρεῖν
Comminiſci, Invenire per ſe
Adinvenire, ἐπιλογίζεσθαι
Moliri apud Plaut.
Fingere, ἀναπλάττειν
Effingere ex proprio ingenio
Machinari, Meditari, per cogitationem invenire
Effugia invenire elabendi, vide **to Muſe**

that is Deviſed, or Invented.

Excogitatum, Commentitium
Ἐσκευωρημένον, Adſimulatum
Fictitium, ἐξευρημένον

a Devourer, vide **Glutton**

Devout, vide **Godly.**

Dew or Dewing.

Ros, oris, Roratio
Sparſa cœleſti rore madeſcit humus
Ros tenera pecori gratiſſimus herba
Rem late diſpergit amaram

a Dial, vide **a Clock.**

a Dice or Die

Alea, κύβος, Teſſera
Calculus, Talus
Taxillus, diminutivum

to play at Dice.

Ludere aleâ & alea, teſſeris
Luſitare taxillis, teſſeris
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Jacere talos
Aleæ arte lucrari opes
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium
Noctem inſomnem ludendo ducere
Totum ludendo concelebrare diem
Contendunt ludo, & fulva luctantur arena
Taxillos mittere cõpoſitos

to die, or depart this life.

Mori, obiri, abſolutè
Diem obire ἀποθανεῖν
Obire mortem
Μεταλλάττειν τὸν βίον
E vita decedere, excedere
Concidere, occido, med. cor.
Excedere corpore, Decedere vita vel de hac vita excedere
Diſcedere ex hac vita lugubri, mortali, Egredi, Expirare
Excedere de ſæculo
Cadere, pro mori, Ovid.
Excedere è vivis
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalem ſpiritum
Supremum reddere, efflare, & exhalare ſpiritum
Fato rapi, fungi, κατὰ μοῖραν χαλέπτειν, apud Platonem
Recedere ab oculis pro mori apud Plinium
Morte rapi, e medio ſuſtolli
Excedere humanis
Morte ſuſtolli, conſumi, confici
Morte, mortalitate, morbo intercipi

Mortem

Mortem oppetere
Dare animam pro mori, apud Virg.
Exuere hominem, Solin.
Deſinere homine vivere. Idē
Vitæ penſū abſolvere, Budæ
Vitam auſpicato initam fœliciter actam, fine quoque beato claudere, Budæ
Fato diſcedere, conſumi
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire
Educi vel egredi de carnis ergaſtulo
Vitalia lumina linquere
Carnis compede, ergaſtulo ſolvi
Lethi flebilem inire tramitē
Viā univerſæ carnis ingredi
Humanæ naturæ debitum exſolvere
Morte ſubitanea mori
Obire diem ſupremum
Corruptibilem corporis ſarcinam deponere
Finire modo hoc, Diſſipari
Vinculis carnis abſolvi, in ſacris
Supremum vitæ reddere ſpiritum
Fato vel fatis concedere
Fato defungi, Fungi morte
Defungi, Diſſolvi
Occumbere, Interire
Extingui, Extingui vita
Depoſitum Deo reddere
Deſinere inter vivos agere
Cernere vitā, Cic. pro finire
Temporalis vitæ ſpatium peragere, emetiri
Ex hac lacrymarum, plorationis valle revelli
Flebili ſæculo ſupremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere
Obire morte repentina, Suet.
Tenues vitam profundere in in auras

Fata ſuprema, fata ſua claudere, Poëticum.
Occumbere morti, Virg.
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex hujus miſeræ vitæ incolatu digredi
Cum morte permutare vitæ munus, vitam, Cic.
Animam ſingultire in auras
E vivorum contubernio migrare
Peragere mortem
Anima privari, decūbere Cic.
Vita deſtitui. Morti ſuccumbere
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum
Cic. Cujus in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum reddiderim
Vitā terminare, finire, perdere
Vitam ponere, amittere, deſerere
Facere finem vitæ, Saluſt.
Animam ponere, exuere
Migrare, Demigrare
Ex hoc ſeculo migrare
Migrare ex humanis, ex hac vita
Commutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua
Naturæ debitum abſolvere
Solvere jura ſuprema neci.
Mortalitatis tunicā exuere
Ex corporis vinculis tanquam è carcere evolare
De præſidio ſtationeque hujus vitæ juſſu Dei omnis potentis decedere
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ
Ex hujus mundi tempeſtuoſiſſimo pelago enatare ad portum ſalutis
Mortali vitæ Colophonem imponere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem concedere
Miſeræ, caducæ ac momentaneæ vitæ valedicere

Valedicere mortalium hominum converſationi ac vitæ
Mortalibus eximi rebus
Hanc lucis uſuram reddere
Vitam naturæ reddere
Ambulare viā univerſæ carnis
Abjicere corporis exuvium
Morte conficere extremum vitæ diem
Evocari ex hac vita mortali
Agere ſupremum vitæ diem
Ex hac miſera vitæ ad æternæ ac immortalis poſſeſſionem emigrare
Emigrare ex hujus vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoſo ſeculo, ad libertatem vitæ æternæ
Ex hac mortali, ad immortalitatem fœliciter emigrare
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium
Ex hac vitæ umbra ad ſupernam lucem evocari
Decedere ex hac lugubri vita ad omnis triſtitiæ expertem, ex momentanea ad æternam
Valedicere rerum naturæ
Fatalem complere diem
E vita, ex hujus corpuſculi domicilio emigrare
Extrema pati
Exanimari, Deficere
Res humanas deſerere
Rebus humanis eximi, excedare
Delirium carnis vel mortis ſolvere diſſolvere
Terrenis cæleſtia cōmutare
Corporis exuvias ponere graves
Vita excedere
Vitæ curſum implere
Vinculis corporis exui
Terreno depoſito corporis onere cœleſtem ſcandere ad patriam
Terreno carcere excludi, eſolvi
Carceris hujus corporeis exui gurguſtiis

Corporea mole levari, relevari
E medio diſcedere, excedere, Terent.
Obdormire in Domino
In pace quieſcere
Somno conſopiri ſempiterno, Cic.
Vocari ad ſuperos
Nube carnis detegi
Mortalem ſortem egredi
Humana deſinere conditione frui
De ergaſtulo hujus ſæculi vocari, Vita privari
Vitæ curſum conficere
Mortis tributa perſolvere, Auguſt.
Terrenis eximi contagiis
Carnis onus deponere
A Contagio mortis liberari
Ire, abire ad inferorū portas ſeu domicilia, Eſaiæ 38. de Ezechia rege
Vitæ ſeu militiæ humanæ complere curſum
Animam ebullire, parare extrema
Agere animam
Supremos ducere ſpiritus
In deliquio eſſe.
In extremis eſſe,
Laborare vicina morte, κάμνειν
Αποψυχεῖν, to be ready to depart
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere noviſſimum
orbari vita, abire è vita, Cic.
Morte dira occupari, rapi
Supero privari lumine
Fato è medio tolli, ferri
Vitam exire, fundere
Corpus deponere
Quem dederit curſū fortuna peragere, Virg.
Horrendos fati ſubire agones
Conficere ſummam fatalem, Cic.
Solvere oculos letho, Virg.
Humanitùs accidere, i. mori, & ſimpliciter Accidere & contingere, pro vita defungi accipiunt Juriſconſulti, ut refert Alciatus
Vitæ evaneſcere auris, & matri terræ oſſa reddere, to Die and be buried
In communem abire locum
Hac luce privari
Vita defungi & fungi
Evehi rebus humanis
Perire, pro mori, à doctis uſurpari paſſim legimus, & diſperire
Cedere vita, & è vita
Cedere fato, to Die willingly
Cedere naturæ, Saluſt.
Dormire in ſacris, pro mori ponitur
Mori ſtamine nondum abrupto
Ante diem ſcilicet, to Die before his time
Ire ſub umbras, poët. cum eſt ſicut ſequentia, In cineres ire
Stamina vitæ Atropos rumpere dicitur, Seneca, & vitam abrumpere
Exacto parcarum ſtamine, vita deſtitui
Pendula adhuc tereti rumpere penſa filo
Petere, adire Lethei tranſitra Charontis
Fundere animam, extremam vocem
Vita me deficit
Decedere ex partu, Alco. to Die in child-bed
Ab inteſtato decedere, to Die inteſtate
Vitam cum morte, vel in mortem commutare,
Vitā ſuſcepta morte ponere
Naturæ concedere, ſatisfacere
Fatali neceſſitati concedere
Spiritus æthereas poſtquam ſolvetur in auras
Corporeis nexibus, vinculis ſolvi dicitur anima, excedere è corpore animus,
¶ Pro Apoſtolicis, Evangelicis traditionibus, pro Eccleſiæ Chriſti diſciplinis ſanguinem effundere
Capere mortē ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id mori
Pro patria vitam effundere, Cicero. Grata memoria eorum virtutem proſequamur, qui pro patria vitam effuderunt
Suam vitam communi bono poſthabere
Voluntariam occumbere necem, Saluſtius
Expleta mortalitate Manium conſortio ſociari
De iſtis mundi turbinibus extrahi
Expuncta hac morte, ad immortalitatem venire, Cypria
Fatali neceſſitate á marito dividi, divelli
Deficere caſtæ conjugis in gremio
¶ Perire aëris contagio to Die of the plague
Mori, perire peſte
Communi aëris infecto contagio ex hac vita decedere
Subito, non ſine veneni porrecti ſuſpitione mori
¶ Huic titulo Germanico, ſterven oder ſterben, toties Synonymis variato & plus ducenties decies Latinè reddito, ſubjicimus in gratiam Φιλελλήνων, Græca quoque ſynonyma
Αναψυσιᾷν, ἀποβιῶν
Αποθνήσκειν, ἀπογίνεσθαι
Αποδημεῖν τῆς ζωῆς
Εκψύχειν, ἐκπνέειν
Τελευτᾶν, κνεφειν
Απέρχεσθαι, ἀποψύχειν
Απαλλάττειν ἢ ἀπαλλάττεσθαι
Διαφθεῖσθαι, ἀπόλυσθαι

Ἐκλιπεῖν ἢ ἐκλείπειν
Κατολιγωθῆν καταψύχειν
Γηράσκειν ἀποσβῆναι
Αὐθημερὸν, difficili morte mori
Θνήσκειν τεθνάναι
Et τεθνάμενος Doricè ac Ionicè τεθνεώτος, abſciſum ἀποθανεῖν

to Die colours.

Tingere vel Tinguere
Βάπτειν, Inficere
Colorem inducere
Colorare, χρώζειν

Diffamed, Slandered

Notatus ignominia, infamia
Diſtrictus aliqua nota
Maculoſus homo

to Defame, vide to Slander.

to Differ, or to Diſſent

Differre, Abdicare
Diſcrepare, Diſſentire
Diffidere, Abhorrere
Diſſimile eſſe
Intereſſe, διαφέρειν
Non convenire
Diverſum ſentire
Diſtare pugnare
Diſcordare, Non congruere

it Differeth but a little.

Parum diſcriminis eſt
Parvum intervallum
Haud multum differt, abeſt
Non multum abhorret, diſſidet, diſcrepat
Parum differt
Parum differentiæ
In idem recidit, it agreeth
Et proverbio dicimus, ne punctum quidem aut unguem transverſum differre, diſcrepare

it Differeth very much, great difference betwixt &c.

Maximum, ingens diſcrimen
Ingens, longiſſimum intervallum
Longè latéque diſtat
Magna differentia
Plurimum intereſt
Δὶς διὰ πασῶν
Longiſſimè diſtincta, Cic.
Ex diametro inter ſe pugnantia
Diametro Diſtantia
Toto diſſidentia genere

Difference, Diverſity.

Diſcrimen, Differentia
Διαφορὰ, Diſtantia, Diſparitas
Intervallum, Diſſimilitudo
Diverſitas, Varietas
Diſcretio, Separatio
Diſcriminalia, apud Aul. Gel.
Diſcrepantia, Diſtinctio

to Digeſt meat.

Longa deambulatione cibum digerere, Conficere
Concoquere, Perficere
Coctionē facere, apud Plin.

Dignity, vide Honour.

I will not ſuffer your Dignity to be defiled or hurt

Violari tuam dignitatē, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, injurias pati,
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri
Jacturam fieri tua dignitatis unquam patiar
Nihil unquam feci, quod contra tuam exiſtimationem eſſe vellem

Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberaliſſimè profundam

to Digreſſe from his matter or to go from his purpoſe, to be in another tale.

Digredi, Dilabi, Delabi
Inſtitutum deſerere
Divertere, Deflectere
Longius evehi
Aberrare propoſito, Cicer.
Deerrare, Longè digredi.
Πόῤῥω τοῦ πράγματος γίνεσθαι, apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas ineptias abis
Digredi a re propoſita, ab inſtituto
Egredi à propoſito ad rem alienam
Alio adferri, Latius expatiari
Extra præſcriptum tranſilire
Extra oleas ferri
Extra chorum ſaltare
Ultra ſepta, limites ſalire, proverb,
Ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν
A re propoſita ad longe diverſam digredi
Deerravimus ab eo quod cœpimus exponere
De calcaria in carbonariam decurrere
A narratione deflectere, vagari
Aliò ſermonem convertere
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam
Ἀλλὰ ταῦτα ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ, vide Nothing to the purpoſe

Diligence, Care, Study, Labour Endeavour.

Sedulitas, Cura
Induſtria

Induſtria, Vigilantia
Diligentia, Labor
Aſſiduitas, Niſus
Conatus, Studium
Molimen, Conamen, Opera

Diligent.

Diligens,
Accuratus, Vigilans
Sedulus, Studioſus
Induſtrioſus, Operoſus
Multæ ſedulitatis homo

with great Diligence or Care.

Summa exquiſitā diligentia
Ἀπαραιτήτως; exactiſſima cura
Accuratè
Adamuſſim, Examuſſim
Amuſſatim, Examuſſatim
Ad unguem, Solicito labore
Summa cura adhibita, ἀκριβῶς
Omni animi contentione, diligentia

Diligently.

Sedulò, Exactiſſima cura
Summa cum diligentia cura
Studioſè, σπουδῇ
Diligenter, Vigilanter
Aſſiduè, Impigrè
Curioſè, Gnaviter
Solerter, Accuratè
Haud ſomniculenter
Attentis animis
Studioſa indagine
Haud oſcitanter
Animo ad obeundos labores prompto

to Diminiſh, to bring low, to Extenuate.

Vilem Levemque verbis demonſtrare
Deſpectum reddere
Elevare ἐκφαυλίζειν
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere

Res geſtas verbis extenuare deprimere, minuere
¶ Pervenire ad paucitatem
Ad paucos redigi
Contractiore numero
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum attenuantur, & acciduntur
Livius, acciſæ Volſcorum res
Ἐκτετριμμέναι

to Diſagree, or Diſſent, to be of contrary minde or opinion.

Diſſentire, Refragari
Longè ſecus ſentire, abeſſe
Longè diverſum ſentire
Multò aliter ſentire
Calculum ſuum negare
Diſſimile eſſe
Non ſubſcribere alicujus ſententiæ
Reluctari, Diſcrepare
Non convenire, Repugnare
Diſſidere, Diverſum ſentire
Tergiverſari, Reniti, Abhorrere
Reprobare, Reclamare
Diſcordare Adverſari
Differre, Diſtare
Pugnare, non congruere
Ἀπᾴδειν, Nimium abeſſe
Vide to Diſcord.

that diſagreeth, or is cleane contrary.

Diſcrepat, Διαφωνεῖ
Diſſidet, Variat
Non convenit
Longè latèque diverſum
Ἐκ διαμέτρου diſſidet
Longè latèque diſcrepat
Controverſia eſt
Ex diametro pugnat
Plurimum diſtat, Multum intereſt. Vide Divers, Contrary.

to Diſannull, vide to aboliſh.

to Diſcerne, vide to ſeparate and examine.

to Diſcharge, vide to quit.

Diſcharged, Delivered.

Expeditus, Exoneratus
Solutus, Ereptus
Abſolutus, Levatus, Evolutus
Liberatus fluctibus, undis negotiorum, ac curis
Defunctus periculis
Expeditus negotiis, moleſtia
A litibus abſolutus
Laborioſis explicitus curis
Levatus moleſtia
Qui piſtrino curarum ſeſe explicuit.
Qui onus, pondus humeris excuſſerit, abjecerit
Clitellas humeris excuſſerit

to Diſcharge himſelfe, vide to Excuſe.

to Diſcloſe, vide to bewray.

to Diſcomfit, vide to overcome.

to Diſcord, to Diſagree, to contend, to ſtrive.

Certare, Altercari, Contendere
Argutari, Cavillari, Diſputare
Decertare inter ſe, Digladiari
De aſini umbra, de lana caprina rixari, digladiari, to ſtrive for a trifle.
Nimium altercando veritatem adimere
Ardentiùs concertare, quaſi pro aris & focis, ut dicitur

Diſcord, Debate, variance, controverſie or brawling.

Diſſidium, Diſſenſio, Segregatio
Inimicitiæ

Inimicitiæ. Simultas, factio
Seditio, Litigium, Pugna
Diſcordia, Tumultus, Diſcrepatio
Diviſio, diſcrimen, Turbatio
Concertatio, Altercatio, Sciſſio
Contentio, Jurgium, Bellum
Schiſma, Certamen, ἔρις
Rixa, Lis, ira. Controverſia
Fatalis orbis Chriſtiani tempeſtas
Subita rerum humanarum procella
Macedonica res diſſentione jacta, Soli.

to make diſcord or debate,

Conſere lites, turbas
Diſcordiam concitare, inducere
Diſſenſionem movere, commovere, facere
Sere e diſſidium, rixas, lites
Diſſidium facere, altercationes, lites, jurgia. Affere peſtem
Tollere concordiam, Judicia, leges, omnem hilaritatem
Spargere venena, virus.
Jucundiſſimam vitæ ſocietatem fictis ſermonibus & falſis criminationibus dirimere. Cic.
Pacem ſanguineis rixis & cædibus funeſtis mutare, perdere: Vide uprore.

to Diſcover, vide to Bewray.

diſcreetly and wiſely.

Examinatè, Perpenſè, Ponderatè
Non ocioſè, Cogitatè, Cogitatò
Non temerè, Haud oſcitanter
Meditatò, conſultò, adverbia
Concordatè, Conſideratè

Without diſcretion, vide without Reaſon.

a Diſh, a Platter.

Catinus, & catinum, media prod
Catillus, Carbata, media cor. apud *Mart.* Scutella πίναξ
Lanx, Diſcus, a Platter.
Paropſis, idis, per o penult.
Patina, Patella
Alveus & Conchia in libro Judicum, a Tree.

to diſherit, or to take away ones goods.

Exhæredare, Abdicare
Summovere ab hæreditate
Jure hæreditatis privare.
Poſſeſſione ejicere
Ἐκβάλλειν κτήσεως
Ἐξείργειν
Alicui bonis interdicere
Poſſeſſionem alicui intervertere, interturbare

to Diſhonour, vide Blame.

Diſhoneſty, Rebuke. Shame, or infamy.

Infamis nota
Hipponacteum præconium, proverb
Dedecus non eluendum
Indelebilis nota, Contumelia
Nota, Notula, Vitium, Dedecus
Αἰσχύνη, δυσφημία Ignominia
Infamia, ſordes, Cic. Turpitudo
Opprobrium, probrum Labes
Macula.

Diſhoneſtly, Shamefully.

Contumelioſè, Flagitioſe
Impurè, Ignominioſum
Maculoſum, Sordidum ad famam
Ignominiæ conjunctum

Diſloyall, vide Falſe.

diſobedient, ſtubborne, wilful, Unruly.

Inobediens, Rebellis
Dicto non audiens, Immorigerus
Monenti non auſcultans, ἀνήκοος
Inobſequens, Ambroſ.
Contumax ἀπειθής
Non parens, Refractorius

to diſpaire, to be diſcouraged, or to have in courage.

Animum deſpondere
Ἀποκάμνειν τῇ ψυχῇ
Animo frangi, Dejicere animum
Puſillanimum eſſe, Dejici animo, ſpe
Spe deplorata confici
Animo elangueſcere
Excidere ſpe, Decidere ſpe & de ſpe
Ad ſubitam fortunæ commutationem concidere
Animum abjicere, demittere
Concidere animo ἀλύειν, quod etiam contrarium ſignificat
Demittere aures, auriculas
Deficere abſolutè
Deficere animo, & animus alicui deficit, Cic.
Non animus eis, ſed vires deficiunt
Animis cadere
Abjicere ſpem
Pennas demittere
Spe deſtitui
Submittere animum, Cic.
Abjicere haſtam, clypeum, proverb

Concidit, vel decidit illi animus in genua, in pedes proverb qui deſperat, conſternaturve, Hom.
Γοῦν' ἐλύθη ... πάντων ... ἀθυμῶς
Omnibus autem in pedes dicidit animus
Deſperare, Diffidere
Ἀπαλγεῖν, Spe deſtitui
Demittere mentem
Cadere animo
In deſperationis foveam cadere
Pervenire ad ſummam deſperationem, Cæſar.
Adduci, adigi deſperatione
Extra ſpem omnem eſſe
Spe privari, orbari, fruſtrari
Ἐλπίδων. In ſalutis ſuæ promere deſperationem
Deſperatio omnium populorum animos occuparat, id eſt, invaſerat, Cic.
In deſperationis barathrum incedere
Spem dejicere, abjicere
Ad laqueum, ad reſtim confugere
Ad reſtim res abiit, Terent. i. periit.
¶ Huc referenda proverbiales illæ Hyperbolæ
Nullus ſum, perii
Occidi, Totus occidi
Tam perimus, quam extrema (quod dici ſolet) fata
Actum eſt ...
Virg. Occidimus penitus, nec habet fortuna regreſſu

to diſpatch in few words.

to declare or ſhew briefly.

Brevibus perſtringere
Comprehendere, complecti brevibus
Paucis recenſere
Uno verbo complecti, abſolvere
Latam materiam contrahere, eamque brevi ſermone perſtringere
Rem brevibus, brevitate breviter percurrere
Carptim dicere
Carptim breviterque perſtringere aliquid
Rem cum circumſtantiis omnibus brevi compendio delineare
Expedi paucis quid ſit, make ſhort.
Paucis dabo. In Dicam, Te. et
Contracte deſcribere
Rerum ſummas, tantum perſequi, non luxuriari orationis ubertate
Paucis obiter delibare
Leviter, paucis dicere, percurrere
Referenda anguſto contrahere ſinu
Tribus verbis dicere
Compendio dicere
Compendium facere Cic. Plin.
Numero dicere, apud Plaut
Uno ut verbo tibi reſpondeam
Ut uno dicam verbo
Atque ut ſemel quod ſentio, fiat de re dicta
Dicam libere quod res ipſa loquitur
Breviter tibi dixerim
Ne ſim prolixus
Paucis rem accipe
Strictim attingere, referre
Leviter in tranſcurſu contingere
Laconicè ſcribere
Brevitate literarum
Rem omne verbo complecti
Breviter tranſcurrere
... Paucis dicere
Uti verborum compendio
Summatim dicere
Dicere in genere, Breviter dicere
Compendio loqui
Ὡς ἐν τύπῳ λέγειν
Ut ſemel finiam
Ut oratio ſit brevis, paucis dicam
Ἐν κεφαλαίῳ apud Heliodum ſummatim ac breviter perſtringam
Ut compendio loquar
Ὡς τύπῳ εἰπεῖν
Ἐν ὀλίγῳ εἰπεῖν
Ne multis morer
Ne ſim prolixior, ne prolixa digreſſione lectori tædium incutiam. Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio
Ne ſim longior
Ut rem contraxius eloquar
Ne prolixitate faſtidium audientibus ingeram
Quo parcam tædio multæ lectionis, paucis cuncta abſolvam
Quam potero in verba conferam paucissima, dicam. Plaut.

Diſpleaſed, vide Angry.

to diſpoſe, to ſet in order.

Ordinare, Rationem inire, certis ordinibus deſcribere
In ordinem redigere certum
Suis quæque locis coaptare, reponere, diſponere, ...
Texere, metaphoricè
In ordinem colligere, coarctare
Digerere in numerum, Virg. vide to order.

to Diſpraiſe, vide to Blame.

ſubtill in diſputation, vide contentions or ſtrifes in words.

to diſquiet from ſleep, vide ſleep.

a Diſſembling face, one that beareth two faces under one hood.

Fucatus, Duplex corde
Aliud fronte ſimulans, aliud corde promens
Duplex vir, διπλῆς. Proverb.
Mendaci fronte rem gerens
Διγλωσσος, μεγαδίζων, double tongued.
Æs ſubaratum
Ὑπόχαλκος χρυσός
Una manu aquam oſtentans, altera ignem
Altera manu caput ſcabens, altera malam feriens
Aliud pectore clauſum, promptum, aliud bland; ſemper in ore ferens
Longe aliud conditum habere in pectore, alîud ſermone fingere
Coram blandiri, clam obtrectare
Hodie in aſtra laudibus extollere, cras eundem diris devovere
Palam amicum agere, clandeſtinum nocere
Altera manu panem oſtentare, altera lapidem ferre
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare
Ἐξ αὐτοῦ ςόματος θερμὸν ἢ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν

without Diſſembling, vide freely.

to diſſent, vide to diſcord, to differ.

a diſtance or ſpace.

Diſtantia, Spatium
Intervallum, Intercapedo.

in Diſtreſſe.

In ſummas anguſtias compellere
In omnium rerum difficul-tates conjicere, redigere
Rerum multarum penuria laborare
Inopia premi, confici
In maximis anguſtiis, difficultatibus verſari
Plurimis incommodis affici
Plurima incommoda ſuſtinere

to diſtribute, vide to Part.

to diſturbe in ſpeaking, vide to interrupt.

to Diſſwade, to Counſell to the contrary, to make one to change his Minde, to withdraw from ſome purpoſe.

A cœpto, à concilio, à propoſito avertere
Deflectere, Retrahere
Flectere, Deterrere
Avocare, Movere
Diſſuadere, Abducere
Avellere
Totum ab inſtituto avertere
Populum, plebem, vulgus facere ſuum, in ſuam ſententiam pellicere, traducere, perducere ad ſuam ſententiam, reducere ad arbitrium ſuum. Cicero.
Dimovere, Retro agere
A propoſito dehortari, pervertere
A recto dimovere, de ſententia
Tranſverſum agere, παράγειν
Perſwaſione ſubdola obrepere
Diſſuadere & in pravum propellere
Ἀποτρέπειν
Cœptum, inſtitutum, animi conceptum labefactare
A ſententia abducere, dedicere, apud Terentium
In diverſam ſententiam pertrahere, rapere
Tranſverſum diſtrahere ingenium, apud Zalium
Impetu quodā ab inſtituto conſilio inito deflectere
Longiſſimè à propoſito abducere
Naribus trahere
Τῆς ῥινὸς ἕλκειν
Movere de ſententia, Livius
Nec ante moverunt de ſententia conſulem, quam Tribuni ſe in auth xitate parum futuros eſſe polliciti ſunt
Circa judicium alieno arbitratu quovis abduci

Divers, Contrary.

Adverſum, Diverſum
Varium Adverſarium
Contrarium, Alienum
Inter ſe pugnans
Repugnans, Diſcordans
Conſi gens, Diſſimile
Abhorrens, Diſcrepans, &c.

Diverſity, vide Difference.

Diverſly, in divers ſorts or manners, after divers and ſundry faſhions.

Multifariè & multifariam
Pluriſariam, Sueton.
Πολλαχῆ, πολλοῖς τρόποις
Terque quaterque, Terentium Donatum
Diverſis modis, Varie
Multis variiſque modis
Multifor miter, apud Gel. & Plinium
Varium, Diverſum
Multiplex, πολύτροπ
Multifarium, Multiſ gene-
Aliud atque alìud, Multijugum, & multigene, apud Plautum.

Divinations or Southſayings of good or ill luck.

Omen,

Omen, Avis, Ales
Auguria, Auſpicia
Auſpicia, Extiſpicia
Curioſa hararum obſervatio
Vaticinia, Prodigia
Divinationes, Prognoſtica
Portenta, Monſtra
Et id genus permulta

to tell by Divination what ſhall happen vide to gueſſe.

a Divorce, a ſeparation betwixt man and wife.

Divortium, Separatio
Digreſſio, Repudium, ſponſi & ſponſæ proprie ante nuptias
Diſſidium, pro diſſentione ac divortio à Cicerone ponitur

to make a Divorce or to ſeparate utterly a man from his wife.

Sponſalia contracta, matrimonium ſcindere
Futuri Matrimonii ſponſalia dirimere
Thori & menſæ conſuetudinem ſcindere
Dimittere matrimonium, dirimere
Divortium facere
A viro diſcedere
Repudiare, abdicare, excidere uxorem
Dimittere, miſſam facere, apud Suetonium pro repudiare
Abire ex matrimonio, Plaut.
Miſſo repudio in diverſas partes ire

a Doe, or a Buck.

Daxus ſeu taxus per. t. in prima, ut ſcribunt nonnulli
Dama δορκάς damula, Meles

Dominion vide Lordſhip.

to Do, vide to Make

to Do, or Execute his charge

Exequi negotium, imperata, juſſa
Τὰ παραγγελθέντα ...
Explere mandatū, Præſtare
Conficere juſſa, Cic.
Confeci quæ juſſiſti omnia
Faceſſere, facere mandata, juſſa, imperata
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν
Commiſſa peragare, optimé tranſigere
Curare mandatum, negotiū
Suſcepta legationis munus obire
Actum reddere
Reddere dictū ac factū, ſcito
Negotium ex animi ſententia conficere
Negotiū ad finē perducere
Mandatum à quoquam provinciam gnaviter obire
Summa diligentia ac providentia gerere negotium
Exequi mandatum, pro factum curare
Curare recté, Terent.
Huic mandes quod quidem curatum recte velis

to Do enough.

Satisfacere, facere ſatis
Reſpondere promiſſis, factis
Facere quod ſatis eſt

to Do for.

Merere & ri, Promereri
Commereri, officia, beneficia, conferre
Efficere, vide Doe

it muſt be Done, it is needfull or it muſt needs be

Neceſſe vel neceſſum eſt
Ἐπάναγκες, ſi ex neceſſitate
Neceſſitas eſt pro eodem Quintil. frequens
Ἀνάγκη, Oportet, δεῖ
Trahit, urget cogit neceſſitas
Neceſſarium eſt, opus eſt
Fato datum eſt & decretum
Εἵμαρται πέπρωται
Fatatum eſt
Sic Fata tulerunt
Sic in fatis fuit
Ineluctabile fatū apud Virg.
Fatū inevitabile, immutabile
Neceſſitas nos ad ea detruſit
Ita negotium eſt, apud Ciceronem, pro ita oportet, ſic res poſtulat
Fatis adactus, id eſt, impulſus

Doores or Gates

Ianuæ, θύραι, Oſtia
Fores, Doores that open into the ſtreet
Antica, idem
Poſtica vel poſticum a back doore
Valvæ, κλισιάδες two doors together
Bivalvium θύρετρον, Veſtibuli
Limina, Introitus, Ingreſſus
Porta πύλαι

to burſt, to break open Doors

Convellere fores toto cardine
Effringere fores & refringere
Τειχωρυχεῖν, ἀναχλάζειν
Diruere fores
Clauſtra revellere, eſtringere, refringere
Demoliri, comminuere fores, poſtes ſecuribus
Oſtium cartibus eſſicere
Ianum ſaxis cædere prorumpere, Cic.
Facere aſſulas foribus, Plaut. fruſtratim fores effringere
Igne adhibito corrumpere
Repagula convellere, excucutere
Tartarea frangere repagula
to burſt open Hell

G to

to open the Doores.

Recludere oſtium, fores
Aperire, reſerare, patefacere, pandere,
Ἀνοίγειν

to ſhut, to bolt, or barre the Doores,

Peſſulo firmare fores
Ἀποκλείειν τὰς θύρας
Claudere, obfirmare oſtium
Obicê, peſſulum oſtio obdere
Oppeſſulare fores, Serare

to Dote, to wax fooliſh, to forget, to be deceived.

Excidere à memoria
Mente excidere, Hallucinari
Aberrare, Falli, Memoria labi.
Claudicare ingenio
Delirare animo, Lucretius
Claudicat ingenium, delirat linguaq; mensque

to doubt, or to be in doubt or uncertain of any thing.

Ambigere, Addubitare
Hæſitare, incertum eſſe
Hærere animo
Pendere abſolutè
Nutare, διαπορεῖν
Dubitare, Fluctuare
Eſſe in conſilii trivio
Anxiis æſtuare cogitationibus
Cōſilii inops ac perplexus ſū
Ἐν ἀπορίᾳ καθεστηκέναι
Æſtuare
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere ſubdubitare
Titubare, apud Auguſtinum
Ancipiti eſſe animo, & incerto
In ābiguo eſſe, ſeu in dubio
Perplexo eſſe animo
Suſpendi animo, deliberare

Diſputare ſecum vel cum animo ſuo
Ancipitis eſſe ſententiæ, conſilii, animi, Dubitationem habere, dicitur paſſive
Pendere animus quoque dicitur
Dubitatione æſtuare, apud Cic. pro maximè hærere dubium vehementer habere, diſtorqueri in deliberando
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere
Spē cū metu verſare animo
Inter ſpē & metū fluctuare,

to put in Doubt, or to make one to doubt

Dubitationem injicere, afferre
In dubium, in quæſtionem vocare, revocare, venire
Facere rem dubitam argumentando
Facere animum dubium
Suſpenſum aliquem tenere
In dubio pectora noſtra labant

without Doubt, certainly aſſuredly.

Dubio procul, omni, hemiſtichion
Abſque & ſine dubio
Ἀναμφιρρήτως, haud dubium
Pro certo, pro vero
Indubie, haud dubie
Facile, nempe
Indubitato, non dubio
Sine ulla dubitatione
Indubitanter, vel potius non dubitantur
Sine controverſia, apud vallam, pro eodem
Procul dubio
Extra vel citra controverſiā
Profecto, ἀναμφιλέκτως
Vere, ναὶ, ναὶ
Citra contradictionem

I Doubt of it, vide **Sure.**

I am in Doubt, vide **Uncertain**

Doubtfull, Uncertaine.

Ambiguum, anceps
Creperum, dubium
Suſpenſum, obſcurum
Incertum, Perplexum
Quod in deliberationem ſe pe cadit, in controverſiā contentionem venit.

Doubt. Doubtfulneſſe, Uncertainty.

Dubitatio, dubietas, hæſitatio
Scrupulus & æſtus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æſtū meū, Suſpitio
Exime ſcrupulum, **help me out of doubt**
Conſilii inopia, perplexitas
Hæſitantia ἀπορία, offendiculum Ambiguitas

one that is Doubtful.

¶ Hæſitabundus, mutabundus, hæſitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, ſpemq; metūq; inter dubius, ut eſt apud Vir

a Dowry.

Dos, donariū, apud Alciat.
Ἀδνον, paraphernalia
Parapherna, παράφερνα & non paraphrena, ut imperiti pronunciant
Quæcunque præter dotem fœminis ſponſus dantur

a Draught, vide **a pitty.**

a Dray or Sledge, a Chariot or Coach.

Rheda, baha ἅμαξα
Epirhedum, carpentum
Eſſedum, Eſſedulum

Vehiculum, carruca, thenſa

to Draw.

Trahere, diſtrahere, pertrahere, detrahere, extrahere, raptare bigis
Eruere, exerere, promere, expromere nummos
Educere, exantlare, haurire aquam
Effodere è terra
Evellere telum,
Corpora circū muros raptare

to draw neerer, vide **to approach.**

to draw a Sword.

Ferrum, Gladium, Enſem ſtringere
Ducere mucronem. Virg. Auxilium ducto mucrone petebat
Nudare, evaginare, exerere, educere gladium
Vagina liberare enſem
Diſtringere gladium, apud Cæſ.
Lethale Ferrum ſtringere, apud Luc.
Ἀνασπᾶν τὴν μάχαιραν
Eximere, evellere gladium
Strictum gladium intentare
Irruere cruento enſe, gladio ſtricto, manu mortifera

to draw cuts, vide **to caſt Lots.**

to dread, to make afraid.

Præbere metū Acuere timorē
Metu pavidus, attonitus
Timore pallent hærentes comæ
Et gelidum ſubito frigore pectus erat
Corda timore micant
Pectora terror habet
Hæc res eſt mihi causa timoris
Abſtulit timor vires

Confiteri pallore gelidum timorem. Illi membra novus ſolvit formidine torpor
Arrectæque comæ, & vox faucibus hæſit
Implere urbem terroribus, timore
Turbare omnia magno metu
Sin. Frigidus adſtiterit circum præcordia ſanguis
Pavor occupat artus
Comas rigere
Exultantia haurit corda pavor
Ancipiti mentem formidine preſſit
Obſtupui. Sollicitum timor anxius urget
Inficit ora pallore timor

to Dreame.

Somniis illudi
Inſomniis ludificari
Somniare, ἐνυπνιάζεσθαι
Videre in quiete, ſeu per quietem
Inſomnia videre
Simulachra videre volantia, Virgil. in 7. Videre in ſomnis
Diros nocte Manium vultus, dira ſemper ſomnia ferre,
Vana deludere imagine mentem

Dreame, or viſions in ones ſleep.

Somnia. Inſomnia
ὄνειρα
Phantaſmata
Nocturna dæmonū ludibria
Deliramenta & terriculamenta nocturna
Apparentia Spectra
Prodigioſa noctis ludibria
Illuſiones imaginariæ
Viſiones, Simulachra
In eandem fere ſignificationem cadunt, tametſi nos non lateat nonnullis diſtinguí
His confinis eſt illa paſſio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην
Græci dicunt, die Mare, ex ſanguine prædominante in corpore, cerebrumque occupante oriri pleriſque creditur, aliis ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate

Dreaming, vide **ſleepy.**

Dregs, vide **Lees,**

to wax dry, to wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas relata, quam ad corporis membra.
Areſcere, ἀποψύχειν
Aſſiccare, Tabeſcere
Areſieri, exareſcere
Exiccare, Marcere
Intabeſcere. Extabeſcere
Emarcere, Elangueſcere
Langueſcere, Contabeſcere
Emori, Marceſcere
Siccare, Deſiccare
Corrumpi, ſtupere
Θάλλειν, ὀραίνεσθαι
Eſiccare, Torrere
Deliccare, Tepefieri
Torrefacere, Vaporare
Arefacere

to be Dry.

Aſiccēſcere, Exarere
Exareſieri, Areſcere
Inareſcere, Siteſcere
Siceſcere, Adarere
Exarefacere, Arere
Infumare, **to dry by the ſmoak.**

Dry.

Siccus, Aridus
Torridus, Torrefactus

Arefactus, Vaporatus
Exiccatus

to drinke up all at once. Cartouſe all out, vide **to Quaffe.**

to drinke himſelfe drunken, to Over-drinke

Ebriari, κραιπαλᾷν
Inebriari ἀμυσίζειν
Bibere affatim capacibus crateribus
Potu ſe obruere
Ingurgitare ſe
Ad capitis uſque vertiginē bibere, potare
Ingentia exiccare pocula
Vino ſepeliri, ſoporari, madere
Exercere Bacchanalia, Plaut
Ingurgitare ſe potu, mero
Meracum bibere
Meracius potare
Ἀκρατοποτεῖν, οἰνοφλυγεῖν
Ad ambas uſque aures bibere Pontificialiter
Threicio, vel Græco more bibere, ut eſt apud Pollucē
Gulæ indulgere
Ad ambas uſque aures ſe implere, metaphoricè
Μίχει τῷ ἀμφωτίδων
Largius potare, bibere
Χανδὸν πίνειν, χανδίζειν
Poculis indulgere. Vinum merū intēperantius bibere
Ex amphitheto bibere

a great Drinker, vide **a Drunkard.**

to drive away, vide **to put to flight.**

to drive one out of his goods or lands, to diſpoſſeſſe, to diſeaſe.

Dejicere, deturbare de poſſeſſione fundi, è fundo aliquem. Exuere poſſeſſione
Exturbare è poſſeſſionibus
Poſſeſſione ejicere
Ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως
Exædificaſſet me ex his ædibus, id eſt, ejeciſſet. Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, ſedibus ſuis
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare

to drive one out of the houſe, or to thruſt one out of the doores.

Ex urbare aliquem ædibus vel ex ædibus aut foras
Sedibus expellere, exigere
Pellere foras
Propulſare. Submovere
Domo extrudere, pellere
Excutere, deturbare è domo
Ἀπωθεῖν, Ejicere
Explodere, ἐξοικίζειν
Eliminare, Repellere
Expellere ædibus, vel depellere
Exibilare, exturbare
Διώκειν τῆς οἰκίας, διωθίζειν
Quatere pro ejicere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores
Detrudere, apud Ciceronem, pro ejicere, protrudere
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exibilare, cum diſplicet, ἐκπίπτειν

the Dropſie.

Aqua intercutis. Hydrops
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ ſubter cutem fuſæ, dicitur Plinio
Hydropſis, ὑδερισμός
Aquoſus languor, apud Hor.
Tympanites, Aſcites
Hypoſarca, diverſa ſunt intercutis nomina

one that hath the Dropſie.

Hydropicus, ὑδερωπικός
Hydropem patiens, qui à Catone Veternoſus appellatur.
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens
Tympanicus

Drought, Dryneſſe.

Siccitas, Ariditas
Aritudo. Siccatio
Deſiccatio. Exiccatio.
Vaporatio. Inſolatio
Siccis fervoribus uſtus
Uſtus humor ab igne ſolis
Percaluit cœlumque, udaque paludes
Æthereo recens exarſit ſydere tellus
Solibus, æthereis, altoque recanduit æſtu
Pocula caneſcant, cum frondibus uritur arbor
Exhauſta palus, terræque ardore dehiſcunt
Jam rapidus torrens ſitienti Sirius
Indos ardebat cœlo
Et medium ſol igneus orbe hauſerat
Arebant herbæ; cava flumina ſiccis faucibus ad lumen radii tepefacta coquebant

to drowne, vide **to Over-flow.**

Drowſie, vide **ſlow.**

Drowſineſſe, vide **Slothfulneſſe.**

a Drum, to play on a Drum or Tabour, a Drumſlad.

Tympanum, Tympaniare
Tympaniſta, Tympanotriba
Tympaniſtra
Tympanum adhibere
Tympana ignava pulſare, tendere

tendere, quatere cymbala vel tympana
Vidi ſplendentia cymbala multiplices edere pulſa ſonos.

Drunken, or Cup-ſhot

Plenus vini. Temulentus
Ebrius. Madidus abſolute
Nimio potu mente alienatus, **drunken and mad.**
Obrutus, ſepultus, madidus vino, mero nimio probè appotus
Potus, abſorptus à vino, Ebriacus
Zitho & vino æſtuans
Vino languidus, confectus
¶ Nimio ſe mergere Baccho ebrietare, ebrium facere
Inebriare, Comeſſari
Congræcari, Pergræcari
Perpotare.

Drunkenneſſe, Surfeiting.

Crapula, Ebrietas
Κάρος. Ebrioſitas. Cic.
Temulentia, Bacchatio
Immoderata cibi potuſque ſumptio
Vinolentia, à Morbo vinolentiæ exemptus eſt apud Babylonē Alexander, Soli
Capitis gravedo
Κραιπάλη. Propinatio
Intemperantia potandi [illegible] atio.

a Drunkard, a great drinker, a ſwil-bowle or one that is much given to [illegible].

Ebrioſus, Bibulus
Bibolus, Potor
[illegible] avidus
Potator, Multibibus
Crapulam [illegible], Vinoſus
Vinolentus, Zithobibulus
Vinarius, apud Ulpian.
Thericlei amicus Θηρικλείου φίλος
Miconius, proverbialiter
Silenus, Bacchi ſcilicet pædagogus
Bibo, onis, Tricongius
Bibax, bibulus, πολυπότης
Potator, πότης
Biboſus, & pro eodem in Capnionis comœdia, Bibaculus
Vinibibulus, Meribibulus
Vini Potator οἰνοπότης
Οἰνοβαρής, vino gravis & preſſus
Vinolentus, Temulentus
Ἀκροπότης Merobibus ἀκρατοπότης
Bibax imprudens vertitur arte meri
Illius oculiq; animiq; mutant
Valido titubantia vino membra movent
Dubii ſtanq; labantq; pedes.
Linguā non tenuiſſe mero
Multo perfuſus tempora Baccho
Nondum exhalaſti crapulā
Cura fugit & multo diluitur mero.

to aſk his due.

¶ Nomina appellare, exigere eſt debitorē ad diſſolutionem cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colum. [illegible] Repetere, [illegible] exigere

to make Dull, vide **Blunt.**

a Dullard, a dull-head, or a [illegible] lard.

Hebes, Caudex, Stupidus
Rudis, Inurbanus
Craſſus, Groſſus
Minus, an aſſe

Plumbeus metaphoricè
Bœoticus. Σοφώτινος
Corpus ſine pectore, Tibul.
Ex hara productus
Stupida mente. Craſſa natis
Indocilis, ἀμαθής
Tardus, Nullius judicii
Craſſo ingenio
Βατλαρίας, παχαίνετ
Obeſæ naris
Cui naſi obſtat obeſitas quo minus olfaciat. Larus, prov. verb.
Semen Arcadicū, Arcadicus
Gotthicum ingenium
Cui opus eſt, ut edat naſturtium
Ingenium piſtillo retuſius, plumbeum.
Stipite ſtupidior
Stipes a **Lob**
Craſſis auribus. Fungus
Bœotica auris.
Expers ingenii hebes animi nihil ab elephante differens
Antronius aſinus a **Clown.**
Animus vel ſenſus cōmunis, apud Terent. pro negligenti, diſſoluto, ignavo & ſtupido.
¶ Ruditas, Infirmitas ingenii
Stupor, ſtupiditas

Dull-witted, or of a dull wit.

Obtuſo, habere eſſe ingenio
Stupidiſſimum habere ingenium
Ingenio parum aut nihil [illegible], valere, Ingenium [illegible] retuſius [illegible]
[illegible] ingenio nihil magis [illegible] cum, nihil capro tam [illegible] cum
[illegible] Arcadicum
Non [illegible] pollere, ingenio nihil p[illegible]
Ingenio parum præſtare.

to [illegible] ing, to compaſs

[illegible] bus arva [illegible]ando apud Eraſ.

Ruderare agrum
Facere ſtercorationem
Rudus agro induce
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere
Nullis annuæ inundationis exceſſibus Ægyptum dicitur opimare
Euphrates terris ſuperfuſus invehere fœcunditatem, Sol.
Facere agrum honeſtiorem, pro fimo impinguare, apud Colum.
Stercore ſaturare terram
Stercorare, pinguefacere agrum, Co., Vitia & faba ſtercorare agrum dicuntur
Lætamine agrum adſpergere
Lætificare agrum, Stercorizare
Renovere terram ſtercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum
Fimo agrum impinguare,
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπρίζειν

Dung, Dunging.

Lætamen, Fimus, & genere neutro Fimum, κόπρος
¶ Stercoratio, inſtercoratio Lætaminis inſperſio
Inſuper Fimetum ſeu Sterquilinium locus, **a Dung hill** κοπρών
Gallus in ſuo ſterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattell or men.

Merda, ἀποπάτημα
Stercus, Excrementum
Retrimentum, apud Cel. & Col.
Oletum, humanum ſtercus
Corporis fex
Egeſtum, Egeſtio, Excretum
Digeſtum vetus, ut quidam nugantur
Fœdum, ſtercus liquidum,
Succerda, ſtercus liquidum, **hogs dung.** [illegible]
Murinum ſtercus. Fimum apud Plinium, græcè Mycropros, μυοχόδιον, quod etiam Muſcerda appellatur Latinis
Stercus bubarum, βόλιτος
Retrimentum, **filthineſſe,** apud Macrob. pro ſtercore

Dim-ſighted, vide **to ſee but a little.**

long during, vide **Continually.**

During but a little, vide **tranſitory.**

Durt, Clay, Mud, Mire.

Cœnum, Lutum, ἰλὺς
Limus, βόρβορος

a Dwarfe.

Pomilio vel Pumilio
Nanus, νάνος
Pygmæus, πυγμαῖος
Pumilius vel pumillus, Puſillulus,
Puſillus, quantus Molon, Proverb.
Brevi corporis ſtatura homuncio
Improcerus, apud Plin.
Scipo, Parvus, Brevis
Miſcelus
Fraterculus gigantum, Ironicè
Pygmæorum ſtirpe oriundus

to dwell, to inhabit.

Habitare, οἰκεῖν, Manere
Agere, Manitare, Inhabitare
Manſionem habere, Incolere
Moram trahere, Morari
Commorari, ἐπιχωριάζειν, ἐπιχωριάζειν, apud
vos moratur, verſatur vobiſcum
Conquieſcere, Nidum habere
Habere ſedem
Habere, apud Saluſt. & Plau. pro habitare ponitur
Conſidere penul. producta, vel Conſidere, ſervare ſylvas apud Virgilium, pro inhabitare
Umbroſis vitam degere in hortis
Habitare laxè, apud Cic.
to dwell in a great roome, Habitare ædibus modicis, **to dwell ſtreightly.**
Incertis vagari ſedibus, **to have no dwelling place.**
Colere, inhabitare domum aliquam

Dwelling in Heaven, as Saints, Angels, Souls.

Cœlites, Cœlum, pro cœlitibus, continens pro contento
Cœlicolæ, Aſtricolæ, Caligenæ
Superi, Sancti, Divi, Cœleſtes.

to go to dwell in another place, to flet, or remove his dwelling.

Migrare, Demigrare
Relictis ſedibus alio commigrare
Solum, ſedem mutare
Stationem mutare
Ἐκτοπίζειν, μεταβαίνειν
Alias ſedes petere
Movere ſedes, Alio migrare
In aliam regionē commeare
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum
Mutare domicilium, cœlum, ſeu ſedes

Facere

Facere commutationem loci vulgus dicit
Vertere ſolum in hoc etiam ſignificato, apud Eraſ. nec erat intempeſtiva admonitio, juſſus adire magiſtratum, maluit ſolum vertere
Supellectis ſarcinam colligere componere, **to break up**

a dwelling place, vide **an houſe.**

E.

to Eare, to Till, to Plough Land or Ground.

Exercere terram
Telluri aratrū imprimere
Premere terras aratro
Ducere, deprimere, ſignare & partiri limite campum
Incurvo tellurem findere aratro
Subigere aratro, arva humum terram ſegetes, Cic. ſegetes agricola ſubigunt aratris
Solum, terram, humum, proſecare
Arare, ἀροτριᾶν
Terram vertere, invertere agrum, ſolum
Sulcare, proſcindere arvum
Perdomare terram
Colere, Plin.
Humum frangere raſtris
Aratro, vomere, ferro proſcindere, ſcindere
Convertere ſemina ſulcis
Agricolationem exercere
Agricolari, apud Eraſ.
Solicitare tellurem, apud Virgil. & ſolicitare humum ac pinguia findere arva, utrumque apud Tibullum pro eodem
Cicer. de ſeneſt. Terra gremio mollito & ſubacto ſemen ſparſum excepit
Fœcunda verſare ligonibus arva

Early in the morning, betimes in the dawning.

Diluculo, [illegible]
Sub auroram, εἰς ἕω
Sub auroræ ortum
Rutilante aurora
Rubente mane
Quum aurora ſe depromeret
Prima luce ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
Mane, πρωΐ
Luce ad huc dubiā, maturā
Bene mane, & multo mane pro prima luce, ut refert Hadrianus, Cardina.
very early.
Tempore matutino
Rubeſcente cœlo
Circa matutinū crepuſculū
Primo mane
Circa extremum noctis
Sub lucis ortum
Sole diem illuſtrante face aurea
Auricomo ſol igneus axe
Exiit Eoæ, Tethyos é gremio
Aurora croceo ſinu diem ferente, coma reſulgente aurea
Ante ſolis ortum
Primo ſtatim diluculo
Sub tempus antelucanum
Aurora procul radios in terram diſpergente
Aurora croceis orbem luſtrante capillis, roſeis ſplendoribus caliginem diſpellente
Summo diluculo
Antelucano
Ad primam auroram
Illuceſcente die, ſeu ſurgēte
Sub oceanum pullis Hyperione ſtellis.
A primo ortu
Summa procul radiis feriente cacumina Phœbo
Mane cum ab Eois ſol fuit ortus aquis. Jam roſeos ignes terris ſpargebat Eous
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roſeas orenitente genas,
At the Sun riſing.
Ortus diei deſcriptio varia, apud poetas
¶ Luceſcit, diluceſcit
Roſeus ſurgit dies
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quamdiluceſcit. **the day appeareth**
Lucem portat Eous
Lucis ortum antevertere, **to riſe before day light or time**

to Earne, vide **to Get.**

an Earneſt Pennie.

Arrha, Arrhabo, ἀῤῥαβὼν
pignus emptionis, ἐνέχυρον
Rabo, onis, apud Plaut.

in good Earneſt or Sadneſſe.

Serio σπουδαίως
Non joco, Ex animo
Extra jocum, ſine riſu
Citra ullum figmentum

the Earth, the Ground

Humus, Terra
Tellus, Solum
Mater magna quæ & Ops ab opere, γαῖα γῆ
Veſta aliquando pro terra accipitur
Arida ξηρὰ frequens in ſacris Bibliis pro terra eſt, quæ Hebræis familiaris

to Eaſe, or to deliver from trouble, vide **to overcome trouble**

Eaſe or Reſt.

Quies, Ocium, Requies
Quietudo, Ociatio, Tranquillitas

to be ill at Eaſe, vide to be Sick.

an Eaſt wind.

Eurus, ἔυρος
Subſolanus latinis dictus quod à ſole ſpiret, ut Græcis ἀπηλιώτης
Euronotus vel uro auſter & Syroeus South Eaſt
Vulturnus latine,
Helleſpontius, Græcus, Græcis καικίας qui Euro-Aquilo vocatur in actis Apoſtolorum North Eaſt
¶ Oriens, ἀνατολὴ
Exortus ſolis, Eaſt

to Eat.

Manducare, Mandere
Ἐσθίειν, Edere
Eſitare, Veſci, deponent.
Victitare, Comedere, φαγεῖν
Cibum ſumere, capere
Ἀναιρεῖσθαι σιτίον.
Carpere cibum, Ovid
Explere ventrem
Famem cibo ſedari
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat.
Tuburcinari

a Great Eater, vide a Glutton

to Ebbe

Mare dicitur refluere, reſorberi, deferyere, ſeu defervescere
¶ Refluxus
Ἄμπωτις, quaſi ἡ ἀνάπωσις quod mare aquam rebibere videatur
Receſſus æſtus deſtituentis littora, quando poſt exundationem aqua ad mare revertitur, the Ebbe.
Solinus ſcribit, ſubita vi ſpiritus eltiſſimi, aut evomi maria, aut reſorberi

Eftſoones, vide again

to Eg, ſtir, or provoke a man to wrath or contention

Lacerare, καθάπτεσθαι
Irritare, ἐξ ὀργῆν
Exacerbare
Agere aliquem ſtimulis
Provocare, inceſſere
In ſultare, Impetere,
Infeſtare, Iratum reddere
Ingenio irritabili

the Eyes.

Oculi, ὀφθαλμοί
Lumina, ὄσσε, ὄμματα
Orbes pro luminibus, ſeu oculis, apud Lactan. & Pruden.
Oculi receptu concavo introrſumrecepti, compreſſi deep eyes
Oculi ferventes, ardentes, acres, eager, ſharp, fierce, angry and burning eies
Acuti, cleere and ſharpe eies
Graves, grieved, heavy eies
Lubrici, Wavering, variable deceitfull eyes
Lippi tres, bleer eyes
Cruentati, ſuffuſi cruore, bloody, black, or blew eies
Torvi, crudeles, cruel, ſturdy, grim, fell, frowning, lowring eies
Glauci herby green eyes like to Cats, Lyons, or Owls eyes
Ramei, cerulei, skie colour eies.
Ludibundi, wandering, loytering, harlots eies
Rigentes, ſtiffe, hard, rough eyes, that cannot be moved, nor bite nor ty re

Lincei, quickſighted eyes

to lift up the Eyes, to looke upward

Oculos levare, elevare, tollere, attollere, erigere, efferre ad ſydera, æthera,

one that hath but one Eie

Unoculus latine vocatur, & apud Plautum Unioculus
Deſiboculus, Luſcus
Monophthalmus
Μονόφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt con- flã es, ex Græco & Latino dictione, apud vitio datur Therſites, Cocles
De Coclitum familia, proe ſapia

to cloſe the Eyes of one that is dying.

Morienti premere, oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu
Comprimere & opprimere oculos, apud Valerium & Ovidium, pro quo claudere oculos, ſeu lumina Lucanus poſuit & Plinius
Oculos Operire, Solvere oculos morientis lethum dicitur

to put out ones Eyes.

Eripere Viſum, Cæcare
Occæcare, lumen adimere
Lumen privare oculorum
Oculos effodere, eripere, eruere
Tollere, excæcare τυφλοῦν
Telo lumen tenebrare acuto
¶ Oculorum viſum recipere, reſtituere, to reſtore the ſight

to put out ones Eyes with gifts, to bribe, or corrupt with bribes.

Muneribus, largitione rem agere
Mentes imperitorum largitione cæcare, Cic. δωροδοκεῖν
Corrumpere pecunia, muneribus, & proverbialiter, Argenteis haſtis pugnare
Ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι
Exoculare judicem. Eraſmus
Pecunia tentare, ſollicitare
Muneribus illicere, invitare
Profundere largitionem
Obcæcare animo aurum
Muneribus abducere à vero
Pecunia, largitionibus perſuadere
Sententiam auro impetrare
Largitionibus, Simoniacis artibus ad Eccleſiæ gubernationem pervenire, aſcendere
Largitione pecuniæ captare animum alicujus
Flectere muneribus, auro Judicem
Auro enim nil inexpugnabile
Malis ferire μήλοις βάλλειν
Corruptus pecunia argentanginam pati proverbio dicitur, & Græce δωρόληπτος, corruptus muneribus
¶ Largitionibus corrumpi
Muneribus allici. Suſcipere, accipere munera in corruptionem
Ἀνεγδοκιζεσθαι, δωροδοκεῖσθαι

Eldership, vide Old age.

to be the Eldeſt.

Precedere, præcurrere ætate
Antecellere ætate, Cic.
Antecedere ætate vel anteire
Natu major, Natu grandior
Eſſe majore, grandiore, provectiore ætate
Annis grandior, Primævus

to Elect, vide to Chooſe.

Elegancy, Fineneſſe of ſpeech.

Decus ſermonis, Concinnitas
Munditics, Splendor, Nitor
Lepos, χαρισμὸς
Politiss, Scitamentum, Metaph.
Cultus, Gratia, Veneres
Lenocinia, phaleræ, Elegantiæ

Elegant, Cleaſt, Neat, Gay, Feat, Pretty, Fine, Minion, Trick and Trim.

Elegans, Ornatus, Politus, Cultus, Nitidus, Bellulus
Comptus, Mundus

an Elegant ſtile.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compoſitus, venuſtus, nitidus, ſuavis, elaboratus

an Elephant.

Elephas, Elephantus
Barrhus, Anguimanus,
Belo, Lybiſſa, Murmarica

Eloquent.

Diſertus, δεινὸς
Facundus, Rhetor
Beniloquus, amœna ſermonis facilitate
Cœleſtis in dicendo vir
Concinnus, δεινότατος
Eloquens, λόγιος
Eloquio præſtans Ciceronem, omnes eloquentia vincens
in dicendo ſuavis, ornatus, non indiſertus
Plato alter, utpote qui ſingulari ſuavitate orationis
Suaviſſimæ pronunciationis
Orator omnibus penè numeris abſolutus, in quem ſua munera effuſiſſimè natura contulit
Dicendi arte, & facundia nobilitatus
Eloquentia Ciceroni vix cedens
Mercurius alter: Ileoneus
Neſtore facundior
Neſtorea eloquentia
Cicero, Demoſthenes alter
Pithus deliciæ & condimentum
Suadæ medulla, Budeus
Raræ facundiæ
Qui eloquentia eſt abſolutæ
Florens eloquentia
Cui eſt facundia vatis Andini, id eſt, Virgilii
Cujus ab ore fluit melliti gurgitis unda
Mellitam in orè habens dulcedinem
Facundiſſimi oris præditus eloquentia
Mellitam habens facundiam
Inſigniter diſertus
Aurea præditus lingua, qualem Dioren Philoſophum & rhetorem teſtatur Suidas
Χρυσόστομος

Fluvius Tullianæ eloquentiæ
Oratoria, Comicaque præſtans
Fonte potatus Tulliano
Marcus Tullius omnium ſuffragiis uberrimus & inexhauſtus facundiæ fons
Cujus ex ore verba facundiſſima velut rivi fonte lepidè fluunt
Ἀλλ᾽ ἀγρυπτῳ ἘΔλεν, apud Homerum, ſed dicere egregii

to Embrace, to Love.

Imbrachiare, amplecti
Amplexari, amplexus dare
Tenere aliquem complexu
In complexum alicujus venire
Circumplecti

an Emperour.

Auguſtus, Imperator
Auſonius Dux
Cæſar, καῖσαρ, ἀρχηγὸς
Imperatoris fungens munere
Cæſaria Majeſtas
Induperator, in verſu
Orbis Chriſtiani moderator
Quem penes imperium terræ cui ſumma poteſtas
Summus orbis terrarum princeps

Empty.

Caſſus, vacuus, inanis
Κενὸς, διάκενος
Ventoſus metaphoricè
Subventaneus, ὑπηνέμιος
Exhauſtus, vide **Void.**

to Enchant, to Bewitch.

Faſcinare, effaſcinare, incantare
Oculis aſpectuque necare
Βασκαίνειν, cantare
Magia viſum auferre
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præſtringere
Ἀμαυροῦν τὰς ὀφθαλμούς
Exercere artes veneficas, præſtigias artis magicæ
Canere, pro incantare, apud Virg.
Præſtigiare
Lumina, oculos alicujus fallere
Præſtigiis oculos eludere
Incantationibus perniciem adferre
Excantare, idem quod incantare
Carminibus maleficia facere
Noctu evocare umbras & animas reſponſa daturas
Defixa cœlo devocare ſydera, Horatius
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione
Carminum maleficiis varias imaginum facies mentiri Sol.
Miris præſtigiis circumvenire, ludere, illudere, vulgus decipere
Circeo poculo hominem in alium ſubitò mutare
Dementare
Perſtringere
¶ Solvere maleficium
Excantare, recantare, to **unwitch.**

Enchantment, vide **Witchery.**

to Encloſe, to Hedge, or Wall about, or to Environ with Hedges, or Walles.

Sepire, circumſepire
Ducere vallum
Caſtra vallo cingere
Circumvenire vallo, Saluſt.
Munimentum ex palis ſtruere
Jacere aggerem
Urbes multo veſtire aggere
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæſar
Confirmare caſtellum tum præſidiis tum multis tormentis
Locum præſidiis vincire
Vallo munire
Περιφράττειν, obſepire
Obvallare, circumvallare
Segeti pretendere ſepem
Circumvallere, cingere
Ambire cingere, circumdare
Περιφράσσειν, περιβάλλειν
Ambire, munire
Latera ſepimento jungere
Objicere, obducere ſepis munimen
Pomarium, hortum frutice obſepire ſpinoſo
Veſtire vepribus & dumetis Cic.

to Encounter, to Animate, to Comfort.

Audere animum
Inſpirare animum
Facere alicui animum bonum, Plin.
Animare, erigere
Sublevare, frequenter in ſacris
Inducere in ſpem, dare ſpē
Suppeditare vel dare animum
Multum animum adferre
Incendere, ſolvere corda metu
Acuere pro animum addere
Spiritus adferre, Hor. Timido quoque poſſunt addere mentem
Viros in arma ſuſcitare
Movere, accendere, inflammare

Cicero: Ut amici jacentem animum excitet, educatque in ſpem, cogitationemque meliorem
Sufficere animum vireſque ſecundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adjicere animos vel mentē
Verbis animos confirmare, addere
Reddere, redaccendere animum ac metum adimere
Animam reddere & vitam
Aſpergere aquam, Eraſ.
Erigere animum
Armare animis aliquem
Excitare alicujus animum
Inimicorum augere animos Plaut.

to increaſe, vide augment.

what Encreaſeth, may decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit, amplificatur, majus atque amplius, quamcunque ſit ad rem acceſſio, aliquid accreſcit, eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt, attenuari, extenuari jacturam pati, de ea detrahi, auferri, adimi poteſt.

an end.

Finis, τέλος. Calx.
Exitus, unde illud Naſonis, Exitus acta probat
Cataſtrophe fabulæ, cujuslibet rei exitus proverbialiter vocatur, ſicut Coronis, unde dicimus ad Coronidem uſque
Exitium. **an ill end.**
Terminus, Virg. Terma
Meta, Extremum, Limes
Regio præſertim in plurali numero, à Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis
Urbs ultima, **the end of the town.** remotior, longinquior urbis locus. Cic. ultimam habitare urbem

to End, to bring to end. to atchieve or finiſh.

Finire, τελευτᾶν. Peragere
Conſummare, Complere
Perficere opus, Explere
Conficere rem, Abſolvere
Ad metam uſque perducere
Ultimam manum, ſummum faſtigium imponere, perorare
Concludere, Claudere
Componere, Virg.
Finem imponere
Finem facere
Terminare
Ad calcem uſque deducere
Ad umbilicum ducere, deducere
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, κολοφῶνα ἐπὶ τέλος, τὸ κεφάλαιον ἐπιθεῖναι
Complanare opera jam conſtituta, eſt operi manum extremum imponere
Ad ultima venire
Detexere, pro perficere, ſeu multum texere, apud Virg. **to weave off.**
Supremam, ſeu extremam manum imponere, addere
Cic. Manus extrema non acceſſit operibus ejus
Vela complicare, conſtringere
Omnibus partibus, numeris abſolvere
Hic terminus hæret
Ad calcem, metam, finem ducere
Perſequi opus cœptum
Receptui canere
Ad finem perducere, profligare
Bellum jam profligatum eſt, **brought to an end.**
Dirimere bellum
Prima mei pars eſt exacta laboris
Finis adeſt
Meta ultima rerum
Perfectum reddere
Extremum fabulæ actum peragere
Patrare incœpta, eſt perficere
Perpetrare, ſed malam plerumque in partem
Opus meum ut volui omne perpetravi
Ad deſtinatum exitum perducere
Ad effectum perducere
Orationem terminare, ἀπολήγειν
Ad bonum & congruum finem deducere
Exædificare, eſt abſolvere ædificanda, opus ædificiorum cœptorum, Cic. Ne graveris exædificare id opus quod inſtituiſti
Ad calcem pervenire.

to bring to a good end.

Fœliciter, proſpere ex animi ſententia rem expedire, conficere, terminare, perducere
Ad bonum exitum, finem, eventum, terminum reducere
Ut finis ſit propitius, fœlix, facilis, ſecundus, perbenignus

in the End.

In fine, in calce
Venire ad ultima
Circa finem, calcem
Exiit emeritis curſibus annus
In extrema, in poſtrēa parte
Operis faſtigia ſumma
Litera defeſſo pollice ſiſtit opus
Εἰς τὸ τέλος, Ad finem

to Endure. vide to Suffer.

to Beget, for the man: to conceive, bring forth or be delivered, for the woman; to Engender, for them both.

Parere, τεκεῖν, τίκτειν, Ferre, Edere, Gemellos edere. **To bring forth twins.**
Filios, fœtum producere
Serere, metaph. Virg. Sate ſanguine divûm
Fœtum emittere
Eniti, procreare, Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat Plin. **to beget.**
Gignere tam virum, quam mulierem ſpectat
E tenebris uteri in lucem fundere
Edere in lucem, Cic. Simulatque editi in lucem & ſuſcepti ſumus, **brought forth.**
Puerum, partum, fœtum efferre lætas ſub auras
Vitæ ad munera, lumine ſub auras infantem profundere
Effundere proles in Bibliis,
Dare prolem pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem

to enjoy, to have poſſeſſion, to Obtaine, to take fruition.

Uti, Frui, Perfrui, Potiri
Uſurpare, uſum habere
Fruiſcor, & fruniſcor, idem ſunt
Utimur tamen utilibus, fruimur delectabilibus
Fructum voluptatemque percipere, vide **to poſſeſſe**

to Enlarge the Empire, or Dominion.

Proferre limites
Prolatare imperium
Dilatare regni pomeria
Augere imperium, regnum
Propagare fines imperii, dilatare imperium, latum amplumque reddere
Fines imperii regionibus adjectis adaugere

Enemy, vide Foe.

Enough of this, vide to ſpeake no more of this.

to Enter, to go in.

Intrare, Ingredi
Inire domum, caſam
Ferre, inferre pedem intro
Succedere tectis, urbe
Subire, Introire, Subintrare
Pedem inferre, εἰσελθεῖν, εἰσέρχομαι ὑπεισδύομαι
Inſidere limen, Virg.
Succedere apud Virg.
Noſtris ſuccede penatibus hoſpes

to Entice.

Allicere, Illicere
Pellicere, Allectare
Provocare, Laceſſere
Suggerere, Irritare
Invitare, Inducere
Ineſcare, Vide **to Allure.**

an Entrance, or going in.

Introitus, εἴσοδος, in primo limine, ad ora urbis
Ianua, Limen
Ingreſſus, Aditus
Fauces metaph. ſtricti ingreſſus, **narrow Entries.**

to Entrap, to lay in ambush.

Inſidias facere
Inſidiosè vim, damna, ignominiam inferre, obferre
Inſidiosè tractare
Inſidiis petere, perdere, opprimere
Technas ſtruere

to Enterprize, vide Begin.

to Envy, or to hate.

Invidere, Æmulari
Invidioſum eſſe
Invidia tabeſcere
Odiſſe cane pejus & angue
Invidiam habere, apud Cic.
Invidia flagrare, ſtimulari; φθονεῖσθαι
Invidia vel odio æſtuare, **ful of envy.**
Ardere, inardeſcere, odio, invidia, faucibus invidiæ
Acrioribus invidiæ ſtimulis uri
Invidia rumpi
Proſequi aliquem odio capitali
Capitaliter odiſſe
Livore conſumi, exedi
Exercere odium, iracundiam
Odiſſe fratrem, tacito ſub pectoris antro, Odiſſe
Odio proſequi
Parum favere
Proſperum invidere ſucceſſum

Exercere aliquem odiis, Virg.
Prælatos ſeu in dignitate conſtitutos voraciſſima circumlambit invidiæ flamma

Envious, Wicked, Malicious.

Æmulus, Æmulator
Zelotes, ζηλώτης, Zoilus
Oſor, Exoſor, Invidus
Lividus, metaph. Invidioſus
Criticus, Inſectator
Calumniator, Obtrectator
Vitupero, Vituperator

Envy, Hatred, Spite.

Livor, Odium. Invidia
Invidentia, **Ill will.**
Zelus, Simultas
Loligo pro invidia ponitur
Rancor in eadem reperitur ſignificatione, quamvis à pleriſque barbarum cenſeatur
Abiit de corpore livor
Invidia nullum magis tormentum
Siculi invenêre tyranni quod ſuum torqueat authorem

to Environ, or Compaſſe about with ditch or trench.

Civitatem ferè collapſam egregiis foſſis, turribus, ac propugnaculis munire
Foſſis binis cingere
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus foſſis egregiè munire
Cœtu cingere locum
¶ Ducere foſſam, foſſam. Circundare foſſam, [illegible]tam

Amictu cinctus
Obſcuro aëre ſeptus

to Environ, or Compaſſe about with walls.

Muros vel murum ducere, extruere
Muro cingere urbem, Livius
Mœnibus includere ſuburbium
Armare, munire oppidum muro
Ducere mœnia. Virg.
Jacere mœnia, muros.
Circundedit nova mœnia oppido
Muro concludere
Murum circumducere
Murum objicere, opponere
Murum addere, ἐπιτειχίζειν

an Epitaph.

Epitaphium
Lapis inſcriptis ſtat ſuper oſſa notis
Lapis carmen habet
Signatum carmine ſaxum
Nomen in marmore ſculptum
Tumulò ſuper addere carmen
Inſculpere nomen defuncti
Nomina ſcripta tenet tumulus
Inſcribere marmora notis

Equally, vide Likewiſe.

Equity.

Æquitas
Æquum & bonum
Ἐπιείκεια, Juſtitia
Adraſtea pro juſtitia ponitur
Æqua gerens rectam quæ librat pondere lancem
Juſtitia immota, firma, tenaxque manu.

to Erre, vide to faile and to go out of the way.

an Errour in opinion, a fault in writing.

Error, Erratum
Παραφορά, Falſa opinio
Hallucinatio, Dormitantia
Menda, dæ, & Mendum, di
Culpa, Noxa
Delictum

to Eſcape, to Fly away, to Avoyd.

Evadere, Elabi
Fuga dilabi, Aufugere
Ἐκφυγεῖν, ὑπεκφεύγειν
Subterfugere, Subterlabi
Erumpere, effugere
Evolare pœnas, vel ex ſervitute
Pedibus ſalutem quærere
Ἀποφεύγειν ἐκλιπόντας
Spem in pedibus ponere
Evolare, periculum effugere, ut piſces
Λίνα & retia, apud Euſtath. in 3. Iliados παροιμιακῶς ponitur
Fractis vinculis pœnam evadere
¶ Subducere ſe, ſubtrahere oculis: abdere, abſtrudere auferre è conſpectu. διεξάγειν
Sentim ſe ſubripere, **to ſlip away,** Terent.
Hinc vos amolimini, nam mihi impedimentum eſtis
Faceſſite hinc. Vide **to flie away.**

to Eſcape or paſſe without danger.

Extollere caput
Ex malis emergere
Cum ſarcinis enatare
Tranſmittere diſcrimen
Effugere, evadere periculum

Excutere cervice ſecurim. Virg.

to Eſchew, to avoid to decline to bend from.

Cavere, ἀλεείνειν
Fugere, Vitare
Declinare, Effugere
Præterire, apud Terent.
Elabi, Evadere
Cautius aſpergine viperina vitare
Evitare, Abhorrere
Fugitare provinciam
Deflectere
Defugere authoritatem, munus
Præcavere cum magna diligentia
Devitare, Vitando declinare
Subterfugere laborem
Decedere cum dativo, apud Cæſarem
Quibus ita interdictum eſt, iis omnes decedunt, aditumque & ſermonem fugiunt

to Eſchew, or to avoid ill company.

Improba peſtiferi fugere commercia cœtus. Eraſmus.
Talis enim quiſque ſit cum qualibus agit familiaritatem
Fugere conſortia pravorum
Malis non congredi
Abſtinere ab iis quibus caudæ ſunt nigriores
Malorum declinare conſortium
Cum pravis & diſcolis rationem non habere
Revocare ſe ab omni malorum virorum contagio
Syrenum cantus, Circes pocula, & Veniris ſævas effugere blanditias. Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Eſpecially, Chiefly, Principally.

Maximè, μάλιστα
Præſertim, Præcipuè
Ut qui maximè, Quam maximè
Potiſſimùm, & Potiſſimè
Impenſius, pro multò magis
Σπουδαιότερον

to eſteem, or to ſet by.

Æſtimare, Judicare, νομίζειν
Ducere, apud Cic. ἄγειν
Pendere, med. cor. cum genitivis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro eſtimare
Ποιεῖσθαι, Metiri
Ponere, apud Terent.
Cenſere, Putare
Reputare, Exiſtimare

to Eſteeme greatly,

Magni inſtar numinis aliquem habere
Magno in precio habere
Plurimi facere
Mgni pendere, habere
Mirari aliquem
Magni ducere
Magni ſeu maximi æſtimare
Suſpicere, Revereri
Magni facere, magnificare
Μεγαλαύνειν, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι
Eximium habere. Exoſculari. Vide to Weigh.

to be Eſteemed, or much ſet by, in great Eſtimation.

Magni fieri. In pretio haberi, eſſe.
Magnæ exiſtimationis eſſe
Plurimi fieri, Cenſeri
Haberi in numero
Maximo in precio eſſe
Haberi magni, Clarere
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes
Reliquos majeſtate ſuperare
Eſſe in exiſtimatione, in numero
Florere authoritate, gloria rerum geſtarum, honoribus
Circumfluere, fluere gloria Saluſt. Fluere, Vigere.
Digitis denotari
Eſſe numero, & haberi numero
Habere nomen
In gratia eſſe, apud Cic.
Ferire ſydera laude, Hor.
Inter homines cœleſte quoddam numen agere
Nomen æthereas aduſque nubes ferre.
Sermone hominum celebrari
Summa gloria fruiſci, apud Gell.
A ſummis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi

greatly Eſteemed, much ſet by, Famous, Renowned.

Clariſſimi nominis
Fama celebratus
Magnæ dignitatis, & authoritatis
Summæ authoritatis
Clarus. Nobilis
Celeber, celebratus
Gravis, & honoratus apud ſuos
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi poſſit
Feriens ſydera laude, apud Hor.
Qui eſt in magno nomine & gloria

Δοξαζόμενος
Primæ authoritatis
Primi nominis
Primæ notæ, famatus
Exiſtimatus, Gell.
Eximius vir, Gratioſus
Honoratus, Inſignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate clara ponitur
Qui in ore viget omnium
Magnæ eſtimationis. Ἀοίδιμος
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica
Gravitatem comitate pulcherrima conditam præ ſe ferens
Cujus incredibilis eſt apud Cæſaream Majeſtatem, regiam celſitudinem, tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur α & ω
Cujus ſententia apud N. Oraculi pondus habet
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo eſſe dicitur Ciceroni, vide renowned

to Eſteeme as nothing, vide to ſet nought by.

to Eſteeme, or think, vide to Suppoſe.

to be Even with, vide to Recompence, and Revenge

the Evening

Serum diei, Veſper, Veſperum
Ἑσπέρα fem. ſubſtantivum
Occaſus, Tempus occiduum
Veſpertinum crepuſculum
Veſpera pro eodem, apud divum Auguſtinum legimus

in the Evening late.

Veſperi, ἑσπέρας, ὀψίας
Veſper, Sero, Tardè
Serum, Serotinum tempus
Sub tenebras
Die jam veſperato ſoli
Sub obſcuræ tenebroſa crepuſcula noctis; traherent quum ſera crepuſcula noctem
Circa veſpertinum crepuſculum
Περὶ δείλην ἑσπέραν
Nocte incipiente, ἀρχομένης νυκτός
Cadentibus umbris
Jam radios ſole tegente ſuos
Prima nocte, περὶ πρώτην νύκτα
Die ſe inclinante. Twylight
Præcipitante ſe jam ſole, ruente
Prima Veſpera, cum adhuc lux dubia
Sub noctem
Proximus æthereas Titan abiturus in undas
Devexó propior fit veſper Olympo
Fuſco heſperus ibat equo
Jamque ſuos vultus ſol condidit
Ad prima crepuſcula, ſub noctem
Sera rubens accendit lumina veſper
Cœruleis Titan cum jam demergeretur undis
Sub horrentes quum Titan pergeret umbras
Sed in multam noctem, vel ad multam noctem, in profundam noctem, ut eſt apud Cic. Late in the Night,
Obſcura media nocte
Quum medio curſus nox atra tenebat, flexaque tarda pigri plauſtra Boötis erant

Every where, all over.

Ubique, Ubique gentium
Ubi locorum, Ubilibet
Nuſquam non, Paſſim
Ἑκασταχοῦ, πανταχοῦ
Apud gentes omnes
Omni in loco, in quolibet loco

Everlaſting, for ever.

Immortale, Perpetuum
Sempiternum, indiſſolubile
Æternum, Æviternum, Perenne
Et cedro dignum Worthy to remain for ever, vide Age

Everlaſtingly.

Æternùm, & Æterné, adverbium
In perpetuum
In ſempiternum, Perpetim
In ævum, Omne per ævum
Omne ad tempus
In æternum, εἰς αἰῶνα
Duæ ſunt ubique dictiones cùm in accuſativo conſtruitur ideoque neceſſariò ſeparandæ

an Everlaſting, perpetual, and immortall renown or fame.

Nomen ab omni temporis injuria vindicare
Propagare nomen æternitate

Cen-

Conſtituere memoriā perpetuam generi ſuo
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere. Maximam gloriæ famam poſteris relinquere
Editis operibus ac eruditione immortalitatem parare
Nomen dare gloriæ ſempiternæ
Conſecrare memoriam nominis ſui ampliſſimis monumentis
Sempiternæ hominum memoriæ conſecrare. Illa vita eſt tua quæ vigebit memoria ſæculorum omnium.
Perpetua tui erit memoria
Ibit in ſæcula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non niſi magno paratur ſudore
Admirationem ſui poſteris relinquere
Monumentum æternum relinquere
Nunquam intermoriturum famæ decus ſibi parare
Cicero: Cujus ingenium variosque ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit
Eruditiſſimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Nomen ad poſteros tranſmittere
Famæ immortalitatem conſequi
Haud illaudati nominis æternitatem comparare

Evident or plain

Evidens, planus
Manifeſtus, Apertus
Expeditus, Lucidus
Luculentus, perſpicuus

In promptu. vide **Plain**.

Evidently, vide **clearly**.

Evill ſpirits.

Spiritus deceptorii
Cacodemones
Seductores, fallaces ſpiritus
Mali genii πνεύματα πλάνα
Maligni ſpiritus. Vide **Fayries**.

an Evill man, vide **an ill man**.

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly and Artificially.

Affabre. med. cor. τύχῃ
Faberrimè, Exactè
Elaborate, Accuratè.
Optimè, Artificioſè
Graphicè, γραφικῶς
Perfectè, planè
Pulchrè, Inſigniter
Nobiliter, Decorè
Non infabrè, apud Livium
Ad normam factum
Ad regulam reſpondens
Ornatè, politè, Perpolitè
Conſummatè, Conquiſitè
Abſolutè, Exquiſitè
Ingenio præſtanti & eruditione perfecta
Terque quatèrque
Ad libellum
Ad amuſſim, ἀκριβῶς
Ad perpendiculum
Summa cura, Summo ſtudio
Antiquo opere & ſummo artificio factum. Cic.

to Examine, to diſcerne, and to dec de a matter.

Tractare, verſare cauſam
Cauſam, negotium aliquod diſcutere, excutere, expedire
Diſcernere, Eventilare
Conſiderare, Expendere
Inſpicere, Putare rem.
C Decidere, tranſigere cauſam
Definere, ſtatuere, decernere, proferre, ferre ſententiam
Judicare de negotio
Arbitrari Juriſconſultis dicitur
Cauſam agere, agitare, dicere
Cauſam alicui adjudicare, apud Ciceronem
Sententiam dicere litis partibus
Determinare, judicare cauſam
Litis nodum Tinedia bipenni diſſecare
Nodum expedire
Anfractus litium antiquare, pro extinguere
Litem, cauſam componere
Sedare controverſiam
Dirimere controverſiam, litem
Διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα
Dijudicare

to Examine exactly, to conſider diligently, to weigh the matter well.

Conſilia eventis ponderare Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere
In mente, cogitatione verſare
Secum cogitare, ponderare, æſtimare, metiri, dijudicare
Rem recta reputare via
Diſcutere æquitatem, quid verius æquiuſque ſit, expendere
Inire cum ratione aliquid, Terent.

Se-

Secum volvere, Virg.
Cæcoſque volutat Eventus animo ſecum
Deſpicere aliquid acie mentis,
Perpendere rem tota veritate
Cognoſcere cauſam, vel de cauſa eſt jus, cauſæ diſcutere, ut tandem dijudicetur
Ungues arrodere.
Diſpicere quid è re propria ſit
Altius conſiderare
Proprius inſpicere, examinare, perpendere, caput ſcabere
In nocte conſilium, aurora; ubi craſtina ſurgat conſultare
Ruminare, ſeu emandere negotium
Ἀναμασᾶσθαι τὸ πρᾶγμα, habent proverbia
Reſolvere animo, mente
Etiam atque etiam expendere
Conſiderare animo, Συλλογίζεσθαι
Movere animo, apud Virg. pro cogitare
Attentius accuratiuſq; conſiderare
Studioſe meditari
Capere deliberationē, Cic.
to conſult or deliberate.
Exquiſita cura, ſummo ſtudio penſitare
Revocare rationem ad veritatem, rem ad rationem
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere
Non ſtatim decernere, ſed mora interpoſita
Expendere probè, non oſcitanter, ad Critolai libram
Cogitationum fluxus ac refluxus ſuſtinere
Magna cogitationum tempeſtate fluctuare. **full of ſorrow or penſivenſs.**

Morari in re aliqua ſollicite
Omnia diligenter & exacte diſcernere, graviſſimoque judicio tanquam trutina ponderare
Scrutari diligenter ſecretiores ſenſuum receſſus
Lente conſultare
Præmeditari
Amplius, diu deliberare
Subinde retractare;
Rationes trahere, Saluſt.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to excell, to Paſs, to be more excellent.

Præſtare, Anteſtare, Excellere
Προέχειν, Præcellere
Διαφέρειν Excellere
Anteccedere
Præire, Anteire
Antecellere, Prænitere
Præpollere, Superare
Vincere, Præeminere
Supereminere, Fl rere
Ante eſſe, apud Saluſt.
Præcedere, Tranſcedere
Primas tenere πρωτεύειν
Primas obtinere ſeu principatum
Palmam tenere. Præcurrere
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere
Præcipuum eſſe
Arcem tenere
Primam obtinere laudem
Multis paraſangis præcurrere
Primas referre
Τὰ πρωτεῖα φέρειν
Equis (ut aiunt) albis præcedere, præcurrere
Longe vincere
Longo intervallo præcedere, anteire, præire, præcurrere
Omnes procul à tergo relinquere

Antegredior
Nulli aut nemini cedere
Antecedere honore, ætate, uſu rerum
Concedere nemini in literarum experientia
Partes habere priores
Parem non habere
Vincere acta patris
Multis partibus ſuperiorem eſſe
Primum mereri locum
Palmam magno eruditorum omnium conſenſu præripere
Neminem ſuorum non ſuperare
Principem ubique tenere locum
Nullum habere ſecundum
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens, Præcellens,
Præpollens, Prænitens
Præſtans, Eximius
Illuſtris, Egregius.
Perſpicuus, Inſignis
Inclytus.

Excellently, Paſſingly, Nobly, Princely.

Feſtivè, Feſtiviter,
Regaliter, Magnificè
Μεγαλείως Maximè
Excellentiſſimè, Excellenter
Egregiè, κάλλιστα
Singulariter, præcipuè
Eximiè, Inſigniter
Oppidò, Mirè
Unicè, Apprimè
Mirificè, θαυμαστῶς
Honeſtè, Honeſtiſſimè
Pulchre, ...

to Except.

Contra aliquos excipere
Excludere, ἐκκλείειν
Cavere, Præſcribere
Exceptionem dare cum dativo, pro excipere

Des-

Demere. Tollere
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Excepted.

Exceptus, Exemptus
Poſthabitus, Omiſſus

Exchangers, vide Bankers.

to Excommunicate, vide to curſe,

to Excuſe or diſcharge himſelf.

Diluere crimen, Objectum, Purgare ſe
Ἀπολυεσθαι τὴν αἰτίαν
Dicere cauſam, apud Terent
Propulſare, refellere accuſationem
Ἀπολογεῖσθαι
Abſtergere adſperſam labem
Ἀποτρίβεσθαι κατηγορίαν
Fucis, miris coloribus, factum excuſare. Crimen excuſare lachrymis
Infamiam, maculam delere
Delere turpitudinem
Apud Judicem ſe defendere
Inhumanitatis labeculam purgare, aſpurgare
Intentatum falſo crimen pellere
Demoliri culpam de ſe
Culpam conferre in ætatem in alios conſultores
Gravem infamiam eluere, falſam ſuſpicionem tollere
Extricare ſe, Expedire
Exſolvere, Excutere, Vindicare
Adſerere, Abſolvere
Omni ſe turba evolvere
Abducere à moleſtiis, angoribus, ſollicitudine ſeſe apud Cic.
Curam dimittere, poſtponere, abjicere
Occupatione aliena ſe relaxare
Avocare animum à negotio omni
Grave curarum onus abjicere
Conſtruuntur fere omnia cum accuſativo perſonæ, & ablativo rei, ut curis, laqueis, negotiis.
¶ Et retibus elabi. Periculum effugere, declinare
Evitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma
Ἐκλεῖσαι, ἐκπεφεύγειν
Aſtutè elabi. Elabi ex hoſtibus. Ex periculo. διαπεσεῖν
Eluctari, Evadere. Vide to eſcape out of danger, and to purge.

an Excuſe, or Purgation.

Excuſatio, πρόφασις
Purgatio, Prætextus & prætextum in neutro genere, apud Sueton. Color.
Rima idonea per quam elabi quis poſſit, id eſt, excuſatio
Fucus, Velamen
Cauſatio, αἰτία
Obtentus, apud Tacit.
Occaſio, προσκάλυμμα

to Execute his charge, vide to Doe.

to Execute, or to doe an Execution.

Exequi, Perficere ἐπιτελεῖν
Executioni mandare
Facere obſervare
Sine diſſimulatione tradere effectui.

to give a good Example.

Rectis moribus hortari ad ſtudii æmulationem
Exemplum præbere bonorum operum, apud Paul.
Populo omnis ſanctimoniæ & pietatis exemplum præferre
In exemplum aliis prælucere
Formam bonæ vitæ præbere
Omnibus abſolutum quoddam exemplar exhibere, unde omnes omnium virtutum formam ſibi petere poſſunt
Forma eſſe debemus cæteris non ſolum in opere, ſed etiam in ſermone, Ambroſ.
Formare & erudire aliquem exemplis, to give an example,
Immortale poſteris imitandi exemplar relinquere
Exemplum tradere
Vitæ bonæ exemplis, ſternere viam ad virtutes

to give an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis. Ber.
Pravis moribus aliorum nocere exemplo, i. moribus pervertere ac exemplis, pernicioſa ſecularibus præbere exempla
Trahere e perniciem exemplo
¶ A re optima peſſimum juxta ac pernicioſum ſufferre exemplum, inſanire eſt
Res eſt futura graviſſimi pernicioſiſſimique exempli, ſi contra magiſtratum prælatumve inferiorem ſinamus obedientiam ſubtrahere, arma ſumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum ſeu exemplar, vel rectè vivendi formam ſumere, petere, capere, demere de te, apud Terent.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum
Proponere, ſtatuere exemplum alicujus ſibi
Commovent aliorũ exempla
Res geſtas in exemplum trahere
Edere exemplum in aliquem eſt aliis documento eſſe, to puniſh one for to be an example to others.
In exemplum aliorum punire
Edere cruciatum, Cæſar.
In eos omnia exempla, cruciatuſque edere, & apud Terent.
Uterque in te exempla edent, i. alii de te exemplum capient
Natura comparatum videmus, ut ſubditorum multitudo, magna ex parte, principis ſui mores tanquã exemplarẽ quandam imaginem ſpectet, ſeque ad illos formare ſtudeat. Chryſoſt.

Exempt from Subſidy, vide free from Cuſtome.

to Exerciſe, or Practiſe himſelfe.

Exercere ſe, ingeniumque ſuum
Verſari in aliquâ arte
Volutare
Conſuetudinem atque exercitationem capere, factitare, colere, agitare
Aſſiduum penequе totum in re aliqua eſſe
Ingenium corpore exercere, Saluſt. hoc re ipſa exhibere, quod quis didicerit

an Exerciſe.

Exercitium, Opus
Munus, Functio
Exercitatio, Ars
Ludus, Studium
Induſtria, Agitatio

to Exhort, to Admoniſh, to Counſell.

Monere aliquẽ reſipiſcentiæ
Admonere, Commonere
Commonefacere
Commonere aliquem officii ſui
Formare monitis, conſilio
Memoriam facere
Suadere, παραγγέλλειν
Hortari, Adhortari
Cohortari, Exhortari

Exiled, vide Baniſhed.

contrary to my Expectation, vide otherwiſe &c.

expedient, vide profitable.

Expences, Coſts, or Charges.

Sumptus, Impendia
Expenſæ, ἀναλώματα
Impenſa, δαπάνη, ἀφορμή
¶ Emere victum annuum, pro quo vulgus inepte dicens Emere expenſas

Experience the Schoolmaſter of many things.

Expert, vide wiſe.

an Expoſition, or interpretation.

Explanatio, Enucleatio
Expoſitio, Enodatio
Explicatio, Elucidatio
Interpretamentum
Gloſſa, Gloſſemata
Declaratio, Enarratio, Exegeſis

to Expound, or to make to underſtand

Explanare, Enodare
Ediſſerere, Enucleare
Explicare, Exponere
Diſcutere tenebras, caliginem, metaphor.
Rem omnẽ pandere, ordine
Subjicere rem oculis, pro apertè explicare, Expedire
Obſcuris lucem inferre
Griphum diſſolvere
Oculis effuſas tenebras aperire, apud Alciat. Utrumque
Declarare, Interpretari
Elucidare, Aperire
Ἐκμυελίζειν ãmedullare, metaph
Solvere, Enodare
Enarrare, apud Cic.
Commentari, to declare by reaſon

not able to Expreſſe.

to Extend, to enlarge, vide to ſpread abroad.

to Extenuate, vide diminiſh.

to Extoll, vide to praiſe.

F

a Fable.

FAbula, Apologus
Commentum, Fabella

a Face, a Viſage.

Vultus, Facies, ei
Facies improba, cadaveroſa peregrina
Vultus ſeveros indumere
Frons tranquilla, ſerena

to hide, to cover the face or viſage.

Vultum tegere
Velare, Condere
Abſcondere, abdere
Celare, Premere
Protegere ora dextra
Manus oculis opponere

a diſſembling face.

Vultus ſimulatione ſuſtinetur
Aliud vultu ſignificatur, Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu
Diſſentit animus à vultu
Animi ſenſum vultus occultat
Veram imaginem animi vultus non præfert
Senſus animi cum ſpecie vultus minime congruit

before the face, vide in the preſence.

an hainous fact, vide offence.

to fail, to erre, to miſſe, to go aſtray.

Errare, Labi, Aberrare
Falli Hallucinari
Succumbere culpæ
Deviare, Divertere
Nebula erroris circunduci
Exorbitare, ἐξοχεῖσθαι
Rabie erroris agi
Cæcutire, falli judicio
Agi erroribus
Teneri, Decipi errore
Cadere, Decedere via
Deflectere à via regia
Delirare, Extra callem eſſe
Graviter cadere, Digredi
Longe digredi, Impingere
Aberrare toto cœlo, tota via

Τῆς πόλιν ὁδοῦ ἁμαρτάνειν
Ἐκτρέπεσθαι Deflectere iter.
Opinione, ſenſu, atque animi judicio falli
Longè divertere, ἐξαμαρτάνειν
Animo aberrare, duci errore
Γνώμης ἐξίστασθαι
Aberrare, à veritatis limitibus, Cicero.
A curſu rectæ rationis abſtrahi
Dormitare
Decidere archetypo. Plin. pro aberrare ab exemplari

to faile or miſſe in the beginning, vide beginning.

a fainting, vide ſwooning.

a faint heart, vide a baſe mind.

a faire, a mart, a market.

Forum, ἀγορά
Emporium, locus mercatus, & nundinarium
Forum venalium
Πανηγύριον, Nundinæ
Conventus publicus
Mercatus pro loco, apud Livium, & Ciceronem.

faire, welfavoured, beautifull.

Formoſus, εὔμορφος
Pulcher, venuſtus,
Elegans, Singulari pulchritudine præditus
Decorus facie, Specioſus
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens
Specie valens
Eleganti forma præditus
Καλλίμορφος
Solinus de Alexandro magno: Latis erat oculis, & illuſtribus malis ad gratiam rubeſcentibus, reliquis corporis lineamentis non ſine majeſtate quadam decorus
Eximia quadam forma vel ſpecie
Nireus, Paris Homericus, pulcherrimus
Cum ipſa Venere certans
Forma ſupra hominem auguſtiore
Talis proverb. ex ovo prodiiſſe dicitur. ſicut Herculis clypeus, proverb. de re pulcherrima & variis ornamentis inſigni. Alciatus
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma.
vide, welfavoured.

fairneſſe, comlineſſe, vide handſomneſſe

fayries, Nymphs, or Spirits.

Lemures, Larvæ
Mormo, facie monſtroſa mulier
Μορμώ
Stryx, tametſi alii avem eſſe contendant exugentem ſanguinem
Maniæ, μανίαι
Maniolæ, Mommæ, μομμώ
Genii. Tutelares. Lares. Diales. Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci
Striges, Lemuria
Lamiæ, Umbræ Plutonides
Monſtra profundi
Orci ſatellitium, numina Tartarei manes
Dii in feri, monſtroſi
Bacucci dicebantur veteribus
Terribiles viſu formæ
Poëtarum tum figmenta, tum

tum etiam hominum revera ſunt terriculamenta
Sunt etiam ſpecies mortuorum
Noctium occurſacula
Sepulchrorũ terriculamenta, Spirits.
Buſtorum formidamina
Eſt & genus dæmonum bonorum atque uſu hominum gaudens, nilque mali inferens
Hujus ſortis traduntur eſſe Eudæmones, Sylvani
Sylvarum numina, Sylvicolæ, cornigeri, ſemicapri
Satyri, bicornes
Fauni, hircipedes. Faunorum prodigioſa cohors, de quibus apud diverſos diverſa leguntur.
Et Dryades, ac Hamadryades
Nymphæ ſylvarum
Naides, nymphæ fontium vel fluviorum
Panici, dii ſylveſtres: Panes
Oreades montium noctivagi, monticolæ, Cæruleæ natæ
Nereides. Nymphæ marinæ
Inſuper puerorum terricumenta ſunt

Faithfull, truſty, true-hearted, ſure.

Fidus, Fidelis, Pilades
Theſeus, Achates
Homo antiqua, cana fide
Certus amicus, valde fidus
Id tibi ero quod olim Theſeus Herculi, aut Achates Æneæ,

to fall or ſlide down upon the ground.

Cadere, Ruere, Labi
Delabi, Prælabi
Prolabi, Collabi
Succumbere, Procidere
Succidere, defluere ad terrã
Labaſcere
Graviter ad terram pondere vaſto concidit
Cadere in Hoſtes. Pronuſque magiſter volvitur in caput
Aſſiduo pigram pulſat humum
Collapſa ſunt membra
Concidere, πίπτειν, Decidere
Petere terram. Omnium genibus veſtigiiſque provolvi
Abjicere ſe ad pedes alicujus
Prolabi in terram

to fall down, vide to periſh or decay.

the falling ſickneſſe.

Morbus comitialis, Divinus
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teſte) dicunt
Morbus Herculaneus, quod eo Hercules laboraſſe dicitur
Ἡράκλειος νόσος, morbus Herculeus, Major morbus
Morbus S. Valentini, Cornelii.
Morbus caducus, à cadendo
Epilepſia, ἐπιληψία apud Græcos
Epilentia barbara vox

Falſe, unjuſt, untrue.

Falſus, Fallax. Infidelis
Infidus, Injuſtus, Doloſus
Aſtutus, Pervicax, Furtivus
Fraudulentus, Vafer
Verſutus, Subdolus
Verſipellis, Callidus
Mendax, Bilinguis.

falſe, forſworne, diſloyall.

Perfidus, Fœdifragus
Contemptor æqui
Thrax à moribus gentis perfidæ quæ fœdera neſcit
Iniquus, Sceleratus
Improbus, Injuſtus
Cui nec ara, nec fides
Pœnus, Punicus
Perfidioſus, Perjurus
Græca fide omnia agens.
Falſæ perjuria linguæ.
Vide Inconſtant.

Falſly, Deceitfully.

Fraudulenter, Fallaciter
Deceptoriè, Doloſè
Per impoſturam
Κατηλιὼς
Per fraudem, Captioſè.

Falſhood Guile, or Deceit.

Perfidia Punica,
Subdola Francigenarum levitas
Inconſtantia, fallacia
Fides Græca, Punica

to falſifie, to Counterfet.

Adulterare, Vitiare, δολοῦν
Fucare colorem
Corrumpere, quod Barbari dicunt falſare
Argentum auro confundere apud Plin.
Æri miſcere, ornare, adulterare, & verbum Ærare
Monetam elevare, immutare
Et præter valorem æſtimare
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falſo deſcribere, **to make a falſe reckoning.**

falſified, Counterfeit.

Fucatum Adulteratum,
Fallax, Fucoſum

Fucatum, non ſincerum
Mendax & fictum

falſified, and counterfeit Gold.

Aurum adulterinum, adulteratum, falſum, κίβδηλον
Subæratum
Παράσημον
Immutitium
Reprobum

fame, bruit, rumor, or report.

Fama & famen
Volat, volitat, refert, it, ruit
Pervolat, Vulgatur, Vagatur
Serpit per Agmina Murmur
Φήμη Dictum populare
Sermo hominum
Rumor. Rumuſculos ſerere, ſpargere
Diſſeminatus diſperſuſque ſermo ſine certo authore
Ἀδέσποτος λόγος
Facula vulgi s
Incerta opinio
Fama dubia

Familiar.

Familiaris, Domeſticus
Conjunctus, Converſatus

famine, vide Hunger.

famous, Renowned.

Spectatus, Celebris
Celeberrimi nominis, vel celebrati
Excellens, Egregius, Eximius
Amplus, Perſpicuus
Divulgatus, Clarus
Optimæ famæ, opinionis
Boni nominis, Inſignis
Magnæ authoritatis
Famoſus tam in bonũ quam in malum
Præclarus Inſignitus
Magnæ famæ, Clarior Alcide
Cymbalum mundi. Cœli filius
Fama ſuper æthera notus. Virg.
Cujus gloria quàm latiſſimè patet
Rebus geſtis gloriam majorum ſuorum obſcurans
In Germania, Italia celebratus
Sublimi feriens vertice ſydera, Hor.
Laus cujus ſyderis ſurgit adusque polos
Primæ notæ, a great Lord.
Haudquaquam poſt emi nominis
Virtutibus, vitæ integritate, morum ſuavitate, probitate inſignis
Præclaræ famæ
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate ubique terrarum notus
Famigeratus, Nominatus, Nominatiſſimus, in ſacris Bibliis paſſim obvia
Περιβόητος, πολυθρύλλητος

to become famous vide to get a good name,

a fan for to winnow.

Vannus, λίκνος à quo diminutivum Vallus
Cribrum cereale
Ventilabrum, etiam eſt inſtrumentum quo grana repurgantur à paleis
Capiſterium vel Scaphiſterium
Σκαφίς, ut Georgius Merula ſcribit, genus vaſis ruſtici ad expurgandum frumentum
In vita B. Benedicti per Gregorium deſcripta, hujus inſtrumenti fit mentio.

to fan or winnow Corn.

Vannare. Fruges purgare
Ventilare, λικμᾶν
Vannis expurgare
Eventilare, λικμίζειν
Paleas à frumento ſeparare
¶ Cribrare, Cernere

a fardel, vide a burden.

fare you well, God keep you

Vale, Valeas, Valebis, Valeto
Ἔρρωσο, Εὐτύχει
Bene valeas
Fac valeas
Proſperè valeas
Cura ut valeas
Cura valetudinem
Soſpitet te Deus
Servet te Deus
Conſervet te incolumem
Σωτὴρ ἀγαθῶν, i bonorum dator
Vale felix. Bene vale
Optimè vale & me ama
Vale pancraticè, aut ſi mavis athletice
Vale fauſtè ac feliciter ſeculi noſtri ſingulare decus
Opto interea te belliſſimè valere
Te Deus opt. max. quam diutiſſimè ſervet incolumem, ſemperque fœlicibus incrementis in majus provehat Hoſpes, varioſque vitæ circumſpice caſus, Petra cha

far off.

Eminus μακρόθεν
A longè, De longè ἄπωθεν
Procul, ἄποθεν

Hos

Hos longa referre mora eſt
Non longo diſtant curſu.

to fart or to let a ſcape.

Pedere, πέρδω. βδέω
Ventris crepitum emittere
Ventum, flatum ventris emittere
Facere, edere crepitum ventris.
Parte Poſteriore loqui
Poſtico crepitare
Dormitantibus oppedere
Animam per guttur poſterius emittere, apud Plaut.
Anima poſteriore ſuffire, vaporare alicujus nares
Tetro odore auras ſuffumigare
Vitiare odoribus auras
Agebat animam, in morte Claudii à Seneca poſitum eſt, Nam anima pro vento quoque ponitur
Conſtrictis, compreſſis naribus ſibilare

you keep your old faſhion.

Tuo more facis
Non inſolens iſtud facis
Antiquum obtines
Nil facis novi.

to faſt.

Jejunare, νηστεύειν
Inedia uti, ἀσιτεῖν
Abſtinere cibo, vel à cibo
Ventri bellum indicere

after the old faſhion vide cuſtome.

fat or fatneſſe.

Pingue, Pingudo, Pinguitudo
Adeps, στέαρ, Arvina
Sagina
Pinguedo ſupervacanea
Popa metaphoricè
Abdomen, propriè pinguedo ſpinæ adhærens
Sumen, οὖθαρ, ex capillis ſuillis.

father.

Pater, πατὴρ
Genitor, γεννήτης
Parens, Author ſobolis
Γενέτωρ.
Sator pro patre poëticum eſt, Virg.
Sator hominum atque deorũ
¶ Avi, Atavi
Patres, Progenitores
Majores, our Elders.
Priſci, veteres, veterani, vetuſti, annoſi

a fault, vide offence.

to put or lay the fault upon another.

Culpam conferre in alium
Ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον
Alteri impingere
In alium culpam rejicere, derivare crimen ſuum
Referre crimen in alium
Transferre & vertere in alium
Rejicere aliquid in quempiam
Περιτρέπεσθαι
Alium in ſuſpicionem criminis trahere, vocare
Culpam in alium transferre
Alieno imponere tergo, quæ nos cunque premunt
Alios incuſare
Crimen in alium rejicere
Conquiſitis coloribus culpam pro viribus a noliri, in alienos humeros rejicere
retrudere
¶ Suſpicionis notam expiare
Crimen diſſolvere, crimen effugere, ſive elabi ex crimine

to return to his former faults, vide to ſin againe.

to faulter in going, vide to Stumble.

to favour, to beare good-will.

Erga aliquem bene affectum eſſe
Alicui favere, ſtudere ſtare
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere
Πρὸς τινὸς εἶναι
Adeſſe, favere propoſito
Erga aliquem propenſum habere animum, εὐνοεῖν
Præbere ſe placidum
Reſpicere placato vultu
Cœptis ingentibus adſis
Conſulite & rebus ſuccurrite duris
Premere pollicem, proverb.
Impenſiſſime ſtudere alicui
Impendio favere, Suffragari
Adſpirare conatibus alicujus vel cœptis
Propendere in aliquem ornandum, evehendumque
Afflare auram alicui
Stare prò partibus alicujus
Benevolentiam erga aliquẽ habere
Linguis animiſque favere
vide to love one.

favour or good will.

Studium, Favor
Summus Favor. pro quo Horatius dixit utroque pollice
Expoſitus ad bene merendũ de aliquo animus
Animus propenſus, Ab

omni

omni invidentia alieniſſimus
Mirum quoddam erga aliquem ſtudium, gratia
Amicus & benevolus affectus
Aura quoque p o afflatu & favore ponitur, apud Virg

my Favour and good will towards you I will ſhew.

Meam in te non mediocrē, non vulgarem eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem amicitiam, benevolentiam re declarabo, oſtendam, patefaciam, teſtificabor; teſtatū apud te relinquam, tibi probabo, illuſtrabo

to be in favour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere
Omnibus probari & diligi
Emereri favores
Conciliare, inire gratiam
Acceptum reddere, to bring to favour

nothing favourable unto me.

Parum æquus mihi
Iniquior eſt mihi
Non ita bono erga me eſt animo
Parum amans mei minimeque favens
Alienum potius quàm meis partibus ſtudens
Non ad nodū ſtudioſus mei

Favourable, vide **Gentle**.

to feare, to dread to be in great feare.

Metuere, Formidare
Metu trepidare, percelli
Γλάσσειν, Trepidare
Pavere, Tremere
Contremere, Pavitare
Expaveſcere, Pavore perfundi
Accipere metum, Terent
Extimeſcere, Vereri
Paveſcere, Metu concuti
Timere, Extimere
Δείδειν, δειλιάζειν
Vereri, Horrere
Abhorrere, Horreſcere
Pavido animo eſſe, Vereri
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente
Timore percelli
Pavore contremere
Cadere mente, animo
Formidine angi, pavoribus concuti
Auribus lupum tenere, proverb. **to ſtand in great fear.**
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem
Animo conſternari
Pavor occupat artus, apud Poet.
Pavor ingruit ingens
Metu mens concidit
Timor, metus aliquē invadit

to fear, to make afraid to dread.

Terrere, Deterrere
Percellere animum, civitatem pavore movere
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere
Pavore ingenti concutere
Exterrere, Perterrere
Terrefacere, ἐκπλήσσειν
Jacere e terrore non mediocres
Exanimare metu
Pavore enecare, Terrorem jactare
Terrorem, metum incutere
Ἐμποιεῖν φόβον
Injicere pavorem, metum, formidinem, Trepidare metu
Territare, Paveſcere
Φόβους ἐπισείειν, Perterrefacere
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius
Attonitum reddere ſeu perculſum
Sævis dictis deterrere miniſque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu movere
Metu alicujus animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine.

Fear, Dread.

Timor, Pavor
Metus, Formido

Fearful, Timerous.

Formidoloſus, Meticuloſus
Trepidus, Pavidus
Timidus, Cervinus vir
Ἐλάφειος ἀνὴρ
Exanimis, Exanimatus
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaveſcens
Imbellis, Stupidus, Tremefactus
Attonitus, Tremebundus
Umbram ſuam metuens
Timidior Piſandro, Rheginis, vel Speo. Pavido fugacior agno
Abjecto ſcuto fugiens
Rhipſaſpis, ῥίψασπις
Cui mens mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus
Timidus quaſi ſub omni lapide dormit at ſcorpius
Arundinis more, ad lunæ umbram trepidans, ut eſt apud Juven.
Ad ſtrepidum aridæ veſicæ, tribus piſis immiſſis fugi-
tis

to leave off or lay down Feare.

Ore tremente ponere metū
Tollere formidinem, exutere, deponere
Terrorem percellere, expellere
Pavorē occupare, excutere
Mœſtum timorem mittere, lenire
Solvere metū corde, auferre
Abeunt redeuntque mihi, variantque timores
Formidinem deponere
Pavor oſſa reliquit
Siſtere metum. Terrorem parcellere.

without fear, vide **Stout.**

a cold feaſt.

Convivium fugale, ſobrium
Sordidus apparatus
Cæna Hecates, perparca ſcilicet & inpendio frugalis
Pſyta Bacchum
Nephalium ſacrum
Sacrum ſine fumo, tenue convivium.
Ἄκαπνος θυσία
Carnium prandium, id eſt, abſtemium, ubi vinum non bibitur
Lari, Cereri ſacrificare

to celebrate a feaſt, to keep holy day.

Feſtum Celebrare, Diem feſtum agere
Parare feſtum ſolemne
Convocare ad feſtum
Agere feſtum tempus, Agere, peragere natalem.

Feeble, vide **weak.**

to feed, to nouriſh, to bring up.

Alere, τρέφειν
Fovere, Nutrire
Suſtentare & ſuſtinere
Enutrire, Educere
Educere liberos ſumptu ſuo, labore maximo
Educere a parvulo, Terent.
Alimenta præbere, Educere
Tollere apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curioſè ab infantia nutrire
Ἀπαλύνειν

to feed, to keep beaſts in the field, to graze or to paſture.

Paſcere, Paſci
Depaſcere & depaſci
Carpere herbam, Gramina, Pabula
Herbis armenta alere
Paſcere gramine, cibo
Quadrupes graminis herbam attingit
Longum per valles paſcitur agmen cervorum
Virides armenta per herbas paſcuntur
Repetunt celeres paſcua nota greges
Equos in gramine vidi tondentes campum
Paſſim ſoluti paſcuntur campum equi
E paſtu referre oves.

feeding, meat, nouriſhment.

Alimentum, Alimonia
Nutrimentum, Τροφή
Cibus, Εἶδαρ
Commeatus, Victus
Pabulum propriè eſt cibus herbaceus pecudum, & aliorum brutorum.

fellowſhip, company.

Contubernium, convictus ſodalitas, ſodalitium, ſocietas commercium
Conſortium, & conſortio, apud Livium. Cic. Familiaritas
Conſuetudo, vide **Fraternity.**

Fellowes, vide **Companions.**

a Ferret.

Viverra quæ in cuniculos immittitur, ut prædam illiciat, γαλῆ
Muſtela ſylveſtris, ruſtica
Ictis, idis, ἴκτις pilo facieque alba eſt, ii ſub ventre referat Matrē, Matruellum, ſeu Fovinum vocant **a Pole-cat.**

Fertility, fruitfulneſſe.

Feracitas, fertilitas
Præmia telluris
Fœcunditas, Ubertas
Bonitas, apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tuſc. 2.
Terra fertilis, potens veræ glebæ

Fetters, or Shackles.

Compedes, Pedicæ med. cor.
Nervus & nervum genere neutro.
Numella, apud Plaut. Aſini vinculi genus lignei quo collum & pedes impediuntur, **a paire of ſtockes**
Boiæ, Catenæ
Manicæ, **Manicles** & alia manuum vincula quæcunque
Lora, Loramenta
Vincula, Ἁλύσεις, δεσμοὶ
Funes, Funiculi.

to Fetter, vide **to Tie.**

Few, or Little.

Pauci, rari

Infrequentes, vide **Little.**

Field, Land, Ground.

Ager, Agellus
Fundus, Arvum
Campus, Rus.
Ἀγρὸς, ἀγρίδιον
Æquor, Poëticè.

to Fire, or ſet on fire.

Tectis facem ſubdere
Ignem in ædes ejaculari
Incendium nobilis fabricæ manu propria ſtruere, Sol.
Dant clara incendia lucem
Incendia miſcere
Flammas ore vomere
Urbs igne recidit
Incendere, incendium facere
Ignem vel faces inferre, ſubjicere.

Fire.

Ignis, Rogus
Oculis juvat acribus ignis
Vulcanus, inventor pro re inventa, & Veſta pro igne Virg.
Dumque ſuas peragit Vulcanus veſtaque partes
Incendium
Flamma, φλὸξ, τὸ πῦρ

Saint Anthonies Fire.

Ignis ſacer, ignis perſicus
Ignis ſanctis Antonii
Ignis Antonius
Carbo, Carbunculus
Anthrax, Pruna
Eryſipelas, ſpecies inflaturarium ſeu ſcabiei malæ ſunt

to make a Fire.

Componere ignem
Struere Focum
Sonat accenſis ſpica focis
Curare ut focus ardeat
Ligna injicere
Focum reddere luculentum

to blow the fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare
Ignem ſufflare & conflare, utrumque apud Plin.

to ſtrike fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere
Fomite ignem elicere
Eruere, excutere ignem ex ſilice
Quærere ſemina flammæ abſtruſa in venis ſilicis
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, ſpirare, naribus auras ſulphureas ſpergere
Efflare faucibus ignem

Fiery-darts.

Igneæ faces, ignes projectiles
Tela & miſſilia ignea, ignita, ardentia, Bolides, βολίδες
Pilæ ſulphureæ, fulmineæ, Mant.
Malleoli, faſciculi ex pice & ſulphure, Cic.
Pyroboli, πύροβολοι
Hinc pyrobolarii dicti jaculatores pyrobolorum
¶ *Bolides mittere, jacere,* **to caſt fiery darts.**
Igniarios globos ad excitanda incendia, injicere, miro artificio inextinguibili quadam materia in farctos
Flammas ad culmina domus jactare
Attollit globos flammarum & ſydera lambit
Ignem & faſtigia jactant, ardentes tædas

to quench the fire.

Ignem reſtringuere
Ignem fontibus opprimere
Ardorem, ignem extinguere, reſtringuere
Incendia compeſcere

to go into a fire.

Teſtificandæ, comprobandæque quam tueare ſententiæ cauſa in ardentem rogum inſilire
In flammas ire
In caminum ignis æſtuantem ſe conjicere

to be fierce, cruel.

Crudeliter agere, Sævire
Ferocire, ἀγριαίνειν
Crudelitatem, immanitatem ſævitiam in aliquem exercere
Deſæviri, Graſſari, Ab humano ritu prorſus exulare, Solin.
Humanitatum omnem, hominẽ prorſus excutere, Cic.
Tyrannidem exercere, vide **Tyranny.**

a fierce face, or cruel countenance,

Tyrannicus aſpectus, Atrei oculi
Torvè micantia flammis lumina
Tetricus, formidabilis aſpectus
Gorgonei oculi
Tenedius homo, proverb.
Τενέδιος ἄνθρωπος

fiercely, cruelly, haſtily.

Atrociter, Ferociter
Crudeliter, Centauricè
Truci viſu, terrifico ſono vocis
Αἰνῶς Gladiatorio animo
Hoſtiliter, Inciviliter
Inhumaniter, Immaniter
Imperioſè

to

to fight, to joyne battell, to ſkirmiſh, to make war.

Certare, Decertare
Bellare, vel ri, apud Virgiliũ
Ferro rem agere, gerere
Martem experiri
Cruentum in hoſtem ſtringere ferrum
Concertare, Confligere
Immenſa Chriſtiani ſanguinis jactura bellorum tumultibus collidi
Marte totum concutiente orbem
Certamine, ferro congredi
Certamen gerere
Committere bellum
Infeſtis coire ſignis
Ad prælia venire
Venire in aciem, dimicationẽm, certamen, **to come into the field.**
Congredi cum hoſtibus
Deſcendere in prælium
Collatis ſignis & verſis gladiis depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen deſcendere
Acriter pugnare
Tanquam pro aris & focis dimicare
Ferro rem decernere, Bello contendere
Confligere, Conflictari
Belligerari, Bellare
Πολεμίζειν
Præliari, Velitari
Pugnare, πολεμεῖν
Manum conferre, Luctari
Ad manus venire, quod Græcis eſt εἰς χεῖρας ἐλθεῖν
Armis confligere, decernere
Bellum gerere, verſari, ducere
Bellũ movere, inferre, ciere
Facere, committere pugnam, prælium
Certamen, prælium, pugnam inire, **to begin the battel**
Concurrere inter ſe equites dicuntur quando manus conferunt infeſtis ſignis
Medios moriturus in hoſtes irruit
Bellum, pugnam, cædem, prælium, ſtrages edere
Mediis ſe miſcuit armis
Dimicare, Oppugnare
Arma capere, parare, exercere, capeſſere
Movere arma, conferre ſigna
Concurrere
In medias dat ſeſe acies
Aciei ſe accingere
Mavortis opus exercere
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hoſtibus, pro decernere, apud Plautum
Suis auſpiciis exercitum ductitare

a fight, a Skirmiſh, a Battel, or War.

Bellum, πόλεμος
Certamen, Conflictus,
Pugna, μάχη
Congreſſus, Arma
Bellorum procella, Prælium
Duellum non duorum tantum, ſed multorum ipſorumque exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna, Poëtice
Alias Dea Belli quæ & Pallas
Minerva, Gradivus, Bellona, Ennius
¶ Pugnæ leves, velitares
Ἀκροβολισμοὶ Velitationes
Tumultuariæ incurſiones
Excurſiones importunæ, **Skirmiſhes**
In velitationem irritare, **to provoke.**
Et leviter pugnare, laceſſere, provocare prælii cauſa
Præludere in pugna
Jaculari, ἀκροβολίζειν.

a Filberd, or a Haſelnut.

Avellana, ab Avella civitate Campaniæ
Alarea nux
Corilus, κόρυλος, arbor & fructus
Abellina
Λεπτοκάρυα Nux pontica
Nux præneſtina, ἡρακλεωτικὴ

to fill, to ſatiſfie.

Saturare, *Implere*
Ἆσαι, Exatiare
Exaturare, Complere
Latrantem, mugientem ſtomachum exſaturare
Replere, Supplere
Ad ſaturitatem uſque omnium ciborum genere explere ventrem
Ventriculum diſtendere
Χορτάζειν, ἱλᾶσαι
Satiare, Explere
Farcire, infarcire.
Ventrem ſedare, lenire latrantem
Horatius: Cum ſale panis latrantẽ ſtomachum bene leniet
Famem cibo ſolari
Nimia ſatietate diſtenditur venter
¶ Satiatus, Satietate defeſſus. **Filled.**

to fill drinke or wine, vide **to poure.**

filthy, foule, uncleane.

Fœdus, Immundus
Fœdatis crinibus
Illotus, Impurus
Fœdato vultu
Spurcus, Cœnolentus
Lutulentus, Cœnoſus
Fœdatus, *Inceſtus*, a, um
Opicus, Pollutus
Turpis, *Maculatus*
Contaminatus, *Sordidulus*
Sordidus, Collutulatus
Deſœdatus, *Inquinatus*

Ob.

Obſcœnus, Corruptus

filthineſſe, uncleanneſſe, Refuſe.

Sordes, ῥύπος
Immunditia, & es, ei
Sordities, Fæditas
Inquinamentum
Spurcitia & Spurcities
Squalor, Pedor
Illuvies, Retrimentum
¶ Rejectamentũ, Rejectanea
Quiſquiliæ, Peripſemata
¶ Ramenta, ὀρίσματα
Scobes, Raſamenta
Limaturæ, Shavings.
Ferri ramenta, Strigmenta
Decermina, omnium rerum purgationes

finally, at length, at the laſt, laſt of all.

Ultimò, Noviſſimò
Ad ultimum, Noviſſimè
Τελευταῖον
Denique, Demum
Poſtremum, Poſtremò
Ad poſtremum
Adextremum.

to finde, to Get.

Invenire adhibito conſilio propriè
Reperire caſu, fortuitò
Offendere imparatum aliquem, Cic.
Nanciſci, apud Lactantium, pro invenire
Comperire
Εὑρεῖν, ἐφευρίσκειν

fine diſhes, vide delicate meat.

a fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appoſitus, accommodatus, promptus ad omnes res
Nemo eo aptior atque commodior in omni re
In omni judicio egregius & perpolitus eſt
Summa eſt in illo ingenii ſuavitas & elegantia
Eo eſt ingenio, eo utitur ingenio, ut quidvis exequi & præſtare commode poſſit
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter, non lautè, non venuſte, non lepide, non egregie
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venuſtatem in omni re
Habet hoc à natura, ut ad quamcumque rem ſe conferret, quamcumque rem componeret, non peſſime ea perfungeretur, & ex ea cum laude diſcederet. Vide Apt.

finely, vide Trimly.

the fingers with their names.

Digitus, δάκτυλος
Digitulus, & Digitellus
Articulus pro digito, apud Ovidium in Ponto
¶ Pollex, groſſus eſt digitus, ita dictus, quod vi ac poteſtate multũ polleat. Græcis vocatur, ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος, the thumb
Hallux etiam dictus ex eo quod ſuper proximum ſaliat, ut manu conſtricta videre licet, à Græco ἅλλω ſeu ἅλλομαι
¶ Index digitus pollici proximus, à veteribus ſalutaris dictus, Græcis λιχανὸς ſeu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat, ſi deprimatur, ſilentii. Si verò levatur, faciem verſus flectatur, avertatur, receſſus indicium habeatur, the fore-finger
¶ Sequitur indicem Medius, μέσος δάκτυλος qui Græcis σφάκελος dicitur, diverſaque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis ſeu famoſus: Is enim porrectus irriſionis & contumeliæ ſignum erat, unde apud Juvenalem, Mediumque oſtenderet unguem, quod in proverbium abiit pro irriſionis nota. Dicitur præterea, impudicus; vocatur & verpus à verrendo podice. Atticis καταπύγων ſeu καταπύγης, the middle finger, or great finger.
¶ Inter medium & minimum eſt digitus, qui Medicus ſeu Medicinalis vocatur, ἰατρὸς, παράμεσος, & ab annuli geſtatione annularis dictus eſt. Græcis, δακτυλιώτης, ſeu ἐπιζώτης, & ſecundùm Politianum Miſcella; derivatur enim ad eum digitum in manu ſiniſtra nervus quidam è corde natus, ut tradunt Phyſici, the leach finger or ring finger.
¶ Sequitur Medicum ſeu Annularem μύωψ id eſt, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus uti ſolemus. Græcis dictus ὠτίτης, the little finger.

fineneſſe of ſpeech, vide Elegancy.

to finiſh, vide to end.

a firme, a ſure, vide ſtedfaſt.

th:

the firmament, vide heaven.

a fiſhpond or ſtew.

Piſcina, Vivarium
Ichthyotrophium.

a fiſher boat.

Lembus, Horia
Navigium piſcatorium
Lembunculus
Naſſa, ἀρτανίδιον Græcè

fit, vide apt.

a flapper, or a flap for winde.

Ventilabrum
Flabellum, ῥιπίδιον

flaſhing, vide lightening,

a flat hand.

Manus vel palma porrecta
Manus lata atque extenſa, explicata
¶ Contractam verò vel compreſſim manum pugnum vocamus, a fiſt, πὺξ

to flatter, to ſpeake faire

to allure with faire words.

Blandiri. Obſequi. Adblandiri
Aſſentari, Obſecundare
Arridere, Adulari
Palpare, Palpitare cũ acuſat
Paraſitari, παρασιτεῖν
Allectare, blanditiis attrahere, inducere, vitare
Delectare, Sublinere, Lenocinari per tranſlationem
Bellicere, Præmiis aliquem invitare
Lactare per tranſlat. ut, Niſi me lactaſſes amantem, Terent.
Ducere phaleratis dictis
Palpum obtrudere
Gnathonẽ agere Terentianũ
Ὑπαικάλλειν, γναθίζειν
Sublinere os. Placentia loqui
Supparaſitari
Paraſitaſtrum agere
Fumum vel fumos vendere
Oleũ vendere in Evangelio,
Κολακεύειν, κερκωπίζειν
Ἀδελφίζειν
Vitiis mollire. Oratione blandiri
Palpo percutere
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta
Thus pedere
Ἐδειπνολιζανοτὸν

a flatterer, a fleerer, a ſmel-feaſt.

Aſſentator, κόλαξ
Palpo, onis, Palpator
Palpitator, Adulator
Fumum oleumve venale habens
Gnatho, Gnathonem agens
Gnathonicus, Blandiloquus
Paraſitus παράσιτος
Ventris cauſa Gnathonicam exercens artem. Ciniflo
Adulatoris notam ferens
Oleum in auriculam ferens
Ventris cauſa, aqualiculi gratia, farciendi, nihil non agens, dicens, juxta illud Gnathonis Terentiani. Ait? aio; negat? nego.
Ficum petens, proverb.
Σῦκον αἰτεῖς. ut vulgus in hodiernum uſque loquitur he would fain have a fig.
Γλωσσογάστωρ, linguam habens venalem, Cænipetas
Aſſentatores vocat Phocylides
Παντοκόρους ἑταίρους menſipetas ſocios, illorum odas-pſallentes quorum panem comedunt, qui inquam aſſentatores in malis fovent, plerunque magnates, & quaſi pulvinar ſcabioſis illorum brachiis ſubjiciunt, loquentes placentia. Vide Allurer.

fleame, vide ſpittle.

a flitch of Bacon, vide a Gammon &c.

a Horſe-flie.

Oeſtrum, οἶστρος
Aſylus, Tabanus.

to flie, to run away, to eſcape.

Fugere, Aufugere, Avolare
Capeſſere, dare fugã, Evitare
Dare terga fugæ. Ovid.
Νῶτα διδόναι. Dorſum dare
In fugam converti, diffundi
Tergiverſari. Arripere fugã
Τὰ νῶτα μεταβάλλειν
Dare, mandare ſe fugæ
Terga dare
Fugam capere, ἀποφεύγειν
Pedem retro ferre, Dare ſe retro
Referre pedem ac retrahere
In fugam ſe coniicere, conferre, dare
Profugere
Pedibus ſalutem quærere
Celerem apparare, moliri, adornare fugam, To prepare to flee.
Meditari, Græcè βουλεύειν τὴν ἀπόδρασιν
Talaria induere
Fidere pedibus
Dare ſe in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga vincere
Fuga ſuis rebus conſulere
Fugam arripere, corripere, feſtinare, agitare, celerare, tenere, texere,

re, tentare, petere, convertere, quærere
Vela dare, metaph. pro aufugere, Virg.
Projicere vel conjicere ſe in pedes
Cavum ſive volam pedis oſtendere
Calcaneum oſtendere
Τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι
Terga vertere, frequens apud Hiſtoriographos, & in Bibliis
Poſtico diſcedere, ſibique confidere
Suffugere, **to ſlip away.**
Conferre ſe, apud Cic. pro Confugere, Proripere ſeſe conſpectu alterius
Quò nunc ſe proripit ille? apud Virg. **whither commeth he, whither ſneaketh he, or creepeth out of the way?**
Maturare fugam, apud eundem, vide **Eſcape.**

to Flie as a Bird

Volitare, πέτεσθαι
Pervolare ſublime, Altum ire interremigio alarum
Volare, Sulcare aëra
Aethereas carpere vias
Evolare, in altiſſima tollere
Pennis tolli, niti
Secare pennis æthera
Petere æthe a pennis
Stridulis alis tecta ſupervolare
Moventque per aëra pennas
Magnis clangoribus quatere alas
Pernicibus eſſe alis
Labi pennis
Cœli medio volare
Paribus niti alis
Fertur in arva volans
Celeres commovere alas
Tenues ſe ſuſtnuit Ales in auras
Pennis ſe tradere cœlo
Æthera verberat alis
Jactare, movere, vovere, agitare alas
Remis alarum inſiſtere
Allevari pennis
Alis diſtringere

to put to Flight, to drive away.

Fugere, convertere, vertere, agere in fugam
Abigere, arcere aliquē limini
Dare, agere in fugam
Pelliregno, Detrudere finibus
Fuga diſtracti, diſſipati, diſjecti, diperſi ſunt
Diſtraxit eos fuga, diſſipavit, diſjecit
Expellere, vide **to Overcome.**

to Fling, vide to ſhoot, or to caſt.

to Fling, vide to brawle.

grieved with the Flix or Lask.

Furioſus, Dyſentericus
Ventris profluvio laborans
Ventrem habens ſolutum, laxum, fluidum, liquidum
Subjacens paſſioni fluidæ egeſtionis
Cœliacus
Alvum habens ſolutam, citam, laxam, plus ſatis egerentem
¶ Ciere, ſolvere, deducere, laxare alvum, **to drive into a laſk, to make the belly looſe, or to make one goe to the ſtoole.**
Citare alvum, ſæpe laxare
Solutus in fluxum venter, vires corporis eviſcerat, Cyprian.

to flouriſh, vide to grow.

to flout, vide to mock.

a Floud.

Reſtagnatio, Æſtus
Augmentatio, incrementum fluminum, Inundatio

a Fluter, vide Piper.

a Foe, an enemy, an adverſary.

Inimicus, ἐχθρός
Hoſtis, ἐχθροδόπος
Ferus eſt nobis, nimium crudelis eſt hoſtis, nimis acerbus, acer, vehemens, ſævus, propenſus ad exitium noſtrum, in noſtram perniciem
Adverſarius, proprìe in judicio
Perduellis, apud Plaut. Æmulus
Gravis adverſarius, i. potens
Infenſiſſimus hoſtis & adverſarius
Capitalis inimicus
Infenſus, i. vehementer iratus
Infenſus, i. permoleſtus, qui alicui malum infert
Inimicitias, ſimultatem gerere, exercere, **to beare ill will.**

to foin, to prick, to ſting, to thruſt, to ſtick.

Cuſpide, gladii mucrone petere, pungere
Transfigere cervum
Punctim ferire, apud Veget
Irruere, invadere, ἐκ διόδου
φέρειν, punctim
Terebrare cavas uteri, & tentare latebras
Transfigere, transjicere trajicere, rumpere, figere, fodere, inducere, perforare pectora, latus, præcordia, viſcera, ferro, enſe, gladio, telo, haſta
Ob-

Adigere, adigere, condere, recondere, conjicere in pectus, latus, guttur, enſem, telum, ferrum
Exigere, dimittere per pectus, præcordia, ferrum, telum
Reſolvere, recludere jugulum ferro, mucrone
Jugulum abſcindere
Auferre, rumpere guttura cultro
Incumbere ferro, telo
Gladio finire dolorem
¶ Cæſim petere hoſtē, apud Liv. **to ſtrike, to cut**
Cæſim ferire, apud Virg:
Cæſim lancinare, ἐκ κατακοπῆς, i Cæſim
¶ Ictum gladio recipere, eſt repellere, & avertere, **to keep off a blow.**
Infeſtis inter ſe haſtis concurrere, **to foin nimbly**
Perforare haſta
Valida concurrere longius haſta
Exercitus Livio decurrere dicitur quando lancea certat
Validis vibrare haſtilia nervis
Aperto currere campo **To run.**

folk or people.

Plebs, Plebecula
Plebes, antiquitus, Populus
Δῆμος, Vulgus, ὄχλος.

a fold, vide a ſheep-cote.

to follow, to go after.

Comitari, Sequi, Subſequi
Inſequi, pro ſubſequi ponitur
Comitem ſe præbere vel adjungere
Παρακολουθεῖν
Adeſſe, Sectari, Aſſectari,
Aſſectari officii gratia, **for honours ſake to wait upon.**
¶ Ei ſuccedere, ſubire
Subeunt morbi triſtiſque ſenectus, Virg.

to follow his luſt, or his own mind and fancy, to doe what he will, or liſt himſelf,

Facere ut luber, ut libet, quod quis velit
Utcunque lubitum eſt animo facere
Ex animi libidine facere
Utcunque fert animus, utcunque viſum eſt agere,
αὐτογνωμονεῖν
Sequi animi impetum, ſuam voluntatem
Arbitrio ſuo vivere
Animo morem gerere
Obſequi animi deſiderio
Pro arbitratu & arbitrio ſuo facere, agere
Explere animum ſuum
Facere ingenium ſuum, Plaut
Animo obſequi ſuo
Audire ſe, pro auſcultare ſibi
Ex animi ſententia rem agere
Ex ſua facere ſententia
Suo vivere modo, apud Terent.
Prope adeſt, quum alieno more vivendum eſt mihi, ſine nunc meo me vivere interea modo
Indulgere animo, affectibus ſuis
Omnia ſua libidine, ſuiſque utilitatibus metiri, Eraſm.
Liberé vivere
Ferre vota ſua ſecum, Ovid.
Summam habere votorum, **to have his will.**
Servire, inſervire cupiditatibus, affectibus, libidini ſuæ
Suis legibus, ſibi probatis & complacitis vivere legibus
Αὐτονομεῖσθαι

to follow, to trace, to ſeek by the footſteps or traces, to imitate.

Sequi ad mores corpuſque refertur
Imitari ad mores, dicta, factaque
Sectari ad diſciplinas pertinet, unde ſecta nomen
Æmulari ſignificat etiam ſectari, & iiſdem rebus ſtudere
Indagare, Veſtigare
Veſtigia tenere
Servare veſtigia, obſervata ſequi
Veſtigia nanciſci, quærere, flectere, ſtringere, ferre, ponere, movere, relinquere
Veſtigia inſunt, ſuperſunt
Sequi pedum ſigna
Nulla videt taciti quærens veſtigia furti
Apparent ſigna notæque pedum
Inerant veſtigia ripis
Inſtare alicujus veſtigiis, Plin.
Zelari, Conſectari
Legere veſtigia, Poëticum
Inhærere veſtigiis, Inſiſtere
Sequi, inſequi veſtigia
E veſtigiis ſequi
Veſtigiis adhærere
Ἀκολουθεῖν, cum dativo
Ἐπακολουθεῖν, inſectari
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuò perfectèque ſequi
Vita exprimere
Sapere patruos, proverb. pro parentum aut veterum mores imitari
Præbere ſe imitatorē æmulumque virtutis paternæ
Moribus referre
Exemplum capere, apud Terent.
Alicujus exemplum æmulari, apud Eraſmum
Alicujus veſtigii s in gr edi

a fool, or fooliſh, unwiſe, Daffiſh.

Stultus, μωρος
Amens, Demens
Fatuus, Stolidus
Bliteus, Stupidus
Inſulſus, inſipidus
Imprudens, indoctus
Ineptus, dilirus
Hebes, Tardus
Obtuſus, Temerarius
Rationis expers, inops
Βλιτόμαμος, ἄφρων
Bœoticū ingenium, Craſſus
Infrunitus, vel per o infronitus
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors, Bardus
Excors, Morio, Idiota
Inſulſus, Blax, βλάξ
Τὸ μῦ λλαξε, qui my ſortitus eſt, in ſtultum ænigmaticè dicebatur, quod Moros Græcè, id eſt, ſtultus, primam literam græcam My habeat
Nabal. Stultior Militide, Moricho, Corœbo.
Stultior Terebintho
Inops mentis, animi
Haud ſana mentis
Mente captus
Ratione carens
Egens mente
Senſuum inops, Infatuatus
Inſipiens, Infatuatus
Animum dementia cepit

fooliſhneſſe, trifles, Toyes.

Deliramentum
Dementia, Stultitia
Delirium inſulſum
Nugimentum, Figmentum
Vaframentum, Hiberæ neniæ
Nugæ, Affaniæ, Lyræ
Nugalia. ςωμύλματα
Nugatoria, Gerræ Siculæ
Stulta blateramenta
Nugæ, neniæ fœmineæ, aniles, futiles
Gerræ muliebres, Res riſu digna
Apologus Alcinoi
Commentitium
Inanes levitates
Bullatæ nugæ, Tricæ apinæ
Fabulamenta ſomniis ſimilia
Somnia, Cæca inſomnia
Fabulæ aniles, viles, inanes, nihili, ineptæ
Vana anicularū deliramenta
Ridicula αἰσχρολογία
¶ Confarcinatis fabulamentis, ſeu glorioſis mendaciis aliquem explere

to wax fooliſh, or to become a foole.

Stulteſcere, Obbruteſcere
Se nentire, Delira fari, Lucret
De mente exire
De ſapientia excidere
Deſipere, Deſipiſcere
De rationis poteſtate exire
Ἀφραίνειν, παραινεῖν
Delirare παραγηρᾷν
Sēnibus alienari. vide to Dote

to play the foole or the Jeſter.

Agere ſtultum, morionem feſtivum, fatuum
Γελωτοποιεῖν, Præbere jocos
Movere riſum. Agere nugas
Stultis dicteriis ſilentium, ac compotationibus triſtitiam diſcutere, Eraſ
Facetias facere
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas
Facere ſe bardum, Plaut.
Stultum ſe ſimulare

to make fooliſh.

¶ Infatuare, ἐκμωραίνειν
Fatuum, dementem facere, apud Plaut.
Dementare ἀπομωραίνειν
Ex ſtulto in ſanum facere Terent. **to make one a very foole.**
Alicui farcire centones

fooliſh, unwiſe, unſavoury.

Rationis expers, parum cordatus
Corpus ſine pectore. Horat.
Nihil ultra vulgus ſapiens
Caput cerebro vacuum
Ratione carens
Excors, Vecors
Veſanus, Delirus
Imprudens, nullius judicii
Parum compos ſui
Cerebro carens
Animo parum valido, apud Sal.
Inſano cerebro
Infrunitus, ἄφρων
Mente captus
Inops mentis
Non ſanæ mentis
Stupidus, Margites
Stipes, ſine ſenſu, ſine ſapore, elinguis
Embatus, ἐμβατής
Communi ſenſu carens, apud Hor.
Vappa, metap.
Cæcus auribus, in proverb.
Communis ſenſus qui appareat oblitus

fools or jeſters.

Stulti μωροί
Moriones, Bardi
Mimi, Circulatores
Blaces, Morionem agentes
Geſticulatores
Riſus captatores
Γελωτοποιοί
Ridiculi nugatores
Scurræ, βωμολόχοι

to forbid.

Interdicere, παραγγέλλειν
Inhibere ne rem cœptam proſequamur
Prohibere ne facere incipiamus

Vetare,

Vetare, Cavere
Cavere Gravi ſena tuſcon. ſulto.

with all force and power, vide with might and main.

to hold or keep by force.

Manuū vi, juſta demere velle
Τὰ δίκα ἐν χερσί· δίκη δ' ἐν χερσί ... Heſ.
Rem vi, non judicio gerere
Frameis, & gladiis ſidem de foro, jus è tribunalibus, authoritate de rep. auferre
Lege manuum, non ex præſcripto legum rem gerere
Jus in manu reponere
Ferro quippiam dividere, decernere
Capillis, auribus, obtorto collo trahere, Vi perpellere
Centauricè, Cyclopum more facere
Rem legibus neglectis pro ſua libidine gerere

For ever, vide Everlaſting.

to Forget.

Oblivisci, Effluere
Defluere ex animo
Ire, abire in oblivionem
Capere oblivionem
Labi è memoria, è pectore
Dare ventis
Excidere ventis
Excidere alicui
Ducere oblivia vel oblivione
Poet Oblivioni dare, tradere
Vino inſcribere
In vento & rapida ſcribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere, Hor.
Delere ex animo
Ex animo revellere, ejicere
Iſtis ceris credere
Sapientiæ eſt atque magnitudinis animi oblivioni tradere irrecuperabilis rei diſpendium
Nam rerum irrecuperabilium ſumma Fœlicitas eſt oblivio. Vide to Dote.

to make forfeit, vide to confiſcate.

Forgetful.

Obliviosus, Oblivium
Immemor
Collecta oblivia damni
Non ſubeunt animo meritorum oblivia noſtro
Memoria infirma

to be forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi ſub amne
Interire à memoria hominū
Jacere in oblivione
Oblivionem veterum amicorum invehere
Longa oblivia potare
Alicujus rei memoriam omnē tollere, funditus delere
Rebus geſtis offundere oblivionem
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I have forgotten it, or it is out of my remembrance or mind.

Excidit animo, Excidit
Effugit, Oblitus ſum
Aufugit, Fugit me
Effluxit, defluxit
Cœpit me oblivio
Oblivio ſuſtulit, abſtulit illa, id eſt, penitus oblitus ſum.
Laticem omnem Lethæum aridulis ebibi faucibus
Venit in oblivionem
Oblivio intercepit
Excidit è memoria
Elapſum eſt memoria, menti, ex vel è memoria
Effluxit memoria, à liquorū fluxu ducta metaphora
Memoria excidit
Ventis & auræ mandatum
In tenues evanuit auras
Cribro excepi, non in dolio
Memoria non retinui
Inſcripſi vino
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini; mens eſt mihi debilis, iſta vix teneo. B.
Mantu. Effluxit ex animo meo
Evulſum ex omni memoria vitaq; noſtra
Nomen loci, authoris, vix ſubterfugit mihi
Fugit, exulat à pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt, i. non recordor.

to forgive, or pardon an offence.

Condonare culpam, crimē & donare, ſimplex
Relatam facere gratiam
Dare erratori veniam
Ignoſcere admiſſum
Condonare præteritū erratū, peccatū, malefacta
Tribuere veniam errori
Mittere noxam, Terent.
Remittere culpam, delictū, noxam, vulgus demittere dicit
Indulgere
Veniam dare culpæ
Offenſam demittere; ſed potius remittere
Συγγνώμην ... ut tradit B udæus
Et ab aliquo veniā petere, orare, ... eſt deprecari culpam, pœnam, noxam

Facere gratiam delicti, apud Sal.
Condonare ſupplicium, Cic.
Offenſiunculam remittere
Concedere, apud Cic.
Relaxare, Laxare, Reſolvere
Abſolvere nexum vinculi, id eſt, peccati. Dare indulgentiam, Plinius
Dare remiſſionem criminu
Ferre veniam offenſis, frequenter in ſacris literis.
Animadverſionē remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere
Sarcina ponderum prementium levare
Eximere noxæ, pœnæ.
Eximere nomen de tabulis, quod vulgò abſolvere dicimus reum
Liberare ſcelere, de crimine tollere
Impunitatem dare peccatorum

for your ſake.

Tua cauſa, Tui cauſa
Σῶν χάριν πρὸς χάριν σου
In tuam gratiam, pro quo nonnulli uſurpant has voces, Reſpectu & contemplatione tui, minus ornate.

For my ſake.

Mea vel mei cauſa
Meo vel noſtro nomine
Mea ex parte
Meis verbis
In meam gratiam
In rem noſtram

a forme, a ſhape, a ſhoomakers laſt or leaſt.

Forma, Formula
Exemplar, Typus
Figura, Archetypus

a fornace, vide Oven.

a foreſt, a park, a wood.

Saltus, Lucus, Nemus
Nemus Sylva, ὕλη
Diſtingunt (fateor) nonnulli, ſed differentia confunditur.

to forſake, to faile, to lack, to yield, to turn to the contrary part.

Deſcire, deſciſcere ἀφίςαμαι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica
Vindicare libertatem
In oppreſſionem tyrannidis arma ſumere
Novis rebus ſtudere
Revocare, redintegrare, inſtaurare amiſſam libertatem
Colla jugo ſubtrahere
Retrocedere
Rebellionem moliri, facere
Seſe recipere, vindicare in libertatem
Imperium detractare
Servitutis jugum excutere
Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre ſe ad hoſtes. Cic.
Deficere ad regem, Saluſt.
Tranſire ad hoſtes
Hinc transfuga, defector.

to forſake or reſign his office, to give over or goe from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magiſtratu, conſulatu
Defungi
Ablegare, vel abdicare ſe magiſtratu, conſulatu, functionibus, dignitate ſua nondum ad plenum functa defungi: deponere
Deponere magiſtratum
Ἀπολείπειν ἀρχὴν, ἢ παραλύειν
Longum valere jubere
Decedere de dignitate, de officio
Ab officio recedere, Cic.

to forſake, vide to leave

to foreſee, vide to perceive, circumſpect.

forſworn, vide falſe

fortreſſes, ſtrong holds or Bulwarks.

Munimenta, Munitiones
Propugnacula, ἔρυμα, ἔρυμα.
Ἐπιτειχίσματα
Fortalicia, Valla
Præſidia, Caſtella
Ἐρύματα, Caſtra
Turres, Arces
Aggeres, Septa
Refugia, loca munita
Defenſacula
Minæ murorum ingentes Virg.

fortune.

Sors, Fors
Τύχη, λάχος, Alea
Eventus, Exitus
Caſus incertus
Varietas ambiguitaſque fortunæ
Fortuna quam Budæus vocat ſtolidam ac proterviam rerum humanarum arbitram.

fortunately, vide luckily.

to try the fortune, or to adventure upon fortune.

Stare fortuna
Fortunæ ſe ſuaque permittere

Rei exitum experiri. Tentare fortunam
Fortunam periclitari, apud Cæſar.
Ἐγκυβεύειν
Venari, experiri fortunam
Jacere, jactare aleam, to hazard, to venture or to put in adventure.
Κύβον ἀναῤῥίπτειν διακυβεύειν
Sene. Quod ſors feret, æquo feramus animo
Superanda omnis fortuna ferendo eſt, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & verſanti ſe totum committere
Auræ blandienti vela pandere
Subjicere rem fortunæ
Negotii eventum fortunæ committere arbitrio
Belli virtutem, eventum experiri
Vela ventis permittere, apud Quintil.
Fluctibus dare ratem, apud Gene.
Ferri per colla, apud Virg. Ænei. pro patijus fortunæ, prout alea caſuſque temerarius tulerit, to waver in the balance of fortune.

ill fortune, grievous Adverſity.

Res, fortuna, adverſa, contraria, incommoda, infeſta, infenſa, iniqua, inimica
Gravis fortuna, reflans, adverſa
Res afflictæ
Malum, ſubſtant.
Infortunium, δυστυχία
Adverſitas
Malum Lemnium
Ogygium, Tragicum
Lerna, Ilias malorum
Calamitas, Caſus, Acerbitas
Mala malis ſuccedentia, agminatim ingruentia. &c.
Uno ex malo plura conſequuntur
Cui advenit unum, non advenit ſolum
Hinc etiam poëtis Catenati labores dicti, Vide proverb.

to have ill fortune or ill luck.

Infortunia pati, Fatis exerceri
In ſalo hujus vitæ circumſtantibus agitari procellis
Fortuna vehementer, acriter, acerbè, graviter me oppugnat, vexat, exagitat, urget, premit, gravat
Adverſis premi
Ferri in præceps, præcipitium
Conflictari incommodis multis & magnis Cic.
Malo infortunio perire
Facultatibus labi, to decay

againſt ill fortune, good Hope.

Ego ad omnes caſus, quibus humana vita ſubjecta, propoſita, expoſita eſt, patet, fortiſſum.
Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus
Firmiſſimis præſidiis conſcientiæ munitus
Res humanas præ late contemno, negligo deſpicio, aſpernor
Valet animus, firmus eſt, ſe ipſo nititur, ſua in ſeipſo præſidia ponit, à ſeipſo præſidium omne petit
Adverſus fortunæ vim, impetum conatus, injurias, tela omnia, ſeipſum corroborat
Minimum res humanæ me movent, afficiunt, perturbant
Minimum laboro de rebus humanis
Suſque deque res humanas facio, fero
Humanis caſibus, animi præſtantia, virtute, fortitudine reſiſto
Fortunæ conatibus obviam eo, occurro, objicio me fortiter atque acriter
Fretus conſcientia fortunā ſperno, contemno
Mea me contra fortunam conſcientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur, fortitudinem, firmitatem

Forthwith, vide out of hand.

Foul, vide Filthy.

to make foul, to Array filthy and ſluttiſhly, to Defile.

Contaminare, Deformare
Attaminare, μιαίνειν
Temerare, Maculare
Inquinare, Scelerare
Polluere, μολύνειν
Inficere, impiare
Coinquinare
Oblinere, metaphoricè
Violare, Sordidare
Vitiare, Collutulare
Inceſtare, Cloacare
Prophanare, Conſpurcare
Turpare, Tetrare
Deturpare, Devenuſtare
Fœdare, Defœdare
Spurcum, fœdum reddere, vel [illegible]
Gregem ſancti contagione polluere
Suffitere purpuram, Cic.
Lesbyari, λεσβιάζειν

Fowls, vide **Birds.**

to Fray, vide **to Abaſh. to feare.**

the feaſt paid for Carriage.

Naulum, Merces naulica
Portorium, & Portorium
Porthmion Græci.
Porthmeus diſſyllabum & portitor, **a Barge-man or Waterman, or a Carrier.**

a Frank benefit, vide **Benefit.**

Frantick, vide **Mad.**

a fraternity, a Brotherhood.

Contubernium, Sodalitas
Conventus, Conventiculum
Φρατρία, Græcè
A Divis paſſim apud nos cognomenta habent
Ineptiunt prorſus qui confratria vocant
Phratria enim vocabulum Græcum eſt, non deductũ à fratribus, ut autumant
Contubernales, epulones, co-epulones, ſyſſitos, ſodales ſaginandi plerumque ventris gratia ita convenientes. Græci, φράτρας vocant
Phratriarchus, φρατρίαρχος eſt præfectus, præpoſitus & princeps fratriæ, **the Deane or Warden.**
Curia ſimiliter ſignificat, **a brotherhood.**
Unde Curiales & tribunales

without [illegible] or deceit, vide without &c.

free or at Liberty, his own man.

Liber, αὐτεξούσιος
Sui juris, ſuæ poteſtatis
Suæ tutelæ, αὐτοκράτωρ
Sui arbitrii, ἐλεύθερος
Patria poteſtate ſolutus
Dominationi nullius parens
Suo jure libertateque utens
Ingenuus, Perſius. Mens à prætore receſſi

free from ſubſidie.

Virtute tua conſecutus eſt, ut nihil, nullum fructum publicè penderet, ut vectigalis non eſſet, ut eſſet immunis, ut ex eorum numero qui publicè aliquid penderent eximeretur, nihil publicè ſolveret, ut eſſet expers onerum quæ publicè imponuntur, ut nullam pecuniam in commune conferret, ut publicis oneribus vacaret, ut tributum perſolveret.

free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus moleſtiis, ſine moleſtia, cura, ſollicitudine ſum, procul abſum
Nulla meum animum paulo moleſtior, gravior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commovet, afficit cogitatio
Fruitur animus meus tranquillitate
Bene eſt, tranquille eſt, commode eſt, quies eſt, pax eſt
Tranquillitas eſt animo meo
Animo ſum ab omni moleſtia ſoluto, vacuo, libero longe ſejuncto
Dei benignitas me omni moleſtia exemit, liberavit
Ab omni moleſtia vindicavit, eripuit, disjunxit

freely without diſſembling, even as I think &c.

Ingenuè, Liberè
Ἁπλῶς, ἐλευθέρως
Ex animo, Citra fucum
Renudatis animi penetralibus
Recto pectore, Aperto pectore
Vera fronte, Simpliciter
Citra diſſimulationem
Rotundo ore, Turo

a freedome, vide **refuge and Village.**

Freſh, vide **New**

to fry, vide **Roaſt.**

a frying pan.

Sartago, Frixorium
Patella τήγανον
Frictorium, φρύγετρον

friendſhip, amity Good will.

Amicitia, φιλότης
Familiaritas, φιλία
Benevolentia, εὔνοια
Neceſſitudo, Uſus
Converſatio
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur
Sicut & Charitas à Cic. pro amicitia, & benevolentia, ac conſuetudo pro intima quadã familiaritate ponitur.
Limen pro amicitia, ut exponit Servius in Ver. Hinc, limine pelli, limine ſubmoveri
Eliminari, excludi, **To be thruſt out.**
¶ Vetus amicitia quæ ab ipſis prope cunabilis unà cum ætate accrevit, **old acquaintance.**

a friend, and acquaintance.

Amicus
Familiaris, Conjunctus
Benevolus
Charus
Quicum bene convenit
Neceſſarius

Neceſſarius ſeu potius pluraliter
Neceſſarii, amici, & quibus uti familiariter ſolemus
Conjunctiſſimus
Juratiſſimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia
Arctiſſimo, ſanctiſſimoque neceſſitudinis fœdere copulatus
Affixus lateri alicujus
Neceſſitudinis nexu tenacius aſtrictus
Quicum neceſſitudo intima atque arctiſſima
Eſt ſingulari in me benevolentia
Conſuetudine junctiſſimus, quicum maxima familiaritas intercedit
Alicui toto pectore deditus, **a hearty Friend.**
Certus, fidus amicus, proverb.

to be friends, or to uſe ones friendſhip, familiarity.

Uti quapiam familiaritate
Habere arctiſſimam vel amplam cum aliquo neceſſitudinem
Summa alicui familiaritate conjungi
Amicitiam bene vinctam habere
Uti conſuetudine
Conſuetudine, amicitia devinciri
Complecti aliquem familiaritate arcta
Continuam cum quopiam fovere familiaritatem
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi uſus multus

to Get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, benevolentiam
Conjungere, ἑνῶσαι
Devincire ſibi aliquem amicitia
Inire amicitiam
Adſciſcere amicitiam
Jungere ſe alicui fœdere amicitiæ
Inſinuare ſe in amicitiam, familiaritatem alicujus
Emereri amicos
Amicitiæ fores aperire
Jungere amicitias, familiaritatem
Officiis provocare, benevolentia allicere
Familiaritate devincire, implicare
Dare, immergere, inſinuare ſe in conſuetudinem
Captare benevolentiam, gratiam
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem
Amicitiam conciliare
Conciliare, jungere ſibi aliquem fulvo munere, id eſt, auro
In fœderis ſocietatẽ trahere
Amicitiam parere, gignere
Gratiam alicujus ſequi, eſt amicitiam ambitioſius captare, ambire, apud Cæſar.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Cic.
Et ſimiliter gratiam acquirere, conſequi ad eundem
¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, connexa ſibi pectora ſtrictiore adhuc commiſſura conglobare, Vide **to pacifie.**

to breake or to undoe Friendſhip.

Amicitiam diſſuere, ſcindere, violare, funditus evertere, deponere, extinguere labefactare, diſcindere
Solvere amicitiæ vincula
Amicitiæ teſſeram frangere, perfringere, labefactare
Scindere neceſſitudines ſanctiſſimas
¶ Inimicitias indicere, denunciare, ſuſcipere, gerere exercere, habere.

the Fringes or borders of a Garment.

Fimbriæ, κράσπεδα τά
Laciniæ, cæſuræ veſtium extremæ particulatim decoris gratia conciſæ, **fringes**, *Limbelli*
Periculamenta, *Limbi*
Limbuli φυλακτήρια
Extremitates oræ veſtium, ὤχθαι
Initia, **the hems or welts.**

From henceforth.

Deinde, ἔπειτα
Deinceps, ſub hæc
Dein, ἐντεῦθεν, *Exin*
Poſt, Poſtea, Poſteaquam, **after, afterwards, after that.**
Ubi, dum, At ubi, Simulac, Ut ſimulatque, **as ſoon as**
Ὡς δὲ τάχιστα, Simul ut Tum, proinde, apud Virg.
Interpoſito, interjecto deinde temporis ſpacio
Mox pro eodem frequens, apud Plin.
Dehinc pro deinde, apud Sal
Secundùm cum accuſativo, pro poſt, frequens eſt
Secundùm eam pugnam
Poſtea, multis labentibus annis, **a great while after.**

to be Frozen.

Gelari, apud Juven. Congelari
Gelaſcere παγῆναι
Congelaſcere, κρυσταλλοῦσθαι
Durari glacie, λαγυροῦσθαι
Gelu conſtringi, aſtringi, durari
Denſari frigore
In glaciem converti, Glaciari
Aſpe-

Aſperitate hyemis denſari. V d. **to wax hard.**

to frowne, vide **to looke Sowrely.**

froward, Crabbed, Wayward

Difficilis, δυσάρεστος
Δύσκολος μεμψίμοιρος
Moroſus, Querulus, Severus,
Queruloſus, Gravis
Moleſtus, Perverſus
Triſtis, Oneroſus
Cilicum moribus utens
Βδελυξόμενος, συγγεής
Inſuavis moribus
Αὐθέκαστος, κακοβόλος
Homo ſuorum morum
Expers ſenſus communis
Suis moribus, ſuo quodam inſtituto vivens
Difficillimis moribus
Intractabilis
Quem ne beſtiæ quidem ferre poſſent
Quem non tollerent centum Ægyptii
Injucundis, aſperis moribus
Et proverb aliter Leberide ſcabroſior vel aſperior
Thymbra victitans
Echino aſperior
Totus Echinus aſper
Et præpoſterus, perverſus homo

a fruitfull, a fertile or battle ground.

Terra ferax, Fœcunda
Optima, Luxurioſa
Καρποφόρα
Omnium ferax, Fructifica
Fertilis terra, pinguis, divites, frugifera, Læta, alma
Omnipara tellus. Sol. de Creta inſula. Larga vitis, mira ſoli indulgentia, aibi racii proventus abundantes. Idem de India, anno bis æſtatem habet, bis legit frugem
Ager Rhæticus bonis frugibus opimus & ferax. idem
Solum divitem fœtum proventuum effundens, præfœcundum
Præpinguis, uber gleba, Fructuoſa
Fructifera καρπόφορος
Lætiſſimum latifundium
Tellus, ager ubertatis inexhauſtæ
Πάμφορος
Terra, ager reſtibilis, πολύκαρπος
Reſtibilem fœcunditatem adferens
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla eſt benignior tellus, nullus ager feracior
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, ſementem
Fructum edere, καρποφορεῖν
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. **To bring forth fruit.**
Dare fœcunditatem terris
Uberare, fœcundum, uber facere
Πιαίνω. **To make fruitfull**

fruitfullneſſe, v. de fertility

to take fruition, vide **to Enjoy.**

full. Repleniſhed

Plenus, Diſtentus
Repletus, Refertus
Satur, Tumidus
Tumidis navigare velis, **to ſaile with full ſails.**

funeralls, Solemnities at ones Buriall.

Funeralia. Sacra funebria
Juſta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas
Exequiæ. Officium funebre
Parentalia olim dicebantur & juſta funebria, Feralia
Νομιζόμενα ὅσια
Parentationes
Et inferiæ, apud Virg. pro ſacrificiis quæ Manibus, umbris vel inferis à veteribus ſolvebantur
Ἐπικήδεια
Feralis pompa, i. exequialis, quæ cadaveri offerendo exhibetur
Et cultus feralis pro funebri & lugubri
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre
¶ Epicedium, Threnodia, carmen funebre, exequiale, Ovid.

to keep a great funerall or Buriall.

Juſta celebrare, ſolvere, perſolvere perhonorifice
Juſta funebria, honores funebres agere, peragere, regio ſumptu
Funebre officium exequi
Mortualia ſolvere officia
Exequias facere, ſeu celebrare, peragere
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias
Exequiari etiam dicitur
Καθαγίζειν
Supremas exequias ducere dare, Solum
Parentare parentibus
Exequi uxorem defuncti Plaut.
Inferias facere, ſolvere
Funus ſatis amplum facere, Cic.
Juſta facere, conficere magnificè, Saluſt. Ferre dona Sepulchro
Τὰ νομιζόμενα ποιεῖν
Vita defunctis juſta ſolemni more facere, exolvere
Ferre ſuprema alicui
Et Cineri ingrato ſuprema ferebant, apud Virg.
Dare intra umbris
Defuncti manibus parentare

Funu

Funus magnificum, amplum honorem deducere
Ducere pompam funebrem
Inſtruere pompam
Ire, prodire in pompam funebrem
Funebre officium, funus ceremonias funerales agere, celebrare, **to keep a Buriall.**
Proſequendo exequias honeſtare apud Ambroſ.

a Funerall.

Infundibulum χώνη
Opichys
Colum pro eodem.

Fury, vide **Anger.**

Furious, vide **Mad.**

Furthermore, beſides all this, Alſo, Moreover.

Quin, quinetiam, Nunc, Jam
Tum ad hoc, πρὸς τούτοις
Ad hæc, εἰς τοῦτ', Etiam
Super hæc omnia, Item, Itemque
Præter hæc, & hæc Præter, Itidem
προσέτι τούτοις inſuper
Denique, ultra
Preterea vel.
Ἐπειδή, Similiter, Tum
Porrò, autem, deinde, Jam vero
Eòdem pertinet
Sed pene exciderat
Neque vero, te Nepræterea, Cic.
Quod ad reliqua pertinet
Age vero
Πρὸς τούτοις
Accedit his, Accedit ad hæc
Huc accedit, Huc pertinet
Supereſt
Reliquium eſt, Huc tendit
Huic confine eſt, non diſſimile
His affinitimum eſt. Vide **Moreover.**

G

to Gad, and Jet up and down.

Volitare & vagari in foro Cic.
Hac illic ſtare & circumcurſare, curſitare

a Gaſe. vide **Piſton.**

to Gain, to win, to profit

Facere lucrum & reportare
Frugem accipere
Capere, facere emolumentum & decerpere
Facere rem, frugem
Parare compendium
Referre Fructum haud contemnendum
Demetere Commoditatem
Colligere utilitatem, ex re multum frugiferâ, quæ commodo, uſui, emolumento ſit.
Maximè operæ precium facere in re aliqua
Fructus ſat uberes copioſoſque metere.
Colligere fructus non paucos
Non mediocrem utilitatem comparare
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum multarumque vigiliarum fructum cœpi maximum, utilitatem maximam
Amplo fœnore compendium facere
Augmentum inportare
Vectigal magnum alicui adferre
Vectigal facere
Luculentam colligere merſem
Facere, capere meſſem, profic ere
Facere profectum
Fructum percipere, capere
Adipiſci, comparare commodum
Utilitatem adferre
¶ Commodis ſervire, conſulere
Circa emolumenti meſſem vigilare, **to gape after profit and gain.**
Proſpicere ſibi
Sui rationem ducere
λόγον ἔχειν
Suis ſervire commodis
In futurum, in poſterum conſulere.
Rei familiari ſuadere, ſervire, **to ſeek his own profit**
Habere rationem rei familiaris, quam delabi ſinere flagitioſum eſt, ut ſcribit Cicero.

Gain, Winning Profit, or Vantage.

Lucrum, κέρδος
Lucellum, diminutivum
Κερδύριον, Compendium
Emolumentum, Fructus
Fœnus, Quæſtus, Uſus
Uſura, Aucupium
Impendium pro eodem, apud Varronem.

a Gammon, or a flitch of Bacon.

Perna fumo indurata
Coxa ſuilla fumoſa, Petaſo
Petaſunculus diminutivum apud Juvenalem, πτέρνα
Succidia, **a flitch of Bacon**

to Gape, to Chinke or Chap.

Findi, Diffindi
Aperire, Hiare
Dehiſcere, Patiſcere
Hiare æſtu, ariditate, humus ſeu flores dicuntur

Agere

Agere rimas.
Deduci rimis
Ducere rimas, apud Ovid ū tenui rima fiſſus apud eundem. Hiulcare, Catullus.
Dum gravis exuſtos æſtus hiulcat agros
¶ Hiulcum, nimió calore deductum.

the guard of a prince, as the Queens guard.

Stipatores, Apparitores.
Faſcium bajuli, ῥαβδοῦχοι
Somatophylaces, Liburni
Satellites pedeſtres.
Doryſeri a ferendis haſtis.
Latrones & laterani olim, quod principū ſtiparent latera vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur, Lictores.
Equeſtres corporis principis cuſtodes Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, unde regi us A ciger i appel lare ſuri & Latinius, ſicut Græcis ἱπποτοξότης, defendendi cauſa principem ſtipantes, circumdantes ex quo Sagittarii, apud Cæſ. li. V. de Bello Afric. Cum ſagittariis ac funditoribus, hippotoxotiſque compluribus.
Quadruplatores
Delatores, Emiſſarij
Emiſſitii, Exploratores, Corricei, idem ferè. **eſpiers, or ſpies,** Ωτακουσής.
¶ Latus ſuum armatis hominibus ſtipare
Se militari manu ſepire, **to have a Guard.**
Satellitium poſt ſe trahere, centurias.
Satellitium militare ad corporis tutelam, ſui cuſtodiam adhibere.
Δορυφορεῖν
Obſequentibus ſtipari cuneis
Factionibus armatorū ſuccingi, Aſcel.
Stipatus agmine armato. ū, telis multis
Armatus ſicarijs.

a Gardiner.

Hortulanus, Cuſtos hortorū
Horti curam habens.
Κηπωρὸς & κηπευτὸς.

a Garland, vide **a crown.**

a Garment.

Veſtis, Veſtimentum
Indumentum, Amictus
Ἱμάτιον, Crotōa genus veſt's
Chiridota, **with long ſleeves.**
Ralla **a bare or torn coat**
Victus appellatione etiam veſtis continetur, ut ait Ulpianus
A ea veſtiaria, ἱματοφυλάκιον
Veſtiarium vulgus vocat.

to Gaſpe, Gape, or yawn

Oscitare, χασμᾶσθαι.
Os totum aperire, cō movere
Diducere os.
Oſcitare, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum, Hiare, χαίνειν

a Gaſping, Gaping, or yawning.

Oſcitatio actus ipſe, nempe inteſa oris apertio χάσμη
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachiis extenſis pedibuſque porrectis, os diducimus, quod vitii plerunque poſt ſomnum diurnū, præq; laboris tædio, ſubrepere ſolet
Et verbum pandiculari.
Σκορδινᾶσθαι, extendere ſeu protendere mēbra cum oſcitatione & capitis gravedine.

Gates, vide **Doors.**

to gather things together, to aſſemble.

Colligere, Corradere
Coadunire, Conjungere
Conglomerare, Compellere
Congerere, Cumulare.
Accumulare, Acervare
Conflare, Contrahere
Coacervare, Cogere,
Ἐπαγείρειν
Congregare, Corrogare
Acervatim cuncta congruere
Undecunque comparare
Acervum parare
Centuriare, apud Plaut.
Per faſque nefaſque congerere
In unum conferre.

to gather, to aſſemble, to come together in a place.

Convenire, Coire
In unum locum convenire
Congredi, Congregari
Συνέρχεσθαι
Venire in unum, Virg.
Confluere in aliquem locum
Convolat populus, Terent.
Facere concurſum, in unum locum currere
Glomerare, contrahere, compellere
Animi gratia circumvolitare
¶ Comitia habere
Agere cum populo, **to call the people together.**
Concire, convocare multitudinem obſcuram
Vocare cætum, concilium
Corrogare cætum proximorum, Soli.
Vocare, convocare ſenatum

Gelded.

Spado, Eunuchus
Εὐνοῦχος, Semivir
Caſtratus, Eviratus.

Exectus

Exectus, ἐκτομίας
Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt execti, teſticuli amputati
Thlaſias, θλαδίας, qui attritis eſt teſticulis
Diſtingunt Grāmarici Spadonē & Eunuchum, ſed differentia ſine robore eſt.

to Geld.

¶ Execare teſtes ἐκτέμνειν
Virilia reſecare, Exidere
Ἀπευνουχίζειν, Evirare
Emaſculare, Caſtrare
Spadonē, eunuchum facere

a General of an Army, vide **a Captain.**

Gentle, Civil, Courteous.

Humanus totus, Civilis
Urbanus εὐτράπελος
Facetus, εὔμολος
Comis, Lepidus
Facetiis fluens, abundans
Facundus, Anthropelinus
Habens leporem in verbis
Modeſtus
Moribus integris
Moribus feſtivis, ac citra gravitatis detrimentum amœnis
Modeſtiam præ ſe ferens inauditam
Nihil faſtus præ ſe ferens
Candidus, integer, ſine fuco,
Gratiarum alumnus
Apertus homo, Hilare ingenium.
Feſtivi & amœni ingenii
Rara præditus humanitate
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum
Mira gravitate conditā præ ſe ferens comitatem morumque civilitatem
Comitate convictus facilitate, facetiſſimis colloquiis, atq; omniū honeſtiſſima morūm probitate quoſvis præcellens
Homo urbanitatis ac facetiarum artifex
Leporum ac facetiarum diſertus puer., Catul.
Homo jocis ac leporibus concretus
Inſatiabilis larva nugarum
Lepore, jocis, ſalibus, undiq; refertus
Vafer tamen vitia tangit, & admiſſus circū præcordia ludit. Horat. & Perſ.

Gentry, vide **Nobility.**

Gentleneſs, vide **courteſie.**

Gently, Benignly, favourably.

¶ Benignè, Amicè
Comiter, Populariter
Candidè, Sincerè

to Gueſſe by divinations what will happen, to Propheſie, to ſhew things to come.

Augurari, Divinare
Vaticinari, Præſagire futura
Augurare, Prophetare
Prædicere, Præſignificare
Augurare, Futura prædicere
Προφητεύειν, φιλομαντεύειν
Ominari, Augurem agere
Ariolari
Aruſpicium agere, facere de cœlo ſervare
Prodere ingruentia
Canere, apud Virgilium
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more divinare
Futura ſignificare, aperire
Ex conjecturis prudenter collocatis colligere
Conjicere
Eventura fata dicere
Ventura præcinere
Oraculum edere
Tanquam de ſpeculo futura prævidere conjectura proſpicere
Perendinum ventū præſcire præſentire
Deſtinare oculis furē, apud Curt. pro certis quibuſdam indiciis oculorum, furem denotare

to Gueſſe, to judge by ſuſpition.

Conjicere, Conjectare
Divinare μαντεύεσθαι
Conjectura aſſequi, conſequi, proſpiſcere, perſpicere, cognoſcere
Colligere, Cogitare
Interpretari.

Geſters, vide **fooles,**

to Get, to obtain.

Conſequi, Adſequi
Ἀφικνεῖσθαι, Impetrare
Ferre, apud Terent.
Nanciſci, Adipiſci
Quærere, Parere, Potiri
Adipiſci pro eodem, Plaut. à quo frequentativum li depto, apud Varronem
Conquirere, Acquirere
Obtinere, Lucrari Eblandiri
Exorare, Blanditiis impetrare
Surripere cum dativo perſonæ, per falſam ſeu mendacem narrationem aliquid impetrare, extorquere à principe vel ſenatu
Impetrare, exprimere, extorquere.
Parare, Comparare

Con

Conciliare, tam in bonum quam in malum
Contrahere
Conflare cum dativo perſonæ, & accuſativo rei conſtructa

to get or to earne his living.

Conquirere victum, Quærere
Quæritare, vivere ex re aliqua
Exercere ſumptum ſuum opere ruſtico faciundo, apud Terentium in Heaut
Lucrari victum
Ob exiguum id, ut in certum lucellum per omnia maria volitare, transcurrere, undis ac ventis vitam committere
Maximis ſudoribus, innumeris vitæ periculis ſectari, quærere lucellum
Undique lucella venari
Cibum per ignem quæritare & per ſaxa
E flamma cibum petere

to Get a good name, to become Famous.

Nominis ſplendorem, bonam famam, nomen adſequi
Clareſcere, εὐδοκιμεῖν
Magna cum gloria & gratia ad ſummam amplitudinem pervenire, apud Cic.
Crebeſcere, percrebeſcere, increbeſcere
Bene paſſim audire
Enitere, & eniteſcere metaphoricè
Gloriam adſequi
Altius emergere
Celebrem fieri
Divulgari, Probus haberi
Creſco, id eſt honoratior fio
Bonæ ſum famæ

¶ Summam rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam
Bellica induſtria, morum integritate, honeſtis ſtudiis gloriam conſequi immortalem
Prorogare nominis famam
Spargere famam
Nomen adipiſci, augere, conſequi
Lucubrationibus ingentem parare famam
Moribus egregiis mortalem extendere famam
Egregiam laudem ferre apud Virg.
Gloria ſuperare invidiam
Parare, captare famam, gloriam
In exiſtimationem venire
Exiſtimationem accipere
Rebus geſtis inclareſcere
Fama pulſare polos, & ſydera laude
Nomine per univerſum orbem inclareſcere
Colligere admirationem ſui, exiſtimationem, famam
Famæ januam, ſeu aures hominum patefacere
Quærere nomen per Gallica regna Hiſpaniamque, Tagum, &c.
Quærere famam egregiis factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literarum ſtudiis

to give, to beſtow.

Dare, διδόναι, δοῦναι
Largiri, Tribuere
Præſtare, Præbere
Conferre, Concedere
Offerre, Donare
Impendere
Impartiri, vel impartire
Dono dare
Accumulare donis
Largiſſimo ſinu, plena manu effundere
Munera libare

Condonare pro dare, dativo, vel accuſativo jungitur
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Reſcribe decem Nerio

to Give niggardly.

Dare manu contracta, ſeu parca, apud Horat. pro parcè, vel frigidè aliquid dare

to Give in waſte.

Dare in ſumptum, apud Terent.
Omnia cōferre in commune
Dare ut inſumatur in convivium, vel compotatiunculam, pro quo barbari dicunt dare in antipodio

to Give over, vide to Yield himſelf.

the Holy Ghoſt.

Spiritus ſanctus
Flammifer ſpiritus
Sacrum pneuma, ἅγιον πνεῦμα
Flamen ſacrum, almum
Spirabile numen
Flatus vivus
Halitus, afflatuſque Dei ſacer. Eraſ.
Paracletus, i. conſolator
Myſticum ſpiramen, in hymno natalis Domini
¶ Afflatus ſpiritu ſancto, almo flamine
Illuſtratus ſacro lumine
Divinitus afflatus
Θεόπνευστος

a Giant, vide Stature.

a Gibbet or Gallows.

Pa.

Patibulum, ἴκριον
Crux, σταυρὸς
Græcum Π
Furca, φοῦρκα
Gabalus, apud Varronem, pro patibulo. Stipes
Lignum in ſacris literis pro eodem
Trabs excelſa, in libro Eſther

Gifts, or Benefits, Preſents.

Munera, Munuſcula
Dona, δῶρα, Præmia
Data pro donis in ſacra Scriptura
Xenia, Xeniola, Beneficia
Lautia, Latinè
Liberalitates
Eulogiæ εὐλογίαι
¶ Munere, beneficio afficere, to beſtow a benefit.
Conferre beneficium
Donare munere aliquem
Dare donum, vide to beſtow a benefit.

Guilefull, vide Crafty.

Guilty, Wicked.

Reus, Noxius
Facinoroſus, Criminoſus
Peccator, Labe reus
Obſeſſus culpis
Vitiis contaminatus
Suſtinens culpam
Delictorum mole obrutus ac ſepultus
Mole ſeu pondere peccatorum preſſus, oppreſſus
Nefandiſſimus, ſceleratiſſimus
Maximus peccator
In vitiorum luto & ſentina immerſus
Conſcientiam occulta peccatorum reatu obſtrictam tenens.

Guiltleſſe, vide Innocent.

a Gin, a Trap, a Snare.

Laqueus, Pedica, Trica
Compes, Involucrum, Decipula
Tendicula, Venabulum, vide Traps.

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum
Σφραγὶς, Zona, ζώνη.
Cingulum, ζώνιον
Cinctorium
Cinctus ſubſtantivum
Strophiū in hymno palmatū
Corrigia, Lorum

Glad, merry, Joyous, delectable, cheerfull.

Hilaris, ἱλαρὸς
Alacer, Jucundus.
Lætus, εὔθυμος
Serena ſeu explicata frons, a glad Countenance.
Frons defecata
Frons generoſa, hoſpite digna

to be Glad, Merry, Joyfull.

Lætari, exhilareſcere
Exporrigere frontem
Καὶ πρόσωπον ἀνίημι
Plaudere, Jucundari
Jucundus ſum, εὐθυμήσομαι
Variè afficior
Jucunditate perfundi
Cum amiculis ſe recreare ſavibus
Operam dare rebus ludicris
Virg. Solvite corde metu, ſecludite curas
Tempus jucundum agere
Curam animo expellere, eruere, eximere
Multi fabula plena joci
Levare pectora litis ſollicitudinibus
Munera jucunda
Excutere animo ſollicitudinem omnem
Ferri lætitia vel differri
Dare ſe jucunditati
Geſtire, Ovare
Canere ad veteres verba jocoſa modos
Ovationem agere
Relaxare animas, & dare ſe jucunditati, Cic.
Gaudere, exultare, Triumphare
Diffundere animos, frontem utrumque, apud Ovid.
Alacri animo eſſe, Jubilare
Εὐθυμεῖν, Suſtollere manus
Hilarem hunc ſumamus diem
Lucentem hunc habeamus diem
Hodie modo hilarem facere, Terent
Hilariter vivere

Gladneſſe, Rejoycing, Delight, Pleaſure.

Voluptas, Gaudium
Lætitia εὐθυμία, τέρψις
Εὐθυμοσύνη, Oblectamen
Oblectamentum, Oblectatio
Jucunditas, Delectatio
Delectamentum, Delectamen
Delinimen, Delinimentum
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati ſunt, ſicuti Amores Latini appellant rem quæ maximè oblectatur, quæque nobis velut in deliciis ſunt.
Vocis jucūditas ac alacritas
Res eſt arbitrio non dirimenda meo

Gladly, Willingly.

Ultro, Sponte, Libens
Libenter, Cupidè, Avidè
Maximè Spontaneè
Vehementer, vide Willingly.

to

to make Glad and Joyous, to Recreate, to Refreſh, to Delight.

Voluptatem adferre
Apportare gaudium
Oblectare, τέρπειν
Volupe eſſe, Delectari
Grata gaudii dulcedine penetrare, Intimis præcordiis
Recreare, Hilarare, Exhilarare
Lætificare & ri deponen.
Εὐθυμεῖν, ἱλαρύνειν
Juvat imperſonale in tertia perſona cum accuſativo
Delinire voluptate
Lætum facere
Delectamentum conciliare
Afficere lætitia, Reficere
Gaudio perfundere
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio
Cumulare, accumulare gaudium
Jucunditate afficere
Parare animos, apud Ovid.
Eximere ſollicitudinem
Sollicitudinem ex animo amovere
Uberiore lætitia animum opplere
Anxiis curis animum liberare
Divino quodam nectare perfundere
Animos revelare dolore
Delibutũ gaudio reddere, Terent.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præſtare
Capere quoque pro magis afficere & oblectare, Ovid. Factum mirabile ceperat aures
Pictura capit oculos
Allice e animum, res ſi qua dicitur, quæ oblectat
Oblectare lumine
Læta corda vel animum aliqua re paſcere & oculos
Jucundo pruritu titillante aures

Glorious from a Child.

Inflammatis ad gloriam à puero fuiſti
Jam inde à pueritia gloriæ ſtudio atque amore flagraſti, ſpectaſti gloriam ante omnes res à primis annis
Tibi erat gloria omnium rerum antiquiſſima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in deliciis erat. Vide Proud.

Glory, vide Honour, Praiſe.

Glue, Sodder

Gluten, Glutinum
Κόλλα, ἰξὸς, Viſcus, Cic.
Bitumen, media producta
Ferrumen, apud Plin.
Viſcum in neutro genere, Col.
Lithocolla, ſtone-Glue.
Ichthyocolla, mouth Glue.
Glutinoſa mollities

a Glutton, a Gully gut, a Ravenour or devourer, a great Eater.

Cibi pernicies λαφύστης
Helluo, Gluto, Epulo
Edo, onis. Gurges, Mando,
Ganeo, apud Juven.
Immenſam habere gulam
Gulæ parens
Guloſus venter
Ingurgitator, Gnathus
Paraſitus, Lurco
Edax & bibax, Vorax
Profundæ, intempeſtivæ, ſordidæ Gulæ homo
Gatillo, onis, Inſatiabilis
Inexplebilis, Ligurio
Comeſtor. Gulo
Phago, Nepos
Comedo, onis, Liguritor
Apitius, à Romano quodã nobili, admodúmque guloſo
Cutem alens, Prover.
Barathro, βάραθρος
Aſini mandibula
Gaſtrimargus
Manduco & Manducus
Qui etiam Batillum devoraret
Heterognathus ἑτερόγναθος, ob voracitatem alternatim utraque mandibula cibum commandens
¶ Infarcire corpus
Diſtendere ventrem, aqualiculum
Explere ſe. Vide to Fill.

Gluttony, Ravening.

Ingluvies λαγνεία
Gula, Guloſitas
Intemperantia, λαιμαργία
Crapula, Voracitas
Gaſtrimargia per g in prima ſyllaba
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam guloſitatem vulgo vocant, frequenter ponit Cic.
Ille gurges natus abdomini ſuo

Gluttonous, Ravenous.

Guloſus, Intemperans
Gaſtrimargus, Lurco

to Gnaſh, to grinde the teeth.

Fremere, Frendere
Βρύχειν, Labra mordere
Os diſtorquere
Dentibus ſtridere
Mates criſpare

to goe or to walke.

Ire,

Ire, Vadere, βαδίζειν
Πορεύεσθαι, Pedare
Tendere iter, viam
Tendimus in Latium
Concedere, Terent.
Concede hinc domum
Iter capere, facere, mereri, aperire
Gradiri, βαίνειν
Greſſus ferre, vel inferre
Carpere viam
Incedere pro ſimpliciter, ire, apud Livium
Concedere ad dextram Terent.
Moliri iter, apud Poëtas.
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad Att.
Premere humum

to Goe away out of his Countrey.

Recedere, Commeare in aliam regionem
Totum percenſuit orbem
Se dare in viam, viæ committere
Abire ἀπονοστεῖν
Iter ingredi, Inire viam
Cedere patria, urbs, pro diſcedere, Virg.
Invitus regina tuo de littore ceſſi
Patrios relinquere fines
Abſcedere, Diſcedere
Dedere, Sarcinas colligere
Digredi, Secedere, Solvere
Accingere ſe itineri, ſe ad iter
Alium locum petere
Abire urbe
Talaria induere, proficiſci
Avolare in aliquam regionem
Migrare, Auferre ſe
Moliri iter, apud Poëtas
Iter inſtituere, ingredi
Aliò ire, ſe recipere
Peregrè longinquas inviſere terras
Conjicere ſe in provinciam ultimam
Commovere ſe, pro abire ſeu diſcedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent & Livium
Ἀναχωρεῖν
Corripere ſe inde, to get him from thence.
Credere ſe nocti, Ovid.
Noctu iter ingredi
Concedere aliquò, apud Cic.
Faceſſere, apud Nonnium
Rus jam proficiſci
Abripere ſe, apud Eraſ.
Itineri ſe committere
¶ Poſtico decedere, ſeſe ſubducere inſciis aliis, furtim abire, to ſlip away.
Poſtico fallere, Horat.
Abire fœtore relicto
Abire, diſcedere hoſpite inſalutato
Αὐτομολεῖν, without taking his leave.
Pro quo Cæſar. in Commentariis dixit,
Non conclamatis vaſis abire

to Goe back.

Retrogradi, Retroire
Regredi, Recedere
Excedere terris
Remeare, Plin. Iter remetiri
Si patrios unquam remeaſſem victor ad agros
Converſis recurrere equis
Revocare gradum, ſuperaſque evadere ad auras
Refugere, Tergiverſari
Repedare, Imitari nepam
Retrocedere, Revocare
Referre pedem ac retrahere
Gradum, pedem retro ferre, Virg.
Pedemque refert quaſi tactus ab ungue. Sene. Audax virago non tulit retro gradum, vide to recoile.

to Go about, to attempt.

Conari, Moliri
Affectare aliquid
Niti, eniti
Patrare, Sudare
Satagere, Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi
Addere gradum, Plin.
Gradum promovere
Inire
Cœptum peragere curſum

to Goe to bed, or to ſleep.

Petere quietem
Seram dare membris quietẽ Virg.
Concedere cubitum
Dare ſe ſomno, quieti ex labore
Quieti ſe tradere
Aſcendere, conſcendere lectum
Ad quietem componere ſeſe
Soporifero componere membra grabato
Laſſos artus componere cubili
Molli condere membra thoro
Conferre ſe dormitum
Componere ſe lecto
Capeſſere nocturnam requiem
Componere ſe ſomno, deponere caput
Defeſſa thoro membra reponere

to Go in, vide to enter.

to Go out or forth of Doores.

Efferre pedem, excedere
Migrare loco
Pedem efferre, Exilire
Prodire, Procurrere
Educere ſe foras
Proripere ſe ex ædibus ſuis
Egredi, Exire domo, tectis
foribus, &

foribus, limine, laribus, templo

vide to Goe forth or abroad.

to Goe on pilgrimage.

Peregrinari, ἐκδημεῖν
Foris agere
Peregrinari Romam, Hieroſolymam
Religionis ergò terrâ marique peregrinari
Omnia terræ ſancta loca inviſere, perluſtrare, perreptare
Pietatis ſtudio ad terram ſanctam peregrinari
Peregrinationem ire, inire votivam, Eraſ.
Vacta, vota ſolvere, perſolvere

to Goe round about, to compaſſe about.

Circumire, Luſtrare
Obire, Obambulare
Ambire, Oberrare
Circinare, Gyrare

to Goe out of the way, to Erre, to wander, to ſtray away.

Errare, Palare, Aberrare à via
Decipi errore locorum
Vagari, Oberrare, ὀβεμπάζειν
Divagari, Circumambulare
Incerta ſede vagari
Decertare, Declinare à via
Deflectere è recta via
Τῆς ὁδοῦ ἐξελαύνεσθαι
Surſum ac deorſum per orbem vagari
Ire per devia
Surſum deorſumque curſitare
Sparſim ac diſſolutè civitatem obire palando
Pecudum more pererrare avia, Claudi.

to Goe a tiptoe.

Tollere, ſuſpendere gradum
Summis pedibus ingredi
Summis pedum digitis
Suſpenſo gradu ire, incedere, placido.
Ἀκροποδητί
Ἐπ᾽ ἄκρων ὀνύχων
Ἐπ᾽ ἄκρων δακτύλων
Summis pedum articulis unguibus ingredi

to Goe limping.

Ire pede incerto
Ægrè pedibus ingredi, Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire caſabunde, i. crebro cadendo. Vide ſtumble.

to Goe over or beyond.

Tranſilire, Tranſcendere
Tranſilire, Tranſgredi

to Goe to law, vide to plead.

Goe to, vide well then.

Goe and be hanged.

Vel ſimile quid exitium vel perniciem imprecando
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem
Ἐς κυνόσαργες
In maximum malum, in rem maximè malam
Ire paſtum corvos, ἔρρειν ἐς κόρακας apud Ariſtophanē
Ire ad furcas, ad Græcum Ἴθ᾽
Ἐς κόρακας περιβάλης
Ἀποφθείρεσθαι
Et imperativus φθεῖρε
I in malam rem
Abi quo dignus es
Quin tu abis in malam peſtem, malumque cruciatum, apud Cic.

Auferre in Macariam, Proverb.
In oriculū incidas, proverb.
Ἄδου [illegible]

in Gobbs or morſels, vide Peece-meal.

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus, Omnipotens Pater
Conditor, fabricator mundi
Cœli ſceptra tenens
Vaſti conditor orbis
Cuncta ſuo qui numine torquet
Numinum Rex, Cœlicola
Superum rector
Cœleſte numen
Supremi regnator Olympi
Opifex rerum
Qui temperat orbem
Celſa Deus ſedet arce, ſceptra tenens
Deus maris & terræ tempeſtatumque potens
Rex magnus Olympi, hominumque deumque
Cœli genitor
Qui totum nutu tremefacit Olympum
Qui regit ætherei radiantia ſydera cœli
Pater altitonans
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector

the God of the Sea.

Neptunus, Æquoreus Deus
Jovis frater qui regnat in æquore
Jovis frater qui tumidis regnat in undis
Rector pelagi tricuſpide telo
Cui ſunt æquora ſorte tradita
Cui prima furentem fudit equum magno tellus percuſſa tridenti
Nep-

Neptunus vaſti cui parent æquora ponti
Et quicquid magni continet unda maris
Neptunus motor aquarum
Ambitumque ſuo circundat æquore terram
Deus qui concitat æquora, terras
Neptunus tenens abdita littora terræ
Æquoreus pater
Rex pelagi, Ponti
Rector arenoſi æquoris, qui terras gurgite quaſſat humum
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas
Profundi æquoris domitor
Cui imperium eſt pelagi, ſævumque tridens
Deus maris & tempeſtatum potens
Domitor maris alti
Concita qui ventis æquora mulcet
Qui imo ciet æquora fundo.

to give God thanks.

Gratiari Deo, Gratias agere
Gratiam perſolvere, Cic.
Qui ſancti, qui religionem colentes, niſi qui meritā diis immortalibus gratiā juſtis honoribus & memori mente perſolvunt?
Grates agere non ſolum poeticum, ſed etiam oratorium, Cic.
Et grates tibi ago ſumme ſol, vobiſque reliqui cœlites
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo

to praiſe God.

Confiteri Deo
Magnificare Deum
Δοξάζειν τὸν Θεόν
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witneſs

Deum conteſtari, obteſtari quod Græci una dictione ἐπιθειάζειν dicunt
Quem nihil latet Deum teſtem adhibere
Deum teſtari, teſtem facere vel invocare, in teſtem citare, vocare
Seu ut ait doctor Tharſenſis Μάρτυς γάρ μου ὁ Θεός

God ſave you.

Salve, χαῖρε, Salve plurimū ſi
Salutem tibi precor
Optamus tibi ſalutem & omni proſpera
Salvus ſis
Salve multum, plurimum, etiam atque etiam, iterū atque iterum
Salus tibi
Salus plus millies
Salvere te jubeo
Salvum te eſſe gaudeo
Opto tibi ſalutem plurimā, fœlicitatem perpetuam
Ave, Bene ſit tibi
Salva ſit tua dignitas
Salva ſit tua majeſtas
Salva ſit tua præſentia

God be your ſpeed, or God ſave all.

Fœliciter cedat
Fœlix ſit exitus
Bene ſit καλῶς ἔστω.
Mercurio dextro, ἀγαθῇ τύχῃ.
Fœlices adſint ſuperi
Σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες.
Furor divinus aſpiret, adſit
Divinum auxilietur numen
Sine ope divina nihil haud dubium valeamus
Superi faveant
Fœliciter cadat, exeat
Fors faveat, apud Terent.
Proſpere ſuccedat, Proſpere contingat
Sit fœlix aut fauſtum
Auſpicatum ſit
Omnia proſperè cedant
Superi fortunent.

God ſend you good luck.

Dii ſecundent pro voto omnia
Numina aſpirent
Benevertat Deus
Lætis auſpiciis, optimis ſucceſſibus, bonis avibus, læto omine exeat
Lætis & fauſtis multorum ominibus
Ex voto, ex animo, ex animi ſententia ſuccedat
Proſperos rerum omnium ſucceſſus largiatur Deus
Benè, lepidè, proſperè, pulchrè fœliciter procedere, cedere, ſubſidere
Evenire ex ſententia
Succedere rectè
Res ſucceſſit opinione melius
Lepidè hoc ſucceſſit ſub manus negotium, Plaut.
vide God proſper your doings.

God willing, with the help of God.

Si *Deus* cœptis annuerit
Si Deus volet
Si fas mihi detur ab alto
Si ita Superis viſum fuerit placuerit
Diis adjuvantibus
Favente Chriſti numine
Divini numinis providentia
Deo favente, annuente, aſpirante, volente, juvante Deo

Deo bene fortunante
Divino accedente auxilio
Θεῶ θέλοντος.

Godly, vide Devout

Religioſus, Pius, Devotus
Religioni deditus
Religionem colens
Pietate inſignis, conſpicuus præclarus, gravis
Quo juſtior alter non fuit
Morum & vitæ labe carens
Caſtus, Sanctus, εὐσεβής.

Gone, vide Paſt.

Good, Honeſt.

Bonus, Probus, Præſtabilis
Frugi, Bonæ frugis
Integer, Juſtus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix hujus diei exortus
Precor ut ſol hic tibi fœlix ſurrexerit
Proſperitatis plurimum adferant ſibi emergentes ſolis radii
Faxit Deus ut hic dies tibi candidus illuxerit, ut eſt apud Eraſm.
Candidum tibi precor hunc diem
Bonus dies
ἀγαθὴ ἡμέρα
Sit hæc dies tibi fœlix fauſtaque
Opto tibi diem iſtum lætum & bonum.

Good even.

Bonus veſper, ἀγαθὴ ἑσπέρα
Bonum ſerum, non ſero, ut vulgus ignarum ſolet.

a Good name.

Nominis ſplendor, gloria, claritas, celebritas
Εὐδοξία [illegible]
Nomen bonum
Fama bona, inſignis, celebris
Æſtimatio bona
Laus, Gloria
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum
Famæ celebritas
Vivere gloria & laude ob virtutem, to have a good name.

much Good do it you, vulg. brevius, much Good it you.

Proſit, ſit ſaluti
Sit ſalutare, ſalutiferum, Reſp.
Suſcipio lubens
Gratum habeo
Excipio animo lubentiſſimo, I thank you.

the Good man of the Houſe, vide a Houſholder.

Good for pain, ſickneſs, as a remedy for diſeaſe.

Præſens, vel præſentaneum adferre remedium
Conducere
Non vulgariter conferre
Medetur, ἰᾶται
Eſſe pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ ſuccus proficit ad ocularium claritatem, Solin.
Levare dolorem, dyſenteriam, febrim, morbum, podagram,
Soli. de lapide quodam; Pulſis calculis, renum dolores ac veſicæ levat
Subvenit, Remedio eſt cum dativo conſtructa
Sedare dolorem
Profligare morbum
Medicari cum accuſ.
Multum valere, pollere
Efficaciam habere
Caſtigare, valere
Emendare, Corrigere.

own or proper Goods.

Peculium, πεκούλιον
Res privata, propria, ſua cujuſque
Res domeſtica, peculiaris, familiaris
Meum abſolutè.

a Good turn or benefit.

Beneficium, Meritum
Officium, Donum
Munus, Beneficentia
Humanitas

Goldſmiths.

Aurifices, Aurarii, Aurifabri
Argyrocopi, Fabri aurarii
Sicut ab argento Argentarii, argentariam exercentes i. nummulariam
Aurare, deaurare, inaurare, χρυσοῦν, to Gild.
Sculptor argenti, Monetarius, a Coyner.

to Govern, to Rule.

Gubernare
Regere imperio populos
Imperii frœna tenere ſui
Cohibere, frœnare
Temperare, Præſidere
Præeſſe, moderari
Regna, Sceptra tenere
Premere ditione
Latè regere per orbem viribus
Sceptris potiri
Dominari, Vide to be a Lord.

the Gout.

Arthetica, ſeu potius arthretica, ab ἄρθρον, id eſt, articulus; & Arthritis, idis
Arthretici cruciatus
Morbus articularis, Arthreſis
Articulorum tortura, dolor, cruciatus
Illius morbi ſpecies ſunt, Chiragra & Podagra: Inde podagricus, & podagroſus, pedibus podagroſus, laborans podagra
Podagræ ardens doloribus, apud Cic.
Arthricus ἀρθρικὸς, & articularius ſubſtantivè, qui eo morbo laborat.

a Gown.

Tunica talaris, demiſſitia
Veſtis fluxa, laxa, longa
Ad talos uſque demiſſa, ſeu promiſſa veſtis, tunica
Veſtis liciniosa, laciniata
Poderis med. prod. cujus fit mentio in Apoc. ποδήρης

Gracious, vide Courteous.

a Pen.

Stylus, Graphium, γραφεῖδιον γράφιον. Quibus in cera, in tabulis ſcribitur, penna, calamus, quo in papyro, in membrana ſcribitur.

Grain, vide Corn.

Grey Colour.

Cineritius, Cinereus color, præſertim ſi ad albedinē vergat: vulgò dicitur, Millers gray.
Frizeus, tametſi à pleriſque uſurpetur, apud probatos tamen authores vix invenias.
Gilvus, a, um, κιῤῥός

Gray-Fryers.

Seraphici, Gaudentes
Coletæ, Caputiati
Minores, Obſervantes
Fratres de obſervantia, ſeu potius de obſervatione, ut ait Valla
Franciſcani, Chordigeri
Nudipedes, Funigeri,
Minoritæ, & Minimorum genus novum nuperrimè repertum
Calopod ati, funibus cincti

a Grape, or a cluſter of Grapes.

Uva σταφυλὴ, Botrus
Βότρυς, Botryo, Botryon
Uva Appiana, quæ à Columella Muſcatella dicitur, Muſcadel grapes
Vinum Appianum vel paſſum Muſcadel.

to Gratifie.

to Grave, to Carve, to Intaile, to Cut.

Imprimere, Incidere
Inſcribere, Inſculpere
Incidere in æs vel in ære
Ἐγγλύφειν. Cœlo, as are
Perſcribere pro eodem apud Cic. ad At. 2.

a Grave, or a Tombe.

Sepulchrum, σῆμα, τάφος
Monumentum, Buſtum, Urna
Cippus pro ſepulchro ponitur
Templum pro ſepulchro, apud Virg.
Taphus
Tumulus, Sarcophagus
Spelunca, Tumba
Τύμβος, Loculi
Mauſolæum penultimâ producta quia per diphthongum ſcribitur, a tomb of an honourable perſon. A Mauſolo rege Cariæ primo ſic dictum
Fumuſo conditus cinis cado
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam
Capulum pro ſepulchro ponitur
Lacus, in Sacris
Æſtimatus ſum cum deſcendentibus in lacum
Funus apud Virg. pro ſepulchro
¶ Tumulum facere, componere.

a Grave-maker, or he that carrieth dead bodies to their graves, and dreſſeth them with ſpices.

Veſpilio, Pollinctor
Νεκροφόρος, [illegible], [illegible]
Libitinarius
Sandapilarius
Defunctifer.

to grant ones requeſt.

Poſtulatis, precibus annuere
Petitioni, poſtulationi, votis ſubſcribere
Pro te mea verba valent ac tetigêre Deum
Precibus benignum impartiri aſſenſum
Preces tangunt, valent, pondus habent
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Ciceronem.
Ne apud te caſſæ ſint preces quæſo, Vide to heare gently.

gently, and deſire.

Great or mighty.

Ingens, Magnus
Μέγας Immanis
Immenſus
Immodicus
Summus, Vaſtus
Maximus, Trabalis
Grandis, Arduus
Vehemens, Validus
Inexhauſtus, Innumerabilis
Innumerus, Infinitus
Interminatus
Inſanus, apud Cic. & Plin.
Turpe caput bovis
Pergrandis, & Prægrandis
Decimanus vel Decumanus
Colloſſeus & Colloſsicus
Abnormis, enormis, **Great and unhandſome.**
Vegrandis, **not very Great.**

to be Great with Child.

Geſtare uterum; Geſtare in utero
Ferre uterum, κυοφορεῖν
Ferre ventrem, apud Livium
Utero ingraveſcere
Prægnare, ἐγκυμονεῖν
Prægnantem eſſe
Gravidam eſſe
Ἐν γαστρὶ ἔχειν, in Evang.
Gerere uterum, apud Gel.
Ventrem gerere
Ex clandeſtino concubitu uterum ferre
Gravis utero
¶ Imprægnare, prægnantē, gravidam facere concubitu, compreſſu, **to make with childe.**

Greatly, vide Much.

Greeks or Grecians.

Græci, Graii, Argivi
Argolici, Achivi, Achai
Grajugenæ, Ἀχαιοί
Argei, Iacides, Attici
Pelaſgi, Danai, Dorici
Quanquam à diverſis & locis & provinciis deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus
Palliati præterea Græci vocantur à palliis quibus utebantur

Green colour.

Viridis, Χλωρὸς
Praſinus, media correpta
Πράσινος, Porraceus
Topazinus
Smaragdinus, Soli. de Smaragdis Scythicis, virent ultra irigua gramina, ultra amnicas herbas
Ærugo, **Verdegreaſe.**
Color hyali, i. vitri, hoc eſt viridis, in 4. lib. Geor. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greet or ſalute.

Salutare, ἀσπάζεσθαι
Dicere ſalutem, ſive imprecari vel nunciare.
Εὐτυχεῖν ἐπιφωνεῖν.
Dare ſalutem Plautus, Venienti des ſalutem
Salutem plurimam alicui impertire
Jubeo ſalvere te
Multam ſalutem meis illi verbis anunciato.

to Grieve, to vex.

Urere, apud Terent.
Uro hominem, i.e. facio illi ægrè
Ægrè cuiquam facere
Vulnerare animum, mentes, ſenſuſque. Mordere
Offerre acerba, Terent.
Vexare, facere dolorem, Cic.
Cruciare. Et gravare, **to ſuffer grief.**
Torquere, Pertorquere
Pungere, Repungere
Angere, Afflictare
Conflictari per Metaph.

Grief, Pain, Woefulneſs.

Dolor, angor, cruciamentum
Cruciatio, Cruciatum
Pœna, Paſſio
Ictus, Acerbitas.

to Grieve, to Let, to Hinder.

Faceſſere negotium, ἐνοχλεῖν
Moleſtiam inferre, vel anxietatem
Moleſtum eſſe, Gravare
Obtundere queſtionibus
Moleſtare, Perturbare
Παρενοχλεῖν Quatere
Interturbare, Turbare
Exhibere negotium vel moleſtiam
Moleſtias addere. Terent.
Circumvenire difficultatibus
Scrupulum injicere
Moleſtia afficere
Renovare dolores
Enecare Metaph.
Nullum facere moleſtandi finem
Obtundere aures alicujus graviter
Conflictare cum malo, Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur
Infeſtare, Inquietare
Interpellare. Conficere
Parum in tempore interpellare
Negotium interrumpere
Seriis negotiis occupatum interpellare

Quo

Quo pede cœpiſti ſic benè ſemper eas
Facere infeſtum vel habere
Cruciare, Excruciare
Torquere, Obturbare
Irrequietum alicujus animum exagitare, impedire
Impedimento eſſe
Impedimentum objicere
Ob rem nihili in turbas pertrahere
Excitare incendium, periculum creare. Obolere, Metaph.
Demere, tollere, auferre, levare moleſtiam. **To put away ſorrow and grief.**

to Grieve one, to make one penſive.

Injicere ſcrupulum, ſollicitudinem, curam
Conficere alicui ſollicitudines
Dividere animum cura dicitur, hinc animum in diverſa rapere, ut nunc hoc, nunc illud cogitet, & mente volvat, Poetæ. Diverſæque vocant animum in contraria curæ
Anxium reddere, addere, facere
Anxium in diverſa pertrahere animum
Sollicitare, malè habere, affligere torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicujus rei dicitur
Angere, diſcruciare, ſollicitum habere vel reddere
Triſtitiam ſecum trahere
Sollicitudinem ingerere, adferre
Cura afficere, vel conficere
In curarum ergaſtulum, altiſſimū pelagus detrudere, aliquē præcipitē dare, **to put in trouble.**
¶ Contra, Scrupulum alis cui ex animo eximere, evellere

to have Grief or heavineſſe

Tædere, Tædium habere
Tædio ſeſe enecare
Miſcentur triſtia lætis
Male urere, Pallivè habere
Cordi diros ictus inferre.

Grievous, troubleſome.

Moleſtus, Gravis
Tædioſus, Intolerabilis
Impenſus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus
Ἐπαχθής, ὀχληρός
Acerbus, Infeſtus
Infenſus, Amarus
Oneroſus, Contrarius
Odioſus, Importunus
Obſiſtens, Adverſus
Reſiſtens, Pervicax
Ærumnoſus
Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna dolentis
Clauſum pectore vulnus habet
Duros animi tolerare labores, ferre
Multum moleſtiæ, negotii, faceſcens, vide **heavy.**

Grim, vide Rough and Cruell.

a Grocer, vide Apothecary.

the Ground, vide Field, and Earth.

a Ground full of Buſhes and Brambles.

Dumetum, Rubetum
Senticetum, Lumetum
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitus, frutetum
Fruticetum, Vepretum
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quòd ejuſmodi nomina in etum finita, ſunt derivativa, ſignificantque primitivorum copiam & quaſi ſylvam quandam

to Grow, to flouriſh.

Vigere, Vegetare,
Florere, Floreſcere
Valere, Pingueſcere

to Grudge or Repine at, to murmure againſt.

Obſtrepere, ἀνταγωνίζεσθαι
Recalcitrare ſermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere Admurmurare
Obmurmurare, γογγύζειν,
Submurmurare ὑποφθέγγεσθαι
Reſponſare, Opponere
Occinere Strepere.
Submiſſa voce loqui
Ἀντιλέγειν, ὑπολέγειν,
Submuſſitare, Reniti
Obſtrigilare, Obacerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgò dicitur
Submiſſim expoſtulare, ut eſſe ſervorum erga Dominos vide **to murmur.**

a table Gueſt.

Aliena ſectari prandia
Myconiorum more ſe conviviis ingerere
Menſarum aſſeclæ
Aliena vivere quadra
Tibicinis vitam agere
Αὐλητοῦ βίον ζῆν
Lautè quidem, ſed alieno vivere ſumptu
Inſtar muſcæ vel muris, alienâ delectari menſa
Hinc vulgò, Umbras vel Cœnipetas vocamus, **Smell-feaſts.** Qui Græcè

αὐτό

αὐτόκλητοι, μυῖαι, ἄλλοι τελεσταί, αὐτοκέλευθοι, dicuntur qui non vocati, ſed ventris cauſa aliorum ſe ingerunt conviviis, ut paraſiti
Convivam, umbram ducere σύνδειπνον ἄγειν
Umbrā adducere, apud Eraſ.

Guilfulneſſe, vide **Subtilty**.

Craftineſs and Falſhood

a Gulph, a Swollow, or a bottomleſſe pit.

Voragines
Βάραθρα, Barathra
Profunditates immenſæ
Altitudines aquarum
Abyſſi, ἄβυσσοι
¶ Altus, profundus **Deep**.

a Gullygut, vide **Glutton**.

Guns, vide **Artillery**.

Gun-powder

Sulphur nitratum
Pulvis tormentarius
Pulvis nitratus, nitrarius
Salpetri, Salnitrum, **Saltpeter**.

a Gun-ſtone, or Pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, ſaxeus
Sclopæ, glandes plumbeæ ſphærulæ, plumbæ, plumbatæ minores ſunt, **ſmall pellets**.

Gutters, Chanels, Conduits, or Cocks.

Imbrices, Imbrica, Canales
Ὀχετοί, Canaliculi, Stylobatæ
Aquagium & Aquæductus, **water-pipes**.
Tubi & Tubuli, Græcè dicti Siphones, ſiſiphunculi, Salientes, apud Vitruvium, cæci ductus, exiguæ fiſtulæ ſive aquæductus, κρουνοί, vel potius fiſtularum capita
Maſti, ubera fiſtularum, apud Caſſidorum

H

a Hackney-horſe.

Sturco, onis, m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius
Equi vectigales

a Halbard.

Bipennis, Rumigiſtus
Halaberda apud Eraſ. omnium ferè apparatorum & ſtipatorum Principum eſt in uſu
Securis Amazonia vel Romana.

a Halter vide **a Rope**.

at hand, before the doore or gate, in preſence.

Pro vel in foribus eſſe
Ἐπὶ θύραις
Περὶ τὰς θύρας εἶναι
Inſtare, Adeſſe
In proximo eſſe, vide **to approach**.

it is in your hand, vide **power**.

a handkerchiefe.

Strophium, ſecundum Vallam
Sudarium, Sudariolum
Reticulum, à Cic. vocatur
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, ut panniccellus
Panniculus emunctorius
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum, ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Eraſm.
Ἡμιτύβιον, apud Pollu. pro ſudario utrinque fimbriato
Pannuletum, apud Varronē

handſomeneſſe, Faireneſs, Comelineſſe.

Forma, Pulchritudo
Formæ præcellentia, dignitas
Venuſtas, Specioſitas
Species. καλλονή
Κάλλος εὐμορφία
Decor, ōris, producta

to hang, to tie up.

Agere in Crucem vel in cruciatum apud Saluſt
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere
Ligno ſuſpendere
Tollere in Crucem
Omnes eadem tractare pertica, **To hang them all together**
Efferre in crucem
Suſtollere in altum ſtipitem
Affigere, ſuffigere cruci, σταυροῦν
Crucifragio, lexum furcis ſuſpendere
Frangere alicui gulam
Dedere, dare cruci.

to hang himſelf.

Laqueo vel inedia ſibi conſciſcere mortem ἀπάγχεσθαι
Dare ſe in laqueum
Facere ſe penſilem

Ad

...longam ex ſe facere literam, Plaut.

to be hanged.

Laqueo vitam finire
Animam laqueo claudere
Patibulo ſuffigi, adfigi
Collum, guttura laqueo ligare
Aptare vincula collo
Suſpendi, In reſte mori
Implicare colla vinculis
Suſpendio interimi, perire
Laqueo fauces innectere
Sublime putreſcere, Comicus
Elidere fauces laqueo
Nihil intereſt, an humi an ſublime putreſcam
Ilguttur per laqueum
Strangulare ora
Claudere vocis iter
Præfocare animæ viam
Appendi, ſuſpendi in patibulo, in cruce, Agi in crucem
Patibulum veſtire
Configi in ligno
In arbore vitam ponere
In crucem ſubigi, ſuſtolli
Abſtuliſſe nobis Johannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor ſeu lorarius, à ligando ſic dictus, ſolebant enim lictores, Conſulis miniſtri, primum Virgis vinctum reum cædere, deinde ſecuri ferire
Carnifex, quod carnes ex homine faciat
Ἀνδρεχος αἰδ εχος
Miniſter publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor
Spiculator, ξιφοφόρος
Quæſtionum, id eſt, torturarum præſes
Pœnarum exactor
Agere carnificem, facere carnificinam Plaut.

Happy, vide **Lucky**.

to Happen by chance to come to paſſe.

Uſu venire, Contingere
Accidere συμβαίνειν
In rerum naturam cadere, pro interdum accidere, Quintil.
Obtingere, Evenire
Cadere, Cedere
Non omina cedunt ſecunda, Cæſar.

Hard.

Durus, σκληρός. Aſper
Saxeus, Lapideus, Ferreus
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animum
Adamantinus
Ferri & chalybis vincens duritiem
Ἀδαμάντινος. Proverb.

Hardly, vide **not Lightly**.

Hardneſſe.

Durities
Duritia robuſtiſſima, invicta. Sol. de Crocodilo
Tantæ firmitatis, duritiei cutis, ut ictus quovis tormento adactos repercutiat
Idem de tauris Indicis: Tergi duritiā omne telū reſpuunt

Hardy, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris
Patientiſſimus laborum
Indefatigabilis
Cujus corpus ad omnem laborem occalluit
Socratis callus, Proverb.

to wax or become hard.

Indureſcere, Indurere
Dureſcere
Tranſire in teſtaceam duritiem
Durum fieri, ὑποτραχύνεσθαι
Concreſcere, Condenſari
Lac vel aër concreſcit

hardy, vide **Bold**.

to hearken diligently. vide **hear**.

a harlot, vide **whore**.

to keep harmleſſe, vide **to Recompenſe**.

a harpe, a Lute.

Cithara, κιθάρα. Fides
Lyra, Chelis, χέλυς
Teſtudo, ex qua Mercurius citharam fecit
Barbitus vel um, multicordis

a harper, a Lute-player.

Citharœdus, lyriſtes, lyricrepa, lyricus, fidicen qui cithara, fidibus canit

to play on the harp.

Cantare cithara
Pellere lyram
Percutere pectine citharam
Pectine, id eſt, plectro pulſare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere

Ci

Citharizare, κιθαρίζειν
Ludere cithara, Docere aliquem fidibus, to teach to play.

to Harrow, to break clods in the field eared, and cover the corne.

Occare, Litare
Glebam comminuere, Βωλοκοπεῖν
Ligone, raſtris, glandes, glebas frangere
Semina crate dentatâ operire
Raſtris terram domare, perfodere, occludere
Raſtris terram rimari
Sartire & Sarculare

a pure Heart, vide a clean Heart.

Harveſt Harveſt-time

Meſſis, Veſtitus meſſibus ager
Nudata acceperat area meſſes
Larga provenit meſſis
Congeſtas area cepit opes
Florent ſegetes & area dives
Maturis albeſcit meſſis ariſtis

a Haſilnut, vide Filbird.

to make Haſte, to Hie, to come or to go quickly or ſpeedily.

Feſtinare, σπεύδειν
Celerius, Ocyus exſequi
Accelerare, Percurrere
Properare, Advolare
Præcipitare viam
Maturare, recelerare adventum
Celeriter adventare, accedere
[illegible]

Currere, Celerare gradum
Triptolemi currus aſcendere
Cito properare gradu
Volare, Metaph. Celerare
Citato, non teſtitudineo, greſſu venire, Apul.
Evolare per viam
Perciti curſibus prætervehi
Brevi conficere viam longam, Cic.
Celeritate uti
Urgere iter
Celeres movere pedes
Moras omnes abrumpere
Pellere, Tollere
Mora abeſt, Nulla eſt
Poſt minimum moræ
Ponere vel rumpere moras
Curſim contendere
Ocyus properare movere ſe
Venire, Ire curiculo celeriter
Δρομαίως ἐλθεῖν
Properare, abire
Moram omnem reſcindere
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tu ſi minus ad nos, nos accurremus ad te
Approperare
Conficere ſpatium, Cæſ.
Magno ſpatio, incredibili celeritate confecto, with great ſpeed
Celeritatem adhibere, apud eundem
Facere ſe celerem, apud Plaut. pro Feſtinare
Vorare viam, apud eundem
Ruere ad forum, ad portus

with all Haſte, or Speed.

Summa feſtinatione
Quam ocyſſimè
Citis quadrigis
Velis equiſque

Haſtily, ſpeedily,

in Haſte.

Raptim, Properanter
Statim, Curſim
Curriculò, Extempore
Ταχὺ ταχέως
Subitò, Confeſtim
Tumultuanter, è veſtigio, nulla mora factâ
Citatò, Cito, properatim
Per tranſitum, ut dici ſolet
In tranſcurſu, Perfunctoriè
Tumultuariè, Feſtinatò
Propere, properanter
Σπουδαίως, Feſtinanter
Celeriter, velociter
Acceleratè, Ocyùs
Omni feſtinatione
Sine mora.

a Hat, a Cap, or a Bonnet.

Pileum πῖλον, Pileolum
Pileus, pileolus ſub genere maſculino pro eodem ponitur
Tegimen capitis, operimentum, ſeu capitis velamen
Capillitium ἐπικράνιον
Biretum, κωνῆ
Galerus ſeu galerum à quibuſdam pro pileo uſurpatur.
Caſia, χαρία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. uſus eſt, a Hat with a broad brimme, utimur enim ea ad arcendum æſtum
Inſigne doctoratus galerum rubicundum
Pileum violaceum
Pileum inſtar pyramidis in faſtigium acuminatum, a Spaniſh Felt.
Petaſus, Umbella
Σκιάδιον
Galerus ſtramineus ejuſdem ſignificationis cum Caſia: nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri
Cu-

...tio apud Jul. Capit. geſtamen pilei viatorii.

to Hate, vide to Envy.

great Hatred, old grudge, or diſpleaſure deeply rooted.

Diffidium amarulentum, acre
Odium capitale, Agreſte
Atrox, pernitioſum
Implacabile, Acerbum, Cæcum
Odium Vatinianum. Novercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum
Simultas pertinax, Aſpera
Vetus atque antiqua ſimultas
Bellum internecinum, apud Liv. & Plin. Deadly war
Funeſtum, atrox
Bellum irriconciliabile
Ἄσπονδος πόλεμος
Exitiale, perpetuum archidemicum bellum, biennale, vide Envy.

to bring in Hatred.

Parare, generare invidiam
Favorem adimere
Furialiter odiſſe.
Creare, incitare odium, Cæſar.
Concitare offenſionem, odium
Parare odium & diſſidium
Conflare invidiam, odium
Odiis nefandis exedere aliquem
Certare odiis
Concitare invidiam
Tale dictum illi peperit invidiam
Verbo ſibi conflavit odium amaro
Magnas odii ſui fecerat acceſſiones, Cæſar.

Hatefull bribery, vide Hated of all men

a Haven.

Satio, ὅρμος Portus. λιμὴν
Navale, Navium ſtatio ναύσταθμος
Navalia oſtia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna ſeu hybernacula non ſunt navium ſtationes, ſed loca in quibus milites faciunt ſtationes menſibus hybernis

to come to enter in the Haven or Port.

Tangere littora Ponti, Oſtia maris.
Littora tenent fauces
Accipere tellurem
Arva tenere, carpere
Rates arenis inferre
Advertere proras
Ripam fœlici tangere portu
Littora præripere
Ad litus pervenire
Vertere ad Littora puppes
Provehi portu, Portas intrare
Portu ſubire, conſidere
Anchora de prora jacitur
Stant littore puppes
Deferri in portus
Littora ſubire
Oram, ſolvere funes
Naves, Retinacula
Claſſem, Vela
Portu ſe condidit alto, & plenis ſubit oſtia velis
Inque tuo celerem littora ſiſte gradum
Seſe ad littora præceps cum fletu precibuſque tulit

to depart from the Haven.

Ab littore funem rumpere
Digredi oris
Littore deducere naves
Littora deſerere
Allabi oris
Obvertunt pelago proras, dente tenaci anchoras fundabant, & littora curvæ prætexunt puppes.
Advertere puppim ripæ

the Haunch, vide Buttocks.

to go a Hawking, or Birding.

Avibus inſidiari, Aucupari
Pedicas ponere
Inſidias moliri aviculis
Aves viſcata fallere virga.

Hazard nothing to Fortune.

Hortor, ſuadeo, ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas
Ne eam ſtabilem, firmam, certam conſtantem ducas
Ab ea caveas, cauteve cum illa agas
Ut illius inſtabilitatem, levitatem, inconſtantiam, varietatem, mutationem, varios caſus, viciſſitudinem extimeſcas.

the Head.

Caput, Capitellum, Sinciput, the forepart of the head.
Occiput & Occipitium, the hinder part of the head
Pala annuli, a rings head
Cephali, vel cephalis
Caput

Caput efferre, quatere
Tollere, Abdere
Perferre, Subdere, Occulere,
Vertex, **the head, or the crown of the head**
Capito, Caput turpe, gravatum, tardum, **a logger head.**

to behead, or cut off the head.

Truncare, detruncare
Amputare, Præcidere caput
Capite plecti, orbari
Avulſumque humeris caput & ſine nomine corpus.

Headlong, vide unadviſedly.

of his own Head, vide without Help.

to Heal, to Cure.

Ægroto ſalutem reddere
Lethales morbos, tabem de corpore pellere
Membris ægris omne morborum genus deducere
Reddere, reſtituere ſanitati priſtinæ
Dare, reddere ſalutem, Sanare
Medicari, Mederi
Sanum aliquem facere
¶ Soſpitare, Servare
Incolumem Servare, Vide **to cure.**

to Heal, to cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuſpidis ictum, Virg. vulnus obligare, fovere oleo, Vide **to cure.**

to be in good Health, to live in proſperity.

Athletica, pancratica, firma, bona eſſe valetudine, proſpera, fœlici, fauſta, non infœlici, &c.
Uti firma, nimis commoda, valetudine
Valere, ὑγιαίνειν
Baſilicè agere
Valere ex animi ſententia
Valere pancraticè
Baſilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellé
Bona valetudine eſſe
Εὐημερεῖν
Fœliciter, hilariter vivere, habere
Secundis rebus uti
Gliſcere in eadem ſignificatione, apud Columel.
Ex animi ſententia vivere, habere
Bene habere
Præclare & bene dicitur nobiſcum agi, vide **whole**

to recover Health, vide ware ſtrong.

a Heap, a great deal, or a great ſort

Cumulus, Strages
Agger, Acervus,
Strues, Conglomeratio
Congeries, σωρός
Congeſtio

in Heaps, without order.

Turmatim, Acervatim
Armentatim
Gregatim, ἀγεληδόν
Conglobatim, Turmatim
Catervatim, Agminatim
Κατ' ἴλας ἰλαδόν, Partim, Apul.
Caſtellatim, apud Liv.
Cumulatim, Cumulatè

Haire.

Crines, Pili
Cirrus, **Curled haire,**
Θρίξ, Capillamentum
Lanugines primæ
Capilitium, Cæſaries
Coma, propriè mulierum
Capilli, Capitis propriè ſunt pili, quemadmduom cinni, unde cincinni, quos Martialis annulos vocat.

Curled, Criſped, or Broidered Haire.

Cirrus, Capilli intorti, criſpi
Calamiſtrati crines
Calamiſtro torquere capillos, **to curle the haire.**
Calamiſtrum focale, **the iron wherewith the haire is curled.**
Calamiſtratus puer, cirrhatus, criſpus, criſpulus, annulatos habens capillos, **that hath curled haire.**

to let the Haire grow

Barbam capillumque ſubmittere, apud Suetonium
Barbam promiſſam geſtare
Cæſariem promittere
Τὴν κόμην ἀνεῖναι apud. Philoſt.
Componere Cæſariem, cinnos, crines; **to trimme, or dreſſe the haire**
Ἀκροκομᾶν
Comæ curandæ operam dare
Comam implicatam extricare

to cut the Haire, vide Pole the head.

to plaite the Haire.

Dependulos cincinnos ornare
Intorquere capillos

Necter

Nectere cincinnos
Ἐμπλέκειν πλόκους. Alienis capillis verticem ſtruere Hier.

to hear, to perceive, to underſtand.

Audire, Tenere, ἀκούειν
Auſcultare cum accuſat.
Inaudire pro perfectè audire, apud Cicer.
Ad vocem alicujus aures ſubrigere, animum advertere
Arrectis auribus ſtare
Capere, intelligere
Percipere, Sentire
Exaudire, nonnunquam pro ſimplici ponitur
Perſentiſcere, Accipere
Auribus haurire, capere, accipere.
Demittere in aures.
Aures patefacere, pro audire, ſeu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis
Aures arrigere, accommodare admovere, adhibere, applicare
Attentam advertere mentē
Figere animo dicta alicujus
Animos adhibere
Voces percipere mente
Pendere ab ore narrantis
Reponere ſenſibus
Captare voces
Auribus recipere, condere
Aures afferre, præbere, intendere dictis, verbis, vocibus.
Bibere auribus
Avidè auſcultare
Quæ dicam animis advertite veſtris
Accipite animis atque hæc mea figite dicta
Accipite hac animis lætaſque adhibete mentes, **to hearken diligently;**
Olfeci, Accepi, Didici, **to heare ſay**
Increbuit apud me
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoſcere
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cum veniſſem, tenuem quidem auditionem ea de re accepi
Accipere fama aliquid, Plau.
Vidi, non ex audito arguo.

to hear gently, to grant

Exaudire & inaudire pro bene & perfectè audire,
Precibus alicujus dare
Favere, annuere, ſuccumbere
Efficere preces ratas
Audire precantem
Audire, pro audita concedere, apud Virg
Votis ſuccedere alicujus
Parere intercesſori, apud Cic.
Petenti cedere
Excipere preces
Precibus moveri
Flecti, vinci, vide **to grant**

Heat, Warmth.

Calor, Æſtus, Cauma
Καῦμα, Fervor.
Calor vehemens
Sol acer, fervens, flagrans
Solis flagrantis ardor
Soles pro æſtu
Incitatiſſimus calor.

the Heaven, or firmament or Sky.

Cœlum, οὐρανός
Æther, αἰθήρ
Olympus, Aſtriferæ ſedes
Sedes Olympica, beatorum
Divorum manſio, requies, domus
Superiorum limina, Aſtra
Arx ætherea, aurea, cœleſtis
Sydera, cœleſtiaque regna
Sinus Abrahæ, Solū cœleſte
Regnum cœlorum, Paradiſus
Polus, πόλος, Axis
Altus pro cœlo ponitur á Virg.
Maiā genitū demittit ab alto
Aula aſtrifera, Campi Elyſii
Magni tecta tonantis, regaliſque domus
Celſa Deus ſedet arce

to Go to heaven.

Migrare in cœlum
Aſtra ſubire, Scrutari
Superos petere
Rectà ad cœlū contendere
Superas evadere ad auras. Virg.
Beatorū conjungi conſortio
Cœleſtis patriæ munera læta ſubire
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire
Æternæ vitæ exordia ſortiri
Aſtriferas poſt funera ſcandere ſedes
Sedis & ſecuritatis æternæ portum petere
Æthereas poſt fata ſubire domos
Inferri Abrahæ ſinui
Aſtriferum ire in axem
Conſcendere ad æthera
Aſcendere in cœlum
Cœlum ingredi
Volare, evolare in cœlum
Ad Cœli palatium aſcendere
Migrare ad Cœlum
Stola immortalitatis indui, veſtiri
Ad fœliciora regna tranſire
Æternæ gloriæ coronam accipere
Perpetuā tranſire ad vitam
Cœleſti gloria coronari
Æternæ beatitudinis manſionem recipere
Æthera petere
Abjecto corporis exuvio in angelorum demigrare conſortium
Elyſios inviſere campos, & fortunatæ regna beata plagæ
E corporis diverſorio in cœleſtem domum migrare
Rectà in campos Elyſios demigrare

migrare, abire, ut poëtæ arbitrantur, putantes animas è corporis hujus domo migrare ad campos Eliſios
Penetrare ſummi limina celſa poli.
Cœli colum tecta ſubire.
Cœligenum aſcendere ſublimia tecta.

to take into heaven.

Gloriæ Olympi facere participem
Ad ſedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere coloniam
Mundi preſſuris eximere
Venenatis diaboli faucibus liberare
Laqueis ſecularibus exutum paradiſo reſtituere
Cœlo accipere, apud Virg
Aſtriferæ aulæ limina pandere

Heavenly dwellers, vide **Dwelling, &c.**

Heavineſs, Grief, Trouble, Sadneſſe.

Difficultas, Labor
Dolor, Luctus
Ægritudo, Triſtitia
Ærumna, Solicitudo
Afflictio, Amaritudo
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum diſcruciat
Scrupulus, Moleſtia, Negotium
Nodus & Moles, per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ moleſtiam affert.

Heavy, waighty, grevious.

Grave, Arduum
Laboribus ac miſeriis afflictum
Ponderoſum, oneroſum
Coloſſeum vel coloſſicum
Operoſum, Difficile
Haud facile factu.
Negotioſum, in quo multũ negotii eſt ac laboris
Maximæ difficultatis, acerbũ
Moleſtum, magni laboris
Laborioſum, intolerabile.
Aditu periculoſum
Factu perquam difficile, vide **Grevious.**

a Hedge, a Mound.

Septum, Sepes vel Seps
Sepimentum, Vallum
Ἐσκαμμένον, Maceria
Περίφραγμα

to hedge, vide to encloſe.

the heele.

Calx, ſub genere maſculino
Calcaneus
Calcaneum, πτέρνα
Pernio, Græcis Chimetlon, **the kibe in the heel**

a hag, a Fairy.

Incubus, Dæmon, Inſultor
Ephialtes, qua dictione Valerius Max. apud Latinos uſus eſt.
Pnigamon, πνιγάμων, ἀπνιγαλίων, Vide **Fairies.**

the Hell.

Infernus, inferus
Erebus, Tartarus
Avernus, Infera
Geenna, Græci ſcribunt ſine aſpiratione media; Hebræi, Geheunam
Stygia palus, Orcus
Foſſa infernalis, Phlegeton
Sine ſole domus, Virg. Acheron
Damnatorum locus.
Styx, Cocytus.
Chaos Tartareum, Barathrum
Sulphuris amnis, in verſibus *Sybillinis*
Infernæ & inferæ ſedes
Stagnum igneum ac ſulphureum
Lacus ſulphureus
Umbræ Tartareæ
Tartareus Phlegeton, Fœda palus
Lacus Phlegetonius
Inamabile regnum
Puteus infernalis, ᾅδης
Plutonis ſeu Ditis regnum
Tartarea ſedes atque oſtia Ditis
Vallis tenebrarum, caliginis
Lacus inferior in Sacris
Phlegeton, Cocytus, fluvii ſunt infernales ut Styx & Acheron
Loci pœnarum, tenebrarum
Extremæ tenebræ ſeu exteriores
Sceleratorum ſedes ac regio
Janua nigra, Propertius
Panditur ad nullas janua nigra preces
Carcer tenebroſus, cœcus
Oræ Charybdis
Fœculentus, terreſtris alicui carcer
Igneus fluvius
Hypogæi clauſtra Barathri
¶ Infernalis, Tartareus, Avernalis fluvius, ſeu amnis, &c.
Reliqua require inter Poëtica.

Hell fire.

Ignis gehennæ
Tartarea flamma
Ignis infernalis
Æternum, extremum ſupplicium
Horrenda, extremaque interneccio, Budæ.

to go to Hell.

Inferos adire lacos.

Nigros

Nigros viſere Manes ante diē
Ad Cocytum demigrare
Obſcura regna ſubire
Ad Tartara pergere, petere
Plutonis ſub terra inviſere ſedes
Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι [illegible], ut eſt apud Homer.
Paludem ignivomam gehennæ hæreditare
Stygias pervenire ad oras
In ignis æterni abyſſum corruere
Ditis, defunctum accedere regna
Ἀποφθίμενον δῦναι δόμον ἄϊδος εἴσω, ut eſt apud eundem

to bring to hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere
Ψυχὴν ἄϊδι προΐαψεν Hom.
Æternis objicere malis
Deturbare in avernum
In vel ſub triſtia tartara ferre
Demittere orco aliquem
In Tartara dejicere
In averni barathrum, in Acherontis tenebras dejicere, mittere
Ταρταρῶσαι
Detrudere ad *Stygias* pœnas, & averni tartara Ditis, Virg. in 7.
Hinc via Tartarei quæ fert Acherontis ad undas
Ducere, præcipitare in infernum
Εἰς ἅδου κατάγειν **to lead to Hell.**
Mittere ad Orcum
Animam trahere ad præſepia Ditis
Seculi ſordibus prægravatũ in flammas tartareas demergere
In Phlegetontis præcipitare fluenta, dehiſcere, tetra ſub Tartara rapere
Chaſmate, tellure dehiſcente vivos in infernum demittere
Profundā demergere abyſſo, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores
In profundum Tartarorum relegare

the devill of hell.

Dis, ditis
Tenebrarum Præſes, Pluto.
Πλούτων, Orcus
Summanus, divitiarum & inferorum deus: ſummus inter manes dictus. Ovid
Summano templa ferunt
Apud Plutonem agere, **to be in hell.**
Apud inferos habitare
Colere regiones Acherōtis

Hell ſpirits.

Dæmones, Dæmonia
Manes, Lemures

to help, to aid, to Aſſiſt.

Subvenire, Succurrere
Auxilium dare, ferre, præbere, præſtare
Auxiliari, βοηθεῖν
Juvare, Adjuvare, Adjutare
Offerre ſe alicujus neceſſitati, inopiæ; ſupportare
Adjumento, adminiculo, præſidio, ſubſidio, auxilio eſſe
Adminiculari, Opitulari
Opem ferre celerem
Adſpirare, Sublevare
Allevare, Revelare
Patrocinare, Adeſſe
Tueri, [illegible]
Afflictos, miſeros, conſilio & re juvare
Tutari, Adire
Conferre opem miſeris
Suffragari
Commodare, dare operam alicui, Plautus
Subſidium præſtare
Συμβοηθεῖν
Suppetias ferre
Præſtò fuit multis
Defendere, Aſſiſtere
Adferre adjutamentum, præſidium, auxilium, opē manu alicui
Manus adferre, dare, ſocias vel auxiliares
Rebus ſuccurrere læſis, relictis
Facere adjutorium. Suet.
Opem præbere, præſtare
¶ Ire, venire ſubſidio, apud Virg.
Ire ſuppetias, apud Cæſ. **to go ſuccour or help one.**
Ferre pedem, apud Virg.
Ferre ſimul Fauniique pedē; vide **to be profitable.**

to help one another

Mutua opera juvare
Succurrere mutuò
Mutuas tradere, cōmodare operas
¶ Se invicem mutuis juvare officiis
Condicere operam, **to promiſe help.** & offerre auxilium, i. e. polliceri
¶ Non tuo Marte
Non ſine Theſeo, **not without aid.**

help, aide, or aſſiſtance.

Auxilium, ſubſidium
Suppetiæ βοήθεια,
Præſidium, Opitulatio
Adminiculum, Suffragium
Subventio, Juvamen
Auxiliamen, adjuvamentum
Anchora, Opitulamen
Opem in obliquo
Adjutorium, Tutela
Copia, Terent.
Patrocinium, Defenſio

Opera

Opera ſubſidiaria, apud Eraſm.
Beneficio alicujus, id eſt, operâ apud Ciceronem

to require, or demand help.

Auxilium, ſubſidium petere, implorare, efflagitare
Quærere
Invocare ſuppetias, auxiliares manus, opem
Auxilia cogere
Opitulamen rogare
A ſuperis poſcere opem
Quæritare, apud Apul. & alios
Sollicitare Deos
Vocare auxilio Deum
Vocare auxilium
Operam depoſcere
Auxilium vocat & duros conclamat agreſtes

without help, vide **without.**

with the help of God, vide **God willing.**

Heralds of Armes, vide **Poſts.**

to harbour, vide **to Lodge.**

a harbinger, one that appointeth lodging for a Princes Traine.

Metator ſeu deſignator hoſpitiorum, quem vulgus Foraneum vocat
Epideeticus vel Epiſtathmus

Heretofore, in time paſt.

Antiquitus, ἐκ παλαιοῦ
Bonis temporibus, apud Cic. in offic.
Apud majores noſtros
Memoriâ patrum
Olim præteritum tempus ſignificans ſicut quondam, πάλαι, Cic.
Fuit iſta quondam in hac republica virtus
Jam olim, & olim jam,

Long afore.

Quampridem

Hereafter, in Time to come.

Inde, Deinceps, ἐκ τούτου
Ex hoc tempore
Poſt, Poſterius
Poſtea, μετὰ ταῦτα
Olim futurũ tempus ſignificans
Poſthac, Poſtmodum
Poſtmodo, Amodo
In futurum, in poſterum
Demum, Denique
Dehinc, ἐξείης
Poëticè pro, ἑξῆς
Ultra, poſt hoc tempus

Hereafter better ſucceſſe, or a better luck and fortune.

Tempeſtatem excipiet ſerenitas
Poſt tenebras lux atque ſerenus dies
Spes meliora dabit
Succedet tranquillitas
Flebile principium melior fortuna ſequetur. Ovidius
Turbulentos motus convertet Deus in tranquillitatem
Malis dabit Deus his quoque finem, Virg.
Illuceſcet optata tranquillitas
Poſt hæc meliora ſperamus
Tempora poſt mœſta, læta fuit dies
Poſt nubila Phœbus
Grata ſuperveniet quæ non ſperabitur hora
Læta triſtibus ſuccedent
Aurea remeavit Saturni ætas
Melior poſthac fortuna adveniet
Poſt tempeſtatum noctem diei ſerenitas illuceſcet
Oculis mœſtitia caligantibus grata aura illuceſcet
Forſan melioribus annis ſæcula læta aderunt

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hærediolum, Prædium, Patrimonium, Succeſſio. vide **unmoveable goods.**

greedy after an Heritage, or an other mans living.

Hæredipeta, Vultur
Captator teſtamentorum
Vulturis umbra γυπὸς σκιὰ
Inhians teſtamento
Moriturum blanditiis, muneribus aut aliis quibuſvis artibus ſubornans, ut hæres inſtituatur
¶ Obire hæreditates, fundos, arva vicini, pro aucupari, captare. Cic.
Perſequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas, Hieron.

an Herring.

Allec, aut ut nonnulli volunt Halec per aſpirationem & unicam l.

Areng',

Arenga, Alleca
Mænis, Mænis, vel Menas, halecula, a **Sprat.**

a red herring.

Allec infumatum
Arenga paſſa
Ruburnus & Ruſcupa à pleriſque pro eodem ponuntur

hitherto, vide **until now.**

hither and thither, high and low, to and fro.

Surſum, deorſum. Huc & illuc
Ultro citroque, Cic.
Rurſum, prorſum, ἄνω καὶ κάτω
Rerum ordine conturbato
Hac illac circumcurſa, Terent.

to hide, to cover, to keepe cloſe.

Cælare, Abdere
Obducere, Abſtrudere
Operire, Condere
Abſcondere, κρύπτειν
Recondere, Occulere
Occultare, Occludere
Occultum habere
Involvere, retrudere
Ab oculis removere
Tegere, Contegere
Obtegere, Supprimere
Velare, λανθάνειν
Abdere ſe
Abſtrudere ſe in angulum
Abdere ſe in tenebras
Fugere vulgus
Carere publico foro
Fugere congreſſus hominum, Cic.
Non venire in forum
Abdere ſe domum, rus, in ſylvas
Abdere domo, ſpeluncis
Fugitare, Subtrahere ſe
Conjicere ſe in tenebras
Confugere in cavernam
Quærere latebras, diverticula
Publico abſtinere, Fallere
Livius qui per biennium fefellerat, id eſt, latuerat

to be hid, or lie hid.

Latere, Latere tecto
Latitare, & Deliteſcere

hid, kept cloſe.

Occultus, Abditus
Latens, Cæcus
Conditus, Abſconditus
Crypticus, Tectus
Ἐνδόμυχος

to hie, vide **to make haſte.**

high, aloft

Excelſum, Celſum
Eminens, Æthereum
Arduum, Exaggeratum
Percelſum, Summum
Altum, ὑψηλὸν, Aëreum
Procerum, Elatum
Editum in altum
Præruptum, Sublime
Excitatum humo

to appeare, to ſeem high.

Elucere, Emergere
Excedere, Prominere
Eminere, ὑπερέχειν
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminique minantur in cœlum ſcopuli
Aſſurgere, Extolli
Attolli, Educi
In altum ſurgere
Efferri, eſſerri in altum
Efferri in aërem
Dum petit infirmis nimiùm ſublimia pennis
Superare humeros, faſtigia tecti, culmina
In lumnis auras altè ſubvehi
Aliquẽ toto capite ſuperare

a little hill, a hillock.

Clivus, Monticulus
Collis, Colliculus
Tumulus, quaſi terra tumẽs
Γεώλοφος, λόφος

to hinder, to Let, to offer wrong.

Obſiſtere, Offendere
Lædere, Impedimento eſſe
Non conducere, ſi referantur ad naturale temperamentum, ac corporis accidentia, ut illud non conducit ſtomachi coctura, digeſtioni, hoc lædit, offendit valetudinem
Obeſſe, Officere
Nocere, incommodare
Incommodo afficere vel damnis
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre βλαβῶ
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic
Malefacere, & maleficium facere
Incommodum ferre, invehere, importare
Dare damnum, ſeu jacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicuntur
Malum dare, apud Terent.
Incommodis afficere, apud Cic.
Incumbere in alicujus perniciem
Malitioſis inſidiis, clancularijs dolis perniciem machinari, **to goe about for to do wrong**
In mutuam perniciẽ ruere, Eraſ.
In alterius perniciem jucundus

dus incurrere, malum ſtatuere, ſcelus concipere
Machinari perniciem, necem alicui
Petere alicujus caput
Moliri mortem, læthū alicui
Ire in aliquem

Hippocras.

Melicraton, μελίκρατον
Vinum hippocraticon, diſtillatum tertiò, Aromaticus
Myrina vel Myriva
Vinum aromaticum

Hire, vide Reward.

Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriæ, Commentarii
Faſti. *Libri* veteres
Res geſtæ
Scriptura, Regiſtra
Diaria, Annales
Ephemerides
ἐνιαύσιον, ὑπομνήματα
Chronicatorum
Monumenta rerum veterum temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum
Libri exemplorum, rerum memorabilium
Anniverſaria
¶ Breviarium, Summarium, Compendium
Epitome, ἐπιτομή. Vide Writings.

to write Hiſtories or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare, oculis ſubjicere, memoriæ prodere
Actus componere, Hieron.

to Hit the marke.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere, adſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere
τοῦ σκοποῦ ἐφικνεῖσθαι
Metam attingere
Jugulum ferire

to Hit or Daſh againſt ſomething.

Illidere, offendere, Allidere
In offenſiones incidere, *Incurrere*
Intorquere, Impingere
Συνεγείρειν, προσβάλλειν
Quis tam Lyaceus qui nuſquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem, ad lapidem, Cic.
Saxo, ceſpitibus duris, occurrere

to be, or wax hot or warme.

Ardere, Exardere
Ardeſcere, Exardeſcere
Calere, Concalere
Fervere, Incaleſcere
Æſtuare, Exæſtuare
Καυματίζειν
Calorem ſuſtinere, Flagrare
Æſtu & caniculæ rabie excruciari
Colorem pati, tolerare
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus, flagrantioribus radiis, exuri
Fervere καυματίζεσθαι
Calore efferveſcere, torreri
Sole aduri, excandeſcente die
Dum calet, & medio ſtat ſol altiſſimus orbe
Pulverulenta coquat maturis ſolibus æſtas
Infenſos avertere æſtus
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu ingraveſcente
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus.

a Hogge, a Swine.

Sus, ὗς, Sucula
Porcus, χοῖρος, Porcellus
Porca, Porcetra, a Sow
ſcropha quæ ſæpius
Verres, a Boare.
Majalis
Porcus caſtratus, a barrow Hogge.
Nefrens quod nondum frendere, hoc eſt, fabam frangere poſſit, ut Varro ait
Sed porcellus lacteus ſubrumus qui & orthragoriſcus dicitur
¶ Porcarius, Subulcus, porcorum cuſtos
¶ Porcile, Hara, porcorum ſtabulum, a Hogſtie.

to hold, to keep.

Tenere, Continere
Mordicus tenere animum ſententiam
Tenere ſe domo
Tenax morbus
In amiſſis aliquid tenere

to hold under, vide to keep in and refraine.

holy day.

Dies ſolennis, Dies feſtus
Dies feriarius, Feſta lux
Religioſa dies
Feſtum ſubſtantivè, ἑορτή
Feriæ Feriarum, pluraliter,
Dies ceſſationum ab opere

at home or in my houſe.

Domi, *οἴκοι*
Intra paternos parietes
Intra domeſticos parietes
In domo, ἐν τῷ οἴκῳ

to tarry or lurk at home.

Perpetuò domi deſidere
Raro prodire
Domi conchæ in morem ſuo vivere ſucco
Crepitu ventris calces domi calefacere
Domi ſe continere

Honger, vide Hunger.

to Honour, to worſhip, to reverence.

Venerare, aſſurgere
Veneratione dignari
Αἰδεῖσθαι, Revereri, Colere
Obſervantia proſequi
Obſervare, Applaudere
Honore proſequi, Excipere
In honore habere, ἐντιμάζειν
Honorare, Honeſtare
Honorem impendere, habere
Suſpicere ἀποβλέπειν
Admirari, apud Virg.
Magnificare, Honore ampliſſimo ornare, proſequi
Honoribus augere, cumulare, ornare, quod promovere vulgo dicitur, to promote, to advance.
Παράγειν εἰς ἀξίωμα, ἐπαίρειν εἰς ἐξουσίαν ποιεῖν
Gloriam dare, Cic. ut mihi illa omnia immortalem gloriam dederint
Ornare aliquem in ſignibus gloriæ
Exornare aliquem prætura, conſulatu
Novo augere honore
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promovere
Exaltare, Sublimare
Καθιστάναι ἐπ' ἐξουσίαν
Conſtituere in authoritatē & potentiam
Honorificare
Honorem exhibere, præſtare
Onerare officiis, honoribus
Genua flectere
Inclinare caput omnibus theatris
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim
Honorarium, neutiquam deſpicabile offerre
Pro numine colere, to worſhip one as a Saint
¶ Aliquem ſartum tectum conſervare, eſt alicujus honorem (ut vulgare loquitur) tueri, Cic.
M. Curium ſartum tectum, ut aiunt, ab omni incommodo detrimento, moleſtia, ſincerum integrumque conſerves.

to get honour, glory praiſe, or dignity.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, conſequi reperire, ſibi adjungere, acquirere
Ferre, obtinere laudem, Cæſ.
Ad dignitatem pervenire, provehi
Ire ad aſtra, Virg.
Pervenire in claritudinem magnam Sal. Propter ſcientiam rei militaris ſingularem, ad honorem ampliſſimum evocari
Omne ferre punctum, pro laudem omnium aſſequi, Horat.
Nanciſci poteſtatem ſeu authoritatem ſummam
Colligere dignitatem, famā
Laudem ſibi parare
Attollere faſtigium
Provehi in altum
Lauream mereri, adipiſci
Dignitatem augere, amplificare
Gloriam comparare, adipiſci, conſequi
Nomen augere, vel exiſtimationem
Extendere famam factis
In gloriam venire
Honores aſſequi, conſequi

Deſirous of honours, vide Ambitious.

Honour, renown, glory praiſe or dignity.

Honor & Honos, κλέος
Excellentia, Celſitudo
Dignitas, *Dignatio*
Majeſtas, claritas
Sublimitas, Faſtigium
Amplitudo, *Splendor*
Celebritas, Magnificentia
Exiſtimatio, opinio honeſta
μεγαλοπρέπεια
μεγαλοπραγμοσύνη
Honeſtas, *Decus*
Laus, Fama, δόξα
Gloria Titulus, metaph.
Nomen ornamentum, Vide everlaſting renown.

Honourable, noble, worſhipfull, venerable, famous, excellent, paſſing good.

Honorabilis,	γέραστος
Honorificus.	γέραιος
Venerabilis,	αἰδήμων
Venerandus,	Excellens
Egregius,	Præclarus
Præſtans,	Eximius
Præſtabilis,	ἐλλόγιμος
ἐξηρημένος	Clarus
Intaminatus	Amplus
Colendus,	Phocion
Reverendus,	Probus

Probatus, Cic.
Ad probus, *Gel.*
Honorandus, Honeſtus
Spectatus, Spectabilis
Spectatæ probatis vir
Vide quo dubium, clariorne ſit generis origine, an virtutibus
Diverſis relucens virtutum ornamentis
Purus omnis criminis
Summum eccleſiaſticæ dignitatis ornamentum
Vir omnium epiſcopalium virtutum genere cumulatiſſimus
Conſpicuus, περιφανής

Cit

Circumſpectus
Inſignis, Inclytus
Illuſtris, Celebris
Laudatus
Laude dignus
ἄξιος αἴνου, laudabilis
αἰδέσιμος, αἰδοῖος
Vir integer, integræ famæ
Integerrimæ vitæ vir
Gravis & honoratus apud ſuos
Senio venerabilis
Ἐντίμιος ἀνήρ, πολύτιμος
Omni honore & favore digniſſimus
Patriæ decus immortale
Bonus pro probo & juſto apud Cic.
Vir numeris omnibus abſolutus
Columen familiæ, **the honour, the glory of the houſe, ſtock or kindred,** Terent.
Homo quantumvis pretii, quavis re dignus, proverb.
ἄξιος παντὸς
Multa laude dignus
Summæ integritatis
Singulari vitæ integritate
Inſigni virtute præditus
Moribus integris
Jovis germen, ἐκ Διὸς ἔρνος
Ad dignitatē & gloriā natus
Inſigni dignitate præſtans
Vitæ ac famæ inculpatæ vir
Vitam degens nulla ſiniſtri rumoris macula aut labe aſperſam
Moribus ac vitæ probitate admodum excellens
Famam ſervans illibatam
Famæ hactenus incontaminatæ
Integer vitæ ſceleriſq; purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice
Summæ dignitatis codicillis ornatus
Ornamentis pulcherrimis cumulatus,
Dignus Argivo clypeo, proverb.

Magnificis ornatus præconiis
Clariſſimus, ampliſſimus vir
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diverſum ſignificantia, ſed huc tranſlata, quòd probi honeſtique viri epitheta ſunt

honourable, vide **Princely**

a Hood, a Kerchief for a woman.

Rica, & Ricula diminutivum
Peplum
Calyptra
Tegmen muliebre
Calantica, μίτρα
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. **to pin**
Calanticam detrahere, apud Virg.

a whore, a harlot

Scortum, Meretrix
Proſtibulum, Scortillum
Communis mulier, Lyca
Propudioſa Scortatrix
Vulgata omnibus ſeu pervulgata, apud Suet. Lycena.
Pudicitiam in propatulo habens
Lupa, πεζοστιβὴς γυνὴ
Quæſtum corpore faciens
Proſtituta mulier, Adultera
Proſtituti pudoris, Mœcha.
Vulgato corpore, Pellex
Πόρνη ἡ ἐργαζομένη
Publicè merens
Diobolaris, apud Fl. in Mythol.
Quadrantaria mulier
Recellicluniæ, apud Plaut.
Alicar.
Cloacæ, metaph.
Subacta pluribus
Pellex, palacê Græcê, Concubina vulg.
Sui copiam omnibus faciens

Ignis apud Virg. Succuba
Cuilibet ſe ſternens, **a common harlot.**
Quoſvis admittens
Seraptiæ, Bœſedæ, **ill favoured drabs.**
¶ Et meretrix ſacrificularis ſeu proſtibulum, vel cloaca ſacrificorum, **a Prieſts whore.**

a whoremonger.

Scortator, Fornicator
Fornicarius, Meretricarius
Ganeo, Nequam, πόρνος
Leno, **a ruffin.**

to play the whore, or harlot

Pulchritudinem & corpus ad lucrum proſtituere
Alere corpus corpore, Plaut
Proſtituto corpore ſtipendia facere
Dare ſe cuilibet, apud Teren. & Mat. pro proſtituere
Corpore quæſtum facere
χοιροπωλεῖν, facere
Ex turpi vivere quæſtu
Vulgare, publicare corpus ſuum
Collocare ſe in vita meretricia palam, & domum ſuam patefacere omnium cupiditati, Cic.
Palam facere quæſtum
ἐπὶ τῷ φανερῷ χρηματίζειν
Corpus palam ad omnes libidines divulgare

to haunt after whores, vide **Bawdery.**

to hope, to truſt.

Sperare, Spem habere, fovere, nutrire, paſcere
Teneri, Lactari ſpe
Spe duci, Spectare
Spe evehi, attolli
ἐλπίζειν [illegible]

Exſ

Exſpectare, proſperare, apud Cic.
Pendere ſpe animi
Figere ſpei pedem, Eraſm.
Spei figere anchorā, **to truſt wholly.**
Omnem figere cogitationem, omnia ſtudia, omnem curam, operam, induſtriam, omnem denique mentem in N. patrocinio, favore, authoritate

to hope in vain.

Paſcere vanam ſpem, ſpes inanes, apud Virg.
Excidit ſpes id poſſe fieri
Inanem ſpem fovere
Bona ſpe aliquem ludere
Lactari ſpe falſa
Stultā dubia ſpē trahit mora

a ſmall Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma
Spes frigida, languida
Spem tollere, demere, adimere, expellere
Deſtitui ſpe
Spes macra, apud Perſium
Caſſa atque evanida
Spes mihi caſſa cadit
ψυχρὰ μὲν ἐλπίς

I hope, I truſt.

Maxima ſpe teneor
Adducor in ſpem
Spes mihi magna ſubit
Spes eſt futurum, fore
Arrecta ſpes eſt
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit
Adhuc cœlum volvitur, proverb.
Lux affulſit, proverb.
Spero hinc afflari auram aliquam, i. ſpem oſtendi, Cic.
Affulgens lætior ſpei aura recreat animum meum, Eraſ.
Spem habeo, ἐλπίζω

Spem capio
Spe erigor, trahor
Ἐπαίρομαι
Venio in ſpem
Spero fore
Ducor, Potior ſpe
Affulget, arridet, adblanditur nonnihil ſpei
Spes eſt, adeſt, ſupereſt, reſtat, relicta eſt
Afflabit mihi ſpes melior
In ſpem vocor, erigor fore
Summam, certam, non exiguam concipio ſpem futuram
Animus mihi præſagit, fidem facit

a Horſeman.

Eques, qui equo vehitur
Qui curſus equeſtres traducit
Qui inſtruit curſus equorum
Equo inſidens
Equiſeſſor, oris
Equiſo, onis: **a Horſe-breaker or keeper.**

Hoſpitality.

Frui alicujus domo hoſpitio
Hoſpitem admittere
Conſidere domo
Hoſpitium ſervare
Præbere, accipere
Recipere tecto
Dare hoſpitium
Non habere fores oppoſitas
Indulgere hoſpitio

an Hoſpital or Spital.

Valetudinarium
Noſocomion, νοσοκομεῖον
Infirmarium dicitur vulg.
Hoſpitalia, numero plurali, genere neutro ponit Vitruvius pro ædibus quæ hoſpitibus excipiendis deſtinatæ ſunt. Græcis Xenodochia, vocantur, in quibus peregrini hoſpitantur, vulgo Hoſpitalle, & egentium receptacula, ptochodochea, ſeu hoſpitia

an Hoſt, vide **Inholder.**
an Army.

a Houſe, a dwelling Place.

Domus, δόμος
Ædes pluraliter, Nidus
Tectū, pars pro toto, Cæſar.
Lar, apud Poetas
Penates, οἶκος
Ædificium, Manſio
Tabernaculum
Domicilium
Limen, pars pro toto
Catul. labore feſſi venimus limen ad noſtrum
In noſtrū penetrale receptus
Focus pro domo privata ponitur
Habitatio, Sedes
Habitaculum
Culmen pro domo ponitur
Doma, δῶμα, ſimiliter ſynecdochicè
Domus monetaria, **a Mint,** ubi ſignatur argentum in nummos
Argenti officina, ἀργυροκοπεῖον

at my Houſe, vide **Home.**

to keep Houſe.

Gerere rem domeſticam
Familiæ curam habere
Curare domum, rem familiarem
Solerter, providè, utiliter rem domeſticam adminiſtrare
Rem familiarem & parare & conſervare
Parta tueri aptéque impendere
Domeſtici officii curis diſtringi

L Tueri

Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum, vulgus dicit
Rem domeſticam, vel ad rem domeſticam attinentia curare
Frugi vivere, **to live ſoberly.**
¶ Primam rei familiaris curam inire.

houſhold-ſtuff.

Supellex, ἔπιπλον
Res domeſtica, familiaris
Utenſilia, Res mobiles
Scruta, numero plurali, **old ſtuff.**

an houſholder, or the good man of the houſe.

Paterfamilias, οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpoſitus, rector
Maritus, Herus.

an houſewife, vide **Wife.**

how.

Quomodo, Qui, Qualiter
Qua ratione, πῶς, ὅπως
Quo pacto, Qua via
Quemadmodum.

humble, vide **low.**

humility, lowlineſſe.

Deſpicantia ſui
Voluntaria mentis demiſſio
Animi demiſſio, Humilitas ταπείνωσις
Quæ Virginem Mariam in cœlum extulit.

hunger, famine.

Eſuries, Eſurigo
Edendi aviditas, orexis, libido,
Fames, λιμός, πεῖνα
Male-ſuada fames
¶ Fame contabeſcere, inedia, inopia, fame deficere confici, vinci, **to die for hunger.**
Pallida ora fame
Longam excoluiſſe famem
Demere, ſolvere jejunio
λιμῷ διαφθείρεσθαι
¶ Affligere inedia
Fame aliquem excruciare
Tenuem edendi concedere portionem, ut mori neceſſum ſit, **to famiſh one.**

to leſſen, or aſſwage hunger.

Eximere, Pellere
Depellere, Repellere
Levare, deponere, exſolvere famem. Satiare jejunia paſcere, finire, placare boum cæde
Comprimere ardorem edendi.

hungry appetite.

Appetitus, ut vulgus loquitur
Appetentia comedendi, Eſuritio
Vehemens edendi aviditas
Orexis, ὄρεξις, qua voce uſus eſt Juvenalis in Satyris; appetitionem vertit, Cic.
Gulæ irritamentum
Jejunia, aviditas.

to hunt, or chaſe Deer.

Venari canibus leporem
Feras inſectari
Feras indagare, θηρεύειν
Feras agere, agitare, inquirere
Venationi inſiſtere
Sectari cervos, apros, feram
Feras curſu inſectari, inſequi, agitare, θηρεύειν.
Cum belluis audacter congredi
Cervos jaculo curſuque fatigare
Inſequi vagas per juga ſumma feras
Clamore premes ad retia cervum
Cadit adverſâ cuſpide foſſus aper
Compellere cervos in plagas
Saltuſq; indagine cingunt, Virg.

to hurle, vide **to ſhoot.**

to hurt.

Nocere, Officere
Lædere, Offendere
Incommodare, Obeſſe
Cadere, damno eſſe
De iis quæ nocent, & non proſunt

a Hurt, vide **Loſſe.**

Hurtfull, noyſome.

Damnoſum
Infeſtum, Pernicioſum
Diſpendioſum, Noxium
Detrimentum, incommodũ adferens
Exitium, jacturam, calamitatem, periculum, damnũ ſecum trahens, & ingens malorũ incommodorumque agmen.

a husband.

Conjux, Sponſus, Maritus, Virg.

a Husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola, ἀγροικός
Agricolator, Georgus
Villanus, Villicus
Agrarius, Agreſtis
Ruricola, Ruſticus. Vide **Plow man**

I

a Jacket, a Jerkin without ſleeves.

Exomis, idis, Colobium tunicula manicis defecta, truncata, mutilata

a Jakes, vide **a Privy.**

a Jangler, vide **a Babler**

the Jaundiſe.

Morbus regius, à Var. dicitur, ἴκτερος, Græcis nuncupatur, medicorumque opinione ex felle naſcitur
Aurigo nominatur à Celſo, propter auri colorem
Arquatus ab arcu, à colore ſcilicet arcus cœleſtis
Quidam hunc morbum Ictericum vocabulo non ſatis probato (ut omnia morborum nomina ferè depravata ſunt) dixere.
Alii demoniacum & aquatũ vocarunt
Auriginoſus & Ictericus ἰκτερικὸς qui morbo regio laborat
Ἰκτεριᾶν, Icterico morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus
Supinus, Ocioſus
Feriarius ἀεργός
Vacuus ab opere
Ἀεργὸς, ἀπράγμων
Nil rerum actitans
Lentus, Ceſſans
Ceſſator, Languidus.
Deſidens, Deſidioſus
In otio vitam degens
Bos in ſtabulo, proverb.
Spartam rodens
Reſes, idis, omnis g. Liv.
Iners, Male feriatus
Compreſſis ſedens manibus
Marcidus, apud Plaut.
Facere, Terere
Agere, Peragere.
Sequi, Habere
Feriari otia
Ducere ſegnia otia
Ducere vitam per otium
Natus in otio
Solvi in otia, vide **Slow**

to be Idle.

Ociari, ἀργεῖν
Pigrari
Vacare ocio, à labore
Vacare, σχολάζειν
Ocio indulgere
Ceſſare, ῥᾳθυμεῖν
Eſſe remiſſum à labore
Otio torpeſcere, marceſcere
Otium captare
Feriari & Feriare neutrum
Inerti ocio contabeſcere
Inertiæ indulgere.
Otio ſe dedere
Otium colere
In ocio eſſe
Ἄγειν σχολήν
Diuturno in otio verſari
Turpi otio & Abdomini ſervire
Nihil agere
Ultra Epimenidem dormire
Ociis ac ſomno tranſmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam
Nulli ſe negotiis exercere
Manum habere ſub pallio
Compreſſis ſedere manibus
Et proverb. Conchas legere dicitur, qui in ſũmo eſt otio

a Jerkin, vide **Jacket.**

to Jeſt, to Sport.

Nugari, Connugari
Ludere, Jocari
Nugas agere, Tractare jocos
Afferre jocum, ſales
Ludicra rebus ſeriis miſcere
Jocari feſtiviſſimè
Indulgere feſtivis jocis
Joco dicere, vide **to Scoffe**

Jeſtingly, Merrily, Pleaſantly.

Joco, Jocosè, Per jocum
Ridiculè παιζόμενος
Joci cauſa, per ludum
Animi gratia dicere, **for ſport**
Perridiculum

a Jew.

Judæus, Ἰουδαῖος
Verpus, Apella, apud Hor.
Curtus, apud Georg. Wicel, & à reſectu cutis dicitur recutitus
Circumciſus
Hebræus, Ἑβραῖος
Iſraelita
Levigena, à tribu Levi. Mant.

Ignorant.

Rudis, imperitus, nullius experientiæ, uſu minimè doctus, uſus expers, rudis in rebus, novus tanquam hoſpes plane peregrinus, ab uſu rerum imperitus, parum verſatus, rerum inſciens, ignarus, expers, experientia vacans, uſum non habens.

Ignorant, Unlettered.

Literas plane non noverat
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauſerat.
Literis erat mediocriter, leviter, vulgariter, non admodum, haud ſatis, non multum eruditus, inſtitutus, inſtructus

Plane, perfectè, abſolutè, exquiſita quadam ratione, excellenter, egregie, præclarè literatus non erat
Longè aberat à perfecta literarum ſcientia; reconditæ, exquiſitæ, ſingulares, egregiæ in illo literæ non erant
Vulgares erant

I have done it Ignorantly, unawares, not knowing otherwiſe than I thought.

Feci inconſultè, ignoranter
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore, per errorem
Imprudens, ignarus
Nec opinans
Per imprudentiam, inſcitiâ
Neſciens, inſcius, Inſciens
Cic. Quæ inſciente me, imprudente *L. Sylla* facta ſunt, Vide **Unthought.**

Ill, amiſſe, overthwartly, frowardly.

Præpoſtere, Perverſè
Perperam, Pravè
Diſtortè, Inverſè
Inverſum

an Ill or Evill man.

Pravus, κακός
Perverſus, Sceleſtus
Impius, ἄθεος
Malus, πονηρός
Pernicioſus, Flagitioſus
Malitioſus, Sceleratus
Sons, Noxius
Dyſcolus, Facinoroſus
Peſtis, Lues
Internecio
Morum, parte inquinatus ab omni. Capitalis homo, id eſt, ſupplicio capitis dignus

Ill favoured, Deformed.

Deformis, Turpis, δυσειδής
Fœda facie, Therſites
Therſitem deformitate vincens
Hipponax alter turpitudine
Therſitæ conferendus Homerico
Jacens in ſordibus, **filthy.**
Ad prodigiū uſque deformis
Deformitus corpore
Δυσπρόσωπος
Quē formæ premit dedecus
Decolor

an Image.

Status Ἄγαλμα, Signum
Simulachrum, Simulamen
Idolum, media producta, Effigies
Icon εἰκών
Imago, Imaguncula
Imago radiato capite conſpicua
Agalma, Hermæ
Sculptile, fuſile, conflatile
Sculptum, fuſum, pictum ſignum
¶ Statuarius, ſculptor, ſignifer, fictor, ſigna fabricans
Ἀγαλματοποιός
Hermoglyphus, **an Image-maker or cutter.**

to Imagine, to Search, to inquire out ſecrets or high things.

Altum ſapere
Scrutari profundum
Subtilitates perquirere
Circa ſublimia & ſuper cœleſtia verſari
In cœleſtibus verſari
Imaginari, & ut de Socrate ſcribit Ariſtophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον
Per aëra incedere & circa ſolem ſatagere

to Imagine, to conceive or to caſt in minde.

Imaginari, Fingere
Cogitatione depingere vel fingere
Animo comprehendere
Imprimere aliquam notionem in animis
Animo fingere
Cogitatione mente complecti
Speciem alicujus rei cogitare
Cic. De imaginibus ad animum pervenientibus
Item. Volitat ante oculos iſtorum, regis filius, vide **to muſe and to deviſe**

to Imbroider

Acu pingere, Plumare ποικίλλειν
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere
Artifici veſtes pingere acu
Veſtes auro intexere
Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decore
Imbroidered garments

an Imbroiderer.

Acupictor, πλουμιστής
Segmentarius, Plumarius
Barbaricarius
Phrygio, quod hujus artis inventores aiunt Phryges fuiſſe.

to Imitate, vide **to follow.**

Immoderate ſorrow, vide **Immortal.**

to be Impoyſoned.

Bibere cicutam
Κώνειον πίνειν

Haurire

Haurire, ſumere venenum.
Venenum in ſua viſcera inegerere
Veneni mali poculo animā expellere, Sol.
Toxico ſe morti dare
Veneno potionari, ſuſtolli
Toxico perire, vitam finire, perimi, confici, intercipi
Corpus medicaminibus multis adverſus venena munire, Plin.

of great Importance, vide **Weight.**

an Impoſtume, or Bile, or Botch.

Hulcus, ἕλκος
Cave dicas, Ulcus
Exulceratio, ἕλκωσις
Puſtula, Tumor
Vomica à tumoris ſimilitudine
Tuber, Tuberculum
Apoſtema, ἀπόστημα
Abſceſſus
Suppuratio Latinè
Glandes, glandulæ, Tonſillæ
¶ Reſcindere ſummum hulceris os

Impriſoned, vide **Priſoner.**

Impudent, without ſhame, ſhameleſs.

Impudens, mel, correpta
Inſignis qui eſt impudentiæ
Inverecundus, fronte ca es
Effrons, qui pudorem omnem abſterſit, dedidicit
Perfrictæ frontis, faciei
Cui pudor ex pectore ceſſit Luc.
Os impudens
Aſpectus Atticus
Βλέπος ἀττικόν
Nihil oris habens
Cui frons cum mente periit
Frontoſus
Εὐρυμέτωπος
Phormio Terentianus

to be Impudent, ſhameleſſe, or without ſhame

Perfricare frontem, faciem
Ponere pudorem
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abſtergere detergere, deponere
Verecundiæ repagula omnia diſcutere, Eraſm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi, eſſe fine fronte
Tranſire fines verecundiæ, pudicitiæ
Saluſt. Pudore carere
Non habere pudorem
Impudenter loqui, ἀναιδεύομαι
Impudenter agere ἀναισχυντεῖν
Nihil apud alios pudere
Qui nullo pudore tangitur, movetur, avertitur, ducitur
Quem nihil pudet
Inverecundus, Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie
Poſito pudore omni
Ore perfricto
Craſſo rubore
Abſque fronte & ore
Refractis pudoris & reverentiæ clauſtris, Plinius
Citra ruborem
Devorato pudore
Temeraria fronte
Nudo capite, proverb.
Γυμνῇ κεφαλῇ
Inverecunde, Impudenter
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute

Acceptum ferre
Impenſum ſeu expenſum ferre, ut tranſtulit Vall. in epiſtola Pauli ad Philem. ἐλλογεῖν
Imputare, ut habet vetus editio
Acceptum facere, Plin.
Meruiſti, ut acceptum tibi fieret, id eſt, accepiſſe abs te nos fateremur
Sibi adſcribere, Attribuere
ἐξιδιοποιεῖσθαι, Arrogare
Tribuere, Uſurpare
ἐξιδιοζεῖσθαι
Vendicare, aut, ut plerique ſcribunt, vendicare ſibi
Adſignare, Occupare
Præripere, applicare
Omnia cum dativo perſonæ, & accuſativo rei, conſtruuntur
Derivare in ſe, metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens, Præceps
Applicatus, Cic. Declivis
Pronus, Metaph Intentus
Proclinis & proclivis, Deditus
Εὐεπίφορος πρόχειρος
Propenſus
Facilis, Nutans
Natura inclinatus, ut vulgò dicitur

Incongruity.

¶ Solœciſmus
Solœcon
Barbaries, ſtructura inconcinna, refractariola, ſtribiligo, ſeu ſtribligo, linguæque Latinæ inconcinnitas, balbuties, hæſitantia linguæ, imparilitas, id vitii vocatur
Dictio popinaria, plane barbara
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, laciniosa, a doctis minime uſurpata

Inconſtant variable.

Inconſtans
Lubricus, Varius
Lubrica, ancipiti fide

 Inſig.

Infidus med. product.
Malefidus, ἄπιςος
Non conſtans ſibi
Vagus, Volubilis
Inſtabilis, Perfidus, med. cor.
Duabus ſedens ſellis
Cothurno verſatilior
Chamæleonte, Proteo, Tarandro, Polypo murabilior, verſatilior. Vertūno inconſtantior
Euripus homo, Polymneſtor
Fluxam fidem gerens, Plaut.
Theramenes, Cothurnus
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe, Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitate circumferri

Incontinent, vide out of hand.

to incourage, to Move.

Impellere, ingerere
Inducere, Inſtigare
Inſtanter perſuadere
Urgere, Perurgere
Incitare Stimulare
Admovere, Protrudere
Monitis extimulare

to increaſe, vide to augment.

to endeavour, or labour diligently.

Invigilare, Advigilare
Incumbere, Contendere
Adniti vel anniti
Eniti, Vacare
Laborare, Elaborare
Niti, Inſtare, Urgere,
Sedulam navare operam
Summo ſtudio intendere
Deditum eſſe
Excubare animo
Toto pectore incumbere
Manibus pedibuſq; conniti
Operam navare, dare
Omnes promere vires
Ἐπιτηδεύειν, Quærere
Operam impendere
Σπουδάζειν, διατείνειν
Curare, Evigilare
Diligentiam adhibere in munere fungendo
Ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre
Dare operam egregiam, laudabilem, opimam
In ſuo ſtudio atque opere nunquam ceſſare, Cic.
Abjicere ſegnitiem, ſocordiā
Curam adhibere, impendere
Laborem, ſtudiumque impendere
Studere, Conari
Studioſè curare
Adniti pro virili, totis viribus
Eluctari, Moliri
Primam operam navare
Magno ſtudio moliri
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis Dominicis mandatis
Totus quis incumbere in rem aliquam dicitur
Ingenium intendere
Omnes ingenii nervos intendere
Ingenii vim omnem atque impetum torquere
Totis nervis incumbere
Operam impendere quàm (id eſt, quantum) poſſis diligenter, Vide Endevour.

Infamy, vide Diſhoneſty.

from his Infancy, vide Childhood.

to Infect.

Agere contagia
Serpere, proſerpere latius
Ex vicino vel contactu nocere
Venenoſo inficere afflatu
Afflare virus mortiferum
Spargere venenum
Afflatu nocere, Ovid.
¶ Luem, contagionem trahere, contrahere
Ducere contagionis labem

Infection.

Infectio, Contagio
Peſtis, Corruptio
Lues, Ærugo
Venenum, Virus

an Infectious ſickneſſe, vide Contagious ſickneſſe.

Inferiour.

Eſt me inferior, infirmior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus.
Nec honore dignus eſt, qui virtute inferior eſt.

Inhabite, vide Dwell.

Inke.

Atramentum
Μέλαν, ἄλαβα
Loligo pro atramento ponitur, ut Sepia, propter utriuſque piſcis cruorem atrum
Μελανοδοχεῖον eſt Atramentarium, an Inkehorn, or Inkepot.

an Inne.

Diverſorium, à divertendo
Hoſpitium, ξενών
Taberna meritoria
Stabulum propriè, locus in quo laſſi fatigatique ex itinere conſiſtunt, à ſtando nomen habens
Πανδοχεῖον, Caſa hoſpitalis
ταϐέρνιον, καπηλεῖον

Caupona

Caupona, Cauponula
Hoſpitium meritorium
Taberna vinaria, οἰνοπώλειον
Oinopolion, a Tavern.

to keep an Inne.

Cauponari
Exercere Cauponam
Pandocheū agere, eſſe, barbarè loquentes dicunt.
Tenere hoſpitium

an Inne-holder, an Hoſt.

Tabernarius, Caupo
Κάπηλος
Hoſpes, qui recipit, & recipitur
Pandocheus,
Πανδοχεύς, ξενοδόχος
Stabularius, de quo in Evangelio
Hoſpes meritorius

Innocent, Guiltleſſe.

Innocuus, ἄκακος
Inculpatus
Ἀνέγκλητος Innocens
Innoxius, ἀναίτιος
Crimine, culpa vacans, carens
Inſons, Expers culpæ
Noxæ omnis exſors.
Qui extra culpam eſt
Neſcius quid diſcriminis inter dextram & ſiniſtram
Ab omni culpa alienus
Nullius ſibi conſcius
Clavo purior, proverb.
Hoc me crimine nunquam contaminavi, inquinavi, infeci, pollui
Hujus criminis, flagitii, ſceleris, vitii labe, macula, nunquam infectus ſum

In our time.

Noſtro ævo
Noſtrare ætate
Noſtris temporibus
Noſtra memoria
Nobis ſuperſtitibus
Καθ' ἡμᾶς ἐγένετο noſtris temporibus fuit

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere, Inquirere
Exquirere, Diſquirere
Ἐξέτασιν ποιεῖσθαι
Oportet veritatem ante omnia ſcrutari & inveſtigare
Veſtigare, Inveſtigare
Examinare, perveſtigare
Scrutari, Perſcrutari
Rimari, Indagare
Percontari, Interrogare
Sciſcitari, Diſcutere
Quæſtionem habere
Ἀνακρίνειν, διακωδωνίζειν
Ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα
Quæſtioni ſubjicere, vel inquiſitioni
Crebris ſolicitiſque judicum interrogationibus urgere
Severo examine indagare
Contari, Explorare
Inquirere, pro ubique quærere
Ἀμφιζητεῖν
Omnibus veſtigiis indagare
Ad vivum reſecare, proverb.
Diligens facere ſcrutinium
Exactiſſimum facere examen
Altiùs rimari & expendere
Severiter examinare
Ἀκριβάζειν diligenter indagare, explorare
Cenſuræ ſubjicere
Altiori indagine diſcutere, perſcrutari
Venari, artificio & ſolertia quadam quærere
Odorari ſagacius, & deguſtare convivam, apud Cic. utrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi
Alicujus actus inſidioſa explorationis arte venari
Expiſcari, elicere animi ſententiam
Omnia ſecreta eximo eruere ſtudioque quærere

to Inſtruct, vide to Teach.

to inſtalle, vide to Grave.

to Interlace, to ſet between, as a day or a year.

Interſerere, Intercalare
Interponere
Unde. Annus emboliſmalis ſive biſſextilis aut biſſextus nomen habet, in quo dies intercalatur, quæ ἐμβόλιμος ἡμέρα, dicitur Græcis, i. Dies intercalaris

to Interrupt, to diſturbe one that is ſpeaking.

Loquentem interpellare
Interſtrepere
Sermonem abrumpere
Impedire, obſtrepere
Interfari, in ſacris literis
Ἐγκόπτειν, Græcè καὶ ὑποβάλλειν
Interloqui
Interpellare ſermonem inſtitutum
Obturbare loquentem, pro interpellare
Turbare vel interturbare aliorum ſermonem
Interpolare, pro eodem
Interrumpere aliorū verba
Non audire quò rem deducere velit
Et apud Terent. Sine me pervenire quò volo, hoc eſt, ut abſolvam quod cœpi dicere
Et Eraſm. in Moria Audite quò rem deducamus
Loqui priuſquam alter ſua perfecerit verba

Muſica

Muſica interfecta in proverbiũ abiit, pro ſermone interrupto ab interveniente.

Intent, vide Purpoſe.

an Interpretation, vide Expoſition.

to Intice, vide to Allure.

to Intreat, vide to Pray.

that cannot be Intreated, vide Stiffe-necked.

to Intreat humbly, to beſeech, to requeſt.

Supplicare ſubmiſſe alicui
Abjicere ſe alteri ad pedes
Abjicere ſe ſupplicem
Procumbere genibus flexis in terram poſito genu ante pedes alicujus
Amplecti, tangere pedes
Tendere genibus brachia, in crura manus
Submittere, Succũbere genu
Rogare veniam ſupplicem
Supplicem genibus proripere tellurem
Ante pedes volvi
Demittere cervicem
Venire ſupplicem.

to Intreat, to obtain by Intreating.

Exorare, Flectere ſuperos
Flectere lachrymis, precibus
Movere precibus
Precando, precibus conſequi
Placare, δυσωπεῖν
Perſuadere, Demulcere

to Invade.

Impugnare, Infeſtare armis
Bello petere, impetere
Infeſto exercitu irrumpere
Bello laceſſere, Infeſtare.

Hoſtiliter ingredi, invadere alterius ditionem
Arma movere
Bellum inferre vel arma
Excurſionibus infeſtare
Populabundè percurrere
Βιάζεσθαι, vide to aſſail.

to Invent, vide to deviſe.

Inviſible, that cannot be ſeen.

Inviſibile, quod aciem fugit
Quod oculorum fugit obtutum
Cic. Animus ſenſum omnem effugit oculorum
Sub aſpectu non cadens
Ἀόρατος.

Inward parts of man.

Vitalia, Præcordia
Viſcera, Exta
Penetralia, Inteſtina.

Joyful, vide Glad.

to Joyn, to ſet together.

Connectere, Committere
Jungere, Conjungere
Coaſſare, Coaptare, ἁρμόζειν
Accommodare, Concinnare
Componere, Colligare
Contexere, Compingere
Copulare, Combinare
Coagmentare, Conglutinare
Conſarcinare, Condere
¶ Adjicere, Adjungere
Annectere, addere
Adhibere, admovere
Aggregare, to put unto.
Conglobare, Glomerare
Conglomerare.

a Joyning or ſitting together.

¶ Compages, Compago, inis
Compactio, Compoſitio
Conſtructio, Syntaxis
Coordinatio, Connectio
Combinatio, Coagmentatio

Junkets, vide Delicate meats.

to take a Journey.

Iter facere, Moliri iter
ἔρχεσθαι τὴν ὁδόν
Facere profectionem, Caſ.
Itinerari, ὁδοιπορεῖν
Proficiſci, Iter capere
Tendere, Iter inſtituere
Pergere, in ſacris literis frequens eſt eadem ſignificatione
Iter, viam ingredi
Ἀποδημεῖν
Agere iter, viam
Habere iter
Conficere iter, via pulverulenta
Multa diebus ſingulis conficere milliaria
Dare ſe in viam
Surſum, deorſum currere ac recurrere, ultra citraque pervolare
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quò nunc ſe proripit ille
Item, Quò te, Mœri, pedes?
Quò nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput objectare periclis
Vilis lucelli gratia terra marique volitare
Per omnes terras ac maria volitare
Ultro citroq; commeare, to go and come.
Conferre & recipere cum accuſativo, intercedente præpoſitione in, ut contulit ſe in patriam: aut ſine præpoſitione, ſi accuſativus fuerit proprium urbis, ſeu civitatis; recipit ſe Romam, contulit ſe Venetias, vide to go away.

to come to his Journeys end.

Per-

Pervenire
Carpere locum deſtinatum
Tangere quæſitos penates
Quæ diu petiit, tangit arva
Advenit hoſpes ad urbem

a Journey-man, a day labourer.

Operarius, Ergaſtulus
Mercenarius, Ergaſter
Mercede conductus, μισθωτός
Conductitius, ἀεργός
Operam ſuam mercede elocans diurno.

an Hypocrite, he that doth counterfeit holineſſe.

Hypocrita, penultima cor.
Ὑποκριτής
Eruditus artificio ſimulationis
Simulator
Fucatus
Fuco ſanctimoniæ perſonatus
Venditans ſanctimoniam
Fucatæ ſanctitatis homo
Duplex animo, & corde
Fucatam, perſonatamque ſanctimoniam præ ſe ferens
Paries dealbatus, in Actis Apoſtolorum
Τεῖχος κεκονιαμένος
Sepulchrum dealbatum, Chriſtus in Evangelio vocat ſanctimoniæ ſimulatorem
¶ Hypocriſis, Simulatio virtutis
Venditatio quædam atque oſtentatio, Hypocriſie

Iſſue of ones body, a Child.

Propago, progenies
Soboles, proles, Liberi

Italy.

Italia, ab Italo rege
Italica terra
Latium, Auſonia
Heſperia magna vel major
Oenotria, à rege Oenotrio
Auſonis ora

It is ſo.

Ita eſt, ita ſe res habet, ſic eſt rei ſtatus, in hoc ſtatu res eſt, ejuſmodi res eſt, hoc loco res eſt

to Judge, to give a ſentence, or Judgment.

Cenſere, judicare.
Judicium facere
Sententiam ferre, dicere, pronunciare.
Damnare, Condemnare
Judicem agere.
Dijudicare
Cenſuram agere
Jus dicere, to pronounce the Sentence
De re ultro citroque diligenter cognita pronunciare, definire
Acre, exactum, præſens, conſtans judicium, ſententia, cenſura.

to ſit in Judgement.

Sedere pro tribunali
Rixas fori judiciarii dirimere
Roſtris præſidere
Præeſſe cauſidicorum ſubſelliis, foro judiciario
Cerdonum jurgia dirimere
Forum agere
Judicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali ſententiam

to appeare perſonally in Judgement

Judicium ſubire
Siſtere ſe tribunalibus
Comparere
Cauſam dicere
Se apud Judices tueri, purgare.

a Judge.

Judex, Prætor
Jura reddens, δικαιοδότης
Sedens pro tribunali
Καθεζόμενος ἐπὶ βήματος
Sententiæ lator
Rerum capitalium Judex, qui & Quæſitor appellatur, quæſitor
Judex maleficiorum vulgo dicitur, de latrociniis judicans, ſive latrunculator
the Recorder.
Prætor Capitalis

the Judgement Seat.

Judicii locus
δικαστήριον, Forum
Forum judiciarium
Forum judiciale
Tribunal, δικαστήριον
Judicium, conſeſſus

a

after my Judgement, vide Meaning

a Jugler, he that uſeth crafty Conveyance.

Geſticulator, Præſtigiator
Impoſtor, Pantomimus penult. Cor.
παντόμιμος
Circumforaneus
Pilarius apud Quintilianum
Gelaſinus, γελασῖνος
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, ſeu præſtigiatorem cum deceptione circumforaneum
Apuleius lib. 1. huiuſmo

modi præſtigiatorem populi frequentia ſtipatum mortalibus ſuas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aſpexi equeſtrem, ſpatham præacutam mucrone infeſto devoraſſe
Cyclicus ab Horatio vocatur
Impoſtor nugis ac ſtrophis captans quæſtum. Vide **Deceaver.**

Juſt, Righteous.

Juſtus, δίκαιος
Æquus, Rectus
Muneribus nequaquam corrumpendus
Incorruptæ æquitatis, juſtitiæ
Juſtitiæ oculis
Bochyris alter
Juſtitiæ trutinâ, ſtatera juſtior
Rectam ingrediens viam
Rectum tenens clavum
Æquum & bonum colere
Æquitatem ſervare

Juſtice little ſet by.

Pauci ſunt hac ætate, his temporibus, quibus juſtitia cordi ſit, qui juſtitiam colant, exerceant, curent, tueantur
Qui de juſtitia laborent
Apud quos juſtitia locum habeat, juſtitiæ locus ſit, qui ſe juſtos præbeant

Juſtice is to be followed

In omnibus actionibus noſtris, id ſolum ſpectare debemus, quid juſtitia poſtulet, ratio præcipiat, conſcientia præponat
Quid ſit juſtitiæ, quid rationi conſentaneum, quid cum juſtitia, ratione congruat, conveniat, conſentiat
Habenda juſtitiæ ſumma ratio eſt
Una ſpectanda juſtitia, nihil præterea
De una juſtitia laborandum
Sequi ducem juſtitiam debemus, agere cum juſtitia, juſtè, rectè, honeſtè
Honeſtum tuendum eſt ſolū
Noſtra conſilia, noſtras actiones ad unam juſtitiam referri decet
Juſtitiæ inſervire, juſtitiam exercere, ad juſtitiam incumbere debemus
A juſtitia minimè diſcedendum, recedendum eſt

K

to Keep, vide to Defend.

to Keep cloſe, vide to Cover.

Keep it cloſe, vide Beware, tell it no body.

to Keep in, or hold under.

Cohibere, Coërcere
Domare, Frænare
Supprimere, Continere
Subjugare, Vide **Subdue, and tame.**

to Keep a holy or feaſting day.

Agere diem feſtum, ἑορτάζειν
Facere diem ſolennem, feſtum
Celebrare feſtum, diem feriatum, diem feſtum
Ἑορτὴν ἄγειν, ἱεροποιεῖν
Celebrare ſolennitatem
Facere ſolennitatem, apud Hieron.
Operam dare rebus divinis
Feriari, vel Quieſcere
Ἄγειν ἡσυχίαν
Celebrare memoriam, mortem ſanctorum
Labore & opere ſuperſedere

to Keep from.

Arcere, Defendere
Prohibere, Cohibere
Coërcere, Protegere

It is better kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius inſidet vel inſidit mente
Tenacius inhæret animo
Altè ſedet animo quod primis diſcitur annis
In omnem uſque vitam hæret
Penitius cogitatione hæret
Quo ſemel eſt imbuta recens ſervabit odorem Teſta diu, Horat.
Quod rudibus annis & per hoc tenacioribus primùm imprimitur, nulla vetuſtate poteſt deleri
Quæ teneris traduntur annis, & citius diſcuntur & tenacius retinentur
Cordi altius, intimius imprimitur
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur
Altius inſidet hominum animis
Facilius penetrat in animos mortalium
Acrius inſidet animis
Id perpetuò animo inhærebit meo
Herere in medullis, & includi in medullis, utrumque, Cic.

to

to Kembe or trimme the haire.

Pectere, Pectinare
πλέκειν, κτενίζειν
Pexare, frequentativum
Explicare capillum
Deducere crines pectine, Ovid.
Capillicullum comere
Pectine eburnea pangere
Fingere comam pro ornare
Pectinem ducere à Brechmate ad verticem, Caput mulcere

a Kerchief for women, vide Hood.

a Kettle or Cauldron.

Cacabus, κάκαβος
Caldare, Caldarium
Lebes, λέβης
Ahenum, χαλκεῖον
Ahenulum, Cumena

to Kill or ſlay.

Trucidare, Interimere
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. utrunque
Exterminare, Necare
Afficere morte
Punire, Ulciſci
Vindicare, φονεύειν
Dare neci, letho, Virg.
Perimere, Occidere
Mactare
Mortem inferre, adferre, obferre
Vitâ ſpoliare, Luce privare
Exuere aliquem animâ
Vivorum eradere cœtu
Orbare aliquem luce, vita
Vitam animam, eripere
Morti dedere, Dare morti
Vitam eximere, vitam adimere
Interficere, jugulare
Jugulum ferire, to cut ones throat.
Configere, to thruſt through
Tranſverberare gladio facili ictu perforare
Mucrone latus exhaurire
Confodere
Defodere, Perfodere
Morte aliquem excipere
Sternere apud Virg.
Dare ſopori aliquem, Plaut. in Aul. to lay one aſleep
Enſe aliquem fundere
Premere, ſicut & Cædere pro interficere, utrumque apud Virg.
Auferre è vivis, è medio
Obvium quemque demetere, obtruncare, Conficere
Gladium in viſcera mergere apud Euſebium
Ferrum in fratris adigere viſcera
Ferrum in viſcera condere, Ovid.
Lethale ferrum in hominis ſtringere viſcera
Perdere, Unde vulgò precantur, Dii te perdant
Agere orco aliquem, poeticum eſt, quemadmodum mittere ſub tartara
Peragere apud Martialem pro Interficere
Cædem facere
Ultima ſupplicii animadverſione mulctare, percellere
Ultimo adficere ſupplicio, [illegible]
Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit, Ovid.
Solvere vitam
Hoſtili ſanguine, hoſtium cædibus manus funeſtare, cruentare
Sanguine commaculare manus
Ab ipſa (ut aiunt) ſtirpe perdere, to kill the whole race.
Terram ore mordere, apud Virg.
γαῖαν ὀδὰξ ἑλεῖν, terram mordicus capere
Et apud Homerum, γαῖαν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας
Omnes mordicus ceperunt immenſum ſolum
Ad internecionem cædere, extinguere
Viduare civibus urbem
Tollere matrem, pro enecare
Lethiferum vulnus infligere
Supremum excutere ſpiritum
Extinguere
Facere cadaver, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium deſignare, ſeu patrare, to commit man-ſlaughter.
Cæde & ſanguine complere Chriſti cauſas
Cædem exercere, efficere, facere
Mortes agere
Cæde nefanda perfurere
Ferro deſævire, graſſari, metere infeſto
Cæde manum tingere
Dextras conſcelerare inſonti ſanguine, αἵματι χεῖρας μιαίνειν, Phocyl
Enſem tepefacere ſanguine
Maximam cladem facere, to murder cruelly.
Sub armis capere
Intolerabilem cladem inferre
Per haſtæ cuſpidem cogere

to Kill himſelf.

Conſciſcere lethum, mortem ſibi
αὐτοχειριάζειν ἑαυτόν
Mittere ſe letho
Enecare ſe, Orbare ſe luce
Cadit telis ipſe ſuis

Af-

Afferre manum ſibi, Cic.
παράγειν τῷ ζῆν ἑαυτὸν
Ipſa ſua concidit uſa manu
Invenire mortem ſibi
Scopulo ſe mittere ab alto
Abrumpere vitam
Veneni poculo animam exponere, Soli. de Hannibale
Seſe mucrone jugulare
Vitam rapidis ponere fluminibus

a Killing of men, vide man ſlaughter.

a Kill, vide Oven

a Kindred, or Parentage.

Connatio, Affinitas
Conſanguinitas, Parentela
συγγένεια. Propinquitas, vide Stock.

of a noble Kindred.

Genus inclytum
Pulchra origine natus
Parentela haud ignobilis
Genus ducere Olympo
Propago regia, imagines
Stemmata illuſtria
Domini de gente ſuprema
Splendor natalium
Præclara ſtirpe creatus
Claritas generis
Antiquitas generis
Inſignia, Claræ inſignia gentis
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama ſuper æthera notus
Famam extendere factis
Semper honos nomenque tuum laudeſque manebunt
Jam canitur toto nomen in orbe tuum
Nomen tuum immortale manebit
Qui magnum adeptus eſt nomen.

Magnum & memorabile nomen
Veteres ceræ, Imagines avitæ
Imaginum commendatio
Tituli, Statuæ
Claro ſanguine cretus
Famoſæ imagines, **of an old ſtock.**
Stemmata cognationum, apud Juriſ. vide **Noble Kindred.**

to come of good Kindred or ſtock.

Referre genus
Originem trahere, deducere
Trahere, ducere genus, à ſanguine divum
Τὸ γένος ἄγειν
Stemma deducere
Illuſtri prodire origine
Deſcendere de ſtirpe
Ortum trahere
Succeſſionem habere, ducere
Genus deducere
Diffundere genus, apud Virg.

to go out of Kind, or to work diſhonour to his Kindred.

A paterno degenerare inſtituto
Longius à majorum ſuorum exemplo digredi
Deflectere à patris avique præſtabili inſignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι
Majorum deſerere veſtigia
Non reſpondere probitati paternæ
Virtutem patris non æquare
Recedere à veſtigiis progenitorum virtuoſis
Soboles virtutibus orba parentis

Paternas haud cavere cautiones
Inurere nomini paterno ignominiam

a Kinſman or Coſen.

Cognatus
συγγενής, σύναιμος
Conjunctus ſanguine
Sanguinis vinculo & patriæ neceſſitudine conjunctus
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa ſanguinis propinquitate devinctus
Ipſo ſanguis vinculo copulatus
Ἐγγενής, σύναιμος
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus, Propinquus conſanguinitate
Proximus, Affinis
Conſanguineus
Junctus genere, ſanguine, ſanguinis copula
Quicum arcta mihi neceſſitudo ſanguinis intercedit
Agnato ſanguine propior, vide **Coſens.**

to Kiſſe.

Oſculare, Oſculum ferre, ingerere alicui, Suet.
Libare oſcula, Virg.
Pangere oſculum, ſuavium
Exoſculari, φιλεῖν, i. pregnantem eſſe
Imprimere oſculum
Labella labris conſerere
Deoſculari, φιλεῖν
Tollere oſculum
Dare baſium, ſuavium, Oſculum, Baſiare, impudicitiæ ſunt, Suaviari
Baſia jungere
Figere, infigere oſcula dulcia, Virg.
Oſcula carpere, rapere, ſumere
Oſcula accipere

Exci

Excipere mediis amplexibus
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus
Diſſuaviari, apud Cic.
Amplexa dextra inhærere
Cupidè arctèque complecti
Ulnis ſtringere, **to Embrace**
Amplecti, Complecti
Amplectari, ἀσπάζεσθαι
Stringere colla blandis lacertis

a Kitchin.

Culina, Coquina vulgo
μαγειρεῖον, Popina.

from the Kitchin to the Hall, or from a lower eſtate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad faſtigia rerum extolli, apud Juvenalem
In ſummam evehi gloriam
Obrepere ad honores
Operâ principum ad ſummos honores emergere
Ex miſeria ad ſummas opes tranſire
Ad ſummam dignitatem emergere, Eraſmus
Ex humili fortuna repente ad res amplas provehi, ſubvehi
Ex infima fortuna provehi
Auſon. Fortunam reverenter habe, quicunq; repente, Dives ab exili progrediere loco
Ex humili è ſumma emergere inopia, Crœſus ex Iro
A remo ad tribunal.
Ἀπὸ κώπης ἐς τὸ βῆμα, proverbio dicitur, qui repente ex infimâ conditione provehitur ad honeſti muneris functionem

Evadere ad gradus altos, ad ſummi faſtigia culminis
Ex phelleo venire, prov.
Ab aſinis ad boves
Homo à ſe ortus
Novus homo. Huic confine, Ulyſſes pannos exuit, in quibus ſcilicet mendicum apud procos egerat
Videas etiamnum multos humili natos loco, adhuc nullis omnino fortunæ dotibus adjutos, ad eruditionis non ſolum faſtigium, verumetiam ſummas dignitates aſcendere. Claudianus. Aſperius nihil eſt humili, cum ſurgit in altum
¶ Contra, **from the Court to the Cart.**

a Knave, a Slave, a Raſcall.

Scurra, Triſcurra
Furcifer, Trifurcifer
Nebulo, Verbero
Maſtigia, Flagrio
Tenebrio, onis
Tenebrico, Niger
Scurra, apud divum Hieron.
Βωμολόχος, Circulator
Triverbero, piſtrino dignus
Necis pabulum, **Ravens meat**
Omnibus modis improbus
Ingenio malo pravoque, apud Sal.
Carcula, Calo
Imi deriſor lecti, apud Mart. pro ſcurra ponitur
Ulyſſis remigium, **a ſort of Knaves or Raſcalls.**

to Knead dow.

Depſere, apud Caton. δέψειν
Farinam ſubigere

Verſando mollire
Imbuere farinam fermento
Conſpergere farinam per aquam, conglutinare, in maſſam cogere, formare, compingere, **to make dow.**
μάττειν
Maſſa, farina ſubacta, Conſperſio triticea, **Dow,** ἄμαμα.

to Kneel down, to make Courteſie.

Genua curvare, incurvare, in terram figere flectere, ponere
γονατίζειν
Genua humi defigere
Poplites deflectere
Geniculare & Geniculari
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Eſdra.
Submittere genua pro flectere, Plin.
Genibus ſuccidere in ſermone, Max.
In genua dilabi
Genibus niti, inniti
In genua decumbere
Poplitem incurvare
Flexo terram petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes miſera jacuit.
Inclinare, incurvare ſe
Corpus inflectere.

to fall down at ones Knees, vide to proſtrate.

a Knife or Sword.

Culter, Cultellus
Enſis, Machæra
Gladius, Gladiolus
Cultrum, μαχαίριον
Mucro in carmine
Cultellum, μαχαίριον
Item, Ferrum pro cultro, enſe

¶ No-

¶ Novacula, ξυρὸν
Culter tonſorius
Culter raſorius.

to Knock one about the pate, vide Box one, &c.

the Knot or Band of love, which cannot be undone, or unknit.

Amoris adamantinum vinculum
Vinculum arctiſſimum atq; indiſſolubile
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretivit Vulcanus, ut ſcribit Homerus
ἄρρηκτος δεσμὸς
Vinculum inſolubile
Nodus Herculanus
Nodus inextricabilis.

to Know, to make known.

Certiorem facere, reddere, ſignificare, aperire, exponere, explicare, demonſtrare: erudiri, inſtrui. Vide to Underſtand.

to know full well, or right well

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquã ungues, non latet ingenium meum
Certam alicujus rei habere memoriam
Habere in promptu, ad digitos ungueſque ſuos, condita mente tenere.

Know your ſelf, Conſider what you are.

In te deſcendas
Ad defectus proprios mentem reflecte
Deſcende in animum, pectus
Tecum habita, ut noris quam ſit tibi curta ſupellex, ut eſt apud Perſium.
Tuo te pede moduloque metire. Horatius
Noſce teipſum, γνῶθι σεαυτὸν
Intra pelliculam tuam te contine
In tuum ipſius ſinum expue
Propria cæde vineta
Tua vitia, teipſum, inſpice
Nec te quæſiveris extra, apud Perſ.
Pectoris tui penetralia diſcute, ſinum perſpice

you know well enough, vide not Unknown.

to know no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem inſtitutæ orationis expedire, imponere poſſim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, abſolvere, perficere queam

you know my minde.

Mea conſilia plane tibi nota ſunt
Tenes conſilia mea, animũ meum, meos ſenſus
Non te latent mea conſilia
Cognitũ ac perſpectũ habes animum meum
Qui ſit meus ſenſus probè noſti, præclare intelligis.

I know your ſtate well.

Novi, cognitũ habeo, probè teneo ſtatum rerum tuarum
Qui ſit rerum tuarũ ſtatus optimè ſcio, præclarè novi
Egregiè intelligo de tuis rebus
Planè mihi conſtat, exploratum eſt, compertũ habeo, nihil mihi dubium neque obſcurum eſt
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum ſtatus.

not Knowing, vide Ignorantly.

I know not.

Nondum planè conſtitui, ſat ſcio, novi, cognovi
Satis habeo conſtitutum, deliberatum, exploratũ, explicatum, certum, cognitum.

without Knowledge, vide Unlearned.

Cold, Ice, Froſt.

Frigus, Gelu, Glacies
Frigidior glacie
Glacialem arctum experiri
Frigore lapſa cadunt folia
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ
Undaque jam tergo ferratos ſuſtinet orbes
Aſtricto coit unda gelu
Glacie riget horrida barba
Rura pandit hyems gelu
Aggeribus niveis informis & alto terra gelu latet
Pluvia contriſtat frigore cœlum.

Cunningly, vide Exactly.

a Cunning hand, vide Occupation.

L

to Labour, to travell to Work.

LAborare, πονεῖν, Sudare
Defungi laboribus
Exercere, ἀσκεῖν
Laborare, te exercere
Rei operam dare, labore quærere
Exercere labores, Fatigari
Ἐκπονεῖν. Laborem colere
Exercere membra laboribus
Fallere, diſcutere ocium
Labores tolerare, ſuſtinere, exigere, perficere, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedire
Cum tepido noſtrum vere redibit opus

to Labour in vaine, or to loſe his labour.

Ludere operam
Perdere operam & impenſam
Actum agere
Actam rem agere
Nihil agere
Οὐδὲν ἀνύσαι
Fruſtra laborem inſumere
Inanem operam ſumere, inſumere
Laboribus nequiquam frugiferis fatigari
Opes ſuas perdere in aliquo
Fruſtra, inaniter conari
Fruſtra operam ſumere
Lavare, ſeu cavare laterem
Arenam numerare
Arenæ ſemina mandare
Piſcari in aere. Arare littus.
Fodere Iſthmum
Littora arare
Aërem verberare
Ventum colere
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impenſæ in aliquem collatæ

to Labour, to travell with might and main.

Defatigare, Sudare acriter
Plurimum laboris exhaurire, haurire
Ἐκμοχθεῖν
Exantlare, Antlare
Ἀντλεῖν Græcum eſt proprieque ſignificat navem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & moleſtiam, ad laborem intolerabilem & impenſam eſt tranſlatum, pro quo vulgus parum aptè anclare & exanclare per c ſcribit
Laborum Iliadem exhaurire
Nervos, conatus intendere omnes
Deſudare
Verſare ſaxum
Sudores in re aliqua exantlare
Siſyphi ſaxum volvere
In pulvere aliquo viriliter deſudare
Multo ſudore, labore, vigiliis aliquid colligere
Maximo conatu incumbere, & adniti
Nihil non laborum obire
Multum laboris exſudare
Non æſtimandis laboribus quippiam abſolvere
Ambabus manibus haurire
Ἀντλεῖν ἀμφοτέραις χερσί
Summo conatu quippiam agere
Herculeo quopiam & indefeſſo labore contendere
Summis uti velis
Ἄκροις χρῆσθαι τοῖς ἱστίοις
Inſano juvat indulgere labori, apud Virg. Æneid. 6. i. immodico labori; ſicut inſania pro magnitudine & amplitudine immodica Latinis ponitur
Unde, inſanæ extructiones pro magnis & amplis
Multo plus haurire laboris, quàm Hercules ipſe dum Αὐγείου κόπρον ſtabulis repurgaret
Tanto in aliquod negotium incumbere ſtudio, ut parum abfuerit quin ſeſe labore conficeret, enecaret, quin ipſe immoreretur, Eraſm.
Ad morbum uſque laborare
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum
Apponere manum
Laborando curam extremã impendere, omni quoque induſtria adniti, pro virili conari, haud ſegniter agere
Induſtriam labore adjutare
Manum admoliri, admovere, addere negotiorum actioni
Τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν
Cum Minerva, id eſt, auxiliante Minerva, manum quoque movere, admoliri
Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει
Etenim dii omnia laboribus vendentes adjuvant facientes, Vide to Endeavour.

you Labour too much in your ſtudy.

Nimium elaboras, invigilas, ſudas, exerces te in ſtudiis
Nimis immoderatè, ſupra modum,

modum, intemperanter ſtudes
Nimium laborioſè ſtudia tractas, colis, exerces
Suſtines laboris plus quàm ſatis eſt in ſtudiis exercendis.
Sic laboras in ſtudiis, ut vires tuas imminuas, conſumas, exhaurias debilites, infirmes, affligas,

Labour, worke, endeavour, diligence.

Labor, Sudor
Vigiliæ, Labos
Πόνος, Negotium
Conamen, Conatus
Opera, æ. Niſus
Hoc operæ Illud laboris
Aliud opus aggreditor
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, improbus, Virg.
Strenuus, indefeſſus
Inſanus, Immenſus
Immodicus, Ingens
Ærumnæ pro laboribus, oneroſus

without Labour, vide Lightly.

a day-Labour, vide Journey-man

Labour loſt.

Fruſtra laborare, in anem laborem ſuſcipere.
Arido ſolo, infructuoſo campo ſemina committere, mandare.
Laterem lavare, Æthiopem dealbare. Operam male ponere, locare.
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere

Labour ended, vide end.

Lack of money.

Pecuniæ anguſtia, mira nummorum penuria, ſumma difficultas.
Pecuniæ minimum tractatur
Uſus pecuniæ propè nullus eſt

Lacking, vide void.

to Lay hands on one, vide to Arreſt.

to Lay a wager, vide to Wage.

to Lament, to mourn to be ſorrowful, or ſad.

Mœrere, Dolere
Lugere, Animo ringi
Mœrore angi, in luctu eſſe
Miſerè contabeſcere
Languet animus mœrore, ſordibus
In lachrymis jacere
Vexari curis
Dolore premi, conſumi, confici, obrui
Tangi animi dolore, vide to mourn, to waile, to be ſad.

a Lamentation, a weeping, a wailing.

Luctus, Comploratus.
Mœror, Mœſtitia
Senium, Gemitus
Plangor, Planctus.
Res Lugubris
Lugubria induere, to put on mourning attire, or apparell, vide Weeping

Lamentable

Lamentabile, Luctuoſum
Triſte, Lugubre
Flebile, Θρηνώδης

a Lamp, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens
Lampas propriè ſplendorem ſignificat λαμπάς
Lucerna ſimiliter
Lampada, æ, ſub prima declinatione, apud D Hier.
Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ, &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade, ſed propriè a Glawberd.
Lampyris, idis

Lamp-ſtudents, that ſtudy by the Lamp, or Candle

Lucernarii, λυχνόβιοι.
Lucubratores, Elucubratores

Land, vide Field.

Language, vide Talk.

Largely, vide Liberally.

a Larke.

Alauda, κορυδαλός
Caſſita, Galerita
Corydalus

ſick of the Lask, vide Flix.

a Shoomakers Laſt, or Leaſt, vide Form.

the Laſt, or hinder moſt

Poſtremus, Noviſſimus
Τελευταῖος, Extremus

Su-

Supremus, Ultimus.
Ἔσχατος. Vide Uttermoſt.

at the Laſt, Laſt of all, vide Finally.

of Late, not long ago.

Nuper, νέον
Nuperrimè, Nuper admodum
Non ita pridem, Non pridem
Diebus ſuperioribus, πρώην
Iamdudum, Haud dudum
Paucis abhinc diebus
Noviter νεωστὶ
Recens, Recenter
Paucos ante dies
Menſe nondum exacto. Vide in times paſt.

the Latine tongue.

Sermo Latinus, Latialis
Romanus; Lingua Latina
Loquela Latia, Italica
Phraſis Auſonica, Itala, Pallas
¶ Eloquentia circulatoria Kitchin-Latine.

Exceeding good, very fine & eloquent Latine

Eloquium verè Romanum
Romanus ſermo non ſolum puriſſimus caſtiſſimusque, verum etiam uber, ac locuples
Mel Atticum, Hymettica mella
Attica muſa, Ἀττικὴ μοῦσα
Eloquentia Attica, atque ab Hymetto profecta, ut habent proverb
Romani ſermonis eloquentia, ubertas, fœcunditas, venuſtas
Dicendi illecebræ ac gratiæ
Venuſtatis pigmenta, & lenocinia, apud Budæum
Teque filum, pro ſubtili ſtylo, apud Ciceronem
Phraſis quæ cum eloquentiſſimi cujuſque phraſi conferri poſſit
Pulchrum orationis filum
Character epiſtolaris, ſolutus terſus, brevis, dilucidus elegans, emendatus, Latinus, Latius, verè Ciceronianus. Pulcher orationis ſtylus
Venuſtus ſtylus, Elegans dicendi genus, à muſis profectum
Κομψεία
Lepos orationis, floſculi, phaleræ, venuſtas, lenocinium
Attici leporis, ſermonis lepor
Sermonis deliciæ
Dicendi lautitiæ, Meræ Veneres
Verborum ornatus, ſplendor, terſities
Cupediæ linguæ Latinæ
Literatura politior
Eloquentia, Elegantia
Cum quadam Venere dictū

to Laugh.

Ridere, γελᾶν Edere riſus
Effuſè ridere ἐκγελᾶν
Solvi in cachinnum
Cachinnare, καχάζειν
Cachinnum effundere
Tollere cachinnum Ridere Sardonium, ſyncruſium
Lienem exercere
Emori riſu, eſt effuſius ridere, defluere vel diffluere riſu
¶ Proverbialia ſunt hæc poſteriora,
Riſus ſolutus, magnus
Cachinnus, effuſus riſus
Riſus Sardonius

to laugh at, vide to mock.

to abſtain from laughing.

Riſum tenere, apud Horatium
Continere. Nihil unquam de rigore animum remittere, Solin.
Riſui temperare
¶ Excitare, concitare riſum, to make to laugh

the civil Law.

Jus civile, Imperiale, Cæſareum
Jus Papyrianum, Jus ſcriptum
Jus municipale, prætorium,

the Canon Law.

Jus Pontificium, Jus canonicum
Jus ſpirituale, divinum,

to ſue one in the law, vide Action, and to Plead.

it is lawful, or meet, and ſeaſonable.

Rationi conſonum eſt
Εὔλογον, Conſentaneum
Ratio dictat. Rationis eſt
Ἐπαγορεύει ὁ λόγος
Æquum & rationi conſentaneum videtur, Par, Decens
Æquum, juſtum, rectum, fuerit
Δίκαιος
Ut par eſt, ὡς τὸ εἰκὸς
¶ Moveri ratione, εἰκὸς παθεῖν
Cauſa duci, to have good reaſon
Legibus urbem fundare
Legem ducere, dare, imponere, indicere
Sub leges vocare

a Lawyer, a Counſellor.

M Lea-

Legiſperitus, cònſultus juris
Νομικὸς, νομοδιδάκτης
Juris peritus, Juris pruden s
Juriſconſultus, vel Jure con-ſultus
Ἐνήγορος, L. L. Doctor
Divinæ humanæque legis ſci-entiſſimus
Pontificiarum legum Doctor
Profeſſor Juris
Juris interpres, Antiſtes juris
Legum cautus, id eſt, peritus apud Auſonium
Legalis myſta, apud Alciatum
Juris conſultus & æquus
Jureperitus non minus prudentia quàm facundia laudatus
Aſylum legum, vel Juris
Νομίμων ἐξηγητὴς
Alter Papinianus, Scævola, Ulpianus
Juris ſcientia præſtans
Qui ſumma diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem pervenit ſapientiam
Clariſſimus utriuſque juris ſcientia
Myſta juris
Divini humanique juris ſcientia excellens
Eximius Jurium Doctor
Utriuſque juris laurea decoratus
Gemini laus ſplendida juris
Legum juſtitiæque ſciens
Divini, humanique juris conſultus
Cæſarei juris profeſſor
Legum Imperalium eximius doctor
Cantores formularum, Cic. in 3 de Ora vocat juriſperitos
Luguleius & Rubricarius per contemptum

a Lazer. a Leper.

Lepra infectus
Mentagi infectus
Lepram patiens, Fœdus lepra
Elephantiacus, Elephante gravis
Elephantiaſi laborans
Fœdiſſima plenus impetigine
Λεπρώμενος, λεπρός
Leproſus, Mentagricus
Incurabili ſcabie infectus
¶ Armentagræ & inpetegrinis purulentia purgare
A lepra, ab Elephantiaſi mundare, to cure the Leproſie.
¶ Lepra, λέπρα ἰσχύς
Elephantiaſis, Elephantia, quæ & Elephas dicitur, Unde Serenus
Eſt Elephas morbus triſti quoque nomine dirus, eadem mala ſcabies Horatio vocatur, aliis Immundities lichenis
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infeſtantur.

a League, a Covenant, an agreement.

Pactum. Compoſitio
Conventio, Conventum & us
Fœdus, Pactio
Contractus, συμβόλαιον

to make a League or a Truce, to Confederate.

Fœdero, as, are
Conventionem facere
Pactum inire vel fœdus
Conventum conſtituere
Ἀνθομολογεῖν
Paciſci, Contrahere
Fœderare, Fœdus inire
Fœdus ſancire
Σπένδεσθαι
Pactum facere, componere fœdus
Conficere pactionem, Cic.
Fœdus facere, συντίθεσθαι
Pangere ut nonnulli volunt tametſi Servius reluctetur
Tractatus, contractatus, conventaque finire
Placitum componere fœdus
Mutuo fœdere, conſenſu, & ſacramento ſe principes dicuntur devincire
Fœdere conjungi
Societatem in re paciſci
Convenire in tertia perſona
Συναλλάττειν
Fœdus contrahere, pangere, percutere
Ferire fœdus
Coire in fœdera, Virg.
Ferire pactum, vulgo compacturam facere dicitur
In æquas pactiones deſcendere
Fœdera accipere, Saluſt.
¶ Conſpirare in bonam & malam partem ſumitur, ſed conjurare in malam frequentius: conceptis verbis, vel data fide, factaque coitione conſentire, ſimul jurare
Conjurationem, conſpirationem facere
Hauſtu mutui ſanguinis ſancire fœdus, Solin.
Conſentiones factæ ſunt, poſuit, Cic. in Ver. Act. pro eodem
Conflare conſpirationem, apud eundem
Ad incredibile ſceleris fœdus aliquem adſciſcere
Ad illicitas jureque damnatas confœderationes pellere & inſtigare
Ad quaſvis res nefarias concordare

to keepe the League or promiſe, vide to breake the League.

to Leake, to runne forth as broken veſſels.

Perfluere, Perſtillare
Non continere liquorem
Tranſmittere liquorem

Leane, Thin, Slender

Macer, Macilentus, Macie pellucens, Gracilis, Exilis
Exſuccus, Strigoſus
Ἔκλιμος, Extenuatus
Macie confectus
Pumice aridior. Aridus
Emaciatus, ἀπεσκληκώς
Macie, inedia extenuatus, attenuatus, Macies ipſa
Σύφαρ, Metaphoricè apud Eraſmum frequens, Jejunus Metaphoricè
Monogrammus, à ſimilitudine
Μονόγραμμος ſicut & κάνναβος
Ironia proverbialis
Per medium annulum qui trahi poſſet
Pinguior lucerna, lethyco qui cum multū edat non ſit habitior
Leotrephide macilentior

to be Leane.

Macie perlucere, Macere
Ariditate crepitare, macerare
Ἰσχναίνειν, ἰσχνόω, to make leane.
Macros obduxerat artus
Tu tenuis tardique gradus macieque pereſus

to become or ware Leane.

Macreſcere, Areſcere
Extenuari, Σκαιμίζειν
Macrum, exſuccum fieri
Marcerari, Marceſſere, annis vel ægritudine in maciem ire. Soli.

to make Leane.

Macerare, Emacerare & attenuare
Ἐκτήκειν, Macrum facere

to leap, to Jump, to Skip.

Saliare, Saltare
Dedit ſaltum, properans inſiſtere ripæ
Corpora ſaltu ad terram mittere
Saltu ſuper ardua venit, ſaltu ferri
Secedere Saltum

to learne.

Diſcere, diſciplinam accipere, apud Cæſarem, comprehendere, animo complecti
Addiſcere, Condiſcere
Bibere, pro eodem, Eraſmus. Non facilè dediſcitur, quod puerilibus imbibitur annis
Veterum volutandis monumentis diſcere, percipere, ſtudere

to learne, to ſtudy diligently.

Plurimū operæ conſumere, inſumere in literis
Studiis ſe exercere, agere vitam
Eruditioni parandæ operā dare
Occupare animum in ſtudiis bonarum artium
Artes bonas aſſequi improbitate laboris
Adhibe ad omnes rerum bonarum diſciplinas ſtudium
Tranſmittere tempus in pugillares & libellos
Ingenuis artibus vacare
Navare operam literis & dare
Incumbere literis & in literas
Incumbere in literarum ſtudia
Acriter intendere animum ad literas
Ingenuas caput efferre per artes
Invigilare ſtudio literarum
Elaborare pertinaciter in addiſcendis literis
Studiis teneri
Multam ponere operam
Plurimam collocare operam in excolendo literarum ſtudio
Dedere ſe penitùs ſacris Muſarum ſtudiis
Immoti ſtudiis
Omne ſtudium conferre
Intentam diligentiam adhibere
Literas amplecti
Muſas colere
Τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖν
Aſſerere ſe ſtudiis, Plin.
Se totum literarum ſtudio impendere
Se Muſis addicere in ſervitutem, devovere, dicare, conſecrare
In optimis literarum ſtudiis ſuaviſſimè otiari
Studiis bonis omne otium applicare
Artes habere in complexu, oculis, auribus, Plin.
Inſano flagrare ſtudio in literas
Scientia progredi
Habere proceſſum in literis
Non parum in literis proficere
Colligere eruditionem ex ſtudiis

Ducta in dies linea, protectum, progreſſum magnum facere in literis, in ſcientia aliqua
Lineam ducere
Nullum facere ſtudendi modum neque finem
Pieriis adhibere oda blanda libris
In amœniſſimis Muſarum viretis quotidie verſari
In vernantiſſimis divinæ Scripturæ pratis exſpatiari
Inſudare literis
Totum ſe libris dedere
Libros aſſiduè manibus retinere
Impalleſcere ſtudio, literis
Literarum ſacra colere
Immodico ſtudio ſe macerare
Abdere ſe literis, Cic.
Aſſidere ſemper chartis, immori
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere
Impendere tempus omne diſcendis literis, Studioſè verſari, ac ſedulò in libris
Animos aptare ſtudiis
Tota mentis cogitatione ferri
Intendere vim omnem ingenii in literas. Impendere pertinacem ſtudiis laborem
Adhibere propenſum literis ſtudium
Studendi cura, impendio defigi
Ardentem intendere animum ſtudio literarum
Inhærere libris
Τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι
Affixum eſſe literis

to Learn without book.

Ediſcere, memoria complecti, Cic.
Exercenda eſt memoria in ediſcendis ad verbum quamplurimis ex noſtris ſcriptis & alienis

¶ Tradere in diſciplinam
Docendum curare
Tradere præceptori aliquē à quo mores primum, mox eloquentiam diſcat, quæ male ſine moribus diſcitur, to put forth to School.

to Learn by experience.

Multa diſcuntur, percipiuntur, ab experientia
Multarum rerum ſcientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, ſumitur, hauritur ab experientia & uſu
Multa cognoſcuntur experientia duce
Multarum rerum magiſter eſt Uſus
Multa docet, oſtendit, patefacit, viam aperit uſus ad multarum rerum ſcientiam
Erudimur valdè, inſtituimur, expolimur
Ex ignorantiæ tenebris educimur
Ad ſcientiam pervenimus, ſcientiam conſequimur, experientiam ſequuti, experientia edocti
Experientia rerum magiſtra

Learned.

Doctus, perquam doctus
Doctrina excultus
Literis perpolitus
Eruditus, Peritus, Expertus
Gnarus, Literis ſciens
Non inelegantèr bonis literis initiatus
Non indoctus
Non alienus à literis

well Learned.

Vir ſingularis doctrinæ
Apprimè doctus
Inſigniter doctus
Facilè doctiſſimus
In admirationem doctus ac eloquens
Maxima doctrina præditus
Bene doctus, pro valde doctus
Egregiè doctus
In primis literatus
Perquam literatus
πολυγράμματος
Magnopere doctus
Muſarum ſacra colens, frequentans
Unicum Muſarum delicium
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarū antiſtes, columen
Vir multijugæ eruditionis
Fons totius eloquentiæ
Qui in veteribus ſcriptis ſtudioſè & multum volutatus eſt
Spectatæ eruditionis vir
In eruditorum numero habitus
Vir exquiſitiſſimæ doctrinæ
Qui ad faſtigium tum doctrinæ, tum eloquentiæ pervenit
Heraclitus ſubtilioris doctrinæ arcanis initiatus Soli.
Omnium diſciplinarum ſcientia præditus
Parens eloquentiæ
Vir literatiſſimus, acerrimi fœliciſſimique ingenii
Ad ſummum literarum faſtigium provectus ſuopte ingenio
Peritiſſimus
Literarum amantiſſimus, peritiſſimus
Linguarum præſidio adſatim inſtructus, armatus fultúſque
Vir ſolidæ eruditionis

Exquiſitè doctus
Multæ eruditionis
Impenſe literatus
Delicium Latinæ linguæ, univerſi literati orbis
Inſigniter literatus
Nihil in loquendo minus ſpirant, quàm nativum illum & incorruptum Romani ſermonis odorē
Unicus Phœnix ſui ævi
Summam doctrinæ laudem conſecutus
Noſtræ ætatis Varro
Variis expolitus diſciplinis
Haudquaquàm indoctus
Literis multis præditus
Literarum antiſtes
Qui multiplici variaque ſcientia eſt
πολυλόγος, πολυΐστωρ
Eruditione uberrima excellens
Non vulgariter eruditus
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis
Summa eruditione præſtans
Multiformi eruditionis ſupellectile inſtructus
Ingenuarum artium callentiſſimus
Eruditionem habens non ſane vulgarem
Omnibus diſciplinarum ornamentis cumulatus
In nullo doctrinæ genere non exercitatus
Vir & admirabili, & divino ingenio ac doctrina ſingulari
Rara doctrina
Princeps in re literaria, vir eximia præditus eruditione
Multijuga literarum cognitione præcellens
Quo, poſt Ciceronem & Fabium, doctiorem nulla ætas habuit
Vir omni eruditione major, qui inclinatam eloquentiam primus in integrum reſtituere ſit adortus
Græcè & Latine modis omnibus eruditiſſimus
Romani ſermonis nativum & genuinam quandam proprietatem ſpirans,
Omnigena eruditione clarus, conſpicuus
Literarum omnium princeps Eraſ.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis, & unicum Germaniæ inferioris Decus, Eraſ.
Eraſmus noſtræ ætatis omnium doctiſſimus, celeberrimus, ac præclariſſimus literatioris orbis præſes
Trium linguarum, Græcè, Latinè & Hebraicè penè ex æquo peritus, adhæc in nullo doctrinæ genere non ita verſatus, ut cum primis certare poſſit, Eraſ.
Trium linguarum, non vulgariter peritus
Triplici natura inſtructus
Complurium linguarum egregie peritus
Humanis literis ac manſuetioribus Muſis initiatus
Humanarum literarum peritiſſimus
Ingenio ac eruditione præſtans
Extra invidiæ aleam doctus
In literatorum conſeſſu, primum tenens locum
Habens eruditionis penu multifariàm cumulatum
Doctoris titulo inſignitus
Summa cum laude doctoratus titulum conſequutus
Primi nominis doctor
Cujus greſſus Charites ſorores Pegaſideſq; omnes comitantur euntis, ut eſt apud Poëtam
Bonarum literarum cultor ſtudioſus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis
Encyclopædiā qui abſolvit
Abſoluto diſciplinarum orbe omnibus mirandis oſculandus
In cyclicis diſciplinis exercitatus
Qui in omni parte orbicularis diſciplinæ certaverit
Cyclopædiam callens
Cyclicè doctus
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione verſans
¶ Eximii in omni doctrinæ genere rei proceres
Literariæ proceres
¶ Encyclopædia, ἐγκυκλοπαιδεία eſt omnium bonarum artium ſocietas cognitioque, ut ait Cicero, in omnium artium & diſciplinarum perfecta ſcientia

a Learned Phiſitian.

Medicus bene doctus, eruditus, inſtructus medica ſcientia, medendi arte, medicis literis
Sciens, inprimis eſt, peritus, intelligens, gnarus medicinæ
Novit penitus medicinam, tenet, poſſidet, callet
Medicinæ ſcientia valet, floret, præſtat, excellit
Medicinæ doctrina, ſcientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cū paucis conferendus eſt, inferior nemini.
Medicinæ ſcientiam planè complexus eſt, mente atque animo comprehendit ingenio ſibi aperuit, comparavit, peperit

to advance, to ſet forth Learning.

De lingua Latinâ bene mereri

Conſulere ſtudiis communibus, & bonæ ſpei ingenia benignè provehere
E mediis ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeo ſacras literas vindicare
De publicis ſtudiis optimè mereri
Editione utilium ſcriptorū communia ſeu publica ſtudia juvare, adiuvare
Aliis ſedulò impertire doctrinam
Egregiam navare operam
Adjutare, adjuvare honeſtiſſima literarum ſtudia
Libros qui à data blattarum tinearumque ſervitute quam diutiſſime oppreſſi propemodū interierant, liberare, vindicare ab interitu
Divitem ingenii proventum in univerſum orbem effundere
Annis compluribus elaborata in communem omnium depromere utilitatem
Libris edendis, famam immortalem mereri, tranſmittere ad poſteros
Eruditiſſimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Bonas literas longo veluti poſtliminio redeuntes, in ſuum quodammodo regnum dignitatemque in priſcum nitorē reſtituere, ſuo ſplendori reddere
Redimere ſtudia literarum

given to learning, vide **ſtudious.**

learning is alwayes both pleaſant and profitable.

Semper uſui & delectationi tibi literæ erunt, fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non utiles, nunquā inquam jucundæ non erunt
Te ſemper commodis, ſemper voluptate afficient, juvabunt pariter & oblectabunt in univerſo vitæ tuæ curſu. Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum utilitas erit.

Learning is not eſteemed as it ought to be, vide **Arts**

I have no Leaſure.

Moleſtus interveniens mihi
Nunc non eſt commodum
In præſentia non vacat, non eſt otium
Eſt quod agam aliud
Eſt domi negotium melius
Non licet per negotia domeſtica

Leiſurely, by little and little.

Paulatim, Pauxillatim, apud Plaut. diminutiva ſunt à paulum
Κατὰμικρόν, Senſim
Ductim, Tractim, Pedepreſſim
Pedetentim, **foot by foot.**
Placidè, lentè, Leviter
Maturè, lentè, Compoſito gradu. Vide **Slowly.**

to Leave off, to Ceaſe.

Deſinere, Deſiſtere
Omittere, Siſtere ab incepto
Dimittere, Parcere, Subſiſtere. Vide **to ceaſe.**

to Leave nothing, vide **to take away.**

to Leave, to forſake.

Deſerere, Linquere, Relinquere
Derelinquere, Deſtituere, vide **to leave in danger.**

Leave or Licence.

Copia in ſingulari cum verbo facio conſtructum, quemadmodum commeatus
Data copia fandi
Venia, Poteſtas
Dare veniam ludendi
Facultas, quam licentiam indocti dicunt

to give Leave or Licence.

Poteſtatem facere, præſtare
Facultatem dare
Copiam facere, ut Gymnaſiarcha facit ſcholaſticis ludendi copiā à prandio
Additur in conſtructione gerundium in di
Emanendi copiam à præceptoribus poſcere, **to aske Leave.**
Tridui miſſionem dare
Dare remiſſionem ſtudii vel à ſtudiis ad duos, tres dies
Veniam dare, pro eodem apud doctos legi, licet alii refragentur
Venia enim eſt pœnæ meritæ remiſſio, ut inquit Seneca
Ἐξουσίαν δοῦναι, Miſſionem impetrare, **to get leave.**
Veniam exorare, impetrare
¶ Cæterum miſſum facere, eſt dimittere, **to let go, to give leave.**

Terent

Terent. Me miſſum facere, Suetonius in Cæſare legionem totam cum ignominia miſſam facit
Miſſionem dare militibus
Miſſionem petere, efflagitare
Rudem flagitare
Præbere miſſionem.

I pray you give me leave to ſpeak with your patience and favour.

Sit dicto venia, τῷ λόγῳ συγγνώμη
Pace omnium veſtrum dictū eſſe velim, dixiſſe liceat
Dicere copia alicujus, id eſt, pace
Honos audientium auribus habeatur
Sit habitus honos veſtris auribus
Bona cum venia audire, Cic.
Sine cujuſvis injuria dictū ſit
Abſit invidia verbis, verbo ἀπέστω φθόνος, Dicere cum venia
Cum gloria tua, mi Philippe
Libet veniam præfari vel honorem
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia
Te non iraſcente, permittente
Simile quid præfamur, obſcœni aliquid dicturi, aut cujuſquam authoritatem oppugnaturi
Per præmunitionem, ut monet Eraſmus in copia verborum

the Leaves of the tree,

Frondes, Folia
φύλλα, Petala

Crines poeticè dicuntur, unde apud Mantuanum, Nudatur crinibus arbos.

to Level, vide **Wink.**

to Leavy a ſubſidie, vide **to Seſs.**

Lecherous, unchaſte, or luſtful.

Libidinoſus, Venereus
Propenſus in libidinem, Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres, Suet.
In Veneris caſtris militans
πυγμαῖος, λαστεύρος
Præter modum libidine pruriens
ἀφροδισιαστικὸς μύτης
Novas quotidiè nuptias celebrant
Mulieroſus, Veneris miles
Solvitur in Venerem
Mollis, Mulieroſiſſimus
Muſalbus, μῦς λευκός
Homo libidinis immodicæ, inſatiatæ, intempeſtivæ, monſtruoſæ
Galbinos habens mores, Mart.
Crebris, vagis amplexibus ſponſis
Pronus in venerem
Proclivis in libidinem
Lydius in meridie
Caprarius in æſtu
Maximo ardore in venerem ſolvi vel ruere ferunt Hiſpanos Turcaſque
Et Graditana puella, apud Mart. pro libidinoſa, procace, laſciva.

to Lend.

Mutuari deponens, & Mutuare activum, χρήζειν, mutuum dare
Præſtare, Mutuo dare, quum ejuſdem precii res penſatur
Commodatum vel commodato dare in tempus, quū earum res redditur
Alicujus rei uſum præſtare, concedere in aliquot dies
Commodare. Vide ne cum pueris dicas accommodare Id enim eſt adaptare
Utendum dare, μιχρᾶν
Mutuo am[illegible]is commodare

by Length of time, in continuance or proceſſe of time.

Proceſſu temporis, Decurrentibus annis, Progrediente ætate
Tempore, Paulatim
Luſtris labentibus, apud Virg.

length of time taketh away ſmart, vide **Time.**

length of time taketh away Pain.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis longinquitas, vetuſtas
Sanantur Vetuſtate vulnera, Vis doloris cum tempore langueſcit
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem, planeque tollit
Quovis dolore affectis, quovis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert
Vetuſtas opem fert, opitulatur, ſubvenit, auxilio eſt, ſubſidio eſt, finem doloris affert
Habet hoc tempus, ut quemvis dolorem quamvis acriter in animo inſitum

tum

ſitum avellat atq; abjiciat & hoc temporis, ut omnem malorum memoriam, omnem adverſæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoveat.

At length, vide **Finally**

to leſſen to aſſwage or mitigate pain or diminiſh grief or ſmart.

Dolorem ſedare, elevare, mitigare, mollire, lenire, delinire, levare, demulcere, pellere, tollere
Fugare, ſopire, diſcurrere, minuere, mollire, lenire, delinire levare, demulcere, pellere, tolle e
Vim doloris mellea fallere confabulatione
Contrahere dolorem, cruciatum
Reddere moderationem
Dulcare, Edulcare
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor ſeſe remittit

the Leproſie, vide **in lazer.**

a leſſening of ſorrow.

Luctus levatio, *Levare* ſe Luctu, ægritudine, ſollicitudine, mœrore, cura
Sanare vulnus doloris.

to let bloud, to open a vein.

Detrahere ſanguinem
Venæſectionem adhibere
Secare, incidere venam, Cic.
Vacuare ſanguinem per venam
Corpus ſanguinis detractio
[illegible] ne vacuare
Tundere venam nocuo turgentem ſanguine
Demittere, emittere, vel mittere ſanguinem, Corn. Gel. Ex brachio mitti ſanguis debet
Exonerare venas ſanguine ἀφιέναι τὸ αἷμα.
Venam cultello, ſcalpello ſolvere, aperire
Curare venam incidendam
Corpus ſanguinis exuberantia levare ſectione, inciſione venæ
Non eſt *Latinis* vox unica quæ Græcè φλεβοτομεῖν, reſpondeat, quapropter periphraſi utendum.

to let go or paſs, vide **to omit.**

to let to hinder, to ſtay, to withſtand or be againſt.

Obſiſtere, Reſiſtere, Cic.
Senatus una voce ac mente rejectat
Inhibere, Obſtare
Contrahere, Detinere
Officere cauſæ, apud Cic.
Vigere, occupare
Offerre moram occupato. Plaut.
Obſtrigillare, Porcere, apud *Lucil*
Remoram facere rei privatæ & publicæ Plaut.
Obſtaculum moliri
Interdicere pro obeſſe, cum dativo, Cicero
Cui nemo interdicere poſſit
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ ſpem præcidere, *Budæ*.
Impedire, Obſtaculo eſſe
In diverſa trahere, rapere
Retrahere ἀνθέλκειν
Tergiverſari, Reclamare
Tranſverſum agere
Adverſari, Reniti
Repugnare, Refragari
Contradicere, Contra niti
Contra venire, ἀνθίστασθαι
Remorari, Demorari
Intercipere, Tenere
Opponere, Reluctari
Intercedere, apud Titum *Livium*, pro impedire, prohibere, greſſus alicujus obſtare, obeſſe eunti
Contra pugnare, machinari
Impedimento eſſe, diſtinere
Conatus alicujus evertere
Claudere commodum Terent.
¶ Remora, impedimentum, obſtaculum remiligines, apud Plaut. retardatio
Offendiculum pro impedimento, vide **to hinder.**

to let one from having his luſt.

to let ones ſtudy.

let me go.

Sine abire, Sine ut abeam
Mitte me, Omitte me.

Let it be ſo, vide **So be it**

Letters miſsive, Epiſtles

Literæ, Literulæ
Litera in ſingulari numero, apud Ovid. *Libelli*
Tabulæ, Codicilli, Scripta
Epiſtola, Epiſtolium.
ἐπιστολὴ γραμμάτιον

to ſeal and open letters, vide **to ſeal and open.**

letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, perjucundæ fuerunt

Summam mihi jucunditatem attulerunt, pepererunt
Magna me lætitia affecerunt, perfuderunt
Omnis amor tuus ex omnibus ſe partibus oſtendit in tuis literis
Quas ad me literas mittis multo ſunt officio refertæ, multis inſignis, amoris notis

Printing Letters.

Typi ænei, ſtannei, τύποι
Formulæ, Characteres
Notæ fuſæ, ſculptæ
Typorū collector, ordinator cōpoſitor, **a Compoſitor**

Liberal, Bountiful.

Liberalis, Munificus
Dapſilis, Benignus
Beneficus δαψιλής
Prolixus, apud Ciceronem
Ipſo horreo vel caniſtro dās
Promus magis quam condus
Profuſus, Largus
Citò dans & dolio hauriens
Ambabus manibus largiens
Hoſpitalis, Cic. Offic. 2.

Liberality.

Largitas, *Liberalitas*
Munificentia δαψίλεια
Beneficentia, εὐλογία
Bonitas & benignitas, pro eodem, apud Cic. Offic. 2.
Hoſpitalitas pro liberalitate & animi quadam propenſione in hoſpitibus recipiendis, apud Ciceronem Offic 3.

Liberally, Largely. Bountifully.

Munificè, Liberalitèr
Munificentiſſimè
Dapſilè, δαψιλῶς
Largè, Largiter
Profuſè, Affatim
Abunde, Ubertim
Abundanter, copioſè
In copia, plena manu
Ambabus manibus, Ampliter
Benignè, Prolixè, utrumque apud Ciceronem
Ἐκτενῶς, προθύμως
Sine parſimonia
Prodigè, Perbenignè
Ipſo horreo, proverb.

to ſet at liberty.

Aſſerere, vindicare in libertatem
Ἀφιέναι εἰς ἐλευθερίαν
Manumittere, & mittere manu
Libertate donare
Emittere manu
Pileo donare Liberare
Exuere, Educere
Eripere **to Redeem**
ἐλευθερῶ, exerere vincula
Liberum facere
Solvere ergaſtula
Exiere à ſervitute, vinculis
Levare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere
Conciliare in libertatem
Relevare cervices à ſervitute dura
Recipere, apud Virgilium
Solvere, exolvere vinculis
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire
Dare vindicias
Subtrahere neci. Vide **Free.**

I have care of the liberty of the Commonwealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæſivi, curavi, ſpectavi, ſecutus ſum
Ad unam civium libertatē meas curas intendi, cogitationes retuli, ſtudia contuli
Nihil antiquius communi ſalute judicavi
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepoſui, prætuli

to give much Liberty, vide **to permit too much.**

a Library, a Study ful of Bookes.

Bibliotheca, βιβλιοθήκη
Arcivum, vel archivum, ut aliqui ſcribunt
Utitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Eſther
Tabernaria libraria
Amalthaum, apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον
Armarium quoque locus in quo libri reconduntur
Foruli apud Suet. & Plutei apud Juvenalem ſunt armariola, capſulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nōinant quæ rectius, cum Vive, loculamenta vocaverimus
Libraria in hac ſignificatione rarò apud Claſſicos invenitur. *Librarius* enim βιβλιογράφον denotat, qui libros & alia ſcribit. Hunc Latini ſcribam vocitant. Cicero uſurpavit Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide **leave.**

to Lick.

Lingere, *Delingere*
Elingere, Lambere.

to lie, or to make a Lie.

Dicere falſum, mentiri
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere proferre

proferre, ψευδέω
Adumbrata pietatis fuco mendacia deferre, **to bring forth Lies**
Effutire, pro dicere cum mendacio apud Cic. in Tuſc.
Aſpergere mendaciunculis aliquid.
Cretizare κρητίζειν, Græci pro mentiri dicunt à gentis moribus
Conflare mendacium, fingere ex ſe velut araneus
Splendide mentiri
Ampliter mentiri, Plaut.
Struere ſycophantias
Comminiſci mendacium

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aſpergere, excogitare
Addere culpæ mendacia
Mendacio fucum addere
Mendacia fingere
Rem effictis mendaciis omnibus lenociniis perpolite concinnare
Vanas pro veris fundere voces

an open Lie.

Mendacium ſpecioſum
Prodigioſum, audax, Impudens, calidum mendacium **a bold Lie**
Manifeſtæ vanitatis

a Lier.

Mendax, Vanus, Falſiloquus
Falſidicus, Vaniloquus, Nugax
Mendaciloquus, Nugator
Nugigerulus, ματαιολόγος
Nugivendulus, Cretenſis, ψευδηγόρος
Vir inſigni vanitate
Halophantia, Vaniſſimus

lees, dregs.

Fœx τρύξ, Excrementum
Sedimentum ὑπόσταθμη
Seda apud Plin. Proluvies ὑποχώρημα
Craſſamentum, Flores vini
Amurca, olea tantum eſt
Magna unguentorum eſt fex

to lie down, or in the bed

Jaceo, es, ere. Recumbere ſponda
Accumbere toris
Offenſo procumbere pede
Fuſus per herbam
Revolutus arena
Paſſim vino ſomnoque per herbam corpora jacent ſepulta
Strato diſcumbere ſuper oſtro
In gramine ponere corpus

to lift up.

Levare, ſublevare
Tollere, Elevare
Membra de durâ tollere humo
Gelida membra levare humo
Stratis corripere corpus
Solio ſe tollit ab alto

as much as lieth in me, vide **Power.**

lightly, remiſſely, without care

Leviter, in tranſcurſu
Levi brachio, Sparſim
In ſuperficie, perfunctorie
Ἐξεπιπολῆς, quod vulgus ineptiens dicit ſuperficialiter
Tenuiter, Curſim
Molli brachio, ſuſpenſa manu
Parum attentè, conſideratè, accuratè, tranſeunter. In tranſitu
Quaſi in tranſcurſu leviter attingendo
Levi brachio rem peragere, percurrere

lightly, without labour.

Faciliter, ex facili
Citra laborem, negotium, moleſtiam
Parvo negotio
Ἀκονιτί, ἀπόνως
Sine opera, Sine labore
Nullo negotio
Citra pulveris tactum, vel jactum, proverbium
Abſque difficultate, Fermè
Nulla adhibita diligentia
Citra ſudorem, operam
Nullo ſudore. Ne genu quidem flexo
Citra pulverem, Proverb.
Nullis laboribus, Perfacilè
Facilè, Facillimè
Uno digitulo, apud D. Hieron.

not lightly, or eaſily, hardly, painfully.

Difficilè, Difficulter
Haud facilè, haud fermè Terent.
Fidelem haud fermè mulieri invenias virum. Non facilè, Graviter.
Χαλεπῶς.

a lightning or flaſhing out of the clouds.

Fulgur & fulmen, licet alii diſtingunt Aeris ardos
Arma Jovis
Fulguratio, Fulgor
Fulgetrum, Fulgetra
Ἀστραπή, Coruſcatio
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere,
Ignes in æthere fulgent
¶ Fulmen jacere, fulgetra concitare, tonitru movere
Crebris micat ignibus æther
Ignes Capitolinis injicere ſedibus
De cœlo tangere vel percutere

percutere
Hinc tonat, hinc miſſis abrumpitur ignibus æther
Flagranti telo dejicere
Fulmina molitur dextra
Mittere fulmina ævo, polo
Fulmine adigere ad umbras
Fulmina torquet aſtripotens
Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo
¶ Fulminatum, fulguratum, tactum, ictum de cœlo, διόβλητος

light, vain.

Vanus, inanis, levis, iners, ſocors, demens: Vento levior, inanior

like as, vide as.

like as it were, as great as, equivalent.

Inſtar, ſignificat ad ſimilitudinem, ad æquiparationem & ad menſuram
Ad inſtar, apud Hieron. & Solin
Δίκην
In modum, Ad modum
In ſimilitudinem
Ad ſimilitudinem

to liken, to compare.

Comparare, Conferre
Εἰκάζειν, Aſſimilare
Adæquare grandia parvis
Coæquare, æquiparare
Æquare, ἰσοῦν

to be like, to reſemble in forme or faſhion

Referre mores patris, & patrem moribus
Referre vitâ patrem, & vitam patris Pl.
Moribus exprimere
Repreſentare, præ ſe ferre
Reddere, Terent. Similare
Similem eſſe, Effingere
Imitari moribus, corporis lineamentis, patrem
Et proverbio dicitur, patris eſſe filium, qui mores imitatur patris
Accedere ad paternos mores
Ferre alicujus imaginem, pro repræſentare
Προσφέρειν
Similitudinem morū referre
Παρεμφερής
Conſtruuntur cum accuſativo perſonæ, præter
Similem eſſe
Ingenium patris referre
Paterni, avitique ingenii ſpeciem præ ſe ferre
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitivo conſtruitur: quando vero corporis lineamenta, cum dativo, ut tradunt Grammatici confunditur cum differentia

in likeneſſe of a man, vide **pretence.**

it liketh me well vide **it pleaſeth me well.**

if I were like to you

Si eſſem æque ac tu, pariter ac tu, non ſecus, non aliter ac tu, ita ut tu, uti ut tu, quemadmodum tu, ſicuti tu

likely, reaſonable.

Rationi conſentantum eſt, cum ratione conſentit, ſimile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens.
Ratio poſtulat ut credatur
Eſt cur credatur, verum putetur
Viſum, ſimilitudinem, ſpeciem, formam, imaginem præ ſe fert, oſtendit, non diſcrepat, non diſſentit, non procul abeſt à ratiōe

a likeneſſe, a compariſon.

Comparatio, Collatio
Aſſimilatio, Similitudo
Parabola, Parœmia
Ὁμοίωσις

likewiſe, eq[illegible]ly, even all o[illegible]

Æquè, ἴσως
Æqualiter, [illegible]
Æqua parte, conditione
Æquabiliter, Similiter

to do, to render like for like vide **to recompence.**

a linage, vide **Stock.**

a line, a rule, a row, a ſtrike

Regula, Norma
Linea, γραμμή
Amuſſis & perpendiculum Cæmentariorum ſunt

to linger, to ſtay, to delay, to defer, to put or drive off.

Morari, remorari, ἐπέχειν
Demorari, Cunctari
Quærere moras
Moram trahere, ducere, Moliri
Προσυπομένειν
Iter retardare
Moram facere, Reſtitare
Moras nectere
Gradum continere
Siſtere, Comprimere
Pauſam facere, Plaut.
Rumpere, Continere, Item
Pendere apud Virg. med. prod.

a lingring, vide **prolongation.**

it

it muſt be done without lingring.

Non cunctandum, non differendum eſt
Producenda, Proferenda prorogandā, protrahenda, longiùs ducenda res nō e.
Sine mora, ſine cunctatione, ſine ullo temporis intervallo, aggredienda res eſt tentanda, incipienda, facienda mora non eſt, interponenda nulla eſt, omnis eſt abjicienda mora: immorari, cunctari, lentè agere, indormire, non oportet

lingring, vide **ſlothfully**.

little, few.

Modicum, ὀλίγον
Parum, Paulum
Paululum, Nonnihil
Ὀλίγα, μικρὸν
Pauxillum, Pauxillulum
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululū

by little and little, vide **leaſurely**.

a litter, a waggon, or coach.

Vectabulum, κλιντὴρ
Geſtatorium, Sella curulis
Currus clauſus, θεριοὶ μυχοὶ
Arcera, vel ut alii ſcribunt, Acirna, apud Gel. Baſterna
Pilentum, apud Varr.
Lectica pro eodem, δίφραξ
Hexaphoron, Græcis quod à ſex ſervis portaretur, λαμπήνη
Octophaon, quod ab octo
Currus regius ſeu lectica
Pampellum, Ferculum
Vehiculū cameratum, penſile
Cameroton, Græci vocant
Lecticarii, qui portant, ferunt lecticam, ſellas curules διφροφόροι
¶ Et ſella curuli vehi, ſubvehi
Lectica geſtari, διφροφορεῖσθαι

to be carried in a litter or waggon

to live, to have life, to be alive

Vitam ducere, ζάω, ζῶ
Producere, ἐκζῆν, Vivere
Diem, lumen videre
Fungi munere vitæ
Animam ducere, ſeu ſpiritum, Cic.
Annos, ævum, ſæcula, exigere agitare.
Eſſe. Veſci aura, βιῶναι
Carpere vitales auras,
In vivis agere
Dant vivere fata
Temporaria frui vita
Lucem adſpicere pro vita frui
Eſſe in rerum natura, in vita
Spirare, βιοτεύειν
Supereſſe, ſuperare
Nec adhuc crudelibus umbris occubare, vitam exigere
Cœli convexa tueri, Virg.
Vitam traducere, tranſigere trahere
Fungi vita, vitam agere
Vitam degere ποιεῖσθαι τὸν βίον
Ævum agitare, tranſigere
Vitam, ævum traducere
Τὸν βίον διαπλέειν
Exercere vitam, colere
Ætatem degere, exigere
Spiritum ducere
Eſſe inter mortales
Inter ſuperſtites adnumerari
eſſe inter vivos & in vivis
Eſſe in humanis
In humanis agere
Vita potiri
Vincere ſua fata vivendo
Auras protrahere, pendere vitales, poeticum
Lucis uſura perfrui
Lucis dare uſuram piratis diuturnam

to live daintily, and nicely to ſpend his time in great voluptuouſneſſe, for pleaſures.

Deliciari, θρύπτεσθαι
Reſupinari, Vivere Epicureū
Luxuria, deliciis, ac mollitie diffluere
Melle ſeipſum perungere
Mellitam plane vitam exigere, Eraſmus
Molli victu ſuperare ſenectā
Genio carpere dulcia, Perſ.
Extremam decerpere voluptatem
Terrenis teneri cupiditatibus
Deliciis affluere
Libidinari, Suet.
Inter opes vitam ſocius agebat
Delicatè ac molliter vivere, Cic.
Agere perjucundè
Indulgere cupiditati
Gulæ, ventri obſequi
Ardenti libidini laxare frena
Omni genere voluptatum, deliciarum affatim ſe explere
Dare ſe voluptatibus
Totum ſe dedere libidinibus, Cic.
Mundanis ſe contaminare ſordibus
In medias ſe delicias conjicere
Voluptuariam agere vitam
Carnis obſequi cupiditatibus
Pravis animi obtemperare cupiditatibus, Luxui ſervire
Ταῖς ἡδοναῖς σχολάζειν
Sectari mortiferas ſæculi illecebras

illecebras
Architectari voluptates, Cic
Carnis deſideria amplecti
Humi volutari, Serpere humi
In terrena animo rapi
Ea quæ mundi ſunt animo tantum agitare, volutare
Omnem fœlicitatem in rebus præſentibus conſtituere, futuræque beatitudinis nullo tangi ardore
Duci ventre, Horat.
Cogitatione circa mundana verſari
Rebus frui dulcibus
Voluptatibus indulgere, frui
Animum in tranſitoriis habentibus multis voluptatibus, demulgere
Intellectum circa terrena exercere

to live long.

Cervi vivere per annos
In annos centū ævū trahere
Neſtoris aſtricolæ cui ducunt fila ſorores, vide **Old.**

of a long life.

Vivax, Longa vitæ
Tithonus, Neſtor
Neſtoreus, Longævus
Macrobius, μακρόβιος, vid. **old**

to live not long.

Brevem vitam colere
De vita decedere brevi ævo, Sol.
Ultra quinquennium ævum non trahere
Ultra octavum annum vivendi ſpacium non protrahere

ſo long as I live, vide **while I live.**

to live quietly.

In ſecuritate agere
Securum eſſe
Ἄγειν ἄδειαν
Tranquille agere, degere
Securam agere vitam
In ſummo ocio vitam tranſigere
Tranquillam vitam vivere, agere
Domi ſedere, in que aurem utramlibet cubare
A tumultu ſeculi & blandientis mundi diſtrepitu ſeorſum degere
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem
Sibi ipſi vivere
Curriculum vivendi à natura datum conficere recte & honeſte, **to paſſe his time honeſtly.**
Suavem vitam agere
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquieſcere cū quadā animi voluptate quieteque conſiſtere, à Cic. ponitur
Molliter ſuaviterque vitam agere
Quod datum eſt vitæ tranquillè placidéque ducere, Cic.
Halcyonis agere dies
Ἀλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν
Per ocium & quietem vitam traducere
Deſtinato reliquo vitæ tempore reſpirandi feriis, Muſas tranquillo inviſere animo
In literario deliteſcere ocio
Tutum ocium domi exigere
Ocioſe nugari in literis
Gratiſſimo inter literas ocio ac negotiorum bene à ſe geſtorum recordatione perfrui, Eraſ.
Ocium oblectare ſuum
Suaviter vivere
Ocio vitæque molliori indulgere
Pacatam, mollem, feriatámque agere vitam
Tacitos ſinere ire dies, & paupere cultu. Exigere innocuæ tranquilla ſilentia vitæ, apud Polit.
Μετὰ τὸν Θεὸν, vitam vivere
Vitam ſancte & inculpate degere, **to live godlily and honeſtly.**
¶ Thybra victitare
Vitam ſine cura rerum temporalium degere
Non macerare ſe craſtina cura ciborum
Nil recondere in craſtinum
In diem vel ex tempore vivere
Omnem craſtini ſollicitudinem abjicere, **to live without care.**

to live ungodlily, wickedly.

Peccatorum mole obrui
In eodem hærere luto peccatorum
Servire peccato, iniquitati, frequens in ſacris literis
Contaminatiſſimam agere vitam Sordere
Inſordeſcere
Vitoſe, ſordide vitam vivere apud Chryſoſtomum.
Fœdam, diſſolutam, perditā vitam vivere
Vitiorum ſordibus ſe inquinare, apud eundem
Perdite, flagitioſiſſime vivere, **an evill life.**

to live unchaſtly, in ſenſuall luſts.

Corpus libidinibus proſtituere
Jacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine
Turpiter & effœminate vivere
Luxuriæ & libidini vacare
Volutari, inſtar porcorum in cœno libidinum, ac verſari

Pecudum

Pecudum vitam vivere
Βινωλίζεσθαι, Libidinari
Servire ventri, Veneri, corporis voluptati, ac libidini
Carnis omnigenæ deſideriis inſervire
Diffluere luxuria, laſcivia Terent.
Inter ſcorta ad multam plerumque noctem deſidere
Capi illecebris rerum carnalium
Subigi, ſubſterni mortiferis libidinum voluptatibus
Ἀσώτως βιοτεύειν
Epicurum luxu vincere
Carnis fœda ſectari delectamenta
Pecudum ritu promiſcuè in concubitus ruere, Livius,
an inordinate life.

to live ſumptuouſly.

Splendidè ampliterque vivere in uberrima rerum affluentia
Splendidè epulari, in Evãg. Luce
Λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι
Eximere, cœnare, prandere, in omni genere ciborum
Magnificè menſam inſtruere
Egregiè, ſplendidè cœnare, apud Juvenalem
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Genialiter vivere
Delicatè, opiparè, ſplendidèque vivere, cœnare
λυπηριμασαῦ
Sybarizare συβαρίζειν
Convivium agitare ſplendidum
Opiparis menſis frui
Muſicè vivere μουσικῶς βιῶν
ubi nihil deeſt, ſed affluunt omnia
Exhilarari generalis ferculis menſæ
Magnificum ac egregium eſſe in edendo, in apparatu menſæ
In leporinis carnibus vivere, dicitur proverb. qui lautè & in deliciis vitam agunt
¶ Convivium apparare, præparare opiparum, ſaliare
Magnificè lautum parare convivium

at the lives beginning, ſwadling clouts, as ſoon as it is born or brought into this world.

In vitæ exortu, In exordio vitæ
In ipſis vitæ primordiis
In vitæ foribus, in vitæ janua
In ipſo quaſi vitæ veſtibulo
In ipſo vitæ limine.

the liver.

Jecur, Jecinus, Jecuſculum, Hepar, ἧπαρ

ſick in the liver.

Jecoroſus, Jecinoroſus.
Hepaticus, ἡπατικός

a locke, vide a barre.

a loade, vide a Burthen.

a lodge, a Cottage, a Cabin, or little houſe in the Country.

Mapale ſeu Magale ſtramineum, ſtramine tectum
Agreſtis caſa, Caſula
Στέγη Stega apud Plautum.
Magar Punica lingua, unde Magaria pluraliter, & non magalia dicendum, ut tradit Servius
Penates, Lar.
Tugurium, Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio brevi ponitur & humili
Attegiæ pluraliter, ἀττέγια
Gurguſtum & gurguſtiolum diminutivum, οἰκίδιον, apud Apuleium
Brevitatem gurguſtioli noſtri veſpertinas peto
Tectum tenui ceſpite ſtratū

to lodge, to harbour, to entertain.

Excipere hoſpites, convivas prandio, cœna, convivio ampliter
Accipere liberaliter, benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitide, honeſtè, prolixe, honorificè, hilari animo, ſplendide
Tractare hoſpitem comiter, bene, commode
Indulgere hoſpitio
Pro egregia fortuna, magnifice, pro animi bonitate comiter recipere
Hoſpitari, Hoſpitio aliquē accipere, excipere
Tecto ac ſedibus ſuis recipere, Cic.
Domo vel domum meam recipere
Hoſpitium dare, ξενοδοχεῖν
Splendide acceptus
Benigne comiterq; habitus, Eraſ.
Et proverbiali ſchemate
Penulam ſcindere eſt prolixius invitare

to long for, vide Deſire.

long afore.

Longe ante, Multò ante
Multis ante ſeculis
Apud Majores noſtros

it was long before he came, vide came at length.

How

How long.

Quā diu? Quanto tempore?
Quantiſper?
Quatenus temporis? Adv.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogativè ſicut
Quouſque temporis, Adverbium.

not very long ſince, or agoe.

Intervallo haud ita longo
Non ita diu
Haud ita pridem
Nunc nuper, vide of Late.

to look upon, to conſider.

Aſpicere, inſpicere
Perlegere oculis
Paſcere, oblectare oculos
Chara oculos ſatiare figura. Vide to See.

to look about earneſtly.

Intueri, Inſpicere
Cernere, ſpeculari
Spectare, Deſpectare
Oculos admovere
Paſſim oculos per cuncta ferre
Ferre oculos huc & illuc
Demittere oculos in omnes partes
Partes oculos verſabat in omnes
Circumſpicere, Infigere oculos
Intendere, ἀτενίζειν
Conjicere oculos in aliquē
Perlegere oculis eſt viſu perluſtrare
Huc illuc volvere oculos
Oboculos ponere
Luſtrare, Torquere
Oculis luſtrare
Intendere obtutus
Intentis cernere obtutibus
Circumſpectare, παπταίνειν
Circumagere oculos
Volvere lumina
Regiones circumcirca proſpicere, apud Cic.
Obire, Circuire provincias, regiones, terras
Oculum adjicere, injicere, apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur
Oculum dirigere, & ſignificat cupiditate rei vitam teneri.

to look ſtraight on the mark, vide to wink.

to look ſtedfaſtly, or ſharply.

Acutum intueri. Cernere acutum
Defixis hærere oculis, Pervidere
Ἀτενίζω, Deſertum obtueri
Ἐρήμον διαβλέπειν, Proverb.
Fixis & attonitis intueri oculis
Figere obtutum aliquo
Fixos oculos tenere
Lumina defigere
Oculis & pectore toto hærere.
Cuncta oculis luſtrare.

to look downward, to hold down his head.

Submittere, demittere caput
Deflectere in humum
Dejicere lumina & vultum
Demittere vultum, oculos
Deprimere, dejicere, ſubmittere vultum
Obtutus humi deprimere
Σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον
Oculos ſolo defigere
Iſta ſolo fixos oculos averſa tenebat
Alicujus aſpectu ſe ſubtrahere.
Defigere in terram.

to look upward, on high.

Suſpicere, reſpicere
Oculos, & caput erigere
Surſum aſpicere, ἀνακύπτειν
In cœlum acies oculorum defixas habere
Oculos attollere
Oculos in cœlum tendere, ſurſum tollere ad ſydera vultus
Recto aſpicere ſydera lumine
Tollere in ſublime oculos
Erigere ſurſum lumina ad cœlum
Oculos ſub aſtra tenebat

to look ſowrely, waywardly, obſtinately, to frown, ſcowle.

Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem
Obliqua aſpicere facie
Diſtortum vultum ſequitur diſtortio morum.
Tragicum tueri
Lumina immota tenere
Τραγῳδικὸν βλέπειν.
Titanicum, ſeu vultu Titanico obtueri
Τιτανῶδες βλέπειν
Tauricum tueri vel taurinè, id eſt, torve
Mœſto vultu defigere lumina
Organum, ſynapi naſturtiū tueri
Acribus intueri oculis
Torvos gerere vultus
Siculiſſare, σικελίζειν
Γοργὸν βλέπειν
Martem tueri, apud Ariſto.
Ἄρη βλέπειν.
Vultum ſumere Catonianum.

to look to the Common-wealth.

Boni

Boni civis eſt, ad bonum civem pertinet, bonum civem decet ſuam voluntatem ad publicam cauſam aggregare, accommodare, adjungere, conſidere, cum publica cauſa conjungere, in omni ſua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid reſpub. poſtulet ſpectare, intueri, attendere
Nihil unquam vellet à publica re ſejunctū, alienum, disjunctum, ſeparatum, remotum
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, utile ſit.

I look to your buſineſſe.

Toto animo de tuis commodis ornamentiſque cogito
Tuam utilitatem aſſiduè ſpecto
Hæret in animo meo de tuis commodis aſſidua cogitatio
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ curæ vehementer ſunt
Tuæ rationes quid poſtulent, nunquam non attendo
Omnis mihi de te tuiſque cogitatio eſt
Tuam utilitatem meæ ſpectant cogitationes
Meas curas ad tuum commodum contuli, animus meus in tuâ utilitate fixus & locatus eſt.

to look up to heaven in adverſity.

Hic eſt mos hominum, ita more comparatum eſt, ut in repentinis adverſiſque caſibus, ſiquid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum intueantur, ſuſpiciant, ſpectent
Ad cœlum aſpiciunt, ſuſpiciunt, ſpectant, oculos tollunt, intendunt.

to Looſe, vide to unbind.

a Lordſhip Soveraignty, or Dominion.

Dominatus, Dominium
Omnipotentatus, Ditio
Res pro imperio ponitur
Principatus, Imperium
κράτος, ἐπικράτεια,

to be a Lord, to Rule, to command, to be chief, Soveraign or Governour, to be ſupreme head, or principal ruler.

Principatum, primas tenere
ἐπικρατεῖν. Sub imperio habere
Imperare, Gubernare
Regere, κρατεῖν
In pace placida regere populos
Sub ditione habere
Moderari & Moderare
Regnare, Dominari
κυριεύειν, διοικίζειν
Imperium habere, tenere, adminiſtrare
Sceptra tenere
σκῆπτρα διέπειν, apud Hom.
Imperio præeſſe
Imperii clavum, rerum gubernacula, habenas tenere
Rerum potiri
Dominatum exercere
Imperium exercere, obtinere
ἄγειν, apud Plutarchum
Dominium, poteſtatem exercere
Jura dare, Virg. Remo cum fratre Quirinus jura dabant
Habere dominationem, principatum
Sceptra gerere, ferre
τὴν ῥωμαίων δῆμον ἄγειν
Latè regnare
Summam imperii tenere
Omni ex parte amplum habere imperium
Imperatorem agere
Premere ditione
Imperio potiri, premere
Principem agere
Rege Marcio res Romanas tenente, Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu ſuo verſare
Regni ſummas moderari habenas
Regni gubernacula gerere
Regnum adimere, capeſcere ſceptra tradita.

to become a Lord, or a Ruler.

Imperii habenas, Imperium adminiſtrandi provinciam ſuſcipere
In imperio ſuccedere
Capere moderamen regni, Ovid.
Regnum amplecti
In regnum admittere, permittere, recipere locare, deducere.

to loſe, or leeſe.

Maximam accipere cladem
Incredibiles haurire calamitates, Cicero.
Vulnus accipere
Vulnere percuti
Calamitate affligi, Cic.
¶ Incommodum, damnum, detrimentum, capere vel accipere

Detrimentum

Detrimentum, jacturam pati, incurrere
Facere vel accipere calamitatem, damnum
Ferre infortunium
Naufragium facere

Loſſe or Dammage.

Detrimentum, Diſpendium
Infortunium, πῆμα, Injuria
Malum, Incommoditas
Incommodum
Nocumentum
Summum rei pecuniariæ diſpendium
Naufragium, Peſtis, Vulnus & Plaga metaphoricè
Incendium metaphoricè, quam enim peſtem, calamitatem, exitiumque non adfert?
Intertrimentum, Derogatio
Exitium, Pernicies
Erit damno, fraudi, malo, detrimento tibi. It will be to your hinderance.
Damnum, λάζη
Læſio, jactura, caſus
Calamitas, propriè in re frumentaria, id eſt, damnum, quando à grandine calami comminuuntur & ſegetes
Noxa pro damno, ſeu nocumento apud Ovid. & alios probatos invenies authores. a great loſſe, and loſſe of goods.

I loſt all I had.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domeſtica. Actum eſt de fortunis meis
Prorſus everſæ ſunt opes meæ.
Perdidi omnia, evertit me bonis omnibus fortuna
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit
Afflictæ ſunt, profligatæ ac perditæ, extinctæ, everſæ meæ res ac fortunæ omnes

Loſt Children &c.

Perditis in adoleſcentia moribus multi ſunt, qui deinde meliorem adepti mentem, meliorem ad mentem, & ſententiam revocati, reſipiſcentes, honeſtius vitam inſtituunt
Honeſtioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur
Multi impuris moribus, improbis, inhoneſtis, turpiſſimis
Inquinata adoleſcentia, contaminata, infecta, vivunt; multi turpiter in adoleſcentia, ſtudent vitiis, turpem vitam colunt, inhoneſtè vitam traducunt, pecudum more vitam tranſigunt, proclives ad vitia ſunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facilè committunt

you Loſt nothing.

Integræ ſunt adhuc res tuæ
Salva ſunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidiſti, ſtatus idem eſt quo ante fortunæ tuæ
Nihil detractum eſt de fortunis tuis, nullum res aut fortunæ tuæ jacturam fecere, nullam damnum tulere, nullum detrimentum paſſæ ſunt, nihil adverſi ſubierunt, nullam partem deſideras fortunarum tuarum
Nihil eripuit fortuna, abſtulit, ademit, detraxit

to caſt Lots, to draw cuts.

Sortiri, Jacere ſortem, Ducere
Sortes in urnam mittere
Sorti dari
Sortirò aliquid facere, auferre, capere
κληρουχεῖν
[illegible] habere ſortem
Sorte legere, Sorte eligere
Ducere ſortem, Sorti committere
Sors irrequieta, improviſa

to Loath, to abhorre a thing.

Nauſeare, ναυτιᾶν
Et nauſeari, deponentaliter
Nauſeam habere, ſapere
Faſtidire
βδελύττεσθαι, Vomitu infeſtari
Nauſeam inducere, movere, to make to loath at.
Excitare vomitum
Faſtidium parere, Generare nauſeam
Præ nauſea & faſtidio vomiturio, faſtidio afſici
Tædium habere, Cum nauſea audire,
Nauſeam ſtomacho excitare
Pelvim petere porrectam
¶ Contrarium
Nauſeam amoliri
Faſtidium alicujus rei eximere, allevare
Diſcutitur nauſea

Love

love.

Amor, Charitas
Benevolentia, Neceſſitudo
Ignis metaph.
Obſervantia, Favor
Studium in aliquem plum.

a true love, or Friendſhip.

Neceſſitudinis vinculum
Amicitia haud vulgaris
Nullo tempore dirimenda
Non intermoritura
Nequaquam ſolubilis
Neceſſitudo intima, Arctiſſima
Indiſſolubilis. Incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Neceſſitudo, ſed neceſſitas ad amicitiam non refertur
Amicitia, Adamantinis vinculis aſtricta

to love tenderly or moſt heartily.

In bonum & in malum
Ardere, abſolutè, Virg.
Ardere, flagrare amore, cupidine
Intimis ardere medullis aliquem
Sævo teneri furore, peruri igne
Sentire ferventes intima ad offa faces
Flammâ uri intimo pectore
Toto concipere pectore flammam
Ignis exardere medullis
Flore ſub primo impotenti amoris æſtu perdi
Ardere aliqua re vel in aliqua re
Deamare, Adamare
Unicè diligere, φιλεῖν
Effuſiſſimè amare
Amare, ἐρᾶν
Amorem fovere
Mirificè amare ac ſuos ocellos
Maximè, admodum, nimio plus, plurimùm amare
Diligere ut parentem, loco fratris, vice fratris
Oculis ferre vel in oculis ferre
Vehementer, ſingulariter, cupidè, arctè, ex animo amare
Amare ut cum maximè, apud Terent.
In ſinu gerere
Devinctum aliquem habere
Præcipuo ac ſingulari quodam favore proſequi
Animo ſecum conferre amicos
Miſerè, valdè, multum, tenerè, ardentiſſimè, perditè, impatienter amare, inſano perdi igne
Miro amplecti amore
Admiranda charitate proſequi
In deliciis habere
Perire mulierem
Conjunctè, conjunctiùs, conjunctiſſimè amare
Uri alicujus concupiſcentia
Deperire, apud Terent.
Ἐρωμανεῖν
Amare corde atque animo, Plaut.
Amore flagrare incredibili
Ἐμμανῶς ἐρᾶν
Amore deperire, vel perire
Ardere perditè in puellam
Efflictim amare, perire, deperire
Tacitos nutrire ignes, Poëticum, ut Cacos alere ignes
Inſanire, Mantua, in Bucol. Hoc commune malum, ſemel inſanivimus omnes; amoris vulneratus jaculo
Quiſquis amat, uritur igne gravi

to love, to embrace, to Favour, to bear good will towards one.

Amplecti, Amplexari, brachiis
Exoſculari, καταφιλεῖν
Colere, apud Cic.
Amplexus dare
Duci amore rei
Ire in complexus
Amore complecti
Optatos dedit amplexus placidoſque petivit
Dare brachia collo
Amplexu frui alicujus
Reſpicere, figere, ferre amplexus
Innectere, captare, tenere, tangere
Adducere colla lacertis, amplexu cingere
Obſervare, Diligere
Hærere apud aliquem
Amore benevolentia ſingulari proſequi
Charum ſeu chariſſimum habere
Amore devinctum eſſe
Singulari benevolentia alicui conjungi
¶ Excitare mirabiles amores
to provoke to Love
Cic. Quam illa ardentes amores excitaret ſui, ſi videretur!

a ſelf-Lover.

Nimium ſibi ipſi tribuens, arrogans, aſſumens, placens, aſſentiens; ipſe tibi aſſentaris, te ipſum amas tam de te judicas non rationem, non veritatem conſulis
Largiris ipſe tibi plus quàm veritati

your moſt loving.

Deditiſſimus, Amantiſſimus, Studioſiſſimus, Obſervantiſſimus, Cupientiſſimus — tui, apud Eraſ.

low, baſe, or humble.

Humile, Parvum
Declive, Preſſum
Baſſum vulgus dicit ineptè
Submiſſum, Depreſſum

to bring low. vide to Diminiſh.

lowlineſſe, vide humility.

a lowſe.

Vermiculus, ſeu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedeſque puliceſque. A quo diminutivum, pediculus, à multitudine pedum quos octenos habet, ut ſcribit Plin. Græcis φθεὶρ

lowſie, or full of lice.

Pediculoſus, & ut eſt apud Plaut.
Pedicoſus pro eodem
Vermibus ſcatens & plenus
Phthiriaſi, i. morbo pediculari laborans
φθειροτριχιῶν, Scatens pediculis
φθειριάζων. Verminoſus.

lucky, happy, or Proſperous.

Fœlix, Fauſtus
Cui ad voluntatem omnia fluunt
Ἐπιτυχής, Fortunatus, ſecundus
Proſper, Beatus, Dexter
Albæ gallinæ filius, Auſpicatus.
Fortunæ filius, Lætus
Timotheus, Polycrates
Cui omnia ſecundo æſtu procedunt
Propitio genio natus
Gygis annulus, proverb.

to be lucky or happy.

Fortunam habere faventem, arridentem
Qui fœlici utitur auſpicio
Uti proſpera fortunæ aura, in cœlo eſſe
Habent ventos mea vela ſecundos
Indulgentem ſibi atque obſecundantem habere fortunam.
Geneſim habere fortunatam
Placato poſſum non miſer eſſe Deo

Good luck.

Omen proſperum
Bonis avibus facere, fœlicibus auſpiciis
Fato proſperiore; rumore ſecundo
Voſmet rebus ſervate ſecundis
Rite ſecundarent viſus omenque levarent

to have ill luck, vide ill luck.

luckily, proſperouſly, fortunately.

Fœliciter, Ἐπιτυχῶς
Fortunatim, & fortunatè
Proſperè, Fauſtè, Læto omine
Proſpero fortunæ flatu
Aura obſecundante
Velis fortunæ expanſis
Blandiente, aſpirante Favonio
Forte Fortuna
Favonio Fortunæ dulciter afflante
Proſpero curſu, Ominatè
Bonis avibus, Secundo flatu
Secundis ventis, ἐξ οὐρίας
Secundis, proſperis, lætis, fœlicibus, optimis, commodis ſucceſſibus, vel eventibus
Deo ſecundo, Diis auſpicibus
Proſpero omine, Bono pede
Dextro alite, Bono auſpicio
Secundo auſpicio
Ex animi ſententia
Auſpicatè, aut auſpicatò
Fortunante deo, faventibus diis
Fauſto ſydere
Adſit modo dexter Apollo, Virg.
Bonis auguriis, auſpiciis
Dextro Hercule
Genio ridenti, beatiore, propitio
Fœlici Mercurio
Cujus votis indulgentiſſimam ſe præbet fortuna

thou lurkeſt at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo, pedem è limine nunquam efferſ
Extra cubiculum nemo unquam te vidit
Perpetua tibi ſedes cubiculum eſt, nunquam evolas è tuo illo nido

Luſt, vide Deſire.

given to Luſt.

Voluptatibus deditus, addictus
Voluptatis mancipium
Diſſolutus, intemperans
Animo ſuo intemperanter obſequens, Libidinarius
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis
Mollis, Ventri ſerviens
φιλήδονος, μεμαλαγμένος ζῶν
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius
ἠκλιλυμένος
Voluptuariam agens vitam
Luxurioſus, Effœminatus
Apitius, Æſopus
Epicuri de grege porcus
Carnis amans, & vivens ut porcus
Vacans voluptatibus
Deliciis affluens, Genio indulgens
Gulæ ſeu ventri deditus
Epicureus. Epicuream vitam, Apitionis vitam vivens
Balatro, apud Horat.
Turpibus addictus voluptatibus
Samiorum laura proverb. & porcus Trojanus. Carnis petulantia effervoſcens, v. Lecherous.
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus
Turpe convivium, amor, commeſſatio, libido, ſumptus, Cic.

to repreſs his Luſts, vide **Repreſs.**

a Lute.

Barbitus vel um
Teſtudo, χέλυς
Chelius, a **Luter**, vide **Harp.**

Luxurious.

Luxurioſus, Libidinoſus
Popino, Veneri plus æquo indulgens
Propenſus in libidinem
Mulieroſus, vide **Lecherous.**

M.

mad, furious, wood, frantick, out of his wit.

INſanus, Furioſus
Παραπληκτικός, Lymphaticus
ποιήλατος, Effetus
Furibundus, Lymphaticus
Furore correptus, raptus, percitus, accenſus
Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem verſus
Delinitus, apud Plaut.
Lethargicus, apud Augu.
Alter Oreſtes vel Ajax
Qui ſtrichnum bibit
Et proverbiales ſententiæ
Naviget Anticyras purgantes pectora ſuccos.
Oeſtro percitus, Phanaticus
Ἐξεστηκὼς, Mente captus
Phreneticus, φρενιτικὸς
Abderiticam mente habens
Minus habens mentis quam Dithyramborum Poetæ.
Embatus proverb.
Μαινόμενος μανιώδης
Inſanæ mentis, Inſenſatus
Veſanus, Vecors
Rabioſus, Excors
Expers mentis, Ceritus
Rabidus, Amens demens
Rabie agitatus. ἐμμανής
Humanis ſenſibus orbus
Ad inſaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus
Cæco amore raptus, furiata mente ferebar
Emotæ mentis
Actus furoribus gravi, furiis mens efferata
Cui rotatur cerebrum
Haud ſanæ mentis, Delirus
Furiis exagitatus, ſapere deſiit

¶ Et in bonum

Mente permotus, Furens
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus
Qui humanos ſenſus amiſit, divinos autem aſſecutus eſt
Furore divino incitatus
Afflatus
Mente incitatus

to be mad, furious, wood, or out of his wit.

Furere, ἐνθουσιάζειν
Furore agitari, deſævire
Diris agitari, Rabere
Ciere furias, Ovidius
Mente alienatum eſſe
Εἶναι ἔξω ἑαυτοῦ
Mentis alienatione laborare
Ἐξίστασθαι, Inſanire
Ἐλλεβορᾶν, Ira exagitari
[illegible], Bacchari
Βακχεύειν, Debacchari
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari
In rabiem efferari
Immodeſte agere
Ἐμβακχεύειν, Furiis agi
Κορυβαντιᾶν
Furentium more caput quaſſare
Μαίνεσθαι, ἐμμαίνεσθαι
Irati numinis intemperie agi
Effluente mente huc illucque curſitare
Furiis, intemperiis ferri, Heu furiis accenſa feror Virg.
Delirare, per metaph.

madnes, woodnes, fury, or trouble of mind.

Error fanaticus, Furor
Dianæ, Delirium
Mania, φρενῖτις
Efferata vis animi
Paraphroſyna, Mentem inſania mutat
Veſania, Dementia
Vecordia, Amentia
Alienatio mentis
Rabies quæ proprie canum eſt.

to make furious.

In furorem & mentis alienationem agere
Adigere ad inſaniam, Ter.
Mente evomere, alienare
Impelli, accendi furiis
Furere facio, ἐξίστημι
Dira ſubit rabies
Ex ſtulto inſanum facere
De mentis loco movere
Sævis agitatus furiis
Mentis furoribus quatere
Exagitare, Furiare
Stimulatus furenti rabie animus
Corda tument rabie fera
Comes eſt inſania morbi
Rabies, furor, iraq; mentem præcipitant
Concipere furiata mente furorem
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumeſcunt
Stimulos ſub pectore vertit
Ceſſit furor, & rabida ora moverunt
Acuere furorem furiis
Mens quoque ſic furiis agitatur
Ardere animis
Morſu canis rabidi lymphaticum facere.

the magiſtrates, or rulers of the Common-wealth.

Magiſtratus, ἄρχοντες
Dynaſtæ, Cic. Præfecti, Primores

Primates, πρωτεύοντες
Primi, Primarii
Maximates, Summates
Optimates, Magnates
Magnates in bibliis ἄρχοντες
Principes, principales civitatis in ſacris nominantur
Proceres, Potentes
Potentiores, οἱ δυνατοί
Megiſtanes, μεγιστᾶνες, qua voce, apud Latinos, Suet. uſus eſt
Conſules, conſulares, Apices
Senatores, conſulatus capita
Senatorii ordinis
Patriciæ dignitatis
Columina, Epiſtylia, Coriphæi
Trabeatorum torquatorumque turba
Summates viri, Patriciique ordinis, Proceres
In omnia potentes, quorum ſumma eſt authoritas, in quibus ſita ſumma boniq; malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, **Rulers of the City.**
Penulatorum alpha

to magnifie, v. Praiſe.

to magnifie, to extoll things of no praiſe.

Humilia extollere, efferre ea quæ jacere videntur, excitare atque erigere
Obſcuris dare lucem, ſplendorem afferre, obſcura illuſtrare.

to may v. to be able.

it may be, v. Poſſible.

a maid, a virgin.

Virgo, illocabilis virgo, a maid that cannot be married for want of goods, or being too old.
Virgo caſta, pudica, inexpers viri, virum non paſſa, virgo nubilis, matura viro, Tæda non nupta jugali

to deflour a maiden.

Devirginare, depudicare
Stuprare, Vitiare
Addere, afferre vitium pudicitiæ
Deflorare, Praſtolare
Virginem rapere vel ſuſtollere, **to raviſh a maiden.**

to maintain, vide **to defend.**

the mayor, or chief ruler of a Town or City.

Præfectus, ἐπιστάτης
Præfectus urbicus
Prætor urbis vigilantiſſimus
πρωτάρχης
Præfectus ſcelerum, qui à pleriſque minus apte Scruterus dicitur
Satrapa & Satrapas, lingua Perſica
Provinciæ præſes ſeu præfectus, qui Judex etiam dicitur provincialis
ἔπαρχος, ἐπαρχιώτης, a **Preſident.**

marjoram, an herb.

Amaracus, ἀμάρακος
Samſuchus, Majorana.

to make, or do.

Agere, Operari
πράττειν, ἐργάζεσθαι
Facere, Patrare
Peragere, Exequi
Actum agere
Efficere, Conficere
Perficere, Hoc age

a Maker, a Creator.

Conditor, Creator
Plaſmator, Plaſtes, Opifex
Sator, ποιητὴς, κοσμήτωρ

Made free of the City

Patebat Civitas virtuti p... ziùs quàm divitiis. Jus civitatis conſequebatur, dignus civitate putabatur, recipiebatur in civitatem, ad civium numerum adſcribebatur, civis locum obtinebat, referebatur inter cives, adſcribebatur in civitatem, particeps civitatis civiliumque munerum ſiebat, impertiebatur civitate, perveniebat in civitatem, ... civitas commun... cabatur, non qui opibus abundaret, affueret, valeret, ſed qui virtute polleret, excelleret

Made friends again.

Cum inimicis in gratiam redii, reconciliatus ſum, rejecto odio, in unum conjunximus, pacem coluimus; inimicitias ſimultates, odia depoſuimus, abjecimus omnem veterum injuriarum memoriam, omnem ulciſcendi voluntatem ex animo delevimus
Pulſo odio ſucceſſit amor, odium amore commutavimus, depoſitis odiis mutuam benevolentiam ſuſcepimus
Orta eſt inter nos, vetere prorſus extincto odio, mutua benevolentia; animorum noſtrorum in amore mutuo conſenſio, ad ...andum mutua propen-
[illegible]

ſio, animorum ac voluntatum ſimilitudo

a Male, a Budget.

Pera, πήρα
Caſſidile, med. prod. in lib. Tobiæ
Pera paſtoralis, Aſcopera
Pera viatoria
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactious, Wicked, and vengeable men.

Homines improbi, ſceleſti, ſcelerati, flagitioſi, noxii, nocentes, ſontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorſus infecti atque inquinati. vide Naughtieſt fellow.

Malmſie-wine.

Vinum Creticum
Vinum Arviſium, vel Arviſinum, vulgo Malmaſium dicitur.

to become man, to take mans fleſh upon him.

Strophio carnis cingi
E virginei corporis ſubſtantia corpus adſumere humanum
Trabeam carnis induere, apud Fulgent.
Ingredi mundum
Humanos ind...ere artus
Naſci in terris
Servili carnis cinctorium adſumere
Abjecti homuncionis formā induere
Induere fragilitatis limum
Carne velari, tegi, obtegi
[illegible]

Tegumen noſtræ mortalitatis induere

a Man of no account, or little ſet by.

Homo nullius pretii, valoris, loci, ordinis; deſpectus, abjectus, contemptus, Terræ filius, vide Naught.

a good Man is conſtant.

Hominem gravem, certum, minime mendacem, minime falſum, ſtudioſum veritatis cognovi, expertus ſum; nihil in eo levitatis aut inconſtantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconſtans
Nullam animi infirmitatem, nullam ſententiæ varietatem, nullam conſilii mutationem deprehendi
Magna præditum gravitate ſemper cognovi
Is mihi ſemper viſus eſt, qui ſibi optimè conſtet, nihil leve committat, nihil inane cogitet, non facilè diſcedat à ſeipſo, ægre diſcedat à ſententia, mutet conſilium, ſuſceptam opinionem abjiciat, ſenſum deponat, de ſuo ſtatu demigret, quem nulla res facilè abducat, avellat à ſententia
Cujus mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, utram in partem velis, non facilè flectas, ægre traducas, cum labore torqueas
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem
ci

ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna frons ...

Mankind, vide Men.

a Manner of life, vide a trade of life.

two Manners of wayes.

Bifariam, Bipartito
Duobus modis, διχῶς

another Manner of governance.

Manifeſted or Made known, vide opened.

Patefacere, manifeſtare
Tectum aliquid reſignare
Mentem aperire, aliquid reſignare
Reſolvere, non celare

a Manſlaughter or killing of men.

Nex, Internecio, Cædes, Death.
Clades, Strages
¶ Saluſtius, In luctu & miſeriis mors ærumnarum requies, non cruciatus eſt

Many, vide Much

to Marre, to Corrupt, to Spill, to bring to Nought, to lead aſide.

Agere in præcipitium, in præceps
Διαφθείρειν, Corrumpere
Pervertere, Perdere
Per pravos mores in errores ducere
Abducere in gane...m, Terent.
In diſcrimina pertrahere
Arte in caſſes præcipitare, rapido mergere freto
Præcipites nos agit ambitio, & raptare videtur in exitium
Peccandi vel ruinæ præbere occaſionem, Facere aliquem ruere
Seducere, Scandalizare
Offendiculum ponere, præbere
In errorem trahere, impellere
In vitium agere, ducere
Exitialiter alios ſeducere
Animas abſtrahere à Deo in æternum exitium
Contra ſanam doctrinam pravas ſerere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere ſolent
Mellitis Syrenarum hæreſeon illecebris præſentem inferre mortem
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines
Ex hæreticorum ſcriptis lues in teneram manat ætatem
Hypocriſi pietatis latrocinio circumlita Chriſti oves ineſcare
Conjicere in vitiorum voragines
Perdocere aliquem incedere tramitem vitæ corruptæ
Damnatas opiniones aliorū animis inſtillare
Detorquere alicujus animum à virtute
Virus in aures inſtillare
Erroris aliquem complere. Plaut.
Ab honeſto deflectere
A recto deducere, abducere aliquem
Παρατρέπειν
Ducere in errorem, Ovid.
Virus pectori aſpergere
Errorum pedicis illaqueare
Pravis inficere opinionibus
In erroris foveam præcipitare
In errores peſtilentiſſimos deducere, trahere, illicere
Abducere à veri cognitione, in naſſam perverſitatis
Simplicem plebeculā tranſverſam agere
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cœnoſa vada in abyſſum æternam evehere
A matris Eccleſiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare
Multa animorum millia variis conſcientiarum tricis implicare, fœdis erroribus involvere
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibuſdam
¶ Opinionum pravitate inficere
A Catholico ſenſu exorbitare
Hæreticorum perſuaſionibus ſeduci

the trade of merchandiſe.

Negotiatio, Nundinatio
Commercium, ἐμπορία
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Livium

to exerciſe merchandiſe, vide to traffique.

a Merchant.

Mercator, Inſtitor
Negotiator, ἔμπορος
Emporos, Ratiarius
Nundinator

Regiæ negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Luſitaniæ eſt à negotiis Indicis
Procurator regiæ aut principalis negotiationis

rich Merchants.

Rem poſſident bene magnam, ampliſſimam, uberrimam, copioſam inprimis mercatores Londinenſes
Divitias tenent ſummas, abundant, effluunt re, copiis, divitiis, opibus
Divites oppido ſunt, Locupletes, opulenti, copioſi, à re parati, inſtructi, firmi, bene nummati, peculati; Ampla res eſt, prolixa, copioſa, minime anguſta, bona multa mercatoribus Londinenſibus
Ampla re utuntur, prolixa, copioſa, bona multa

the Marches, &c. vide Borders.

a Marriage.

Connubium, συγγαμία
Matrimonium, συζυγία
Conjugium, Conventus apud Juven.
Copula matrimonii
Vinculum jugale, Virg.
Vincula jugalia Thalami, tædæque jugales
Hymenæi pacta, Lectus jugalis
Socialis amor
Nodus jugalis
Curarum laboriſque plenum piſtrinum cuidam dicitur.

Marriageable.

Matura connubio, juvencula

Matura conjugio, plenis jã nubilis annis, Apta viro
Exoleta virgo, quæ eſt maturæ ætatis
Viri potens, apud Cat. juriſconſul.
Matura nuptiis, ἐπιγαμος
Tempeſtiva viro, Adulta.
Nubilis, apud Virg.
Pubertatis annos egreſſa
Virgo jam grandis Terent.

a married damſel, a bride.

Nupta, juncta puella viro
Quæ fruitur marito
Conjux, Uxor

to beſtow in marriage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri
Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare
Locare vel elocare filiam alicui
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plau. ἐγγαμίζειν
Jungere virginem viro, conjubino
Dare, locare in matrimonium virginem
Admittere gnatam ſuam alicui uxorem
Locare nuptum alicui virginem
Collocare nuptum propinquas ſuas in alias civitates
Ducere uxorem, γαμεῖν

Ducere filiam alicujus
Ductare aliquam, Terent.
Ducere filiam in matrimonium
Jungi matrimonio, Dare connubio
Conjugio vincire, Dare nuptam
Matrimonii capiſtro os præbere
Jungere, copulari, aſtringi matrimonii fœdere
Bene compoſitum ſollicitare torum
Concipere thalamos, parare, petere
Incumbere thalamis
Promittere conjugium
Deducere ſponſam juveni.
Coire toro ſacro, Conjugio frui
Patrios hymenæos exercere
Connubia & hymenæos celebrare
Multæ uxores in ejuſdem viri coëunt matrimonium, Soli. de Indis
Filiam alicujus in matrimonium recipere, ἄγεσθαι γυναῖκα
Rem non novam aggredi joco dicitur, qui vetulam accipit uxorem ſeu viduam, Cic. de judi.

to break, violate, or defile marriage.

Nuptam fallere, Rumpere ſociale fœdus
Solvere fœdus jugale
Lædere fœdera ſocialis
Violare jura mariti, Thalamos, Toros
Temerare Veneris maritam, Cubile
Deſtituere toros jugales, Legitimos
Sacra mariti polluere. Matrimonium oliſſe
Qui mihi conjugii ſponſor & obſes erat
Socialia fœdera rumpit

a marriner, a ſhipman

Nauta, Navita, ναυτίλος
Navis moderator
Sulcator ponti
Gubernator, Proreta
Nauclerus, Naviculator, Navicularius
Typhis, quod primis gubernandæ navis admincula inſtituerit, generaliter pro navis gubernatore ponitur
Navarchus, princeps, præfectus navis, quem patronum vocant, a Captain, the maſter or the Admiral of the ſhip.
Navarchis, idis, the Admiralſhip
Claſſis ductor
¶ Agere navem velocem, claſſem, triremes onerarias, eſt gubernare.

a market, vide a Faire.

marks, vide Tokens.

let this be your mark, intent, or purpoſe.

Hic tibi ſit ſcopus, Hoc tibi ante oculos propone, pone, ſtatue, conſtitue, ad animum refer, huc mentem intende
Huc ſpectet animus tuus, dirige conſilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propoſitum ſit
Mentis aciē in hoc intende

a masking viſour.

Larva umbratilis, perſona
Προσωπεῖον, προσωπίς
Facies compoſita, fictitia unde homines larvati, perſonati, qui adſcititiam faciem, ne ſint cogniti, in ſcena

lera perpetrantes aut lucibus terrorem aliis incutientes dignoſcantur, induunt quamdiu diebus genialibus agitur

maſons.

Cæmentarii, Fabri murarii
Murorum extructores
Parietum eductores

a mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur
Στοιβὰς Storea, Matta, Teges
Κάρφωμα φορμὸς

mates, vide Companions.

matter or corruption.

Sanies ἰχὼρ
Tabo, Tabes, velum
Pus, πύον, Purulentia

a matter of great importance or weight.

Res ſeria, magni conſilii, non exigui ponderis
Res gravis, difficilis
Res ardua, multi laboris
Magni momenti negotium
Plena difficultatis res
Magni, maximi ponderis negotium, cui cuncta poſthabenda ſunt
Res haud parvi momenti
Non jocoſa res, non eſt parva, Virg. Prægnans cauſa
Dignum propter quod vadimonium deſeratur, Prov.
In quo ſane totius cauſæ cardo vertitur, pondus conſiſtit, res pendet

clean from the matter, vide nothing to the purpoſe.

a matteriſſe.

Culcitra, lanea
Accubitum
Accubita, ἀνάκλιντρον
Anaclinteria, Stibadia
Matiracia, Thoſcanica
Uſus iſtiuſmodi lectulorum Italis & Hiſpanis.

a maund, vide a basquet.

mead.

Medo, & aliquorum opinione, Medus
Aqua mulſa
Hydromeli, ὑδρόμελι

as I mean, after my meaning or judgement, in my opinion.

Mea ſententia, Meo animo
Secundum animi mei ſententiam
Meo judicio, Meo ſenſu, Cic.
Ego de meo ſenſu judico
Ut mihi videre videor
Mea opinione, Ut opinio noſtra eſt
Ut mea fert opinio, animuſque hæc mihi mens eſt, Mens eadem perſtat mihi, Nec dubia mihi mens
Hoc animo fixum immotumque ſedet
Quantum ego nunc corde conſpicio meo, vide as I think

a mean or cauſe, vide occaſion and cauſe.

Meat, vide Feeding.

to meddle with another mans matter.

Curare negotium quod ad ad ſe nihil attinet

Alie-

Aliena curare.
Curare rem alterius
Alienarum rerum ſatagere
Πολυπραγμονεῖν
Domeſticorum negotiorum oblivisci, & foris aliena curare
Depugnare in alieno negotio
Rebus ad ſe nihil pertinentibus implicare ſe
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non ſpectat
Ingerere ſe negotiis aliorum
In alieno choro pedem ponere
Ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθέναι proverb. dicitur, qui ſe alienis miſcet negotiis, & aliorum ſibi vendicat partes. Interponere
Immiſcere ſe rei alienæ
Falcem mittere in meſſem alienam

Meek, gentle, tame, Mild.

Mitis, ἄχολος Clemens
Benignus, Facilis, Manſuetus
Commodus, Beneficus
Placidus, Placabilis, Lenis,
Candidus, ἤπιος, ἀμήνιος
Blandus,
Suavis, Benevolus
Exorabilis, Indulgens
Benignitatis prodigus
Lenis ingenio, animo
Singulari morum manſuetudine
Singulari lenitate & manſuetudine
Oleo tranquillior
Minimè iracundus
Ad remittendas offenſas perfacilis
Tractabilis homo, Longanimis
Qui tam conſuetudine haud moleſtiam agere
Facillimis quis moribus dicitur, qui moribus commodis, venuſtis, minimeque moleſtis, ſed ſuaviſſimus omnibus
Qui plurimum præ ſe fert humanitatis
Supercilio carens
Quo nemo eſt uſquam in convictu jucundior. vide **Gentle.**

to Meet with, or to came againſt.

Obviam ire, Prodire
Ocurrere, Obviari
Dare obviam vel obvium
Venire obviam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν
Συναντᾶν, ὑπαντιάζειν
Ire adverſe vel adverſum, apud Terent. in Adelph.
Adire contra, Plaut. Is eſt, adibo contra. Obvenire alicui, Cic.
Adverſum venire
Incidere in aliquem
Offerre adventum
Ferre, offere ſe obviam, vel obvium, alicui obvius

Meet, vide Apt.

it is Meet, convenient, it becometh.

as Meet was, vide as need es.

a Meet mate for me.

Mei ingenii homo valde mihi aptus eſt, mire factus eſt ad naturam meam
Vehementer eſt ad meæ vitæ rationem & conſuetudinem accommodatus
Convenit optime cum meo ingenio

Melody, tuneable muſick, ſymphony.

Conſonantia, Modulatio
Symphonia, συμφωνία
Harmonia, Concentus
Cantus, Cantio, ᾠδή
Melici, lyricique modi moduli, apud Auſ. i. dulces

to Melt, or to be Melted.

Reſolvi, Defluere, Liqueſcere
Liqui, deponentale χεῖσθαι
Liqueſieri. Deliquere, Tabeſcere
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere

the privy Members of a Man or woman.

Virilia virorum tantum, ſed utrique ſexui tribuuntur. Verenda, naturalia pudenda
Αἰδοῖα, Genialos partes, Genitalia
Ἄρθρα, Natura, φύσις
¶ Menta, Mentula
Veretrum ὄρχις
Penis, Colis, vel Coles
Cauda, Priapus
Μέζεα, ψωλὴ
Verpa, Muto apud Hor.
Ψωλή. Balanus, membrum
Membrum genitale, virile
Virga Venerea, πόσθη
Faſcinum, apud Horat.
Caulis, ſecundum Servium καυλός
Haſta venerea, Virga virilis
Nervus apud Juven. Menſura incognita nervi,
Tentum
Ruber palus, apud Horat. Obſcœnoque ruber porr[illegible] ab inguine palus
¶ Membroſus, M[illegible]oncatus
Mentulatus, **well furniſhed.**
Penitus med. prod.
¶ Scrotum, λαχίσματα
Pirga, Culeus, κολεός
Teſticulorum capſula, burſa, nidulus, ſacculus, ſinus
Colei, colæ, teſtes, teſticuli, notæ ſignificationis ſunt: & rei Venereæ opus tranſigentes dicuntur
¶ Subigere, Subagitare
Operari rebus Venereis
In veneris fano ſacrificare, Catul.
Veneris voluptatibus frui
Quicquid eſt puellarum confutuere
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtivo gaudia læta thoro
Conſuetudinem cum aliqua habere
Futuere, Miſcere
Σποδεῖν, Concumbere
Noſcere, Cognoſcere, Ituare
Inire, coire. Rem Veneream exercere. In Paphyæ deæ myſteriis operari. Subare, quod tamen propriè porcorum eſt, quamvis ad alia animalia & homines transferatur
Admiſſuram facere, brutis proprium
¶ Porrò mulierum pudenda paſſim apud authores hiſce nomenclaturis deſignantur
Interfœmineum, Cunnus
Κλειτορίς, κλυτόριον
Rima à ſimilitudine
Barathrum fœmineum, apud Mart.
Vulva, tametſi vulgus exiſtimet, vox inhoneſta non eſt, uterum ſignificans, ſeu folliculum muliebrem, ſic dicta quod partum involvat, quaſi volva. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vulvæ alio nomine loci
¶ Menſtrua, Menſes
Τὰ καταμήνια
Mulierum profluvium, fluxus, purgatio

Men, Mankind.

Homines, Ævigenæ, Mortales
Terreni, Terrigenæ, βροτοὶ
Ἄνθρωποι μέροπες
Genus humanum
Τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος
Caput, caro, & anima, pro homine quoque ponuntur, præſertim in ſacris
Filii hominium vel Adæ, pro hominibus frequens in ſacris Hebraiſmus eſt. Humigenæ quod de humo nati ſint

Mercy, vide Compaſſion.

Merry, vide Glad.

to Make Merry or good chear, to be frolick, to delight to take pleaſure.

Exhilareſcere, Exporrigere frontem
Plaudere, Jucundari
Εὐθυμεῖσθαι. Cum amiculis ſe recreare ſuavibus
Operam dare rebus ludicris, Virg.
Solvite corda metu, ſecludite curas
Curam animo expellere, eruere, eximere
Levare pectora diris ſollicitudinibus
Excutere animo ſollicitudinem omnem
Ovare, Ovationem agere
Relaxare animos, & dare ſe jucunditati, Cic.
Diffundere animos, frontem, utrumque apud Ovid.
Alacri animo eſſe, Jubilare
Εὐθυμεῖν, Suſtollere manus
Hilarem hunc ſumamus diem
Luculenter hunc habeamus diem
Hodiè modò hilarem facere, Terent.
Hilariter vivere
Fallere curas
Vino curas abigere
Explicare frontem, exhilarare
Ponere ſupercilium
Demere ſupercilio nubem, apud Hor.
Vehementer gaudere
Animi curas eluere, diluere,
Curas abigere, ſolvere, remittere, pellere, ejicere
Moleſtas animi curas diſcutere
Lætis ſolvere corda jocis
Cor illi ſalire dicitur, qui vehementer exhilaratur
Secum gaudere, & in ſinu gaudere
In ſinu tacito gaudia premere, vide **to live ſumptuouſly.**

Merrily, vide Jeſtingly.

to Marvel, to wonder at, to be aſtoniſhed.

Stupere, ἐξίστασθαι
Stupeſcere, ἐκπλήττεσθαι

Perculſum eſſe, inhorreſcere
Facti inſolentis ſtupiditate exhorreſcere, Humanam rationem captivam ducere, Stupore percelli
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Æſtu quodam in altam admirationem ſtuporeſque rapi, Bud.
Obſtupere, obſtupeſcere
Animo percelli, exalbeſcere
In ſtuporem abire
De mentis loco præ admiratione moveri
Cum ſtupore admirari
In ſtuporem verti
Conſternari animo
In admirationem rapi vel rapere
Obſtupefieri
Stupefieri, Suſpicere
Mirari, Demirari
Miraculo detineri
Pendere ab alicujus vultu
Monſtri raritate obſtupeſcere
Tacere, ſtupere, rapere
Ad recordationem alicujus animo inhorreſcere
Θάμβος δ' ἔχε εἰσορόωντας, apud Homerum, Stupor occupat inſpicientem.

a meſſenger, vide a carrier.

mettall, vide Copper.

mid-day, vide Noon.

might, ſtrength, power.

Poteſtas, ἐξουσία
Potentia, δύναμις
Potentatus, Imperium
Virtus quæ Græc. δύναμις
Vires, Manus, Robur
Fortitudo, Vis ſimiliter
¶ Authoritas, Pondus

mighty, vide Strong.

with might and main, or with all force & power.

Manibus, pedibuſque
Omni conatu, Omnibus nervis
Toto pectore, animo, conamine
Extremo conatu
Magno nixu
Pugnis & calcibus
Leva dextráque
Πὺξ καὶ λὰξ ἐπὶ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ
Totis viribus, ἀπαυχερῶς
Summa ope, Summa vi
Summo ſtudio, niſu, conamine
omnibus viribus, totis nervis
Velis equiſque, Remis equiſque
Pro portione virili
Pro viribus, pro virili
Omni diligentia, vide to Travell

milde, vid. meek and gentle

a mill, a quern.

Mola μύλη, Molendinum
Moletrina, pro eodem
Piſtrilla molendum à manibus, Ter.
Χειρόμυλον
Mola alata, vel Pneumatica
a wind-mill.
¶ Trapes, Trapetum
Mola olearea

to mind, vide Determine.

my mind or opinion is this: this is my mind or opinion.

Animus mihi eſt
Hæc mihi mens eſt, ἔχω γνώμης
Deliberatum eſt mihi
Sic viſum eſt mihi
Ita affectus ſum, in animo
In animo habeo
Ita fert animus
Quæ nunc animo ſententia conſtat

his mind is changed.

Animus mutatus eſt, à priſtina mente, & ſententia defecit, deſcivit, abductus eſt
Non ſibi conſtat, labat, in ſententia eadem non eſt; fixa non eſt, infirma eſt ejus ſententia
In aliam partem ſe traduxit, priorem opinionem abjecit, ſenſum depoſuit, aliter ſentit, & à ſeipſo diſſentit, vide to Change.

to make one to change his mind, vide to diſſwade.

to keep in mind, vide to Remember.

to put in ones mind, head or brain.

Suggerere, Indere
Subjicere, apud Terent.
Infarcire verba, to ſtamp in
Immittere in pectus humanum
Inſtillare, metaphoricè, pro ſuadere, utrumque apud Eraſ.
Ingerere, Inſuſurrare
Inſpirare, Inſerere

out of mind, vide Forgotten.

I am troubled in mind.

Sum in mentis perturbatione
Non ſum compoſitæ mentis aut compoſitus

Sum

Sum turbidus vel turbatæ mentis
Non ſum mecum, quod vulgo vixque Latine dicimus
Sum male diſpoſitus.

a miniſter, vide Preacher and Prieſt.

a minſtrel, vide Piper.

miſ-begotten, vide a Baſtard.

miſery.

Miſeria, calamitas, acerbitas, duritia, durities, Vaſtitas, Vaſtities, vaſtitudo, vexatio, oppreſſio, perditio, corruptio, conſternatio, conſumptio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egeſtas, paupertas, inopia, penuria, pernicies

miſerable.

Miſer, miſerabilis, infœlix, pauper, inops, abjectus, conſternatus, ſpretus ab omnibus occidit, perditus & ferè extinctus eſt, dejectus eſt in miſerrimam vitam, ſummas miſerias, calamitates perpeſſus eſt, duriſſima quæque, acerbiſſima quæque, miſerrima quæque, poſtrema quæque, tulit, ſenſit

miſchievous, vide naughty.

miſfortunes, contrary things, adverſity.

Res adverſæ, Contrariæ
Turbidæ, afflictæ
Triſtes, Perturbatæ
Labefactatæ, Quaſſatæ
Res deſperatæ, Deſperatiſſimæ
Res aſperæ, Dubiæ
Languidæ, Moleſtæ
Fractæ, Feſſæ
Fatigatæ, Trepidæ
Attritæ, Diminutæ
Comminutæ, Invalidæ
Sic fata ferebant

a matter miſliked of.

Res repreſſenſa palam exagitatur, vituperatur, accuſatur, reprehenditur, damnatur, acerbe notatur, infamia notatur, improbatur
Sermones ea de re minus commodi ſunt, parum honeſti diſſipantur

to miſſe, vide to fail.

great myſteries, vide Secrets.

a miter, vide Biſhops miter

mitigated, vide aſſwaged

to mock, to jeſt or ſcoff, to flout, to laugh at, to ſcorn, to delude

Nugari, Connugari, Ludere, Jocari
Nugas agere, Tractare joco
Afferre jocum, ſales
Ludicra rebus ſeriis miſcere
Jocari feſtiviſſimè
Indulgere feſtivis jocis
Joco dicere, χλευάζειν
Facetè cavillari, Urbanum eſſe
Affluere lepore omni
Salibus uti, χαριεντίζεσθαι
Alludere, ἐπιπαίζειν
Lepida urbanitate uti
Joco quempiam aſpergere
Sale faceſſimo ludere
Feſtivo ſale, comico lepore dicta temperare
Connugari, Agitare ſale
Dicteria ſalſa dicere
Indulgere feſtivis jocis
Tractare jocos
Jocari feſtiviſſimè in quempiam
Salibus ludere
Miſcere ſales
Tangere convicio, ſcommate
Jactare ſcommata
Agere ſcommatibus
Tangere abſolutè
Ridiculis dictis excitare cachinnos
Ludicris riſum movere
Sardonium
Ridere, Irridere
Deridere, Deriſui habere, pro delectamento habere
Riſui habere, ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι
Ludibrio habere, **to delude.**
Subſannare, Obaudire
Deſpectui habere
Ludibrio afficere
Ludificare vel ludificari, Illudere
Linguæ jaculis ſagittare
Uncis nimium indulgere naribus apud Perſium
ἐμπαίζειν, Inſultare
Naſo ſuſpendere
καταγελᾶν, cum genitivo
Facere ludos, Agere lædoriis
Democritico, Sardonio riſu ſufflare
Aceto perfundere, apud Horat.
Convitiis proſcindere, inſectari, figere, flagellare
Sannis, Riſu Sardonico aliquem excipere
Scommate percellere vario
Dicaci ferire lingua
Morſibus impetere
Ore & dente petere
Lacerare convicio

Con-

Convitia jactare
Riſibus quicquam proſtituere
Dicacitate mordaci proſcindere
Ronchiſonis ſcommatibus obſtrepere
Lædere ſcommate, ludibrio, verbis
Acriter inclamare, apud Plaut. pro convitiis & clamoribus inſectari
Mordaci flamine quempiam petere
Plauſtra ſcommaton jaculari in aliquem
Stringere, quaſi gladium bis acutum, maledicentiæ linguam
Plauſtra convitiis plena vel onuſta exonerare, in aliquem effundere
Mordaces eructare cachinnos
Convitiis & dicteriis laceſſere
Conſputare, metaphoricè
Convitiari, ἰαμβίζειν
Naſo ſuſpenſo ſubſannare
Σιμμαλίζειν, Oſtentui habere
Medium oſtendere unguem, digitum
Ronchis & cavillis eludere
Per laſciviam eludere, ἐντρυφᾷν
A tergo inſtar Ciconiæ pinſere
Auriculas tendere, adſuecere
Cornua tollere
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, a Jeſter, a Scoffer, a Scorner.

Irriſor, Illuſor, Subſannator
Os infræne, petulans, maledictum
ἀχάλινον στόμα
Maledicus, Cachinno
Democritus, Cacophanta, Ozimi ſator, proverb.
Sannio, onis
Dicax, dicaculus, Irriſor
Salſiſſime ludens
Scommate percellens vario.

a Mock, a ſcoffe, or a jeſt, a ſcorn.

Dicterium, Sales
Sales, Riſus
Scomma, γέλως, λοιδορία
χλευασμός Dicax ſermo
Lidoria, [illegible]
Jocus, Ludus
Cavillum, Cavilla
Facetæ ſalſaque irriſio
Ludibrium, Hyſtricis ſera
Ὕβρις
Acetum pro dicaci mordacitate apud Horat. Græcus Italo perfuſus aceto
Verborum ludicra
Dicacitas
Facetiæ
Urbanitates, Silli, Sannæ
Sales, quales Cicero cum ſuo Bruto Pomponioque ſolet agitare
Mæſonica dicteria
σκώμματα μαισωνικά
Deriſio
Illuſio, Deriſus
Cachinnus, Ridiculum
Subſannatio.

Modeſty, vide Sobriety.

Moiſt, dank, wet.

Madidum, Irriguum, Humidum
Aquitium ἰκμαλέον
Humectatum, Uvidum
Udum ſeu hudum, per aſpirationem, Uliginoſum

To make moiſt, vide to water the ground or garden.

to Moleſt, vide [illegible]

within a Moment, in the twinckling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ
στιγμῇ χρόνου, In momento
Et apud Perſium, momento temporis, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου
Puncto mobilis horæ apud Horat.
In occuli nictu, vel ictu.

to go a Momming.

Mommios agere
Larvis obambulare convivia

Mony, ſubſtance, or wealth.

Pecunia, χρήματα
Res, Nummi
Æs, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ
Æs obſignatum, & apud Horat.
Nomiſma, numiſma
Res pecuniaria, nummaria
Fortunæ, [illegible]

without Mony, poor, beggerly.

Pauper, Inops
Ἀχρήματος, ἀχρήματος, id eſt, ſine pecunia, cui deeſt nervus rerum agendarum & is dicitur zonam perdidiſſe proverb. vide beggar.

rich in Mony.

Bene nummatus eſt, bene paratus

paratus à pecunia, inſtructus pecunia, abundat nummis, [illegible] eſt à pecunia, minimè pecuniam deſiderans
Multum habet in arca, refertus eſt pecuniis, pecuniæ illi multum eſt, dives eſt, multum pecuniæ poſſidet, magnam auri vim argentique poſſidet, in numerato habet

to become a Monk or Frier.

Implicare ſe inſtituto monaſtico
Induere monachum, cucullum
Simulatæ religionis habitū ſuſcipere
A vano hujus mundi conſortio ſeparare ſe
Monachatum capeſſere
Inſcribi albo monachorum
Caput obvincire cucullo
Se dedere, devovere monaſticæ vitæ
Nomen dare Franciſco, Dominico, Gulielmo, &c.
Abrenunciationem ſeculi profiteri
Monaſticis ineptiis initiari
Renunciare, abrenunciare ſeculo
Mancipare, dedere ſe religioni hypocriticæ
Solitariæ vitæ ſe obſtringere

the Moon.

Luna, σελήνη
Titanis, idos, id eſt, filia Titani
Latona pro luna ponitur, apud Statium
Lucina Phœbe
[illegible] Phœbi ſoror, conſors
Delia, Diana
Noctiluca Cynthia quòd quaſi d e n noctu efficiat, ut ſcribit Cic.
Moderatrix noctis, apud Stat.
Menea 2. Machab. c. 1. id eſt, Diana, Lingua Perſica
Tithonia, Tithoni conjux
¶ Novilunium, Neomenia
Nova luna, the New Moon.

Moreover, neverthelesse, furthermore.

Accedit his, Accedit huc
Eodem accedit
Addere inſuper, Adde quod
προσλογίζου τὸ [illegible]
Accedit ad hæc, vide Furthermore.

More then enough.

Plus ſatis, Plus nimio
Plus quam par eſt
Amplius æquo

the Morning or dawning of the day, v. Early.

to Morrow.

Cras, Craſtinus dies, Ortus
Craſtina lux

a Morſel, vide a Bit, a Piece.

in Morſels or gobbets, vide peece-meal.

to Mortifie his mind, vide to repreſſe his luſt.

at the Moſt.

Ut multum, Ut plurimum
ὡς τὰ πολλά. Ad ſummum
Cum plurimum

to take away, to rub off the Moſſe.

Muſcum ferro diſtringere
Radere muſcum apud Columellam utrumque Emuſcare
Depectere frondium canitiem
Depellere ſitum
¶ Emuſcari pro muſco ſeu lanugine liberari, Colu
Olea putantur, & emuſcantur
Cui contrarium Muſcari, i. i.e. obduci muſco

a Mother.

Mater, Genetrix, Parens

a Mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, ſuſcepit, tulit
Complures ex ea filii nati ſunt, filios ei peperit multos
Ita fœcunda uxore uſus eſt, ut filiis aucta ſit multis
Ut filiorum multitudine abundaverit

to Move, to ſtirre.

Movere, Commovere aliquem
Allidunt imi fluctus à gurgite ponti
Ventis agitantibus æquora
Non eſt æqualis rabies continuuſque furor

Juno freta torquet
Pelagus torrentibus ingruit undis
Vada penitus permota ſtri-dent
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æſtu
Fertque refertque fretum
Fervet ſpirantibus æquor ventis
Caſu concuſſus amici

a mound, vide a Hedge

to mourn, to lament, to wail, to be ſorrowfull or ſad.

Gemere, ſingultire
Promere gemitus, ſingultus ex imo pectore
Facere, ducere gemitus, Virg. Ingemere
Ex alto corde longa trahere ſuſpiria
Premere gemitum ſub imo pectore
Laniare animum doloribus
Locum miſeris querelis implere
Luctibus tabeſcere
Rumpere, Lacerare, Scindere
Abſcindere ſinum, veſtem, Tunicam, v. Lament.

continuall mourning.

Conficior lachrymis, luctu conſumor, contabeſco, modum lugendi nullum facio, finem lachrymis non impono
Lachrymis me dedo, nunquam abſtineo, uberrimus eſt meus fletus, aſſiduæ lachrimæ, perennes
Nunquam non lugeo, luctū nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu verſor, comes mihi ubique luctus eſt
Perdunt me lachrymæ, nunquam non lacrymis hument oculi.

mourning, complaining, lamenting.

Luctuoſus, Mœſtus
Luctiſonus, Luctifer
Dolorifer, Lamentabilis
Lachrymabilis, Lugubris
Querulus, Gemibundus
Lachrymoſus

to mowe, to cut down corn or graſs

Meſſem maturam falcibus incidere
Metere ſecare, ſegetem, θερίζειν
Secare frumenta, falce ſuccidere
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ fœniſecæ prætericrunt, ſecare, falcibus conſectari
Decerpere meſſes
Herbas cædere
Farra reſecare falce
Falcibus ſubſecare herbam apud Columellam, χορτοτομεῖν

much or many.

Multa
Pleraque, Plura
Compluria, Plurima
Quamplurima, & non complurima
Diverſa, Multiplicia, Varia
Mille hominum ſpecies & rerum diſcolor uſus, apud Perium
Sixcenta ſunt quæ memorē apud Plautum certus numerus eſt pro incerto
Plerique, Multi, Quamplurimi
Bene multi, πλεῖστοι plurimis apud Aſſ. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars ſeu plerique.
Complures, ſingulari carens, ſicut & complura in neutro genere pluraliter
Quos non una vehat navis, ut habet proverbium
Juveneſque, ſeneſque
Maximi, minimique
Parvi & ampli apud Horati

great and ſmall, young and old.

much, overmuch, greatly, very much.

Vehementer, Multum
Plurimum, Valde
μέγα, μάλα, λίαν
Mirè, Mirificè, Oppidò
Mirum in modum, obnixè
δαιμονίως ἐξαιρέτως, Apprimè
Cum maxime, Admodum
Supra modum
Iterum atque iterum
πάμπολυ τῷ ὄντι
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum
Ultra modum, Majorem in modum
Modis omnibus
Immodicè, etiam atque etiam
Impensè, Impenſiſſimè
Impendio, Eximiè
Effusè, Effuſiſſimè
Magnopere, Summoperè
Quam maximè, Maximoperè
Maximè, μάλιστα
Nimioperè, Pluſquam ſatis
Efflictim, apud Plaut.
Pluſquam vadè, λίαν
Nimium, Nimis quam
Bene, apud Terent.
Cic. Benè magna caterva, i. valde magna, Unice

Graviter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. e. multum, ſecundum Vallam
Multis modis
Ter, Terque quaterque
Perquam multum, Ultra
Miſere, adverbium
Magnificè, Singulariter
Sanè, Sanè quam
Ita pro valdè, apud Ter.
Apprimè, Perquam, Inprimis
Oppidò quam, Non parum
Non vulgariter, Egregiè
Adeò, Longè
Haud mediocriter
Inſignitè penult. producta
Inſigniter
Ut & Quam per interrogationem idem pollent, ſicut Tantopere & Quantopere

twiſe ſo Much.

Duplus, Bis tantus
Alter tantus, pro quo Cic. dixit
Duabus partibus Major.

to Multiply, vide to augment.

a Multitude, a great number or company, an Aſſembly of people.

Caterva, Manus, apud Virg. πλῆθος, Chorus
Corona, apud Horat. pro conventu hominum circumſtante
Cœtus, Turba
Turba miſcellanea, confuſa, colluvies hominum, Apuleio dicitur in Metamorphoſi
Conventus, Conventiculum
Plebs, Populus
Multitudo, Frequentia
Concio, Conciliabulum
Numerus, Congregatio
Colluvio, vel Colluvies
Concilium. Si præterea ad exercitum vimque armatā ſermonem detorqueas, ſequentia Vocabula inſtituto deſervient
Cohors, Turma
Phalanx, Exercitus
Acies, Cuneus, Globus
Ordo, Glomeratio
Agmen, Legio
Copia tam in ſingulari, quàm plurali numero

to Murther, to Rob.

Latrocinari, λῃστεύειν
Viatores trucidare
Vias obſidere
Prædari, Deprædari
Graſſari, obvios ſpoliare
Ex cæde vivere, to live by robbing and murthering.

a Murtherer, a robber.

Latro, Latrunculus
Latrocinator, Graſſator
Sicarius, Parricida
Hominum jugulator
Iſauricus, à vitio gentis
Obſeſſor viarum
Ex cæde, ex rapto vivens
Graſſator, Prædo, onis
Prædator, Raptor, Direptor

to Murmur, to grudge at a thing.

Murmurare
Muginari, apud Lucil.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare, id de quo agitur
Murmillare, apud Plaut.
Muſtare, μύζειν
Muſſitare, Mutire
γογγύζειν, Facere ſuſurrum
Obſtrepere, καταβοᾶν
Recalcitrare ſermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Obmurmurare
Submurmurare
ὑποφωνεῖν Reſponſare
Oppedere, Occinere
Strepere, Fremere
Sub iſta voce loqui
ἐπιχαλεῖν ἐπιλέγειν
Submuſſitare, Obaccrare
Reclamare, Retragari
Contrarium dicere
Replicare vulgo dicitur
Summiſſius expoſtulare, ut eſt ſervorum erga dominos, *Bud.*

to muſe, to deviſe, to imagine to conſider upon, to ſtudy, to think upon.

Animo, corde volutare
Animo volvere, verſare
Mente pertractare, evolvere
ἀνακυκλεῖν, Cogitare
Animo revolvere, repetere
Διαλογίζεσθαι
Animum nunc huc, nunc illuc volvere
In memoriam verſare
ἐν θυμῷ βάλλειν
Animo cogitare
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum
Penſitare factum
Penſiculare rem
Perpendere, Expendere cauſam
In mente rei circumſtantias negotii difficultatem ponderare
Recolere, Æſtimare

Re[illegible]tare, Reputare
Repetere ſecum
Revolvere, Retractare
Cogitare cum animo, vel in animo
In mente, cogitatione, verſare, agitare
Ad rationem vocare, vide **to examine.**

Muſhium, vide **Toadſtoole.**

a Muskle, a ſhel-fiſh,

Concha, Conchylium
Conchile genus piſcis firmiori teſta clauſi
Oſtrum, ὄστρεον.

to Muſter men in the field.

Agere vel habere militum delectum
Recognoſcere turmas equitum
Exercitum recenſere, luſtrare
ἐξετάζειν, Monſtrare
Militis recolere numerum, Soli.
Invalidos atque imbelles demittere **to put out of wages.**
Ære dirvere, φαίνειν [illegible]

the mutability of this world.

Quæ ſit fortunæ viciſſitudo, q̃ æ mutatio, qui fluxus rerum humanarum, quam varia tempeſtate jactetur hominum vita, cogitate, animadvertite, attendite, examinate, perpendite

to dare not to mutter or whiſper.

Ne hiſcere quidem audere
Ne my quidem facere
Non audere mutire, labia deducere

N

Naked, uncovered.

Nudus, Nuda corpora depoſita veſte
Senecta nuda
Ferro nudo concurrere
Poſito velamine, Sine veſte
Nudus membra
Nuda pedem, nudos humeros infuſa capillos
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis

to Name, to give a Name.

Nominare, Appellare
Vocare, Dicere
Nomen ab urbe ducere, trahere
Inſcribere, Nuncupare
Citare nomenclaturam
Indigitare apud Macrob.
Indere, imponere nomen
Denominare, Donare nomine
Indere nomina patrum
Majorum nomina poſteris tribuere
Nomen dare, ponere, ſumere, facere, imponere, referre, figere, parare. tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere
Dici nomine ſuo. Genitoris nōine figurare, nuncupare

to have an ill Name.

Peſſimè tibi omnes dicunt, turpiſſime de te loquuntur, turpia quædam atque in[illegible] in te conferunt
Valde te exagitant, jactant, accuſant, carpunt, vellicant
Omnes tibi graviſſimè obtrectant, de tua exiſtimatione multum detrahere conantur, liberrimè invehuntur in te, nefaria de te diſſipant, diſſeminant, maledictis te onerant graviſſimis
Maledicta in te conferunt, congerunt, conjiciunt
Ita de te loquuntur, ut honori tuo labem inferant, aſpergant maculas, tenebras offundant, ut honorem tuum turpi labe inficiant

a good Name, vide **Good.**

a Napkin or Handkerchief.

Mantele, ſeu mantile
Mantelium χειρόμακτρον,
Vide **Handkerchief.**

by Nature, or by Art.

one of my Nature or diſpoſition, vide **a meet mate for me.**

whether Nature or Art giveth judgement, I know not.

Nondum planè conſtitui, nondum ſatis habeo conſtitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæne munere an diſciplinæ beneficio judici-

judici[illegible] contingat
Judicii præſtantia, excellentia, vis, ſubtilitas utrum à natura, an ab arte ac diſciplina proficiſcatur, contingat, manet, naturæ ac privilegio concedatur an ſit ab arte ac diſciplina petendum
Utrum is qui recte judicat, qui optime judicio utitur qui judicio valet, præſtat, excellit, facultatem habet optimè judicandi, Judicio abundat, naturæ debeat an arti
Bonum illud acceperit à natura an hauſerit à ſtudio, ab arte, à diſciplina
Naturalene bonum ſit judicium, an potius in ſtudio, arte, diſciplina, doctrina, ratione ſitum, ejuſmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magiſtris diſcatur

Natural, that is naturally given, or engendred in a thing.

Nativum, συμφυές
Naturale, Innatum
Ingenitum, ἐγγενόμενον
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur, Cic.
Naturæ hic inſtinctus eſt
Hominum mentibus divinitus inſevit Deus. Ita viſũ naturæ
Inſitum naturæ. Genuinum
Natura, ex natura
Omnium animis affixum
Naturæ quodam impetu
Ita fert natura
Naturæ impulſu
Natura indidit atque inſevit
Inſitum atque impreſſum affectibus humanis apud Ambro.
Ingeneratum, Natura ingeneravit
A natura inſitum, inditum
Natura, vel à natura comparatum
Πέφυκεν, attributum, adjunctum, congenitum, hæreditarium

againſt Nature.

Invita Minerva, apud Cic.
Repugnante natura, & adverſante
Refragante ingenio
Belligerari, pugnare cum genio ſuo
Obluctari Minervæ
Vim naturæ atque ingenio afferre
Operas ab eo exigere qui eis magnopere gravatur

Naughty, wicked, ungracious, miſchievous.

Dyſcolus, Improbus
Παγκάκιστος
Ex omnium hominum conſortio deturbandus
Pravus, ἄδικος
Perverſus, Pernicioſus
Impius, Sceleſtus
Nocuus, Scelus, Sceleroſus
Exitioſus, Facinoroſus
Peſtifer ἐξώλης
Peſtilens, Nefarius
Peſtis Metaphoricè Scelus
Flagitioſus, Malum
Nequam homo
Nefandus
Quo nihil in toto orbe peſtilentius
Sceleratus, Lues
Internecio ab ingenio improbus
Execrabilis ἀνόσιος
Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignitus, Amb.
Reprobi numiſmatis
Mali commatis
Πονηροῦ κόμματος
Comma enim genus numiſmatis eſt Viliſſimi, ut nunc quoque vulgus loquitur
Vir ſceleris, in Bibliis ſacris.
Bipedum nequiſſimus, Niger
Sacer homo, apud Horat.
Inteſtabilis & Sacer eſto
Male ſibi conſcius, quem culpa redarguit ipſa
Inquinatus vita omni
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus
Sceleratiſſimæ ac deploratiſſimæ vitæ
Ἀπονενοημένος
Vitam ducens inquinatam flagitiis omnibus
Coopertus flagitiis, facinoribus, ſceleribus nefariis
Profligatus homo, ſceleribus perditus, rapinæ, ſacrilegii, nullius conſcientiam ſibi faciens
Fatalis conſcientiæ, Malignitate confuſus
Contaminatiſſimus
Scelerum conſcientia territus
Omnium facinorum genere contaminatus
Βωμολόχος
Admiſſi piaculi conſcius
Deſperatæ ſalutis
Conſcientia convictus
Vitam ducens flagitioſam
Nocentem & conſcium habens animum
Scelere ante alios immanior omnes
Deploratus

Deploratæ mentis, vide **wicked.**

to come to Nought, vide **to Decay.**

the Naughtieſt fellow that liveth.

Homo nihili
Omnium nequiſſimus
Πυλαίςελος
Popularis, Ignobilis
Futilis, Levis
Vulgaris, Plebeius
Κόμειος ἀνήρ
Nullius pretii homo
Οὐτιδανός, Homo nauci
Nullius frugis
Ἀκόλαςος ἄνθρωπος
Nullius penſi, deſpicatus
Deſpectus, vilis
Viliſſimus, ἀτίδημος
Abjectus κατοφόρος
Nullius æſtimationis, neque rei
Homuncio, homulus
Iners, Inutilis
Ficulnus, Encyclius vir
Inutilior blace, inglorius
Obſcurus, Rejectus
Expunctus, ſuffragio excluſus
In animo redactus
Non laudandus
Ne ligula quidem dignus
Pannis obſitus
Pannoſus, Saccus
A conſortio humano prorſus, vel merito ſegregandus **not worthy to come into honeſt mens company**
Dignus in quē conſpuatur, canes mingant
Dedecus publicum, Infimæ ſortis
Abjectæ ſortis homo
Contemptitius
Sceleſtus, Sceleroſus
Contemptus, Contemptiſſimus
Rejiculus, Deſpicabilis
Extremæ claſſis
Infimæ notæ, Imi ſubſellii
Homo treſſis, ſemiſſis
Sale emptum mancipium
De lapide emptus
Naca, Vappa
Concha dignus, proverb.
Numerus o, **a Cypher**
Qui nullo eſt numero, habetur nullo loco, non eſt in albo
Ἀνάριθμος
Cujus exiſtimatio obſoleſcit
Cujus, ὥσπερ τῆς μεγαρέων ἰδίας λόγος
Pannus lacer, proverb. **a rotten clout or rag**
Ῥάκος πολυχεδὲς
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poët.
Qui apud omnes venit in contemptum
Ab omnibus deriſus, atque conſputus
D obolaris, Faſtiditus
Numerum augens
Male paſſim augens
Studioſus ſiniſtri
Κακῶς ἀκηκοὼς
Mala fama graviter apud exteros laborans
Scopa diſſoluta
Gravis, inviſus, exoſus omnibus
Infamis, Mali nominis, Malæ famæ, Execrandus
Δυσώνυμος, Terræ inteſtina
Telluris onus, inutile pondus
Abdomini natus ſuo
Fruges conſumere natus
Onus navis, ἄχθος νεὼς
Trioboli homo
Τελ. Ϲολιος ἀνθρώπισκος
Bos vel hircus Caricus
Homunculus ex Caria
Ἀνθρώπισκος ἐκ καρίας

to ſet nought by, to eſteem nothing, to make no account of.

Parvum æſtim[illegible]
Pervi pendere, ducere
Parvi habere
Poſtremo loco ponere
Contemptui habere
Ὑπὲρ ὀλίγου ποιεῖσθαι
Pro nihilo habere
Hectæ aliquem facere
Pro nihilo ducere
Ἐγχελεῦσθαι Nihili facere
Ἐξουθενεῖν ἢ ἐξουδενεῖν
Nihili pendere, Nihili ducere
Vili pendere, βλακεύειν
Flocci non facere, vel flocci facere
Ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι
Nauci ſeu pili non facere
Contemnere præ ſe
Minimi, immo ne hujus quidem facere, demonſtrando rem vilem
Inſtar fumi fungique putidi averſari
Non magni pendere
Incontemptiſſimis ducere, Eraſ.
In parvis, in minimis ponere
Tanquam ſtercora reputare, æſtimare, in ſacris literis
Seu putamina, caſſam glandem, vitioſam nucē, prorſus aſpernari
Aſſis dupondii, ſeu teruncii non facere
Quatuor obolis non æſtimare
Negligere, nihil penſi habere
Nullam alicujus habere rationem
Nauci facere, Abominari
Non laborare,
De quorundam morſu noli laborare, Eraſ.
Nihil morari. **not to care, not to paſſe for,** οὐ φροντίζειν
Leviter parumque curare, nihil curare
Nec ſuperos morari, nec inferos, ut vulgo dicitur,

[illegible], neque Deum neque homines reſpicere, **to [illegible]ther for God nor [illegible] to Deſpiſe.**

N

Near, vide **by.**

Neat, Clean.

Purum, Terſum, Sincerum
Immaculatum
Sine labe, macula, vide **clean.**

as need did require, or as meet was, as it was convenient.

Ut æquum fuit, Ut tulit ratio
Ut decebat, Ut par erat
Ut decuit, ὡς τὸ εἰκὸς
Ut conveniebat, expediebat
Ut res popoſcit, tulit, exegit
Ut res poſtulavit, deſideravit, expetivit
Ut oportuit, neceſſarium erat
Ut neceſſitas tum temporis exegit
Ut juſtum, dignum, conſentaneum, rectum erat

Neede, vide **poore.**

it is Needfull, or it muſt needs be, it muſt be done.

I have no need of your counſell.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, conſiliis
Supervacanea ſunt, parum utilia, nullius momenti, emolumenti, minimè neceſſaria tua conſilia
Locum apud me non habent à me non requiruntur, non deſiderantur, non expectantur tua præcepta; tuis mihi monitis nequaquam opus eſt.
Tuis carere monitis facile poſſum

a Needleſs excuſe.

Supervacanea fuit apud me tua excuſatio
Officium excuſandi ſine cauſa ſuſcepiſti
Non erat cur te excuſares, cauſam excuſandi nullam habuiſti; minime neceſſaria fuit excuſatio tua
Tuam excuſationem non deſiderabam, non requirebam, non expectabam

a Neighbour.

Proximus, Propinquus, Vicinus

Negligent, careleſſe, ſlothfull.

Indiligens, Supinus
Oſcitans nomen
Dormitans, Oſcitabundus
Remiſſus, Negligens
Oblivioſus, **Forgetfull,** Curio
E Lethæo qui biberit flumine
Oblivionis campus proverb.
Ἀΐδης ποτήριον
Lethæo rore ſoporatus
Qui proprii etiam nominis obliviſcitur
Qui multam mandragoram biberit
Dolium filiarum Danai, vide **Idle.**

Negligence, ſlothfulneſſe, careleſneſſe, ſlowneſſe, or ſlackneſs.

Neglectus, Oblivio
Negligentia, Incuria
Indiligentia, Inconſiderantia
Inconſideratio, Inconſulta ratio
Incogitantia, Præcipitantia
Oſcitantia, Somnolentia
Torpor, Supinitas
Segnitas, Segnities, & Segnitia

Negligently ſlackly, ſlothfully.

¶ Languidè, Remiſsè
Ignaviter. Neglectè
Frigidè, Oſcitanter
Defunctoriè, Supine
Segniter adverbia, ἀφροντίστως, Vide **Slothfulneſſe.**

Vertue neglected of many, deſpiſed.

Probitas, integritas, probati mores,
Vita illa quæ cum virtute traducitur à paucis hodie probatur, colitur, amatur
Pauci ſunt qui probitatem colant, ament, ſequantur, probitate delectentur

Pravi fit hodie probitas m g um & integritas; qui ſuum ſtudium in probita e ponunt, pauci ſunt, reperiuntur, numerantur
Paucos quos invenias

Neſh, vide Woman-like.

to make or build a Neſt.

Nidos componere, comportare
Ποιεῖσθαι καλιὰς, οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, Nidulari
Componite nidos, æſtas non ſemper erit, ut Heſiodus ſcribit
Nidificare, νοσσεύειν, νεοσσεύειν
Nidum ponere
Conſtruere, congregare nidum
Nidificare, unde aviculæ nidificant
Hirundo luteum ſub trabe celſa fingit opus
Avis in ramo tecta laremque parat

a Net to catch fiſh or beaſts.

Rete, Plaga, ἀρκύς
Funda, verriculum, a caſting Net, à verrendo fecundum Vallam
Tragula, Sagena, Reticulum
Sagenula, Caſſis, Laqueus
Lina plu aliter pro retibus apud Poëtas

to Knit, to ſet Nets.

Retia necte e, tendere
Ponere plagas
[illegible]

Never.

Nunquam, Ad Kalendas Græcas
Quum mula pepererit
Cum Nibas oc yſlaverit, ut habent proverbia
Quum duræ quercus ſudabunt roſcida mella, aurea mala ferent, Virg.
Cum locuſta Lucam bovem pepererit, ut refert in ſuis Chiliad bus Eraſmus ex Eunio
Nullo tempore
Μήποτε οὐδέποτε
Ubi muſæ lurum devoraverit
Poſtquam ſurſum fluxerunt amnes, & multa id genus alia
Toto non amplius ævo
Anno magno Platonis
Poſt longum annum Platonis

Neverthelesse, vide But and Moreover.

New, Freſh, Callet.

Recens natum, Muſteum
Recens, Novum
Nuper, Nuperum, νεώτερον
A follibus, quod aiunt, calens
Ἀπ' ἀνθρακιᾶς
Ab ipſa ſum calens officina æra taque fornace producturm; metaphora à fabris ferrariis ſumpta
Ab officina madens, recens, Eraſ.
Novitius, Novellus
Neotericus

a New years Gift.

Strenæ, Strenulæ
Natalitia dona

Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti ſolebant
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Januarias referebantur ac remittebantur

to give or ſend a New yearsGift.

Novo ineunte anno donum, munuſculum mittere
Initio novi adventantis anni ſtrena, ſtrenula exhilarare amicum
Fœlix anni precari initium, feliciorem ſucceſſum, fœliciſſimumque exitum

evill News.

Rumores de illo duriores erant, adverſa quædam de illo erant allata, nuntii venerant triſtes, adverſarii, infauſti, parum commodi, minimè læti, parum ſecundi
Gravior de illo fama pervenerat, diſſipata erat, pervulgata
Duriora quædam, graviora erant ſignificata, jactabantur, ſermonibus diſſipabantur

Next to Beggars door.

In eum locum deductus eſt, eo devenit, eo redactus eſt miſeriarum, in eas conjectus eſt anguſtias, eo redactæ ſunt fortunæ ſuæ id eſt, à fortuna dejectus, detruſus, deturbatus; eo cecidit ut unde viveret non habeat, ut ei ad victum neceſſaria minimè ſuppe-

ſuppeterent, ut inopia premerentur earum rerum ſine quibus vix, aut ne vix quidem, hominum vita ſuſtentatur, ut A deſideraret, ea requireret quæ vivendi neceſſitas poſtulat, atque exigit, ut iis rebus deſtitueretur, careret
Ab iis rebus eſſet imparatus, earum rerum eſſet inops, egens, ea illi deeſſent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, ſine quibus ægrè vivitur, vel potius nullo modo vivitur

a Niggard, vide Covetous.

Nigh or by.

Vicinus, Propinquus
Finitimus, Conterminus
Contiguus, Confinis
Conjunctus

Nigh at hand.

Propè, Proximè
Ἐγγύς, Cominus, Sub.
Deprope, ἐγγύθεν Pone
Pone ſubire, to follow behind.

the Night.

Nox, νύξ, Tenebræ, Erebi
Tenebrarum tempus
Ponto nox incubat atra
Tempus quo cuncta ſilent
Umbram terræ definiunt Philoſophi ſolis privationem
Mater Eumenidum fingitur Virg.
Titanis vocatur Statio
Somni genetrix, Sil.

Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis, Virg.
Nox cœlum ſparſerat aſtris, Ovid.
Preſſerat occiduis Tarteſſia littora Phœbus
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat ſol. Et caput extulerat denſiſſima ſydereum nox, Ovid.

a Nightingale.

Luſcinia, vel, ut alii ſcribunt, Lucinia
Ficedula Plin.
Luciniola diminutivum, apud Plaut.
Philomela, vel Philomena
Acedula, Aedon, ἀηδών
Attis, apud Martialem, ab Attic.

by Night, in the night time or ſeaſon.

Noctu νύκτωρ, Nocte
De nocte, νύκτωρ
Die cœca, Plaut, Umbris in obſcuris
Preſſerat ut terram
Nocte ſublustri apud Horat.

midnight.

Media nox
Noctis erat medium
Mediæ tempora noctis erant
Prima quies medio jam noctis abactæ curriculo
Expulerat ſomnum
Nocte ſoporata, ſilenti
Jam mediam nigra carpebat nocte quietem

untill Night.

In profundam noctem, in noctem

In crepuſculum veſpertinum
In ſolis occaſum
In tenebras noctis denſiſſimas
Ad, vel in multam noctem
In profundam noctem
Πόῤῥω τῶν νυκτῶν

Nobility or Gentry.

Generoſitas, Indoles
Nobilitas, εὐγένεια
Claritudo, Claritas
Imagines, Stemmata
Antiqua generis nobilitas

a Nobleman, a gentleman.

Illuſtris, ἐπίδαμπος
Nobilis, Inclytus, Ingenuus
Beatus, Generoſus, Liber
Clarus, Antiquus
Præclarus, Inſignis
Ἐπιφανής, Epiphanes, honourable.

a Noble kindred, a Nobleman born.

Summo loco editus, natus
Præclara familia, progenie oriundus, Ingenuus
Præclarus genere
Præclara ſtirpe creatus
Ducali origine, ſtemmate natus
Atavis editus regibus
Illuſtris ſtemmatibus, imaginibus parentum, parentelæ ornamentis, natalium ſplendore
Divum ſanguine natus
Maximis prognatus ducibus
Romana nobilitate fulgens
Nobili ortus ſanguine, belloque ſuperbus
Claro ſanguine ortus

Ex familia veteri & illuſtri, Cic.
Ex ampla & honeſta familia
Clarus natalibus, nec ullius ſanguine minor
Antiqua nobilitate illuſtris
Claro natus genere
Nobilitatis ſtemmate clarus
Haud obſcuro loco natus, apud Saluſtium
Alto tumens ſanguine
Vir antiquæ ſanè nobilitatis
Generis nobilitate illuſtris
Natus genere nobili, ſummo loco, equeſtri
Ab alto ſanguine genus ducens, inclytum
Ex utroque parente nobilitatis antiquæ ſtemmata ducens
Sceptrigero editus ſtemmate, of a Royal ſtock
Domi nobilis, Cic.

to make Noble or famous.

Natalibus reſtituere, & jus annulorū donare, eſt nobilitare, ut vulgus loquitur
Nobilem facere
Dignitatem addere

a Noble death after a painfull life.

Ut miſerrimè vixit, ita periit honeſtè; miſeram vitam mors præclara terminavit
Vitam infœlicem egregio mortis genere concluſit
Acerbitates vitæ multas, una perceræ mortis hora compenſavit
Vitam vixit infœlicem, præclaram verò mortem obiſit
Miſeriam in vita ſuſtinuit, ...
decus in morte tulit

a Notable act, or doing.

Nihil feciſti, niſi pleniſſimum ampliſſimæ dignitatis; omnia tua facta cum dignitate vehementer conſentiunt
In omnibus rebus maximè dignitatem ſpectaſti
In omnibus tuis factis propoſitam tibi dignitatem attuliſti
Quæcunque egiſti, ad dignitatem omnia ſpectarunt
Gloria tibi ſemper prima fuit, antiquiſſima fuit, maximi fuit
Ante omnia, ſummo loco, primum apud te locum obtinuit
Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit
Tua ſunt ejuſmodi facta, ut eximiis ornanda præconiis, divinis decoranda laudibus, tollenda ad aſtra, ad cœlum efferenda videantur
Tuarum actionum norma quædam & Regula dignitas fuit
Tuis omnibus factis æternæ gloriæ immortalitatiſque præmia debentur

a Noble and a Virtuous mind.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil eſt nobilius
Singularis in te laus ob virtutem tuam; atque animi præſtantiam confertur
Majorem aut virtutis, aut præſtantis animi opinionem apud homines, plus famæ conſecutus eſt nemo

not Noble, vide unnoble.

No, in no wiſe

Nequaquam, nullo pacto
Οὐδαμῶς, Nullo modo
Μηδαμῶς, Neutiquam
Minimè omnium
Nullatenus, Nulla ex parte, Multum abeſt, ὅλον πολὺ δεῖ
Non, οὐ, οὐκ
Minimè, ne, μὴ
Vix pro non, apud Lucanum
Nihil pro non, apud Comicos
Similiter nullus pro non ponitur, apud Comicum, nullus ſum, nullus faciam pro non ſum, non faciam
Minus conjunctim, cum ſin, & cum quo, ut ſignificantè, ſin minus, ſi non, quo minus ut non,

Noahs Loud, vide Deluge.

a Noiſe, a ſound.

Sonitus, Sonus, ζόμβος
Fremitus, Clangor
Fragor, κτύπος
Crepitus, Stridor
Strepitus, καναχὴ
Strepitu colles reſultant
Clamor, Rumor
Sibilus, Murmur
Dare ſonitum, Murmur raucum movere, miſcere
Mare ſtridet refluentibus undis
Sonitum dedit clara tuba
Toto ſonuerunt æthere nimbi
¶ Edere ſonos, clamores, ſtrepitus, to make a noiſe.
Inſonare, Perſonare
Peragere ſonos
Efferre clamorem, vide to cry aloud.

Noyſome, vide Hurtfull.

No man or no body without a fault.

Nemo ſine vitiis naſcitur
Unicuique dedit vitium natura creato, Proper.
Nullus vitiis caret
Nemo ſine crimine vivit.
Nihil ex omni parte beatum
Suus cuique attributus eſt error
Catul. Egregio inſperſos reprehendas corpore nævos

Noon, mid-day.

Meridies, quaſi medidies
Eſt medio Titan ardentiſſimus axe. μεσημβρία
Auſtralis regio, plaga
Mare pro eodem, frequens in ſacris literis
Sol medium cœli conſcenderat igneus orbem, Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat Olympum, ſecabat axem
Jamque dies medius tenues contraxerat umbras, Horat.
¶ Polus Auſtrinus, antarcticus, antaxeon

a Northern wind.

Aquilo, ut Aul. Gel. ſcribit, ſignificat propriè North-eaſt.
Plin. Nivalis Aquilo, & Septentrio, Boreas ἀπαρκτίας, & à ſeptem ſtellis quibus conſtat Septentrio, ἅμαξα, Græ. pro Septentrione
Thracitus, Thracius, hyperboreus
Tramontanus, Septentrionalis, ſeu ſeptentrionarius ventus
Circius, Olympias
Thraſeas apud Varronem, θρασκίας, vel ἰάπυξ, Iapyx, North-weſt.
Lebeccius, Weſt, North-weſt.

from the North.

Ab aquilone, ab arctis
Aquilonia parte, Sol. βοῤῥόθεν
Sub axe, apud Manilium
Ab arctico cardine
Ex Septentrione.

North-ward.

Arcticus, Boreus
Borealis, Septentrionalis
ἀρκτικὸς, βόρειος
Sub axe poſitus ad ſeptem ſtellas
Aquilonaris, Ripheus, id eſt, Scythicus
Poli cardines, vertices, axes

to blow or wipe the Noſe.

Mucos ejicere, Emungere nares
Mucum emungere
Emungere ſe cubito
Fœces, craſſiorem pituitam narium extergere
Narium excrementa educere
Strophiolis excipere narium excrementa

a Noſe-wiſe, or ſmatterer in Learning,

Sciolus, Naſutulus
Dicaculus, Literatulus

a Noſegay.

Olfactorium, florum vel odorum faſciculus, Paſtillus,
Magna maſſa, vel maſſula facta ex unguentorum fæcibus odoris gratia
Trochiſcus, τροχίσκος a ſweet ſmelling ball.

Notwithſtanding.

Tamen, Attamen, Veruntamen
Nihilominus, nihilo ſecius. Vide Although.

to Nouriſh, vide to Feed.

Nowhere, in no place.

Nuſquam, μηδαμοῦ, Nullibi
Nuſquam gentium, locorum
Nullo in loco

Now, even now.

Nunc, νῦν, εἰς τὸ νῦν
Jam, Jamjam
Hoc tempore, Impræſentiarum
παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν
In præſenti, In præſentia
In præſens
πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν
Hac tempeſtate, Etiamnum
Modò raro uſurpatur à doctis pro nunc, ſed pro paulò ante, ut ſcribit Eraſmus. Hodiè, hac ætate & tempore Cic. poſuit.
Hoc temporis articulo
Hoc temporis momento.

to Number, to reckon.

Recenſere, numerare
Numero notare
Numero comprehendere
Referre numerum
Dinumerare, Ponere
Ad calculum redigere, vel ad numerum
Numero computare

a great Number, vide multitude.

a Nunne.

Monialis, Sanctimonialis
Virgo conſecrata, ſacra
Puella Deo dicata
Religioſa, Nonna
Veſtalis, Monacha
Sacræ ſervituti mancipata
ἱερόδουλα ἀσκήτρια
Aſceria
Beghina, vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel, ut eruditiores tradunt, Nux myriſtica, ut è Græco trahat originem μύρος unguentum
Flores myriſtici qui in officinis pharmacopolarum, Macis appellantur

O

an Oar.

Remus, Tonſa
πλάτη, ὑπηρέσιον,
Remigis, Remigium

Obedient.

Audiens, Obaudiens
Obediens, Auſcultans
Obſecundans, Juſſis parens
Audiens dicto imperato
Paternis morigerus præceptis

to become Obedient or Subject to one.

Colla dare, ſubdere, accipere jugum
Cervicem præbere alicujus jugo
Subjicere, ſeu ſubmittere ſe legibus alterius, Subditū eſſe
Colla ſubmittere capiſtro
Parere, Subeſſe, ἄρχεσθαι
Recipere, Suſcipere frænū
Alicujus imperium ferre

to Obey.

Obedire, Obſequi
Audire, per Metaph.
Audientem ſe exhibere dicto
Factis præcepta præſtare
Faceſſere mandata
Dare aures alicui
ἐπακούειν, ὑπακούειν, Græcis, ſicut apud nos Audire
Auſcultare cum dativo
Subauſcultare, Obſecundare
Obaudire, Permittere
Inviolatiſſimè ſervare quicquid mandatur; ne tranſverſum, ne latum quidem unguem diſcedere à præceptis. Juſſa capeſcere
Agere ad præſcriptum, i.e. ſecundum leges & mandatum
αἰωσπειθεῖν
Morem gerere, Morigerari
Parere, med. prod. ὑπακούειν

Obtemperare, Subdere ſe jubenti
Subdere collum jugo parentum
Monitis, dictis, præceptis alicujus parere
Exequi, facere juſſa alicujus
Perficere mandata cura fideli
Juſſa capeſcere, peragere, flectere
Juſſis annuere, Dicto parere
Dominis parere ſuperbis
Fungi, perfungi mandatis, obtemperare juſſis

to Oblige, vide to bind by Obligation.

an Obligation, vide quittance or a Writing of my hand.

Obſcure, vide Dark.

an Obſcure or Dark Language.

Oratio obſcura, Dubia, Involucris plena, Involuta, Perplexa
Haud dilucida, Minimè luculenta
Plena ambigibus, anfractibus, Vide Darke queſtions.

Obſtinate, Wilfull and Peeviſh, Stubborn Stiff necked.

Cervicoſus, Obſtinatus
Pertinax, Rigidus
Difficilis, Obduratus
Præfractus αὐθάδης
Infractus, Capitoſus
Cerebroſus, Duræ cervicis
Σκληροτράχηλος

Propo-

Propoſiti tenax, tenaciſſimus
[illegible] Intractabilis
Quo nihil, ſemel concepta opinione, obſtinatius
Obtuſa geſtare pectora
Obfirmato animo, qui prorſus obduruerit, durus, Pervicax
Inflatus opinionibus
Qui nimium ſui juris ſententiæque eſt
Cervicatus, in ſacris
In propoſito perſiſtens
Nulli cedens, Refractarius
Obſtinato, præfracto, perverſo ingenio, quem ſuis moribus relinquere neceſſum, qui à propoſito abduci non poteſt
Propoſito ſuo pertinaciſſimè adhærens, Suo cerebello fidens
Tenaciter ſuam tutans fidem
Filius contentionis, adagiū μῦλον ἕλκεις
Mordicus tenens, ſumma pertinacia defendens
¶ Præpoſterè, Pertinaciter
Obſtinatè, Cum pertinacia,

Obſtinately, Frowardly.

to Obtain, vide to get.

Occaſion, Opportunity.

Opportunitas per duplex p.
Καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud Heſiod, Commoditas
Tempus appoſitum, idoneum, opportunum, aptum
Tempeſtivitas, Maturitas
Locus pro opportunitate
Nunc non eſt narrandi, dicendi, locus
Non eſt hujus temporis neque loci
Cardo, apud Virg.
Res pro opportunitate
Cum res ipſa feret, Horat.
Occaſio εὐκαιρία
¶ Si occaſio ſe dederit
Summa eludendi occaſio eſt mihi hunc
Dare cauſam peccandi
Rapiamus occaſionem de die
Si non eſt moleſtum
Niſi negotium eſt
Siquidem otium eſt, **if you have leiſure.**
¶ Mea cauſa ocium agas velim, facias quæſo, **to take leiſure for my ſake.**

If Occaſion will ſerve, that you ſtand in need of my help, I will do what I may.

Si accidet ut operam tibi navare poſſim, ut opera mea tibi utilis eſſe, in rem tuam eſſe, è commodo tuo, ex uſu tuo eſſe poſſit, officio meo non deero, ſatisfaciam officio meo
Officium meum præſtabo; non committam ut officium meum deſiderari poſſit, ut meæ partes requirantur
Si quid continget, eveniet, uſu veniet, ſi res, ſi tempus, ſi occaſio feret, poſtulabit, poſcet, exiget, requiret, ſe dabit, ſe oſtendet, offeretur, dabitur, oſtendetur, ſi fortuna occaſionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, oſtenderit, ſi tempus accidet, ſi mihi omnia grata ac libera eſſent, ſi eſſent mihi omnia ſolutiſſima, nunquam ope mea carebis

an Occaſion, a mean or Cauſe.

Cauſa, αἰτία, Anſa, Occaſio
Primus motus, Invitamentum
Incitamentum
Crimen pro cauſa, apud Virg.

to give an Occaſion.

Miniſtrare materiam, adjumentum
Præbere anſam vel dare
Occaſionem miniſtrare, præſtare
Aperire viam
Aditum dare
Aperire vel patefacere aditum
Anſam miniſtrare
Opportunitatem, occaſionem offerre, dare
Jacere fundamenta
Præſtruere viam
Feneſtram patefacere, apud Terent.
Feneſtram dare, Ovid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire feneſtram & repagula, proverbialiter in eadem ſignificatione
Sua rebellione quidlibet audendi feneſtram aperire

to take the Occaſion away.

Auferre è medio lapſus occaſionem
Tollere, ſubmovere, ſubtrahere omnem offendiculi anſam
Præcidere mali occaſionem

Eximere manu manubrium
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obſtruere

to ſeek Occaſion.

Capere occaſionem, opportunitatem
Servire occaſioni
Venari, quærere anſam, occaſionem, opportunitatem
¶ Tenere oblatam, oſtentatam occaſionem
Nanciſci, arripere, occaſionem, anſam, cauſam, opportunitatem. To take an occaſion.

an Occupation a Trade, a Handicraft.

Ars mechanica
Ars manuaria, ſedentaria, quæſtuaria
Opificium
Artificium, βαναυσία
Exercitium manuale
Manuarium, artificium.

a good Occupation is a a ſtay to poverty; a cunning hand is worth an Earls land.

Sua cuique ars pro viatico
Artem quævis alit terra
Τὴν τέχνην πᾶσα γαῖα τρέφει
Artificium aliquod aut eruditio, certiſſimum viaticum ſenectuti
Ars ipſa inopiæ portus eſt [illegible]mortalibus
Unicum quippe confugium in egeſtate eſt ars, ut ait Menander

to be greatly Occupied, or buſied.

Curis, undis, fluctibuſque negotiorum Diſtineri
Fatigari, Diſtringi
Occupari, *Involvi*
Immergi, Implicari
Urgeri, Operiri
Obrui, Diſtendi
Onerari, Intricari
Impediri, Premi
Opprimi, Illigari
Πραγματεύεσθαι
Negotiorum mole obrui
Curis degravari
Magnis curarum fluctuare undis, Catullus
Negotiorum fluctuationibus turbinibus confici, impediri
Moleſtis negotiis odioſè diſtineri
Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia eſt, Eraſ.
Sollicitudinibus noctes dieſque diſcruciari
Graviſſimis negotiis diſtringi
Operæ alicujus tricis vehementer impediri
Negotia dividere aliquem dicunt, quem ponderoſa gravitate diſtringunt, apud Zaſium. Vide to be Carefull

an Offence, a treſpaſs, a fault, a miſ-deed or a thing done amiſſe.

Delictum, Peccatum
Vitium, Crimen
Maleficium, Malefactun
Πλημμέλημα, πταῖσμα
Reatus, *Noxa*, *Noxia*
Erratum, Legitur etiam erratus
Tenebræ pro peccatis in ſacris literis frequens
Menda vel Mendum
Caſus, Scelus, *Lapſus*
Flagitium, Culpa, Nefas
Commiſſum, Admiſſum, Offenſa
Offenſio, Facin[illegible]quitas
Offenſ[illegible] pro eodem ponuntur
Offenſ[illegible]amen activè, & offenſio paſſivè frequentius ſumitur
Et Sanguines plurali numero pro peccato concupiſcentiæ in ſacris ponitur
Error, quod ferè per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis vitium levius eſt

an hainous Offence, or a moſt wicked fact, or deed.

Scelus, μιαρία
Ingenio ſcelus non deeſt tuo
Capitalis noxa capite plectenda atque mulctanda eſt
Cauſa capitis
Crimen, Probrum
Flagitium, [illegible] quaſi flagris dignum crimen
Hoc non eſt leve crimen
Piaculum, Nefas
Impiamentum, apud Cyprian.
Facinus, anceps vox eſt; ſiquidem Saluſtius præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea facinus abeſt

to Offend, to Sin, to doe Amiſſe.

Offendere, Peccare
Labi, eſſe in culpa
Cadere, Errare
Delinquere
Violare numina
Lædere mens ſibi conſcia recti recuſat, vide to Sin

to Offer, to Sacrifice.

Offerre,

Offerre, [illegible]
Offerre ſacrifici[illegible]
Ducere pecudes, Virg. in 6.
Immolare victimas, Sacrificare
θύειν, σπένδειν
Libare, Mactare
Hoſtias cædere, Eluſtrare divis
Rem divinam facere Ter.
Operari rei divinæ, *Soli.*
Libamen offerre
Thura accendere
Incendere adipes
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere.
Pollucere
Prece cœlites placare
Singularis ſacrificii oblatione Dei iram placare, Occurſare numinibus, ſacrificiis placare,
Aras odoribus colluſtrare Sabæis
Adornare altaria tædis
Adolere thymiama, penates flammis
θυμιᾶν, Suffire
Cadere pro immolare, ſacrificare apud Virg. Porrigere
Adolere & adoleſcere
Adoleſcunt ignibus aræ
Facere pro ſacrificare
ἱεροποιεῖν, Virg. Quum faciam vitula pro frugibus ipſe venito
Deum oblatione placare
Sacra facere, exhibere, & dare, Virgilius, & id genus alia quæ priſcis in uſu fuerunt

an Offering, or Sacrifice.

Sacrificium, Libamen
Libamentum, Libatio
Oblatio, Victima
Hoſtia, Incenſum, θυμίαμα
Odores, Suffimenta
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum incenſum in lege veteri uſitatiſſimum ſacrificium

to Offer wrong to his father is moſt wicked.

Nullum crimen, piaculum, ſcelus gravius eſt aut deteſtabilius quam patri manus afferre, vim inferre
Maximo ſe aſtringit ſcelere, grave piaculum admittit, impie facit, qui parentem violat, lædit
Qui violat eam pietatem quæ parenti debetur
Nullum ſcelus abeſt ab eo ſcelere, in uno illo ſcelere omnia ſunt ſcelera, cum parenti vis infertur, injuria fit

an Office, a Duty.

Officium, Munus
Suſceptum perficere munus
Fungi munere ſuo
Partes, Munia, pluraliter

to be in Office, to beare rule.

Obire munimina, provinciam, munus, Livius
Obire officia, Plinius
Ille quoad honeſtus fuit, obiit, officia geſſit magiſtratus
Obire, adminiſtrare Conſulis, vigiliarum munus

an Office done with great praiſe.

Pater tuus eximiam ex hoc magiſtratu laudem collegit, tulit, cepit, adeptus eſt, conſecutus eſt
Præclarè pater tuus hunc honorem geſſit, egregie ſe pater tuus in hoc munere tractavit
Pater tuus hunc magiſtratū pro ſua, reique publicæ dignitate adminiſtravit

Oftentimes.

Subinde, Identidem, ut tradit *Laurentius* Valla
Sæpius, Multoties
Sæpenumero, πολλάκις
Sæpe, perſæpe
Sæpicule, Sæpiuſculè
Quam ſæpiſſimè
Frequenter, Crebro
Plerumque, πολλάκις
Haud ſemel, Plus ſemel
Non ſemel

not Often, vide Seldom.

Oyle.

Oleum, Olivum
Palladis latices

an Oyle-pot.

Campſaces med. cor.
Καμψάκης
Lecythus media correpta
Ampulla olearia
Curtus pro eodem, apud Aulum Gellium & Juvenalem
Vas olearium, γύλιον
Et ἐλαιοφόρον, vas olearium
Rhinoceros
Lenticula, in libris Regum, vas olearium, ex quo reges & ſacerdotes linebantur in teſtamento veteri

an Oke.

Quercus,

Quercus, Æſculus
Glandifera arbos
Chaonis arbos, à Chaonia
Ilex, quæ & pinus à nonnullis dicitur, δρῦς Græcis
Robur propriè

Old, Ancient, Aged.

Antiquus, παλαιὸς. Senex
Vetuſtus, Vetulus, Caſcus
Vetus, Avitus, med. Prod.
Priſcus & Priſtinus, quæ à Grammaticis diſtinguuntur & apud Virg.
Cana fides & vetuſta, i. antiqua
Veteranus, Prior, Annoſus
Grandævus, longævus
Provectus ætate, confectus ſenio
Decrepitus.

Old age, or Eldership.

Senium, Senectus, & Senecta
Effœta ſenecta, decrepita ætas
Ætas ſenilis, [illegible]
Ætas provecta, protracta
Ætas urgens jam & inclinata
[illegible] ἡλικία, Vetuſtas
Neſtoria, Tithoni ſenecta cani
Longævitas, Ætas ingraveſcens
Seri anni & tempora ſera
Ruga ſenilis apud poët. pro ſenectute rugiſa
Decolor & exterior ætas
Affecta vel defecta ætas
Annoſa ætas, & pene ultra humanam extenta fragilitatem, Solin.
Progreſſior, provectior, ætas

very Old, or Aged

Grandævus, Veteratus
Antiquus, Annoſus
πολυετὴς, Vetus
Multi ævi, Gravis annis
Vetuſtus, Senex, Ipſa ſenectus
Provectus ætate, feſſus
Grandior ævo
Confectus annis, Saluſt. Præſenex
Valdè ſenex, ὑπερβεβηκὼς
Senio confectus, Canus
Decrepitus, Plenus dierum, ætatis
Canis reſperſa habens tempora
Homo veneranda ſenectutis
Senectute & canicie reverendus
Decrepitæ ſenectutis, βαθυγήρως
τρίπους βροτός, tertio jam pede bacillo innitens
Tremulum caput
Gravis ſenio, Grandis natu, ætate
Annos numerans multos
Extremæ ſenectutis
Pergrandis natu
γεγηρακὼς μόρος
Frons contracta rugis
Annis, ætate fractus, obſitus
Capularis, Rugoſus, Silicernium
Curvo vertice nutans
Albus capillis
Alterum pedem in Charontis cymba habens
Situ confectus
γέρων, πέμπελος, πέλετος
Defectus ætate
Ævi maturus
Qui multorum ſectorum Jovis glandes comedit, One that hath eaten many Christmasses
Senecio, Seniculus, Gerontio diminutiva ſunt
Effœtum corpus
Vetulus, in ſacris Bibliis
Stupidus, Marcidus, Exſuccus
Homo vergentis ætatis

Senipeta [illegible] ad ſenium, eſt in beati Benedicti regula
Longævus, apud Hier. in libro Joſuæ, ut perſenilis. Neſtorius, Macrobius, Polychronius
Acherontis ſenex, apud Plaut.
Capulo proximus
Obſitis annis & pannis, very Old, and ill apparelled.
Pedem in fovea habens, Pomp.
Alterum pedem in tumulo habens, τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ σορῷ ἔχων, i. eſt apud [illegible] decrepitum etiam [illegible] quodam ſepulchrum appellat
Charontis pictatio ſtatim inſcribendus

to waxe or become Old, or to live long.

Seneſcere, Senio confici
Conſeneſcere, γηράσκειν
Ingraveſcere ætate
Vivere annos Neſtoreos, Neſtoris
Ultra aquilæ ſenectam vivere
Tithoni ſenectam æquare
Veteraſcere
Vetuſtatem capere, induere
Senectutem adipiſci vel attingere
Inveteraſcere, & inveterare
Vetuſteſcere, Contabeſcere
Senium contrahere, rugas, caniciem
Longam ducere ætatem, apud Max.
Tithoniam ætatem vivere

In longum ævum, ætatem producere [illegible]
Annoſo degere ævo, Plin.
In annos procedere
Ad ſenectæ limen attingere
Vitam in longiſſimum producere
Videre plenam ætatem, canos annos, plenos dies
Longos peragere fœliciter annos
Vivere ſæculis innumerabilibus
Senectutis incõmoda ſentire
Ultra fuſum, ultra penſum, ultra linum vivere, proverb. dicuntur, qui ultra fatalem diem vivunt
Dieta & vitæ moderatione ad ſummam ætatem pervenire
Tremulo gradu venit ægra ſenectus
Membra levant baculis, tardique ſenilibus annis
Jam mea cygneas imitantur tempora plumas
Inficit & nigras alba ſenecta comas
Opprimi, premi triſti ſenecta
Parte premor vitæ deteriore meæ
Et periit nitidus qui fuit ante color
Sparguntur canæ per caput omne comæ
Tacito paſſu labentibus annis
Juvenile decus, mens ſenſuſque perit
Corpore in hoc feſſo tarda ſenecta ſedet
Non ſum qui fueram, periit pars maxima noſtri,
Hoc quoque quod ſupereſt languor & horror habet
Baculo incumbens ruitura ſenectus
Illum totus membrorum deſerit uſus
Genua labant
Vaſtos quatit anhelitus artus
Obſcœnam frontem rugis arat ægra ſenectus
Annis gravis atque animo maturus
At mea jam niveis circundat tempora canis
Et jam cœruleus inficit ora color
Tarda ſenectus debilitat vires animi vitiatq; vigorem
Trunco titubantes ſuſtinet artus
Venit inopinata ſenectus
In ſenectutem corruere, vide to uſe.

Old or ancient things.

Priſca, Vetuſta
Veterum res geſtæ! A Nannaco.
Inſignia vetuſtatis monumenta
Antiquiora quam Chaos & Saturnia tempora
Ab originum ſæculo reperta
Antiquiora diphthera
Ἀρχαιότερα, διφθέρα, proverb. de rebus admodum priſcis, & extremæ antiquitatis

an Old woman.

Anus, us, ui, quartæ declinationis
Anicula, γραῒς
Vetula, Decrepita.

in Old time past.

Olim, Jam olim, Jampridem
Antiquitus, apud priſcos
Veteres, Antiqui, Majores
Apud ſæculum prius

how Old a man is, vide Aged.

Old men wiſer, i. e. good counſel.

Senum conſilia non ſæpe inutilia ſunt, inania, ſtulta, abſurda; rara labitur ſenilis ætas in conſiliis
Sapienter fere conſulit ſenilis ætas
Optimis ac firmiſſimis rationibus fere ſemper nititur ſenilis opinio, ſententia
Sapienter conſulunt ſenes, optimam partem eligunt, non peccant in conſilio, non errant, non labuntur, non offendunt
Quorum grandior eſt ætas, qui longius ætate proceſſerunt, is eorum ſolet eſſe ſenſus qui à ratione non diſcedat, recedat, procul abſit, qui cum ratione congruat, quem ratio confirmet, à quo ratio non diſſentiat.

to Omit, to Leave, to paſs over, to let go.

Prætermittere, ἀφιέναι
Miſſum facere, Relinquere
Poſthabere, Poſtponere
Tranſire aliud, mittere
Habere miſſum, apud Cic. pro miſſum facere
Deſerere, παραλείπω
In præteritis habere
Præterire, παρέρχεσθαι

One after another, or one to another, vide Turn.

ſuch One, vide ſuch manner.

Onely.

Tantum, modo, Tantummodo
Solummodo, Solum. μόνον
Duntaxat, Unice, *Demum*
Omnino, Singulariter

not Onely.

Non ſolum, οὐ μόνον
Non modo, non tantum
Nedum, Tantum abeſt

to Open, to Unlock.

Reducere, Reſerare, Pandere
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere
Hiatu patulo janua verſo cardine aperta ſonat
Cardine tacito vertere fores
Tellus ima dehiſcit
Panditur foribus domus
Aperitur vertice ſydus

Opened, Revealed, Manifeſted, or made Known.

Apertum, Manifeſtum
Notum, Divulgatum
Promptum, apud Cic. Teſtatum
Compertum, Confeſſum
Evidens, Perſpicuum
Quod jam & vates ſciunt
Cognitum, in aperto eſt
Περιφανές ἐστι
Detectum eſt, Denudatum
Promulgatum
Vulgo innotuit, palam eſt
In ora vulgi abiit
Notiſſimum, Teſtatiſſimum
Omnium ſermone celebratum
Liquidò conſtat

Res apertior eſt quam quæ dici debeat. In propatulo eſt
Res ipſa loquitur
Pro confeſſo habetur
In profeſſo eſt. In promptu eſt
Exploratum, compertum, certum, confeſſum, vulgatum, divulgatum, clarum, dilucidum eſt
Extra controverſiam eſt
Innotuit omnibus, Frequens effectum eſt, increbuit apud me
Patet, liquet, conſtat
Non eſt dubium, ambiguumque
Venit ea res in confeſſum

Openly, in the ſight of all men.

Palam, Publicè
Ἀπαρακαλύπτως
Coram, adverb. Plane
Propalam, prima acuta
Manifeſte & manifeſto
Apertè, In propatulo
Non clanculum, Publicitus
Ἐκ τῆς ἰδίας, Ingenuè, ex profeſſo
Apertis tibiis, proverb.

to Open letters.

Literis reſignare
Γράμματα ἀποσφραγίζειν
Aperire, recludere literas

Opinion of minde.

Opinio, Sententia
Senſus
Judicium, Conjectura, vide Mind.

Of one Opinion, vide Conſent.

Opportunity, or Leaſure.

Opportunitas, Tempus
Otium, Locus, Facultas, Copia, Poteſtas
Maturitas, vide Occaſion

the Opportunity is paſt.

Amiſſum eſt Tempus; ex lapſa de manibus eſt, abiit, præteriit, fugit, evanuit, amiſſa eſt, nulla jam eſt prorſus, Periit occaſio, tempus, opportunitas

a trim, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, gravis, lactea, fluida, lepida, perpolita, expolita, clara, præclara, conciliatrix, flexanima, perblanda, diſerta, elaborata, exquiſita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet nativus quidam lepor, non adſcitus: *Terſa*, venuſta, limata, perſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta, inſignita, pulchra, fluens, appoſita, instructa omni elegantiarum genere, inſignis, illuſtris, ornata, exornata, adornata, copioſa, larga, uberrima, καλλιεπημοσύνη, erudita, non inelegans, terſiſſima, gemmea, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mirifica ſenſuum acuminia condita, ſummo ſtudio & induſtria confecta, omnibus numeris abſoluta, erudita, facilitate fluens, tolerata, calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadam profluens, aperta, ex penitiſſimis Muſarum adytis deprompta, dives & exuberans orationis flumen

a rude or ſimple Oration, without grace, or unpleaſant.

Oratio jejuna, invenuſta
Tenui conſerere poëmata filo
Oratio illepida, jacens, inculta, macra, otioſa, arida, inſipida, putida, humi ſerpens, infœlici vena profluens, inepta, inelaborata, inſuavis, rancida, rancidula, inconcinna, indigna rhetorices alumnis, haud elegans, indocta oratio
Craſſior, craſſiore filo contexta
Structa, refractariola, *Bud.*
Sermo imperfectus, mutilus
Fabula ſine capite
Oratio parum oratoria
Dictio non admodum Rhetorica
Stylus impolitus, illevigatus

to Ordain, vide to Decree and Determine.

to Order, or to ſet in Order.

Ordinare, Digerere
Inſtruere, Diſponere
Dirigere, Conſtituere
Inſtituere, Collocare
Componere ordines & agmen
Παρατάττειν
Aciem, ordinem militarem inſtruere
In ordinem coarctare, redigere, vide to diſpoſe.

an Order.

Ordo, Series, Ordinatio
Conſultum, decretum, inſtitutum
Digeſtio, Diſpoſitio
¶ Ordinatim, Orderly, or in Order.
In ordine, Ex ordine
Ordinatè, Compoſitè, Orderly.

to break the Order and Aray.

Ordinem deturbare
Milites ſuo ordine diſturbare
Copias dejicere
Intercidere aciem
Hoſtium phalangem perſtringere, Cæſ.
Ordinem deſerere, to go out of Order.

out of Order, vide without Order.

to give the holy Orders, vide Prieſts.

not able to Order or to Rule himſelf

Puerorum hoc eſt, avidiùs appetere, ut ad appetendum procliviores ſint, ut eos ab appetendo ratio non ſatis arceat, contineat
Ut appetendo nimis efferantur, minime ſibi temperent, ſibi moderentur, ſibi parcant

in Ordering my houſe.

Ordure of cattell or men, vide Dung.

an Hoſt, vide Army.

to take an Oath, vide to ſweare.

the Other, the reſt.

Alii, Alieni, ἄλλοι
Cæteri, Reliqui

Otherwiſe, or elſe, after an Other ſort.

Aliter, Alias, Sin,
Multo aliter
Longè aliter, Contra, ſecus
Alioquin & alioqui
Contrario modo
Aliorſum, ſecus
Alio modo, Alia ratione, lege,
Alieno more, Aliis artibus

Otherwiſe then I thought, or truſted upon, contrary to my opinion or expectation.

Præter ſpem omnem obvenit
Præter opinionem, expectationem
Præter exiſtimationem accidit
Aliter quam ſperabam
Secus quam putabam
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, evenit, uſu venit, cecidit, obtigit.
Κρεῖττον ἢ ἄλλως διαφ...

τῆς ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει
Fefellit me mea opinio, ſpes mea, conatus, labor
Alio prorſus alio atque ſperabam exitu, res tota concluſa eſt
Fefellerunt caſus varii ſpem cogitationum & conſiliorum meorum. Cic.
Venit contra æſtimationem, Idem ad Attic.
Tentatum antea ſecus ceſſerat
Saluſt. Res multo ſecus evenit, quam fuit inſtituta
Evenit præter ſententiam, præter ſpem
In diverſum exit, Eraſ.
Contra quam putabam, quam ſpe votiſque conceperam
Longe ſecus atque ſperabam
Fors fortuna intercepit
Antevertit anchoræ jactum Deus, proverbiali ſchemate
Ἀντέπεσε τὴν ἐπ' ἀγκύραι θεός
Res in contrarium recidit, Dominus Deus in diverſum vertit
Omnia contra ac putâram evenerunt
Fallere deſiderium, expectationem, ſpem parentum
Sæpe hæc mihi ſpes fruſtrata eſt, Terent.

an Ouch, vide **Colour.**

an Oven, a furnace, a Kiln.

Furnus, Fornax
Fornacula, Teſtus, us, & Teſtum neutro genere
Fornax calcaria
Caminus, propriè, κάμινος
Clibanus, κλίβανος

Over, Against.

E regione, ἐκ τοῦ ἀντικρὺ
Ex adverſo, Ex oppoſito
Ex adverſum, dictio unica
E conſpectu ædium, Ex adverſo apud Terent. pro eodem Adverſum
In conſpectu, apud Cæſar.

to Overcome, to diſcomfit, to vanquiſh, to have the victory of his enemies.

Vincere, Devincere
Evincere, Debellare
Superare, Expugnare
Dejicere, Propulſare
Propellere, Indiſpiſci pugnam
Victoria potiri
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipiſci, poſſidere
Ferre, referre ex hoſte victoriam
Erigere trophæum
Ad perniciem deducere
Ferre trophæum, manubias
Ἀναιρεῖσθαι νίκην
Fugare, **to put to flight.**
In fugam vertere, convertere, agere. Hoſtes in fugam dare, Cæſar. i. fugare
Hoſtem retro agere
Propellere retrorſum
Gradu movere apud Livium, **to drive back, or away.**
Panoplia hoſtes exuere
Opima detrahere ſpolia
Impellere, i. loco pellere
Delere copias, regiones, equitatus
Funditus, ad internecionem delere
Cuneos ferratos tranſverberare
Exuere caſtris
Singularem ferre triumphum
Rerum potiri, vel hoſtibus vivis agere triumphos
Incruentum ſtatuere triumphum
Reportare victoriam
Convincere, labefactare
Proterere, fundere hoſtem, copias hoſtium, exercitum, agmen
Profligere, Profligare
Bello funditus deturbare, vide **to ſubdue**

to Overcome, to Convince or Confute, to Vanquiſh with good and ſtrong reaſons or arguments in diſputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus convincere, elinguem reddere, facere
Validis & nervoſis argumentis, irrefutabilibus telis refellere, retundere,
Arguendo falſum oſtendere prius dictum
Refellere, Confutare
Retundere, ἐλέγχειν
Argumentis, ratione, convincere, jugulare
Audientium animos probabilitate percutere, Cic.
Subtilitate quadam diſputandi inſtitutum refellere
Quæſtiones argutè movere, & objectas argumentationes diluere
Argumentis rationibuſque certis orationem confirmare, Cic.
Validiſſima concluſione manifeſtam colligere veritatem

tatem
Argumentis oſtendere, probare, **to ſhew by reaſon.**
Efficacibus argumentis revincere, ut omnem litem illi cedas
Conſtringere
Argumentationes alicujus deſtruere
Arguere, refellere
Conterere aliquem ratione, verbis obtundere

to Overcome trouble or heavineſſe.

Tædium, faſtidium, moleſtiam paucarum dierum devorare, metaphoricè
Vincere, Devincere
Ferre, Perferre
Concoquere, Abſorbere
Abſumere, Decoquere
Jucunda viciſſitudine lectoris tædium levare
Allevare faſtidium, apud Ambroſ.
Tædium excludere, elevare
Luſu movere tædium
Tædia diſcutere
Poculis elevare tædia
Lenire partimque excutere tædium; contractam ex aliqua re triſtitiam, aut diſcutere, aut certe ſolari
Tædium regionis, ſollicitudinis, lectione ſacra fallere, fugare, pellere
Moleſtiam alicujus rei avocamento levare
Colloquiis moleſtiam itineris levare. faſtidium oppidi levare obambulatiuncula
Vitæ moleſtias ſolatiis temperare
Pernicioſum ſaturo ventri ſomnum fabuloſis impedire colloquiis, vide **free from trouble.**

to Overdrink, vide **to drink drunken.**

to Overflow, to Drown, to Surround.

Inundare, κλύζειν
Undabunde reciprocare
Creſcere, Increſcere, Augere
Augeſcere, Adfluere, Tumere
Æſtuare, Exæſtuare **to run over.**
Fervere, φλημμύειν
Momentis dimenſis adſurgere, ſtatis auctibus creſcere, apud Plin.
Tumeſcere, Intumeſcere
Ventis intumeſcit æquor
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere, **to flow and ebbe.**
Statis vicibus intumeſcere, rurſuſque in ſe reſidere, fervere & defervere, ſeu deferveſcere
Nunc inquietis æſtibus inundare, nunc incertis motibus in brevia tortuoſa reſcindi
Exundare
Ultra margines intumeſcere
Efferre ſe alveo, Plin.
Reſtagnare, Superfluere
ἐκκυμαίνειν
Tranſgredi, ſuperare littora, ripas
Æquare alveum
Redundare, Diffluere
¶ Reciprocatio maris
Fluxus & refluxus, **the floud and ebb.**

to Drown or ſink in the water.

Submergere, Obrui aquis
Medio ſub æquore mergi, ſubmergi
Mergere puppes, corpora aquis
...re ſub undas corpora
Vultus obruit unda meos
Imo ſub æquore mergi
Dejicere corpora ponto,
Undis abolere
Gurgite medio volvi
In fluctum laceras raptare carinas
Immergere ponto
Corpora ſummo reſupina profundo exanimata jacent
Premit, opprimit, caput, animam, Fluctus
Spumoſa immergere unda
Se jactu dedit æquor in altum
Præcipitare Pelago

Overly, vide **Lightly.**

Overmuch, vide **Much.**

to Overſee, to peruſe.

Recognoſcere Recenſere,
Pernoſcere, vide **to correct.**

Overthwart, vide **Athwartly.**

to Overthrow, to Deſtroy

Fundere, Profligare
Sternere, Proſternere
Evincere, Devincere
Dejicere, Delere, Superare
¶ Dejicere & Provolvere, proſternere in terram
Fundere humi ingentia corpora
Affligere ad terram, Plaut. **to caſt down upon the ground.**
Contemptim in terram præcipitare aliquem, vide **to Overcome**

an Overthrow, a diſcomfiture, a deſtruction.

Claſſes, ὄλεθρος
Strages, [illegible]
Exitium, φόνος
Calamitas, Pernicies, Cædes

to have an Overthrow, to be diſcomfited.

Cladem accipere
Fundi, Sterni
Profligari, Expugnari
Cadere in bello dicuntur, qui mortui deſiderantur
Cadere abſolute pro occidi, Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere
Caſtris exui.

Overthwartly, vide **Ill.**

It Ought or muſt be.

Neceſſe vel Neceſſum eſt
ἀπαναγκες
Fit ex neceſſitate
Neceſſitas eſt pro eodem Quintiliano frequens
ἀνάγκη, oportet, δεῖ
Trahit, urget, cogit neceſſitas
Neceſſarium eſt, opus eſt
Fato datum, ſeu decretum eſt
Εἱμαρται, ἀναγκαῖον
Fatorum eſt, ſic fata tulerunt
Sic in fatis fuit, Ineluctabile fatum, apud Virg. Inevitabile
Immutabile fatum
Neceſſitas nos ad ea detrudit
Ita negotium eſt, apud Cic. pro ita oportet, ſic res poſtulat
Fatis adactus, id eſt, impulſus

Out of hand, by and by, forthwith, incontinent, quickly, anon.

E veſtigio, ἐκ ποδὸς, Statim
εὐθέως, modo admodum
Confeſtim, Continuò, Subitò
Actutum, media producta
Subinde, Sub manu, apud Senecam, & Suet.
παραχρῆμα
Jamjam, ὅσον αὐτίκα
Mox, Jam, Protinus
Citra moram, Curriculo
Parva mora
Nec mora longa
Haud mora, continuò
Oppido, Maturè, Semel
Antigerio, Propediem
Breviter, Brevi admodum
Brevi, Primo quoque tempore, dixit Cicero
Properè, Properanter
Celerè, Celeriter
Extempore, Extemporaliter
Curſim, Velociter, Concitò, Feſtinanter, dicto citius
Velis equiſque
Ocyus, Extemplo.
Citius, Cito, Incunctanter
Quamprimum, una dictio
Quum primum, duæ dictiones
Illico, Hoc velut puncto
Ilicet, apud Poëtas præcipuè
Omni amota procraſtinatione, **without delay** Sine dilatione
Nulla interpoſita mora
Promptiſſimè, apud Livium

he Owed me money.

an Owle.

Bubo, Noctua
Hululus, Strix
Nyctimene, Lucifuga.

Avis feralis, funeſta, [illegible]
Aſcalapu[illegible]

an Ox.

Bos, Juvencus
Taurus, Bubulcus

P.

to Paciffe, to make peace, to qualifie, to reconcile, or make friends again.

Componere pacem, rem
Pacè facere, Confirmare
Admittere, petere, exorare.
Sopire diſſidium, armorum furorem
Pacare, Unire
Iratum pacatum reddere
In vel ad concordiam reducere
εἰς ὁμόνοιαν ἄγειν
Reconciliare, reponere gratiam, inter aliquos, Terent.
Controverſiam componere
Seditionem ſedare
Inimicitias, diſſenſionem, odium extinguere, ponere, deponere
Inire pacem
Conficere pacem
Conciliare, in gratiam ponere, reſtituere, Cic.
Offenſum in gratiam redigere
Sarcire protinus offenſas, ne in ſimultatem exoleſcant
Inſtaurare concordiam
Reducere in gratiam
Rumpere contentionis & diſſentionis funem
Contentioni imponere finem
Conjungere, Colligare

Copulare, Cic.
Tollere prælium
Componere litem, controverſiam
Sarcire pacem
Litigantes comprimere
Diſſidentes in gratiam redigere
Diſſidium finire
Reſtringere incendium
Conſopire querelas
Pacis glutino diſſidentes conciliare
Procul ejicere quicquid rancorem, quicquid ſimultatem ſapit
Pernicioſum tollere ſchiſma
Quam celerrimè turbata componere
Reconciliare æmulas civitates veri principis eſt, Plin.
Mutuaſque ſimultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere
Paterno eniti ſtudio, ut pernicioſa periculoſiſſimaque in Chriſtiana religione diſſentio, ad piam unionem redigatur
Tempeſtatem ſedare vel tumultum
Seditiones coërcere
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempeſtatem
Litis nodum diſſecare
Componere bellorum tumultus
Coagmentare pacem, Cic.
Reparare, conglutinare concordiam
Deponere arma
Diſſenſionem extinguere
Diſcordiam ſedare, placare, diſſipare, tollere
Tragœdiam omnem ſedare
Principum cohibere arma
Pacem orbi reddere
Pernicioſiſſimum mundi tollere diſſidium
Frementem civili odio ac bello pacare civitatem
Ad pacis concordiæque ſtudium totis viribus incumbere
Nihil non facere pacis conglutinandæ ſtudio
Componere bellorum undas
Principum motus componere
Rejectis bellorum ſeminariis pacem adamantinis vinculis aſtringere
Principes perpetua pace inter ſe conglutinare
Acerbis odiis diſſidentes principum animos in Chriſtianam adigere concordiam
Dirimere, tollere controverſiam
Λύειν κάπλειν τὸν ἀγῶνα
Dextras jungere, proverb
Cogere in fœdera, in concordiam diſſidentes
Charitatem reſarcire.
Cum libuit pacem placidis immittere tectis
Libera per tutas ambulat illa vias
Pax ades, & toto mitis in orbe mane
Pax Cererem nutrit
Pacis alumna Ceres
¶ Rem inter ſe tranſigere, concordare, componere
In concordiam redire, revenire
Bonorum virorum arbitratui diſſenſionis cauſam permittere, **to put in compromiſe and arbitrement**
Amicorum arbitrio rem permittere
Ἐπιτρέπειν ὁπαιτις
Compromittere, & Compromiſſum facere, apud Cic.
Compromiſſum paciſci
Ἐπιτρέπειν
Stare judicio aliorum
Relinquere arbitrio, ſententiæ, judicio alterius,
Litem ad boniviri arbitrium mittere
Rem alterius arbitrii facere
Acquieſcere, contentum eſſe arbitrorum ſententia
Ἀγαπᾷν τοῖς δεδικασμένοις
Alterius judicium petere, ſubire; vulgus ſubmittere ſe dicitur.

to pacifie, to mitigate, to aſſwage.

Pacare, Placare, Pacificare
Mulcere, Mitigare, Mollire
Lenire, Sedare
Reſtringuere

a pack, vide **a Burden.**

to pay, to content, to ſatisfie.

Perſolvere, Exſolvere
Solvere, apud Ter. Pendere
Diſſolvere, Debitum reddere
Pendere æs alienum, debitum
Vectigalia, tributum penſitare alicui, pro ſolvere
ἀπάγειν τὸν δασμὸν
Reſolvere æs alienum, mutuatitium
Numerare, Dependere, τίειν
Facere ſatis, Satisfacere
Reſcribere, pro reſtituere, reddere, remunerare, ἀντιμεῖλλειν, elegans eſt apud Hor. & Terent.

To Pay for another.

Pro alio vel altero ſolvere, ſatisfacere, perſolvere, dependere, præſtare
Illius promiſſio, ſolutio tua erit

he is not able to Pay.

Non eſt ſolvendo, non poteſt ſolvere, ſatisfacere
Non habet unde ſolvat
Non ſuppetit ut creditoribus perſolvat

a Pail, vide a Bucket

Pain, vide Grief.

a Painful life.

Vita acerba, moleſta, gravis, amara, tædioſa, miſera, infœlix, vide Noble death

he Painted very well

Apelles, Veneris caput, ſumma picturis politiſſima arte perfecit, mirè pinxit, egregiè ſic ut nemo melius
Singulari expreſſit atque exornavit artificio, egregiis picturæ coloribus illuſtravit, perfecit, ac perpolivit egregiè

a Pair of ſpectacles, vide Spectacles.

a Pale, vide Poſte.

a pale, or ſwart colour.

Luridus, quaſi loidus
πελιδνὸς Subniger
Lividus, Plumbeus,

a Palace.

Regia ſubſtant. Regia domus
Ædes imperatoriæ, Diæta
Curia, Palatium βασίλειον
Aula principis, αὐλὴ
¶ Aulici, Curiales
Palatini, Proceres aulici, Courtiers
Palatinos fumos frequentare ſequi, to follow the Court
Magiſter curiæ
Præfectus aulæ, palatii, the Steward

a Pallet, vide a Bed.

a Pan, vide a Frying Pan

a Pannier, vide a Basket.

a Pantable or a ſlipper

Crepido, κρηπὶς
Sandalium, Solea
B. xea apud Apuleium

a Pantable-maker.

Sandalarius, Crepidarius
Diabathrarius, Solearius

Paper.

Charta, Chartula, χάρτης
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plinium
Membranula
Macroculum vocat Hermo. Bar.
Chartam longiorem, majorem
πάπυρος, Junci vel ſcirpi ſpecies, in Ægypto naſcens, pro eadem uſurpatur, quod in ea Ægyptii ſcribere ſolebant
Primum ab Alexandro rege inventa

Scapus, a Ream or Quire of paper

blotting paper that will not bear Ink.

Papyrus bibula, Perfluens
Charta emporetica
Papyrus atramentum tranſmittens, abſorbens

Paper Royal.

Claudia Charta
Imperialis, Regia, Macrocolum, Plin. à ſtatura cubitalis longitudine.

a Paramore, ſweetheart

Amaſia, Amica
Amatrix, Gallina
Concubina, παλλακὶς
Corculum, Glycerion.

to Pardon

Parcere, Ignoſcere
Veniam precari
Dimittere, veniam dare, concedere
Remittere, Indulgere
Fulmen ſuum feraque corda recondere
Nec veniam læſo numine caſus habet
Deos poſcere veniam, vide to forgive.

Parentage, vide Kindred, Parents.

to Parget, to Plaiſter walls.

Tectorium inducere

Cruſtare
Incruſtare parietes
Lutare, Delutare
Trulliſare
Gypſum inducere

a Park, vide Foreſt.

to keep or hold a Parliament.

Conventum facere
Conventum agere, peragere, agitare, celebrare
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere
Comitia, Synodum celebrare
Aiunt brevi ſummorũ principum conventum Ratiſbonæ fore
Ire, conferre ſe ad comitia,
Cogere concilium, ſynodum, ἐκκλησιάζειν
Inſtituere comitia
Indicere conventum, comitia celebranda Bruxellæ
¶ Indicere, edicere comitia ſacra
Generalem indicere ſynodum
Comitia differre, vel detrudere
Rejicere in alium menſem, in annum alterum
Inſtituere, inire conventicula, conciliabula, de ſceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur
¶ Sacri Imperii, vel imperialia comitia
Imperii conventus
Conventus Imperialis, ſolennis, vide to Gather.

a Parlour, or a privy chamber.

Cœnaculum, Varro
Cœnatio, Columel.
Conclave, Thalamus
Penates, Penetrale
Domus interior

to Part, to divide, to ſeparate.

Partiri, Dividere, Diſtinguere
Dirimere, Diſtrahere, Diſſolvere
Deducere, Secare, Diſcindere
Derivare, παρεκχεῖν
Disjungere, διΐστημι
Diſparare, Caſ. Diſſecare
In diverſas partes locare
Sequeſtrare, Diſcriminare
διορίζειν, χωρίζειν,
διατέμνειν μερίζειν
Partes facere
Separare, Segregare
Sejungere, Avellere
Scindere, Semovere
Divellere, Diſgregare
Dimovere, Secernere
Diſcludere pro ſeparare, Virg.
Diſcludere Nerea ponto.
Interjicere ſe pugnæ, to ſtand or ſit between.
Diſterminare, agros propriè concernit

to Part, to diſtribute.

Communicare, partiri
Impertire & Impertiri
Partem dare, Impendere
Participem facere
Elargiri, Diſtribuere
μερίζειν, μεταδιδόναι

it is your Part, or it toucheth you very near.

Tua refert, Tua intereſt,
Tua res agitur, Tibi incumbit
Tibi luditur, apud Perſ.
Tuarum eſt partium
Tuæ ſunt partes, Officii tui eſt

it is not your Part, but mine; it is no matter to you but it toucheth me.

Non tua, ſed mea intereſt
Hoc tua nullam in partem intereſt, mea multum; tua minimum refert, mea plurimum
Ad te nihil, ad me valde pertinet
Tua res in hoc nulla, mea vero agitatur maxima
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet.
Ad meas valet in omnes partes, multum intereſt, refert, multum habet ponderis

to Paſſe over, vide to omit.

to Paſſe over the water.

Cymba, navigio trajicere, tranſvehere
Lintre vehere
πορθμεύειν, διαπεραιοῦν
Tranſire, Tranſfretare
Superare, Exſuperare
Emetiri Moſam, Domellam, Albim, Diliam
Tameſim διαπορθμεύειν
Pandis rejicere per freta linteis, id eſt, velis
Tranſmittere, abſolutè
Metiri mare pro tranſmeare
Ire navi, navigio
Trajicere claſſe Italiam

Tranſmittere, trajicere flumen
Tumidas lati ſuperare fluminis undas
Trajicere celeri pede
Exercitum navibus deportari, frequenter Livius dixit
Vi facere viam
¶ Traduci, *Tranſvehi*
Vehi, *Pervehi*
Rumpere aditus
Tranſmitti
Innocuum dare alicui iter,
Deferri rate in ulteriorem Moſæ ripam, **to be conveyed or carried over.**

Paſſed, that is paſt, and gone

Præteritum, Exactum
Tranſcurſum, Evolutum
παρακεχώρηκον
φθάσαν, Elapſum

to Paſſe, vide **to Excel paſſing well.**

I Paſſe not, vide **I care not.**

a Paſport, or a ſafe conduct, a certificate.

Fides publica, apud L. & Saluſt.
Senatûs placitum, conſenſus
Salvus conductus, vulgo dicitur
Sunt qui poſtremum reprobant, tanquam barbarum, cum tamen *Neotericorum* ſcriptis & apud Suetonium reperiatur in vita Cæſaris
Commeatus, Cauſaria miſſio
Symbolum itineris
Teſſera tranſitus
[illegible]

Libellus profeſſionis

to give or grant a Paſport.

Publicam fidem interponere
Tuti itineris literas concedere
Dextram dare ſecuritatis, 2 Macchab. cap. 11. **to give a ſafe conduct.**
Dare vel concedere commeatum, tametſi nonnulli barbarum cenſeant, & etiam commeatum dare ſignificat viarum impendia benignè præſtare, ſumptus ad iter miniſtrare magnificos
Dare fidem, ut tutò ire ac redire liceat
Liberum, ac ſalvum conductum, commeatum concedere
Securitatem præſtare
Unde jure gentium receptū eſt Oratorem ſeu legatum, vel publicum agentem negotium, nec cædere, nec violare
Πρέσβειον ἐ τύπτειν, ἐδὲ ὑβρίζειν
Salvum conductum dare
Plebeſcito poteſtatem facere impunitate promiſſa, quod Græcè eſt
ἄδειαν διδόναι ἢ ἀσφάλειαν
¶ [illegible] itatem a q[illegible] quam poſtulare, **to require a paſport.**
Accipere fidem publicam, id eſt, impetrare ſalvum conductum
Publica fide venire, ac redire, **to come upon ſafe conduct.**
Fidem publicam habere, & ita ad comitia adventare

for Paſtime or ſport.

Animi cauſa
Animi gratia ſubticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi
Oblectamenti cauſa
Delectationis cauſa
Animi laxandi cauſa, gratia
Voluptatis cauſa, apud Val.
Ad oblectationem
Oblectandi noſtri gratia, nam laxamento opus eſt

a Paſture, a place where beaſts feed.

Ager compaſcuus, ſeu paſcuus ager
Paſcuum, neutrius generis
Paſcua, ſub fœminino genere frequens in ſacris,
Pratum

a Patent, vide **Bull.**

Patient, quiet.

Patiens, τλήμων: Æquanimus, Longanimus, Tolerans, ſuſtinens, Socrates
Communi animo
Æquo animo ferens
Adverſa quæque ac contraria boni conſulens

to be Patient, to take patiently.

Pati, ferre malum fortiter
Æquo, leni animo pati, ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit
Eodem vultûs tenore, etiam adverſis interpellantibus, perſtare
Solinus de Socrate.
Malum efferre, Cic. patiendo ſcilicet vincere, ſub-

ſubducere, ſepelire

Patient in adverſity, vide **ill Fortune.**

Patiently.

Æquanimiter, Patienter
Fortiter, Conſtanter
Toleranter, Tranquilla mente
Patienti, conſtanti, pari, æquo, bono animo ferre.

a Path, vide **a Way.**

a Patron, a Protector, a defender.

Patrocinator, Patronus
Protector, *Defenſor*
Tutor, Defenſator
Mæcenas

a Pavilion, vide **Tent.**

to Pauſe, vide **to Tarry.**

to make Peace, vide **to pacifie.**

to hold his Peace, to keep ſilence.

Tacere, Reticere
Obticere, Obticeſcere
Conticere, Conticeſcere
Labia comprimere vel linguam, vocem
Pythagorico uti ſilentio
πυθαγορίζειν,
Linguam frænare, refrænare
Digito labellum compeſcere
Tenere ſilentium, apud Ovid.
Favere abſolutè pro ſilere, apud Terent.
Facere finem ſermoni
Favere, adeſſe æquo animo

Favere linguis, apud Senec. & Ovid.
Linguiſque animiſque favere
Silere, σιγᾶν, Supprimere
Harpocratem agere, vel Angeronam
Continere audita, arcanum celare
Redituras per jugulum voces retinere
Tenere ſe in ſilentio vel intra ſilentium
Premere vocem, eſt ſubitò obmuteſcere
Obliterare, Inmuteſcere
¶ Silentio præterire, involvere
Tranſire, Pertranſire
Supprimere, Prætermittere
Taciturnitate, ſilentio celare
Neſcire quod ſcias
Diſſimulare quaſi neſcias
Premere quicquam ore, **to keep cloſe.**
Manum ad os imponere
Obdere, imponere frænum ori, labiis
Non temere apud quemvis effutire
Continere vocem ſtultitia indicem, apud Cic. Conſilere vocem
Præſtare ſilentium, apud Ovid.
Præterire, Omittere
Nullam de re facere mentionem
Prætercurrere, *Tranſilire*
Saltum facere, **to paſſe.**
Quod muti citius loquantur quam illi
Cujus dicta pennis carentia haud longè avolant
Libere dixeris, verba ſine pennis erunt
Quod ſcio, neſcio
Silentium dare, facere, agere

Harpocrati dictum eſſe Puta
Vel lapides citius loquantur
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Aſcon. pro accipere pecuniam pro ſilentio
In ſilentium deſcendere
Argentinam pati, ut de Demoſthene ferunt

a Pearl.

Margarites, vel itum, Gemma
Margarita, μαργαρίτης
Unio, & per ſimilitudinem *Bacca*

a Piece, or morſell.

Pars, Particula
Fruſtum, Fruſtillum
Petia, juriſconſultis frequens, ut petia terræ, ſed Gallica potius dictio quæ *Latina*
μέρος, μέριον
¶ Reciſamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, **a Piece of paper or parchment.**

Piece-meal, in Pieces, morſels or gobbets.

Minutatim, vel minutim
Inciſim, Fruſtatim
κλασμαδὸν, Fruſtulatim
Aſſulatim, Aſſulatim
κατὰ σκινδαλμούς
Membratim, Gradatim
Particulatim, Per membra
Articulatim, Oſſiculatim
Partim, per partes, παρὰ μέρος,
Per numeros, Per ſpecies

a piece of trouble, a troubleſome buſineſſe.

Difficilis res eſt, laborioſa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotium laboris plurimum

Non ea res eſt, quæ facilè, parvo negotio, levi labore, non magno ſtudio effici poſſit

Magnæ difficultatis, multi laboris, non parvi negotii, non operis exigui

Laborioſa, operoſa, graviſſima res eſt, in qua ſudandum ſit, ſuſtinendi labores

Multum operæ ponendum, vigilandum, excubandum animo ſit, non leviter laborandum, ſtudii multum, induſtriæ plurimum ſit adhibendum

a Pellet, vide Gun-ſtone.

to Pilgrimage, vide to go in pilgrimage.

a Pen-horn.

Calamarium, θήκη
Graphiarium, Theca calamaria
γραφικὴ θήκη, Theca pennaria
Theca graphiaria

to make one penſive, vide to grieve one.

Penſiveneſſe, Sadneſſe.

Anxietas, Angor, Sollicitudo
Ægritudo, Triſtitia, Mœſtitia
Dolor, gravitas, Luctus.

Penury, vide Scantneſſe.

People, vide Flock.

Peradventure, perchance

Forſitan, Forſan, τάχα
Fortaſſis, Fortaſſe, ἴσως
Fors, Forte, συμβὰν
Fortuna, Caſu
Forte Fortuna, Temerè
ἐκ τύχης, Fortuitu vel Fortuito
κατὰ τύχην.

to Perceive, or foreſee.

Præſentire, ſubolere
προαισθάνεσθαι
Suſpicari, ſuſpectum eſſe
Suſpicionem habere
Arbitrari, Exiſtimare
Putare, Autumare
Reſcire, Reſciſcere
Odorari metaph. Sicuti Subodorari, & Olfacere
ὀσφραίνεσθαι Olfactare
Tanquam per ſomnium intelligere
Per nebulam reſcire
Per caliginem intelligere, videre
Perſentiſcere, Præſentiſcere
Quodam ſuſpitionis odore ſentire aliquid
Summis naribus olfacere
Per ſomnium quidem meminiſſe
Eſſe in ſuſpitione
Levi experimento conjecturaque qualicunque deprehendere
Suſpitionem in pectus demittere
Animum alicujus tangere dicitur ſuſpitio

to Perceive, to underſtand.

Percipere, Intelligere
Mente aſſequi
Comperire, Invenire
Perſpicere, cognoſcere
Accipere, Audire, Videre
Compertum, vel exploratum, habe e
Spectatum, expertum, exploratum, perſpicuum eſt mihi
In promptu eſt mihi

ye may Perceive, or ſee.

Videre eſt, Cernere eſt
Videre licet, Cernere licet
Videas, Cernas vel Cerneres, pro cernere potuiſſes

not to Perceive, vide to Underſtand.

a Piercer, vide Auger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Abſolute

to Perform in deed.

Præſtare factis & exprimere, apud Eraſmum frequens
In opus transferre
Ad rem ferre, producere
Opere comprobare, perficere
Conferre verba ad rem
Rebus reſpondere, explere,
Effectui mancipare tradere
Effectum dare, to fulfill, Ter.

Perill, vide Danger.

to Periſh, to decay.

Collabi, Dilabi
Perire, Concidere
Oppidum intercidere dicitur
Intermori, Interire,

Depe-

Deperire, Conſeneſcere
Cadere, Arvina ſaxa
Corruere, Ruere
Ruit alto à culmine Troja
Seneſcere, Inveteraſcere
Labi, Dilabi, apud Cic.
Occidunt, deſinuntque fragilia & caduca, Mutari, Labaſcere
Conflaceſcere, Occidere à cado
Cum fundamento perire
Ἀπόλλυσθαι ἐκ θεμελίων ἀπολλύσθαι
Ruinam minitari, vel caſum
Sic, vetuſtate diſſoluta dicuntur labi, id eſt, ſenſim ruere
Deſinire, finire, to make an end.
Defloreſcere, Metaphora ducta ab arboribus Cic.
Defloreſcit formæ dignitas morbo, aut vetuſtate
Defluere, Metaphora ducta ab amnium flexu, ſimiliter & Effluere, Evaneſcere, Ire in auras, Diſperire, Diſparere, ad nilum recidere
Abire peſſum, id eſt, perditum
Exareſcere, Metaphoricè
Cedere ævo, Soli.
Senio collabi
Monumenta fatiſcere dicuntur
Scripta tempore tabeſcere, vetuſtate deleri, Quæ non penitus ſublata eſt, ſed extat
Cuncta in æquoreos abjecerit irrita ventos
Cuncta in lethæis merſa feruntur aquis
Extinctum longis excidit omne malis, to waſte away by length of time.
Vindicare ab oblivione hominum atque ſilentio laudem prope ſeneſcentem.
Nobiliſſimam familiam jam ad paucos redactam pene ab interitu vindicare. Utrumque apud Cic.

to renew, or to reſtore again.

to Permit, to ſuffer too much, to give over-much liberty.

Nimium indulgere, permittere
Indulgentius aliquem habere, apud Eraſmum
Lenius tractare, habere
Aſſentari, Obſequi
Dare licentiam, Cic.
Conſentire
Laxare habenas, fræna licentiæ
Remittere fræna
Effrænem non ſatis coërcere adoleſcentiam
Adoleſcentes ſibi permiſſi ſeſe perdunt
Lora, habenas dare laxas
Laxiore ducere habena
Concedere facilè
ἐνδιδοῦναι
Delicatè tribuere, atque ita adoleſcentem, prolem, gnatum, perdere corrumpere, depravare, malis moribus inficere, to marre, to ſpill.
Nimia indulgentia filios infernali barathro immergere
Parentum ſiquidem indulgentia filiorum flagitia in immenſum creſcunt

a Perpetuall renown, vide Everlaſting.

to perſecute, vide to Vex.

a parſon, vide a Curate.

to perſwade fully, earneſtly.

Inſtanter perſuadere
Incitare, adducere
Suadendo inducere
Impellere, πείθειν
Inculcare, metaphoricè
Fidem facere alicui
In ſententiam aliquam impellere
Aliqua ratione inducere
Perſuadere
Huic magnis præmiis pollicitationibuſque perſuadet, ut ad hoſtes tranſeat
Movere, afficere, to move.
In ſententiam ſuam trahere quempiam, ſeu adducere
συμπείθειν

by your perſwaſion, vide Counſel.

to peruſe, vide to correct.

the peſtilence, or the plague.

Peſtis, Peſtilentia, λοιμὸς
Peſtifer morbus
Aëris venenum, corruptio
Aër corruptus
Peſtilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra, peſtilens, dira Lues
Epidemia, vulgo
Contagio aëris infecti.

a patten, or a wooden ſhooe

Calceus ligneus, ex ligno
Calo, Solea lignea, Soccum

Ca-

Calopodium καλοπόδιον

Peeviſh, vide Obſtinate.

a Phyſician.

Medicus, ἰατρὸς, ἀκέστης
Medicamentarius, à Plin. di-
tur cognoſcens morbos
artemque medendi
Medicus quem naturalium
rerum profunda cogni-
tio, curandique fides
commendat
Clinicus à lectis ægrotanti-
um quos frequentat
Medices profeſſor
Artis medicæ peritus
Empericus ab experientia
Arte medica inſignis
Morborum propulſator
Archiater, ἀρχιατρὸς, Medi-
corum princeps
Salvator noſter à D. Hiero-
nymo Archiater dictus,
quod ſit medicus h[illegible]iſti-
anorum, & animarū lan-
guentium præſentiſſimus
opitulator
E[illegible] it refert Galenus Græcis
[illegible] παῖδες, Me-
dici dicuntur
Phœbus, Æſculapius
Chiron, Et Crenlatrus
[illegible]ιατρος, apud Firmicum,
& jumentorum & peco-
rum medicus, quem mulo-
medicum interpretantur
& Veterinarium Colu-
mella cum Varrone vo-
cant a horſe-leach
Et morbi armentarii, apud
Soli. quibus armenta la-
borant

Phyſick or a remedy.

Medicamentum, Medicamen
Salubre, Salutiferum
Medicina, Remedium
Antidotus vel Antidotum
Venenum pro eodem
Succus amarus, apud Poët.
Pharmacon, Mithridates
Theriace, Medela, ἄκεσμα
ἄκεσις
Alexicacon, ἀλεξίκακον, quod
etiam Amuletum dicitur,
eſt remedium contra quæ-
cunque mala ac vene-
na
Alexipharmacon, auxiliare
medicamentum
Salus pro remedio, Virg.
Una ſalus victis

to Pick out, v. to chuſe

a Pike, a Spear.

Haſta, framea Germanorum
Lancea Hiſpanorum à lati
tudine ferri dicta λόγχη
Pilum Romanorum & te-
lum
Materis geſſum vel geſum
Gallorum
Quiris Sabinorum
Juſſus Bavarorum
Sabina Illyricorum
Sariſſa Macedonum, Tragu-
la
Haſtile, Contus, Cuſpis, pro
haſta
Halabarda, an Halbard,
apud Eraſmum, omnibus
ferè eſt apparitorum, ſti-
patorum, Germanis tam
ſuperioribus quam infe-
rioribus in uſu. Hæc à
nonnullis dicitur Cymi-
gellus, ab aliis Bipennis
Venabulum, στύραξ
¶ Haſtis pugnare, dimicare
δορατίζεσθαι
Μάχεσθαι διὰ δοράτων

a Pillar, a Prop, a Stoze

a Stay.

Pila, Columna
Columella, Plinius colum-
nas ſtellas appellat
Fulcimentum, Fulcrum
Cippus pro Columna poni-
tur
Stylus, Anchora, domus me-
taph
Gubernaculum, Terent.
Columen familiæ, cui reliqua
domus innititur
Epiſtillum, Latinè, Capi-
tellum, the Chapter of a
pillar, the foot of a pil-
lar

Pils of phyſick.

Pilulæ, quod ad ſimilitudi-
nem pilæ ſunt ſpherica
figuræ
Trochiſci, qui Græcis dicun-
tur Catapotia à καταπίνειν
Cathartica, a purgation
Vitioſo purgare corpora
ſucco.

a Pillory.

Colliſtrigium, Columbar.
Numellæ
Cavea pro maleficis & adul-
teris caſtigandis, ſuper-
poſita poſti erecto

a Pillow, vide Cuſhion.

a Pair of pincers vide tongs.

a Pipe, a flute.

Phiſtola vel fiſtula, Cala-
mus
Tibia, αὐλὸς
Syrinx, vel Syringa, σύ-
ριγξ
Avena per metonymiam
ſicut & Canna

a Piper, a fluter, a min-ſtrel.

Tubicen, med. prod. qua-
ſi Tibicen, hoc eſt, αὐ-
λητὴς auletes, apud Græ-
cos, cujus fœmineum αὐ-
λητρὶς, quæ in Tibicina
cadit
Tibicina Tibiciniſtria & Ti-
bicinaria
¶ Lyriſtes, lyricrepa, lyri-
cen, λυρῳδὸς qui lyra ca-
nit
¶ Cornicen, qui cornu ca-
nit, κερῳδὸς, Cornicinius,
apud Cic
¶ Tubicen, med. corrept.
qui in tuba, id eſt, Buc-
cinator vel æneator, a
Trumpeter, ab ænea
tuba
Canens tuba, Claſſicus
¶ Liticen, qui in lituo ca-
nit
¶ Choraules vel Chorau-
la, a piper for a
dance.
¶ Aulœdus, aut fiſtulator
Latinè
Ciceroni, & apud Mantua-
num, fiſtulicen, a Flu-
ter.
¶ Fidicen, med. cor.
¶ Citharœdum, κιθαρῳδὸς,
vel citharam tenden &
Apollinei peragens offi-
cium vatis, citharam
plectro crepitante fa-
tigans, a Harper.
Favoris emerendi gra-
tia chordas percute-
re

to Pipe, to flute.

Ludere fiſtula, tibia, ca
lamo agreſti, Canere ti-
bia
Αὐλεῖν
Dat tibia ſonos. Stridebat
tibia cantu
Agere tibicinem
Tibiæ modis convivas oble-
ctare
Ad numeros rafilem inflare
tibiam
Syringa melos fundere
Reſonis cannis, dulciſo-
na modulari carmen ave-
na
Fiſtularum imitari modulos
tubarumque concentum.
Soli.
Peritus ore fiſtuláque can-
tare

to Piſſe, to make water.

Mejere, Mingere οὐρεῖν
Facere urinam, Lotium fa-
cere
Veſicam levare, exonera-
re
Emittere lotium, urinam,
vel excernere
Micitare, Urinam redde-
re
Agere flumen, to make
a River, Ciere, pro-
vocare, movere uri-
nam

a Piſpot, a cham-ber-pot, a cloſe-ſtool.

Matula, Urinale
οὐρητρὶς, ἀμίδα [illegible]
Metalla, apud Martialem
& Metellio diminut, [illegible]
[illegible]
Scaphium, σκαφεῖον
Vaſculum urinarium, ex-
crementitium

to Pitch his tents.

Caſtrametari deponentale,
aut diſtinctim
Metare caſtra, κατα[illegible]-
ζειν
Caſtra ponere, locare
Stationem habere, tende-
re
Facere, figere caſtra, apud
Cæſ.
Tendere papiliones, taber-
nacula
Figere tentória
Στρατοπεδεύειν
Conterere caſtra caſtris,
eſt ex oppoſito metari.
Cæſ.

a pitchfork.

Marga, æ, Columel.
Furca, Furcula, δίκελλα
Furcilla, Bidens, δίοδους
Tridens, τριαίνα

pity, vide compaſſi-on.

to give place, vide to Recule.

to put in the place of another, vide to ſuborn.

the plague, vide peſti-lence.

to have the plague, or to be ſick of the plague

Peſtifero igni æſtuare, ex-
æſtuare

Peſte laborare, morbo exitiali, Lu.
Λοιμώσσει the Plague increaſeth, or wareth very hot
Vegetus, Aëre corrupto perniciosiſſimus naſcitur morbus, Peſtilens contagium paſſim locorum ſerpit
Peſtis incrudeſcit, quum peſtiferi morbi repullulant & ingraveſcunt paſſim vagantes
Dicitur præterea Graſſari, Sævire, Deſævire, quum nihil à peſtilentia tutum ſed ingenti hominum clade invaleſcit, & omnia novo peſtilentiæ genere conflagrant, ardent

Stage players.

Comœdi, Tragœdi
Hiſtriones, Mimi
Pantomimi penult. prod.
Fabularum actores
Planipedes
Ludiones, Ludii
Thymelici, Θυμελικοί, unde in canonibus ſacris
Scenici, Theatrici, Actores
Imperator hiſtricus vel comicus, & Choragus, qui præſunt exhibendæ Comœdia

to play a Play upon a Stage.

Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam, Edere ſpectacula
Inſtituere ludos
Celebrare, Concelebrare ludos
Ludis celebrare diem natalē
Dare, exhibere ſpectaculum vide Scaffold.

to Play the wanton, vide Wanton.

a Joyner's plane.

Dolabra, Dolabella, ξέστρον
Dolatoria, apud D. Auguſt.
Planula, idem Aſcia, Aſciola

Plain, vide Evident

Plainly, vide Simply, a plain dealing man

to plaiſter walls, vide to parget.

a Plaiſter

Emplaſtrum, quamvis rectius cataplaſma
Malagma, à mollificando
Epithema, quod etiam, a tent ſignificat
Baſilicum, apud Celſum pro eodem
Ceratum, a Ceretloth

to Plain, or to make plain or ſmooth

Dolare, χαδιάζειν
Edolare, Dedolare
Polire, Radere
Æquare, Planare
Complanare, Lævigare
Λειαίνειν, Lenire
Dolabrare, Dicitur etiam dolio, is
Aſciare, Exaſciare
Scabrum, impolitum, vel diſtortum planum reddere, levigare:
Pilare pro cōplanare, πιλεῖν

Abradere aliquid acuta dolabra
Aliquod opus politius limare
Delimare, Elimare
In quadrum redigere, to ſquare, in ordinem aptamque ſtructuram concinnare, exæquare
Exaſciatum opus apud Plautum, id eſt, utrinque dolatum, lævigatum, nondum tamen undequaque expolitum
Forma tudi delineare

to plant.

Plantare, Experare ſulcis
Cōcretam radicem effigere terræ
Radice in tartara tendit
Penitus terræ defigere arborem
Vitem tenui committere ſulco
Humo tegere ac foveis abſcondere
Plantas, ſtirpes obruere terra
Summum cacumen mandare terræ
Plantas feraces figere humo

a Plate of any mettal.

Lamina, Ἐλασμὸς, Bractea
Bracteola ex quibuſcunque metallis
¶ Bracteatos & bractearius a Platebeater

a Platter, vide Diſh.

to Plead, to go to Law.

Judicio decertare, contendere
Litem

Litem agere, Litem habere
Lites agitare, Certare
Lege agere, Judicio experiri
Δικάζεσθαι
In Jure diſceptare, quod Græcis eſt
Δικαιολογεῖσθαι
Cauſas agitare, apud Mar.
Suſcipere litem
Litigare
Cauſam, lites agere, apud Eraſ.
Contendere
Diſceptare, Judicum ſententiis controverſiam finire
Inire controverſiam, diſſolvere
Agere ſyngrapho cū aliquo
¶ Litium tricis ſeſe impedire
Habitare in foro, apud Cic. in forenſi cōmentatione aſſiduum eſſe, ſtill pleading.
¶ Forum agere, Jus dicere
Judicia exercere, Judicare
Dijudicare, to judge to ſit in judgement

a Pledge, vide Surety.

Pleaſant, Delectable.

Gravis, Suavis, Placidus
Acceptus, Dulcis
Delicatus, Lautus
Amœnus, Jucundus
ἡδανός, Delectabilis
ἐπίλαυς, Volupe eſt
Voluptuoſum ἡδυσμένον

Pleaſant and Profitable, vide Learning.

a Pleaſant ſaying, merry in talk.

Dicta dicit ejuſmodi, iis utitur dictis, Ita facetè is valet, ita bellè, ſcitè, venuſtè, argutè, ingenioſe, feſtivè, lepidè jocatur, ut ſingulis verbis riſum excitet, commoveat, faciat, ut audientem mira voluptate perfundat
Ejus dictis, facetiis, vacationibus capiuntur omnes

Pleaſantly, vide Jeſtingly.

it Pleaſeth me, or liketh me well.

Animo ſedet, apud Virg.
Cordi eſt, Placet, In animo eſt
Perplacet, Ἀρέσκει
Gratum eſt, acceptum
Deo viſum
Placidum eſt, Sedet arbitrio
Arridet, Blanditur, Adblanditur
Frequentius, apud doctos
Pergratum mihi eſt
Accipio legem, conditionem
Placuit animo, ἔαδεν θυμῷ, apud Hom. Lubitum eſt animo
Palato ſatisfacit

it Pleaſeth me not.

Diſplicet, Sordet, pudet
Non eſt viſum mihi
Non probo, Nolo

a Pleaſure or commodity.

Commoditas, Commodum
Amœnitas, Oblectamentum
Oblectamen, Delectamentum
Delectatio, oblectatio, gladneſſe vide

to doe one a Pleaſure, or good turn

Gratificari, χαρίζεσθαι
Beneficium conferre, dare, præſtare
Rem gratam facere
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere, Cic. ſed quando ita natura comparatum eſt, ut qui rem nobis gratam faciunt, in eos voluntate ſimus proniore, non rarum eſt, ut gratificando apud nos gratioſi ſint, i. authoritate multum potentes

to take Pleaſure, vide Delight.

a Plenteous table, vide Banquet.

Plentifull, vide Abundant.

Plenty, vide Abundance.

Plentifully, vide Abundantly

the Pleuriſie vide Stitch in the ſide.

to Plow, vide to Eare

a Ploughman or Huſbandman.

Arator, Colonus, Agricola
Ruſticola, Ruſticus, Cultor

to Pluck in ſunder.

Di

Divellere, Dirimere,
Diſſolvere, Diſtrahere
Detrahere, Decerpere arborum poma, uvas, fructus, Carpere aliquid

to pluck out, or pull up by the roots.

Evellere, Extirpare
Eradicare, Eruere

the Spaniſh or French pox.

Scabies Hiſpanica, Gallica
Scabies, Neapolitana Lues,
Poſca Gallicæ apud Eraſ.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus
Sacra ſcabies, i. execranda
Turpi laborare ſcabie, to be ſick of the pox.
¶ Mariſca, alio nomine Condyloma, & Ficus maſculini generis morbus eſt, ſeu genus ulceris fœdi. Excreſcentia carnis circa anum, σύκος vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur, the pyles or hemroids

poyſon, venome.

Virus, Venenum
Toxicum, Aconitum
Pharmacum, φάρμακον, utrumque ſignificat, Remedium & Venenum
Socratica paſtio
Medicamentum aliquando pro veneno ſumitur
Gorgoniis infectus Venenis
¶ Venenoſus, Virulentus

to poiſon.

Veneno necare, extinguere, interficere
Mortiferos porrigere ſuccos
Venenare, φαρμάττειν
Toxica dare, miſcere
Pharmaco è medio ſuſtollere
Venenum alicui infundere
Toxico inficere, ſeu veneno
Corrumpere venenis
Inficere pocula
Miſcere aconitum, Ovid.

to Pole the head.

Capillos demere vel reſecare
Attondere aliquem per pectinem
Caput tondere
Calvitium capiti inducere
Caput novaculæ ſubmittere
Capillos ponere
Crines ſolvere
Abſcindere comas

to make Poor, vide Conſume.

the Pope, the Biſhop of Rome.

Summus pontifex
Summus pater
Pontificum caput
Primarius Sacerdos
Papa, Latius pater.
Pontifex maximus, ſeu Romanus
Maximus Romana in ſede ſacerdos
Summus ſacerdos
Patriæ gubernator navis
Cathedram Petri vicaria ſucceſſione obtinens
Cujus caput fulget, corona decoratum eſt corona triplici, Seu triplici fulget honore caput
Qui fronte tegmina ceſſa gerit

to be Pope.

Romæ pontificem agere
Papatui præeſſe
Pontificatus ſummi honore ſublimari
Apoſtolicæ ſedis ſacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad ſummi pontificii faſtigium, ad ſummum pontificatum evehi
Summum inire ſacerdotium,
Summo pontificatui, & Eccleſiæ Romanæ præfici

a Portall, a Porch.

Atriolum, Antepagmentum, Cato
Veſtibulum, Prothyra
Porticus, πρόδομον
Propylæum προπύλαιον
Proaulion, προαύλιον

a Porter, or a keeper of a gate.

Portarius, θυρωρός
Janitor, Cuſtos oſtii
Oſtiarius, Atrienſis
πυλωρός vel, ut juriſconſulti [illegible]ibant, Atricus qui excubat ad atrium
Clauſtrinus
Servus ad limina

to Poſſeſſe, to enjoy.

Poſſidere, καρποῦσθαι
Habere, Tenere

Occupare, Uſurpare
Uſum, fructum habere
Fructum capere, καρποῦσθαι
Frui, Uti, ἀπολαύειν. Vide to enjoy.

Poſſeſſed with the Devil.

Arreptitius, ἐνεργούμενος
Dæmoniacus, Obseſſus
A dæmonio, ſpiritu maligno exagitatus
Dæmonioſus

it is Poſſible, or it may be.

Fieri poteſt, poſſibile eſt
Licet, Uſu venit
Defendi poteſt, ἐνδέχεται

Poſterity, vide Succeſſors.

a Poſt, a pole, a pale, a prop or ſtay.

Palus, Pertica
Pedamen, Statumen
Pedamentum Fulcimentum
Adminiculum, Suſtentamen
Suſtentamentum. Suſtentaculum
Cavea pro maleficis & adulteris caſtigandis ſuperpoſita poſti erecto, a pillory.
¶ Vallus maſculino genere palus firmior, & Ridica, χάραξ
ſublica

to leave unto Poſterity.

Tradere per manus, Sal. & Liv.
Tradere per ſucceſſionem
Ad poſteros ſive liberis tranſmittere
Dare per manus aliquid veteri uſu obſervatum aut majorum relatu acceptū poſteris relinquere.
A majoribus tradita narratione transfundere in alios
Divinitus accepta, viris ſanctis ac Deo plenis enarrare, prodere

Poſts or meſſengers, ryding Poſts.

Veredarii, Equeſtres, pegaſarii curſores
Nuncii regii quos poſtos appellamus, quaſi poſitos certis in locis, Græcis dicuntur ἄγγελοι & ἄγγαροι.
Legati, oratores
Ambaſſiati vulgo an Ambaſſadour.
Ambaſſidanes, apocryſharii, rerum magni momenti nuncii
Faciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ jus erat, aliis caduceatores, jam nonnullis paludamentarii vocantur, à paludamento veſtis genere quo utuntur
Vulgus omnium pene nationum Heraldos, ſeu Herhaldos vocat, quod ſumma fidelitate ipſi exercitui, vel Principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliiſque injunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti, an Herald of Armes
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum
Veredariorum, the Poſt-maſter.
¶ Obire legatione,
Legatum agere, to be an Ambaſſadour.

an earthen Pot, or a ſtone pot.

Vas fictile, vas Samium
Fuſcum, Vaſculum, Capruneulum
Vas luteum ex luto factū
Vas terreum πιθάκιον
Seria, ſubſtant. vas, vas fictile, oblongum apud Liv. Inde Seriola, diminutivum
Diota, a pot with two eares
Urceus pen. cor.
Vas Saguntinum, vas teſtaceum
Vas Arretinum, apud Mart.
Cululla, Fidelia
Teſta apud Hor. vide a Cup

a Pound.

Libra, Pondo, Talentum
Aſſipondium, As, aſſis
λίτρα
Mina vel mna, Græcum pondus.
Diſpondium, two poundes.

Poverty, Need.

Paupertas, pauperies
Inopia, πενία, miſeria
Aporia, Calamitas
Infœlicitas, Egeſtas
Indigentia, Inedia
Penuria, Nuditas, Ærumna
Præcontractiſſima penuria
Mendicitas, Tenuitas
Acerbitas, pro miſeria, ex calamitate contracta apud Cic.
Anguſtia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur

to live in Poverty, and ſuffer great poverty.

Vitam in egeſtate degere
Pauper, Anguſti agricultor agelli

Vitam vivere duram
Paupertate & ægritudine tabeſieri
Inedia, defectu laborare
Domus cenſu parva, nel ortu
In egeſtate vitam ducere
Miſerè vivere, Suſtinere ærumnam
Pauperem vitam degere
Ærumnis fatigari, ſollicitari perpetuis, Ærumnam exigere, Plaut. pro pati
Apportari apud divum Paulum
Summa rerum inopia premi
Plurimis angi calamitatibus
Miſeram nimis vitam terere
In ſumma rerum inopia degere
Ad raſtros redire, driven to poverty.

a Pouch, vide Bag

Power, vide Might.

it lieth in your Power, it is in your hand.

Tibi integrum eſt, [illegible]
Tibi in manu eſt
Tibi liberum eſt, ſolutum eſt
In tuo luco & fano eſt ſitum, apud Plautum
In manu eſt tua, in poteſtate
In tuis genibus ſitum eſt
Eſt in arbitrio tuo
In promptu eſt tibi
[illegible] te ſitum eſt, [illegible]
Eſt penes te [illegible]
[illegible]
In tua voluntate eſt
In tuo nutu, judicio

it is in my Power.

Mihi liberum eſt, poſſum, in arbitrio meo conſtitutum, Mihi licet

with all my Power, as much as I lieth in me.

Pro virium mearum porticuncula
Pro virili portione
Secundum menſuram virium mearum
Pro viribus meis
Pro copiâ, hoc eſt, pro facultatibus, pro virili
Quantum vires patiuntur
Pro virili mea parte
Pro virili mea, [illegible]
Quod potero enitar
¶ Pro meo poſſe, barbarum prorſus eſt, ſiquidem infinitivus non ponitur pro nomine, niſi in nominativo & accuſativo, ut eſt apud Vallam

to Pour in, to fill drink or wine.

Vinum, potum fundere, infundere
Potum miniſtrare
Rorantia largius miniſtrare pocula
A cyathis eſſe. Ad cyathum ſtare
Οἰνοχόω, pro quo vulgus inepte, propinare dicit. Eſt enim propino [illegible] dictio Græca, ſignificans præbibere

to pray, to intreat, to deſire, to demand.

Rogare, Rogitare, Precari
Orare, Deprecari, Poſtulare
Obſecrare, Fundere preces
Oratum & rogatum habere
Intercedere, Interpellere
Implorare, Deſiderare, Petere
¶ Obteſtari, Quæſo
Precibus ſollicitare, pulſare, inſtare
Impenſè rogare, [illegible]
Per ſacra amicitiæ rogare
Precibus frequentare, depoſcere
Poſcere, flagitare, & efflagitare plus quam rogare to crave.
Indefeſſis precibus poſcere
Supplicare, [illegible], to beſeech humbly
Preces dare, concipere
¶ Vocare in vota
Invocare, votis laceſſere, to call upon.
¶ Interprecari, Intercedere, Intervenire, Rogando quaſi impetrare, to pray for ſome body.
Meditationem agere
Ad pia propenſum vota vocare Deum
Solennes voce preces
In prece totus eram
Tollere ad ſydera palmas
Tendere manus
Numina, Divos
Vocare, precari
Supplex manus tendit
Ante Dominum ſupplex erat manibus ſupinis
Admovere, adjicere, adhibere, addere preces
Uti precibus, Tentare, Petere, Precari ore

Prayers.

Preces, Precationes
Orationes, Supplicationes
[illegible], Rogationes Litaniæ, Supplicia, Vota

to Praiſe, to commend, to extol.

Laudare, Magnificare, Dare decus
Honorem reddere
Numen adorare Dei
Meritos inducere honores
Miro honore colere
Celebrare honorem
Tergeminis honoribus tollere
Extollere, [illegible]
Honoribus accumulare
Miris efferre præconiis
Canere, apud Poëtas
Canere plenis buccis
Tonare laudes alicujus
Decantare, Cantare
Præconem agere
Creta notare, Exaltare
Palmam præbere
Immodicè laudare
In cœlum ferre, ſubvehere laudibus, to magnifie.
Alicujus egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare
Per ſe ſatis laudato, & vendibili hederam ſuſpendere
Famæ præconio celebrare
Celebrem facere, reddere
Illuſtrare aliquem
Illuſtrem reddere
Præparare, cum Accuſativo
Vineta crepat mera. Hor.
Dilaudare librum, pro valde laudare
Propagare laudem alicujus ad ſempiternam memoriam
Proſequi ſtylo, ſcriptis commendare
Laudibus ornare, extimulare
Comprobare, Approbare
Deum facere, Ebuccinari
Agere laudes, etiam eſt laudare
Commendatum reddere
Celebrare [illegible]
Laudibus proſequi, tollere
Sermonibus, laudibus, evehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, evehere
Commendare Probare
Cumulare laudibus aliquem Plin.
Ferre nomen in aſtra, ferre ad æthera, aſtra, cœlum omnia apud Vir. pro ſupra modum laudare, ſumma laude proſequi
Utroque pollice laudare
Prædicare, [illegible]
Deprædicare laudes alicujus
Buccinari, [illegible]
Agere encomiaſten, [illegible]
Et aliquando quemadmodum bene audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur, ita Græci [illegible] dicunt

to Praiſe, to magnifie to extoll himſelf.

Se efferre laudibus
[illegible]
Semet canere. Se jactare
Laudare ſeipſum
[illegible]
Se alicui venditare
Sui tibicinem eſſe, agere
Seipſum commendare

Praiſe, honour, glory

Gloria, δόξα, Fama
Decus, φήμη, Laus
Pæan, pro quacunque laude
Præconium, Honor
Titulus, exiſtimatio
Splendor, Nomen
Opinio celebris, vide Honour.

to Get praiſe or renown vide Honour

a Prattler, a Babler, a trifling Jeſter.

Dicax, Dicaculus, Nugo
Nugator, Congerro
Confabulo, Rabula, vide Babler.

to Preach.

Concionari
Sacri verbi ſemina diffundere
Concionem habere
Diſſeminare, ſeminare, edere verbum Dei
Sacro de pulpito docere populum
Agere ad populum
Agere eccleſiaſten
Facere verba ad populum
E ſuggeſto denunciare.

a Preacher, a Miniſter.

Spirituale ſemen verbi Dei diſſeminans, Concionator
Præco verbi divini
Eccleſiaſtes, [illegible]
A ſacris concionibus
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum
Eccleſiaſtæ fungens munere
Publicum concionatorem agens
Sincerus Evangelii præco
Idoneus verbi divini diſpenſator

a Preface, vide Prologue.

to Prefer, vide **to promote**

a Prelate, vide **a Biſhop**.

in the Preſence, or before the face.

A Fronte, ἔμπροσθεν
Coram cum Ablativo
Ante oculos, Ante conſpectu
In conſpectu, ἀντίον cum Genitivo
Ἀντίον
Ante pedes, in oculis
Ob oculos, id eſt, ante
Præter oculos *Lælii*, apud Ciceronem, id eſt ante
Sub oculis. In præſentia
Aliquo præſente, vidente, cernente, vide **before the doore**.

Preſents, vide **gifts**

to Preſerve, vide **to defend**

Preſumption, v. **pride**.

under Pretence, ſhew, or colour.

Specie, apud Cic. *Sub ſpecie*
Sub umbra, Per ſpeciem
Πρόσχημα, Sub figura
Sub imagine, Sub pallio
Sub facie, Sub prætextu
Sub titulo, Sub obtextu
Quæſito prætextu, colore
Προφάσεως ἕνεκα
Specie veri, falſi nomine
Prætextu honeſtatis
Sub ſimilitudine, typo, ſchemate, involucro, nomine

under Pretence of mankind, like a man or in likeneſſe of a man.

Humano in chemate.
Nube ſub humana
Mortales inter agens
Forma hominis aſſumpta
Sub velamento perſonæ humanæ

to Prevent, to come before

Anticipare, Antecapere
Saluſt. Noctem quæ inſtabat antecapere, ne quid ſpatio novaretur
Prævertere, antevertere
Antevortere, apud Comicos
Prævenire, φθάνειν
Antevenire, προφθάνειν
Occurrere, Præoccupare
Præoccupare vias, Cæſar.
Conſilio diſcutere periculum
Cic. Hæc quod conceptum Reſpub. periculum parturit, conſilio diſcutiam
Antevenire conſilium, Saluſt.
Conſilium, & inſidias eorum antevenire
¶ Opprimere, καταλαμβάνειν **to come upon one ere he be aware**, Terent.
Pater imprudenter opprimit deprehendere
Incautum excipere, apud Virg. & *Titum Livium*

to Prick, vide. **to Foin**

to Prick forth, v. **Stir up**.

to Prick out, or take out.

Eximere, Eruere
Effodere, Extrahere, Vide **to pluck out**

Pride, Arrogancy, Preſumption.

Faſtus, φρόνημα
Superbia, Ambitio
Oſtentatio pluſquam theatrica
Supercilium, Elatio ſpiritus
Cæterorum contemptus, deſpectus, inflatio, Tumor
¶ Spiritu regio, **with a ſtomach**
Magno & elato animo
Obſtinata quadam ac temeraria arrogantia, **proudly**
Ambitioſè
Magno verborum ſtrepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Prieſt, a Miniſter.

Sacerdos, ἱερεύς
Sacerdotii charactere inſignis
Officium ſacerdotis agens
Presbyter Græcis dicitur
Πρεσβύτερος, id eſt, Senior, πρέσβυς, id eſt, ſenex
Ad rem divinam faciendam conſecratus
Sacrochriſmate litus
Myſtes, μύστης, vel myſta Chriſti, & Symmyſtes
Flamen maſculini generis
Sacris initiatus, Hierodulus
Sacrificus & per diminutionem & contemptum, ſacrificulus, Græcis ἱεροποιός
Dominus pro ſacerdote non reperitur apud doctos, eſt enim vox tyrannica
Fhucaſiatus, apud Senecam

to make a Prieſt, or Miniſter to give holy Orders.

Sacris imbuere, Conſecrare
Initiari deponent
¶ Ad ſacerdotalis muneris functionem admittere
Initiari deo, miniſteriis divinis
In ſacerdotum numerum aſſumere
¶ Sanctis fungi miniſteriis
Liturgica ſacra per dignitatem facere **to be a Prieſt**
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur
Ungi, inungi Chriſti myſtes

the Principall of a Colledge, vide **a Schoolmaſter**

Principally, vide **eſpecially**.

Princely, Honourably,

Magnificum, Amplum, Splendidum
Regium, Regale
Auguſtum, Majeſtatis plenum
Baſilicum, βασιλικόν
Unde Baſilica nux
Pompoſum, Attalicum ab Attalo rege, hinc toga Attalica
Altus Apollo, Virg. I. magnus
Excelſum, Glorioſum
Ingenti criſta coronæ dignum, vide **Excellently**

to Print.

Cudere, τυποῦν, ἐκτυποῦν
Excudere formis æneis
τυπογραφεῖν, χαλκογραφεῖν
Typis imprimere
Typis excuſum orbi tradere
Typis evulgare, Prælo ſubducere
Typis ſtanneis propagare, excudere
Typis in multis exemplaria tranſcribere
Prælo literario excudi facere

a Printer.

Excuſor, Typographus
Impreſſor ἐκτυπωτής
Chalcographus, χαλκογράφος
Bibliographus

a Priſoner, or impriſoned.

Captus, Captivus αἰχμάλωτος
Cuſtodiæ mancipatus
In vincula conjectus, vel in carcerem
Clauſus, apud Ulpia.
Cuſtodia apud Suc. & Juriſconſultos
φυλακή, Recluſus
Catenatus, Vinctus, δεσμώτης
Cuſtodiæ mancipatus,
Detentus in vinculis
Retruſus in ſqualentem carcerem
Compedibus onoretus, obſtrictus
Patiens pedicas carceres
Vincula barbara

a Priſon, a Gaol.

Cuſtodia, φυλακή, Carcer
Ergaſtulum, Vincula, Compedes
Nervus, lacus in ſacris
Lautomia vel Latomia
Nervi, Caralia, Vincula
Diſmeterium

to put in Priſon.

In vincula, in carcerem quempiam conjicere
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem, locum anguſtum, ferro onerare
Dare, porrigere manus ad vincula
Tradere, committere cuſtodiæ
Gerere cervice vincula
Tradere in cuſtodiam
Addere captivis vincula
Cogere in vincula, vel in compedes
Tradere in cuſtodiis, Sal.
Claudere in ſolidis tectis
Innectere ſeu in pingere compedes
εἰς φυλακὴν βάλλειν
Clauſus tenebris & carcere cæco
Condere in carcerem, Cic.
Carcere, ergaſtulo recludere
Innectere, Impedire, Domare
Retinere vinculo
Vincula parare
Onerare colla catenis
Conjicere in nervum
Terent. *In* nervum potius ibit
Carcerali ſqualore affligere
Condere in puteum, nervum lapicidinas compeditum Plaut.
Tradere, dedere, in piſtrinum, familiares Plauto locutiones
Catenis vincire, religare, compeſcere

Abripere, corripere in nervum, cruciatum
Vincula dura pati, perpeti, ſubire, ferre
Mancipare carceri
Subjicere colla catenis
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem εἱργειν
Circumdare catenis, & tenere catenis
Pædore atque ſqualore carcerali duriter affligere, macerare
Vincire compede
Atro claudere, recludere, carcere
Dare in caveam, Plaut. in ca.
Dare in cuſtodiam, Cic.
Ferreis ſtringere catenarum vinculis
Clauſtris pœnalibus continere
Conjicere in lautumias, in equuleum
Arcere vinculis, cuſtodia, Cic.
Carceris ſqualoribus premere
Vinculis arctè ſtringere captum
Ligno pedes ſtringere, conſtringere apud Hier.
Τοὺς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν, Actorum 16.
Ligno plantas inſerere devinctis cruribus Pruden.
In cippum mittere, to put in ſtocks.
Ligno firmare pedes, Chryſ.
Dura compede crura ligare
Habere in liberis cuſtodiis
Data fide, certo aliquo loco qui præſcribitur, non exire apud Saluſt. in Catil.

Privily, Secretly, Apart

Seorſum, κατ' ἰδίαν, Secreto
Privatim, Semotis turbis

a Privy, a Draught, a Jackes.

Fortica med. cor. in publico
Cloaca med prod, ὀχετός
Colluviarium, Caſale
Seceſſus, ἀποδυτήριον
Latrina quaſi lavatrina, Græcè ἀπόπατος, ἰγμάς
Scaphium, laſanum, a cloſe ſtool, a privy ſeat
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶Stercoris cloacas expurgare
Stercus exhaurire
Purgator, Expurgator latrinarius

a Priviledge, vide Bull.

a Proclamation, vide Commandement.

Proceed in Gods Name, vide Well then.

a Proctor or Atturney.

Procurator, Advocatus
Patronus, Defenſor
Orator, Tutor, vide Atturney.

Prodigality.

Prodigalitas, Effuſio
Profuſio, Luxus.
Sumptuum profluvium.

Prodigal, vide ſpend all.

Profit, Utility, Commodity.

Emolumentum, compendium
Commodum, Uſus, Utilitas
Fructus, Commoditas
Proventus emolumentorum, vectigalium
Horna Meſſis, apud Plaut. pro maximo emolumento
Frugis, frugem in obliquis, ſicut res rem, &c.
Lucrum, Lucellum
Adjumentum, apud Cic.

Profitable, commodious, expedient.

Commodum, Fructuoſum
Quæſtuoſum, Operæ precium
Conducens, ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens
Utile, ex uſu futurum
Frugiferum
Expediens, Conducibile.
Precium operæ haud defuturum putavi

to be Profitable, to help, to profit, to be good for.

Conferre, Valere
Facere, multum facit ad victoriam animus
Plurimum adjumenti, commoditatis, adferre
Adjuvare.
Frugem adferre, vel fructum
Adjutare, proficere
Expedire, imperſonale, & perſonale apud Cic.
Conducere, prodeſſe
Commodare, Conferre
Facere commodo alicujus
Proficuum, fructuoſum, frugiferum eſſe. Ex uſu eſſe
Commodo, Utilitati, adjumen-

jumento, emolumento, uſui, remedio, frugi, adminiculo eſſe
In rem alicujus aut etiam è re eſſe, ut illud in rem tuam erit, è re tua fuerit
In quæſtum, in rem, ſalutem, utilitatem, uſum, commodumque tuum cedit
Ex uſu tuo futurum eſt, quod pro te faciet, vulgo dicitur
Bono eſſe, pro commodum vel utile eſſe, apud Cic. Phil. 2.
Intereſt omnium i. e. utile eſt omnibus, Et Cicero ad Att.
Ita quidem ſpero nobis profici, id eſt prodeſſe
Utilitatem adferre, referre
Refert in tertia perſona pro utile ſeu commodum eſſe
Expedit, intereſt

it ſhall be for your profit.

Ex uſu tuo futurum eſt
E re tuâ erit, Erit in rem tuam, in utilitatem, in commodum
In uſum tuum, quod vulgò dicunt, Pro te faciet

to ſeek his own profit.

Agere rem ſuam
Suum colere quæſtum, Plaut.
Utilitati propriæ ſtudere
Proprium ſectari commodum
Sibi canere, ἑαυτῷ ψάλλειν
Conſulere commodo privato, quæſtui ſuo
Suo commodo, lucrove ſtudere
Intus cavere
Privato ſtudere commodo
Servire ſuis commodis, rei familiari, ſuæ utilitati
Simonidis canere cantilenam
Sibi conſulere, proſpicere
Hinc parœmiæ proverbiales
Aſtutior coccyce
Ad ſuum quiſque quæſtum callidus
Tunica pallio propior eſt
Genu ſura propius

a Progeny, or Kindred.

Generatio, Genimen
Radix, Genealogia, vide ſtock.

a Prologue, a Preface, or preamble.

Præfatio, Prologus
Procœmium, προοίμιον
Præludium, Anteloquium
Prolegomena, Præfatiuncula
Epiſtola præambula
Prologium, πρόλογον, quaſi proloquium

to make a Prologue or preface.

Præfari, Proloqui
Præfationem dicere
προοιμιάζω, Procœmiari
Ἀναβάλλω, προλογίζειν
Præludium facere
Procœmium facere
Proludere, Prologo uti.

to Prolong, vide defer.

Prolongation, deferring or lingering.

Prolongatio, Prolixitas, Mora
Profuſitas, Protelatio, Cunctatio

to Promiſe, to give his word.

Promittere, Polliceri
Recipere cum dativo
Dare fidem
Spondere, ὑπισχνεῖσθαι
Confirmare.

to keep Promiſe or to ſtand to his promiſe or word.

Liberare fidem obligatam, aſtrictam
Promiſſum præſtare, ſervare, ſolvere, ἐμπεδόω
Sanctè præſtare quod promiſeris
Datam fidem ſervare
Promiſſis ſtare
Conficere i. efficere promiſſum
Fidem effectus aſtruet, exitus prodet
Implere dictorum fidem
Facere promiſſum vel implere
Promiſſis manere, apud Virg.
Præſtare quæ pollicitus eſt
Fidem ſervare apud Virg.
Promiſſorum fidem non irritã facere, ſed re præſtare
Satisfacere promiſſo
Sacramentum cuſtodire, & votum implere quod ſpoponderis, Amb.
Servare alicui fidem
Promiſſis parere
Promiſſum tenere
Reluere fidem
Promiſſa patrare, reddere, perſolvere
Liberare fidem
Stare promiſſis

Voto ſe liberare
Firmare promiſſa factis
Exhibere rem promiſſam
Amici fidem liberare
Dicta ac facta præſtare
Præſtare, perſiſtere
ἐμμένειν, Manere dictis, Virg.
Stare conventis, conditionibus, pacto, verbis, promiſſis
Manere conventis, promiſſis, in conditione atque pacto uſque in finem
Manere, permanere, in propoſito, ſuſceptoque conſilio, in ſententia ſua
Servare pacta ſυνθήκας
Permanere, Perdurare
Conſiſtere, perſeverare
Conſtare, Non cedere
Sibi conſtare, Stare in ſententia
Manere verbis ſuis,
Ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις
Sui manet ſimilis, apud Su.
Nihil de ſententia priore mutare

to break Promiſe, to go from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, ſolvere, exigere, corrumpere, non ſervare, præſtare quod promiſeris
Tua verba pollicita, pondere carent
Fidem rumpere, ſolvere
καταλύειν πίστιν
Fallere dextram, Virg.
Promiſſis minimè ſtare
Fidem non ſervare
Fidem Gallico more proſtituere
Fidem Gallorū more ad omnem fortunā pro arbitrio intervertere; plerumq; enim fit ut eorum facta cū dictis videamus diſcrepare
Promiſſiones, rationes perturbare
Fidem conſumere, vide to break.

to Promiſe by his faith and truth

Fidem obligare, aſtringere, obſtringere, ἐγγυᾶν; Sanctè promittere; Jusjurandi ſacramento polliceri; Fidem firmare dextra, juramento; Condicere, apud Suet. & Cic. Recipere in ſe, ad ſe, apud Terent. **to ſtand to it, to take upon him.** Se præſtiturum promittere; ὑπισχνεῖσθαι τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι

Promiſes, covenants, agreements.

Sponſiones, Promiſſa, Fides intemerata, Receptum, Pollicita, Pollicitationes, ὑποσχέσεις, Promiſſiones, ὑποσχέσεις
Stipulationes, vocabulum juriſconſultis uſitatiſſimum; Pacta, Conventiones, Pactiones, Vota; Fœdera, Jusjuranda, juramenta

to Promote, to advance to Prefer.

Locare aliquem in gradu ampliſſimo dignitatis; Ad ampliſſimos honores perducere; Promovere ad ampliſſimas procurationes; Obſcuram familiam è tenebris in lucem evocare; *Largis* honoribus ornare; Ad ampliſſimum, altiſſimum dignitatis gradum provehere; Ad ſummum rerum apicem evehere, efferre, exaltare, extollere, erigere; Illuſtrare alicujus nomen, vel aliquem ſcriptis aut literis poſteritati commendare; Promovere gradu, honore; illuſtrem reddere;

Eximere numero.

to be Promoted, Preferred, or advanced.

Ad ſummum imperium, per omnes honorū gradus efferri; Altius in authoritatem conſcendere; Ad pinguiorem fortunam evehi

Prone, vide Inclined.

to Pronounce, to utter to ſpeak out

Eloqui, Effari, Promere Exprimere, ἐκφωνεῖν, ἐκφέρειν. Pronunciare,
Enunciare, Oratione promere; Proferre, Rumpere vocem; Proferre rē palam, Terent. in Heau. Conceptam animi indignationem promere; Expedire, ut, paucis expedi; Verbis oratione conſequi; Evomere, & exſpuere, metaphoricè, quod dolor mentis non ſinit reticere, dicere
Effundere, Cic. Omnemque ſuum violentum furorem in me effundere

to Prove, or aſſay by all means.

In omnia ſe vertere; Nihil relinquere intentatum, intactum; Rem univerſam periclitari; Omnem movere lapidem
Πάντα λίθον κινεῖν
Omnem rudentem movere
Omnem jacere aleam, vide to attempt.

Proper, vide Apt.

to Prop, to ſtay, to underſet, to make ſure

Statuminare, Palare, Fulcire, Statuminibus, ſepibus firmare; Ruinæ manum ſupponere Humeris ſuppoſitis fulcire, inhærere; *Labentem*, pæne collapſam domum reparare, erigere, fulcire
Succollare, apud Suetonium, to ſet the neck under.

a Prop or ſtay.

Fulcrum, Suſtentaculum, Fulcimen, *Tibicen*, Columna, vide pillar.

to Propheſie.

Canere, Divinare, Præſagire, Vaticinari; Augurari, & Augurare. Ariolari; Prophetare, Profari, prædicere; Sæpe ſiniſtra cava prædixit ab ilice cornix, vide to gueſſe.

a Propheſie.

Vaticinium, Oraculum
Præſagium, Augurium
Fatum, Arcanum
Sortes faticinæ, Tripodes
Cortina, Prophetia

a Prophet, a Poet, a ſouth ſayer, or Diviner.

Propheta, Vates, Vaticinator, Aruſpex, Præſcia corda; Fata canens augur; Fatiloquus, Hariolus, Haruſpex

Proſe, oration, or writing.

Proſa, quaſi proſuſa. Verba ſoluta, Cic. *Iſocrates* verbis ſolutis numeros prius adjunxit
Proſaica oratio, πεζὸς λόγος; Oratio ſoluta, modis ſolutis; Pedeſtre dicendi genus; Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges; Oratio pedeſtris, ſic enim vocant πεζὸν λόγον, i.e. peditem pedeſtrem, non à pedibus metricis, ſed quaſi humi gradientem, aliquid habens humile, ſubmiſſum, comparatione carminis: ſicuti poeticè diſciplinā Græci ὄχημα, vocant, quaſi equo vectam & ſubliniores ex poëſi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrob. Pede ſoluto ſcribere, πεζογραφεῖν, i. proſam ſcribere

to be in Proſperity, to live Proſperouſly.

Proſperitate frui; Proſperam ducere, agere vitam; Tibi tempora Veris erunt; Mea navis fertur amico vento; Dū juvat & vultu videt fortuna ſereno; Donec dives, vel fœlix eris, multos numerabis amicos: Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina; Dum flavit velis aura ſecunda meis; *Dū* meos per placidas cymba cucurrit aquas; Dum me levis aura tulit; *Dum* placidos portus navis habet. *Sinus* implevit ſecundos; Secunda fortuna cadit; Eſt velis aura ſecunda meis; Venit inceptis mollior aura meis; Servare modum rebus ſecundis.

Proſperity hath friends, adverſity none.

Fortuna proſpera, ſecunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos, res ad voluntatem fluunt, commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret
¶ At fortuna adverſa, infenſa, infeſta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum proſpera ſecunda benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopiā; amici omnes eam deſtituunt, deſerunt, relinquunt
Ab ea diſcedunt, recedunt

Proſperouſly, vi. Luckily.

to Proſtrate, to fall down at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius
Γονυπετεῖν; Pedibus advolvi, provolvi
Procidere, In faciem procidere
Mittere, abjicere ſe ad pedes alicujus
Supplicem fieri, ad pedes ſe provolvere, veſtigia manibus ſtringere
Σεαυτὸν καταβάλλειν

I will Prove my doing.

Omnino conſtitui, decrevi, deliberavi, meum factum probare, purgare, rationibus tueri; id mihi propoſitum, planéque certum eſt, rationem reddam conſilii mei; agere, defendere, ſuſtinere meam cauſam prorſus volo, argumentis minimè dubiis oſtendere, rationibus perſuadere, non me caſu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla ſatis firma, certave cauſa commotum, adductum, impulſum
Quod feci oſtendam jure factum, conſilio factum, optimis de cauſis, ratione ſuadente, ratione duce, certo judicio, rectè & conſideratè

ratè ita factum, ut reprehendi non poſſit, ut mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam conſilii nemo poſſit objicere

Nemo poſſit in controverſiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accuſare, exagitare

A proverb, vide Common and Rumour.

a Province, a region, a circuit.

Provincia, ἐπαρχία
Regio, χώρα
Tractus pro regione, apud Cic.
Ora, ἀκτὴ ſed ferè ſemper regio littoralis ita dicitur
Plaga, tractus, clima, ad cœlum referuntur

to Provoke to wrath vide to Egge, to make angry.

a Provocation, a ſtirring or moving.

Provocatio, Incitatio
Irritatio, Irritamen
Irritamentum, Incitabulum
Incentivum, Inſtigatio, Illecebra

Proud, arrogant, gloriaus.

Elatus, Faſtidioſus
Superciliosus, Superbus
Inflatus, Faſtu turgens
Ambitioſus, Glorioſus
Gloriæ cupidus, arrogans
Avidus laudis, Magniloquus
Sibi nimium placens
Protervus, Faſtuoſus
Tumidus
Omnes præ ſe contemnens, deſpiciens
Flagrans ambitione, homo ventoſiſſimus
Omnibus ſe anteponens, præferens
Turgidus, Tumidus
Arrogantiuſculus, Glorioſulus
Xerxes, Eroſtratus
Tarquinius, Maximus
Narciſſus, Ardelio
In armis accuſans, prover.
Immodeſtus
Arrogantiæ non ferendæ
Arroganter nihil non ſibi vendicans
Elato contumacis animi ſpiritu
Impotenti opinionis ſuæ perſuaſione ſublatus, Inſolens
Sui tibicen, Præco, Buccinator
In efferendis propriis laudibus quemvis Thraſonem, quemvis Pyrgopolinicem ſuperans, Eraſ.
Populari aura erectus, cœlum ſe ſculpere putans
Pavi in morem, ad adulantium voces ſeſe dilatans
Phaniæ janua, proverb
Φανίου θύρα

to be proud or arrogant.

Efferre caput, animos
Efferri animo, Mirari ſe
Habere animos ſublimes, Ovid.
Immani turgere philautia
Vanis extolli ſpebus, egregiis majorum factis
Omnes præ ſe contemnere
Circumſpicere ſe magnificè
Corrugare, obducere, contrahere frontem
Pennas, coꝛnua, criſtas tollere
Inflare buccas, Tituli tangi amore
Ingredi Junonium
Magnificè incedere
Faſtuoſiùs ingredi, Cum faſtu ire
Faſtus ineſt illi ſequiturque ſuperbia formam
Inferre ſe baſilicè, Plaut.
Caudam jactare popello
σοβαρίζειν διὰ πλούτου
Caudam trahere
Vertice ſupra cœlos ſeſe ferre
Nimium ſibi placere, to ſet too much by himſelfe.
Digito cœlum attingere, pro animo effervescere
Animos tollere, Tollere, Tumere
Magnos remittere flatus
Efferri ſuperbia, faſtidio, & contumacia
Arder eſt illi nominis quærendi
Efferre ſeſe, Intumeſcere
Inflare, Inſoleſcere
Faſtu turgere, Ampullari
Inſolentius efferri
Attollere contrahere ſupercilium
Erigere criſtas, ſupercilia
Γαυριᾷν, ὀφρυάζειν
Inſolenter tumere, Superbire
Extolli, μεγαλοφρονεῖν
Tollere ſupercilium, ὀφρυάζειν
Sumere ſpiritus, to become proud.

to publiſh, to ſet abroad.

Publicare, Divulgare
Evulgare, Edere
Edere in lucem
ἐκδιδόναι Pandere ſecreta
Emittere, Expromere
Foras dare, propalam offerre
Exhibere, Efferre
Ex umbra in ſolem educere
In publicum extrudere, diffundere
Serere in plebem
In faciem, in publicum dare
In publicum proferre, emittere
Hominum judiciis exponere
In medium proferre
εἰς μέσον ἄγειν
Dare in conſpectum, in manus hominum, in vulgus
Sub dium rapere, Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, vide to bewray.
Arcanum enunciare, detegere
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid ſub ſole eſt, in apricum proferet ætas
Mittere in conſpectum, ora
Coram adducere, to bring forth.
Occultum, arcanum prodere, manifeſtare ἐκφαίνειν
Promulgare, Differre
Vulgare, Prædicare
Vulgo oſtendere
Spargere, Evulgare
Palam ferre, vel facere
In lucem proferre

a Pudding, a ſawſage.

Farcimen, ἀλλᾶς
Botulus, Botellus, Lucanica
Hilla, ἐγκοίλιον, unde diminutivum Hilla apud Horat.
Apexabo, fartum ex ſanguine a black pudding.
Tomacolum vel tomacum, & Tomacina, ex jecore fit porcino minutatim conciſo, κόμμα
Farcimina penſilia. Faliſcus
Iſicium, aliis dicitur Iſicium

a Pulpit.

Suggeſtum & Suggeſtus, pro eodem. ἀναβάθρον
Analogium, vel ut nonnulli ſcribunt λογεῖον
Cathedra concionatoria
Gradus ligneus in Eſdra, βῆμα
Concio quoque Latinis locum ſignificat, unde habetur concio, hoc eſt ſcena vel ſuggeſtum, unde dicimus in concionem aſcendere, Cic. ad Attic.
Pulpitum, Auditorium vulgo dicitur
Ἀκροατήριον
Ambo, onis, barbarum, in hac ſignificatione, à pleriſque cenſetur, ἄμβων tamen Græcis locum editum ſignificat, Roſtra, orum, Plin.

to Puniſh, to torment, to vex, to chaſtiſe, to correct.

Torquere, Punire, Affligere
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν
Cruciare, edere cruciatum
Pœnam vel pœnas de aliquo ſumere
Exemplum in aliquem edere
Per quæſtionem extorquere, explorare veritatem, to rack.
Habere quæſtionem de aliquo adhibitis tormentis
Severè facinus alicujus accipere, eſt acre ſumere ſupplicium
Animadvertere cum accuſativo conſtructum interc edente præpoſitione In
Quærere in aliquem
Irrogare pœnam
Sumere, exigere ſupplicium ab aliquo
Exercere pœnis
Accipere cruciatu aliquem, Virg.
Pœna adficere
Accipere cruciatu aliquem, pro malefactis, faſcibus cedere
Excarnificare, Plectere
Mulctare, Ferire, Angere
Macerare, Emacerare
Coercere, Corrigere
Caſtigare, Emendare
Diſtruciare, Diſtorquere
Cruciamenta exercere
Cruciatum admovere, vel tormenta
Pœnam infligere
Cruciatu afficere, vel conficere
Quæſtionem exercere in ſicarios, Cic. Exquirere
Quæſtione exprimere
Inquirere vitam alicujus
Vindicare, Ulciſci.

a Puniſhment, or correction.

Supplicium, Tortura
Tormentum, Adflictio
Cruciamen, Cruciatus
Pœna, Punitio
Quæſtio, Animadverſio
Mulcta, pro pœna pecuniaria

Caſtigatio, Ultio, Vindicta

to be puniſhed or to ſuffer puniſhment, to abide chaſtiſement, or correction.

Pœnas dare. δίκην δοῦναι
Pendere pœnam, *Dedere* pœnas
Veterum malorum ſupplicia expendere i. ſolvere
Pœnas ſanguine poſcunt
Explere pœnas, *Dependere*
Luere, Carnificari, Solvere
Reddere, Perſolvere, Exſolvere
Cruciari, Pœnas luere
Illum ſuus abſtulit error.
Eſſe in pœna, Offenſas ulciſci
κολάζεσθαι, Affictari
Affligi, Plecti, Puniri
*S*ubjicere queſtioni
Suſcipere pœnam ſcelere dignam
Perſolvere pœnas graves juſtaſque
Cruciatus perferre
Pœnas ſumere
Supplicium dare, haurire, ſubire
Affici, exerceri cruciatibus pœnis, plagis, ſuppliciis, tormentis
Factaluere, pœna venit
Sequitur, Revertitur, Redundat
Superat, Rabie culpa minor.
¶ *D*are in tormenta, ad ſupplicium dedere
Te triſte manet ſupplicium
Dare in cruciatum, in quæſtionem, **condemned to the Rack.**
Dare in piſtrinum
*U*geri pœnis
Damnare in metallum, in opus perdifficile

purblind, vide to ſee but a little.

pure, vide chaſt, clean, and upright.

purity of life, v. chaſtity.

to purge, to excuſe, or clear himſelf.

Purgare, expurgare, ſe lavare, **to waſh.**
Excuſare lapſum
Expedire ſe à crimine, à culpa
Uti prætextu patrocinioque prudentiæ
*I*gnorantiam cauſari
*I*nſcitiam obtendere
Excuſationem imprudentiæ prætexere, adducere
Excuſationis velum obtendere
Scelus verbis obducere, obvolvere decoris
Verborum ambagibus obvolvere
Aliquid in cauſam ducere
Excuſationis umbram obtendere, objicere, apponere, obducere
Culpam deprecari & excuſare
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam cauſæ ſpeciem adumbrare, apud Cic.
*I*mpedimenta excuſandi gratiâ adferre
*D*epellere criminationes oblatas à ſe
Adſcribere ætatis imprudentiæ
Conjicere culpam rei in *multitudinem*
Fucatiùs criminis cauſam amoliri
Solvere verbis, apud Ter.
Multis fucis rem phalerare
Sublevare aliquem
Culpa liberare
Culpam dimovere
Ex culpa eximere
Excuſare, ἐξωραΐζειν
Prætexere quempiam per fucum coloremque excuſationis
Allegare, cauſari
Prætendere, προϊσχεσθαι
Obvelare, prætextum facere
Prætendere, obtendere colorem
Prætextum, colorem, velamentum quærere
Adferre in purgationem, excuſationem, ἀπολογεῖσθαι
¶ Accipere, admittere excuſationem, expurgationem
Cauſam accipere
Excuſatum habere

Purgation, vide Excuſe.

Purple.

Purpura, Oſtrum
Murex, πορφύρα
Conchylium, vel conchyle
Coccus vel coccum
*B*latta, Pelagia

Purple or violet colour.

Color purpureus, ὄστρειον
Molochinus, Blatteus
Coccεus, Coccineus
Tinctura Sardonica, Sarrana
Βάμμα σαρδονικὸν
Color Tyrius, Muricinus
Oſtrinus color
Pelagium

a Purple garment

Veſtis purpurea, Purpura
Oſtrina veſtis, Tyria
Murice tincta, Sarrana
Coccina, Conchyliata veſtis
Porphyracis, purpurata
Porphyris, **a ſcarlet garment**

Murice ebria, ſaturata
Veſtis coccinea in Evangelio
Et, Coccinea; intelligitur enim veſtis
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea, purpurea,
¶ Molachinarius
Purpurarius, **a ſcarlet purple dier.**

a Purpoſe or intent.

Inſtitutum, Inceptum
Propoſitum, Conatus
Voluntas, Expectatio
Animus

nothing to the purpoſe, unlike, clean from the matter.

Alienum à re propoſita, ab inſtituto ſermone, à propoſito
Nihil ad rem
Nihil ad verſum
οὐδὲν πρὸς ἔπος
Extra callem
Nihil ad Bacchum
De curru delapſus
ἐξ ἁμαξῶν, hodierna quoque die vulgo uſurpatum
Oblitus propoſiti
Aliò ſe transferens

of ſet Purpoſe, vide **wilfully.**

to go from his Purpoſe, vide to Digreſſe.

to return to his Purpoſe again.

Redire, reverti, recurrere, ad inſtitutum
Flectere verba, orationem ad propoſitum
Inſtitutum repetere
Primarium thema proſequi, repetere
Ad rem redire
Reverti ad eaunde quis digreſſus ſit.
¶ Ut ad id quod inſtitueram, quod prius cœpimus dicere, noſtra ſe recipiat oratio
Ut ad id quod inſtitueram revertar
Satis digreſſi, revertamur ad propoſitum
Redeat unde aberravit oratio, Cic.
Ut inſtitutæ orationis exitum aliquando expediam
Sed eo jam ſe oratio noſtra referat, unde digreſſa eſt
Vides quo me digreſſio impulerit; vela retraham, & ad Apoſtoli verba revertar
Ut ad inſtitutum revertar ſermonem
Ad eum de quo nobis inſtituta eſt oratio, redeamus
Ad te N. noſtra redeat oratio
Ad eos accingar
Nunc ad inſtitutum recurro
Paulalum digreſſus ad inſtitutum revertar
Remigrare nunc ad argumentum volo

to Purpoſe, vide to Determine.

a Purſe, a Bagg.

Pera, Perula, Aſcopera
Marſupium, vide **Bag**

a Purſe-maker.

*L*ocularius, Crumentarius
Marſuplarius, βαλαντιοποιός

to put away, or to ſend away.

Amandare, Ablegare
Et per metaphoram
Extrudere, Amoliri
Submovere, Amovere
Exturbare, Expellere
Exigere procul
Amittere, **to ſend away**
Dimittere, **to let go**
In longæ difficiliſque peregrinationis diſcrimen mittere
Transferre in peregrina, **to carry away**
ἐκτοπίζειν, vid. **to remove**

to Put back, to ſet leſſe by

Poſthabere, Poſtponere
*L*onge & retro ponere, poſteriorem ducere, Cic.
Suam ſalutem poſteriorem ſaluti communi ducere
Poſtputare, pro poſthabere, apud *Terent.* vide **to ſet nought by**

to Put one in another mans place or Room.

Subſtituere, Subordinare
Subdere in locum alterius
Plinius, in locum eraſorum ſubditi fuerunt
Subrogare
Conſtituere aliquem in locum ſuum
Sufficere activum, ſed frequentius
*S*uffici ſub voce paſſiva
*S*uccedere in alterius functionem, locum aut provinciam, **to come in another mans place.**
Subrogari, *Demortui* loco legi

to Put in remembrance.

Aurem, auriculam vellicare, premere
Vellere, Tangere
Memoriam excitare
Referre memoriam alicui, Cic.
Reducere in vel ad memoriam ad cogitationem, to put in mind
Redigere, revocare in memoriam to call to remembrance
Memoriam reficiare, ſuſcitare ſed in malam fere partem, Admonere
Memoriam leviter renovare
Commonefacere, cum duobus accuſativis, vel accuſativo & genitivo
Dare recordationes jucundas conſcientiæ, Cic. pro
In memoriam revocare
Fodere latus, pungere
Stimulis fodere
Tangere aliquem cubito
Ignarium dare

to Put unto, vide Adde

to Put out.

Expellere, Excludere, Abigere
Elicere, Ejicere
Extrudere, Excutere
Exigere, vide to thrust out

the thing, cauſe or matter, is put off or delayed.

In Januarium rejecta, producta, prolata, prorogata profecta, protruſa res eſt
Cave ne mihi ſpatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora injiciatur

you have Put me out of fear and doubt.

Abſterſiſti, exemiſti mihi, omnem metum; omni me liberaſti metu; effeciſti ut omnem timorem deponerem, ut auderem, forti animo ut eſſem
Ut animo exſurgerem, ne quid timerem, ut metu vacarem
Animum meum confirmaſti, ad fortitudinem revocaſti, afflictum excitaſti
Factum eſt à te, ut animus meus, qui jacebat, exſurgeret, excitaretur, erigeretur
Effeciſti ut animus meus ſeſe colligeret atque confirmaret, roboriſque multum reciperet
Languebat antea animus; tu, ut valeret ac vigeret effeciſti

Q.

to Quaff, to Drink up all to play Carous, or all out.

Ebibere, *Sueton*
Exhaurire, evacuare pocula
Ad fundumuſque bibere
Uſque ad fæces potare.
Exinanire calicem
Exsiccare
Rigare pectora ſicca mero
Haurire paternam, pro haurire, dixit Virg.

Reſtinguere ſitim
Ingentia exſiccare pocula
Certando plenos evacuare cados.
Ingurgitare, Abſorbere
Plaut. Plenam vini amphoram ingurgitat, i. avide tanquam gurges abſorbet
Æquali hauſtu reſtro idem
Siccare calices, apud Hor. in 2. ſa.

to Quake, or tremble.

Quatere, Tremere
Contremere, Tremiſcere
Concuti, Intremere
Trepidare, Tremiſcere
Tremefacere

Quaking or trembling.

Tremens, Tremebundus
Tremulus, Trepidus
Horridus, Tremiſcens
Horridulus

a Quail-bird.

Coturnix, quam nonnulli Hebræorum ſcribunt eſſe Porphyrionem, nonnulli Latinorum Qualeam vocitant.
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicum, quæ alias ducitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes ubi terram præſentiſcunt novelu aliquando vela includunt, & præponderatis finibus alveos inveſtunt, ut ſcribit Soli.

to Qualifie, vi. to pacifie.

to Quarter, or to cut in Quarters, Parts and Pieces.

In quartas dividere
In quatuor fruſta diſſecare, eaque palis ſuffigere locis celebrioribus
Dividere membratim, apud D. Hieronymum
Fruſtulatim diſſecare
In fruſta minuta dare, ſecare, concidere, Vir.

to Quench or to cool the heat.

Extinguere, Reſtinguere
Refrigerare

to Quench or aſſwage thirſt.

Levare ſitim, pellere, propellere
Sitim reſtringere; apud Virg.
Sedare ſitim
Sitim reprimere, relevare

a Quern, vide Mill.

Quick, vide Swift.

Quickly, vide out of hand.

Quickneſſe of wit, vide Sharpneſſe of wit.

Quiet, Still, Patient, Milde.

Quietus, Ocioſus
Lentus, Securus
Mollis, Placidus
Æquus, Tranquillus
Juſti & æqui ſtudioſiſſimus
Pacatus, Placatus
Facilis, vide meek.

a Quiet life or mind.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua, perturbationum expers, ab omni moleſtia remota, ſejuncta, ſeparata, ſegregata, disjuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata
Otio fruens jucundiſſimo, commodiſſimo, uberrimo

the Quinſey, a diſeaſe.

Angina, ab angendo nomen habet, i. cruciando, ſuffocando
Synanche, συνάγχη, Tonſilla
Squinancia barbare, dicitur

to Quit, to diſcharge, to forgive.

Debitum remittere
Condonare argentum, Terent.
Condonare creditum, Sol.

a Quittance.

Chirographus
Receptio
Acceptilatio Latine, idque proprie
Quirantia, Juriſconſultis uſitatior vox, Apocha; ἀποχή

a Quiver for Arrows.

Corytus, γωρυτός med. producti, apud Stat. & Virgi
Theca ſagittarum, Pharetra, Virg.
Depromunt tela pharetris

R.

a Rack, or Torment.

Cruciatus, us; Tormentum
Tortura, apud Juriſconſultos
Equuleus, Fidiculæ, arum

to Rail or ſpeak ſpightfully againſt one.

Convitiari
Pigere aliquem maledictis
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem. Cic.
Jactare probra in aliquem Liv.
Ignominiis aliquem concidere
Voce aliquem violare
Inſectari aliquem maledictis
Convitia fundere, & probra ingerere
Omnibus contumeliis aliquem onerare, Cic.
Alicui inſultare
Verba canina latrare, Ovid.
Verborum contumeliis aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic.
Allatrare dignitatem alicujus, Liv.
Maledicta in aliquem conferre vel conjicere
Conviciis & ſibilis aliquem conſectari, Cic.
Bacchari in aliquem, Terent.
Lacerare, vel laniare probris
Evomere orationem virulentam ore impuro in aliquem
Dente maledico vel livido carpere aliquem, Horat.
vide Check.

a Rail for a woman.

Amictorium, Rella
Anabolagium vel dium
Flammeum & Flammeolum

a Railing tongue, vide Tongue.

Rain, a ſhowre of Rain.

Imber, ὄμβρος
Pluvia, ὑετός
Unda pluviales
Fluvia gravari
Jupiter pro pluvia in poetis
Nimbus
Pendula cœleſtes libra movebat aquas
Hyadæ ſævis clauſerat anſer aquis
Fervet Aer imbribus, Æther nimbis
Hyades taurinæ cornua frontis
Evocat & multa terra madefcis aquæ
Ingeminat denſiſſimus Imber
Denſi funduntur ab æthere nimbi.

to Raiſe the ſiege.

Liberare obſeſſos, civitatem obſidione, apud Cic.
Eximere obſidione, apud Liv.
¶ Obſidionem ſolvere, & ſolvere obſidium. Tac.
Ab obſidione deſiſtere, abſiſtere maximo dedecore. Vide to break the camp.

to Raiſe up from death to life, vide to Awake.

a Rake.

Raſtrum & raſter
Ἀγρεῖφνα, Raſtellum
¶ Raſtellis ſtipulam de pratis eradere
Fœniſeciis addere cumulum, Varro, to rake together.
Herbas cædere, to mow Hay.
Subſecatum fœnum verſare ſurculis, & colligere
Corradere fœnum, idem, to gather hay together.
Pectinare ſegetem
Raſtris pectere vel carminare, to harrow corn.

a Raſcal, vide Knave.

Raſh, vide Unadviſed.

a Rattle, vide Clapper.

a Ravenour of meat, vide Glutton.

to Raviſh a Virgin by violence.

Virginem ſtuprare
Violare per vim
Depudiare Corrumpere
Conſtuprare, Vitiare
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre
ὑβρίζειν διακορεῖν
Expugnare pudicitiam
Virium, vim inferre, & adferre Virgini.
Facere ſtuprum nefarium cum ſorore germana, Cic.
Virginalem pudorem ſolvere
Virginem opprimere, comprimere, obterere
Offerre ſtuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignè, Terent.
Inferre inceſtum puellæ
Exercere ſtupra, Acco.
Deſignare ſtuprum
Cogere fœminam indigna pati
Humiliare, in eadem ſignificatione ponitur, Gen. 34. & Hier. 3.
Vi abducere filiam, Cic.
Rapere, arripere puellam, virginem
Virginem ludificari, pro decipere, vid. to diſhonour a Virgin

to Ranſome, or Redeem.

Redemptionibus & extortionibus ingentis pecuniæ captivos premere
Incendia indicta & direptionem ſuorum ab hoſte redimere
Cogere ad flagrationis redemptionem
Redimere vitam, ſe, ſuaque
ἐξωνεῖσθαι
Pignora capere, pro vita redimenda, rebus ſervandis

to Read, or Read over.

Legere, relegere
Ἀναγινώσκειν
Revolvere, Perlegere
Lectitare, recenſere
Vellicatim legere, i. oſcitanter;
Occupata mente circa pluſima

to have Ready, or in Readineſſe.

In manu habere
Ad manum habere
Προχειρίζω
In promptu habere
In numerato habere
Ex parato
Tanquam de Narthecio, proverb.

to make Ready.

Parare, Adparare
Aptare, Adaptare
Coaptare, Præparare
Κατασκευάζω
Concinnare, Inſtruere

Readily,

Factu proclive, Facile
Πρόχειρον, Promptum
Paratum, Extemporaneum
Expeditum, tam de rebus quàm perſonis dicitur
Præ manibus, μετὰ χεῖρας
In promptu, In manu
Ad manum, Obviam
In procinctu, Paſſim obvium
Paratè, Præſtò
Procliviter, Alacriter
Promptiſſimè

a Railing tongue, vide ill tongue.

without Reaſon.

Præter æquum & bonum
Violatis omnibus gratiatum legibus
Excuſſis rationis frænis

to Reaſon, vide to declare, to ſhew

a Reaſon, vide Cauſe.

Reaſonable, vide Likely, & ſupra Lawfull.

to Rebate in a Reckoning, vide Abate.

to Rebell.

Deſcire, Deſciſcere, ἀφίστημι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere
Republica retrocedere
Colla jugo ſubtrahere
Rebellionem moliri, facere
¶ Transfugere
Deficere ad francos, ad Turcam
Conferre ſe ad hoſtes, Cic.
Deficere ad regem, Saluſt.
Tranſire ad hoſtes
Imperium detractare
Novis rebus ſtudere
In ſurgere in principem
Obſiſtere, vel reſiſtere principi armis, Rebellare
Oppugnare regem capite & diademate. Armis ſe regi opponere

a Rebell.

Debellator, Deſertor
Rebellis, Defector
Oppugnator, Apoſtata
Refractarius, Perfuga
Transfuga

to make a Rebellion, vide uproar.

a Rebuke.

Probrum, Opprobrium
Dedecus, Turpitudo
Improperium, Ignominia
Vituperium, Infamia, Nota
Crimen, labes, Macula. Vide check, diſhoneſty.

to Rebuke, vide to Brawl and correct.

to Recite, vide Rehearſe.

Recreation, vide Comfort.

to Reckon, vide to account, and to number

to ſet on the Reckoning, or account.

Referre in rationes
Ἀπογράφειν, Referre in acta
In rationem inducere
In rationarium adſcribere
In rationem reducere
Inferre rationibus
Rationibus inferri vetabat, apud Suetonium
Ratiocinario pretium mandare
In volumen, in calendarium referre, ἀπογράφειν

to Recompence or Requite, to render like for like, to be even with

Sarcire, Reſarcire
Penſare, Repenſare
Reſtituere, Refundere
Remetiri menſura eadem
Τὴν ἴσην μετρεῖν
Reddere, Reponere
Compenſare, Retribuere
Redimere, pro compenſare ponitur
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic. & Saluſt
Rependere vices, apud Buddæum
Eodem propinare poculo
Parem referre gratiam
Hoſtire & redhoſtire
Ex eodem cogere ut quis bibat poculo
Par pari reſpondere, Ter.
Paria facere, rependere

Malo nodo malum quærere cuneum
Æquum dare
Viciſſim reponere, ἀντιβάλλειν
Par pari referre, reddere, ἴσον ἴσῳ ἀποφέρειν
Graves perſolvere dignas, & præmia reddere debita
Bene apud memores veteris ſtat gratia facti
Reddere gratiam, vicem meritis
Honorem officii referre
Ut Titulum meritis reddere
¶ Recipere talionem ἀντιπαθεῖν
Eodem bibere poculo
Similes habent labra lactucas
Qualis vervex, talis oſſa
Par ſuis meritis ferre præmium
Ferre præmia digna

to Recompenſe or requite, to make amends, or to ſave harmleſſe.

Penſare damnum, ἀποτίνειν
Damnum refundere
Diſſolvere & compenſare damna
Ad aſſem impendium reddere
In ſolidum impenſam reſtituere
Damnum ſarcire, ἀναλαμβάνειν
Rependere jacturam
Præmia digna ferre
Damnum præſtare Cic.
Et præſtare ſimplex
Sanare vulnus injuriæ
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum reſarcire
Incommodis mederi, levare

Culpam alicujus rei damno luculento luere
Capere pretium ingens laborum
Lacunam explere, prov.
Indemnem aliquem præſtare
Detrimentum concinnare, Caſ.
Culpam ipſam redimere
Sarcire quicquid damni à culpa venerit, Cic.

a Recompence.

Remuneratio, Compenſatio
Retaliatio, Talio, ἀντίποινα

to Reconcile, to become friends again.

Reconciliare
Ex inimicitiis in gratiam reducere, revenire
In gratiam redire
Offenſi numinis placare iram. Superos puro pre cum libamine placare.
Vide **to pacifie, to make peace.**

to Recover health, vide **to wax ſtrong.**

to Recreate the weary ſpirits, to Refreſh the mind.

Laxare, relaxare animum
Exhilarare
Revocare animos, mœſtumque timorem mittere
Abducere animum parumper à moleſtiis
Relaxare ſe ab occupatione, animum curis, moleſtiis
Senectutem levare rebus ludicris, temperata voluptate
Animum remittere, levare moleſtiâ, à curis
Curis levare, Se reficere
Recreare, Refocillare
Alterna requie animum reno vare
Avocamento, ludicro animum levare
Poſt graves rerum urbicarum curas facetiis, ludicris, animum oblectare
Levare pectus ludicris, ſalibus, opus manuum vario ſermone
Cum amiculis ſuavibus ſe recreare
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salſis, lepidiſque fabellis, ſtudiorum triſtitiam exhilarare
Ab opere, ab aditis voluminibus aliquid ſumere laxamenti
Publicis muneribus perfunctus, poteſt quis feriari ludicris. Vide **to make glad.**

Recreation, vide **Comfort.**

to Recule, to give place, to goe back.

Cedere, εἴκειν
Retrocedere, Locum dare
Concedere alicui, Terent.
Rus habitatum abii, vobis concedens
Sedere, χάζεσθαι
Populi tumultuantis cedendum eſt furori
Abire, Aſſurgere
Decedere cum dativo, procedere apud Cic. χωρεῖν
Ceſſum ire, ἀναχάζειν, apud Juſt. & legis conſultos. vide **to goe back.**

Red, blood red.

Rubens, rufus, ruber
Rubellus, rubicundus
Μίλτος, Sanguineus
Coccineus, Phœniceus
Roſeus, Coccinus, Fulvus
Luteus, Purpureus, Hyacynthinus
Rutilus, **fire red**
Puniceus, **Dark red.**
Xerampelinus, medius inter coccineum & muriceum
Spadicius ſpadicus, caſtaneus
Sandaricinus, ſandacinus,
Burrhus, a, um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis, color

Red colour, Chaulk, Synople, Vermillion.

Rubrica, μίλτος. Minium
Synopis, cujus epi heton verum rubra eſt, μεμιλτωμένη
Μίλτος σινωπική, minium apud Dioſcoridem eſt, ut interpretatur, Plinius, vel lingua noſtra vulgari Synople, rubrica ſynopica, apud Vitruvium, & Strabonem
Lemnia terra, cui caprinus ſanguis miſcetur
Cinnabar vel Cinnabaris κιννάβαρις, ſanguis draconis al quibus putatur, Latini minium vocant

to Redeem, to Deliver.

Liberare, reducere
Solvere captivitatem
Maligni & immundi ſpiritus infeſtatione aſſerere

Recipere ab hoſte

a Reed, a Cane.

Arundo, Calamus
Canna, Donax, δόναξ
Cicuta, Meraph.

a Reel.

Gigillus, Rhombus
Ῥόμβος

to Reſtrain to hold in, to Repreſſe or ſtay, to keep back or in.

Reprimere ſe, Cohibere
Coercere animum, ſibi temperare
Malæ mentis impetum inhibere, aut infringere
Premere, reprimere
Comprimere, Arcere
Arctare Coarctare
Contrahere vela, Prov.
Anguſtare, frænare
Compeſcere, Conſtringere
Revocare fræno
Se frænare, ἀναχαιτίζειν
Refrænare licentiam alicujus **to ſtay**
Imperare liberis, eos arctè habere, **to keep under**
Imponere injicere frænum:
Arcere à peſtilenti contubernio **to keep from ill company**
Lenibus frænis moderari
Linguam continere, coercere, frænare refrænare, **to keep his tongue**

to Refreſh, to Recreat.

Recreare, reficere
Refovere, refocillare
Refrigerare, Confirmare

Relevare, reſtaurare
Reſarcire, Vivificare, vide **to comfort and make glade**

to Refreſh with new Souldiers.

Subjicere integros vulneratis, defeſſiſque, Submittere
Subminiſtrare integros ſauciis ac defatigatis, equites recentioribus viribus
Recentes atqui integri defeſſis ſuccedere dicuntur, Caſ.

Refreſhing, vide **Reſting.**

a Refuge, a Freedome or liberty, a place to fly to for ſuccour, a ſanctuary.

Aſylum, Refugium, Ara
Arx pro tutiſſimo ac validiſſimo præſidio, Perfugium
Cic Hoc perfugium ita ſanctum eſt omnibus, ut inde abripi neminem fas ſit.
Confugium
Receptus, portus, apud, Cic.
Anchora, ἄγκυρα
Sacra anchora, proverb. pro extremo refugio, ſubſidio
Hermionis vice, loco Aſyli, inſtar aræ.
¶ Confugere conferre ſe in præſidium, loco commodo recipere, **to take the freedom of liberty**

to Refuſe, to Repulſe, to Deny.

Recuſare, Repellere, Rejicere
Repudiare, Renunciare
Renuere, Abnuere
Repugnare, Denegare
Lefutare, Reſpuere, vide **to deny**

to Regiſter, vide **to deſcribe.**

to Rehearſe, to recite,

Narrare, διηγεῖσθαι
Enarrare, Denarrare
Ferre, εἰπεῖν, Proſequi
Referre, Deferre, Adferre
Præferre, Recitare, Nunciare
Dicere, Declarare
Memorare, Commemorare
Recenſere, διηγεῖσθαι
Singula ordine repetere
Ab initio ut res eſt geſta enodare
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire
Retexere aliorum opiniones
Certiſſima fide comperta, & argumentis indubitatis perſuaſa narrare, oratione proſequi
διελθεῖν τῷ λόγῳ

Regard, vide **to have a care**

a Region, vide **Province.**

to Reject, vide **to Deſpiſe.**

to Rejoyce together

Conguadere, συγχαίρειν
Simul gaudere
Congratulari, Conjubilare
Conlætari, ſeu Collætari
Συνήδεσθαι

to rejoyce.

Reficere, conſpergere hilaritate
Lætitiam afferre, facere
Delectare, Oblectare, Voluptatem alicui dare
Hilarare, afficere lætitia
Gaudium alicui tradere, Exporrigere frontem
Hilarem facere, lætari, lætificari
Pergaudere, Exhilarare

a rejoycing of mind, vide **gladneſſe.**

to remain, to be or tarry behinde.

Manere, Supereſſe
Reſtare, Relinqui
Reſiduum, vel reliquum eſſe

a Remedy for ſickneſſe. vide **Phyſick, and good for pain.**

to Remember, to keep in mind, to call to mind.

Tenere memoria, Meminiſſe
In memoria habere
Memoriæ commendare
Nondum meminiſſe
Complecti memoria
Παρακατέχειν τῇ μνήμῃ
¶Reducas tibi in memoriam
Fac te ipſum memorem
Ἀναμίμνησκε σεαυτόν. **remember your ſelfe well**
Mente reponere
Meminiſſe, μνημονεύειν
Recordari, Recolere
Nulla dies unquam memori vos eximet ævo
Reminiſci, Venire in mentem
Ad mentem, ad memoriam revocare, à Qu. dicitur
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam acceperimus, id eſt, recordamur
Tenere vivam alicujus rei memoriam
Quæ in viva etiamnum multorum hominum adhuc memoria reſidere dignoſcimus, impugnare velle extremæ dementiæ eſt
In oculis eſſe, obſervari oculis
In memoria cogitationeque eſſe, **to be in mind.**
Cogitationum fluxus & refluxus, ſuſpitionem vultus ſuſtinere

I remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio
Subit animum cogitatus, vel cogitatio menti illabitur
In mentem venit, ἐν νῷ ἔχω
Memini, Recolo, Sum memor
Reminiſcor, Recordor
Recogito, Occurrit
Redit in memoriam

to keep deep in remembrance.

Cuſtodire memoria, Cic.
Figere animo aliquid, Virg. Si mihi non animo fixum immotumque ſederet
Imis pectoribus commendare
Imis animis committere
Memori ſervare pectore dicta
Dimittere in pectus
Παρακατέχειν τῇ μνήμῃ
Dare memoriæ
Notare mente dicta
Sium memoriæ recondere
Altiùs, altiſſimùm in animo dimittere
Alta mente recondere
Figere dicta animo
Memoriæ affigere, commendare
Recondere animo, Sedere
Imprimere animo, cordibus altius
Inſerere animo vel inſculpere
Infigere animo, memoriæ, Quint.
Optima quæque in memoriæ theſaurum deponere, memori inſculpere animo
Reponere, in animo, in mente
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta, Virg.
Reponere in calatho memoriæ
Cuſtodire memoria, Cic.
Animum intendere
Inſcribere animo
Scribere in animo
Animadvertere
Imis ſenſibus condere, rependere
Inſidere in animis
Tenere pectore, mente
Hærere medullis
Inhærere pectoribus
Pectoribus ſemper fac reſidere tuis
Tenacius audita reſervare, Vide **to keep and put in remembrance.**

out of my remembrance, vide **forgotten.**

to fall or come in remembrance.

In mentem venire
Occurrere
Illabi animo, memoriæ
Subire animum & animo, dicitur modò cum dativo, modò cū accuſativo conſtruitur, apud authores
Incidere menti, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι
In memoriam venire, ὑπομιμνήσκεσθαι
Succurrere, apud Ovid. & Virg.
Quæ legenti ſponte ſuccurrunt, Plin.
Recurſare animo
Redire in memoriam
Redire animo, pro meminiſſe
Subit in mentem dum hæc recolo
Profunda ſubit animum cogitatio
Et apud Plaut. Verſabatur mihi in labiis primoribus, i. ad plenum non ſuccurrebat
Natare in ſaliva, **to have in the mouth, or at the tongues end.**

to put in Remembrance, vide **put in, &c. and to warn.**

Remiſſely, vide **Lightly.**

to Remove, to put or ſend away.

Movere ordine, Repudiare
Abdicare generum, Ter.
Submovere, Reprobare
Ungue, creta, carbone notare
Damnare, Condemnare
Rejicere, Expungere
De medio tollere, Abjicere
Repellere, deturbare
παρωθεῖν cum accuſativo
Fidem teſtis infirmare apud judicem, Cic. pro infirmum reddere & offendere, teſtem eſſe perjurum. Vide **to deprive one of his authority.**

to Render up, vide **to Yeild.**

to Renue, to make new again, to Repair.

In integrum reſtituere
Sarcire ædes, Reſarcire
In priſtinum ſtatum collocare
Καθιστάναι
Reficere muros, ædes
Incredibili & indefatigabili labore ac induſtria quicquid interdiu per hoſtem demolitum eſt, noctu per milites & cives duplo remunire
Renovare
Reſtituere, Inſtaurare
Reſtaurare, Redintegrare
Innovare, Reſtituere, laxare
Reformare collapſa
Ædificium reconcinnare, pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare veſtem, apud Plaut.
Recreare civitatem, pro inſtaurare, Cic.
Interpolare, rebus vetuſtis novitatem dare
Veteres ruinas inſtaurare
Antiquare pro ad ſtatum priſtinum revocare, apud Liv.
Reſtituere priſtino decori
Labantem pene collapſámq; domum reparare, erigere
Domum ſartam tectamque ſervare, **to keep in reparations.**
Reparare, inſtaurare mœnia
Muros ab omni parte ruinoſos denuo inſtaurare, reædificare, recingere, ἀνοικοδομεῖν
Ex imis fundamentis inſtaurare

to Renue ſorrow & grief

Labere

Libere tangere omnium Hulcera
Refricare cicatricem, vulnus
Refricare, movere dolorem, memoriam facti
Movere ſeu tangere hulcus
χινεῖν ἢ θίγειν τὸ ἕλκος
Strumam alicujus dedolare libere
Rei quæ nos maximè urat, mentionem facere, Parere dolorem
Narrando dolorem ſcindere
Unguis in hulcere, apud Cic. Quæ enim dolent, ea moleſtum eſt contingere
Afferre manus vulneribus Cic.
Malorum memoriam refricare
Renovare dolore animi vulnus cui jam cicatrix obduci cœpit
Anapyin commovere
Camarinam movere
κινεῖν ἀνάγειν, τὴν καμαρίναν
Vulnera cruda retractare, Ovid.
Sopitos ſuſcitare ignes
Doloris flammam ſenſim extinctam denuo accendere
Malum bene conditum movere, ſopitum renovare, ſuſcitare
Cic. Hoc tam gravi vulnere, etiam quæ conſenuiſſe videbantur, recrudeſcunt

Renown, vide Honour, and Famous.

Renowned, of great Renown or Eſtimation.

[illegible]

mation e cenſeri, Præditum eſſe, Æſtimatum eſſe
νομίζεσθαι
Magni haberi, æſtimari
In honore eſſe
A ſummis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi
In pretio haberi
Magna authoritate pollere apud omnes
Inter homines cæleſte quoddam numen agere, vide Famous and Eſteemed

to Rend or tear in pieces.

Lacerare, Dilacerare
Convellere, Diſcerpere
Vellicare, Concidere
Divellere, Conſcindere
Rumpere, Perrumpere
Dirumpere, Perfringere
Dilaniare σπαράττειν
Scindere, Lancinare
λακίζειν, διασπᾶν vide to pluck in ſunder.

Rents or revenues.

Reditu, Proventus
Emolumentum, Vectigal

to Repeal, vide to aboliſh

to Repeat to Double words.

Repetere verba, Reddere nomen
Reportare, remittere, iterare
Voces, ſonos, dicta ducere
Replicare, cantare aliquid alicui

to Repent, to be ſorry.

for a thing done or ſpoken.

Dolere, Ingemiſcere
Dolere factum & facto
Facti pœnitere, Reſipiſcere
μεταμελεῖσθαι, μετανοεῖν
Pœnitudine duci
Lugere, in luctu eſſe
Pœnitentiam agere
Ad cor, ad mentem redire
Vitæ tranſactæ ſeu veteris pœnitere
Admiſſa lugubriter deflere
Ad pœnitentiam moveri amaris peccatorum commemorationibus
In amaritudine animæ recogitare annos, ut eſt apud prophetam
Plangere errorem
Per pœnitentiam excoquere ſcoriam peccatorum
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus reſtringere, æterni ignis incendia
Lachrimis uberrtim fluentibus noxam diluere
Noxam juſta tegere pœna
Tranſactæ vitæ crimina abluere effuſo lachrymarum fonte
Pœnitentia torqueri
Luctu ſordidari
Diluere crimina fletu
Peccatorum rubiginem calentibus, eluere lachrymis
Gravia ſcelare lachrymis obliterare, delere
Oculos denſiſſimis ignorantiæ tenebris offuſos lucis radiis admovere
Tacita ſudare præcordia culpa dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id eſt, pœnitet me

Repleniſhed, vide Full.

to Report ill, vide to ſlander.

as it is Reported, vide as men ſay.

your talke was Reported unto me.

Tuus ad me ſermo per honeſtiſſimos perlatus eſt; tuum ad me ſermonem detulerunt homines honeſtiſſimi; mihi ſignificarunt, aperuerunt, narrarunt, ipſa mihi verba tua expoſuerunt
Delatus, allatus eſt ad me tuus de me ſermo

Report, vide Fame.

to Repoſe, vide to ſleep.

to Reprehend, vide to correct

to Repreſent, vide to ſhew.

to Repreſſe his luſt, to mortifie his mind, to ſubdue, tame or keep down his carnall deſires, and fleſhly affections.

Cupiditates, libidines frangere
Cupiditates ex animo revellere
Corporis curam negligere
Abdicare humanas cupiditates
Affectibus aliquid adimere
Temperare affectibus
Suarum ſolvere nexus cupiditatum, Ambroſ.
Animo flagranti moderari
Domare, domitare, extinguere, ſepelire malos corporis affectus
Imperare cupiditatibus
Affectus effrænatos moderationis frænis coërcere, Budæ
Ratione rectrice affectibus moderari
Appetitum frangere
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor.
Mentem à terrenis avocare & ad cœleſtia ſublevare
Falſas mundi voluptates amore Chriſti reſpuere
Animas ad patriam cœleſten anhelare
Animum corpori præficere
Cupere diſſolvi, ut eſt apud Paulum
Domicilio terreni corporis gravari
Ingemiſcere quòd diſtrahatur à conſortio cœleſti
Omni ſtudio ad cœlitum vitam ſuſpirare
Cupere ſupremum vitæ exitum abſolvere
Neglectis temporalibus, ac æterna inviſibilia, ad ſpiritualia rapi
A terrenorum deſideriis ſe reſtringere, Greg.
Magis videri inter cœlites quàm homines morari
Ad cœleſtium bonorum guſtum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem accenſam, appetentiam refrænare, reſtringere, comprimere, reprimere
Frænare, & refrænare voluptatem
Inhibere, cohibere impetum affectuum; nam impetus omnino male adminiſtrat, ut ait ſapiens plura, to repreſſe.

a Reproach, vide Check and Rebuke.

to Repulſe the enemy, vide Aſſault and Overcome.

to require, vide to deſire.

to Requeſt, vide ſupplication.

I ſhall never requite your deſerts.

Nullam nunquam tuorum meritorum partem aſſequar
Nunquam ne minima quidem ex parte in me meritis ſatisfaciam
Nunquam omnino tibi ſolvam quantum debeo, ac nec ulla quidem ex parte
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compenſabo, officiis paribus æquabo

to Reſemble, vide to be like.

to Reſigne or give over his office.

Reſignare officium, magiſtratum, conſulatum, provinciam
Tranſcribere, cum primis elegans pro transferre, χαλαγγέφειν, Virg. in 7.
Et tu Dardaneis tranſcribes ſceptra colonis
Cedere provinciam alteri
Amico provinciam tradere

Alii facem tradere
Curſu lampada tradere, proverbio, id eſt, partes ſuas quaſi ſucceſſione in alterum transferre

a Reſting, a Refreſhing, recreation or repoſing.

Reſpiratio, Reſpiramen
Refocillatio, *Interpolatio*

Reſt, eaſe, or peace.

Otium, Otiatio, Quies
Requies, Quietudo, tranquillitas
Pacatio, Pax, Portus

to Retire, vide to go back, to return, to come again.

Redire, Recurrere
Ἐπανέρχεσθαι, Revenire
Remigrare, Repedare
Recurſare, Remeare
Reverti deponentaliter & apud Cic. Revertere
Regredi, ἀφικνεῖσθαι

Revealed, vide Open.

to Revenge, or to take Revengement, to require like for like, to be even with him

Illatam injuriam ulciſci
Ἀντιδικεῖν, ἐκδικεῖν
Vindicare, Vindictam reddere, facere, ſumere, capere
Retribuere, Compenſare
Retaliare injuriam, vel propulſare
Ul[illegible] em f[illegible]ere. Talionem reddere
Τὴν ἴσην μετρεῖν, Agere cum aliquo mala compenſatione
Genuinum talionis alicui infigere
Malum malo reddere
Fallacia fallaciam trudere
Amentatas haſtas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribuſque extorquere, Cic.
Impudens alicujus os retundere, graviſſimis modis premere
Talionem reponere dignam
Impudentiſſimum, ferreum alterius os gravi reverberare convitio
Talionis jure uti
Retaliare convitium
Convitia convitiis retundere
Cædere, inque vicem præbere crura ſagittis, apud Perſium, id eſt, viciſſim carpere & carpi, mordere & morderi
Recriminando objicere
Seſe viciſſim dicteriis inceſſere
Speram inter ſe reddere
Retorquere contumeliam
Retorquere, in os regerere
Hinc proverbia: Neoptolemi vindicta,
Νεοπτολέμειος τίσις
At canis vindictam, ſubaudiendum paſſus eſt, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læſit
Ultio, videlicet malefacti

to Reverence, vide to Honour.

to Revoke his fault, vide to Call back.

Reward, hire, or wages.

Merces, μισθὸς
Præmium, *Salarium*
Auctoramentum
Bravium vel Brabion, βραβεῖον
Stipendium, μισθοφορά
¶ Didactrum, δίδακτρον
Didaſcalium, *Latine* Minervale docendi præmium, i. e. præmium, quod præceptori datur
Munus Minervale

Honour, the Reward of Vertue.

Si ut inſtituiſti perges, ſi curſum inſtitutum tenebis, ſi tuam conſuetudinem ſervabis, omnia quæ ſunt in republica ampliſſima conſequêris, præmium feres tuæ virtutis eximios honores
Ad ſummos honores, ad ea, quæ ſumma ſunt in *Re*publica, tua te virtus extollet
Merces meritorum tuorum, erit ampliſſima dignitas
Aditum tibi ad maximos honores aperies, patefacies, viam ſtrues, invenies
Honorem in republica nullum fruſtra petes, multi etiam non petenti ultra deferuntur

to Reward, to give wages.

Præmiis afficere, Pretio inductus
Præmium dare, tribuere, Amplis vel maximis præmiis afficere
Invitat pretiis alios, & præmia ponit
Pretio redimere

a Rheum, a Catarrhe.

Catharrus, *Latine* diſtillatio
Pituita, Rheuma
Epiphora, lachryma Latine

Riches

Riches or wealth, the goods of this world.

Opes, Copiæ, Bona
Opulentia, πλουσία
Divitiæ, Amplæ fortunæ, Cenſus
Facultates, Res, Subſtantia
Pelopis talenta, Attalicæ gazæ
Cinyræ, Pactoli opes
Aurei Montes, Midæ divitiæ
Mammona, πλοῦτος Græcis
Gaza vox Perſica, qua tamen Cicero uſus eſt Officiorum 2.
Rerum affluentia
Et proverb. Bonorum acervus
Ἀγαθῶν σωρός
Opes ingentes, copioſæ, cumulatæ, immenſæ, omnigenæ, Attalicæ, regales, ſuperbæ, Crœſi.
Famoſæ divitiæ, great riches; cujus contrarium, modicæ facultates
Thaſſus, Dathus, Gargara, Myrmecia Glomi bonorum
Bona terræ, in ſacris frequens

Rich, Wealthy.

Locuples, Dives
Pecunioſus, Peculioſus
Opulens, apud Ambroſ.
Divitiis abundans, præpotens, auctus
Abundans rerum, Dis ditis
Crœſum divitiis vincens
Opibus affluens, παμπλούσιος
Potens, ſuperbus
Nummoſus, & apud Plaut. pro eodem nummatus. rich in money.
Pollutus, cui abunde ſuppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & ſplendidam
Rerum copia divitiiſque affluens, circumfluens, Fœlix
Nummis affluens, Opimus
Dives opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lautam & ſplendidam habens
Omni copiarum genere abundans
Copioſus apud Cic. in Ver.
Beatus apud Juven. vetulæ veſica beatæ
Divitiarum rerumque potens
Condere horreis quicquid de Lybiis verritur areis
Dat ſenſus honores & amicitias
Crœſus, Craſſus
Midas, Lucullus
Crœſo beatior
Crœſo, Craſſoque ditior

to wax or become Rich

Ditari, πλουτίζειν
Diteſcere, *Locupletari*
Procedere ad opes, Plin.
Divitias accumulare
Rem, opes augere. Dives fieri
Reditus augere paternos
Negotiatione rem auctiorem uberioremque reddere
Majores ſuos opibus vincere
Rem familiarem, patrimonium amplificare
Eximio lucro rem fortunáſque augere
Rem, divitias parare, quærere
Pennas nido majores extendere
Rem facere, to profit.
Vivere Crœſum
Patrimonium non iniquum ſibi parare
Pervenire paucis annis ad pecunias maximas

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, divitias, theſauros magnos
Æs congregare
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere
Congerere opes, vim maximam auri, argenti
Opes per ſcelus augere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere auferre
Rem domeſticam augere
Inhiare, ſtudere opibus congerendis
Loculos farcire
Immenſas pecunias aggerare
Theſaurizare
Θησαυρίζειν
Intendere animum cumulandis divitiis; nummis corradendis
Conſulere opibus
Corrogare nummos
Peculium conficere grande, Plaut.
Colligare, coacervare pecuniam
Dare ſe facultatibus
Conficere, conflare pecuniam uſura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quantumvis ampla architectari, apud Bud.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, *Ter.* pro parare
Bonis parandis, accumulandis, objicere pectus variis malis
Rem facere, apud Ter. & Horat.

Rem

Rem ſtruere, apud Perſi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches much ſet by, or made of.

His temporibus magni faciendæ, pendendæ, æſtimandæ divitiæ ſunt
Commendat nobis rem familiarem temporum ratio
Ea ratio temporum eſt, ut plurimum divitiis tribuendum videatur, ut divitias non in poſtremis habere debeamus, non ultimo loco ponere, non in minimis ducere, conſtituere, locare

to Rid, releaſe, or deliver out or from.

Liberare, Solvere
Eripere, Eruere
Diſſolvere, Exſolvere
Extrahere, Eximere
Expedire, Educere
Abſolvere, redimere, vide **to cut off.**

you have Rid me from all fear, vide **put me out of fear.**

Righteous, vide **Juſt.**

Rigorous vide **cruell and rough.**

to Riſe from death to life.

to revive or be alive again.

Reviviſcere mundi ſupremo tempore
Corpus reſumere
In vitam redire
Vitam rurſus induere
Revivere, Reſurgere
Emergere tumulo
Ultima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui reſurgent, animæque in corporis ſui regredientur domicilium
A nigro remeare Orco

it Riſeth from thence, vide **it commeth, &c.**

a Rive, Rivage, or bank of the ſea or river.

Alveus, Ripa, ὄχθη
Crepido, media product. frequens in ſacris
Acta, Ægialus
Littus, maris propriè, tametſi pro ripa ſubinde ponatur
Ora maritima, Græcis ἀκτή dicitur, qua dictione Latini quoque uſi ſunt

Rivers, Conduits.

Rivi, amnes
Amnis in mare prorupit
Flumen medio caput extulit alveo
Fluvii, Flumina
Fluenta, Fontes
Torrentes, Stagna
Lacus, Scatebræ
Scaturigines, Alvei
Aquæductus, Putei
Ortus & venæ aquarum
Aquæ ſtagnantes
Fontaneæ ſcaturigines, & Fontanea defluvia, Solin.

to Rob, to Spoil.

Prædari
Prædam facere
Peculatum facere
Rapere
Facere ruinas, apud Caſ.
Spoliare, Deprædare, & Deprædari
Latrocinari
In alicujus bona venire
Prædam agere, facere, carpere, ferre
Bonis ſpoliare vel deſtituere
Exuere, apud hiſtoriographos
Spolia detrahere, Expoliare
Facere manubias, Cic.
Deſpoliare, Privare
Nudare, Denudare
¶ Piraticam facere, exercere
Mare infeſtare, **to Rove on the Sea.**

a Robber, or a Rover.

Prædo, Prædator, Raptor
Rapinator, Auri argentique rapones apud Pomp.
Avidæ inſtructus rapinæ
Deprædator, Spoliator
Pirata, proprie, **a Sea-rover.**
Archipirata, princeps piratarum, vide **Murtherer.**

a Robbing, or Robbery.

Graſſatio, Graſſatura
Rapina, Latrocinatio
Latrocinium, Prædatio
Deprædatio
¶ Spolia, Manubiæ
Præda, λάφυρον, **the booties or prizes that are Robbed or taken away.**

a Robbing place.

La-

Latronum receptacula, latebræ
Raptorum, latronum aſylum infamia, Latibula, Arces ſicariorum
Spoliarium

Rock in the Sea, vide **Dangers.**

to take Root.

Radicare, Radificare
Radices agere, ponere, perducere.
Ῥιζοβολεῖν
Figere, capere radicem
Coaleſcere, Latè germinare
¶ Creſcere, Subire dicuntur herbæ
Provenire largiùs juſto

to grow Rankly, vide **to Burgen.**

an arch Roof, vide **Vant.**

a Rope, Cord, or Halter.

Reſtis, σχοῖνος, σχοινίον
Funis, Funiculus, Reſticula
Chorda per aſpirationem, cujus frequens mentio in Pſalmorum libro, Græca dictio eſt, Fidem ſignificans, χορδὴ hinc ψαλτήριον δεκάχορδον
Pſalterium decem chordarum, decem fidium
Fidulæ, plurali, **Packcords**
Fidis, **a ſtring of an Inſtrument**

a Roper, or a Rope-maker.

¶ Reſtio, & reſtiarius
Funarius
Schœnoplocos, σχοινοπλόκος

to Roſt. to Fry.

Aſſare, ὀπτᾶν, Torrere
Frigere ſeu frixere, tertiæ conjugationis, φρύγειν

Rotten, vide **Weak.**

to be Rotten, Worm eaten.

Trahere Cariem, Cariem inducere
In cariem tranſire, verti
Pati cariem, apud Auſ.
Carie corrumpi vitiari, infeſtari
Sentire cariem

Rough, Rigorous, Grim, or Auſtere.

Auſterus, Rigidus
Severus, Aſper
Sævus, intolerabilis, Acerbus
Moroſus, Iracundus

Rough, or Rugged with haires,

Hirtus, Hirſutus
Piloſus, Sentus
Hiſpidus, Villoſus
Oſſeratus, Setoſus
Hirco, aſpero corpore
¶ Prolixam barbam vel multam ſylvam geſtans, habens, denſa pilorum obſitus ſylva, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente
Multibarbus, apud Apul.
Spinis obitus & pilis **to have a great long beard**
Et, pilare, pilos emittere
Tunc primum pilabant genæ

Round.

Rotundum, Sphæricum
Orbiculare, Circulare
Cyclicum, Teres, **round in length**
Haſtam dic teretem, pomum dic eſſe rotundum.
Orbitum apud Var.
Cauda in vertiginem torta, tortuoſa, ſinuoſa
Multiplici flexu in ſe recurrens, Solinus

Round about.

Circumcirca, undique
In circuitu, ἐν κύκλῳ
In univerſum.

to ſtand Round about.

Circumſtare, Circumſiſtere
Cingere corona

to turn Round.

In orbem torquere
Vertere, στρέφειν, torquere
Volvere, circumvolvere
Circumagitare, Rotare celeri gyro
Circumrotare, ἀλινδεῖν
In gyrum ducere, Circumflectere
Motum agere in ambitum
Celeri vertigine rapi

to Rout, vide **to ſnort**

to Row, vide **Live**

to Row with Oars.

Remigare, promulcare
Findere aquas, Scindere undas remigio
Remo propellere cymbam
Remos

Remos ducere, agere
Impellere, movere
Remis ſollicitare, currere, ire; uti, torquere, incumbere
Dare aliquot ad remos
Conſiſtunt tranſtris intentaque brachia remis
Totum dehiſcit remis convulſum ſtridentibus æquor
Intendere brachia remis
Certatim ferire mare
Hinc opus eſt remo, remige carpit iter
Verrere, Pulſare, Carpere, Dividere
Eruere, Pellere, Propellere freta remis
Æquora remo ſpumeſcunt, caneſcunt
Agmine remorum, prora petit maria, & pelago decurrit aperto

Rubbiſh of old houſes, ſheards of ſtones.

Rudera, cujus ſingulare rudus, ut vult Deſpaut. rudus
Σκυβαλα
Segmina & fragmina lapidum
Teſtulæ, Teſtæ
Κλάσματα φιάλη λίθων
Farrago, fracta teſtularum
Χόρτια, Laterculi
Fragmenta teſtacea
Teſtulæ lapideæ, teſtæ confractæ
Congeries rudecum, fragminum
Lapidum, Materies ruinarum
Fragmenta vetuſtatorum ſaxorum
Patria ſaxa, Rubbiſh

a Ruck, a Heap.

Congeries, Cumulus
Acervus, Agger
Moles, Globus
Strues, Strages

Rude, Ignorant, Ruſtical, Clowniſh.

Agreſtis, Rudis
Petro, Craſſo ſub aëre natus
Incultus, Inurbanus
Hebes, ὄνος
Obtuſus, Stupidus
Bliteus, Groſſus
Barbarus, Scythicus
Δαυλὸς Bœoticus
Inexercitus, Inexercitatus
Inſcitus, Ineptus
Craſſus, Rudis ad dicendum
Ruſticus, Ruſticanus
Immoratus, Iners
Indoctus, vide **a dull head**

Ruine, vide Deſtruction

to Rule, to command, vide to be Lord and to governe.

to bear Rule

Cum imperio eſſe, maxima imperia gerere, ſuſtinere, adminiſtrare, ſummis rebus præeſſe
Summa mihi commiſſa ſunt imperia, credita, mandata, tradita
Curam geſſi rerum maximarum
Ampliſſimo imperio non ſemel ſum uſus, magno ſæpe cum imperio fui, vide **Office.**

Rulers of the Common-wealth, v. Magiſtrate

a Rule, vide a Line

Rumour, vide Fame.

to Spread Rumors abroad.

Rumores in vulgus diſſeminare
Sermones ſerere, Διαδιδόναι λόγους
Famam ſeminare, diſſeminare
Spargere, differre, rumpere famam
Diſſipare apud Cic. pro diſpergere, diffundere rumorem, vel famam, διαφημίζειν
Famam ferre, pro ſpargere, Plaut.
Famigerare, **to publiſh abroad**
Dictitare frequenti & crebro ſermone diſſipare, & divulgare
¶ Et diſſeminari, diſſipari latius, diſpergi, emanare ſerpere, percrebeſcere
Famam ſubire
¶ Famam vel honorem depeculari, honore privare, **to take away ones honeſty.**
Famam atterere, **to hurt**

It is a common Rumor, or talk; it is commonly ſaid, it is a common proverb, or a common ſaying, it is in every mans mouth.

Rumore percrebuit, ſparſum eſt, vulgatum eſt
Fama increbuit, divulgata eſt, nata eſt, emanavit, percrebuit
Ad nos delatum eſt
Fama eſt, λόγος ἔχει, Fabula vulgi eſt, ſerpit hic rumor
Rumore diſſeminatur, ſpargitur

F

Fama perfertur, percrebeſcit
Ἡ φημὴ διαφοιτᾷ
In ore verſatur omnibus
Hominum per ora adagium obambulat Cic. non modo Romæ, ſed apud exteras nationes omnium ſermone percrebuit
Volitat, verſatur in ore omnium & ſermone
In ore vulgi verſatur
In ore fere omnium eſt hominum
Triſtiſſimus rumor huc allatus
Exit in fabulam; eſt tritum vulgi ſermone proverbium
Abiit in Proverbium
Fama manavit, ſurrexit, venit, pervenit, percrebuit, perlata eſt ad nos
Rumor vagatur ac fabula
Lippis ac tonſoribus notum
Per ora volitat populo compluribus
Et terram rumor tranſilit & maria
In omnibus paſſim tonſtrinis & piſtrinis hodie celebratum
Vulgo dictitant, Jactatur
Dimanavit fama
Ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ, apud Mat.
Omnibus, omni populo in ore eſt
Afferebantur rumores ad eum crebri, Cæſar.
Et multiplex fama eſt, quod variè narratur, unde varii jactantur rumores

to run or paſſe away ſwiftly.

Currere, Curriculo ire
Gellius, Concitato curſu ferri, Rapi, Tolli
Rapido contendere curſu
Largos circumflectere curſus
Pedum curſu valere
Curſus conficere, Inire curſus

to run away, vide to fly away.

a bullruſh.

Juncus, ὀξὺς σχοῖνος
Scirpus, βίβλος
Mariſcus, Cyperos

a Runagate, vide Vagabond.

to Ruſt, to wax Ruſty.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere, ἰοῦμαι
Æruginem contrahere
Situm ac rubiginem obducere
Squalere, Virg.
Rubigine inficio
Rubigo ferrum dicitur interficere, corripere, apud Soli. Aul. Gel.
Ferrum ſi non exerceas rubigo interficit
Obduci ſitu pulvereo, apud Eraſ.

Ruſtical, vide Rude.

S

a Satchel.

Mantica, Culeolus
Sacciperium

to Sacrifice, or to offer a Sacrifice

Sacrificare, Immolare
Libare, Litare
Offerre, Plare
Mactare, & dicare hoſtiam
Sacra facere, peragere, parare colere, celebrare, frequentare
Dare thura, Deos fumantibus aris placare
Cedere hoſtiam
Devovere aris, Dona imponere, vide **Offer**

a Sacrifice, or thing to be Sacrificed.

Sacrificium, Immolatio
Libamen, Litamen
Oblatio, Holocauſtum
Hoſtia, Victima
Piacula ſacra, Res divina
Cultura divina
Cultus divinus
Honor divinus

Sad or Sorrowfull.

Mœrens, Dolens
Triſtis, admodum triſtis
Anxius, σκυθρωπός
Dolorum abyſſo abſorptus

to be Sad, or Sorrowfull

Mœreri, cum dipthongo œ
Ἀλγεῖσθαι, Diſcruciari
Mœrore affici τῇ λύπῃ ἀλίσκεσθαι
Anxium eſſe, Triſtari
Jacere in Lachrymis
Luctus acerbitate frangi
Λυπεῖσθαι, Dolere
Indolere, κατηφεῖν
Ab animo ægrum eſſe
Vehementer, impatienter dolere
Suſpirare, Angi
Dolere ex animo,
Ringi animo, ἀδημονεῖν
Mœrore conſumi, abſumi, abſorberi,
Angi animo
Fluctuare, metaphoricè
Eſſe dolore, & eſſe in dolore

dolore utrumque apud Cic.
Lugere, in luctu eſſe
In lamentis, mœrore, luctuque jacere
Petere ſuſpirium altè
Suſpiria ducere ab imo pectore, Ovid.
Tangi animi dolore
Obſtinatè lugere, Ovid.
Cruce aliqua premi, afflictari
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, ſuſcipere, haurire, ſuſtinere
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabeſcere
Tegere, premere animi dolorem, Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare
Et Virgilius, premit altum corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœſtitudine, animi angore confici
Præ dolore pœne exanimari, ac deficere
Dolet animus, dolet cor, Plaut.
Ego illud ſcio quam doluerit cordi meo. Vide, **to mourn**

to make Sad, or Heavy.

¶ Contriſtare, perturbare, triſtem reddere, dolorem afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere
¶ Ægritudo, mœror, moleſtia, dicuntur exedere animum
Ægritudo lacerat, exeſt animam planèque conficit

Sadneſs, Heavineſs, Penſiveneſs.

Mœror, Mœſtitia
Ἄλγος, Dolor
Luctus, Triſtitia
Afflictio, Lachrimæ
Mœſtitudo, anguſtia
Tribulatio, Animi moleſtia
Crux, fluctus, & tempeſtas, Metaph.
Cruces, Aculeus
Preſſura, Stimulus
Pœna, doleſcentia
Dolor cordis, Ægritudo
Cura animum diſcrucians
Angor, anxietas
Et gladius pro ſuprema afflictione
Per enſes atque ignes

in good Sadneſs, vide **Earneſt.**

Safe or ſound.

Soſpes, Incolumis, Sanus
Salvus, Integer, Tutus
Valens, Securus, vide **out of danger**

in Safety, vide **out of danger.**

as men ſay, as they ſay, or as it is reported, as the common talk or report goeth

Ut fertur, ut ferunt
Ut fama eſt, Ut dicitur
Ut perhibent, Ut aiunt
Ut antiquum ait dictum
Ut vulgo dici conſuevit,
Ut vulgo dicitur
Ut rumor vulgo ſpargitur
Juxta vulgo tritum ſermonem
Ut dici ſolet, ὡς λόγος
Ut veteri dicitur proverbio
Ut publicus iſque conſtans ferebatur rumor
Ut eſt in proverbio
Ut in vetere verbo eſt, apud
As an old ſaying
ὥσπερ ἡ παροιμία
λόγος ἐστὶ παλαιός, ut dicimus Prov.
ὡς λέγεται, ὥσπερ λέγουσι
ὡς φησὶ ὁ λόγος.

He ſaith one thing, and thinketh another.

Aliud vultus præ ſe fert, aliud ſentit; vultus ſimulatione ſuſtinetur; aliud vultu ſignificatur, aliud animo latet
Non congruit animus cum vultu
Animi ſenſum vultus occultat, celat, tegit

to ſail in a Ship or Boat

Navigare, ναυτίλλειν
Navigio ſulcare æquora profunda
Vela ventis dare, Virg. 7.
Levi pandere vela Noto, Claud.
Luſtrare æquora
Currere æquora, ſalum
Committere ſe mari, aquis, pelago ratem dubiis flatibus
Credere ſe æquori, undis, Neptuno,
Solvere abſolutè, & ſolvere oram
Quintilianus
Tentare remum in unda
Ducere in altum
Solicitare aquas remis, apud Claudianum
Incumbere pelago, ire rate, vento

vento, flatu per aquas
Sulcare fluctus, velificare
Committere ſe ventis, cœlo irato, pelago
Claſſem velis aptare
Facere velaturam, aut naviculariam, Vecturis vivere, **to live by Sayling.**
Volare linteo, tranſvolitare nullo remige
Ferire mare, & æquora verrere
Cerula verrentes abiegnis æquora palmis
Velorum pandere alas
Liquidas Neptunare per undas
Ventoſum proſcindere æquor
Vada ſalſa circa decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum
Remige carpere aquas
Conſcendere naves & conſcendere abſolute, **to take ſhip.**
Plenis & intentis velis ferri, **to Sail with a full Sail and wind.**
Ferri adverſo flumine, Virg.
Adverſo amne, adverſa aqua vehi, advehi, **againſt the ſtream.**
Vela dabant & ſpuma ſalis ære ruebant
Adnixi torquent ſpumas & cærula verrunt

to Sail proſperouſly with wind and weather.

Navigare proſpera navigandi facultate
Diſcedere, Solvere, Proficiſci, facere vela tempeſtate opportuna, idonea, apta, minimè adverſa, ſecunda

to take a Sap, vide **to Taſte.**

to Sail with wind and weather.

a common Saying, vide **common rumour.**

to make a Saint.

Referre in numerum divorum
Divorum inferre albo
Apotheoſi donare
Ἀποθεοῦν
Canonizare
Divificare
Sanctorum catalogo adſcribere
Inter divos referre
Superis annumerare
In beatorum numerum referre
Inſcribere in catalogum Sanctorum
Reponere homines in martyres, morte deletos inter divos, in deorum numero
Syderibus, diviſque adſcribere, Cicero.
Homines jam morte deletos, reponere in deos
Inter cœlicolas connumerare, Cic.
Tyrannoctonis, i.e. vindicibus & oppreſſoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuuntur

a Saint or holy man.

Divus, Sanctus, Divina ſtirps
Chara dei ſoboles, Satus ſanguine Divûm

to put to port-ſale.

¶ Auctionem bonorum facere
πωλεῖν, [illegible]
Auctionari
Auctioni inferre
Haſtæ ſubjicere, ſubmittere
Sub haſta vendere
λαφυροπωλεῖν

to Salute, vide **to Greet.**

a Sanctuary, vide **refuge.**

Sand.

Arena, Saburra, Sabulum

Sand-blind, vide **to ſee but a little.**

to Satisfie, vide **to Fill, content, and pay.**

Satan, vide **Devil.**

Sawce for meat.

Condimentum
Καρυκεία, ὀψάρτυμα
Conditura, καρύκευμα
Omphacion **verdjuce.**
Juſcum, Juſculum
Jus nigrum, apud Cic.
Jus piperatum, Liquamen
Embamma, Intinctus
Garus, γάρον

Sawcy, vide **Wanton.**

to Savour, vide **to ſmell.**

an ill Savour, vide **ſtink.**

a Safe conduct, vide **paſport.**

to

to ſave my life, I loſt my horſe.

Amiſſo equo quaſi, ut vitæ conſulerem, ut ei adeſſem præſenti periculo, ut periculum vitarem minimè dubium, ad hoſtes equum miſi, immiſi, admiſi, incitavi, laxatis habenis hoſtem verſus impuli

a Sawſege; vide **Pudding.**

a Scab, or Scabbedneſſe.

Scabies, Pſora
Ψώρα, Serpigo
Aſperitas, Scabredo
Scabritia, Scabrities
Impetigo, Luchen
Λειχὴν, Portigo
Fœdatio cutis
Exulceratio pruriens
Mentagra, mentum occupans ſcabies
Herpeta
Sicca ſcabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis ſacer creditur, **wild-fire**, ſolet faciem, & loca vicina, occupare
Morphea ulceroſus

a Scaffold, a ſtage.

Theatrum
Spectaculum
Scena, σκηνὴ
Amphitheatrum, & proſcenium, ſeu orcheſtra, locus ante & circa theatrum, vel in medio theatro, ubi actores & hiſtriones ſua proferunt, ubi & Mimi, ac cæteri ludii varios ludos ac geſticulationes edere ſolent
¶ Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam
Διδάσκειν τὴν κωμῳδίαν
Edere ſpectacula, **to play a play.**
Δραματουργεῖν
Exhibere Eunuchum, Trinummum
Joculares ludos in ſcenis depromere
Ludos facere, Plaut. Vide **ſtage-players.**

Scantneſs, or Penury.

Penuria, Egeſtas
Inopia, Raritas
Caritas, Indigentia
Defectus, Carentia
Sterilitas

to let a Scape, vide **Fart.**

Scarcity of victuals, vide **Dearth.**

to Scarify, vide **to Box.**

to ſcatter, to caſt abroad, or aſunder.

Jactare, Diffundere
Disjicere, Spargere
Diſſipare, σκεδάζειν
Diſpergere, Turbare
Diſturbare, Differre
Diducere, Diſtrahere

a ſchool, or a place of exerciſe and learning.

Schola, σχολὴ
Studium triviale
Studium privatum
Σχολεῖον
Ludus literarius, ſcholaſticus
Palladius ludus
Diatriba
Παιδοτριβεῖον,
Et metaphoricè hujuſmodi ſchola vocatur, phrontiſterium
Φροντιστήριον, Piſtrinum, Curarum ergaſtulum
¶ Carnificina minis verberibúſque horriſona
Vide de ſimilibus plura in dictione, **Univerſity.**

to put forth to School, vide **to learn without book.**

a Schoolmaſter.

Præceptor, Inſtitutor puerorum
Παιδοτρίβης, Literator
Magiſter, Ludimagiſter
Rudis pueritiæ formator, doctus, integer
Didaſcalus
Ludimagiſter literarii
Inſtitutor, Præceptor literarius
Orbilius plagoſus, nodoſo verbere torvus, **a hard Maſter.**
Hypodidaſcalus, ſubdoctor, **an under-ſchoolmaſter, or Uſher.**
¶ Trivialis magiſter, à triviis
Indoctus magiſter
Grammatiſta, vel ſtes literator, **a Grammarian School-maſter, a three halfpenny teacher, a ſmatterer in Grammar.**
Diobolares habens auditores
Magiſtellus
Magiſterculus; quæ poſtrema, in indoctos ironicè torqueri poſſunt
Pædotriba,
Pædotribes; παιδοτρίβης

the cheif School-maſter, the principal head of a Colledge.

Gymnaſiarches ſeu Gymnaſiarcha
Gymnaſtica dignitate præfulgens
Moderator cœtus ſcholaſtici, gymnaſii, ludi
Archididaſcalus
Ἀρχιδιδάσκαλος
Præfectus ordinis ſcholaſtici, quem σχολαστήρα vulgus nominat, vel Scholarcham
Præfecturam agens gymnaſticam
Moderator Academiæ, **the Chancellor of the Univerſity, or in his abſence the Vice-chancellor.**
Rector Academiæ, quem clavarii (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clavis argenteis

to go to School.

Frequentare, viſitare ludum literarium
Ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν σχολὴν
Sub præceptore literarum ſtipendia facere, Subire ferulam
Ferulæ manum ſubdere, ſubducere
Sub ferulu militare
In ludo literario verſari
Nomen in literariam militiam dare

Scholars, vide **Young ſcholars.**

to Slander, to defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare, Criminari
Velleare, Metaph.
In vitio ponere
Rodere al cujus famam
Verborum contumeliis oppugnare virum inſeſto ore
Derogare, Detrahere, lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere
Infligere turpitudinem ſempiternam alicui, apud eundem
Laudem alicujus proterere criminibus, Carpere
Oblatrare, Obtrudere
Obgannire, Obtrectare
Debacchari, Deſtomachari uſque ad ravim
Inferre crimen, infamiam
Incurrere in alterius famam, vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam
Offundere dedecus, ſcelus aliquod
Carbone notare
Abominandis probris afficere
Inurere notam turpitudinis, **to put to ſhame.**
Contumeliam facere in aliquem
Infamare, Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare
Perfundere ignominia, ſchommatibus
Contumeliis operire, lacerare, concidere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad ſatietatem ingerere
Contumelia inſequi
Dehoneſtare, Inhonorare
Improbare, Reprehendere
Sugillare, Traducere
Inſimulare, Notare
Damnare, Culpare, Detrectare
Diffamare, Obloqui, Maledicere
Mordicare
Irrogare & infligere ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis eſt, ἀτιμίαις περιβάλλειν
¶ Infamia flagrare, eſt ſumma infamia laborare
Vituperari
Diffamari, Laborare fama
Improbari, malè audire, **to have an evil name or report.**

Sclaundred wrongfully.

Doleo te immerentem tam vitio jactatum, exagitatum, vexatum, malè acceptum
Angor animo, quod ignominiam tuleris nulla tua culpa
Quod ignominia tibi ſit allata immerenti, quod ignominioſè ſis tractatus, quod ignominia ſis affectus nullo tuo merito

a Sclanderer, a back-biter, a detractor, an ill reporter.

Detractor, Delator, Detrectator
Sibilator, Suſurro, Suſurrator
Hominum famam imminuens
Derogator, λοιδορητήρ
Famicida, Sycophanta
Inſectator, Vituperator
Maledicus, Mordax
Dentatus, Naſutus
Naſutulus, Obtrectator
Vitigilator, vel Vitilitigator
Cavillator, Sugillator
Criminator, Oſtrigillator
Archilochium terens
Archilochus, Vitupero, oni,

Morbo

Morbo maledicentiæ bis cæcus, apud Eraſ. Fœnum habens in cornu
Venenum aſpidum ſub labiis habens
Zoilus, quicunque doctis viris detrahit

Slandering or Backbiting.

Detractio, Derogatio
Obtrectatio, Maledicentia
Oblocutio, καταλαλία
Detractatio Diffamatio
Traductio, Obloquium, Maledictum
Succus loliginis proverbiali ſchemate, apud Horat. Morſus clandeſtinus, clancularius, virulentus
Sermo Bionæus, Mordacitas
Canina facundia
Archilochia dicta
Clancularia ſuſurratio
Morſus, Sycophantia
Suſurrum & ium, & us
Ater rictus, apud Poëtas, pro obtrectatione, Siniſter rumor
Vituperationibus, lingua core livoris acuminata,
Morſus aſpidis
Δῆγμα ἀσπίδος

to Scoffe, vide to Mock

to Scourge, to whip, to beat with whips.

Flagellare. ἱμάσσειν
Verberare. ἐλᾶν
Duris cædere ceſtibus
Flagris cædere, Lancinare
Flagris, nervis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris diſcerpere
Loris & reſtibus incidere
Excoriare, Excarnificare
Laniare, Dilaniare
Terga percutienda dare
Virgis, loris conſcindere miſeros
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere ſub duro triſtia fatigare terga, Crudeli verbere lacerare terga
Conficere aliquem affatim, pro, miſerè flagellare
Acribus flagris cædere
Flagris noxias expiare
Lacerare flagris
Conficere verberibus
Scuticis & vimine diſcerpere
Dare aliquem totum in ruborem, id eſt, ita verberare ut undequaque rubeat, Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere
Diverberare cutem, Inſcribere tergum, corpus virgis ἐγχαράσσειν
¶ Variare virgis, Vide to beat.

Scourged, vide Whipped.

to Scowle, vide to look ſowrely.

to Scrape.

Radere, Corradere, Eradere
Oblitterare, to ſcrape out.

to Scratch, to claw.

Scabere, Fricare
Unguibus pruriginem ſedare
Scalpere, κνάω, κνήθω
Arare, Exarare cutem unguibus
Unguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere
Explicitis unguibus cutem fodere
Involare in oculos, in faciem
Pe fricare, Cic.
Tu in hoc ulcere tanquam unguis exiſteres

a Scrivener, vide writer.

the Sea.

Salum, Amphitrite, Thetis
Nereus, Doris
Gurges immenſus
Circumfluus humor
Neptuni unda, Mare
Pelagus, πέλαγος
Fretum, Æquor
Neptunus, Pontus
Oceanus, à celeritate
Ὠκεανός
Rex undarum belluoſus, reciprocus, reſluus, undoſus
Sal pro mari, Virg.
Altum ſubſtantivum pro mari ponitur, à Virg.
In altum vela dabant læti
Profundum, apud Ovid. pro mari
Gurges indomitum, Vaſtum,
Cœrulæ aquæ
Reliqua inquirantur inter Synonyma Poëtica
Neptunus

the Sea is appeaſed mitigated, aſſwaged.

Mare placatur, Æquora tuta ſilent
Mulcere fluctus
Tollere ventos, ſtat mare
Omne ſilet æquor ſtratum
Motos componere fluctus
Cunctus pelagi cecidit fragor
Alta quieſcunt æquora Nerei

Placida

Placida premit æquora Pontus
Ventos temperare, ſedare, placare
Siſtere mare
Sternere æquor
Mare componere, æquora, undas frangere
Fluctus compeſcere
Venti ſubſiſtunt, ſileſcunt
Cadit Eurus
Remittit unda ſævitiam
Freta miteſcunt
Mare ſternitur
Maris ira frangitur, unda ponit minas

the Seas moved troubled, boyſtrous

Mare concitatur
Maria alta tumeſcunt obicibus ruptis
Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus
Ponto ſonat unda refuſo
Oceanus terram, quà patet, ambit aqua
Æquoreaſque ſuo ſydere turbat aquas
Ferrea marmora Ponti
Indignatur magnis ſtridoribus æquor
Clauſo fit gurgite murmur
Semifero ſub pectore murmurat unda
Spumant vada marmore verſo
Freta agitata tumeſcunt
Surgit mare
Mare turbidum
Maris ira, ſævitia, tempeſtas
Freta indignantia, mota
Tumeſcentes aquæ
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata
Freta movere, concutere, miſcere, exaſperare aquas
Mare albet ſpumis, Tumeſcit ventis
Venti vexant
Jactantur æquora ventis

the Sea-coaſt liketh me beſt.

In maritimis facillimè ſum
Jucundè verſor in maritimis
Maritima loca cum voluptate frequento
Maritima regione libenter utor, in ora maritima verſari jucundū eſt, maritima ſedes me capit, oblectat, tenet
Paſcor maritimæ regionis aſpectu
Meis oculis regione maritima nihil eſt jucundius
Miram haurio jucunditatem maritimæ regionis aſpectu

to Seal Letters.

Literas claudere, Signare
Conſignare, obſignare epiſtolam
Sigillo munire, inſignire
Σφραγίζειν
Sigilli impreſſione occludere
Signum, ſigillum imprimere annulo
Sigillare, ἐπισφραγίζειν

to Search out, vide Inquire, and Indagate.

a Searcloth, or a Plaſter made of oyls, gums, waxe, and roſen.

Ceratum, ſive ut aliis placet Cerotum κηρωτόν quod vulneribus & membris conſolidandis adhibetur

in Seaſon or good time.

In tempore, ipſo tempore
Tempeſtivè, Maturè
Opportunè, Per tempus
Auſpicato, Fauſto ſydere
Secundis avibus

a Seat, vide Stool.

Secretly, vide Privily.

Clam, λάθρα cum genetivo
Secretò, Cautè
Abdite, Ex occulto
Ex inſidiis, occultatè, apud Cic.
Clanculum, Occultè, Latenter
Clandeſtinè, Abſconditè, furtim
¶ In occulto, Abſque arbitris
In angulo, ἐν γωνίᾳ
In privato
In penetralibus
¶ Suſpenſo gradu, Pedetentim
Pede preſſo, ἀψοφητί
Suſpenſis pedibus, Tacito pede
Ἡσύχῳ ποδί

great Secrets or myſteries.

Myſteria Myſtica
Quam maxime abſtruſa
Abdita, Recluſa
Clara, Abſcondita
Arctiſſimè latentia
Occultiſſima res
A noſtris remota conſpectibus
Operta, Obumbrata
Velata, Obvelata
Arcana, ſecluſa
Involuta, Obſcura

Tecta

Tecta, Obnubilata
A natura involuta, Recondita
Sacra, quæ prophanum vulgus ſcire non convenit
A prophanis oculis longiſſimè ſemota
A ſenſibus humanis remota
In terra reſoſſa, latentia

to reveal, to open Secrets.

Conſcium, Participem aliquem conſilii ſui facere
Arcanos alicui credere ſenſus
Effutire ſecreta
Dogma prodere, Enunciare commiſſa, renunciare
Futilis homo, huc atque illuc profluens

a Secretary.

Scribarum præfectus, Primus ac præcipuus à literis, ab epiſtolis.
Archigrammateus
Secretarius vulgò dicitur, quem Silentiarum Accurſius vocat, verum ornatius Latiniuſque à Secretis dixerimus ſeu Tabellionem quod tabulas hoc eſt teſtamenta & ſcripturas publicas conficiat, quod conventa, conventiones civitatis, & contractuum pacta quæ Græcis τὰ συμβόλαια, dicuntur ſcribat, unde & Gr. συμβολαιογράφος, ſeu potius συμβολαιόγραφος vocatur, & Tabellion ταβελλίων, civitatis ſcriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur; vocabantur enim olim notarii, qui in ſenatu notarent

a Sedition, debate, commotion or uproar in a City.

Bellum inteſtinum, Seditio
Bellum civile, Factio
Motus civilis
Διχοστασία
Diviſa ſeditione civitas, Aſcon.
Civium diſſentio, tumultus, factio
Arma civilia
Occultum, inteſtinum, domeſticum malum
Rabies, furor vulgi
Diſſidium, vel bellum domeſticum, quando ſcinditur incertum ſtudia in contraria, ſententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, diſſociatis civium animis inter ſe digladiantur, bellum agunt inteſtinum cives
Coorta eſt ſeditio, ſævitque animis ignobile vulgus
Διαπολιτεύεσθαι, vide commotion

to make a Sedition, vide Uproar.

Sedition is the plague of the commonwealth.

Multas reſpublicas civiles diſcordiæ perdiderunt, domeſticæ ſeditiones, inteſtina bella, controverſiæ inter cives, partium contentiones è civilibus diſcordiis, contentionibus, controverſiis, ſeditionibus, multarum rerum publicarum pernicies fluxit, manavit, orta eſt
Civium diſſentiones multas urbes opibus admodum florentes everterunt, ſolo æquarunt, diruerunt, exciderunt, afflixerunt, perdiderunt, ſuſtulerunt
Multis urbibus perniciem, exitium, peſtem, excidium, ruinam, interitum attulerunt, exitio fuerunt

to See, to look, to behold.

Cernere, Videre, ὁρᾶν
Oculis haurire, capere, accipere, percipere, βλέπειν
Obire oculis, Plin. Spectare
Aſpicere, Conſpicere
Inſpicere, Intueri
Speculari, Contemplari
Advertere, Animadvertere, vide to look about.

to See but a little, to be dim sighted, to be purblind or ſand-blind.

Cæcutire, Hallucinari
Caligare, Lippire
Cæcultare, apud Plautum
Falli judicio, vide ſquint.

to See and not see, to let ſlip, as though we knew nothing, to winke at the matter.

Connivere, συγκαμμύειν,
Diſſimulare viſum
Ad multa ſcelera connivere
Charadryona imitari
Data opera diſſimulare
Studio occludere oculos ne videant.
Aſtutè celare
Multa prudenter præterire
Egregia conniventia tranſire
Diſſimulanter agere, contueri
Oculis velatis, clauſis præterire
Connivere in hominum ſceleribus, Cicero
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Eraſmum
Per licentia indulgere, Bud.
Et apud Ulpianum, Conniventibus oculis, id eſt, per diſſimulationem, & apud Accur.
Ratione ſtricta, i. e. ratione non inſpecta

ye may See, vide perceive.

to come to See, vide to Viſit.

to Siege, to pitch his camp to a place.

Apud Patavium caſtra poſuit
Locavit, Conſtruit
Fecit, metatus eſt
Obſidione cinxit, obſedit corpus, ſuo ſepſit exercitu

to raiſe the Siege, vide camp, and raiſe.

to ſeek, to inquire.

Quærere, Inquirere, Conquirere
Exquirere, Perquirere
Explorare, Inveſtigare
Indagare, Rimari, Veſtigare
Scrutari, Pervenari

to Seek after glory or praiſe vide Ambitious.

to See k fame or renown by ill doings.

Gloria famulũ velut Epheſini templi incenſor conquirere, detractionis ſtudio, incurſu hoſtili, bello non prius indicto
Illuſtres accuſando viros, ſuo nomini famam quærere Hiero.
Flagitiis, facinoribus poſt cineres dilatare famam
Nomen memoria ſceleris extendere, voto adipiſcendæ famæ latioris, Soli.
Peſtilenti exemplo nomen poſteritati commendare
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari

to Seeth, vide to boile.

Seld, ſcarce, not often.

Rarus, Rara vel alba avis, nigroque ſimillima cygno
Phœnice rario }
Corvo rarior albo, Juven.

Seldome, not often

Raro, σπανίως
Perraro, Rariùs
Rarenter, Haud crebrò
Vix unquam, Inſolenter, Ci.
Rariſſime, σπανιώτατα

of himſelfe, vide willingly and without help.

to Sell.

Vendere, πωλεῖν, Devendere
Venundare, Diſtrahere, Metaph.
Actæ mutare, Dare pro vendere, Cic.
In caritate annonæ aſſe modium populo dedit
¶ Nundinari & nundinare

to Sell openly.

Mancipare & emancipare
Ἐκποιεῖν, Extra domum ſuam ponere

to offer or to put forth to Sel.

Vænum exponere
Inſcribere ædes, apud Terent.

to Send away, vide to put away.

to Sent, vide to ſmell

to give a Sentence or Judgement, vide to Judge.

to Separate, to ſever, or to part one from another.

Diſcernere
Diſcrimen tectum facere
Ponere diſcrimen, diſtinguere
Partire, Diſcriminari, to Divide

a ſeparation betwixt man and wife, vide divorce.

a Severing or parting.

Dirimere conjunctionem, diſcindere, diſſuere, disjungere, jus omne conjunctionis

junctionis tollere, delere, extinguere
Magno locorum intervallo disjuncti ſumus
In iis locis ſum, quo propter longinquitatem tardiſſimè omnia perferuntur

Separately, aſunder ſeveral.

Singulatim, Diviſim
Privatim, Seorſim
Separatim, Sejunctim

a Serce, vide a ſieve.

a Serpent or Snake.

Anguis maculoſus
Serpens ſinuoſus
Variæ ſerpentum ſpecies ſunt
Seps rabificus, Natrix
Hæmorrhois, Chelydrus
Cenchris, Scytale
Dipſas, Aſpis, Echidna
Cæcilia, Jaculus
Præſter, Coluber
Hydrus, Hydra, & Cherſydrus
Vipera, Seraſtes, &c.

to Serve.

Famulum agere δουλεύειν
Famulari, Servire, inſervire
Miniſtrare, ὑπηρετεῖν
Miniſterium exhibere, præbere
Famulatum, famulitium præſtare
Colere ſervitutem apud aliquem
Ancillare propriè de viris, qui præter dignitatem ſe alicujus ſervitio ſubjiciunt

a Servant, a bondman, or a ſerving man.

Miniſter, ὑπηρέτης
Servus δοῦλος
Puer, Famulus, A myſterio
A pedibus meis, apud Terent, ſubintelligitur ſervus, a Lackey
Pueros pro ſervis poſuit in Bucolicis Virgil
Quid domini facient, audent cum talia fures? plurumque enim fit ut furaces ſint
Dietarii ſimilliter
Dromo frequens in Commœdiis
Cliens, Aſſecla
Pediſſequus, Mancipium
Verna, Vernula
Scoparius à ſcopando, apud Ulpianum, Comes
Miniſteria pluraliter pro ipſis miniſtris, ſicut ſervitia pro ſervis apud Saluſtium
Columella, ſervus major in familia the chief ſervant of all the houſhold
Addictus & nexus apud Romanos & Juriſconſultos qui ob æs alienum creditoribus intemporariam ſervitutem addicebatur
Infimus famulorum ſervus
Domus mancipium, ſpongia

a Maid ſervant

Famula, Ancilla
Pediſſequa παιδίσκη
θεράπαινα, Abra, Verna
Mercenaria puella
Lotrix, aulularia, ancilla agraria, agreſtis, ruſtica, ruſticana

Service, vide Attendance.

Serviceable, or ready to pleaſe.

Dare ſe alicui. ἐθελοδουλεῖν
Obſequentem ſe præbere, inſervire, miniſtrare, commodare, prodeſſe, accomodare, obtemperare, adjuvare
Convertere ſe ad ſenſum vel ad nutum alicujus

to be Set aſide, behinde the doore, to be caſt aſide out of the way, as not remembred or regarded.

Paſcere tineas
Inter blattas tineaſque rixari apud Polit. in Miſc. ſentire tineas
Tineas pati, apud Auſo.
A tineis exedi, corrumpi, rodi
Objicere tineis blattiſque
Longa quaſi rubigine neglectum jacens
Senili carie corroſum
Literarum figuræ carie ac ſitu obliteratæ, tinearum ac blattarum injuriis ſemiroſæ

to Set leſſe by, vide to put back

to ſet naught by, vide Eſteemed.

nothing ſet by, vide of no account

a ſettled mind.

Animus quietus, ſtabilis, excelſus, altus, ſublimis, conſtans, præſtans, firmus, tranquillus, ...que, ad omnia parat...

tus, ab omni cura ac moleſtia vacuus

to ſet upon, to aſſail or encounter with.

Aggredi, Congredi
Concertare, Confligere
Adoriri, Inceſſere
Invadere, Inſilire
Inſultare, vide to aſſail.

to ſet on, vide to ſtirre up

Shackles, vide Fetters.

a Shadow.

Umbra, Montibus denſantur umbræ
Apta paſtoribus umbra
Umbra defendere rapidis à ſolibus uvas
Ingenti ramorum defenditur umbra
Molli ſuccedere ſæpius umbra
Miniſtra portantibus umbra

to Shake.

Vibrare, Quatere, Contorquere
Concutere, Criſpare

to Shame one, to make one aſhamed.

Pudefacere, Pudorem afferre
Pudorem incutere, Pudore afficere
Injicere pudorem, ruborem
Violare caſtitatis aliquem traducere
Confundere in hoc ſignificato prorſus barbarum eſt, denotat commiſcere, ſimul fundere
Pudefieri, to be aſhamed.

Suffundi rubore, ad lachrymas uſque, quod Græcis eſt ἐντρέπεσθαι, αἰδεῖσθαι
Probrum & pudorem contrahere, to get both ſhame and blame.

to be aſhamed, vide to bluſh.

without Shame, vide Impudent, ſhameleſſe.

Impudens, ad impudentiam propenſus, imprudens, immodeſtus, immoratus, expers modeſtiæ, verecundiæ, rationis; inconſideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore averſus, ad impudentiam pronus & propenſus

it is a great ſhame.

Datur, aſcribitur, imputatur probro, vitio, crimini
Vitio vertitur, Dare dedecori
Turpe eſt, Vitio confine eſt
Vitio venit, Boet. Non abeſt à vitio
Non probatur in vulgus
In crimen vocatur, apud Cic. pro vitio vertitur
Flagitium eſt, it is an ill deed.

Shamefaſtneſſe, bluſhing.

Rubor, Modeſtia
Verecundia, Pudor, Frons

Confuſionem vulgus vocat Αἰσχύνη, ἐρύθημα, vide Diſhoneſty.
Pudor ſubiit illum
Æſtuat ingens in corde pudor
Ponere, fovere pudorem, to put to ſhame.

Sheards of ſtones, vide rubbiſh.

to make Sharp, vide to whet.

a Sharpneſſe, or quickneſſe of wit.

Animi vivacitas
Acumen ingenii
Sagacitas, Perſpicacitas
Induſtria, Solertia
Induſtria, ἀγχίνοια
Acrimonia, ὀξύτης
Dexteritas in rebus agendis, in exſequendis negotiis
Urgens, inſtans, Chryſippeum acumen, vide Witty.

a Sheep.

Ovis, πρόβατον, bidens
Pecus, cudis, pro eodem, apud Quint.
Aries, a Ramme, Vervex
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ
Tonſæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores
Lanigerum pecus
Balantum grex,

a Shepheard, a keeper of cattle.

Opilio, Upilio, Ovium cuſtos
Paſtor, Armenti, Pecoris magiſter

Pecudum magiſter, Dux gregis
Formoſi pecoris cuſtos
Bajulus, Paſtor ovium
Porbatophylax, προβατοφύλαξ

a Sheep or a Fold.

Caula, Ovile
Ovium ſepta, αὐλὴ, Græcis

to Shew, to repreſent, to ſet before the eys.

Exhibere, Offerre
Proferre, προφέρειν
Præ ſe ferre, δεικνύειν
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, ὑποχειρίζειν
Præſentare, Repræſentare
Monſtrare, Demonſtrare
Oſtendere, Docere, Exprimere
Oculis ſubjicere, Exprimere
In tabula, ſeu in ſpeculo repræſentare
Ante oculos adducere
Dare, pro oſtendere, offerre, Ovid.
Da mihi te talem
Præſtare, in eadem ſignificatione
Artificii miraculum oſtentare

to Shew plainly, clearly

Arguere pro palam facere
Rem digito propemodum oſtendere, deſignare
Veluti in tabella oſtendere, palam facere
Compendiaria ratione demonſtrare
Compendiaria via exhibere
Craſſo exemplo oſtendere
Oſtentare ad Heb. 6. quod veriùs ad factum ſeu ja-

& nuntiam referunt, vide to Declare.

to Shew favour, vide favour.

I wil Shew my ſelfe thy very friend,

Probabo me tibi eſſe amiciſſimum, nullum erga te officium hominis amantiſſimi prætermittam; meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem benevolentiam te declarabo, patefaciam; quovis officiorum genere teſtificabor, teſtatam apud te relinquam, tibi probabo
Sic officiis & ſtudiis illuſtrabo, ut eam & tu, & omnes clariſſimè cernant, & ea tibi atque adeo cunctis hominibus clariſſimè pateant
Notior, & illuſtrior meus in te animus erit

Shew thy ſelf a good Citizen.

Bonus civis eſto, da operam, enitere ut bonum te civem præbeas, præſtes, ut boni civis partes tueare, exſequare, ſuſtineas, agas, ut boni civis officio ſatisfacias, ut ea præſtes, quæ bonum civem decent, quæ expectantur ab eo qui boni civis nomen aucupatur; cave ne boni civis officium prætermittas, ne quid à te fiat, committatur, bono cive minus dignum, bono civi indecorum

a Shield, vide Buckler.

to Shine, to be bright.

Micare, Scintillare
Ardere, Renitere
Emicare, Clarere
Nitere, Enitere
Lucere, Relucere
Fulgere, Effulgere
Ἐλλαμπρύνω, Confulgere
Fulgere, Splendere
Coruſcare, Radiare
Rutilare, Irradiare
Tremulum flamma ſpargit
Purpurea luce refulget

Shining, vide Clear.

Ships.

Naves, Claſſes
Navigia, Rates
Biremes, Triremes, trieres
Quadriremes, Proræ, Puppes
Carinæ, Dicrota
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, ſhips of war.
Corbitæ, naves onerariæ
Phaſelus, Puppis
Cercurus, med. prod.
Cercurus, apud Plaut.
Paro & myoparo, a Pyrate.
Cataſcopium, vel epiſcopia navis, a Pinnace
Carina, the keel of the ſhip.
Priſtis, metaph. a ſmall long ſhip.
Alveus, apud Propert. & Liv.
Navis Salamina, proverb. quæ prævelox eſt.
Lembus, a Boat.
Celox, idem, ſed brevior Celotis
Acatium, a Barge.
Navis actuaria, idem, ſtata
Trabs vaſta, apud Perſ. pro nave

Trab

Trabica, Navis Codicaria
Imperacta, a covered ſhip.
Navarchis, genere fœminino, & navis Prætoria, the Admiral of the Navy or Fleet

Ship-wrack.

Naufragium. In immenſo jactantur corpora ponto
Aguntur ventis tabulæ, feriuntur ab undis
Navis fævis acta madeſcit aquis
Disjectæ toto æquore claſſes
Triſtam ſine honore ratem agebat
Arma virum tabulæque & Troica gaza per undas, Natant

a Shipper, or ſhip-man, vide a Mariner.

a Shirt, or Smock.

Interula, Camiſia
Induſium, ἔνδυμα
Induſium, ut Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæreat
Tunica ima
Subucula à Vive pro camiſia virili ponitur
Subucula collari rugato, a ſhirt with ruffs. apud eundem in colloquiis
Induſium laneum, a Petticoat.

to Sigh, or to wail, to deſire fervently.

Gemere, Suſpirare, Gemiſcere
Ingentem gemitum dare ab imo pectore
Gemitu tectum omne replebat
Dare, trahere gemitum corde
Edere gemitum alto de corde
Spirat ab imo pectore
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria
Haurire, movere, verſare ſuſpiria
Luctus gemituſque ſonabant
Inque domo lachrymas angulus omnis habet

to Shoot, to hurl, to fling.

Jaculari
Torquere, contorquere haſtam, telum in latus, in alvum equi, in caput alicujus
Conficere jaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem dejicere
Trajicere murum aliquem telo, jaculo, haſta
Telum emittere, ejicere
Jaculo ſagittam torquere, moliri
Sagittare, verbum à ſolis Neotericis uſurpatum
Οἰστεύειν, jaculo petere
Jaculo figere, ferire

to Shoot cunningly, very well.

Bene, ſolerter, perite, dextrè jaculari
Εὐστοχεῖν, εὐστόχως βάλλειν
Jaculandi peritus
Sagittam vel jaculum collimare

a Shooe

Calceus, Hypodema
Calceamen, Calceamentum, ὑπόδημα
Calcearium & Calcearius, apud Plin pro calceo poſitum
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sculponea, ruſtica ſunt calceamenta

a Shooe-maker.

Calcearius, Calceolarius
Ὑποδηματοποιός, Sutor
Solearius, Veteramentarius

a Shooe-makers Laſt, vide a Form.

a wooden Shooe, vide a Patten.

a Shore, vide Pillar.

Short, brief.

Succinctus, Brevis
Compendiarius, Preſſus
Circumciſus, Laconicus
Compendioſus, Σύντομος

Shortly, briefly, with few words.

Brevibus, Paucis, Breviter
Λακωνικῶς, Laconicè
Contractè apud Eraſ.
Carptim, Succinctim
Συντόμως, Συλλήβδην
Succinctim, Collectim
Summatim, in ſummo.
Ἐπιτροχάδην & Ἐπιτροχάδιως

Shortly, within theſe few dayes.

In brevi temporis ſpatio
Brevi, Cave hic dicas breviter
Brevi tempore
Brevi temporis curriculo
Ex quo temporis curſu

Brevi

Brevi temporis intercapedine
Brevi admodum
Primo quoque tempore dixit Cic.& Bud. quamprimum
Αὐτίκα δὴ μάλα
Propediem protinus

ſhort-winded

Suſpirioſi, Anheli
Anhelatores, Aſthmatici
Ἀσθματικοί
Dyſpneici, Orthopneici

a ſhort comunication or talk.

Sermo brevis, ſuccinctus
Compendium, Micrologus
Micrologia, ſermonis brevitas
Laconiſmus, Λακωνισμός
Breviloquentia

to ſhorten, to make ſhort.

Breviare, Breve facere
Abbreviare, Coarctare
Contrahere in compendium
Rerum geſtarum ſummam texere
Conferre in pauca, Perſtringere
Latè ſcripta in arctum colligere

ſhowre, vide Rain.

Shrove-tueſday.

Bacchanalia, Liberalia
Bacchi orgia, feſta Dionyſia
Διονύσια, Feriæ Dionyſiacæ
Saturnalia, Dies Saturnalitii
Dionyſiaca feſtivitas

Geniales dies, voluptuarii.
Dies epularum, convivii, lætitiæ
Carniſprivium, Carnivalia
Feſtum penſardi, ut Lovanii vulgo dicunt

to ſhut up. vide to ſtop up.

to fall ſick, to get a ſicknesse or diſeaſe, to become weak, faint or diſeaſed.

Morbum contrahere
Contrahere valetudinem adverſam
Alere morbum
Dilabi, cadere in morbum
Inſolentia mutati aëris morbum trahere
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire
Nimio obſcœnitatis uſu vires corporis attenuare
Vires deficiunt aliquem vel alicui
Debilitari, ἀσθενεῖν
Langueſcere, Elangueſcere
Viribus deficere
Ægreſcere, Frangi
Ad languorem uſque debilitari
Imbecillis fio
Morbo corripi, affici
In morbum incidere
Corripi valetudine adverſa

to be ſick or ill at eaſe, to lie ſick in his bed.

Malè habere, Malè valere
Cubare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in ſacris literis frequentius
Ἀῤῥώστως ἔχειν, Laborare
Languere, Elanguere

Lecto defigi, Lecto decumbere
Graviter habere, affligi
Cum medicis rem habere
Incommodè habere
Νοσεῖν, ἀσθενεῖν, πονηρῶς ἔχειν, κακῶς ἔχειν
Affectis eſſe corporis viribus
Adverſa, haud proſpera, infœlici, mala, infauſta, parum ſecunda, parum proſpera, perquam, incommoda, haud ſane commoda eſſe valetudine
Differri doloribus, Terent. pro vexari, cruciari
Ægritudine corporis laborare

extreamly ſick.

Morbus, lues in omnia dicitur membra graſſari, illabi per oſſa in medullas, totò vagari, pervagari corpore, omnes carpere artus
Conflictari morbis variis & tenacibus Sueton. Graviter, multùm, valdè, malè habere
Graviter, acerbè, diſcruciari
Δεινῶς βασανιζόμενος, Mat. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem peſſimè
Conflictari valetudine iniqua, noviſſima, Plin. & Bud.
Morbi acerbitate, gravi corporis morbo teneri
Affici graviter
Ad deſperationem medicorum ægrotare, laborare, eſt medicorum ſententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adjudicari

to fall ſick again.

In

Incidere in morbum de integro, quod vulgo dicitur Recidivari, Cic.
Gravius ægrotant hi, qui cùm levari morbo videntur, de integro inciderunt
¶ Morbus aggraveſcere, ingraveſcere dicitur, to wax more ſick
¶ Dare ad langorem, to cauſe ſicknesse
Intenſa ſtudia caput dant ad languorem

Sicknesse, vide Weakneſs

a ſickle, a ſithe.

Falx meſſoria, fœnaria
Falcicula, Secula, Δρεπάνιον
Hama, apud Plin. ἅμη

to go or ſit ſide by ſide.

Claudere latus, ſive dextrum ſive ſiniſtrum frequens, Eraſ.
Tegere latus pro eodem, apud Horat.
Stipare alicui latus
Ire ex latere, Eſſe à latere
Adhærere lateri, aut dextro, aut lævo

of ſharp and quick ſight.

Perſpicax, Oculatus
Linceus, Perſpicacior Linceo
Acutùm videns, cernens, Horat.
Argus, proverb.
Lynceos habens oculos
Lynceum acumine vincens
Oculatior Aquilino oculo cernens
Serpentis oculus, proverb.
Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lynces vincere poſſit

to ſigh.

Suſpirare, Ducere ſuſpiria
Petere altè ſuſpirium
Imo de pectore, graviter gemitus agere. Dare gemitus, reddere
Magnum ſub imo corde premit gemitum

in the ſight of the eyes.

Tota mihi illa regio in cubiculo meo ſedenti erat in conſpectu, ante oculos erat, in oculis erat, ſeſe oculis verſabat, egregiè patebat, vide Openly.

a ſign or token.

Signum, Indicium
Argumentum, Portentum
Præſagium, Prognoſticatio
Oſtentum, Monſtrum
Augurium, auſpicium

to ſignify before any thing happeneth to ſhew what will follow before it come.

Præſagire, Portendere
Προμηνύω, ſignificare
Nunciare, Prædicere
Demonſtrare
Significare aliquo prodigio
Præponere, Speciem futuri præminiſtrare
Minari, Minitari
Spondere, Polliceri
Promittere ad planetas vel ſydera relata, vide Betoken

to command ſilence or peace, to ſtop ones mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, incidere. Ἐπιστομίζειν
Obdere, imponere ori frænum
Reddere Harpocratem, apud Catul.
Suffrænare, Supprimere
Obturare os, Ora premere
Os loquentis opprimere, Ovid.

I will keep ſilence.

Non faciam ut dicam, tantum relinquam, tantum præmittam, tantum tranſibo, tacebo, ſilebo, ſilentio involvam, percurram, prorſus hoc omittam, abſtinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, ſermonem hac de re nullum habebo, v. Peace

ſimply plainly.

Planius. Apertius
Simplicius, Aperte
Craſſe, intelligibiliter
Pingui, craſſa minerva, quod groſſo vel largo modo vulgus dicit, ὡς παχύτερον, pingui formula,
Craſſiore muſa, παχυτέρᾳ μούσῃ
Planius & crudius
Χαριέστερον ἢ ἀμαθέστερον

ſincere, vide Upright.

to ſing.

Canere ᾄδειν

Scruta

Strucа cantare avena
Canere carmen, cantionem
Cantare, Modulari
Edere ore ſono, modos
Pſallere, ψάλλειν
Ludere calamo
Diſcere carmina
Inflare calamos
Dulciſono complere æthera cantu
Mulcere blandis modulatibus aures
Aviculæ prætereа vernant, cantillant
Volucres cantu æthera mulcent

to Sing alwayes one ſong to be alwayes in one tale, to be ever harping upon one ſtring.

Eandem canere cantilenam
Cuculi carmen canere
Sæpius dicta repetere

Singular or Special.

Singularis, Præcipuus
Maximus, Summus
Eximius, Unicus
Primus, Potiſſimus

to Sin, to offend

Committere peccatum
Offendere Deum
Peccare, ἁμαρτάνειν
Labi in peccatum
Contrahere noxiam
Gravius aliquid admittere
Flagitium aliquod admittere, **to commit a wicked offence.**
In terra collabi facinora
In gravia incidere crimina
Contaminare ſe culpa, maleficio, humanis vitiis
Innocentiam in baptiſmo receptam facinoribus contaminare
Peccata peccatis accumulando juſtam Dei iram in ſe incitare
Iram Dei offenſionibus contrahere, in nos provocare
¶ Errare, Cadere
Delinquere **to do amiſſe**
Impingere, πταίειν de minutiis & levibus
Ex ſurreptione, & imprudenter committere
Mundi inquinamentis contaminari

to Sin again, to return to his former faults.

Relabi, recidere in præterita ſcelera
Redire ad vomitum inſtar canum
Retrahi, Reduci, revolvi in priſtina peccata
Inſtaurare offenſam
Pati recidivam
In eundem lapidem ſurſum impingere, pedem offendere
Περὶ αὐτὸν σκοντεῖν λίθον
Culpam eandem iterum atque iterum committere
Relabi in extirpata vitia
Iterare culpam, ſcelus, flagitium

Originall Sin.

Originalis macula
Parentalis labes
Peccatum originale
Primogenia noxa
Reatus naſcendo contractus ut loquitur D. Auguſt.
Contagio originalis noxæ

Sinople, vide **red colour.**

Sith, that, vide **becauſe that.**

a Sieve, or a ſearce.

Subcernicum, Subcerniculum
Cribrum farrinarium, excuſſorium pollinarium
Cribrum ſeraceum

the Sile, vide **heaven.**

under the Sky, vide **under the Firmament.**

to Skirmiſh, vide **to fight.**

Skillfull in warlike affairs.

N. Bellicæ artis peritiſſimus, in re bellica, in rei militaris ſcientia, in bellis gerendis callidiſſimus, calliditate vaferrimus, verſutiſſimus, aſtutiſſimus fuit, vafritia, calliditate, verſutia, aſtutia, aſtu, arte, anteivit, anteceſſit omnes
Præſtitit, antecelluit, ſuperior fuit omnibus
Parem habuit neminem
Nemo cum illo conferendus, comparandus, æquandus
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, ut ille, tenuit, obtinuit, calluit, novit, poſſedit, conſequutus eſt, vide **a Captain**

Slack or negligent in doing his office.

Frigere, Oſcitare, Ceſſare
Claudicare in officio, Deſidere
Dormitare, Dormire
Præterire officium
Oſcitanter agere partes ſuas
Remittere de diligentia
Induſtriam ponere
Indormire in re aliqua
Mandragoram bibere pro ceſſare in officio, doctis uſurpatur
Ponere omnem de aliquo ſollicitudinem
Reſupinari, Non ſolitum eſſe
Ordinem deſerere
Deſes, remiſſus, ſupinus ſum animo, neoſtrenuo, nec vigilanti arrectoque
Negligere, Non curare
Nulla vel parva cura tangi
Indormire cauſæ, Cicero: An faces admovendæ ſunt, quæ te excitent tantæ cauſæ indormientem?
Reſtare, ſocordem eſſe in via ſalutis
¶ Curare recidivam, vel reduviam, apud Cic. pro verſari in levioribus negotiis, neglectis gravioribus negotiis
Eſt autem carunculam quæ unguibus ſupernaſcitur circumcidere

ſlain or killed.

a ſlave, a bondman

Servilis, Subjugus homo
Ægyptius latriſer
Αἰγύπτιος πλινθοφόρος
Scoparius, Verna
Vernacula, Spongiæ domus
Lixa, **a ſcullion**
Calo, onis, **a ſlave or a ſouldier**

to ſlea, vide **to kill.**

a ſled, vide **a Dray.**

to ſleep, to repoſe.

Dormire, καθεύδειν
Dormiſcere, requieſcere
Dare ſe ſomno
Sopire, Soporare
Capere, vel carpere quietem placidam
Feſſa membra placido levare ſomno
Cubare, Incubare in lecto
Incubare thoro, Virg.
Somnum carpere vel soporem
Tacitæ concedere lumina nocti
Alterna requie laſſitudinem corporis reſtaurare
Fatigata membra quiete relevare, levare
Fronde ſub arborea quietem carpere
Agere quietem, pro dormire, apud Poëtam, quemadmodum accipere noctem
Corpora ſub ramis deponunt arboris altæ
Blanda quies furtim victis ſubrepſit ocellis
Sopitum eſſe, Somno detineri
Quiete corpuſculorum vires reficere, Acquieſcere
Ducere ſomnos, vel ſomnum, Virg.
Conquieſcere, Cubitare
Obdormire, Quieſcere
Somnum carpere
In ſcamna & ſcrinia reclinare capita & cervices
¶ Meridiari, μεσημβριάζειν
Dormire in meridie

to be faſt aſleep, or to be in a dead or ſound ſleep.

Dormire altum, altè, profundè
Altum ſtertere, apud Eraſmum
Gravi ſomno teneri
Arcto, arctiori, arctiſſimo quieſcere ſomno
Alto nimis detineri ſopore
Altiſſimo ſomno premi
Profundo ſomno conſopiri
Altam dormitationem dormire
Dormire arctè & graviter, Cic.
Ad lucem denique arctè & graviter dormire cœpiſſe
Et ſopor altus aliquem habere dicitur, Virg.
Alitum pecudúmque genus ſopor altus habebat
Endymionis ſomnum dormire
Lethæo rore ſoporatus

to ſleep ſoundly, without care or ſorrow.

Suaviter dormire, ſine cura
In dextram aurem, in utrumvis oculum conquieſcere
Suadent placidos mox humida ſomnos
In utramvis aurem dormire
Somno indulgere & ſtertere
Securitate indormiſcere
Cura nulla tangi
Cubare ſupine
Carpere, Captare, Ducere Petere, Inire, Trahere, ſomnos
Securos ſomnos carpere
Ocioſe, ſuaviter dormire dicitur curis omnibus ſolutus, ſollicitudine vacuus
Porrectis vel ſublatis dormire pedibus, ſecura & otioſa quiete

to ſleep out his wine to ſleep himſelfe ſober again.

Edormire

Edormire, edormiſcere, crapulam, vinum dormiendo excoquere
Somno profuſiore exhalare crapulam
Digerere vinum quo quis madet
Plautus, Obdormivi omnem crapulam dixit, id eſt, concoxi
Deſpumare Falernum, apud Perſ.

to make or to bring a Sleep.

Soporare, ſopire, & conſopire, ſignificant ſoporem inducere, incitare, ſolvere oculos in ſomnum
Spargere ſomnos, quod & medicamentis quibuſdam potionum ſit, & quarundam virtute herbarum
Caput levi tactu fricando ſomnulum elicere
Somnus labitur in artus
Quies ſurripit, ſopor ſubit
Somnus redit, alit, tenet, habet
Mulcet, movet, capit, occupat
Velat amictu, premit oculos

to ſtay from Sleep.

Sleepy Sluggiſh Dreaming, Drowſie.

Somniculoſus
Somni plenus
Gravibus oculis
Somnolentus, vulgo dicitur
¶ Et ſomnolentia, ſopor, languor

Sleep, or drowſineſſe, vide Slothfulneſſe.

to let or keep him from Sleep, to diſquiet or trouble one that is about to Sleep.

Somnos arcere, abducere, recipere
Expellere, Excutere, Fugare
Diſcutere, Adimere
Quietem turbare
Soporem clamore ſolvere, removere
Patefacere oculos ſomno
Sopori ſuccumbere, languore ſolvi
Vinci. Somnus fugit, diſcedit
Deſtituit, fluit, declinat
Impedire quietem
Nullam quietis partem, neque diurnæ, neque nocturnæ impertire
Infeſtare ſomnum alicujus & perturbare
Nullam dare quietem, requiem
Interpellare alicujus quietem
Obſtrepere dormiturienti
Æramentorum ſonitu quieti alicujus remoram facere

Slender, Thinne, Small.

Gracilis, Tenuis
Strigoſus, Subtilis
Exiguus, Exilis
Petilis, λεπτός, vide Lean

to make Slender or Thinne.

Attenuare, ſtringere, remos, Virg.
Tenuare, Extenuare

to Slide, or ſlip away, vide to go away.

to Slide down, vide to Fall down

a Slipper, vide Pantoffe.

Slow, Slothfull, Dull, Idle, Sluggiſh, Drowſie.

Ignavus, Supinus
Κατεβλακευμένος
Ignaviter, ſupine ſe habens
Fucus, Metaph.
Socors, Secors, piger
Reſes. Lapis homo
Iners, νωθρός
Ἐξίτηλος Metaph.
Delidioſus, Segnis
Deſes, Ceſſator
Secus, Tradiuſculus
Torpens, Frigidulus
Subfrigidus, Languidus
Oſcitans, Oſcitabundus
Manus conferens, Torpidus
Lentus, Negligens
Diſcinctus, Metaph. Gravis
Cunctator, Tepidus
Flaccidus, murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter agens, that hath no care
Arcadicum germen, great and ſlow
Pulmo primus veniſſet apud Plautum, famulum lentum objurgatum
Mulieris podex dicitur ignavus proverb. γυναικὸς πυγή, vide Negligence

Slothfulneſs, Idleneſs Sluggiſhneſs Drowſineſs.

Inertia, Ignavia, Deſidia
Torpor, Languor, Torpedo
Socordia, Veternum ſeu veternus
Pigritia, Oſcitantia
Otium, in malam partem, pro pigritia, νωθρότης
Lentitudo, Tarditudo
Somnolentia, Negligentia
Segnities, & Segnitia, Pigritas
Pigrities, Pigritudo, Tarditas
Acedia, Remiſſio, Pigredo
Remiſſitudo, incuria, vide Negligence.

Slothfully, Sluggiſhly, ſlowly, lingringly, or ſoftly.

Segniter, Cunctanter
Ignaviter, Oſcitanter
Lentè, languidè, gradatim
Tardè, βραδέως, Pigrè
Ductim, Pedatim, Tractim
¶ Pedetentim, Paulatim,
Compoſito gradu, σχέδην
Pedepreſſim, Sentim, Cunctanter
Languidè, Lento gradu
Teſtudineo greſſu, pigrè, lentè

to Slumber, to ſleep.

Dormire, Obdormiſcere
In ſoporem concidere, Dormitare
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare
¶ Solvere oculos, lumina in ſomnum, Solvi in ſomnum

to Smack, vide to taſte.

a Smatterer in learning, or noſe-wiſe.

Sciolus, Naſutulus
Dicaculus, Literatulus

to Smell, to Sent, or to ſavour by noſe.

Olere, Redolere, ὄζειν
Jacere odorem de corpore
Spirare, emittere odorem
Olfacere, Odorare, & ri
Divinum ſpirare odorem
Multo odore fumat aër.
Nare haurire odorem
Lactare odorem
Olfacere, Fragrare, Obolere

to Smell or ſent ſweetly.

Arabicè olere, ἀραβικῶς ὄζειν
Bene, jucundè, amœnè, Arabicis odoribus olere
Unguenta exotica olere

a Smell feaſt, vide gueſt.

a Sweet ſmelling ſalve.

Unguentum, Aroma
Odoramentum

to Smite vide to beat.

a Smock, vide a Shirt.

to make Smooth, vide to plain

a Snail.

Limax, Limaca, ex
Cochlea, Teſtudo
Domiporta, φερέοικος, apud Heſiodum, limacis epitheton

a Snare, vide a Trap.

Snevel, or the ſnot or filth in the noſe.

Muſcus, Myxa, μύξα
Multa pituita naſi, Catul.
Pituita craſſior, Phlegma
Cholera, Bilis, Cic.
Χολὴν ἄκρατον, noctu ejicit
Humor è naribus fluens
Excrementa, vel recrementa narium
Qui muculentis naribus, mento ſalivis uvido, Prud.

a Snipe, a ſuite, a woodcock.

Turdulus, Turdus, κίχλη
Ficedula, συκαλίς
Atricapilla, μελαγκόρυφος nonnullis Ficedula dicitur, aliis Gallinago

to Snort, to Rouſt.

Stertere, ῥέγχειν
Altum ſtertere, Ronchiſſare, apud Plaut. Ducere ronchos

to Snuff the candle, vide Weeck of the candle.

ſo ſo.

Utcunque, quomodocunque, ſic ſatis. Nonnihil, Aliquantulum

ſo be it, or let it be ſo.

Eſto, ἔστω, Pone eſſe

Pone

Pone eſſe victum cum, Terent.
Donemus, demus hoc
Hoc mihi detur
Fac ita hoc eſſe factum
Τῦτο γινέσθω
Fac ita eſſe, pro quo barbari
Cape ſeu pone caſum

Sober.

Zenone temperantior, moderatior
Zeno, Zenocrates, Curius
Minimis ultimiſque contentus
Abſtemius, Nephalium lignum
Parcus, Temperans
Frugalis, Moderatus
Sophron, σώφρων
Sobrius, μαλίας
Rarum quoddam veteris parſimoniæ exemplum, Siccus
Siccus apud Ciceronem. Utrum hæc vobis videntur conſilia ſiccorum an vinolentorum ſomnia?
Siccaneus, idem

to live Soberly.

In abſtinentia nimiſquam acerba vivere
Morbum abſtinentia frangere
In abſtinentia maximam vitam degere
Injicere fræna intemperantiæ
Tenuiter victitare
Salem lingere, ἅλα λείχειν
Thymbra victitare
Salem & caſeum edere
Vitam ducere doliarem
Frugi vivere

Sobriety, Modeſty.

Temperantia, σωφροσύνη
Abſtinentia, Frugalitas
Continentia, Modeſtia

Sodainly.

Subitò, Subitaneò
Repentè, Raptim, Improviſo
Inopinatè, vide Unthought of.

a Solemn ſight, or a boaſting ſhew.

Pompa, πομπή
Apparatus, Magnificentia
Oſtentatio theatrica
Faſtus, Strepitus, Metaph.

Softly, Leaſurely.

Senſim, Paulatim, Lentè
Pedetentim, vide ſlothfully

Solace, vide comfort.

to be Sold.

Vendi paſſivè, venire
Venum ire, πωλεῖσθαι

Sommer, ſommer-time.

Æſtas, Æſtivum tempus, dies
Medios cum ſol accenderit æſtus
Pulverulenta coquit maturis ſolibus æſtas
Mox frondoſa recluditur æſtas
Æſtivi tempora ſicca canis

Somtime.

Interdum, Aliquando
Aliquoties, Nonnunquam
Quandoque, Olim, Aliquando
Tum pro aliquando, apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere
Aliàs in eodem ſignificatu, apud Gell.
Interim pro eodem
Modo in ratione geminatum

Soncy, vide Lucky.

Sons, boyes, men, children.

Filii, Liberi
Nati, Gnati, υἱοί

Sooth ſayings of good or ill luck, vide Divinations.

Sooth-ſayers.

Divini, Divinaculi, Arioli
Ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρίται
Aruſpices, Auſpices
Pythoniſſæ, Pythonici, qui Apolline pleni, id eſt, qui inſtinctu dæmonis futura conjectant
Geomantes, Pyromantes

Sope.

Sapo, Barona
Smegma, σμῆγμα
Matriaca pila, apud Mart.
Spuma cauſtica

ſorcery, vide witchcraft.

ſorrowfull, carefull.

Sollicitus, κεδνός
Anxius, Scrupuloſus
Sollicitudinis plenus
Inquietus animo, vide ſad

Sorrowfulneſſe, carefulneſſe, anguiſh or grief of mind.

Anxietas, Sollicitudo
Κηδιότης, Cura, Ἐπιμέλεια
Scrupulus, Angor
Mentis inquietudo, Æſtus
Cura animum diſcrucians

of this or that Sort, vide ſuch manner.

a Sore enemy, vide Foe.

Soveraignty, vide Lordſhip.

Soulder, paſte.

Plumbatura, μολύβδωσις
Ferruminatio, Glutinatio
Glutinamentum, Ferrumen
Santerna, Gold-ſoulder, vide Gleed

to Soulder.

¶ Ferruminare
Conſolidare, Conglutinare

Souldiers, men of War.

Milites, Stipendiarii
Caſtra ſequentes
Studentes rebus bellicis
Μισθοφόροι, Ærarii
Armigeri, Doryphori
Lonchophori, Lanciarii
Haſtarii, Fundibularii, & Funditores
Sed operarii, Marmobarduli, Baliſtarii, gunners.
Parmularii, Peltaſtæ
Scutiferi, Scutati
Scutigeruli, Sariſſophori
Ferentarii, Rorarii
Velites, light-horſemen.
¶ Pedites
Pedibus militiam exercentes
Copiæ pedeſtres, Peditatus. Agmina pedeſtria
Exercitus pedeſtris, footmen.

choſen Souldiers.

Milites delecti
Ἀπόλεκτοι, Egregii
Eximii, ἐκλεκτοί
¶ Contra, milites gregarii, loſt ſouldiers.

diſcharged Souldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Ære diruti
Ἐκτεταγμένοι Exauthorati
Extraordinarii

old worn Souldiers.

Rudiarii, apud Suet. Rude donati
Milites emeriti, Veterani
Veteratores, Emeritæ militiæ
Dimiſſi ab officio, qui jam ob ſenium impetrarunt miſſionem
ἀποταξάμενοι

Sea-ſouldiers.

Claſſiarii milites
Milites in navi merentes eáque propugnantes, Ἐπιβάται
Epibatæ, qua dictione apud Latinos Juriſconſulti uſi ſunt

an expert and valiant Souldier.

Miles ſtrenuus, bellandi peritus
Expertus, militari induſtria conſpicuus
Armis conſilioque valens
Bellicoſus, Animoſus
Summam habens artis militaris peritiam
Marte ſatus
Ingenioſus in apparatu militari
Præpollens viribus
Induſtria militari præcellens
Martis, vel Martius pullus, Proverb.
Ἄρεος πῶλος
Conſilio ſimul & facto valens
Agamemnon, Euryalus
Vir in armis ſtrenuus, & noſtri ſeculi velut alter Achilles

to be a Souldier.

Merere cum dativo, ablativo, vel accuſativo, apud Suet.
Militare, Caſtra ſequi
Equitis ſtipendia facere merere
Armatus ſequi militiam
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut.

the Soul, or ſpirit of man.

Anima, Animula
Spiritus, πνεῦμα
Animus pro anima frequenter ponitur, apud authores, ſicut anima pro mente, habet namque anima ſecundum operis ſui officium nomina varia
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Senſus dum ſentit, Animus dum ſapit, Mens dum intelligit, Ratio dum diſcernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differunt enim nominibus tantum, non ſubſtantia
Animam projicere, effundere, to kill himſelf.

Animam debet, he oweth moꝛe then he is woꝛth.

Sound, vide Whole and ſafe.

a Sound, vide Noiſe.

South wind.

Auſter ventus pluviarum pincerna vocatur D. Dio. Græcè Notus, νότος, procelloſus, turbidus, imbrifer, madidus, pluvius, humidus

¶ Euro-auſter, φοινικίας, Syrocus, ſouth-eaſt

Lybonotus, auſtro-aphricus, ſouth-weſt.

to Sown, to be aſtoniſhed, to fall in a ſown.

Deficere, Intermori
Evaneſcere in leves auras
Animo deficere
Exire in auras, cedere, dilabi
Linqui animo
Tenues receſſit in auras
Animi vel animæ defectum, deliquium ſuſtinere
Concidere in mentis defectum
Extinctæ animæ ſpeciem præ ſe ferre
ἐκλύεσθαι
Pati λειποθυμίαν, deliquia eſt frequens apud Comicos
Nullus ſum, totus occido
Concido, Peril
Deficit animus
Labaſco, Deeſt ſenſus, ſpiritus
Genua labant, ſuccidunt, me deſerunt, Trepidare occipiunt

Cor meum palpitat, in pectore ſalit, my heart beateth oꝛ panteth foꝛ fear.
Tam perimus, quam extrema (quod dici ſolet) faba, we are loſt oꝛ undone.

a Sowning, oꝛ fainting

Syncope, deliquium, Latinè dicitur, vel defectio ſeu defectus animi
Lipothymia, Lipopſychia
Syntexis, quam alii ſyndexin appellant
Inſuper talem animi defectionem ſuſtinentes vocantur ſyntectici
Defecti, Lipopſychi
Lipothymici
In deliquio aſperſa in faciem aqua ad ſui ſenſum revocari ſyntecticos, tradunt medici

to Sow Land.

Serere, σπείρειν
Sementem peragere
Seminare, Facere ſementem
Sementem jacere
Spargere
Serere terram frugibus
Conſerere agros
Fœcundis committere ſemina glebis
Committere ſemina ſulcis aratri
Semina terræ, Humo mandare
Ut de vulgo, Quiſquis gravatur ſementem facere, non metet
Venit ſub terras ſemen aratas
Jactare Cererem in arvis
Alere ſemine fruges
Mandare hordea ſulcis
Sulcos ſerere

Semina terræ dare, mittere in ſolum, humum, mandare arvis
Humo ponere, condere, credere, committere ſulcis terræ
Humo mandare ſemina
Tempus perducit ſemina in ariſtas
Terra perſolvit ſemina
Reddidit ſemina ager

ſowꝛe, vide Bitter.

a ſowꝛe face, vide Cruell.

a ſpace.

Spatium, Intervallum
Intercapedo, Diſtantia

within a little ſpace, vide Dates.

to ſpare coſts.

Sumptum effugere
Impendio parcere
Sumptibus parcere
Rationem habere ſumptuum
Conſulere expendendis
Exiguè ſumptum præbere, vide ſparing.

to ſpeak, to talk, to ſay.

Fari, Loqui
Edicere, Plin. Facere verba
Sermone uti, Differere, Edifferere
Effari, Referre, Exprimere
Emittere verbum
Jactare voces, ſpargere, mittere, rumpere
Verba habere, Reddere
Dicere, Eloqui, ornatè, copioſè, eleganter
Rotundo ore loqui, to talk finely oꝛ ſweetly.

Dare dicta, Virg.
Hæc ubi dicta dedit
Vocem reddere
Verba proferre, fundere
Effundere pectus, effundere verba
Orationem habere
Sermonem facere, habere
Promere vocem vel mittere
Fundere loquelas, Poët. Virg.
Funditque has ore loquelas
Sermone frui
Edere vocem
In vocem, in verba erumpere
Verbis agere, Volutare voces
Adjicere abſolutè
Atque hæc adjicit
Ferre voces pectore, Vir. non aliter loqui atque cogitamus

to Speak, to commune oꝛ talk together.

Miſcere ſermones, verba
Cum aliquo verba facere
Colloqui, ὁμιλεῖν. Conferre
Προσλαλεῖν
Implere dictis diem
Colloquium miſcere
Trahere Sermonibus noctem
Cædere ſermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia
Fallere ſermone horas
Familiariter, ſermones conſerere
Congredi, Convenire, to communicate
Vario viam ſermone levabant
A cœna garrire ad focum

Nugari apud amiculos
A poculis congerronum more ludicra effundere alter in alterius ſinum, vide to talk with one.
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, a Pratler oꝛ Babler

to ſpeak without reaſon.

Dare, vel reddere ſine mente ſonum
Nulla in loquendo ratione uti
Abjecta omni moderatione & rationis temperamento loqui
Verba carent pondere
Quid memorem, onere variis tua pectora dictis
Contra fumum ora repandere

to ſpeak fair, to flatter, to give fair woꝛds.

Permulcere mitibus verbis
Animum demollire, leniorem reddere, Blandiri
Blanda loqui, Dare dicta dulcia
Blande dicere, loqui
Mulcere dictis, Subblandiri
Blandis verbis invitare ad propenſionem
Fidem fari ad aurem
Loqui ad gratiam
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
Ἀνδάνειν, θωπεύειν
Πρὸς χάριν ὁμιλεῖν
Auribus alicuius dare vel ſervire & aſſentari quodammodo
Fingere ſermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere ſe totum ad arbitrium, ad animum, ad voluntatem eorum qui audiunt
Deſideriis alicujus inſervire
Aurea verba loqui, vel placentia
Pulchrè dicere
Dictis affari amicis
Aliquid peraurato reſolvere ore
Hec placido ſi credidit ore
Blandis morari aliquem vocibus
Ore amico effari
Cum dare non poſſem munera, verba dedi χαριεντίζειν
Eblandiri, pro blanditiis exprimere, impetrare, vide to Flatter.

to ſpeake well of one vide to Praiſe.

to ſpeak freely, plainly, oꝛ ſtoutly.

Libera uti lingua
Affari voce ſuperba
Effundere voces ex pectore
Tales effundit ad æthera voces
Audacter, liberè, Ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui
Adeſt pondus verbis
Παρρησιάζειν
Dare audaciam verbis, Ovid.
Dicere apertè, animo præſenti, intrepidè
Verba nullo pondere cadunt
Nimia loquenda abuti licentia
Liberè, tutò, incircumſpectè loqui, effutire
Nimium dicere, Mart. ...

Bizeni uti libertate
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit, effundere
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre
Dicimus Præterea, Diffluere labia, ubi quid liberius, incircumſpectius & temerè effutimus

to Speak obſcurely, or darkly.

Ambagibus, verborum involucris uti, perplexè loqui
Imo trahere à pectore vocem
Ad rem non pertinentia commemorare
Medio interfari dolore
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & cauſæ cardinem non attingere
Mœſtas, exſpuere voces
Λόγες ἐκπτύειν
Gemitu verba reddere
Suffugere
Lachrymis effari abortis
Diverticula quærere
Edidit ore tremente ſonos

to Speak or utter fooliſhly, or unadviſedly, to babble or prattle

Blatterare. λαλεῖν
Ineptire, Deblaterare verba nullius ponderis
Temerè, inconſideratè, ſtultè, & ſine judicio loqui
Dare dicta in aliquem
Βαττολογεῖν, ληρεῖν
Futire, Effutire, Nugari
Garrire, Metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere
Σπερμολογεῖν, [illegible]

Ludificare nugas
Garrire, Vana loqui
Inaniter loqui
[illegible]
Stultè nugari
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere

to Speak ill of, vide to Detract.

Speak no more of this, or enough of this.

De his ſatis ſuperque
De his ſatis ac ſupra
Hæc de iſtis dixiſſe ſufficiat
De his hactenus
Hæc ſufficit paucis attigiſſe grandius nobis ſaxum volvendum reſtat
Alias latius hiſce de rebus.
Satis habeo dictum, Cic.
Faceſſant procul iſtiuſmodi

to ſpeak falſe Latine.

Barbarè loqui βαρβαρίζειν
Ruſticè, imperitè, inquinatè, aſperè, Duriter, Craſſe, illotè loqui
Σολοικίζειν
Loqui coquinario culinario, popinario modo
Opicè loqui, ab opicis Campaniæ populis, qui Græce neſciebant.
Orcè loqui
Illatine loqui & inepte
Deprivatè loqui
Latinitatem tanquam ollas frangere
Culinaria elegantia uti.

to Speak out, vide to pronounce.

I cannot talk or Speak.

Vox faucibus hæret
Fari nequeo
Lingua hæret metu
Verba deficiunt
Loquela intercipitur ſtrictis pavore faucibus
Rauca dimovit talibus ora ſonis
Vox penitus elanguet
Voce deſtituor
Exanimor, Concido
Perii, apud Comicos
Exanimatus ſum
Ἐξέθανον
Vox dolore concluditur

a Speech, a Talk.

Sermo, Idioma
Lingua, Loquela
Fama, vide Talke.

a Spear, vide Pike.

a Pair of Spectacles.

Ocularia, Conſpicilla
Oculivitrei, apud Eraſ.
ὄμματ' ὑάλινα
Specilla
Vitrea perſpicilla
Vitrum oculare

to make Speed.

with great Speed, vide Haſte.

Speedily, vide Haſtily.

Speedy, vide ſwift.

to Spend, to beſtow coſts.

Facere ſumptus, impendia, impenſas, ſumptus accipere, ſuſcipere, vel ponere

Conferre

Conferre impendia
Sumere, pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus
Impendere ſumptus
Præſtare ſumptus, apud D Hieron.
Suppeditare ſumptus, vel ſumptibus
Tolerare ſumptus
Impenſas, impendia ſuſtinere
¶ Amplos magnificoſque ſumptus facere, impendere
Prolixum facere ſumptum, ut bos apud acervum, proverb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa
Ærarium alicujus effundere, exhaurire, pro evacuare, Cic.
Boves immolare
Βαδουᾶν, to ſpend riotouſly and waſtefully
Ampliter ſumptum facere
Pecuniam conjicere, profundere in propylea
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum
In alicujus rei impenſas, opes ſuas abſumere, vide to Conſume.

to Spend according to his rents, to cut his coat according to his cloth, to ſpend after his ability.

Pro quæſtu ſumptum facere, apud Horatium, ſuo ſe pede metiri, ut eſt apud eundem
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatum ſumptum facere
Meſſe tenus propria vivere
Suis ſe facultatibus metiri, apud Perſ.
Gnaviter intendere cumulandæ pecuniæ, eámque largiter inſumere ita tamen ne ſumptus quæſtum ſuperet

a Spend all, or a Prodigal, riotous, and outragious ſpender.

Prodigus, Profuſor
Effuſor, Nepos
Inſignis barathro & ligurritor
Dilapidator, Decoctor
Nudus, qui omnem cenſum devorârit, omnia ſua comederit, proterviam fecerit
Nullius frugis
Vorator, Effuſus
Heluo, Pergræcator
Conſumptor, Abligurritor
Devorator, Diſſipator
Sumptuoſus, Perditor
Ganeo, ἄσωτος, Luxui, gulæ deditus
Gulæ mancipium
Charybdis bonorum Cic.
Inexplebile dolium, Gurges
Apitius, nepotum omnium altiſſimus gurges, Plin.

Spittle or fleam.

Saliva, Ptyſma
Sputum, πτύελον
Oris humor
Sputorum & ſalivarum adſperginibus defœdare faciem
Salivæ in barbam dicuntur defluere, to drivel

to Spet Blood.

Sanguinem reddere, Plin.
Τὸ αἱμαναχεῖν, πτύζειν
Excernere, exſpuere, excreare ſanguineum cruorem, ſaniem

a Spigot, vide Tappe.

to Spill, vide to mar.

to Spin.

Nere, νῆν
Ducere, Excolere, Moliri lanas, fila
Filare, νήθειν
Ducere filum, ſtamina apud Ovidium Met. 4. Filum trahere
Plenos exonerare colos, verſare fuſum polite
Stamina ſuſpendere, percutere, perficere
Capere, laborare penſa
Operari Minervam
Uti arte Palladis
Κλώθειν, Conficere penſum, Plaut.
Torquere apud Pœtas, in eodem ſignificatu eſt invenire
Nendo ſpacioſam fallere noctem to ſpin all the whole night. De Penelope legimus
Carpere penſa, lanam, Vir.
Penſa vel ſtamina trahere, apud Ovidium
Ex uſu fuſi colique vivere, to live by the wheel
Tolerare vitam colo, Virg.
¶ Pectere, trahere, linum, to hatchel flax

evil Spirits, vide Evil.

the ſpirit of man, vide ſoul

Spite, vide Evil.

in Spite of thy heart, vide if you will not.

he hath done me a great ſpite although unable.

Free

Fractam illam & debilitatam vim ſuam in me contulit
Nihil non egit ut me incommodaret
Pro ſuarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet
Cunctis viribus, quæ illi ſuperſtantes exiguæ, infirmæ, imbecillæ ad meam perniciem incubuit, uſus eſt
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, reſtabant imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud ſatis firmæ, collegit & contulit omnes ad me opprimendum, evertendum, affligendum, perdendum, ad exitium, perniciem, ad ſummam meam calamitatem

to Speak ſpiteful words, vide to check.

a Spital, vide Hoſpital.

to Spoil, to Waſte, to Deſtroy, to Undo

Vaſtare [illegible]
Evaſtare, Devaſtare
Concutere, Decutere
Deſtruere [illegible]
Invertere, Evertere
Confringere, Quaſſare
Conquaſſare, Diſturbare
Solo æquare, adæquare
[illegible], Pervaſtare
Trahere, apud Virg. pro eodem
In ſolitudinem redigere
Elidere, Collidere
Labefactare, [illegible]
Perdere, deperdere, Exſtirpare
Extinguere, Eradicare
Populari, vel Populare
Exſcindere ſtrepitus
[illegible]

In favillas redigere
Omnia in fumum & cinerem vertere
Ferro ignique vaſtare
Indignis modis proterere
Totum ſubvertere, evertere
Deprimere, apud Cic.
Diſſipare, Conculcare
Deturbare ſtatuam, parietes ædificium, pro deſtituere
Terræ illidere, Sternere
Proſternere, [illegible]
In planum redigere
Peſſundare, Peſſum dare
Demoliri, Depopulari
Subvertere, Diruere
[illegible], Delere
Interficere meſſes, apud Virg. perdere ſeu cremare
Diſperdere, Exterminare
Nimias edere ruinas
Arietare, [illegible]
Terere, Atterere
Affligere, Afflictare
Profligare, Accido
Concido Excindo
Conterere, Perfringere
Comminuere, Frangere
Radicitus, funditus evertere
Effundere
Ad ſolum redigere, Diſtinct. 44, vide Waſte.

to Spoil one of his goods, to put him from or beſides all.

Fortunis, bonis, partis evertere, ejicere, dejicere
Fortunas invadere
Bonis, facultatibus, proventibus, deſtituere, exuere omnibus
In fortunas impetū facere, Cicero
Exuere poſſeſſione, Privare [illegible]

Cenſibus, reditibus emungere, violenter privare, nudare, vide to Rob.

to Sport, vide to Jeſt.

Sport, vide Paſtime.

Spot, vide Blemiſh.

a Spout, vide Tap.

to Spread abroad, to extend, to ſtretch out, to enlarge.

Prolatare, Extendere
Propagare, Diffundere ramos
Frondes explicare omnes
Brachia tendere
Radicem in tartara tendit
Pandere, Expandere, Explicare
Extenuare, Dilatare, Plura vide ſupra to ſcatter

to look aſquint.

Strabum eſſe vel Strabonem
[illegible]
Oculis retortis videre
Strabè intueri
Obliquè inſpicere
[illegible]
Thunni more, [illegible] videre, proverb. [illegible]
Limis aſpicere vel limulis
to look awry
[illegible]
Detorquere oculos
Pætum eſſe, ſimiliter levius eſt quam Strabonem eſſe
Collimare pro obliquis oculis aſpicere, apud Plaut.

Lippire

Lippire non limis, ſed ollis prover. pro vehementer cecutire

Stable or conſtant.

Stabilis, Conſtans, Firmus
Fixus, Immotus, Immobilis
Solidus, Immutabilis

a Staffe, vide ſtick

a Stage, vide ſcaffold.

to Stagger, to ſtammer, to ſtutter, to liſp.

Balbutire, Impeditè loqui
Titubare, [illegible]
Vacillare lingua
[illegible]
Eſſe lingua impeditiore
Hæſitare
Dimidiata & mutila Verba loqui
[illegible]

a Staggerer, a ſtammerer, a ſtutterer.

Balbus, [illegible] Atypus
Atypus, plectro linguæ non ſatis expedito utens
Balbutiens
Subbalbus
Impeditioris linguæ homo
Traulus, Blæſus
Impedite loquens
Titubans, Subblæſus
Cui hæſitans & impedita eſt lingua

to ſtay, vide to Refrain, to let, to linger.

to Stay, to make ſure, vide to prop.

a winding ſtair.

Cochlea, Coclis & Cochlidium
[illegible]
Scala rotunda
Turbinea altitudo, à coclearum ſimilitudine

to Stand.

Stare, [illegible]
Siſtere, Conſiſtere
Pedibus niti
In pedes ſtare

to Stand ſtill.

Subſiſtere, Manere
Reſiſtere, apud Eraſ.
Siſtere gradum
Diſcedere verſo gradu
Figere pedem
Retro ferre paſſus
Suſtinere gradum
Hærere in veſtigio
Reſtitare apud Eraſ.
Premere veſtigia, gradum, greſſum

Stand ſtill tarry a little.

Manedum, pauliſper
Exſpecta, reſiſte pauliſper
Siſte gradum, pedem
Subſiſte
Reſiſte, Reſtita

ſtand up, ariſe.

Surge, Conſurge
Da te in pedes
Recipe te in gradum
[illegible]

to ſtand to his word vide to keep promiſe.

a ſtandard.

Signum, [illegible], Vexillum
Manipulus, Aquila
Movere ſigna, inferre, ferre
Tueri, Sequi
Relinquere, Reddere
Stare pro ſignis
Vocare ſub ſigna
Concurrere ſignis converſis

a ſtandard-bearer.

Signifer, Vexillifer
Vexillarius, Manipularius
Aquilifer, apud Romanos
[illegible]

my ſtate is altered or changed.

Diverſa nunc mea eſt ratio
Non eadem eſt, Mutata eſt
Alius eſt rerum mearum ſtatus
Aliter ſe habet, non ſolito loco eſt

a ſtarre or ſtarres

Stella in æthere, ſydere lucent
Aſtra micant

of great ſtature, as a Giant.

Procerus, med. prod.
[illegible], [illegible]
Longus, Altus, Gigas, extraordinaria, inuſitata, immenſa magnitudine vel immenſæ magnitudinis, vaſtum corpus
Longæ ſtaturæ ſeu proceræ
Giganteæ ſtaturæ
Bene longus
Giganteus, Prælongus

Corp

Corporis magnitudine alios omnes antecedens
Gigantum ſtirpe oriundus
Giganteo corpore
Prægrandi corporis mole
Immani & pluſquam Gigantea magnitudine
Valdè procerus
Supra communem hominum rationem ſtaturæ
Et proverb. Polyphemus
Tanagreus cœtus
Coloſſea magnitudine
Κολοσσαῖος τὸ μέγεθος
Immoditæ proceritatis
Clematis Ægyptia, **a tall black man.**
Maximus, Caliga Maximini
¶ Vir Heroica ſtatura conſpicuus
Corporis ſtatura inſigni, heroica, eleganti, auguſta præditus
In immenſam molem coaleſcere, **to wax very great.**

From a lower State to a greater, vide **from the Kitchin to the Hall.**

Statute, vide **Commandment.**

to Steal.

Furari, Suffurari
Furtum facere, deſignare
Compellare, adimere
Expilare, ἁρπάζειν
Clepere, κλοπεύειν
Auferre, Subducere
Subtrahere, ὑφαρπάζειν
Plicata manu capere, quod non poſuit
Surripere, Diripere
Furto auferre, Suſtollere
Abigere propriè ad pecudes applicatum
Afferre manus rebus alte…
rius
Legere, Sublegere
Viſcatos ad aliquid mittere digitos
Clandeſtinè amovere
Furto ſurripere
Arripere
Rapere
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare Braſ.
Furtim uſurpare
Bonis alienis manus inferre
Inuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicujus compilare vulgo, **to pick a cheſt, or coffer.**
Convaſare, apud Terent.
Aliquem convaſaſſem
Involare, à nomine vola, æ
Manuari deponens, apud Acc.
Furtim vola manus
Peculari & depeculari ac peculatum facere propriè ſignificat reipublicæ aut principi quippiam furtim ſubtrahere, Unde crimen peculatus, **to rob the Prince or Common-wealth.**

Stedfaſt, ſure, firm.

Vaſtum, Firmum
Ratum, Solidum
Ἑδραῖον, Stabile
Munitum
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, vide **ſtable**

a common Stew, vide **a Bawdery houſe.**

a Steward.

Condus, Oeconomus
Moderator domus
Diſpenſator rei familiaris
Diſpenſatoris officium ge…
rens, Ambroſ.
Procurator aliquot in locis dicitur, ſeu Curator
Procurator peni, vide **a Butler.**

a Stitch in the ſide called the Pleureſie.

Pleuritis, Itidos
Pleureſis, med. prod.
Laterum dolor, tortura, torſio
Πλευρῖτις Græcis dicitur latus, Cic.
Craſſus lateris dolore conſumptus

a Stick, a ſtaffe, a cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutivum, Bacillum in neutro genere, Fuſtis, Scipio
Σκῆπτον, Βακτηρία
Suſtentamentum, virga.
¶ Fulcro, baculo niti
Bacillo plantas fulcire trementes
Scipione, fuſte gradum fulcire, **to go with a ſtaffe.**
Inniti ſcipioni, baculo arundineo, quod etiam ſignificat
In caducum inclinare parietem
Muli mariani, furcinulæ quibus viatores ſuas ſarcinas ferre conſueverunt à Martio inventore & quas Ærumnas, ſeu ærumnulas Latini vocant, **a walking ſtaffe.**

Stiffe necked, untractable that cannot be intreated, unruly.

Rigidus

Rigidus, Durus, Aſper
Cervicis rigidæ
Præfractus, Immitis
ἀσυμπαθεῖς, Immiſecors
Sævus, Ferox, Severus
Ferus, Atrox, Terribilis
Dirus, ἄγριος, Immanis
Dura ſilex & Marpeſia cautes
Dura gerens præcordia mentis
Silices circa præcordia vel pectus habens, geſtans, ἀτέραμνος
Ferreum habens animum
Nero, Phalaris, Atreus
Agamemnonis hoſtia
Ferreus, Aheneus
Scythicus, Plagoſus
Cui cornea fibra, apud Perſ.
Ferrum, adamantem, cornua in pectore geſtans
Omni diritate atque immanitate teterrimus, ἀγριόθυμος
Fœnum in cornu habens
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis
Durus, immobilis alloquio
Lapidem decoquens
Nullis precibus molleſcens
Crudelis, Truculentus
Implacabilis, Truci aſpectu
Acer, Effrænatus, Indomitus
Auſterus, Gravis
Inhumanus, Omnis humanitatis expers Barbarus
Aſpectu horribilis
Torvus oculis, βλοσυρωπός, vide **cruel.**

Still.

Tacitus, Quietus, Placidus
Silens, vide **Quiet.**

Still, or continually.

Aſſiduè, Continuè, Jugiter

a Stink, an ill ſavour.

Fœtor, Pedor
Graveolentia, Virus
Putiditas, putor, δυσωδία
Fœtor hircinus, peſtilens
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne beſtiæ quidem ferre poſſent, Cic.
Tetri ac plane peſtilentis cœli odor
Illuvies, Sordes
Situs, Squalor
Mephitis, pro terræ putore, apud Virg.
Odor malus, gravis, immœnus, dirus, Latrinalis

to Stink, to give an ill Savour.

Fœtere, Putere
Graveolentiam, odorem tetrum reddere, βρωμᾶν
Olere graviter, odorem gravem
Obolere, Male olere
Fœtere quàm peſſimè
Obolere cepas aut allium
Malo, gravi odore eſſe
Gravem exhalare fœtorem
Deteriorem ſpiritum trahere
Tetro odore inficere, **to infect.**
Et dicitur Anima alicui fœtere, gravi fœtidóque anhelitu, **to have a ſtinking breath.**

Stinking, or that ſtinketh.

Ordus, tam bonum quam malum odorem habet
Fœtidus, Gravis odoris
Mephiticus, apud Sidonium
Hircoſus
Olens hircum ἄβρομος
Tetrum ſpirans odorem
Obſoletus, Sordidus
Capro olidior, Putidus
Putidiuſculus
Viroſus
Færulentus, Grave olens
Flaccidus
Putridus

to Sting, vide **to Foyn.**

to Stir up, to ſet on, to prick forth, or forward.

Inſtigare, inflammare
Incitare, Concitare
Excitare, Commovere
Claſſicum canere vel bellicum
Stimulum addere
Excire
Frigidam ſuffundere, clanculum
Inſtigare, Pungere
Stimulare, Extimulare
Animare, Accendere
Sollicitare alicujus animum
Provocare exemplo
Impellere, ἐλαύνειν
Urgere, Inſtare
Adducere, Inducere
Aculeis excitare
Ἐρεθίζειν
Calcibus currentem urgere
Incitare currentem
Ὀτρύνειν τὸν τρέχοντα
Igniculos ciere in animis hominum
Inſtinctu perpellere

Faces

Faces apponere, admovere, ſubjicere, δαΐδας παρατιθέναι, apud Homerum
Faces incendio miniſtrare
Hortari, Adhortari
Cohortari, Provocare
Προκαλεῖν
Exhortari
Ad Mavortis ſtudium excire, Reficere in prælia pulſos
In prælia ſævos ſuſcitat, & ſtimulis haud mollibus incitat iras
Subdere, adhibere calcaria, ſtimulos, **to prick forth.**
Calcaribus equum concitare, citare, **to ſpur the horſe, or ſet ſpurs to his ſide**
Morantem virga impellere
Bene plauſtrum perculit, Prov.
Incendere, pro vehementer excitare, commovere
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, urgere

to ſtir the wolfe that is aſleep, to provoke a thing that is able to hurt us, to procure our harm.

Sopitum excitare ſomno
Sopitum excitare ignem
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, ſtimulare
Ὀρνίζειν & ἐμπαίζειν
Octipedem excitare
Cicuratam petere beſtiam
Potentum in ſe perniciem provocare
Ignem gladio fodere
Leonem ſtimulare, pungere

Quieſcentum belluam, crabrones, ſuem irritare
Fumantem urſi naſum tentare, apud Mart.

a Stock, a Linage, a Kindred.

Progenies, γόνος
Propago & Propages
Proſapia, Origo
Genus, γένος, Gens
Generatus, Natales
Stirps fœminini generis
Proles, apud Colum. Generatio
Tribus, Parentela, Familia
Domus, Sanguis
Semen, Satus a quo
Locus pro genere etiam ponitur
Ut obſcuro humili loco natus, **of a baſe linage.**
Ex honeſto, claro, non infimo loco natus, **of a good houſe or ſtock.**
Prodere, i. propagare genus, Virg.
Æneid. Ille noſtra deducit origine nomen, de gente
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare
Demittere ad poſteros genus

the chief of his ſtock or kindred.

Auctor generis, nominis
Sanguinis, Originis, Propaginis
Seminis, Stemmatis

to come of a good ſtock, vide kindred.

to put in Stocks, vide **Priſon, and to Tie.**

to get him a good Stomach.

Stomachum acuere, exacuere, irritare, ſtimulare languidulum
Vellicare, atque excitare ſtomachum, & appetentiam non ſinere delaſſari
Facere ut rabida ſurgat orexis
Magis ac magis urgetur edendi aviditate
Palatum juvare, excitare, ſicut Plin. acidam appetentiam cibi facere de lactucis
A ſtomacho faſtidium auferunt, diſcutiunt
Provocare ſeu excitare comedendi, edendi appetentiam
Valere ad ciborum appetentiam provocandam
Orexin prolicere
Extimulare appetentiam
Avidè vorare
Non appetione ſed impetu inferri ad primas dapes
¶ Contrà, Tollere appetentiam, aviditatem potionis & cibi

a weake ſtomach.

Stomachus languet, infirmus eſt, malè ſe habet
Stomachi virtus jacet, languet, debilitata eſt, infirma eſt, imbecilla, imminuta, nulla prorſus, minimè ad concoquendum apta
Non eſt qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo poſtulat
Languente ſtomacho ſum, infirmo, imbecillo, malè conſtituto
Stomacho non utor optimè, ſtomachus laborat
Cruditas ſtomachi multos conficit adoleſcentes

a ſtone.

Lapis, λίθος, Saxum
Petra, Silex

a hard or ſtony heart.

Inexorabilis, Saxeus
Implacabilis, Immitis
Adamantinus, Ferreus
Lapideus, Duræ cervicis
ſeverus, Inflexibilis
Lapideum cor habens
Silices circum præcordia geſtans
Dura ſilex, Marpeſia cautes, Proverb. vide **Wicked**

to ſtrike, to kill with a ſtone.

Lapidare, λιθοβολεῖν
Saxis, lapidibus obruere
Frequentes ictus lapidibus inferre
Imbre lapidum affligere, percutere
Grandinario lapidum jactu opprimere, apud Fulgentium
Lapides jacere
Lapidibus cædere, appetere
Coopertus lapidibus, imbre ſaxeo, id eſt, obrutus, Solin. de gruibus, Imbre ſaxatili nautæ complui

a ſtool, a Chair, or a Seat.

Sella, ἕδρα, Sedes
Sedicula, Sedile, Subſellium
Thronus, θρόνος, Solium, majeſtatis ſunt, Cathedra
Hemicyclus, Exedra
Tribunal judicis

a foot-ſtool.

Suppedaneum, Scabellum
Subſellium, Hypopodium
ὑποπόδιον, ὑποπόδιον

to ſtop, to ſhut up, to incloſe with hedge or wall.

Obturare, φράττειν
Occludere, Obſtruere
Oppilare, Obſtipare
Obſepire, ἀποφράττειν
Implere, Infarcire
Obvallare, obmunire
Rimas delutare, Oblinere luto
Obdere, Conſtipare
Effarcire intervalla grandibus in fronte ſaxis, apud Cæſ.
Stabulis ſupponere pecus
Auribus aurem addere
Aures obturare, **to ſtop the ears**
Stipare, Stringere, Oppilare
Contrahere, claudere; medicis uſurpatur, Alvum ſiſtere

to ſtop another mans proſpect or light.

Obſtruere luminibus, apud Cic. in 5. Tuſcul. pro ſtructura propiore lumen alicui tollere
Officere luminibus vicini pro eodem à Juſtiniano ponitur, quod poſtremum ſcilic. Budæus poſuit pro.
Gloriam alterius obſcurare, minuere, pro quo Livius uſurpat, Nemini officere
Etſi in tanta Scriptorum turba mea fama in obſcuro ſit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officiunt meo, me conſoler
Officere luminibus, etiam apud Ciceronem
Nec mentis quaſi luminibus officit altitudo fortunæ & gloriæ
Adferre obſcuritatem, apud eundem
Attulerunt tuæ res geſtæ cæterorum laudibus obſcuritatem
Alicujus præterea virtute, aliorum nonnunquam obſoleſcere dicitur exiſtimatio

to ſtop ones mouth, vide ſilence.

ſtore, vide abundance.

ſtout, bold, without fear.

Hoſtibus haud tergo ſed forti pectore notus, Catul.
Intrepidus, ἀπτώς
Audax, Animoſus
Audens, Audaculus
Infractus animo
Qui magno animo & erecto eſt
Invicti animi, Confidens
Ad quod vis facinus promptus, **A venturer;** mortem non timens præſentem
Acer, Atrox
Ferox, Impavidus
Strenuus, Magnanimus
Temerarius, Nihil timens
¶ Credere ſe ſuæ arti, auda-

Audaciæ
Præſenti, infracto animo conſtanti
Βυχυψύχος

a ſtout fact, vide deed.

to Stray abroad, vide to goe out of the way.

to Strain thorow a Colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare
Exprimere fabis, piſa
Colare, Excolare
Percolare, Pauxillatim ſtillatimque liquorem emittere
Percolum aut ſecerniculum purgare
Διυλιζειν

to Strangle, vide to choak.

a ſtranger or or an outlandiſh-man

Externus, Exter
Peregrinus, Exterus, Extraneus & Exteraneus, Advena
Alienigena, ἀλλοδαπὸς
Proſelytus, exoticus
Adventitius, Alienus

to ſtretch out, vide to ſpread abroad.

Streit.

Anguſtus, ςῆνος, Arctus
Strictus, Exiguus, Brevis.

to make Streight

Anguſtare, Anguſtum facere
Coanguſtare, Contrahere
In anguſtum adducere vel deducere
Conſtringere
Arctare, Coarctare

Strength

Robur, ἰσχὺς
Fortitudo, Vires, Lætus
Vires timor abſtulit
Nervus, Vis, Lacertus
Vim ſuſcitat ira
Gladiatoria totius corporis firmitas
Virtus, quæ δύναμις Græcis
Venit in corpore virtus
Brachium pro fortitudine in ſacrâ Scriptura, Potentia
Poteſtas, vide might,

to Strengthen, to make ſtrong.

Munire, Communire
Obfirmare, Firmare
Roborare, Vallo claudere
Vallare, Armare
Confirmare, ſtabilire, καθίςημι
Cancellis firmare ὀχυρόω
vide Environ

to Strike with a Club. vide Beat.

to Strike off, vi. to cut off

to Strive, to Chide, to Brawl.

Rixari, Obſtrepere
Contendere verbis
Altercari
Ἐρίζειν, Obſtrepere
Obgannire
Jurgare, Litigare
Litibus intendere
Jurgia exercere
Agitare contentiones
Litem lite ſerere
Conferre lites, Horat.
Verbis invicem altercari
Dictis dimicare mutuis
Diſſidere, Concertare
Verbis certare, Pugnare
Funiculum contentionis ducere, apud D. Hieron.
Conſerere lites
Contentionem exercere
Diſſidiis inamœnis conflictari, concuti
Puſilla de cauſa, de re quantumvis frivola litem, rixam movere
Obſtriligare
Omnia contentione agere,

to do nothing but brawl

Non ſolum lingua ſed & ligno rem agere, to brawl and fight

Controverſiam habere, alere
Controverſari, apud Cic.
Altercationem habere & facere, utrumque apud Cic.
Commutare verba, pro litigare apud Terent.
Velitare, λογομαχεῖν, pro verbis altercari
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere,

to make diſcord or noiſe

Certare pro bracha
Contendere pro ſubligaculo
In jurgium deſcendere
Diſſidiis contendere
Cum jurgio adoriri, to chide one.

Strike, vide contentions

Strong, Bigge, and Mighty.

Validus, ἰσχυρὸς
Fortis, Robuſtus
Magnarum virium

Her-

Herculea gens, robore nata
Corpus durum patienſque laborum
Præditus viribus
Valido eſſe labore, corpore firmo, junctis viribus, virtute præſtans, firmus
Ἰσχυρὸς
Robuſti corporis
Sampſonius, Atlanticus
Potens, Herculeus
Prævalidus, καρτερὸς
Lacertoſus, Lacertoſus
Invictus viribus, præſtans virtute ac robore
Vertius, apud Pomponium
Cui ſolidæ ſtant robore vires
Nervoſus
Præſtrenuus
Viribus pollens, præpollens,
Sampſonem robore vincens
Alter Hercules, Vigoroſus
Acer, apud Virgilium de Turno
Mutius ipſe, Milo
Toroſa juventus, apud Perſium
Homo nervoſi robuſtique corporis
Inſigni tum corporis, tum animi robore præditus
Cui vigor mentis, ſolidumque robur
Cui maxima vis eſt, Homerus
Ἀνὴρ κράτος ἐστὶ μέγιστον
Prævalidæ ſunt in corpore vires

to make ſtrong.

Robuſtum facere, Dare vires, animum addere
Addere, revocare animos

Stubborn.

Rigidus, protervus, Indomitus
Infrenis, effrænatus, vide obſtinate and diſobedient.

to Study, vide to learn and to muſe.

to Study to endeavour or give himſelfe to vertue, to proſper in all goodneſſe.

Colere virtutem
Dare operam virtuti
Adoleſcere & grandeſcere quotidianis virtutum auctibus
Proficere de virtute in virtutem
Magnæ indoles bonæ frugis capere incrementa
Incrementum & vires accipere
Eximiam ad recta vitæ inſtituta progreſſionem facere
Exercitamentis virtutum multum fructus referre
Vitam virtute excolere
Omnem operam ac ſtudium ponere in virtute colenda
Se proripere virtutis ad faſtigium
Proficere in mentem bonam ſalutemque
Pectus virtutum ornare nitellis
Ingenuis mentem virtutibus ornare
In ea vitam impendere ſtudia, quæ vera certiſſimâ, que ad virtutem ducunt via

very Studious or given to learning.

Studioſus
Literarum amantiſſimus
Perdius & pernox in literis
Libris aſſixus, Pertinaciſſimè inhærens
Cui omne tempus inter bonas literas effluit
Palladii ſtudii cultor, venator, amator
Candidatus bonarum literarum
Aſſiduus in ſtudiis literarum
Cui eſt cordi ſacræ cultura Minervæ, &c.

Study, vide diligence.

to Stumble, or falter in going.

Ceſpitare, Nutare greſſu
Titubare, παραπαίειν, Labi
Vacillare greſſu, pedibus
Ire pede incerto
Labaſcere, Errare.
Talipedare, παραφέρεσθαι
Super talos inſiſtere
Incedere, iter facere paſſibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to overcome.

Subigere, Subjicere
Pandere armis
Subjugare poteſtatis ſuæ facere
Redigere ſub imperium, Vincere
Liberare, mulctare, ſubdere
Cogere ut imperata faciant ferant
Conficere in leges ſuas, apud Terent.
Rebellare, Expugnare
Superare, Proſternere
Victricem imponere pedem
Confundere, Conculcare
Contundere, Contercere

Ever-

Evertere, Subvertere, Calcare
Mittere ſub leges, Virg.
Vi oppreſſis, imperio coercere, Cic
Vi & vafris circumventionibus ſubjugare
Supponere caput, Pedibus
In jus, in poteſtatem ſuam redigere, vindicare, obtinere, potiri
In ſervitutem, in ſervitium, in provinciam redigere.
Frænare
Frænos, jugum inducere, ζυγοῦν
Domare, δαμάζειν
Frænum imponere, ſeu jugum ſervile
Servitio premere, coercere
Sub pede colla tenere
In ditionem redire
Domitum & impoſitum pede calcare, premere
Imponere imperium, jugum
Sub jugum mittere
Trahere ſub juga
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide **Tame.**

---

to Subdue a Country, vide to Winne.

---

to become Subiect, vide Obedient, ſubject to, &c.

---

to Suborn, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, ſupponere
Παρεγκυκλάζειν, Allegare
Submittere, Subdere

Subſidy, or Tribute, a Toll.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præſtare ſolent

---

to Levy a Subſidy, vide to Ceſſe.

Subſtance or wealth, vide Money.

Subtil, Witty.

Sagax, Induſtrius
Ὀξύνοος ἀγχίνοος
Λογοδαίδαλος
Ingenioſus, Chryſippus
Πολυδαίδαλος
Acutus, Alacer
Callidus
Senſibus vigens univerſis
Acer in argumentationibus, argutus orator
Ἐνθυμηματικός
Perſpicax, Gnarus
Diſertus, ἀγχίνοος
Magnus ingenio
Expertus, Solers
Præditus ingenio
Animo ingenioſus, artificioſus
Ingenti dexteritate plurimum Pollens
Rhinoceros, Metaph.
Prudens, Dædalus
Fœlici acutoque ingenio
Præſtans ingenio, εὐφυής
Vir & ingenii vigore, & memoriæ dono præſtans
In quo ſumma eſt facultas ingenii
Homo venuſto, cœleſti ingenio, mirificæ induſtriæ
Divinæ cujuſdam indolis
Πολυτεχνότατος
Cleanthes, Sagaci ingenio
Egregiis ingenii dotibus cumulatus
In agendis rebus conſilio utens
Argutus diſputator
Acerrimum agens diſputatorem

Subtilty, Craftineſſe guilefulneſſe.

Argutia, Fuci
Strophæ tergiverſationum
Ambages, Anfractus, διαδύσεις
Acumen Chryſippeum
Acies ingenii
Chryſippeæ ſubtilitates
Κρυψορυγίζειν, eſt ſuffugium
Aſtus, Aſtutia, Vaframentum
Τέχνη κερδαλέη, Ars
Calliditas, Vafricies
Verſutia, Doloſitas, Fraudulentia
Siſyphi artes, Proverb.
Doloſa conſultamina
Verſuta conſilia
¶ Veteratoriè, ſubdolè, vafre, verſutè, callidè, wittilly

---

to Suck, or to give ſuck.

Lactare, ſugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, ubera ſugere
Alimentum maternum trahere
Lambere matrem
Immulgere ubera matris labris
Ubera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum

Succeſſors, poſterity.

Poſteri, Poſteriores
Ὕστεροι ἐπίγονοι, διάδοχοι
Minores, Epigoni
Nepotes, Succeſſores
Sequaces, ἑπόμενοι

Poſteritas, Soboles, Genus, Succeſſio, } **Poſterity.**
Semen pro poſteritate in ſac. li.
Futuræ retrò generationes, pro poſteris in ſacra Scriptura
Παῖδες παίδων, Nati natorum
Filii filiorum, frequenter in ſacris
Poſtera ætas

---

a good Succeſſe.

Rei eventum ſecundum fore ſpero, fœliciter, proſperè, ex animi ſententia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere
Efficiam ne quid adverſi in te contingat; ne ſit infauſtus, alienus à noſtris voluptatibus
Ut exitus, finis, & terminus rei ſit proſper ac felix

Such manner, or ſuch a one, of this or that ſort.

Talis, hujuſmodi
Hujuſcemodi, Iſtiuſmodi
Illiuſmodi, Similis
Ejuſmodi; is, ea, id.

---

to Sue the Law, to commence an action.

In jus vocare, in jus ducere
Jure convenire, Citare
Citare ad judicem, in jus aliquem
Diem dicere, vel condicere alicui
Κλητεύειν
Dicam ſcribere & dicam impingere, quod Paulus Juriſconſult. dictâ re actionem dicit.

---

to Suffer, to abide, to endure

Tollere, καρτερεῖν
Exhaurire periculum
Suſtinere, Supportare
Pati, Perpeti
Ferre, Durare
Φέρειν, Perferre
Dare pœnas, Pendere
Dependere pœnas natibus vel tergo
Plectere, Luere
Solvere, Piare pœnas
Caſus invicto corde ſiniſtros pati
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν
Multos ſubire, adire labores
Multum terris jactatus & alto
Pœna hæc mihi cauſa fuit

---

to Suffer too much, vide to Permit.

Sufficient, vide Apt.

---

a Suffragan, vide Biſhops Vicar.

---

to Swimme.

Natare, Fluitare, Innare
Tacitis remigare ſub undis
Flumine tranare
Fluvios innare rapaces
Remis corporis uti
Carpere iter maris
Dimovere aquas brachiis
Findere, ſecare aquas pectore
Pulſare aquas nudis lacertis
Ferri per aquas
Mari brachia tendere
Pendere aquis
Ferire aquas
Pellere undam manu
Ducere manus in aquis,
Placidis undis natare, **to ſwim in calm waters.**

---

to Summe ſeverall parcels in a reckoning or account.

Reducere in ſummas
Putare, deputare rationes
Subducere ſummam, quod Summare vulgus dicit.
In ſummam conferre
In ſummam redigere, cogere

Sumptuouſly, vide Deliciouſly.

Sumptuous banquet, vi. Banquet.

---

the Sunne.

Sol, Titan, Hyperion
Oculus mundi
Hyperione natus, Phœbus, Apollo
Pater Heliadum, Maſculum ſydus
Genitor Phaetontis

Sun-ſetting.

Occidens, Heſperiæ partes, occiduus dies, A ſole occiduo
Sol præceps occiduas ſubit aquas, occaſus ſolis

---

a Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Veſperna antiquis dicebatur
Convivium ſerotinum
Δεῖπνον, δόρπον

Epulum veſpertinum
Veſpertinæ refectiunculæ, **a Collation.**
Cœna Hecates, prov. dicitur cœna perparca & impendio frugalis, vide **a cold Feaſt.**

a Supplication or requeſt.

Libellus apud Sueton. & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat ſupplices libellos, in quibus ſcilicet continentur petitiones, ſupplicationes ſubditorum, ἱκετηρίαι
Galli Requeſtam vocant, minus Latinè
Libellos ſignare, ſive ſubornare dicitur, qui ſupplicibus libellis, ſive Requeſtis reſpondet

Supplication, or requeſt, put back.

Spernere, repellere, deſerere preces orantis
Surdas aures prabere oranti
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt

to Supply the ſtead of another, to take the turn of another.

Alternare vices, apud Ovid.
Variare vices apud Virg.
Præſtare, tradere mutuas operas, Terent. *Servare* vices, Solin.
Promiſcuam operam dare, Plaut.
Ludum facere labori, Horat.
Per vices quippiam agere
Variare laborem otio, otium labore
Aliis viciſſim ſuppetias ferre
¶ Reſpirare, Vires tarditate nutrire

to Suppoſe, to think, or eſteem.

Arbitrari, Autumare
Judicare, Cenſere
Videri, deponentaliter
Putare, νομίζεσθαι
Exiſtimare, Credere
Exploratum habere
Diligenter cogitare
Attentius examinaro
Intento animo intueri, perpendere, ponderare
Sentire frequentibus iſtis particulis quod vel quoniam
Opinione plane concipere, tore
Perſuaſionem induere
Reri, Opinari, meditari

Sure, vide Faithfull and ſtedfaſt.

I am Sure or certain of it, I doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus ſum
Firmiter teneo, Perſuaſum eſt mihi
Ἀκριβῶς οἶδα
Certò mihi perſuaſum eſt
Ἀναμφιβόλως ἔχω, firmiter teneo, nihil ambigo
Certis argumentis habeo compertum
Certum proſpicio
Certis adducor argumentis
Plurimis experimentis obſervavi
Certo certius habeo
Pro certo habeo
Liquet
Conſtat mihi
Certum, exploratum habeo
Pro explorato habeo
Exploratiſſimum eſt mihi
Non ambigo
Compertum, perſpectum, notum, expertum, cognitum habeo
Capio, *Intelligo*, εἰδέω
Non ignoro, Non ſum ignarus
Non ſum neſcius, inſcius
Certò ſcio, Certum ſcio, Certè ſcio, Omnia, apud Cic.
Non eſt mihi dubium, obſcurum
Spe non dubia ductus
Uſu comperi
Exploratum, compertum eſt mihi
Certiſſima fide compertum, & argumentis indubitatis perſuaſum eſt mihi
Divinis eloquiis teſtatum habemus & perſuaſum, Bud.
Calleo, teneo, hanc rem quam optime
Non me fugit, οἶδα
Fugit, fallit, latet, præterit neminem. Omnes ſciunt
Indubitatum, perfectiſſimum habeo
Non me præterit, fallit
Haud me falſum habuit
Haud me latet, ἐπίσταμαι
Non me clam eſt
Neque id eſt obſcurum cuiquam, **known to all men.**

a Surety or a pledge.

Fide juſſor, ἀνάδοχος
Sponſor, *Satiſdator*
Præs & Vas, vadis, ſed in re diverſa, unde Auſon. Quid cum lis fuerit nummaria, quis dabitur? Præs
Qui ſubit in pœnam capitali ſupplicio, Vas; Obſes

to become a ſurety for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali
Pro altero fidejubere, ſpondere, ſe obligare
Fidem, promiſſum præſtare alienum
Vadari, verbum commune
Βιβαιῶσαι
Vadimonio ſe oſtringere
Siſtere vadimonium, **to put in ſurety.**
Alienæ culpæ diſpendium luere velle
Τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι
Præſtare, apud Cic. frequens, pro ſatisfacere
Alienam culpam, alienum promiſſum in ſe recipere
Fidejubere, pro alio ſpondere
Fidem pignori dare
Dare promiſſa, apud Virg.
Promittere per vadem
Suo periculo, ſua fide promittere alium facturum aliquid
Fidem interponere ſuam, apud Cæſ.

a Chirurgeon.

Chirurgus, χειρουργός
Chirurgicus, pro eodem
Aliptes ab ungendo
Empericus, experimentator, ἐμπειρικός, qui per experientiam medetur
Vulnerarius ſubſtantive, vel vulnerarius medicus

to Surround, vide to Overflow.

to win his Suit.

Tenere, obtinere cauſam
Evincere, vincere litem
Tenere ſententiam, **to get the upper hand.**

to loſe his Suite, or to be debarred of his Action.

Perdere cauſam, ius
Et cadunt à cauſâ, qui litem perdunt, qui cauſam adverſario tradunt, concedunt
Similiter, cadere cauſa, cauſam amittere, ſuccumbere
Cadere formula, apud Quintilianum, pro eodem
¶ Vinci, Superari, Cedere
Inferior, minor ſum, ἐλαττοῦμαι
Poſteriores ferre, ἔλαττον φέρεσθαι

a Swollow, vide Gulf

to Sweare, to take an oath.

Jurare
Juramentum, jusjurandum præſtare
Πίστιν ἐπιθεῖναι
Fidem juramento obſtringere
In alicujus verba jurare
Sanctè jurata dejurare
Sacramentum dicere & ſacramento
Coram *Deo* & Angelis proteſtari
Dare jusjurandum
Jurejurando confirmare
Conceptis verbis jurare, hoc eſt, ad præſcriptum & voluntatem alterius
Jurare Stygias undas
Superos teſtari
Nubila promiſſi Styx mihi teſtis erat
Per mare, per terras, per triſtia numina juro
Adjuro Stygii caput implacabile fontis
Per ſuperos, & ſiqua fides tellure ſub ima eſt
Per freta juro terrámque potentem
Stygii per flumina fratris annuit
Méque adſtringam verbis in ſacra diva meis
¶ Sacramento adigere, vel jurejurando
Cogere ad jurandum, Obtrigare, obligare jurejurando, vel in jusjurandum cogere, obſtringere
Ἐξορκοῦν, **to take an oath of one, or to cauſe him to ſwear.**
¶ Jurisjurandi alicui gratiam facere
Jusjurandum vel ſacramentum remittere, **to diſpenſe with one for his oath, to releaſe or diſcharge him of it.**
Sacramenti religione exſolvere.
Juramentum nullum expectere
Sacramento non tenere
Perfidum dicere, **to perjure or forſwear.**
Sanctiſſimum ſacramentum violare
Εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖν

to Sweat.

Sudare, conſudare
Sudorem emittere, deſudare
Circumſudare, Exſudare
Sudat, manat ſudore

Sudator, Sudatrix
Sudoris plenus, **one that ſweateth much.**
Oſſaque & artus perfundit toto pectore ſudor
Tum toto corpore ſudor liqueſcit

to ſweep the floore.

Scopare, σκάλλειν, κορεῖν
Verrere, expurgare pavimentum
Operam omnem araneaum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

Sweet.

Suave, Dulce
Lene, Muſteum
Mellitum, Saccaratum
Mellis medulla
Melleum, Mellifluum

a Sweet-heart, vide a Paramour.

Swift quick ſpeedy, active, nimble.

Agilis, Alacer
Velox, Pernix
Citus φερέμβιος
Celer, Volucer
Impiger, Ales, adjectivum
Alite vectus equo
Feſtinus, τάχυς
Præpes, Celeripes
Strenuus, Citatus, ὀξὺς
Aëripes, & per ſynæreſin Æripes, Alipes
Velocior Pegaſo
Rapidus. O yor accipitre
Θάσσων ἴρηκος
Certamen curſu vincens
Fugax, pro maximè celeri & veloci, Cicero poſuit in epiſtolis, & Virg. in Je.
Voluc*r*i meare curſu, *Sol.* de Tigride
Primum pigre fluente

Swiftneſſe, quickneſſe, ſpeedineſſe.

Agilitas, Velocitas
Pernicitas, Celeritas
Alacritas, Levitas

a Swill-boll. vide Drunkard.

a Swine, vide Hogge.

a wild Swine, vide Boare.

a Sword.

Gladius, Enſis, ξίφος
Framea vel phramea
Telum, apud Virg. & alios
Ferrum pro gladio frequens, utpote materia rei confectæ
Machæra, Romphæa, **a two-hand ſword**
Mucro, per Synecdochen, ut ex parte totum intelligamus
Spatha, Spathula
Parazonium, **a riding ſword**
Acinacis, penultima correpta, apud Horat. & *D.* Hieron. pro gladio uſurpatum eſt Perſico, ſeu potius Medico, Turcæ Cimiteriam vocant enſem
Harpe, apud Lucret. pro enſe falcato

to draw the Sword.

Diſtringere enſem, Mucronem
Vagina eripere ferrum
Vagina diripit enſem
Stringere gladium
Enſem exigere, Gladium nudare
Petere ferro, enſe, gladio
Exercere, Evaginare vel rectius diſtringere, educere
Ἕλκειν τὸ ξίφος

a Sword.

to gird his Sword.

Balteo ſe cingere
Enſe latus cingere
Præcingitur enſe viator
Lateri enſem accommodare, aptare
Subligare
Subjicere latus gladio, latus enſe cingere, Vincire
Revincire, Acuto cingi enſe

to put the Sword in the ſheath or ſcabbard.

Gladium condere, recondere in vaginam
Enſem recludere
Aptare enſem vagina
Vagina cava fulgentem recondit enſem

T

a table.

Tabula, Tabella, Menſa Menſula, Quadra, ut, aliena vivere quadra
Menſas ſtruere, inſtruere, extruere
Ponere, Apponere
Removere, Negare
Retinere, Evertere
Repellere, Compellere
Auferre
Menſis ponere, imponere, removere, diſcumbere, adeſſe, ſurgere, conſurgere
Reddere menſæ tempora

a table gueſt. a ſmel feaſt vide Gueſt.

a Pair of tables for to play at Dice

Abacus, Alveus
Alveolus, Fritillus
Pyrgus, apud Horat.
Turricola, Orca
Tabula luſoria

to take away or from, to leave nothing

Auferre, Demere
Adimere, Eripere
Eximere, Dirimere
Diripere, Surripere
Præripere, Subducere
Sublegare, Privare
Spoliare, Fraudare
Exſpoliare, Orbare
Viduare, Suſtollere
Detrahere, Subtrahere
Extorquere, *De*torquere
Furari, Prædari
Nihil reliquum facere eleganter, pro relinquere nihil
Μηδὲν μὴ ἀπολείπειν
Omnia auferre vel cum pulviſculo, ut habet proverbium
Tollere funditus, **to leave nothing.**

to take his breath, vide to breathe.

to take grievouſly.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè, Graviter, Gravatim, Moleſtè, Iniquè, Acerbè, Iracundè ferre
Ἀγανακτεῖν
Durius, Impatienter, male ferre
Indignari cū acuſativo, pro Indignè ferre vel Iraſci, Cic.
Cicero præter modum doluit mortua filia

I take to be ſo, or I think ſo

Mihi videre videor
Φαίνομαι μοὶ
Sic equidem ducebam animo, Virg.
Facile adducor ut credam
Ὥσγ' ἐμοὶ δοκεῖ, ut mihi videtur
Suſpicor, Mihi fit verſimile
Induco animum
Tangit animum meum ſuſpitio
In anxia purgatione levem concipi ſuſpiciunculam

to take in hand vide to Begin.

to take on him the office or charge, vide to undertake weighty matters, charge, &c.

to take patiently, vide to be patient.

take heed.

Cave, vide, ſtudium adhibe, conſilio utere, diligenter animadverte, adverte, attende quam diligenter potes

taken with beauty

Specie capitur adoleſcentia, oblectatur, gaudet, lætatur
Speciem amant adoleſcentes

to talk, vide to ſpeak.

to talk or commune with one to debate of matters together.

Loqui primarium, cum dativo
Alloqui, cum Accuſativo
Communicare, Conferre
Commemorare, Sermocinari
Colloqui, Confabulari
Commentari, Agere
Verba facere, Sermonem habere
Affari, Compellare
Προσαυδᾶν, προσφωνεῖν
Convenire, cum accuſativo, **to go for, to ſpeak with**
Joannem de hac re conveniam
Volo te paucis, vel tribus verbis (ſubaudi) alloqui

talk, a Speech, a Language, a Word.

Sermo, λόγος
Loquutio, Eloquutio, Verbum
Homilia, Eloquium
Idioma, loquutionis proprietas
Lingua pro eodem frequens quemadmodum Græcis φωνὴ

a common talk, vide Rumor.

tallow of Beaſts.

Sevum, Sepum, στέαρ

Sebum ſcribunt aliqui
Hinc candela ſebacea ſeu ſepacea, **a tallow candle.**
Et candelas ſevare, ſebare, vel ſepare, apud Colu. **to make tallow candles.**
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id eſt, candelam, **to bear light in a Lanthorn.**

to make tame, to ſubdue or bring under.

Domare, Domitare
Debellare ſuperbos
Δαμάζειν
Frænare, Subjicere
Subigere, Subjugare
Sub imperium mittere
Coërcere, Reprimere, vide **Subdue.**

a tanner, a currier.

Cerdo, σκυτεύς
Coriarius, Byrſeus, βυρσεύς
Alutarius

a Tapiſtry or hangings.

Tapeta ſeu potius *Tapetes*
Tapes, Plaga, plagula
Legimus etiam *Tapetia*
Textilis pictura
Periſtromata, Stromata
Panni auro intertexti
Peripetaſma
Amphimalla, Amphitapa
Aulæa, αὐλαία
Veſtes cortinæ, ſtragulatæ, variegatæ, verſicolores, belluatæ, apud Varro. hoc eſt diverſis belluarum figuris depictæ
Textile, ſtragulum magnificis operibus pictum & plenum artis, argenteum

a tap, a cock, a ſpigot, a ſpout.

Epiſtomium, Spina, Ducillus, Fiſtula, Collabus, σύριγξ
Tubus, Cujus diminutivum eſt Tubullus
Vinum, cerviſiam educere, promere, **to tap.**
Depromere, vinum movere, Hor.

to tarry, to pauſe, to ſtay.

Manere, μένειν
Expectare, ὑπομένειν
Operire, περιδέχεσθαι
Percunctari, *Terent.*
Percunctatum ibo ad portam quoad ſe recipiat
Præſtolari, omnia cum accuſativo conſtruuntur. Cicero poſtremum Præſtolor etiam dativo junxit
Reſtare, Reſtitare
Tardare, Reſiſtere
Cunctari, Demorari
Intermittere, Intercipere
Interrumpere, Ceſſare
Tardeſcere, Deſinere
Deſiſtere, Morari
Moram interponere, facere, inferre
Hærere, Siſtere
Omittere

I will not tarry, I will come by and by, quickly, or ſhortly.

Non cunctabor, non morabor diutius
Adventum non differam, non prorogabo
Subitò, inopinatò, propediem nos viſurus eſt
Novo ineunte anno
Ineunte ve e, prima hirundine advolabo. Dabitur tibi copia noſtri, Virgilius
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma Londinum, Oxonia
Cum ſe remiſerit hyemis rigor, cum ciconiis & hirundinibus evolabo
Adventum maturabimus
Ocyus præſentiam noſtram viſurus es
Propediem te inviſam
¶ Maturabo reditum
Jam jam adero
Mox rediturus
Continuò hic ero

tarry a little, vide ſtand ſtill.

to do, or end his task, to diſpatch his buſineſſe.

Penſum perſolvere, abſolvere
Penſum conficere, Plaut.
Penſum meum quod datum eſt confeci
Peragere laboris penſum
Opus juſtum vel operas reddere
Implere, peragere partes ſuas
Juſta præbere, reddere
Juſta operum peragere
¶ Plena opera
Juſta pluraliter
Opera conſtitua, debita, conſueta, apud Columel.

to taſte, to ſmack, to prove.

Libare, Delibare
Guſtare, Deguſtare
Pitiſſare, apud Terent.
Carptim, leviter, ac velut obiter Deguſtare
Admovere labra poculis Primoribus labiis deguſtare, tangere
A limine ſalutare
Summo digito & quaſi per indicem tangere, Juſtinianus
Ut canis è Nilo deguſtare
Per tranſennam inſpicere
Extremis digitis attingere
Ex tranſcurſu dicere, velut deguſtandi cauſa
Ἐκ ἀκροῤῥυμῆς μαθεῖν, ἀκρῳ δακτύλῳ ἅπτεσθαι

to Taxe, vide to Ceſſe.

a Tailer, a botcher, a cobler.

Sarcinator, Sartor,
Cerdo, ῥάπτης
Veſtiarius, qui veſtes vendit & reficit, Pannicularius
Veteramentarius ſutor, **a Cobler or Botcher,** and Suppactor, **a ſouter or cobler.**

to Teach, to inform, to inſtruct.

Docere, παιδεύειν
Inſtituere, Erudire
Edocere, Condocere
Educare, Dogmatizare
Inſtruere, Imbuere
Fingere ingenium rude, animos puerilles, juventutem, filium, pro informare
Literis ornare
Condocefacere, apud Cic. Tuſc. 3. Tradere pro docere
Præceptiones & inſtitutiones tradere
Profiteri artem aliquam, artes ingenuas, pro docere, ſcire
Pueri pectus præceptis formare, Hor. Formare mores
Ætatem puerilem ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias juventuti tradere
Tradere vias diſciplinarum diſcendarum, ſcientiam
Puerorum rudem & ad omnia ſequacem animum ad optima quæque perducere
Puerorum ingenia literis excolere
Juventutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quam rectis moribus expolire
Pectus rectis moribus inſtruere
Catechizare, in Epiſtolis Paulinis propriè
Inſtruere, myſteria religionis tradere

to Tear in pieces, vide to Rend.

to weep with Tears, vide to weep.

to tell, to ſhew, to declare, vide Rehearſe.

a Tel-tale a blab.

Homo futilis, *Levis*
Rimarum plenus
Omnia ferens ſub auras
Hac illacque perfluens
Τετρημμένος πίθος, Hoc eſt, Dolium pertuſum
Incontinentis linguæ
Parmeno Terentianus
E perforato qui biberit poculo
Meliacum navigium
Τὸ μηλιακὸν πλοῖον
Laterna Punica
Cribro infidelior
Laterna magis pellucidus
Dolio pertuſo incontinentior, ut habent proverbia

to Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium, in epiſt. pro extra limen efferre, renunciare
Facta tegenda loqui, Tibul.
Foris effutire, Terent, vide **to publiſh.**

Tell us.

Dic, Dice, apud Comicos
Cedo imperativum, pro dic, apud Comicos
Εἰπὲ, λέγε, Refer
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iſte Deus quis ſit, da Tityre nobis, id eſt, dic, memora

tempeſtuous and troublous weather.

Venti, Procellæ
Importuniſſimi venti, perpetuo ſpiritu ex adverſo flantes
Fulmina, Fulgura ardentia
Tempeſtates, Turbines
Intemperies, Nimbus
Ζάλη, χάλαζα
Grandines
Cœlum admodum ingratum
Cœlum turbidum
Hyems pro tempeſtate ponitur

tempeſtuous weather on the ſea.

Æſtus, commotio maris
Mare turbidum, fervens, æſtuans, ſævum, fluctuans validè, vehementer

Pro-

Procelloſum mare, rugidum, invaleſcente Æolo exſurgentibus ſubinde, nudarum mollibus
Ærumnoſum ſalum, Cic. vocat
Undas, fretum, quum ventus & undæ intumeſcunt; ratis mediis urgetur in fluctibus æquoreis, titubans quaſſatur procellis
Rapidis ſævit fervoribus æquor
Mare tumultuoſum, ventoſum, undoſum, undabundum, tempeſtuoſum, horriſonum, naufragium minitans, ventis commotum, iratum, fervidum, agitatum

to appeaſe a Tempeſt.

Componere, tranquillum reddere tempeſtuoſum ſævi maris impetum
Lenire tempeſtatem
Tumida placare æquora
Æoliis ventis, tumidiſque imperare procellis
Liberare à turbine irati æquoris

a Temple, or Church

Templum, Delubrum
Baſilica, Phanum
Ædes Sacra
Tabernaculum, Sacellum.

a tent, a Pavilion.

Tentorium, σκηνὴ
Papilio, Stativa
Tabernaculum, σκηνὴ
Nomine quoque pellium in ſacris tentoria caſtrenſia deſignantur in prophetia Abacuc Tu babuntur pelles terræ Madian
Caſtra pluraliter
Domus portatilis

a Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera ſtipantur
Peniculus
Turunda à Catone ponitur pro linamento ex filis, quod in ulcera immittitur
Lemniſcum apud Celſum pro linamento oleo vel unguento illito
Epithema
Linamentum
Linteolum, lineus panniculus
Baſilicon, apud Celſum, pro eodem μοτὸς, linteolum illud concerptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac ſaniem, ſuppuratione quum jam maturuerit ferro reſciſſa

thankfulneſſe.

Gratitudo
Gratiarum actio
Gratia, animus memor
Memoria, voluntas grata in aliquem

to give Thanks.

Habere gratiam vel gratias, eſt animo mentem ſcilicet animumque habere memorem accepti beneficii quod Græcis eſt χάριτας ἔχειν
Referre gratiam vel gratias, eſt facto reſpondere, ſcilicet officiis, & ſatis facere re ipſa beneficiis: & licet ſæpius capiatur in bonam in malam tamen partem ponitur, ut maleficium reddere ſignificet
Agere gratias dicimus, & rariſſimè gratiam, verbis videlicet, εὐχαριστεῖν, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν
Charites perſolvo tonanti
Jungimus illi fere ſemper incredibiles, magnas, maximas, ſingulares, immenſas, ingentes, immarceſcibiles gratias
Agere grates poëticum magis quam oratorium
¶ Cæterum acceptum ferre, vel referre tam in bono quam in malo, eſt habere pro accepto, fateri ſe accepiſſe
Προσλογίζεσθαι, φερίζεσθαι
Gratias vel gratiam ſummam, ſolidam gratiam inire

to be Thankful

Reponere merita
Gratias agere, habere alicui
Compenſare, Repenſare
Remunerare beneficium bene merenti
Clavo trabali beneficia ſua affigere
Meritas agere gratias
Ἀντευεργετεῖσθαι
Gratias dignas pendere
Penſare, reddere beneficium
Gratiam remetiri
Parem eſſe beneficiis acceptis
Reſpondere meritis, beneficiis
Perſolvere, ſolvere beneficium
Operam benignè compenſare
Alicujus erga ſe benevolentiam ſingularibus accipere officiis
Officium officio penſare
Fricantem refricare
Τὸν ξύοντα ἀντιξύειν
Beneficium acceptum ampliter repenſare, Mutuam officii vicem rependere, ἀντιπελαργεῖν
Terentius Phor. Fœneratum iſthuc beneficium tibi pulchrè dices, id eſt, cum lucro redditum, conduplicatum
Benefactis penſare oblatum obſequium

that, or as.

Ut, ἵνα
Quatenus, Quod

a thief.

Fur, φὼρ
Suppilator, Cleptes
Trium literarum homo
Homo manibus aduncis & picaciſſimis, ἀγκυλοχείλης
Fele rapacior, Rapax
Λωποδύτης Dietarius
Larus, Harpya proverb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ
Qui uncis eſt unguibus
Lavernio, Furax, theeviſh
Felis Tarteſſia, Verres
Manticulator, apud Feſt.
Trifur, è gabalo lapſus, a wag-halter.
Latro, Prædo, Raptor
Prædator, Pirata

therefore, for that cauſe.

Proin, Proinde, Ergo, Ideo, Igitur, Idcirco
Itaque, Eadem cauſa
Illius negotii gratia
Τούτου ἕνεκα
Ea propter, & propterea
Eam ob rem, & res
Ea gratia, ea de re
Ea ex re
Eò & huc, in ſtructura orationis
Hac de cauſa, his cauſis adducti, therefore.

to thicken, or make thick.

Denſare, Condenſare
Cogere, Virg. Frigore mella cogit hyems
Conſtipare, Spiſſare
Inſpiſſare, Conſpiſſare

thick, hard, cloſed together.

Denſus, Frequens, πυκνὸς
Confertus, Confertiſſima turba
Condenſus, Spiſſus
Craſſus, παχὺς
Opacus & obſcurus ad umbram verius referuntur

to think, to Eſteem, to Suppoſe.

Inclinare, Cenſere
Putare
Exiſtimare, Conjicere
Conjecturare, Conjecturam facere
Cogitare, Autumare
Ducere, Credere
Arbitrari, Suſpicari
Reri, vide to ſuppoſe.

as I think.

Ut reor, exiſtimo
Ut mihi videtur
Ut arbitror, ὡς νομίζομαι
Ut ego quidem ſentio, autumo
Meo judicio
Mea ſententia, Opinione mea
Ἐμοὶ δοκεῖ
Nisi me animus fallit, unleſſe, or except I be deceived.
Quantum mihi videre videor
Quantum indiciis colligere poſſum
Quantum meæ exiſtimationi ac judicio videtur
Quantum ego ratione & ingenio conſequi poſſum

to think of, or upon, vide to Muſe.

thin, vide ſlender, lean.

to quench, to ſtanch thirſt.

Sitim compeſcere, deponere, pellere, tollere, explere
Relevare, Siſtere, Sedare, Extinguere, Expellere
Sitis ſorbet ora
Arentem levare unda ſitim

to be thirſty, or dry.

Sitire, ſitim pati, ferre, tolerare, deferre
Siti conſumi, obrui arida ſiti

to threſh.

Frumenta perticis excutere
Triturare, ἀλοᾶν
Greſſibus exterere
Spicas fuſtibus tundere Colum.
Flagellare meſſem perticis, Plin.

to threaten.

Minari, ἀπειλεῖν
Edere, jactare minas
Minitari, Comminari
Fulminare minis
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem, Virg.
Interminari
Maximas intentare minas
Intonare minis & verberibus

a thriſty childe.

to thruſt, vide **to Foin.**

to thruſt or caſt down.

Devolvere, detrudere
Dejicere, ῥίπτειν
Deturbare è ſublimi
De ſublimi ad ima rotare
Præcipitare

to thruſt or put out.

Eliminare, Proturbare
Liv. Pellere foras, Extrudere
Protrudere, Obtrudere
Explodere, Expellere, vide **to Drive out, &c.**

to thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, ſuperintonare
Movere tonitrua, Tonitrua matutina ventum ſignificant, imbrem meridiana
Tonitrus, Tonitrum, Tonitru indeclinabile, **thunder.**
Magnus ab æthereo perſonat axe fragor
Jupiter ſtrepitu exterruit orbem
Magno miſcetur murmure cœlum

Tonitru cietur aër, cœlum
Tonitru tremiſcunt abdita terrarum. Intonant poli
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit

to tie, to bind.

Vincire, Ligare
Revincire poſt tergum brachia
Injicere vinculis
Fortibus nexibus, vel loris conſtringere
Gravibus coërcere vinculis
Δεσμεύειν, Innectere pedicas
Compedes injicere, **to fetter, or give fetters.**
Adhibere vincula
Ἐμπεδεῖν, Indere compedes, catenas captivis
Compedibus vincire
Innectere manicas
Aſtringere arctius, fortius fortiter, vide **to hang up.**

to till the ground, vide **to Eare.**

time or ſeaſon.

Tempus, καιρὸς
Hora, apud D. Paulum
Tempeſtas, apud Hiſtoriographos
Curriculum, apud Virg.
Otium pro tempore
Non fuit mihi otium, **I had no leaſure.**
Ævum, αἰών, pro tempore longo, ſicut ſæculum, & ætas, ut noſtri ſæculi mores, noſtra ætate
Dies pro temporis curſu, apud Cic.

in good time, vide **ſeaſon.**

the time will try.

Tempus docebit
Exitus comprobabit
Tempus omnia retegens, patefaciet
Exitus acta probabit

in good time or ſeaſon.

Maturè, Tempeſtivè
Opportunè, per tempus
In tempore

to obſerve the time, to take heed how he ſpendeth or beſtoweth his time.

Habere rationem temporis
Summa cum utilitate noſtra diem condere, Plin.
Non ſinere tempus ſine fruge fructuque dilabi, effluere
Rectè otia ponere
Rectè ætatem ducere
Temporis enim ſumptus (ut inquit Philoſophus) parciſſimus eſt
Tempus redimere, eſt melius collocare, quod malis ſtudiis hactenus tritum eſt

to waſte or to ſpend time vainly.

Bonas horas malè collocare
Otio & literis abuti
Fruſtra tempus conterere
Sympoſiis bonas horas malè perdere
Tempus alea terere
Conferre tempus in aleam, Plin. vide **to ſpend the day in vain.**

to paſſe the time.

Tempus, diem deducere, tranſigere, traducere, trahere, extrahere
Tempus terere, conſumere, conterere
Otium terere, agere
Dies vitæ, ætatem decurrere, conſumere
Diem conficere ſermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere ſoles, apud Vir.
Conſumere longos ſoles, apud Per.
Ducere, proterere tempus
Noctes fabulis jucundiſſimis citra tædium tranſmittere
Extendere noctem colloquiis, ſermonibus
Jucundiſſimis ſermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidè traducere ævum, vitam
Ferias agere amœniſſimas
Ineptiis, næniis bonas horas malè conterere
Temporis tædium lectione fugare, pellere, levare, relevare
Fabellis tempus, diem fallere
Suffurari tempus quis dicitur, quod rebus neceſſariis ſuccidit

the time weareth or paſſeth away.

Fluxum tempus elabitur
Ætas avolat, diffluit, effluit ætas
Fallunt anni
Labuntur anni tempora
Tempus præterit, fugit
It dies, apud Plaut. præterit
Eximitur dies me gaudente, Plin.
Tempus aſſiduo rapitur curſu
Cedit dies, apud Cic.
Abeunt, evaneſcunt, præcipiti lapſu intermoriuntur tempora
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas
Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis
Fallit tempus, id eſt, citò præterit nunquam revocabile
Dies abit inſtar euntis, currentis vel fluentis aquæ
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant
Labitur occultè fallitque volubilis ætas

at this time, in this world, or as the world goeth now.

Hoc ævo, νῦν
Impræſentiarum, Nunc
Hac tempeſtate, ætate
In præſens
Hoc temporis curriculo
Hoc ſæculo, Hoc tempore
Hac hominum ætate, Hodie

at the very ſame time.

Eadem tempeſtate
Sub idem tempus
Per idem tempus

the time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus, vel menſibus res dicitur elangueſcere, intermori
Evaneſcere
Venire in oblivionem res dicitur, cui tempus inducit oblivionem
Tempore ipſo vaneſcere, apud Tacitum. Et proverbium, Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur
Non eſt dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, eundémque adimat, imo revulſum penitus ſtore
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi poſſis emendare
Et Euripides, χρόνος μαλάξει σε
Tempus dolorem leniet
Videmus opiniones vanas, fictáſque diuturnitate extabuiſſe

in the mean time or ſeaſon.

Interim, Interea
Interea temporis, loci
Interdum, Obiter, In tranſitu
Interim dum, μεταξὺ

in times paſt, or of late.

Diebus proximè exactis
Longo ab ævo
In diebus ſeu menſibus prioribus, ἄρτι. Hoc longis intercedit annis, Diebus jamdudum, nupertime elapſis, præteritis

in old time.

Majorum noſtrorum ætate, tempeſtate, temporibus quo ſæculo majores noſtri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapſis

out of time.

Inopportunè, intempeſtivè, imo

importunè, inſolitè, inopinato, inopinanter, inopinatè

as the time will ſerve.

Tempori cedere, neceſſitati parere, rationem temporis habere, conſulere temporibus, confirmare ſe ad temporis rationem, conſilia & actiones tempore moderari pro temporum ſtatu, & ſuſcipere & deponere, ita ſe gerere, ut præcipere tempus videatur, ut temporis ratio ferat ac poſtulet
Quaſi ducem in rebus agendis, & conſiliarium habere tempus

in time to come.

Apud poſteros, in poſterum, in poſteritatem, ævo ſequenti, vide hereafter.

timerous, vide Fearfull.

tyranny, cruelty.

Tyrannis, Jugum duriſſimum
Servitus pluſquam miſera
Phalaridis imperium

to exerciſe tyranny.

Tyrannidem exercere
Pharaonica ſævitia opprimere
Subditos tyrannide fatigare, deprimere
Omnium hominum ſævitiam improbitatemque ſupergredi

tired, vide weary.

to and fro, vide hither, and thither.

toad ſtools, Muſhrums.

Aſparagus ἀσπάραγος
Corrudus,
Boletus, βωλίτης,
Tubera & Tuberes

together.

Simul, ἅμα, Una, Pariter
Simul, med. Correp.
Conjunctè ſeu Conjunctim.

toyes, trifles, vide fooliſhneſſe.

tokens, markes, or ſigns

Signa, δείγματα
Indicia, Argumenta
Monumenta, Interſignia
Documenta, Specimina
Nota, Veſtigia
Symbola, σύμβολα

a tole gatherer, vide Cuſtomer.

a pair of tongs, or pincers.

Pruniceps, forfex igniaria
Furcilla coquinaria, πυρολάβιον
Tenella, barbara dictio eſt, ſeu potius Gallica.

an ill tongue, or a railing tongue.

Lingua virulenta, biſulca
Mordax, Maledica
Contumelioſa, Virg.
Aſpidis morſus
Venenum detractionis ſpirans apud Juven. Lingua mali, pars peſſima ſervi

a Childrens playing top.

Trochus, Trochulus, Turbo
Trocho lude, aleas fuge
Turbinem volvere, Trochum agitare, circumvertere, ambire.

the top, or higheſt part.

Æditior locus, Faſtigium
Culmen, Cacumen
Vertex, Metaph.
Supercilium, Summitas
Verruca, Metaph.
Altitudo, Extremitas
Ὕψος, ἄκρα
Apex, Jugum
Præcipitium, Ardua terrarum
Sublimitas, Celſitudo
Specula, Juga montis

from the top to the toe, vide from the Beginning to the end.

a torch.

Teda, Fax, Luminare
Φανός, Funale
Facula a firebrand.
Lampedion, vide a lamp.

torch-bearers.

¶ Daduchi, δᾳδοῦχοι, Tediferi, Facularii, Ceroferarii

to

to torment, vide to puniſh.

a touchſtone.

Lapis Heraclitus, penult. prod.
Lapis Lydius, Index, Latinè Βάσανος, Cujus attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne ſit an adulterninum

a torrent, a ſwift running ſtream falling from the hils.

Torrens, tis, m.g. Torrens entior, entiſſimus
Torrentia flumina
Rapidus montano flumine torrens ſternit agros
Sternit ſata læta boumque labores
Ruunt de montibus amnes

it toucheth you very near, vide it is your part.

a town or City.

Oppidum, Oppidulum
Civitas πόλις
Urbs, quæ Roma proprie dicta eſt voce, ad alias civitates modo detorta eſt
Caſtellum, κώμη

to undoe or ſpoil a town, vide to Deſtroy.

trace, vide footſteps.

a trade a manner of life.

Vitæ inſtitutum
Vivendi ratio, modus, forma
Formula, Mores
Exercitium, Studium
Ἐπιτήδευσις, Ἐπιτήδευμα
Recta optima morum compoſitio, vide ſupra Occupation.

to traffique, to exerciſe the trade of Merchandize.

Negotiari, πραγματεύεσθαι
Exercere, tractare commercia mutua, negotiationem ἐμπορεύεσθαι
Inire commercia, mercari
Mercaturam exercere, vel mercatum
Facere mercaturam apud Cic. & Plaut. pro exercere, ἐμπολᾶν
Agere mercatum, negotiationem
Ἀγοράν ποιεῖν
Mercimoniis faciundis rem augere, vide to Uſe

tranſitory, or not long during, of no long tinuance.

Momentaneum, ὀλιγοχρόνιον
Tranſitorium, Caducum
Fluxum, fragile, Sal. Divitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur
Temporarium, Temporaneum
Inſtabile, Ruiturum
Fugax, Labile
Jamjam periturum
Mobile, interciſurum
Interiturum, occaſurum
Intermoriturum
In oblivionem venturum
Parvo tempore duraturum
Omnium enim rerum viciſſitudo eſt, & omnia orta occidunt
Ætati, annis cedere
Ætatem ferre non poſſe
Diu ſervari non poſſe qualia ſunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia
Et, Mala Perſica, Plin. vocat fugacia quod durabilia non ſint, decerpta, quæ facillimè corrumpantur

to tranſlate, vide to change.

traps, Gins, Snares or Wiles.

Laquei doli, Tendiculæ
Inſidiæ, ἐνέδραι
Pedicæ, Retia
Fallaciæ, Offuciæ
Tricæ, Irritamenta
Caſſes arcti, l. Technæ
Clandeſtinæ inſidiæ, Tranſenna
Obſidiæ, apud Colum. Plaut.
Durateus, equus, proverb.
Δούρειος ἵππος
Decipula, æ, & Decipulum neut. gen.
Furta, apud Ovid.

to travel or labour in vain, to loſe his labour.

Perdere operam & impenſam
Inanem operam ſumere, ſuſcipere
Studio exerceri inani
Fruſtra laborare, conari
Capere, pati, ſubire laborem inanem
Incaſſum ſudare
Arenam numerare, metiri

Arena

Arenæ ſemina mandare
Arare littus
Aërem verberare
Operæ jacturam facere
In pertuſum ingerere doll. um, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video
Ludere operam
Auſtrum percellere
Penelopes telam retexere
Πηνελόπης ἱστὸν ἀναλύειν
In aqua ſcribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare
Δελφῖνα ... νεῖν
Scopas diſſolvere
Rem prorſus inutilem efficere
Nebulas adverberare
Piſcari in aëre
Aquā in mortario tundere
Calvum vellere
Lavare corvum, Laterem
Ignem diſſecare
Æthiopem dealbare, lavare
Iſthmum perfodere
Reti ventos venari
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, to labour, ut ſupra, to labour in vain.

to travel, or to be in labour of Child.

Parturire, Parere, Dare, Edere partus
Solvere molliter partus, liberos ſuos
Producere in lucem, parere
Educere fœtus, Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus, Reddere ſemina concepta, uteri pignus

to travel before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beaſts we ſay to caſt their young.

Immaturum fœtum edere
Abortire, abortum parere
Abortare pro eodem, apud Jul. Fir.
Abortor eris, vel iris
Abortivum, abortum facere, ἐκτιτρώσκειν
¶ Abigere partum medicamentis
Ἐκτιθέναι, ejicere infantem in utero enectum
Coactè conceptum à ſe abigere, Suet.
¶ Fœtum corrumpere
Et apud Phocyllidem
Φθείρειν βρέφος, ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός
In utero fœtum corrumpere
¶ Vitia contrahere abortiva apud Solin.

an expert or great traveller.

Qui plura loca calcavit quā ullus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris jactatus & alto, apud Virg.
Qui orbem peragravit omnia emenſus
Quique mali multum, multumque laborum fluctibus & bellis tulerit, Virg.
Rebus evariantibus jactatus, & agitatus

a treaſure.

Gaza, Perſica dictio
Theſaurus, Θησαυρός, Græcè, quod repoſitus ſit εἰς αὔριον, i. incraſtinum
Divitiæ recond itæ, repoſitæ
Fiſcus, Ærarium ſanctius
Peculium authore Celſo pro ea patrimonii parte ponitur quam quis in numerato & ad caſus repentinos repoſitā habet, ut refert Alciatus
Gazophylacium, vel Entheca gazæ, id eſt, theſauri repoſitorium, The ſaurarium Auguſt. vocat

the Lord Treaſurer.

Ærarii præfectus, Ærarius Atcarius, qua dictione Hieron. utitur in lib. Eſter
Quæſtor, ταμίας
Præpoſitus pecuniæ publicæ
Ærarii curam habens
Tribunus ærarius Budæo dicitur
Receptor generalis
Coactores vocantur præterea Quæſtores ſeu Collectores
Ἀποδέκτης
Coactionem argentariam factitare, apud Suet. pro exercere Quæſtoris officium

a trencher.

Quadra, a broad trencher
Quadrula
Menſa & menſula diminutivum, apud Virg. in 7.
Orbis ſeu orbiculus menſarius, a round trencher
Diſcus, idem

a trembling, vi. quaking.

a treſpaſſe, vide Offence

tribute, vide Subſidy and cuſtome.

to try, vide to attempt.

trifles

trifles, vide fooliſhneſſe.

to trim, vide to beautifie.

trimly, finely, cunningly workmanly.

Adfabrè, Faberrimè
Artificiosè, Elegantèr
Quam optimè
Scitè, Sciti ſſimè

a triver.

Tripes, τρίπους, Cytrapus

to triumph, to brag.

Agere triumphos, triumphare
Ovationem agere
Dicere Pæan, Dicere Io Pæan,
Cantare triumphum, Pæana
¶ Et præpoſtere glorianteis dicuntur proverbio, ante victoriā encomion canere
Ante congreſſum encomion epinicia ſibi ipſis canere, & ante lentem augere ollam

trouble, vide Heavineſſe and free from trouble.

troubled in minde, vide Madneſſe.

to trouble himſelf, to put himſelfe to great trouble

Negotium ſibi exhibere, faceſſere
Πολυπραγμονεῖν
Multis ſe negotiis implicare
Circa multa agere
Capere moleſtiam
Rebus nihil ad ſe pertinentibus implicari
Omni ſe prægravare moleſtia
Moleſtiis ſe involvere negotiis
Sibi ipſi litium ac negotiorum materiam acceſſere, parare
Sibi malum conciliare
In cœlum exſpuere
Facere quod in proprium recidat caput
Adverſus ſtimulum calcitrare

troublous, vide Grievous, and a piece of trouble.

throughly, vide wholly

a truce.

Induciæ, Pax ſequeſtra
Vacatio militiæ
A bello vel belli feriæ
Ἐκεχειρία, ἀνοχή
Pactitia pugnæ ceſſatio

to make truce with enemies.

Inducias paciſci, agere, facere, pangere, dicere inducias bello dare.
Condicere inducias, id eſt, ſtatuere, apud Juſtin.
Æquis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quieſcere
Peractis induciis
Tempus induciarum cum Gallis exierat, Caſ. vide League

true one that ſaith the truth.

Verax, Veriloquus
Homo minimè vanus
Veridicus, oracula loquens
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be true, or according to the truth.

Veriſimile, & è converſo
Verum ambage remota dedit
Similevori, ἐοικός
Non veri diſſimile, Revera
Vero verius apparet
Vero conſonum
Non abhorrens à veritate
Veritati conjunctum
Haud abſurdum, ineptum, abſonum à vero, ſimillimum vero
Durant veſtigia non languidæ fidei, Sol.
Fama nec à veri diſſidet illa fide
Veri ſpeciem habens
Idoneum, appoſitum, aptum ad perſuadendum, πιθανόν

truely, indeed

Sanè, Certo certius
Certè Certiſſimè
Habet omnes in ſe numeros veritatis
Certum vel certò ſcire
Planè, Atqui
Vere, ἀληθῶς, Verum
Profectò, vero verius
Nil certius, apud Comicos
Quovis oraculo, Delphico certius
Nimirum, haud dubio
Pro certo creditur
Quinimo, Revera
Immo, Amen, Prorſum, Verè
Porro, Videlicet, Reipſa
Etiam, Etiamnum
Rectè, Sanè, ita vero
Sane vero, per ironiam
Utique, ναί

Dubio

Dubio ſine, Νη, ναὶ
¶ Confirmantis & obteſtantis formulæ, apud Comic. præcipue
Ita me dii bene ament, juvent, apud Terent.
Peream, Diſpeream
Ita Deum mihi propitium habeam
Moriar, Emoriar, Male mihi ſit
Ita vivam, apud Cic.

a Trumpet.

Tuba, σάλπιγξ, Salpinx
Cornum recurvum, Claſſicum
Bucca, ut ſcribit D. Hieron. apud Hebræos tuba dicitur, à quo buccina diminutivum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κεραίνη
Concha pro buccina, vel tuba apud Virgilium & Horatium
Æs, pro tuba ex ære, apud Virg.
Signum, ſigna canant, apud Mart.

to ſound a Trumpet.

Clangere, κλάζειν
Σαλπίζειν Signum dare
Datur ſignum buccinæ, Cic.
Buccinare, Ære ciere viros, Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare

to Truſt.

Fidere, Confidere, Niti, Theſea fide
Credere, fidem habere
Spémque, fidémque locare
Fretus ſum, pro fidem habeo

truſt no body.

Nemini fides habenda eſt, nuſquam tuta fides, humanis mala eſt fiducia rebus. *Sapientiæ* & conſilii eſt, nemini res noſtras credere, committere, nemini plane confidere
Nullius in fide omnia ſtatuere, ponere, collocare
Quis eſt quem tibi fidum præſtare poſſis cujus incerta dubia, infirma, fluxa fides non ſit?

truſty, vide **Faithfull.**

I truſt, vide **I hope.**

to ſpeak the truth.

Veritatem exprimere, edicere, liberá voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere, ἀληθεύειν, Veritatem proloqui
Verum dicere, alloqui, nec celare
Auriculas teneras mordaci reddere aceto apud Perſium
Ad normam veritatis loqui, *Bud.*
Verum proferre
Tanquam è plauſtro loqui
Ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν
Dicere id quod res eſt
Dicere rem ipſam, ut res eſt
Veritati rerum geſtarum teſtimonium perhibere
Veritatis jubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere
Folium recitare Sybillæ, apud Juven, id eſt, rem indubitatam, certam
Oracula loqui
Ἔτυμον ἐρέειν [illegible] νημερτὸ-μος, apud Homer.
Ut verum dicam imperat mens ipſa

to defend the truth.

Agere pro veritate
Veritati ſubſcribere, ſuffragari
Veritatem propugnare
Totis viribus verum tueri
Veritati patrocinium, totis niſibus præſtare
Jugulum ſupponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore
In ſidem veri memorias accerſere ex antiquitate ſcriptorum
Oppetere mortem pro veritate

to cover, to cloak the Truth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare
Oratoriis fucis veritatem obducere

a tombe, vide **Grave**

to tumble, to Wallow, to turn.

Volvere, Volutare
Pervolvere, Rotare
Revolvere, Evolvere
Advolvere, Devolvere
Supervolvere, Involvere
Advolvunt ingentes montibus ornos
Volvere rotam
Saxa volvebant, inferebant

a

a tumbler, vide **Dancer.**

a tun, a great Veſſel.

Dolium πίθος, Vas vinarium
Cuppa, aliis per ſimplex p. ſcribitur
Bacchar ſeu Baccharium
Cadus, κάδος, Tina, Vietor vaſcularius, **a Cooper.**

by turn, by courſe, one after another, or one to another.

Mutuo, *Inter* ſe, Alternatim
Alius alium, Alternè
Ultro citróque, &, ultro citro
Secum, πρὸς ἑαυτὸς
Viciſſitudine, Viciſſim
Inter nos agamus communiter
Alternis vicibus
Ad invicem, pro quo apud eruditiores ponuntur
Ad alterutrum, Græcè πρὸς ἀλλήλους
Invicem. Quint. At hæc tertio pugnare invicem oſtendit

to take the turn of another vide **to ſupply the ſtead of another.**

a Good turn, vide **Good.**

to do one a good turn, vide **pleaſure and benefit.**

one good turn requireth another.

Manus manum fricare proverbialiter dicitur
Manus manum lavare
Gratia gratiam parere
Mutuum muli ſcabere
Fricantem refricare, & id genus alia permulta

twelve.

Duodecim, Ter quater, Bis ſex, Addiderat annos ad duo luſtra, duos

twilight, vide **Evening.**

in the twinkling of an Eye, vide **Moment.**

V

a Vagabond, a Runnagate, a Wanderer, a Rogue.

ERro, onis, Errans πολυπλάνης, ἐκφόρος
Aberrans, Errabundus
Vagans, Vagus
Vagabundus, Multivagus
Palans, Circulator
Panagæa Diana proverb.
Inſtabilis, nulla certa ſede conſiſtens
Pedem ſtabilem & domicilium certum non habens
Toto vagari orbe
Per medias urbes agitur, ſaltúſque peragrat *Erro*

Vain, or tranſitory.

Vanus, Fragilis
Verna incertior aura
Fluxus, Caducus
Perfuſa gloria fuco
Umbratilis, Momentaneus

in Vain.

In vanum, Incaſſum
Fruſtra, Nequicquam
Inaniter, Nequaquam

Vain hope.

Spes fruſtrata, Vana, inanis, falſa, minime ſecunda, omninò adverſa

Valiant, vide **Couragious.**

to Vanquiſh.

Cæſar Pompeium vicit, pugna fregit, prælio ſuperavit, acie vicit, ſuperavit, fugavitque
Copias ejus profligavit, in fugam conjecit, convertit
Victoria eſt potitus, victoriam tulit, obtinuit, conſequutus eſt, adeptus eſt

to Vanquiſh with reaſons, vide **to Overcome.**

Vantage, vide **Gaine.**

to Vary or differ in words.

Pugnantia dicere, Non conſtare ſibi
Διαφέρεσθαι ἑαυτῷ
Non conſentanea dicere
Secum diſcrepare

Variable, vide **Inconſtant.**

Variance, vide **Diſcord.**

a

a Vaut or an arch Roof.

Cameratum, Concameratum
Caminatum, Teſtudinatum
Arcuatum, Fornicatum
Fornicibus recurvum
Teſtudineum, Arcuatum opus
¶ Cameræ, Teſtudo, Fornix
Tectum incurvatum, devexum

Vehemently, vide **Much**.

to open a Vein, vide **to let blood**.

Venome, vide **Poiſon**.

Very much, vide **Much**.

Vermilion, vide **Red colour**.

a Verſe, or Metre.

Carmen, Verſus
Oratio numeroſa quod numeris conſtet, metro ligata, carminis legibus adſtricta
Metrum, μέτρον
Numerus, Modus
Modulus, Carmina, Muſa
Sermo in carminis leges ligatus, numeris adſtrictus
Carmen ſiccum, exile, exſangue, exſuccum, nullum omnino Apollinis veſtigium habens
¶ Contra, Elegans, venuſtum, terſum, quod artificioſo & compoſito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, ſuaviloquum, excultum, Maroneum

to make Verſes or Metre.

Pede juncto ſcribere
Pangere, conficere, conſcribere carmen
Facere, Dictare
Carmen ſcribere, condere, ludere, docere
Verſus fundere, canere, reſonare

Vertue.

Virtuti omnia ſunt ſubjecta, omnia ſunt ſub poteſtate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus eſt, dominatur, una regnat, ſummum jus habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cedunt, ſubjecta ſunt humana omnia
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet, poſſidet jure, ac poteſtate ſua complectitur: quid eſt quod aſſequi virtus non poſſit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præſtat

to Vex, to moleſt, to perſecute.

Inſectari, Infeſtare
Affligere, Afflictare
Cruciare, Moleſtare
Macerare, Mactare
Enecare, Metaph, Defatigare
Urere, apud Terent.
Vexare, κακοποιεῖν
Laceſſere, ἐλαύνειν
Inſequi, Quatere, Inſultare
Turbare, fatigare
Moleſtum eſſe, ἐνοχλεῖν
Exagitare, Premere
Perſequi, διώκειν
Urgere, πιέζειν
Petulanter inceſſere
Premere perſecutionibus
Cogit me illud, **that vexeth me**, vide **to grieve or to puniſh**.

a Vicar, vide **a Curate**.

Victory.

Victoria, νίκη, Palma
Trophæum, τρόπαιον
Triumphus, Superior manus

to have or obtain the Victory, vide **to Overcome, and Vanquiſh**.

to View, to conſider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur
Interius ac propius contemplari
Altius perſpicere, vel penſiculatè
Penitiſſimè ſpectare
Propius intueri
Ob cordis oculos ponere
Animo intueri
Penitus introſpicere
Silentium aperire, Proverb.
Omnes animi ſenſus velut quodam ſpecillo pertentare judicii acrimonia
Tanquam ad manum inſpicere, introſpicere, perſpicere, attendere, rationem habere, conſiderare, expendere
Æſtimare à digitis prioribus, veluti leonem ab unguibus
Totum perluſtrare, excutere
Attentiſſime inſpicere
Ad hominum formam & figuram animum referre, Cic.
Attentius, accuratiuſque conſiderare
Penitus explorare
Cominus oculis quamlibet curioſis colluſtrare
A fronte atque à tergo ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
Fixis oculis intueri
ἀτενὲς ὁρᾷν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimovere vel dejicere, alicujus vultum contemplando

a Village.

Vicus, κώμη
Pagus, Caſtellum
Aliud ſignificat villa, nempe domum extra urbem, pro prædio tamen ſubinde ponitur
Municipium, **a Freedome, a free City or Town.**
Major vicus eſt, qui vel vicus vel oppidum videri poſſit
κωμόπολις

a Vine, or Vineyard.

Vinea, Vinetum, Vitis
Bacchi nemus, Arva fœlicia
Novelletum, Malleolus, **a young Vineyard.**
Bacchi pampineis oneratæ viribus uvæ

to Violate, or to deflour a Virgin or Maiden.

Vitiare, Violare
Corrumpere, διαφθείρειν, ὑβρίζειν, διαπαρθενεύειν
Stupro contaminare
Devirginare apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere virgini apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem
Imminuere virginitatem
Vitium, ſtuprum offerre virgini, apud Ciceron.
Vitium addere pudicitiæ, Plaut.
Delibare virginitatem
Solvere, zonam virgineam, apud Catul.
Deflorare apud Claſſicos non legi, ſed perflorare, **to take away the flower**
Conficere virginem, apud Terent. pro fallere dictis
Depudicare, vide **Maid.**
¶ Compreſſio, Coitus
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compreſſiunculæ, **the act or deed of lechery.**

Violet colour, vide **Purple.**

Viſions, vide **Dreams.**

to Viſit, to come to ſee.

Viſere, Inviſere
Caſulas non dedignari
Lares reviſere, ſubingredi
Deflectere, ſubvertere ad aliquem
Subire tectum vel domum
Succedere tectis

Viſour, vide **Masking.**

an Umpire, vide **Arbitratour.**

Unable to ſtudy.

Infirmior, imbecillior eſt, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore eſt, infirmioribus viribus eſt, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis eſt, quàm ut ſtudiorum laborem, grave ſtudiorum onus ferre, perferre, ſuſtinere poſſit
Minus habet virium, roboris, quam ut ſtudiorum labori par eſſe poſſit, quam ut ferendo ſtudiorum labores poſſit eſſe
Valetudine utitur imbecilla, infirma, ſic ut labor ſtudiorum eum facile poſſit opprimere
Eam illi valetudinem, eas natura vires negavit, quas laborioſa ſtudiorum tractatio, aſſidua literarum exercitatio, graviſſima literarum ſtudia poſtulant, requirunt, deſiderant, exigunt
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas, tenuitas facit, ut incumbere, quantū res poſcit, in ſtudia non queat

Unadviſed, Raſh

Inconſideratus, Inops, expers conſilii, rationis
Improvidus, Præceps, Inconſultus
Temerarius, Imprudens, Levis.

Unadviſedly, Unwiſely, Raſhly.

Præcipitanter, inconſideratè
Properè, Temerè
Properantèr, Inconſulto
Ex improviſo, De improviſo
Improviſo, Repentino
Repentè, Derepentè

Impræmeditato, Ex inopinato
Subito, Subitariè
Imprudenter, citra cauſam
Sine ratione, Sine cauſa
Tumultuariè, citra delectum
Tumultuanter, αὐτοσχεδίως
Neglectim & pluſquam ex tempore
In rugas contracta fronte
Imparate, Illotis manibus
Ἀνίπτοις χερσὶ

to do a thing Unadviſedly.

Conſilium in re præſenti capere
Impræmeditate aliquid tractare
In arena conſilium capere, inſtar gladiatoris, ut habet proverb.
Et apud Senecam, Conſilium ſub manu dicitur naſci
Illotis pedibus quippiam aggredi
Anabatarum more facere, i. clauſis oculis, ut refert Alciatus, & non Andabatarum
Facere ruditer, craſſo modo
Ex tempore, impræmeditato, tumultuanter, raptim agere
Deliberare cum præſenti
Agere præcipitem
Αὐτοσχεδιάζειν, Dilabi præcipitem, Mittere, corpus è ſaxo
Ferri, volvi in præceps

to Unbind, to looſe.

In mare, in æquor ſe perrumpere, effundere
Præceps ſeſe ſaltu in flumen dedit
Præcipitare ſe in undas, aquas
Solvere, Expedire
Ἐκλύειν, Enodare, Exſolvere
Levare catenas, vincula, Virg.
Ligamenta, vincula diſſolvere

I am Uncertain, or in doubt.

Non ſatis mihi liquet
Haud certus ſum
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, ſuſpenſum
Equidem ignoro
Minus compertum habeo
Parum mihi liquet
Non equidem ſcio
Cogitatu nequeo colligere ullo, I cannot know it in any wiſe.
Parum conſtat, Clam me eſt
Nihil dubium eſt
Fugit, præterit, latet me
Ne cogitatio quidem ulla hac de re in pectus meum aſcendit, ſubiit animum, I know nothing of it.

Uncertain what to doe.

Ancipiti cura diſtrahor, jactor, verſor, animi pendeo; Incertus animo ſum, pendet animus, inclinat huc illuc, fluctuat, jactatur, incertus eſt quid conſilii capiat, utram me dem in partem ignoro
Explicare conſilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum meæ cogitationis invenire haud poſſum, diſtrahunt me diverſa conſilia
In utramque partem ita multa ſuccurrunt, ut difficilis admodum ſit, minimè expedita, minimè explicata, minimè explorata, minimè certa, perobſcura, haud facilis, aperta deliberatio

Unchaſt, vide Lecherous.

Unclean, vide Filthy.

it is uncomely, vide it becommeth not.

to Uncover the head.

Aperire caput, detegere
Nudare verticem
Pileum ponere, deponere, detrahere

Uncunningly, Unhandſomely.

Inartificioſe, ἀτέχνως
Infabre, Incompoſite
Inornate, Fœde, Bunglingly done.

Undefiled, vide Chaſt.

Under the Firmament, Heaven, or skie, abroad in the open air.

Sub aperto cœlo
Sub Jove apud Horatium
Sub dio, cave ſub die dixeris; Δία enim Græci Jovem vocant, & Jupiter Latinis pro aëre ponitur
Ὑπαίθριον, Unica dictio, & adverbium Græcis

In aperto mundo, Axe ſub æthereo
Agere ſub dio, [illegible] Horatium
ὑπαιθρεῖν
Dormire ſub dio, ὑπαιθρίζειν

to underſet, vide to Prop up.

to Underſtand, to Perceive.

Intelligere, vid. te
Diſcere, apud Cæſ. Capere
Sentire, Mente capere
Colligere, Cognitum habere
Tenere ſenſum alicujus rei conditum
Impulit aures maternas luctus
Perſpicere, ad aures pervenire
Animadverſione & intelligentia dicentem vel ſegentem aſſequi
Audire, Inaudire, Subaudire
Excipere, Virg. Aſſequi ratione
Conſequi ingenio, mente, ratione, cogitatione
Noſſe, ſentire, conjicere, conjectura conſequi
Intellectu percipere, aſſequi
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere
Intelligentiam habere
Intelligentia & ratione comprehendere
Rei alicujus ſententiam & rationem tenere
Accipere, Percipere
Callere, Tenere
Habere, Sapere
Cognoſcere

you Underſtand my meaning.

Mea conſilia planè tibi nota ſunt, tenes conſilia mea, animum meum, meos ſenſus
Non te latent mea conſilia, cognitum habes ac perſpectum animum meum
Qui ſit meus ſenſus probè noſti, præclare intelligis

not to Underſtand.

Non aſſequi, Non capere
Ænigmata, obſcurè dicta, rudiras mei captus non poteſt aſſequi
Neſcia mens hominum fati ſortiſque futuræ
Venturi inſcius ævi

to Underſtand overthwartly, or Backwardly.

Præpoſterè accipere
Aliter accipere atque quis dixerit
Παρακούειν

to Undertake weighty matters, or to take on him a great office or charge.

Suſcipere curam
Arripere negotii curam
Rei curandæ onus in ſe recipere
Capere provinciam
Obire res arduas, tollere onus
Subire officium, provinciam, munus
Negotium ſuſcipere, capeſſere, inire, adire, aggredi
Subire vel obire partes
Capeſſere, ſumere, ſuſcipere provinciam
Tollere in humeros negotii curam
Perferendi onus in ſe libenter recipere
Non gravatim ad ſe recipere ſarcinam
Onus ſuſcipere, ſubire

to Undo, vide to Aboliſh and Spoil.

utterly undone.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domeſtica, actum eſt de meis fortunis
Prorſus everſæ ſunt opes meæ, perdidi omnia
Evertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit
Afflictæ ſunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, everſæ meæ res ac fortunæ omnes

Unfruitful, vide Barren.

Ungracious, vide Naughty, Unhoneſt, Uncomely.

Indecens, A decoro alienum
Haudquaquam decorum
Indecorum, Inhoneſtum
Παρὰ τὸ πρέπον
Pugnans cum honeſto

the Unhappieſt man in the world.

Nemo me infelicior, infortunatior eſt
Meas miſerias nulla æquat infœlicitas, conditio ſmea eſt miſerrima.

ma, in ſumma verſor in- fœlicitate
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortuniis, miſeriis, calamitatibus.
Omnes me premunt miſeriæ
Infeſta, infenſa, adverſa, iniqua mihi ſunt omnia
Nulla eſt tam miſera fortuna quam mea
Meum eſt ſingulare fatum, ſingulari utor fato, ſingulari fato natus ſum
Infauſto nimium adverſóque ſydere ſum natus
Semper perpetuis miſeriis vexor, ango, crucior, torqueor, ſtringor
Non adverſa tantùm, ſed everſa penitus eſt mea fortuna
Quis eſt omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego ſum?

an Univerſity, a famous ſchool.

Academia, Gymnaſium
Conciliabulum, conſeſſus Philoſophorum. Φιλοσόφων ἰδεῖον
Ingenioſiſſimorum hominum conventus
Frequens doctiſſimorum & clariſſimorum virorum conſeſſus, non titulis modò maximis, verum etiam maxima eruditione inſignium
Academia, quæ cum ſummis academiis literariis contendere auſit
Gymnaſium literarium
Arena Palladia
Mater, ſeu fons Artium liberalium ſtudiorum Bononia
Academia Patavina totius Italiæ nobiliſſima
Gymnaſium Doleianum celeberrimum in Burgondionibus
Palæſtra literaria
Studium Patavinum, Peruſinum
Lyceum med. prod. λύκειον
Academia à Platone nomen habet, Lyceum vero ab Ariſt.
Athenis & à Cic. in Tuſc.
Aſylum artium omnium bonarum.
Adytum Muſarum
Minervæ locus ſacer,
¶ Collegium, Burſa, Pædagogium, barbara à doctis cenſentur vocabula, tamen in vulgi uſum traducta à magiſterculis
Univerſitas, ſecundum Juriſconſultorum definitionem, eſt aliqua communitas vel civitatis, vel aliarum quarumcunque rerum
Poteſt tamen dici Univerſitas ſtudiorum, quod univerſæ omnes artes ibi doceantur; ſed non eſt uſitatum

Unjuſt, vide Falſe.

Unjuſtly.

Præter jus, Contra quam æquum eſt
Iniquè, injuria, παρανόμως
Non legitime, Sine jure
Abſque juſta cauſa
Contra honeſtatem omnem
Summa cum perfidia
Præter jus faſque
Præter æquum & bonum, apud Ter. againſt all right and reaſon

to do Unjuſtly.

A ſemita juſtitiæ deviare, Hieron.
Tranſire, tranſilire fines juſtitiæ
Deſcribere jus pretio, non æquitate
Juris perſtringere amuſſim
Jus torquere, pervertere
Corrumpere, depravare judicium
Emere, conſtuprare, contaminare judicium, καταδωροδοκεῖν
Juſtitiæ verum tollere iter
Pauperis cauſam repellere
Pauperes preces clauſa ſpernere aure
Egenum juſtitiæ titulo vexare
¶ Injuriam alicui imponere
Lædere, onerare injuria
Injuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to do wrong
Videmus proh dolor etiamnum avaritiam corrumpere æquitatem & pleroſque argentinam pati

Unkind, Unthankfull.

Pro benefactis maleficium reponere
Ingratum eſſe
Pro ſummo beneficio ſummum remetiri maleficium
Ingratitudinis crimen ſubire apud Cic. vide Unthankfull

it is not unknown unto you, you know well enough.

Compertum tibi eſt
Noſti ſcilicet
Non eſt obſcurum tibi

Haud

Haud te latet, fugit, præterit
Probe noſti, non ignoras
Compertum, exploratum habes
Haud neſcius es, haud ignarus
Liquido tibi conſtat.

Unlearned, ignorant, without knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων
Indoctus, Inſcius, Ignarus
Expers ſcientiæ, Sciolus
Ne ipſa quidem elementa callens
Ne Æſopum quidem trivit
Rudis bonarum literarum
Μήτε νεῖν, μήτε γράμματα
Neque natare, neque literas novit
Alienus à muſis, Illiteratus
Ἀνὴρ ἀδαὴς, ἄμουσος
Idiota, Neſcius
Amuſus, Sus Bœotica
Indoctior Libethriis
Alinus cumanus, Ineruditus
Οἷος παρὰ [illegible]
Per ætatem rerum imperitus, a Smatterer
Ab eruditione, morúmque probitate alieniſſimus
Omnium diſciplinarum rudis
Imperitus non dicitur tantum pro eo qui ſit illiteratus, ſed latius patet vox, ut ſit contra ia Græca dictioni, πολύπειρος, unde Chriſtophorus Hagendorphinus, indocte ſcripſit, Monacho imperitior, i.e. à ſummo vertice ad imos uſque pedes, totus ex ignorantia literarum conſutus

Unlike, or diverſe.

Diſſimilis, Diſcors
Diſpar, Diſſentaneus
Varius, Diſcrepans
Contrarius, Repugnans
Differens, Diſtinctus
Diſcretus, Diſſonus
Abſonus, Alienus, Alius

far Unlike, far from the matter, nothing to the purpoſe, neither time nor reaſon.

Abſurdum, Diſpar, Diſſimile
Diſcors, Varium, Alienum
Differens, Diſcrepans, Diſſonum
Ἀπροσδιόνυσα, Nil ad rem faciens
Abſonum, Diverſum
Diſſentaneum, non conveniens
Diſſentiens, Diſtans plurimum
Quid ad rhombum?
Vide proverb. abſurda Aliena, vide differeth much

to Unlock, vide to Open.

to Unlode, to Unburthen.

Exonerare, onus deponere, exuere, abjicere
Onus omne meum reſciſſum eſt

Unlucky, Unfortunate.

Infortunatus, infœlix
Parum fœlix, Siniſter
Quarta luna natus
[illegible] γεγονὼς
Siniſtro genio natus
Parum auſpicatus, Inauſpicatus
Fortunæ improbitatem multipliciter expertus, Fortunis everſus
Fatis & diis iratis (ut aiunt) omnia agens, Qui plura adverſa pertulit quam ſecunda
Muſtelam domi habens, [illegible] proverbialis ſententia & per jocum fortunatior [illegible] Scobolis Carcini
Variis exercitatus fortunæ incommoditatibus
Nothing proſpereth or thriveth under his hand
Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperiis agitur, proverbio [illegible] patruos minxiſſe cineres dicitur, vide Unhappy

to be Unlucky, Unfortunate.

Adverſi eventus fortunam tolerare
Fortunæ adverſæ ictibus circumveniri
Merſari fortunæ fluctibus
Fortunæ flagellis feriri, Bud.
Ludibrio eſſe fortunæ, ibidem
Infortunia pati, Fatis exerceri
Infeſta fortunæ tædia crebraque perferre
Calamitatem accipere
Minus proſpere vivere
Infeſtis telis adverſorum caſuum Fortunæ aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis ſauciare dicitur, Budæ, quapropter dubiæ & novercanti fortunæ non diu fidendum

unlucky

Unlucky

Infœliciter, inauſpicato, Cic.
Siniſtris auguriis, vel auſpiciis, malis avibus
¶ Inauſpicatum. Malum omen
Occurſu infauſtum: an unlucky chance, or that bringeth ill luck.

Unmodeſt.

Immodeſtus, Inconſultus, temerarius, impudens, inconſideratus, immoderatus, immodicus
Expers modeſtiæ, judicii, prudentiæ & rationis, vide Shameleſſe

Unmoveable goods, an heritage.

Bona ſoli, Bona fundi
Immobilia bona
[illegible], Poſſeſſiones
Prædia, κτήματα
Hæredium & Hærediolum

Unnoble, not noble, of a baſe or poor ſtock.

Ignobilis, Obſcurus
Ignotus, Plebeius
Homo plebeii ordinis, quintæ claſſis
Minimè claſſicus
[illegible], ἀγενής
Obſcuris editus vel natus parentibus ſeu natalibus ἄδημος
Infimorum hominum ſeu plebeiorum ſtirpe oriundus
Infimo genere, obſcuro natus
Cujus fama in obſcuro eſt
In obſcuris vitam agens
Imaginibus carens
Subobſcura natus in familia
Obſcuro loco, & parentibus agrariis natus, Parabolanus
Horatius Damnum pro ignobili & obſcuro poſuit ... tegat ſpurco Damnatus
Homo novus, apud Cic.
A nobilitate alienus
[illegible]
Homo novus apud Sal.
Et proverbii, Generoſus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generoſus vult haberi, alias humilis & obſcurus.

Unpoſſible.

Impoſſibile eſt, pro quo fieri non poteſt, docti dicunt
ὑπὲρ δύναμιν, ſupra naturæ vires
Nullo pacto fieri poteſt & proverbiali ſchemate
Prius teſtudo leporem præverterit
Mare vitem tulerit
Locuſta bovem pepererit
Ovem lupus duxerit uxorem
Citius Elephantum ſub alis celes, & id genus permulta alia

Unprofitable, unthrifty.

Qui nulli eſt uſui, Inutilis
Otioſus ἀργός

Unreaſonable.

Præter rationem
Irrationabiliter, inhumaniter
Temere, ἀλόγως

Unruly, vide Stiffenecked

Untamed wild.

Effrenus & effrenis, ἀχάλινος
Infrenus, Effrenatus, Indomitus

Until. Unto.

Donec, Donicum, apud poetas & comicos, Quoad
Dum, apud Virgilium & Terent. Pro Donec, Uſquequaque dum, &c.
Tantiſper, Quouſque
Quoaduſque, ἕως
Uſque diu, Dum tamdiu
ἕως ὅ, Aduſque pro Uſque ad

Until now, even until this time, hitherto.

In præſentem diem
In hodiernum diem
Hactenus, Huc uſque
Adhuc pro hactenus, Terent.
Ceſſatum eſt uſque adhuc
Impræſentiarum
In hunc, in hanc diem
Ad hoc uſque tempus
Ad hanc tempeſtatem
In hanc uſque horam
In præſens, uſque tempus hodieque

Unthought, unlooked for, ſuddainly, unawares

Ino-

inopinatè, & τὸ, improviſè, & τὸ
ſubito, Ex tempore
Ex improviſo, inanticipato
Præcipitanter, ἐξαίφνης, ἐξ ἀπίνης
Præter ſpem, opinionem, atque incredibile hoc mihi obtigit, παρ' ἐλπίδα,
Repente, Ex inopinato
Ex inſperato, Inſperato, vide Unadviſedly.

Untractable, vide Stiffenecked.

Unwillingly, againſt ones will.

Invitus, Coactus
Præter voluntatem, ingenium
Ingratis & ingratus, utcunque apud Terent. pro invitus vel coactus
Ἄκων ε, ἄκων
Gravatè, & gravatim, adverb.

Unwiſely, vide Unadviſedly.

Unwiſe, vide Fooliſh.

Unworthy of praiſe.

Laude indignus es
Indignum te laude præbuiſti, præſtitiſti, oſtendiſti, probaſti
Non ita te geſſiſti, non ea tuæ vitæ ratio fuit, non ejuſmodi ſunt tua merita, non te talem vidimus, cognovimus, ſenſimus, experti ſumus, non is nobis cognitus es, ut afficiendus, orandus, decorandus, honeſtandus, efferendus, extollendus laudibus
Ut laus in re conveniat, tibi debeatur
Ut laudis præmium, quaſi tibi debitum poſſis exigere
Ut laus quaſi tuis meritis debita merces, perſolvenda, tibi eſſe tribuenda, deferenda videatur

Void, empty, without, deſtitute, or lacking.

Vacuus, Inanis, Expers
Immunis, Orbus, Viduus
Viduatus, Vacuatus

to Vomit, to ſpew, to caſt up.

Vomere, Vomitare, Egerere
Ejectare dapes, ora vacuare cibis
Nauſeare, Nauſeam facere, Revomere

a Vomiting, or ſpewing.

Vomitus, vomitio, Stomachi diſſolutio, rejectio vel rejectus

to Vow or to make a Vow.

Vovere, εὔχεσθαι, ὁμολογεῖν
Votum vovere, reddere
Canere vota, Virg.
Voto ſe obſtringere, obligare
Votum facere
Suſcipere votum Deo
Concipere, Suſcipere, Capeſſere
Ferre, multiplicare
Solvere, implere voti debita
Votis optare, petere, expoſcere, operari
Dicere ſacramento, &, Dare ſacramentum
Dicare pia vota Deo
Vota nuncupare pro fœlici rerum eventu, vota polliceri & deſtinare, apud Plinium
Munuſcula divis promittere, Cat.

to Upbraid, vide to caſt in ones teeth.

Upright, Pure, ſincere, a plain dealing man.

Candidus, integer
Sincerus, &, hic & hæc ſinceris & hoc ſincere
Minimè fucatus, Apertus homo
Sine dolo, fraude, fuco, ἄδολος
Qui eſt extra omnem doli ſuſpicionem
In quem nulla fuci cadit ſuſpicio
In fronte gerens animum
Integer vitæ ſceleriſque purus
Qui moribus ab omni labe puriſſimis eſt

to make an Uproar, or ſedition, a rebellion, great ſtir, to keep a foul coil, or turmoil.

Ciere turbas, diſſidium
Ad diſſidium vulgus impellere
Concitare tumultum, turbas
[illegible]
Concitare plebem, nationis ſervitia

Funeſtos

In teſtos tumultus concitare, excitare
Turbam, tumultum facere
Omnia armis perturbare
Suſcitare & excitare tragœdiam
Ἐκτραγῳδίζειν
Res novas moliri
Studere rebus novis
Bellum, prælium, ſeditionem, tumultum, concitare, movere
Turbas facere apud Terent.
Acria indicere bella pace pulſa
Seditionem movere, facere, agere
Seditioſè rem gerere
Perturbationis ſtrepitum movere
Maximas undique turbas ciere
Γαίῃ ἀάλλῃ ἐφαρμόζειν πολεμίων ἀνθρώπων, ut eſt apud Poët.
Turbas dare, Terent. pro facere
Ad ſeditionem & diſſidium perpellere
Διασιασάζειν
Omnia conturbare
Maximis rerum procellis perſonare, perturbare, miſcere univerſa
Pervertere omnia jura, divina, humanáque
Pervertere rempublicam
Confundere fáſque nefáſque, fas & jura, Surſum deorſúmque ordinem invertere
Juris ordinem caſſare omnem
Cœlum miſcere terræ, ſacra prophanis
Divina atque humana habere promiſcua, Saluſti.
Omnia prophanare, prophana ſacere
Ima ſummis permiſcere
Omnia ſurſum ac deorſum miſcere
Delere leges omnes, fas, omne jus
Rebus novandis orbem commovere
Ciere bella, pugnas, Martem, Virg.
Motus tragœdiáſque ciere
Excitare arma, tempeſtates, malum, furorem, bellum, incendium
Omnia turbare, impacatáque reddere, perturbare
Divina pariter & humana tumultuoſa tempeſtate confundere
Adferre perturbationem, apud Cic.
Conclamare & armis concrepare
Inter Chriſtianos diſcordiarum ſemina jacere
Conjicere in perturbationes rempublicam
Acheronta movere
Orbem Chriſtianum in arma vel ad arma concitare, conclamare
Animum plebis contra principem ſuum exacerbare, irritaréque ad ſeditionem, ad cædes commovere, & ad bella ſollicitare
Solicitare quietæ civitatis ſtatum, Livius
Communem moliri ſeditionem, vulgúſque in diſcordiam excitare
Pacem Eccleſiæ mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare
Subditos ad inobedientiam & illicitas juréque damnatas conſpirationes & confederationes pellicere
Funeſto cornu claſſico cecinere
Ad ſeditionem excitandam cornu allectus perſonare, Eraſ.
Alecto in teneros Stygiis ſe concitat alis, Virg.
Tyria concière maria, hoc eſt, ingentes turbas, ut refert Afranius
Populum perſuaſione adulterare peſſima
Populum exaſperatum ſeditioſis concionibus in rabiem agere, apud Cic.
Ad pileum vocare
Promiſſis ingentibus ſeditionem commovere
¶ Facere Tragœdiam ex comœdia
Ex humili tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Jocum in rabiem vertere
Leviculis de cauſis maximos tumultus excitare
In re levi nimium tumultuari
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod proverbio tragœdias in nugis agere dicitur, in re ſcil. cet. levicula movere tumultum

out of uſe, aboliſhed.

Exoletum eſt, aboletum eſt
Eſt inuſitatum, abolitum
Moris eſſe definit, deſiit
Antiquatum eſt ſeu abrogatum
In diſſuetudinem venit, abiit
Obliteratum eſt
Βεβάλαγμένον, ἐπιλελησμένον

Uſed, in uſe, or cuſtom.

Moribus receptum eſt
Conſuetum, Uſitatum
Commune, Aſſuetum
Solitum, Vulgare
Vulgatum, Frequens
Solitum eſt fieri, Uſu perceptum
Cicer. κρατεῖ, inolevit
Moris eſt, Conſuetudinis eſt
Ἔθος ἐστι, ἐν συνηθείᾳ
In obſervatione eſt
Conſuetudo tenet, obtinet
In conſuetudinem venit
Remanet in hodiernum diem
Permanſit ille mos
In more poſitum eſt
Conſuetudine receptum eſt
Uſus invaluit, Mos inceſſit, Saluſt.
Cunctorum calculo jam receptum eſt
Præclarum iſtū à majoribus accepimus morem, Cic.
In uſum abiit
De more antiquo, **after old faſhions.**
Eſt in more majorum
Abiit in morem, in conſuetudinem
Uſu irrepſit, ac paulatim temporis progreſſu robur collegit

to Uſe, to occupy, to enjoy.

Uti gladio, enſe, cultro, vel aliquo familiariter
Expectatis frui commodis, vitâ ſalutari, &c. Carpere regni commoda

to Uſe the trade of merchandize.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere administrare
Negotiari, negotia tractare administrare, ad negotiandum ſe conferre, ad negotiationem proficiſci
Nundinari, **to ſell and buy openly in Faires.**
Nundinator, **a market-man, or one that goeth to Faires,** vide **Traffique.**

to grow out of Uſe or cuſtome, to wax old or decay.

Exoleſcere, Evaneſcere
Obliterari, Antiquari
Deſinere, Ceſſare, Abire ſimplex, Abire in diſſuetudinem
Exſolere, venire in diſſuetudinem

to ſend out to Uſury.

Fœnerari, Fœnerare, quamvis Valla diſtinguat
Uſuram facere, exercere
Δανείζειν, τοκοφορεῖν
Locare argentum fœnori
Fœnus agitare, exercere
Τόκους λαμβάνειν
Pecuniam dare ad uſuram, collocare in fœnus
Artem domeſticam exercere
Fœnerando debita compilare
Fœnore circumvenire, opprimere plebem, vulgus, Livius

an Uſurer.

Fœnerator, Uſurarius
Daniſta, Dardanarius, δανειστής

to Utter, vide **to pronounce and ſpeak, &**
to Utter, to delare ſimply or plainly.

Craſſius dicere
Intelligibilius loqui
Pinguiori (ut aiunt) Minerva rem agere, Apertius dicere
Ἀμαθέστερον λέγειν, Inculcare
Manibus pedibúſque inculcare
Expreſſius declarare
Præmenſum in os inſerere, Adag.
Clarius, clariſſimè dicere, proponere
Apertius rem deſignare

Utterly, throughly, or altogether.

Prorſus, Funditus
Stirpitus, Radicitus
Medullitus, Omnino

Uttermoſt, laſt.

Ultimus, Extimus
Extremus, Penitiſſimus

Utility, vide **Profit.**

Vulgar, vide **Common.**

W

a Wafer, vide **a Cake.**

to Wage, or lay a Wager.

Certare cum quopiā precio, pignore depoſito
Deponere, Concertare
Decertare, Decernere
Facere ſponſionem
¶ Deponere quadruplum ad duplum
Ponere, **to lay.**

Wages or hire, reward.

Stipendium, Præmium
Merces, Meritum, Debitum
Salarium, vide **Reward.**

to

to give Wages.

Stipendium de publico ſtatuere, apud Livium
Salarium annuum conſtituere, attribuere ex fiſco regio
E fiſco centena annua deſignare
Salarium ex ærario principis ſtatuere, apud Eraſ.
Annuum cenſum è publico decernere
E republica ſtatum aliquod præmium perſolvere
Stipendium annuum mereri ob novitatem rei inventæ
Præmium pro fortunâ ſatis amplum conſequi
Præmia ferre, capere

a Waggon, a Cart, a Chariot.

Currus, Carpentum
Quadriga, veha vel vehia
Curriculum, Eſſedum, vehiculum
Rheda, Plauſtrum, ἄμαξα
Vittatus, arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum uſus in Brabantia & Flandria
Vittata quoque navis, Solino dicitur
Saracum

to drive the Waggon.

Impellere currum, regere, moliri
Agere currum aut carpentum
Aurigari, ἡνιοχεῖν
Jungere currum, to make ready the Waggon.
Jungere equos, to ſet the horſes in the Waggon.
Dexterare.

¶ Ire vehi, curru, to ride in the Waggon or Coach.

to Overthrow the Waggon.

Evertere, ſubvertere currum
Impetu ſolo ſternere
Effundere vecturam, aurigam
E curru deturbare, ἐκκυλίειν
Effundere in humum

a Wain-maker.

Carpenta coaptans
Carpentarius
Faber plauſtrorum

a Wain man, vide Cart.

a Way, a Path

Via, Iter, Callis
Semita, veſtigium
Trames, Limes, Orbita
Via præceps, an uneven way.
Arctus, a way that paſſeth through ones ground.

the high Way, or the common way.

Via publica, Conſularis
Baſilica via, via regia
Tritum, Spatium
Via trita, Prætoria
Via militaris, Plauſtraria
Μεσολέωφος, λεωφόρος

to make the Way plain, to open or to repaire the Way.

Aperire viam, viam facere
Viam docere, Cic.
Munire, ſubſternere, ſternere viam
Scindere glaciem, proverbialiter
Aliquid pervium facere
Aditum præbere, facere
Ἐμβατὸν ποιεῖν
Aditus facere illuſtres, Cic.
Fores aperire, metaphoricè
Ἀνοίγειν τὰς θύρας
Viam complanare, æquare, eradere
Gradus tollere
Pulchram ac tutam ſternere viam
E ſalebroſa & aſpera commodam, lævémque reddere viam
Obſtacula viæ diſcutere
Tranquillam viam concinna, id eſt, expedi, Plaut.

to ſtop the Way or Paſſage.

Iter, viam intercludere, claudere
Præcludere viam
Iter intercipere
Obſtruere perfugia improborum
Progreſſum impedire
Iter intercipere, impedire
Inhibere greſſum, iter, ἀποκλείειν
Aditum claudere, precludere, obſtruere, intercludere
Crebris arboribus ſuccíſis omnes introitus præcludere, Cæſ.
Intercludere inimicis commeatum
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione
Re frumentaria, Commeatibus noſtris intercludere

dere inſiſtunt

to Wail, to Lament, to Weep.

Flere, lachrymari
Illachrymari
Dare lychrymas, Virg.
Lachrymas profundere
Ululare, Edere planctus
Ejulare ſublata voce
Imo de pectore queſtus dare, vultu manibuſque ad ſydera verſis
Plorare voce flebili
Plangere percuſſu membrorum
Gemere, ſonitus è pectore erumpere
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula
Fundere fletus
Perfundere genas lachrymis, Ovidius
Querimonias, gemitus, ejulatus facere, lachrymas fundere
Lachrymis genas irrigare
Genas, ora rigare lachrymis
Cædere moeſtis pectora palmis
Querulari, Queritare, vel queritari
Capillos trahere
Setiis ora rigare fletibus
Et apud Virg. Suſtulit exutas vinclis ad ſydera palmas
Cœlo ſupinas ſi tuleris manus, Horat. lib. 3. carmin.
Cepas edere aut olfacere, joco proverbiali
Lugere, deflere, & elugere, to lament, or wail for.
Cic. Patriam eluxi diutius
Deplorare
Mœrere mortem filii
Recentem natum fletu excipere, ſol.
Fletu omnia complere, to make one Weep.
¶ Excire lachrymas
Fletum excutere alicui, vide to mourn

to lay wait, to deceive to practiſe wiles to entrap or Deceive.

Inſidiari, Malum moliri
Inſidias tendere, moliri, ſtruere, facere, ponere, locare, collocare, parare, Alere monſtrum
Moliri, machinari fraudes, dolos
Mali aliquid moliri
Πλεκτάνας ὑφαίνειν
Καταδρομὴν λέγειν, Peccere abſol.
Nectere ſtrophas
Artem exercere Pelaſgam
Dolos ſuere, δόλους ῥάπτειν
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere
Tendere retia, laqueos
Struere dolos
Alto pectore moliri malum
Obſidiari, apud Columel.
Dolos concinnare, texere
Δόλους ὑφαίνειν, apud Homer
Artes novas, nova pectore verſare conſilia, Virg.
Retia diſtendere capiendis quæ prædis
Ἐνεδρεύειν
Tragulam injicere
Fabricam facere, Fingere, Terent.
Pilum injicere, apud Plaut. pro eodem
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari aſtutiam corde
¶ Hamum vorare, to be deceived.
In laqueum inducere, inceſcari homines
In caſſes inducere
Attrahere in maſſam
Arte illectare συλᾶν
Ex inſidiis irruere, urbem impetere

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in conſuetudine durus, aſper es
Tua conſuetudo minime jucunda eſt, atque potius, atque odioſa eſt; ita mores aliorum faſtidis, ut nemo te, tu nemini uti poſſis, neque tu quenquam neque te quiſquam ferre poſſit
Ut neque tu conſuetudine cujuſquam, neque tu quiſquam uti poſſe, vide Froward

to awaken, or to awake one out of his ſleep.

Excitare a vel è ſomno
Suſcitare aliquem ſomno
Excire ſomno, Liv.
Rumpere, abrumpere alicui ſomnum, Expergiſcere
Expergefacere, Exſuſcitare
Perſolvere membra ſomno
¶ Expergiſcor, excutior ſomno to awake
Ex ſomno corripere corpus
Evigilo, Solvo ſomnum
Nox viros ſomnuſque relinquit

to Walk, to go abroad.

Greſſus, Pedes ferre aliquo
Pete

Petere patriam
Contendere, Niti
Dirigere greſſum, Abitum parare
Ferre iter, Efferre pedem
Proripere, Tendere, Agere ſe aliquo
Vertere curſus, celebrare
Redire, metiri iter
Viam ſecare, agere, viam capere, tenere
Veſtigia firmare, torquere
Signare, Figere, Premere
Greſſus glomerare ſuperbos
Ad Larem patrioſque penates redire
Suſpenſos ponere gradus
Inambulare, ἐμπεριπατεῖν
Ambulare, Spatiari
Aura mitiore ſe remittere
Cœlo ſereno quoquam deambulare animi cauſa
Deambulate dum jucunda & blanda eſt aura,
Obambulatione oppidi faſtidium levare
Ad auram inambulare

a Walking place.

Subdiale, Xyſtum
Hypæthrium, ὑπαίθριον
Paradromis

Walking in darkneſſe, vide Blinded

to Wander, to ſtray.

Errare, Palare
Diſcurſare, vagari
Spatiari, Luſtrare, vi. **to go out of the way.**

Wanton, Saucy.

Laſcivus, Protervus
Ἀσελγής, Blax, βλάξ
Petulans, Procax, Petulus
Improbus pro protervo laſcivoque ponitur

Wantonneſſe.

Protervia, Petulantia
Improbitas ἀσέλγεια
Protervitas, Inſolentia
Procacitas, Laſcivia
Panis ſaturitas, ut habetur Ezech 16.
Vulgo panaria ſaturitas & proverbii ſchemate
Citra vinum temulentia
Ἀοινος μέθη

to be Wanton, or ſaucy, to play the wanton.

Inſoleſcere, Laſcivire
Inſolentiam præ ſe ferre
Petulantem & inſolentem ſe exhibere
Protervire, ἀσελγαίνειν
Procaciter, Petulanter, improbe & inſolenter agere
Ἀσελγαίνειν

Wary, vide Circumſpect.

Warmth, vide Heat.

to wax Warm, vide Hot.

to Warn, to advertiſe ſecretly, to ſignify

Innuere, Significare
Inſinuare, Indicare
Παραινεῖν
Dare lignum oculis, oculis innuere, **to wink**
Ψιθυρίζειν, In aurem dicere
Εἰς οὖς λέγειν
Indicium facere, apud Ter.
Anus indicium fecit
Indicium dare
Aperire ſe totum alicui
Admoto propius capite, dicere
Familiariter arcanum ſuum exponere

Ἀναπτύσσειν
In ſinum amici effundere, deponere ſententiam, penitus aperire
Secreto dicere, committere
Nunciare, Denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & ſimplex docere, apud Cic. ſignificare, certum vel certiorem facere, deferre, **to ſignifie or let to underſtand**
Cognitum facere, i. certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum
Reddere certiorem vel certum
Intimare vulgus dicit non admodum Latine pro ſignificare, apud Titum Liv. invenias tamen

Warre.

Warring with good ſucceſſe.

to declare warre, vide Denounce, &c.

to enterpriſe Warre.

Bellum ſuſcipere
Inimicitias ſuſcipere
Ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον
Ἔχθρας αἰρεῖσθαι

to prepare for War, or to make great preparations for it.

Belli apparatum inſtruere
Parare bellum, arma, copias
Componere militarem apparatum
Ex hybernis milites in expeditionem evocare
Contendere bello
In arma parare, accingere ſe, ſuos
Exercitum, copias bellicas conſcribere
Militiam cogere
Expeditionem agere
Bella gerere
Πολεμεῖν, ἐλαύνειν
Bella ciere
Parare machinas magnas
Ruere in bellum
Expeditionem parare, apparare
Moliri expeditionem, bellum, claſſem
Martem inſtruere
Expedire copias, auxilia contra aliquem
Arma movere
Machinas tormentaque parare

to end or make an end of the War.

Bello finem imponere
Bellum abſolvere
Claudere, Profligare
Dirimere, ab armis conquieſcere & ceſſare, Claſſicum canere
Receptui canere, **to ſound the retrait.**

to make War, vid. to fight.

Warlike, belonging to war.

Militaris, Mavortius
Martialis, πολέμειος
Bellicus, πολεμικός
Caſtrenſis

to Waſh, to Rinſe.

Lavare, Fontana perluere unda
Vulnera ſiccare lymphis, abluere
Dare manibus lymphas
Tergum dimittere in undas

Flumine vivo ſe abluere, lavare, tingere, liquido rore perfundere
Sumere aquam

to Waſh out writing to Croſſe out,

to Waſte, to ſpoil, to deſtroy with ſword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere
Provincias, Rapinis, ferro & igni populari, Ferro flammaque graſſari
Ferro ignique rem gerere
Omnia vaſtare ferro & igne cuncta evertere
Hoſtili more populari ac vexare
Ἀρπάζειν καὶ πορθεῖν
Ἄγειν καὶ φέρειν
Urbes, muros, mœnia deſtruere, æquare ſolo, ab imo vertere
Ingentem domus traxit ruinam
Urbem, mœnia diruere, evertere
Subnectere, diſjicere, dejicere, concutere, ſubruere
Sternere, perdere, emere
Ferro incendiis ac rapinis miſere vaſtare, Agros depopulari, longe lateque vaſtare
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere, Ovid.
Ὑποπορθεῖν vi. **to ſpoil.**

to Waſte riotouſly, to conſume his patrimony vi. to conſume.

to Watch.

Vigilare, Excubare, φρουρεῖν
De excelſiori ſpeculo obſervare
Excubias agere, vel vigilias
Cuſtodire vigilias, in Evang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen or the Watch.

Vigiles & vigiliæ pro vigilibus
Excubitores
Ἀγρυπνοι, Cuſtodes
¶ Primarius magiſter excubiarum & ſymbolorum ſeu teſſerarum quæ ſecreto excubitoribus dantur
Excubias de ſtationibus deducere, **to take up the watch**
Vigiliæ, Excubiæ, Cuſtodia nocturna

Water.

Aqua, Unda, Lympha, Fluctus
Latex, Humor, Amnis
Fons, figurate pro aqua, ut Adfer fontem, i. aquam
Vena aquæ manabat ſaxo
Dare aquam, lympham manibus Virg.

to Water the ground or garden.

Rigare, Irrigare, Humectare
Spargere ſemen aqua
Madefacere, Humorem aſpergere, adaquare
Perluere ore manus
Madida fluere in veſte

to Wax old, vi. Old.

to Wax ſtrong, to recover health.

Scirpeus, of ruſhes.
¶ Emungere lucernam, effingare, to ſnuffe the Candle.
Ρεμύξειν τὸν λύχνοι

to Weep, to wail, to lament with tears.

Ejulare, Ululare, ὀλολύζειν
Gemere ſonitu è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere
Magno clamare in ſydera planctu
Ardua ſublatas tendere ad ſydera palmas, Ingemere, Plangere
Flere, κλαίειν
Fletibus moveri
Lachrymare vel lachrymari Δακρύειν
Ducere voces, choros in fletu
Indulgere lachrymis
Fletu ſe emacerare
Lumina hument fletu
Lachrymis dolorem egerere
Lachrymis manare
Animus concuſſus fletu
Deflere, Illachrymare
Delachrymare, Fletus effundere, Cicero. vide Wail.
Lachrymas ciere, profundere, dare, volvere, non retinere, Ire in lachrymas inanes
Lachrymas perferre, ſpargere, concipere, libare, notare, movere, elicere, renovare, miſcere
Lachrymas animi dare ſigna ſui
Lachrymis oculos perfundere, ſuffundere
Perculſi mente dederunt lachrymas
Cum alicujus lachrymis lachrymas ſuas confundere
Lachrymas pectore volutare
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus
Miſcuit hæc lachrymis triſtia dicta meis, Lachrymis fari
Sinum lachrymis implevit obortis
Vultum lachrymis atque ora rigare
Spargitur tellus lachrymis, Flumina increſcunt fletus
Effuſi lachrymis, longóſque ciebant incaſſum fletus
Lachrymæ per amantia lumina manant
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes
Lavare lachrymis vultum
Explere, indulgere lachrymis
Per ſinus lachrymæ fluminis inſtar eunt, cadunt
Veniunt lachrymæ & fine carent
Gemitum dat pectore ab imo
Gutta it per genas, Labitur

a Weeping, a Wailing, Lamenting.

Ululatus, Planctus, & plangor
Fletus, lachrymæ
Singultus, Suſpiria
Ejulatus, Gemitus
Ploratus, Lamentatio
Lamentum, vide Lamentation.

to ceaſe or to leave Weeping.

Siſtere, Temperare, lachrymas
Abſtergere lachrymas
Temperare à lachrymis
Lachrymas inhibere, comprimere, tenere, retinere, congelare, detergere
Siccare lumina, Celare fletus
Suſpendere, corripere lachrymas, cohibere, devorare, eripere lachrymas, lachrymis lædere

of great Weight or importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpoſe.

Plurimum refert
Magni, permagni refert
Μέγα φέρει & πολὺ διαφέρει
Permagni intereſt
Maximè refert
Haud parum refert
Pro non parvo negotium habetur
Res magni momenti, maximi ponderis, vide ſuprà a matter of importance, and heavy.

to Weigh, to eſteem, to ſet much by.

Pluris facere, ducere
Pluris æſtimare, Præponderare

to Weigh the matter exactly, vide to Examine

Well, right Well.

Congruè, Aptè, Benè, Commodè

Ac-

Accommodatè, Rectè, Appoſitè, quod vulgus dicit, Convenienter, congruenter, Bellè, Probè.
Percommode, Belliſſime
Perbelle, Optime
Recte, quam optime
Rite, Lepide
Commode, Compoſite
Decenter, concinne, εὐρύθμως.

Well then, or, goe to then, we have paſſed the worſt, go forward, or proceed in Gods name.

Age, Age jam
Ageſis, Agedum
φέρε, φέρε δὴ
¶ Callum duximus
Occalluimus
Neque enim ignari ſumus ante malorū, O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem, ut eſt apud Virg.
Ite ô fortes pejoráque paſſi, Hor.
Macte animo, virtute
Malis aſſuevimus
Tulimus permulta, ſed hoc acceſſerat illis.

You be welcome.

Deſideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis
Exoptatus ades, advenis, pro quo ineptientes dicunt, Beneveneris
Salvus ſis, Optatus ades
Proſpere adveneris, Gratus ades
Optato advenis, Terent.
Salva ſit tua præſentia
Adventu tuo nihil nobis gratius eſſe potuit
Plurimum nos tua præſentia exhilarat, Si ſis bene ventus, barbariſſima eſt locutio

Well-favoured, Beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus
Comptulus, Bellus, Perbellus
Elegans, Cultus, Decorus
Specioſus, ſpecie valens, venuſtus
Bene veſtitus, Excultus
Honeſtus, Terſus, Scitus
Concinnus, Formoſus
Formoſulus, Formæ præſtantis
Juvenis inſignis, Egregius forma & facie, corporéque præſtanti.
Eleganter cultus, Pulcher.
Ἐυειμφύος ἀνμάτος
Qui ex ovo prodiit
Ore floridulo nitens
Princeps formæ elegantia conſpicuus, Saperda, καλὸς, v. Fair.

your Welfare rejoyceth me as much as mine own.

Lætitiam ex rebus tuis eandem, quam ex meis capio, accipio, percipio, ſuſcipio, haurio
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ, non minus quam meæ, non ſecus quam meæ, haud aliter ac meæ
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudium mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundunt itidem ut meæ
Tuis rebus uti meis afficior
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur jucunditas, voluptas, delectatio lætitia, gaudium
Tuis è rebus ita lætor, ut meis

Wel ſpoken, Eloquent.

Facundus, Facetus, Eloquens
Lepidus, Feſtivus, vide Eloquent.

Weſt.

Occidens, δύσις
Occaſus, apud Plinium
Sedes Zephyri
Occidentalis vel veſperalis plaga
¶ Ab occidente, ab occiduo ſolis plaga, apud Soli.
Axe ſub occiduo

Weſt wind.

Caurus, qui Plinio dicitur Corus, flat adverſus Aquilonem, Græcis dictus Argeſtes. ἀργέστης
Favonius Latine, qui Græcè Zephyrus dicitur
Africus & Lips, λίψ à Lybia ſic dictus (eſt eadem Lybia quæ Africa) flat adverſus Vulturnum: Et magiſtralis; hunc alii vocant ventum Libycum, Vitruvius autem Carbinum

Wet, vide Moiſt.

a Wheal, vide Bliſter.

Wherefore.

Quare? Cur?
Quamobrem? Διατί?

Y

Qu. ſi

Quam ob cauſam?
Quapropter? quocirca?
Quorſum? Qua de re?
Qua ratione?
Propter quid? τί παθών
Quidnam? quid?
Quid cedo? quî?
Quid cauſæ eſt
Qua de cauſa?
Quid negotii?

a Wherle or wherne, that women put upon their ſpindles.

Verticulus, ſeu verticulum
Spondylus, σπόνδυλος
Spondylus etiam ſignificat illud rotundum albicans, quod eſt in oſtris, à ſpondyli ſimilitudine

to Whet, or make ſharp.

Acuere, ἀκονᾷν
Exacuere, Trahere aciem
Θήγειν καὶ ὀξύνειν
Atterere cautibus
In mucronem excitare
Exaſperare enſem, ferrum ſaxo, apud Liv. ἐξακονᾷν
Turbinare, ἀποξύνειν, acutum facere, to ſharpen upward
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Præpilare, ἀφαμαυροῦν, Acuminare
Subigere ſecurim, Virg
Subiguntque in cote ſecures

a little While, or ſpace

Aliquandiu, Diutule, Aliquantiſper
Pauliſper, Parumper
Ad tempus, πρὸς καιρόν

While I live, or while life doth laſt or endure.

Quoad vixero, Dum vivam, Virg.
Dum ſuperſtes vita erit
Quatenus vitam producam, donec vivere licebit
In omni vita propoſitum erit
In omni vitæ curſu, Nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit
Donec vivus inter agam, genibus dum fulciar hiſce
Donec hoc calcavero ſolum, & in me halitus atque vitæ ſpiraculum manſerit
Dum animo exuperabo meo
Dum ſumus incluſi in his compagibus corporis, Cic.
Quamdiu manſerit pars ultima vitæ, ſpiritus
Quoad Deus dederit hujus lucis uſuram
Dum memor ipſe mei
Dum ſpiritus hos reget artus
Quamdiu mihi vita contigerit

to Whip vide to ſcourge.

Whipped, or Scourged.

Sulcatus flagris
Confectus plagis, cruciatu
Multa vibice rigens
Plagis, tubere virgoſo tumens
Et viſceratus, pro excoriatus
Virgis lictoriis fœde laniatus
Nova cute veſtitus
Toto corpore laniatus

to Whiſper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem
Καθιέναι τὴν φωνήν
Auribus indere
Ad aurem dicere
Ὑποβάλλειν, Suggerere
In aurem loqui, immurmurare
Communicare ad aurem privatim
Inſuſurrare in aurem
Subdere, ὑποψιθυρίζειν, vide to warne

to dare not wiſper. vide Mutter.

White.

Candens, Candidulus
Candidatus, Argenteus, Gypſatus
Albus color ac nativus
Candidus, Niveus
Nive candidior
Leucopus, præſertim ſi non adſit ars aut fucus quaſi acceſſerit, dicitur ἀκαφαίνιος
Galbinus, Lacteus, Eburneus
Olorinus, Memnonius
Cygneus, Gaſidaneus
Sandicinus, Sandaracinus
Nœgeum pro candido, Livi. ponit
Leucophæus, whyte gray
Gilvus color medius inter album & nigrum

to White-lime, to make white or blanch.

Albare, Dealbare
Albarium parieti illinere

Gypſo

Gypſo incruſtare parietes ædificiorum
Luto gypſato cruſtare

Whole, ſound, in good health.

Sanus, Valens
Bene habens, Bene valens
Incolumis, Columis
Σῶος vel σῶς, Salvus
Soſpes Optime habens
Integer, Fortis
Alacer, vegetus
Εὐεκτος, Piſce ſanior

to make Whole, vide to cure and heal.

Wholly, throughly.

In totum, τὸ πᾶν, Plane
Uſquequaque, Funditus
Omnino, πάντως, παντελῶς
Univerſum, Univerſaliter
In plenum, Penitus, prorſus
Prorſum, Protinus, apud Virg.

Wicked, vide Naught.

to offer Wrong to his father is moſt wicked, vide Offer.

a Wife, a Houſwife, or the good wife of the houſe

Conjunx, a te ut Phocas tradit, conjux ſine n.
Socia generiſque toriſque
Conthoralis σύζυγος
Conſors thalami, uxor, Compar
Marita, apud Ovid.
Mater familias
Thalami particeps
Matrona

Wilde, vide Untamed.

Wiles, vide Traps

a Will, a mind, or affection

Arbitrium, αὐτεξούσιον
Arbitratus, Voluntas
Nutus, νεῦμα
Ratio, Animus
Conſilium, Judicium
Animi ſententia Voluntas
Cæterum Placitum, Aſſenſus, Conſenſus, Nutus, Conſilium, ad alia quoque referuntur, by your leave or licence
Liberum arbitrium
Animi voluntas, ſententia libera, a free will

good will vide Favour.

according to your own will.

Pro tuo ipſius arbitratu
Tuo ipſius judicio ac voluntate
Judicio proprio
Ex dictamine proprio
Illos ex tuo ingenio judicas, Terent. after your opinion

Willingly, of himſelfe, with his own mind, will and accord.

Ultro, Sua ſponte, αὐτομάτως
Sponte, αὐτόματοι
Lubens, Lubenter
Libens, Libenter
Perlibenter, Perquam libenter
Lubens ac volens
Non excitatus ad hoc
Non gravatim
Non extimulatus
Ex animo, ex animi ſententia, apud Cic. pro ultro & ſponte
Spontaneus, Ultroneus
Non requiſitus, proprio ductu
Voluntarius, ἑκών, Volens
Propria voluntate, αὐτομάτως
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus, ἑκών
Tuopte ingenio, Te non invito
Tua voluntate.

Wilful, vide Obſtinate.

Wilfully, done with a free or ſet purpoſe.

Cogitato actum, factum
Studio, Cum ſtudio
ἑκὼν, ἑκουσίως
Studio è. Conſulto
ἐπιτηδὲς, ἐκ προαιρέσεως
Conſilio, Volenter
Sciens & prudens feci
Deſtinata malitia
Matura habita deliberatione
Re omni ſatis perpenſa
Deſtinata voluntate
Sapienter, non temere
Ex animo, non diſſimulanter
Data opera ἐκ προνοίας
Dedita opera, De induſtria
Ex induſtria ἐξεπίτηδες
Compoſito, Ex compoſito
Ex deſtinato, Ex propoſito
Ἐκ παρασκευῆς

Whether you will or not, in ſpite of your heart

Volens

Volens, nolens, Velis, nolis
Πόρρος, Lubens, Invitus
Ultroneus, Coactus
Volens invito animo, ἑκὼν
Ἄκων θυμῷ, apud Eurip.

a Wilderneſſe.

Deſertum, Seceſſus
Eremus, ἔρημος med. prod. & ſine aſpiratione in prima
Solitudo, locus ſolitarius
Inhabitata plaga
Anachoreſis
Abata, ἄβατα, in via loca
Avia, longiſſimè remota
Receſſus, Latebra
Locus remotus
Terra deſerta & invia, in lib. Pſal.
Hinc dicti ſolitarii Eremitæ
Ἐρημῖται, Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac ſolitudinem incolentes
Vitam abditam luſtris ſylveſtribus agentes
Monozonii, apud Juſt.

a Wimble, vide Auger.

Winds.

Ventorum flamina, Flatus
Spiritus pro ventis, in ſacris literis
Venti procellæ
Turbines, Vis ventorum
Turbo propriè, a top, or a gyg
Impetuoſa ventorum ratio
Αἴλλαψ Græcè & Typhon
Et Vertex ventus contortus, rotatus & turbulentus
Aura, flatus mollior ac ſuavior
Inſuſurrans, dulce frigerans aura
Auſtri pro ventis figuratè ponuntur à Virg. Ætna furentibus Auſtris

Winds contrary.

Venti adverſi, iniqui, non æqui, diſcordes, fluctuantes, prohibentes, Turbo, a whirle tempeſtuous wind. Reflatus hujus reflatus

Winds names

Subſolanus, Eurus, the Eaſt wind
Favonius, Zephyrus, the Weſt wind.
Septentrio, Boreas, Aquilo, North wind.
Auſter, Notus, South wind
Vulturnus, Euronotus, South-eaſt wind.
Iapix, North-eaſt wind
Sciron, North weſt wind
Africus, South-weſt wind
Caurus qui & argeſtes dicitur, weſtern wind towards the North, this wind maketh the vines to freeze

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator
Vinum lene, pleaſant wine
Vinum acidum, ſowre wine
Vinum aſperum, auſterum, rude or rough wine
Vinum album, white wine
Rubellum, Claret wine
Bacchus, Liber
Temetum, Uveus ſuccus
Luæus, & Lyæus
Oinos, Bromius, Βρόμιος
Falernus, vel Falernum pro vino
Merum, Vinum non dilutum pure wine
Muſtum, new wine
Vina præſtantiſſima, optima, ut Maſſicum, Gaurinum, Cecubum
Amineum, Beluenſe
Alſaticum
Altiſiodorenſe, Nectare ſuavius
Muſcatum, Lesbium
Vinum Creticum
Vinum Arviſinum, vel Arviſium, vulgo, Malvaſinum Malmſey

a ſmal Wine.

Vinum tenue, leve
Leniſſimum vinum, Plin.
Villum diminutivum à vino
Οἰνάριον
Καρηφαρίτης

Wine that hath loſt his vertue, a dead wine.

Vappa
Vinum evanidum, abjectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, præteritum eſt & vigorem ſuum perdidit, vel degeneravit
Ἐξεστηκώς, ἐξεστηκὼς οἶνος ἢ διεφθαρμένος
Mucidum vinum
Deuteria, vinum ſecundarium, acinaceum, lora ſeu lorea, Varroni dicitur, quaſi lota acina, nam fit ex maceratis aqua vinaceis, poſt muſtum acinis expreſſum
Et poſca, vinum aquarum in torculari, apud Plin.

much given to wine. vide Drunkard.

to winke at the matter, vide to ſee and not ſee.

to winke, to revel upon the mark.

Collimare, vel ut alii ſcribunt, colliniare, alineis viſualibus in unum locum contendere, quod etiam ſignificat quandoque ſignum deſtinatum oculis collimatis ferire.
Vide plura de hujus vocis ſignificatione ſub to ſhoot
Viſum, oculum, in ſcopum intendere, dirigere
Intentione ſumma incumbere in ſcopum, τοξάζειν.

to win, vide to Gain.

to win, to conquer, to ſubdue a Countrey or City.

Urbem, arcem capere, occupare, ſuo imperio ſubjicere, expugnare
Multis regionibus auctum eſt imperium Romanum
Multarum regionum acceſſio facta eſt
Multæ regiones ad ditionem venerunt, in poteſtatem redactæ ſunt, ſubactæ ad imperium acceſſerunt, additæ ſunt, adjunctæ ſunt.
Jura poteſtatemque ſubierunt populi Romani
Vide to overcome.

to win by fair means, vide to allure.

a winnow, vide a Fan

to wipe, vide Cleanſe.

wiſe, witty, expert.

Sapiens, Senſatus
Sciens, Sagax
Vigilans, Doctus
Solers, Acutus
Providus, Diſertus
Subtilis, Perſpicax
Expertus, Prudens, ἴδρις
Cautus, Conſultus nomen
Conſideratus, Circumſpectus
Vir exacti judicii, ſapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum uſu longo maximus
Circumſpectè, conſideratè, prudenter agens
Φενοσχισμένος, Emunctæ naris
Cordatus, Exercitatus
Naſutus, Callidus
Acrioris & acerrimi judicii
Ingenio, multáque ſolertia pollens
Senex gravis, & expertus multarum rerum. Ingenioſus
πολύϊδρις, Multiſcius
Thales alter, Ulyſſes alter
Cato, wiſe and grave
Lapis Lydius
Multi conſilii
Judicio excuſſo, acri, exactóque
Judicii minimè vulgaris, ſeu maturi, integri, ſani
Emunctiſſimæ naris
Acetum habens in pectore
Aures habens acri lotas aceto
Non rudis aut expers
Dives quoddam prudentiæ promptuarium, penus
Vir ingentis prudentiæ, atque uſus rerum
Longo plurimarum rerum uſu doctus
πολύτροπος
Multarum rerum uſu exercitatus
Qui diutino rerum uſu collegit ſibi prudentiam
Uſu rerum expertus
Rerum varietate atque uſu ipſo jam prædoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum uſu callidus
Diuturno complurium rerum uſu ſapiens
Vir magna prudentia, uſu atque exercitatione præditus
Quem fors varia in divitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alternis vicibus ſæpè trajecit
Longa rerum experientia excellens, vide travellour.

wiſely.

Prudenter, Prudens
Sapienter σοφῶς
Providè, Graviter
Solerter, Cordatè
Solerter, ἀνυτῶς
Cautim, Induſtriè
Cum animadverſione
Provido ac ore & auſpicari, vide Diſcreetly.

to wiſh, vide to Deſire.

to wiſh ill, vide to Curſe.

as heart would wiſh, even as I moſt deſired.

Fœliciter ea cecidit alea
Ex animi ſententia omnia cedunt
Prorſus res ibat, Cic. pro rectè, proſpere, Noctua volat
Γλαῦξ ἵπταται
Eventi ex ſententia
Res ad voluntatem fluunt

Witchcraft, or what either ſorcery, enchantment.

Præſtigium, Præſtigia
Faſcinus, & Faſcinum
Maleficium, Incantamentum
Carmina apud Virg. & Hor. in Epod. 7
Cyrenia, Theſſala, Theſſalica
Colcica, Circea carmina
Cantio, Cicero, Intoxicatio
Murmura Chaldaica
Incantatio & Faſcinatio, ἐπῳδή
Mareoticæ, id eſt, Ægyptiacæ præſtigiæ
Ars malefica, Necromantia
Suſurrus, & ſuſurramen
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ

a Witcher, or he that uſeth witchcraft.

Maleficus, Maguſeus
Magus, Magicus
Necromanticus, Præſtigiator
Malis, magicis artibus doctus, eruditus
Illuſor dæmonum

Sortilegus
Incanta or ἐπῳδός
Διὸ δαιμονικῆς ἀπάτης [illegible]
Mira, miracula perpetrans

a Witch or ſhe that uſeth witchcraft.

Venefica, Saga, Maga
Trivenifica, Incantatrix
Præſtigiatrix, Carminatrix
Malis artibus imbuta, infecta
Maleficiorum multorum convicta
Theſſala mulier
Θεσσαλικὴ γυνή
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus inſtructa
Erichtho pro qualibet maga ponitur

to Wither away, vide to war dry.

Without.

Citra cum accuſativo
Abſque, Sine, cum ablativo
Ἄνευ, cum genitivo, apud Græcos
Extra, Præter

Without fraud or deceit.

Bona fide, Aperte
Sincere, Simpliciter
Sine fuco, Pure, Candide
Ἀνυπόκριτως, ἁπλοικῶς

Without help, by, or of himſelf, of his own head or wit.

Suo marte, Ingenio pro-
prio
Suis viribus, Sine alicujus auxilio
Adminiculis aliunde non acceſſitis
Ἀβοήθητος
Sine Theſeo, alterius opera
Ἄνευ ἐπικούρου, Citra auxilium

Without all order, or out of order.

Inordinate, Confuse
Citra ordinem, abrupte
Non ſervato ordine
Quaſi per ſaturam, apud Salluſtium in Jugurt.
Sine ordine, Sparſim
Diſperſim, Confuſiſſime

Without any diſcretion, reaſon.

Citra delectum, diſcrimen
Citra judicium, Incerte
Sublato rerum omnium delectu ac diſcrimine
Communiter
Non habita ratione, Confuse
Nullo delectu
Συμμιγῶς
Promiſcue
Commiſtum
Miſtum vel mixtum, & Miſte
Indiſcriminatim
Alba amuſſi

no body Without a fault.

Nemo ſine crimine vivit, omnes in omnem culpam prolabuntur
Incurrunt homines in omnem iniquitatem
Nulla

Nulla culpa eſt, quæ non hodie ſubeatur
Omnes in omni ſcelerum flagitiorúmque genere volutantur
Omnem improbitatem omnes amant
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur

to Withſtand, vide to Let, to put back.

of a good Wit or Spirit.

Summo ingenio eſſe, excellere, florere, omnibus antecellere
Ingenii acrimonia, perſpicacitate, acie, vi præſtare
Ingenioſum eſſe
Pollere ingenio, vigere
Subtili, acri, perſpicaci, vivido, prompto, ſagaci, optimo, præclaro, acuto præditum eſſe ingenio
Ingenium ſortitus acerrimum, plane divinum
Summum, eximium, ac egregium, non vulgare, ſed exquiſitum, rarum, ſingulare, præſtans, acutiſſimum
Callere & florere ingenio
Eſſe ingenio ardenti, ſolido, facili, prompto, præſentiſſimo ad aliquid
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum eſſe
Specimen indolis egregiæ præ ſe ferens
Cui patent, ſeu apertæ ſunt, Muſarum januæ
Vim vigorémque animi ſuſcitare
Acuere ingenium
Memoriæ dona præſtans
Valens memoria
Egregia memoria præditus
Ampla memoria
Præſentem paratámque habens rerum omnium memoriam
Lucullus, cui inſignis memoria tribuitur
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare
Ἀποσωματίζειν
Memoriter narrare ſemel lectum
Memoriam habere fideliſſimam

quickneſſe or ſharpneſſe of Wit.

Acies pluſquam aquilina
Perſpicacitas, ſubtilitas ingenii
Acrimonia, acumen, dexteritas, vivacitas, fœlicitas ingenii
Chryſippeum acumen
Perſpicax, acre, ſagax, ſubtile ingenium, vide ſharpneſſe of wit.

of a dull Wit, vide dull witted.

out of his Wit, Mad

Furere cœpit, ad inſaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus eſt, mentem amiſit, mens cum reliquit, defecit, deſtituit
Incidit in inſaniæ morbum, prolapſus eſt in furorem, à ſeipſo diſceſſit, à mente diſceſſit, ſapere deſiit
Stultus, demens, inſanus, omni ratione carens
Delirat, deſipit, inſanit
Mentis lumine obcæcatus
Mentis inops, inops à mente eſt, vide Mad.

to come to his Wit again.

Reſipiſcere, ἀναφρονεῖν
Ad mentem redire, Redire ad ſe
Saniorem recipere mentem
Mentem ab inſania recipere, apud Lactantium
Reponi in priſtinos ſenſus

Witty, vide Subtile.

to Witneſſe, to bear Witneſſe.

Teſtificari, Teſtari, Atteſtari
Dicere teſtimonium
Ἐκμαρτυρεῖν
Teſtes facere adhibere, conſtituere, ſuppeditare, producere, ſiſtere
Nubila Promiſſi Styx mihi teſtis erit
Pateri de alicujus fide
Numen deorum teſtari & ignes
Per ſydera teſtor, per ſuperos atque hoc cœli lumen
Dare, perhibere teſtimonium veritati rerum geſtarum

a true Witneſſe.

Teſtis oculatus, gravis, conſcius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, conſtans, præſentis animi, & apud ſe ſemper exiſtens, gravis, religioſus & compertæ fidei
Teſtimonia revocata, iterata, repetita, recognita
revo-

reproved or falſe witneſſes.

Teſtes conflati, ſubornati, fracti, reprehenſi, deprehenſi
Vacillantes, refrigerati, deſtituti, æſtuantes, titubantes, de gradu dejecti, elevati, frigidi, labefactatæ fidei
Teſtes ſine re, ſine ſpe, ſine fide, ſine lare, ſine ſenſu
Teſtes triobolares, egentes, meditati, ante commonefacti, Stigmate inuſti, refutati

to refute or reprove Witneſſes.

Teſtibus exprobrare crimen, vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicujus criminis, infamare teſtes, coarguere
Teſtium fidem labefactare, refellere, carpere, inceſſere, elevare, inſectari, infirmare
Teſtes & Teſtimonia refutare, refellere, reprehendere

a Woman.

Mulier, à mollitie dicta
Fœmina, γυνή, Fortis
Virago, viriſſa, Iſcha Hebræis mulier quæ opera facit virilia. Et Andrago, ἀνδρογυνή, a manly woman.

a Woman big with child.

Gravida mulier, Gravidus pondere-venter, Prægnans, geſtans uterum
Uterum ingerens

Ἐπίφορος, ἐπίτοκος, Ferre ventrem factum, pondera tenere utero
Auferre onus utero, ſolvere partus

a fair, a handſome or a trim Woman.

Bella mulier, Venus
Mulier compta, formoſa, pulchra, ore floridulo, nitens, forma omnes Heroidas vincens, ſpecioſa, elegans, decora, ſupra modum pulchra, ſcita, ſcitula, εὐειδής, venuſta pulchráque facie, nitida, comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roſe's labiis, formoſula, καλλιπάρῃος, καλλίσφυρος
Roſei decus oris, Mant.

Womans bravery, or Jewels.

Mundus vel mundum Muliebris ornatus
Γυναικεῖος κόσμος, idque in genere
Species ejus variæ, quæ à Pollice Julio enumerantur
Nos multis paucas ſubjicie mus
Armillæ, Brachialia
Dextera, Annuli, Inaures
Dextrocheria, vel dextrochiria
Monilia, murenulæ colli
Periſcelides crurum, &c.

Womaniſh, delicate, nice.

Mulieroſus, Sardanapalus
Σαρδανάπαλος
Megabyſus, Quintiliano dicitur μεγάβυζος

Mollis, Effœminatus
Laſcivus, Enervatus
Uno digito caput ſcalpens
In cupidinis hortis donatu Statua
Muliebris homo atque de lumbis
Corruptus, Emaſculatus
Perditus luxuria, libidinibus
Deliciis ſolutus
Voluptatis illecebris delinitus
Sardanapalum mollitie vincens
Galbinus, Eviratus
Fractus, Bacelo ſimilis
Ἴκελος βακήλῳ, Cleocritus
Virulus, Semivir, Batalus
¶ Cinædus, κίναιδος
Meritorius puer, aliorum amori flagitioſiſſime ſerviens, abuſed againſt nature.
Scortum Maſculum
Καταπύγων παιδεραστής
Pathicus, Exoletus Latinis vocatur qui turpiter patitur
Catamitus, quum poſteriora majoris turpitudinis ſunt
¶ Pedico, Pæderaſtes, inſano puerorum amore exardeſcens
¶ Effœminare, Enervare
Mollem facere, ἐκθηλύνειν

the Womb, vide Belly.

to Wonder at, vide to Marvel.

Wont, uſed, or accuſtomed.

Conſuetum, Solitum
Adverſum, In more poſitum
Quod in conſuetudinem venit

Ex

Ex inſtituto majorum
Tritum, Vetus, Solenne
Familiare, crebrum
Frequens, Quotidianum
Moribus hominum, erroreque publico receptum & confirmatum
Uſitatum, Aſſiduum

to be Wood or mad.

Sævire, Furere, Inſanire
Excandeſcere, Bacchari, vide to be mad, out of his wit.

Woodneſſe.

Inſania, Sævitia, Furor
Dementia, Amentia
Rabies, Phreneſis, Madneſſe.

a Wood, or Park.

Sylva, Lucus
Nemus, Saltus

a Woodcock, vide a Snipe.

a Word, vide Talk.

to give his Word, vide to promiſe.

to Work, vide to labour.

to travell, or to make a Work day.

Dies operoſus, Dies operarius
Dies Profanus, Profeſtus dies
Dies ater vel irreligioſus

Workmanly, vide Exactly.

the World is naught, or full of wickedneſſe.

Fulcro mundus innititur
In maligno eſt poſitus totus: ut refert D. Johannes, I. cap. 5.
Ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται
Totus orbis humanis ſcatet flagitiis
Totus mundus in errorum volvitur caligine
Plena eſt malorum terra
In peccatis mundum cernimus defluere, & in pejus ſemper dilabi
Exaruerunt priſtini mores, religioniſque veræ vix extat ullum veſtigium
Status ad unum omnes peſſimè exorbitant
Homines videmus ruere in tenebras & in denſiſſima oberrare peccatorum caligine, ſine lumine ferri in præcipitium

the whole world is troubled, or is in trouble.

Sævit toto Mars impius orbe
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet
Ubique Martii tumultus ſæviunt
Cuncta bello ardent, fervent
Mars totum concutit orbem
Fremunt ubique bella
Omnes gentes in armis
Chriſtianus orbis pluſquam civilibus ardet bellis
Mundus furit & inſanit, ut fluctibus mare
Talibus malis nunc æſtuat mundus qualibus ferbuit nunquam
In mundum emiſit Pluto ſuos ſatellites, ſuum Cerberum
Ab imo Tartaro evocata Orci numina

Dæmones infernum egreſſi mundum perturbant

Worm-eaten, vide Rotten.

Worſhip, vide Honour.

to make Worſe, to be the cauſe of more evil or trouble.

Oleum camino addere
Oleo incendium reſtinguere
Ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν
Malum conduplicare, renovare
Malum magis ac magis exacerbare
Ignem igni addere
Materiam igni accenſo ſubminiſtrare. Malo fomentum ſuppeditare
Morbum morbo addere
Oleum flammæ adjicere
Refricare cicatricem, dolorem

to wax or become every day Worſer and worſer.

Indies habere deterius, ac periculoſius prolabi
Degenerare in pejus
Indies ac magis degenerare
Uno ſedato malo ſeptem alia ut olim hydræ renaſcuntur multo crudeliora
Hydræ in morem pro uno capite centum repullulant
Majora incendia flagrant
Ex ſcintilla maximum incendium erumpit, vide to Decay.

Worthily, with good cauſe.

Meritò, Juſte, Non immerito
Non injuria, Non abs re

No

Non indignè, Non iniquè

to Wound, to hurt.

Sauciare, Lædere, [illegible]
Vulnerare: [illegible]
Dare vulnera, Ovid.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere
Cruentare apud nonnullos, tametſi propriè ſignificat cruore inficere
[illegible]
¶ Accipere, capere plagam, vulnus
Vulnerari, to be wounded
Gravis vulneribus
Vulnus infligere
Infixum ſub pectore vulnus
Plagis obruere apud Eraſ.
Conſauciare, Vulnus inferre
[illegible]
Securim inficere, proverbio dicuntur, qui vehementer lædunt ac vulnerant
Lethali vulnere ictus

to cure a Wound, vide to Heal.

Wrath, vide Anger.

to Wreſt, or wriethe the holy Scripture.

Torquere ſacram Scripturam, miſerè lacerare, Jugulare, perperam intelligere
Sinistro intellectu depravare
Sacræ Scripturæ vim facere
Interpretamento detorquere
Pro arbitrio exponere
In vota ſua detrahere, obtorto collo ad ſuum ſenſum trahere
Depravare
Nimis violenter contorquere
Quoquoverſum detorquere
Invertere, Pervertere
Vitiare, ſeu pellem extendere
Coacta interpretatione depravare
Verbum Dei gloſſematis & commentis eludere
Non accedere ſenſui communi
Sacræ Scripturæ puritatem ſordida fœdare interpretatione
Syncerum vas incruſtare
Sacras Scripturas, verbum Dei perverſis interpretationibus adulterare, in perverſum ſenſum ea detorquere quæ ſuis erroribus videntur facere
Suo intellectui, ſuis affectibus cogere ſcripturam etiam repugnantem ſervire
Fermento Phariſaico Evangelicam amaricare conſperſionem
Proſtituere literas ſacras, & in abuſum rapere
Sacræ Scripturæ naſum conficere cereum

to Write.

Scribere, [illegible]
Exarare, Metaphoricè
Chartis illinere
Scriptitare, Ducere literas
Signare apud Columellam
Stylum exercere, Pingere
Inſcribere, conſcribere etiam pro ſimplici ponuntur
Credere ceræ
Notare chartam, literas facere, ducere
Mandare libello, Exarare notis
Committere literis vel ceræ
Dare tabellas, ſignare tabellis arcam
Portare, ferre, perferre tabellas
Diſtortè, inæqualiter, perturbatè ſcribere literas, to write awry, out of line, rule and order, ut litera ſuper literam ſcandat

to Write letters.

Scribere literas
Efficere Epiſtolam, pro ſcribere, Cic.
Exarare epiſtolam
Mittere literas, Scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas
Dare abſolutè, apud Cic.
Literis compellare, provocare, &c.
¶ Obtundere, provocare literis, Cicero. Si ſomnum capere paſſem, tam longis te epiſtolis non obtunderem
¶ Perſolvere epiſtolæ & reſpondere idem Ciceroni, to anſwer letters.

to Write one againſt another.

Concertare epiſtolaribus velitationibus, Libris conflictari
Stylo debacchari, Scripto invehi
Amarulentius in aliquem ſcribere
Nominatim taxare, carpere

Scriptis alicujus notare famam
Nominatim perſtringere ſcripto
Petere calamo aliquem
Styli cuſpidem in aliquem vibrare
Stylum teli vice habere
Dentata agere charta, apud Cic.
Exercere velitationem
Stylo ferire, referire
In aliquem invehere vel invehi
Stringere ſtylum, calamum in aliquem, Eraſ.
Seſe mutuo ſtylis veneno tinctis configere, Satyricè contra aliquem exacuere aciem
Fœdis calumniis omnia conſpurcare
Carbone aliquem notare, Eraſ.
Suis depingere coloribus
Inſcribendo non temperare ſibi, quin incandeſcat animus, inſultet immoderatius, amarulentius invehatur

to Write, or copy out.

Exſcribere, Tranſcribere
[illegible], Deſcribere
Prodere literis, monumentis
Diſtrahere & transfundere in plura exemplaria
Copiam capere, vel excopiare Latinum non eſt

Written, or Chronicled.

Literis traditum
Commentariis, annalibus traditum, inſertum
Literis proditum eſt
Ad nos tranſmiſſum eſt majorum monumentis
In monumenta relatum eſt
Veterum literis proditum eſt
[illegible], Relatum eſt in acta
Eſt in Exemplis, eſt in annalibus
Extat in annalibus
Scriptum eſt in commentariis
Scriptum invenitur
Memoriæ proditum eſt
[illegible]
Eſt in monumentis Græcorum, Hebræorum

Divers Writings, or Hiſtories.

Scripta rerum geſtarum memorabilium
Hiſtoriæ, id eſt, narrationes
Monumenta, commentarii
Acta plurali ter, apud Hieron.
Memoria publica omnium ſecretorum
Commemoratio antiquitatis, vide Hiſtories

a pair of Writing tables.

Tabula, [illegible]
Album ſubſtant. [illegible]
Pyctarium, apud Lampridium
Tabula gypſata
Pugillaris & Pugillare
Pinacion, Pinacidion
Abacus, Et plural. Ceræ
Tabulæ ceratæ
Tabulæ, apud Hor.

a Writer, a Scrivener.

Scriba, Scriptor
Librarius, qua voce uſus eſt D. Hieron.
Grapheus
A literis ſeu à conſcribendis epiſtolis qui vulgo etſi parum aptè dicitur notarius, Græcè [illegible]
Amanuenſis dictio frequens apud Eraſmum, reliquoſque hujus ætatis viros doctiſſimos, cujus operain ſcribendo utimur, Græcè [illegible]
A manibus, vel à manu, pro eodem
Tabellio, Tabularius

a Writing, or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha
[illegible]
Nomina pro ſyngraphis debitorum pecuniarum, Cic.
Syngraphum etiam dicitur
Chirographum vel Chirographus
Facere ſyngraphas, vide Quittance

to offer Wrong, vide to Hinder

Y

a Yard meaſure.

VErber eris, n. g. Virga Ulna, an elle.

to Yawn, vide to Gaſp.

in the Year of our Lord.

Anno à Chriſti nativitate
Anno ab orbe redempto
Anno ab humani generis

instauratione
Anno partæ ſalutis
A Chriſto nato
Anno gratiæ
Anno allatæ ſalutis
Anno ſaluriferi partus
Anno redemptionis noſtræ
Anno poſt partum virgineum
Anno poſt Chriſtum natum
Anno Chriſtianæ noſtræ ſalutis
Anno ab orbis inſtauratione
Anno à partu virginis matris
Anno poſt natum Servatorem
Anno à ſalutis humanæ exhibito authore Chriſto
Anno redditæ ſalutis
Anno à partu virgineo
A partu virginis ſalutifero
Anno à nata ſalute ſempiterna
Anno gratiæ per Chriſtum reſtitutæ
Anno à nato humani generis ſalvatore
Anno redempti à filio Dei orbis
Anno partus virginei
Anno incarnationis Dominicæ
Anno incarnationis Verbi, Chriſtianæ redemptionis
Anno poſt Deum humanitate donatum
Anno à reconciliata divinitate
Anno incarnati verbi, incarnati filii Dei
Anno nativitatis Chriſti
Anno à reſtituta ſalute
Anno ab inſtaurata ſalute
Anno ab enixu & puerperio virgineo
Anno à Chriſti ſalvatoris ortu
Anno reparatæ æternæ ſalutis, ſeu ſalutis humanæ
Anno poſt humanæ ſalutis vindicem carne donatum
Anno incarnationis Dei ſupra ſeſquimilleſimum, octavo, & triceſimo iſta in Baſeldonck ex tempore ſcripſi, Carolo Imperatore
Ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας χιλιοστῷ πεντηκοστῷ ὀγδόῳ ἢ τριακοστῷ ἐν τῆς βασιλείας πόλει αὐτοκράτορι τῷ ἐγγραφ[illegible] ἡμέραις Καρόλῳ

the Year of ones age.

Yearly office ended, vide **Aged.**

to yeeld to the contrary, vide **Forſake.**

to yeeld himſelfe, to give over, to render up.

Se victum agnoſcere, fateri
Manus, herbam dare, porrigere
τῇ χειρὶ προέχειν
Haſtam abjicere
Arenæ cedere
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere
Cedere jure
Tollere digitum, manum
αἴρειν δάκτυλον
Dedere ſe in ditionem & arbitratum hoſtium

Yellow colour.

Gilvus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus, Citrinus, **Yelky**

Yellow.

Flavius, ξανθός
Fulvus, **gold Yellow.**
Flavicheus & Flamminteus
Croceus, **ſaffron Yellow.**
Cerinus à colore ceræ
Facies ſubgilva.

to the Yoke, or under the Yoke.

Sub juga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere
Colla jugo ſupponere, præbere, dare jugo premenda
Imponere jugum.

to withdraw, or pull from the Yoke or Plough.

Detractare jugum, aratrum
Colla jugo ſubtrahere
Solvere jugis vincula
Rumpere jugo vincula.

young, or a young man.

Juvenis, adoleſcens.
Juventus, pro eodem aliquando ponitur
Cui adeſt flos ævi
ἔχων ἥβης ἄνθος, ut eſt apud Hom.
Primævo flore virens
Cui primi verņat temporis ætas, & floret valido læta juventa
Cui genus virent.
Qui exceſſit ex ephœbis, apud Terent.
Prima juventæ ſpacia ingrediens
Florens ætate.
νέος, νεώτερος.

young Scholars.

Ty-

Tyrones ludi literarii
Tyrunculi
Ἀρχάριοι
Novelli, Rudes
Neophyti, hoc eſt, novellæ plantæ
Tenelli auditores
Abecedarii, apud Ful. in mytho
Elementarii
Dupondii juvenes, apud Alciat. quod duobus aſſibus æſtimantur
Militiæ literari ætyrones
Tyrocinium exercentes in progymnaſmatis

Youth.

Adoleſcentia, νεότης
Primo ævo
Juventus, Juventa
Primis ab annis
Ætas vernans, viridis
Puer levioribus annis
Ætas florida, florens
Ævum virens
Ævi virentis flore
Juvenilibus annis
Creſcentibus annis, id eſt, in ipſo adoleſcentiæ principio
Dum prima novis adoleſcit frondibus ætas, vi. **Born**

from his Youth.

Ab adoleſcentia, A juventute
Ab ætatis teneræ incrementis
A prima adoleſcentia
Ab ineunte adoleſcentia
Ab initio juventutis
Ἐκ νέας, ἐκ μειρακίου
A prima lanugine
Ἐκ πρώτης ἡλικίας,
Ab impubibus annis,
vide **Childehood**

FINIS.

SYNONYMA QUÆDAM POETICA,

Verſantibus in Poëſi *perquam neceſſaria.*

A

Achaia.

ACHAIA dictio terraſyllabica, regio Græciæ ab Achæo Jovis filio ſic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argivorum rege, & deinde Ægialea, αἰγιάλεια, quod littoralis ſit

Achilles.

Achilles ſive Achilleus, ἀχιλλεὺς, Græcorum fortiſſimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ovidio
Chironis alumnus, Æacides
Thetidis proles ſeu filius
Lariſſeus, Nereius, Æmoneus
Pythius, Pellæus, à Pella urbe Theſſaliæ, Theſſalicus heros
Impiger, magnanimus, dux belliger

Actæon.

Actæon filius fuit Ariſtæi, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus juvenis
Antonoëjus heros ab eodem

Adam.

Adam, id eſt, homo, ſive terrenus, ab Adama, hoc eſt, à terra ſic dictus
Protoplaſtus, & Protoplaſtes
Πρωτόπλαςος, & non Protoplauſtos addito, u, ut imperiti ſcribunt
Primò ſictus, creatus
Primus parens, homo
Primævus, Luteus Adam
Antiquus Pater
Incola, colonus Paradiſi

Ægina

Ægina urbs adjacens Peloponneſo aliter vocatur Oenopia, Ovid. l. 7. Metamor
Oenopiam veteres appellàvère

Ægoceros.

Ægoceros, αἰγόκερως ſignum cœleſte, Latinè Capricornus. Luca.
Humidus Ægoceros nec plus leo tollitur urna
Portitor Helles, apud Virg.
Udus, Nivoſus, Gelidus, Corniger

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas ſeu Acragas, Siliciæ mons & oppidum, Virg. Arduus unde Agragas deſpectat maxima longè mœnia

Ægyptii.

Ægyptii aliter vocantur Paretonii
Paretonii à Paretonio Ægypti urbe
Mareotici à Mareotide lacu ejuſdem loci, Ovid. lib. 9. Et Paratonium Mareoticáque arva Pharonque
Quæ colis: Sido. Nec ſic Leucadio claſſis Mareotica portu, Actiacas abſcondit æquas
Claſſis Mareotica, id eſt, Ægyptia qua vehebatur Cleopatra
Iſiaci, ab Iſi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ovid. lib. 1. de Ponto
Vidi ego Niligenæ numen violaſſe fatentem Iſidis Iſiachos ante ſedere focos
Memphii, Memphæi, & Memphitici à Memphi Ægypti urbe, Ovid. lib. 1. de Arte
Ne fuge Niligenæ Memphitica ſacra juvencæ
Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lagæus, Luca. lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili, Idem lib. 8. Ultima Lageæ ſtirpis, perituráque proles
Pharaonidæ, à rege
Niliaci, Nilotici, Nilicolæ & Niligenæ à Nilo fluvio: Luca. lib. 5 Te niſi Niliaca proprius non vidit arena, Idem lib 9. Rege ſub impuro Nilotica regna tenente
Peluſii & Peluſiaci, Peluſio Nili oſtio Lucan. lib. 8. Qua dividui pars maxima Nili, In vada decurrit Peluſia ſeptimus annus
Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi fillo, à quo deinceps Ægyptii reges omnes idem traxerunt nomen. Unde & Pharon Ptolomeum poëtæ appellant
Pharii à Phaio Ægypti inſula
Cleopatrici à Cleopatra regina, unde & Sidonias dapes Cleopatricas appellat

Ægyptus.

Ægyptus, αἴγυπτος, Aphricæ proxima ab Ægypto Danai fratre ſic appellata teſte Plinio, prius Aëria dicta; vocatur quoque Terra Memphitis, Tellus Nilotica, Meſraim Hebræis, id eſt, anguſtiæ, ſive tribulationes
Canopus media prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in ſacris Ægyptus appellatur Terra Cham; Ut refert D. Hieron. à Cham filio Noë. Pſal. 105 Mant. Ægyptus cœli ſtudioſa Deorum prodigioſa parens
Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata à Macrob. Mater artium; Delta quoque ſeu Trigonalis dicta, à figura triquetra Δ
Ægyptii pars, quæ ſecundum Nilum non terminat Æthiopiæ, Thebais appellatur ſeu Thebaida, cujus frequens mentio in vitis ſanctorum patrum à D. Hieron. tranſlatis

Æmylia

Æmylia quæ & Flaminia, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Ravenna, Bononia

Æneas.

Æneas, αἰνέας, id eſt, laudatus, Veneris & Anchiſæ filius, hinc dictus Anchiſiades, Anchiſa genitus
Dardanides, Virg. Dardanides contra furit
Et Dardanius, Laomedontius, Cithareius heros
Phrygius tyrannus
Acer, magnanimus, Troius, Trojanus, Iliacus, Phryx, Phrygius, fluctivagus

Æolus.

Æolus Jovis filius ex Aceſta, ſive Segeſta, filia Hippotæ Trojani, à quo Hippotades dicitur. Hippoliti nepos. Nimborum rector. Nimboſus Nimbipotens

Æolia

Æolia ſive Æolis, regio ſeptem inſularum inter Siliciam & Italiam, quæ Græcis dicuntur Hephæſtiades, ἡφαιςιάδες. Latinis Vulcaniæ, ex quibus Hieran aiunt Vulcani eſſe officinam. Bap. Pius
Ut Lypareus ager, atque Æolis inſula flagrat Inſulæ Æoliæ, Æoliæ

Æſculapius.

Æſculapius, ſeu Aſclopius

piuſ in carmine Apollinis filius, hinc
Phœbigena dicitur, & Juvenis Phœbeius
Ovid. Quam colat, explorat juvenis
Phœbeius urbem
Archiatros, ἀρχίατρος, i. medicorum præſes
Salutifer puer. Pergameus Deus
Epidaurius anguis, quoniam in Epidaurio colebatur in forma colubri

Ætna.

Ætna prius dicta Inetia. Mons eſt Siciliæ cavernoſus, perpetuis æſtuans ignibus, globóſque emittens igneos propter ſubterranei ſulphuris naturam. Vocatur poëtis *Trinacria*, Trinacris, *Typhonis* à Typhœo gigante
Monſtrifera, Vulcania, ſulphuſlammifera, ardens

Ætoli.

Ætoli populi Græciæ, Epiro & Acarnaniæ finitimi, vocantur Calydii à Calydone urbe. Hinc Calydonides ejus loci mulieres. Sta. li. 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Ætoliæ & Deianiræ patre, Ovid. lib. 8. Oeneios ultorem ſpreta per agros, miſit aprum
Pleuronii ab ejuſdem loci urbe, quæ dicitur Pleuron, Ovid. lib. 14. Talibus iratam Venerem Pleuronius agmen inſtimulat verbis
Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni, Sta. lib. 8. Nunc mœſtæ fundens Pleuronis alumnos.
Naupactei, à Naupacto ejuſdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur Naupacteus. Ovid. lib. 2. Faſt. Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.
Atrides minor dictus, Ovid. Hæc ubi cognovit Trojæ populator Atrides
Tantalides ab avo Tantalo
Mycenius dux, & Agamemnon, ultima brevi, apud Stat.

Ajax Telamonius.

Ajax Telamonis ex Heſione filius, Telamoniades hinc dicitur & Telamone ſatus Mant
Talis erat Telamone ſatus temerarius Ajax: dicitur quoque Telamonius Heros, Virg.

Ajax Oilei.

Ajax Oilei filius fuit Oilei & Locrenſium rex, Hinc dictus Oileides & Heros Noricyus, id eſt, Locrenſis.

Alcinous.

Alcinous, Ἀλκίνοος, penult. cor. rex Phæacum in Corcyra inſula, Virg. Pomaque & Alcinoi ſylvæ.
Corcyræus rex, quod eam intuitu inſigni juſtitia rexerit, Mart.
Qui Corcyræi vidit pomaria regis Corcyeius ſenex, Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena uxor Amphitrionis *Thebani*, ex qua Jupiter Herculem genuit,
Alcidæ genetrix, Amphitryonea conjux.
Herculea ſeu Herculis mater.

Allemanni.

Alemani, ſeu Allemanni à Lemano lacu, etiam vocantur *Teutones Teutoni* & Teutonici à *Teutone* Deo quem venerabantur, Virg. lib. 7. Teutonico ritu ſoliti torquere Cateias, Lucan lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis *Teutonibus arvis*:
Germani verò dicuntur, quod vicini ſunt Belgis. Miſerunt enim Germani Colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem agrique inopiam, Ciſthenani hinc dicti
Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluvium, Rhenani, Transrhenani, Rhenenſes.
Rheni, *fluvius* populi ſunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alex.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè geſtas Magnus dictus eſt, & à poëtis vocatur Juvenis Pellæus, à Pella Urbe Macedoniæ. Juvenalis Satyr. 19. Unus Pellæo juveni non ſufficit orbis
Et Æmathius dux ab Ov. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia.
Fortis Macedo, totius mundi tremor, ait quidam.

Alexandria.

Alexandria Ἀλεξάνδρεια, Urbs Ægypti non longè à Nili oſtio, ab Alexandro Macedone condita, quam Lucianus vocat urbem Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur à φαρος, olim inſula, & Alexandriæ portui nunc continenti conjuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani, Strozza pater
Et Pedemontanum ſigna ſecuta ducem, qui nunc Subaudienſes, & Rodanei, quod propè Rhodanum morentur. Porro ducatus Subaudiæ, vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea, nutrix Jovis Olenia Capra, ſydus capricorni, Olenium pecus, Hœdi.

Ambracia.

Ambracia civitas Epiri, prius dicta Epiria ac Saralia authore Stephano, quam poſtea Auguſtus victo cum Cleopatra Antonio, Nicopolim vocavit, à quibus gentilia, Ambracienſes, & Amaraciotæ, ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Jovis & Antiopes filius, Jove natus
Phœbeius dictus quod vates omnes ſint Phœbo conſecrati
Et Dircæus, à Dirce fonte Thebis propinquo; artis Muſices adeò peritus fertur fuiſſe, quod lyræ cantu ſcopulos & cautes animarit ſeu moverit.

Andromede.

Andromede, Cephei & Caſſiopes filia, quam à Nymphis ſcopulo alligatam, & cito devorandam expoſitam, Perſeus interempto cete liberavit, & in uxorem duxit Cepheis idos & Cephcia virgo dicta.

Andegavia, vide Juliomagus.

Angli.

Angli, ſeu Anglici, vocantur quoque Britanni, Virg. Et penitus toto diviſos orbe Britannos & ac Caledonii, Max. li. 1. Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo. Idem lib. 10. Quintè Caledonios Ovidi viſure Britannos. Dicuntur & Brutigenæ quoniam diſcenderunt à Bruto Conſule Romano, ac Brutiadæ, Neptúnicolæque.

Anglia.

Anglia, aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus, & Angli terra
Orbis alter à Poëtis dicitur

Anien.

Anien fluvius Italiæ, Tybur oppidum alluens. Anio & Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginenſis, aliàs dictus Agenorius, ſeu *Sidonius* ductor
Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrannus
Eliſæus tyrannus ab Eliſa Didone
Rector Libyæ
Naſamoniacus rex è Naſamonibus Aphricæ populis, apud Syl. & *Sid.*

Antilogus.

Antilogus Neſtoris filius major natu, Neſtorides. Neſtore natus.

Antiochia.

Antioch

Antiochia, ἀντιόχεια. Maxima Syriæ civitas, Theopolis à Juſtiniano poſt terræmotum notum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antverpia.

Antverpia, non ſolum Brabantiæ, verum totius orbis Chriſtiani emporium celeberrimum. Adjecta ſecundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod arci vetuſtæ adjecta ſive adſtructa fuerit. Quæ de refectione navium præternavigantium feruntur, fabuloſa prorſus.

Andoverpiam nonnulli vocant

Adverſam alii, nonnulli dempta litera Averſam. Luſit ſuper hujus celeberrimæ civitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti ſic ſcribens. Adjectæ nomen dii poſuere mihi. Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ille Quem peperit ſummo Maja adamata Jovi Námque olim ſolo dum ſtabam in littore caſtrum, Atque paludoſa terra tremebat humo; Conſpexere locum blandis dum fortè vagantur, Scaldis aquis placuit diis ſitus ipſe loci. Nulla mora, ædificant adjectis mœnibus urbem.

Et paulò poſt, Rectè ideò Adjectam dii me dixere vocantes. Conveniunt enim nomina réſque mihi

Gulielmus Zenocatus Brugenſis in libro de geſtis Imperatoris Caroli. V. Max. vocat Forum Caroli Antverpiam.

Aphri.

Aphri, ſeu Aphricani etiam vocantur Tuneſii à Tuneto ſive Tuniſio Lybiæ civitate. Sidon. Torrida Teneſios infert mihi Byrſa furores. Libyci ac Barbarici.

Aphrica.

Africa vel potius Aphrica per aſpirationem, eadem quæ Libya λιβύη à Græcis Heſperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, ἀπόλλων, quaſi mala pellens, dictus Pæan. quod morbis medelam adferat

Phœbus, φοῖβος, hoc eſt, Sol. Græcis vocatur, Deus oraculi

Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aërem Chryſocomus

Dictus inſuper Apollo Nomius, i. paſtor, quod Admeti regis armenta pavit

Proles Latonia, Ovid. ac Latoïdes nuncupatur, à diverſis locis multa habens nomina: Delius,

Cynthius, Clarius, Didimæus

Thymbræus, & carminis autor à Tibul. Leucadius deus, Ovid.

Delphicus, Patreius heros. Pithius, Sminthæus, Hecatebelites, Lycius, Lauriger, Lauricomus, Fatidicus, Faticanus, Intonſus, Grynæus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis menſis dictus eſt quaſi Aperilis ἀπρίλιος Græc. & ξανθικὸς Xanthicus ξανθικὸς 2. Macchabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in Carmine, Italiæ populi qui alitèr vocantur Meſapii à Meſapo rege, Ovid. l. 14. Peucetióſque ſinus, Meſapiáq; arva reliquit

Ætolidæ ab Ætolio Diomede, qui ibidem imperavit, Syl. l. 13.

Ætolidas inter fuit haud ignobile nomen.

Daunii à Dauno patre Turni qui ibidem regnavit.

Apulia.

Apulia ipſa vocatur Iapygia ab Iapyge Dædali filio, teſte Solono & Hiero. Meſapia à Meſapo. Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius ſignum cœleſte, ὑδροχόος, Urna & Puer Urniger poëtis vocatur, quod imbres fundat.

Juvenis geſtator aquæ apud Virg.

Huml·

humidus, triſtis, humens, udus, nimbifer, horridus, frigidus

Aquila.

Aquila, αἐτὸς

Jovis armiger

Jovis ales, nuncius, flammiger, altivolans, fulvus. Claudia, fulvúſque tonantis Armiger

Avis regalis, regia apud Ovid.

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis

Aquilo

Aquilo, Boreas, βορέας à βορρέειν

Aparctias quod ab Arctis ſpiret, & à ſeptem ſtellis quibus conſtat Septentrio dicitur

Thracius, Threicius, Scythicus

Riphæus, Hyperboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D. Hieron vocat Scoparium ſeu ſcopam viarum, quod flando conſternat & complanet vias

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Trajani, Vegera, Aquæ, inde Aquenſes

Arar.

Arar fluvius per Burgundiam in Rhodanum influens, qui ætate noſtra vocatur Gallicè La Sone, Sagona Latinè

Arabes.

Arabes, ἄραβες, etiam vocantur Nyſæi, Nyſaæi, Nyſii ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc Nymphæ, Nyſiades, Ovid. l. 3. Faſto. Nyſiades nymphas puerum quærente Noverca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in aranéam fuit commutata, Minois, Minoia proles

Arcadia.

Arcadia, aliter vocatur Mænalis regio à Mænalo promontorio, Ovid. lib. 3. Faſt. Pinigerum Fauni Mænalis ora caput

Pelaſgia quoque dicitur & Parrhaſia

Arcades.

Arcades, Arcadii, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido, Virg. lib. 5. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de ſanguine gentis Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem, id eſt, Arcadicum, Sidonius, Tegeaticus Arcas. Nunc plantis, nunc fronde v[illegible]it

Parrhaſii à Parrhaſia Arcadiæ regione, Virg. lib. 11. Qui Parrhaſio Evandro armiger ante fuit. Ovid. lib. 1. Faſt. Deſerit Arcadiam, Parrhaſiúmque larem

Lycæi à Lycæo monte Arcadiæ, Ovid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lyceus habet

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrii, à loco qui eſt in Arcadia nomine Nonacris: Ovid. lib. 5. Faſt. Et matri & vati paret Nonacrius Heros, i. Evander, Arcas idem lib. 2. Metaph. Dum redit itque frequens, in virgine Nonacrina Arſit

Parthenii à Parthenio monte Arcadiæ, Ovid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stymphalides undæ, Partheniúmque nemus

Piſæi à Piſa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluvium, Ovid. l. 1 Triſt. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Piſæam Phrygiis vexit eburnus equis? Piſæam, id eſt, Hippodamiam Arcadicam

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ paſtore, cujus precibus Hercules leonem interfecit

Elæi ab Elæa oppido Arcadiæ, propè Tegeum, ubi Minerva fanum habuit. Stat. lib. 4. Syl. Aut Eleæ lucis vidit Tegeæa ſacerdos

Erymanthi, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon [illegible] [illegible]orque Erymanthius, id eſt Arcadicus

Cylleus

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius
Cleonæi à Cleone oppidulo
Caliſtonii à Caliſto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus eſt Arcas

Arctos.

Arctos, ſeu Urſa major, Elice
Luca. ſed nocte ſopora Parrhaſis obliquos Elice cum verteret axes
Arctus, ſeu Urſa minor, Græcorum lingua Cynoſura, i. Canis-cauda nominatur, &, Polus Arcticus dicitur. Arcti duæ ſeptentrionali polo nixæ vehuntur. Ovidius, Eſſe duos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sydoniis, Elicem Graia carina vocat

Arctophylax.

Arctophylax, ſtellula juxta majorem urſam, alio nomine Boötes & Arcturus, Virg. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Boötes

Argo.

¶ Argo, ἄργω, Navis ſeu potius prima navium ab Argo ædificata quam Jaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur, Pinus ſeu ratis Theſſala, Pagaſæa, à Pagaſa civitate Theſſaliæ
Eſt etiam ſignum cœleſte

Argos.

Argos vetus & nobilis urbs Achaiæ qua quoque dicitur teſte Plin. Hippium, ab equorum præſtantia ac Hippobatum, Jaſon & Dipſium Euſtachio authore

Argus.

Argus, Ariſtoris filius
Ariſtorides patroni
Paſtor centoculus, Ovid. Centum luminibus cinctum capus Argus habebat
Cuſtos Junonius Ovid. dicitur
Virg. & cuſtos virginis Argus

Ariadne.

Ariadne filia Minois regis Cretæ
Gnoſſia ſtella
Stella coronæ. Bacchi conjux dicta

Ariſtoteles.

Ariſtoteles, Ἀριστοτέλης Philoſophorum Peripateticorum princeps, Sophos Stagiræus
Stagirites à Stagira patria
Anagnoſtes, ἀναγνώστης propter infatigabilem lectionem, à Platone vocatus Divinus, doctus

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius. Hinc dictus Ænides, Virg. Sit ſatis Ænide
Dardanius puer apud eoſdem

Ilus à Trojanorum rege Hor. poſtea Iulus à prima barbæ lanugine. Unde Virg. lib. Æneid. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo Additur, Ilus erat dum res ſtetit Ilia regno
Formoſus, pulcher, regius

Aſſyria, vide *Babylonia*

Aſtrologi

Aſtrologi, quibus aſtra ſunt à conſiliis, Chaldæi, Genethliaci, γενεθλιακοί, Mathematici
Horoſcopii, Metopoſcopi, Planetarii, Gnomonici, Prognoſtæ
Ἀποτελεσματικοί, Aſtronomi, Conſultis aſtris prædicentes futura
Horoſcopi obſervatores
Syderum obſervantiſſimi
Mathematis Chaldeorum periti
Matheſeos experientes
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores
Emenſores cœli
Naturæ certiſſimi exploratores
Secretorum naturæ conſilii curioſi obſervatores
Naturæ veſtigia indagantes
Aſtrorum ſcientiam profitentes
Ignotas ſtellarum vias, orbéſque tuentes ignotos
Aſtrorum ſyderúmque meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum, deliquia ſolis & lunæ callentes

Athenæ.

Athenæ, arum. Civitas Græciæ inter Achæam & Macedoniam. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inventricem, Philoſophorum & oratorum matrem, Poetaúmque alumnam, à quo dicta Cecropia, & poſtea Mopſopia ac Ionia
Porro Athenæ à Minerva quæ Græcis Ἀθήνη
Urbs Attica, Poſſidonia
Agri Munichii

Athenienſes.

Athenienſes etiam dicuntur Athenæi, Attici, Actæi, Tegeſæi, Teſiæ, Cecropii, Cecropidæ, Munichii, Mopſopii, Æacidæ, Erichthæi, Erichthonii
Ægidæ, Marathonii
Cravai
Erichthidæ
Pandonii
Athenienſes & Athenæi à Minerva quæ Athena Græcè dicitur
Attici & Actæi Actæo rege Ovid. lib. 2. Metaph. Separat Anios Actæis Phaſis ab arvis
Theſæi & Theſidæ à Theſeo filio Ægei Athenarum regis, Virg. lib. 2. Georg. Præmiáque ingentes pagos & compita circum Martialis
Theſidæ poſuere. eadem ratione favos Theſæos vocat, id eſt, Atticos, ubi ait, Maſſica Theſeis tam bene vina favis
Cecropidæ à Cecrope rege, Virg. lib. 6. Æneid Tum pendere pœnas. Cecropidæ juſſi
Munichya erat Athenienſium navale, unde Munichii dicti ſunt. Ovid. lib. 2. Meta. Munichióſque volans agros, gratámque Minervæ Deſpiciebat humum
Mopſopii à Mopſopo Athenarum rege, Ovid. lib. Metamorph. Mopſopeum juvenem ſacros agitare jugales
Æacidæ ab Æaco, Ovid. lib. 8. dant placidi curſum redeuntibus Auſtris Æacidis
Erichthæi & Erichthonii, ab Erichthæo & Erichthonio regibus, Ovid. lib. 8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces, eadem ratione vocantur Erichthidæ
Ægidæ ab Ægeo Athenarum rege, Ovid. In epiſt. Inter & Ægidas media ſtatueris in urbe
Marathonii à Marathone Atticæ campo, unde Stat. lib. 3. Syl. Erigonem vocat Marathoniam Syllius l. 14.
Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hoſtis perdidit. Sydonius. Et dum Mopſopia ſtipantur per Marathonem
Carnanla à Carnao rege Athenarum
Codridæ à Codro rege quod ſe pro patria devovit
Pandonii à Pandone rege, Erichthonii filio

Atlantides.

Atlantides, Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia ou nero quindecim, quarum quinque Hyades ſunt nominatæ, reliquæ vero Peleiades, Virgiliades, Virgiliæ, Heſperides

Attica.

Attica, regio Græciæ inter Achaiam & Macedoniam ſita, in qua fuit urbs Athenienſis, ſic dicta ab Athide Crani regis Athenarum filia, Acte quoque dicitur ab ἀκτή, quod littus ſignificat. Nam magna ex parte littoralis eſt regio
Cecropia & Cecropis eadem vocatur & Poſſidonia à Neptuno dicta, qui Græce ποσειδῶν
Mopſopia, ac Ionia, ab Ione Xuthi filio
Pandionia quoque Sido. Qui Pandionum movebat Orator Caveam tumultuoſus

Auguſtus.

Auguſtus menſis ob honorem Octavii Cæſaris ſic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc ſit, utpote ſextus menſis ab introitu ſolis in Arietem Græce βοηδρομιών

Aurora.

Aurora, Matura, Eos ἠώς,
Jubar pro aurora ponitur
Leucothea mater, parens Memnonis, Ovid.
Tithonia conjunx, Pallantias

Memnon, filius Auroræ. Eous, coloratus

Aurora, croeea, punicea, roſida, roſea, luthea, nitida, fulgida, ambroſia, rubea

Auſter.

Auſter. Notus idem, Plinius lib. 18. Hæc auſtrum ventis dabat, quem à Græcis Notum diximus vocari

B

Babylon.

Babylon, Hebraicè Babel, quod confuſionem Hebræis ſonat, prius dicta civitas regni Nembroth gigantis, quod in ea regnavit, Chaldæorum metropolis eſt, Meſopotamiæ Aſſyriæque caput, à Babylone quodam ſapientiſſimo Medi filio fundata, authore Cælio; purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et D. Petrus Apoſt. Romam Babylonem vocat ob ſcelerum ſentinam Neroniſque crudelitatem

Babylonia.

Babylonia à Babylone civitate aliter Chaldea vocatur & Aſſyria, Babylonis Regio

Babylonii.

Babyl. Chaldæi, χαλδαῖοι, Cephenes prius dicti à Cepheo patre

Andromedæ, & Arphaxarei ab Arphaxat rege, ut ſcribit Joſephus

Bacchus.

¶ Bacchus Jovis & Semeles filius

Liber, Lenæus pater, qui mentem lenit. Semeles puer, Horat.

Semelia proles, Ovid. Lyæus, Iacchus, Evan. Bromius, Ignigena. Bimater, Dionyſius, Iterum ſatus, Bis ſatus, Nyſæus, Tyoneus, Nictelæus, Genialis, Conſitor uvæ, Indetonſus: Eleleus parens, Baſſareus, Racemifer, Proles Semeleia, Thirſiger

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi ſacerdotes, Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Evantis ſorores, Vide Mænades

Baleares.

Baleares, Gymneſiæ, Inſulæ duæ in mari Hiſpanico, Majorica & Minorica

Barchimone, nunc depravata voce, Barſilona, vulgo dicitur

Batavia.

Batavia, quæ & Bethaſia. Hinc Batavi, Bethaſii qui Hollandi vulgo creduntur

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicæ populi Germanis vicini

Bellona.

Bellona Martis ſoror, Dea Belli alio nomine Enyo, & Pallas, dis, quod Pallantem gigantem interfecerit

Bellica Virgo

Tritonis à Tritone palude

Minerva quod vim minetur

Metuenda virago Bellatrix, Bellipotens, & Belligera dea, Bellicoſa Tritonia, Armiſona, Armipotens

Bithynia.

Bithynia regio Aſiæ minoris à Bithyno rege ſic dicta, primum Bebrycia, poſtea Mygdonia à Mygdonio rege, Ovid. Nunc quoque Mygdonia flebilis aſtat humo. Claud. Thyni Thraces erant quæ nunc Bythynia fertur, Saluſt. Majorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Mygdonii, Bebryaci & Bebryces penultima indifferenti

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teſte Plinio etiam Cubi dicuntur, Luc. Et Biturix longiſque leves Axones in arvis

Bizantium

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim, Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberæ conditionis, antea Ligos dictum, nunc Conſtantinopolis, olim nova Roma, Lihuſa, Antonia, Urbs Bizantia à Mant.

¶ Bizantii, Bizantini, Conſtantinopolitani

Bœotia.

¶ Bœotia, Βοιωτία, Græciæ regio, Ogygia dicta ab antiquiſſimo rege

Ogyge Cadmeis, ut ſcribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Meſapia dicta authore Stephano

Bœotii.

Bœotii, aliter Bœoti Luc. lib. 3. Bœoti coiere duces

Phoca, Phociaci à Phociade propinqua regione

Hyanthæi à vetuſtis Bœotiæ populis, Stat. lib. 1. Theb. Exul Hyanthæos invenit regna per agros, Ovid. lib. 5. Meta. Ponte Meduſæo, & Hyanthæa Aganippe, Teumeſii à Teumeſo Bœotiæ monte, Statius, lib. 2. Thé. Non alias tacita juvenis Teumeſius iras Mente acuit. Theſpiaci à Theſpiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnaſſi, Stat. lib. 2. Syl. Centum Theſpiacis odorata lucis Stent altaria

Helyconii ab Helycone monte Bœotiæ Muſis ſacro, Statius, lib. 7.

Horrent Tyrrhenos Helyconi plectra tumultus

Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis, Idem Statius lib. 7. Mania Cyrrhæa monſtravit Apollo juvenca

Hippocriniſati ab Hippocrene fonte, vocabulum eſt Sidonii Apollinaris

Aganippæi, ab Aganippe fonte ejuſdem loci Muſis ſacro.

Aonii & Aonidæ, quoniam Aonia pars eſt Bœotiæ montuoſa

Caſtalii à fonte Caſtalio

Bononia.

Bononia Hetruriæ Colonia, mater ſtudiorum. Felcina prius dicta urbs Felſina, Mantuanus. Felſinea tamen urbe ſenex donatus adibat

Boreas.

Boreas, vide Aquilo

Brabantia.

Brabantia teſte Blondo Auſtraſia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantinici, Brabantigenæ quos Advaticos Cæſar vocat in commentariis

Briareus.

Briareus ſeu Ægeon gigas fuit centenis manibus

Buſcumducis

Sylva ducis

Ducaria ſylva, nunc Buſcumducis

Hinc denominativa Buſciducenſis

Buſchius Boſchius, Nemius à nemore, & à ſilva Silvius, quod Latinorum regum fuit cognomentum

Sylva ducenſis, apud Eraſ.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris. Characteres 16. literarum invenit teſte Plinio. Agenorides Ovid. Sydonius hoſpes. Agenore natus. Antoneius heros

¶ Caletum, Caleſicum, Geſſoriarum Cales

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Meſſapia, Salentina

Caliſto.

Caliſto Licaonis regis filia quæ à Jove compreſſa gravidaque effecta Arcadem filium in ſylvis peperit à quo poſtea Arcadia dicta eſt Elice, Perrhaſis, Urſa major, Nonacrina virgo, Lycaonias

Camenæ, vide Muſæ.

Canopus.

Canopus urbi Ægypti, nunc Damiata

Capitolium.

Capitolium, καπιτώλιον, Mons Tarpeius, Arx vel rupes Tarpeia, Templum Julium, Saxum Trapeium

Cappadocia.

¶ Cappadocia, Pontica regio prius dicta Leucoſyria, hinc Cappadoces

Cappadoc. & Leucoſyrii

Carteia.

Carteia, cujus frequens menti apud Cæſarem & Oppium de bello Hiſpanienſis oppidum eſt Hiſpaniæ alio Nomine Tarteſſis ſeu Carteſſus. Græ. Carteſius dicitur

Carthaginenſes

Carthaginenſes vocantur Tyrii à Tyriis Colonis, quos illuc adduxit Dido poſt Sichæi mortem. Vir. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago

Carchedonii, Cadmæi, quoniam Tyrii, & Phœnices deſcenderunt à Cadmo, Syl. lib. 1. Sacri quam perfida pacti Gens Cadmæa ſuper regno certamina novit

Aſdrubaliani ab Aſdrubale, duce, verbum eſt Sidonii

Eliſſæi ab Eliſa Didone.

Byrſici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa à corio: Sido, Spernis Eliſæ Byrſica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici

Carthago.

Carthago ipſa vocatur Byrſa & Charchedon Syl lib. 2. Quis procul a Tyria dominos depellere Byrſa Virg. lib. 1. Æneí. Mercatique ſolum facti de nomine Byrſam, Claud. in Eutro. Bacchatus per operta tremor Carchedona novit

Καρχήδων. Cadmæa

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus deus fecit ut illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata

Caſtor.

¶ Caſtor & Pollux Jovis & Ledæ filii, Ledæi dii

Tindarei, Amyclæi fratres

Dioſcori διόσκουροι, i. Jovis pueri vocantur, Helenæ fratres

Oebalidæ gemini, Stat. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalidæ gemini

Tyndaridæ, Tyndari, Cygnigenæ

Therapnæi, Oebalii fratres. Statius. Oebalii fratres pontúſque poluſque ſerenus, Sydus Amiclæum

Centauri.

Centauri, Lapithæ, ſemiviri, ſemihomines, ſemimares, nubigenæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres

Cerberus.

¶ Cerberus janitor inferni, monſtrum triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis Echydnæus, Stygius rabidus

Lachymoſæ janitor aulæ Tartareus cuſtos

Janitor Orci, apud Virg. Triforme monſtrum

Ditis avernalis canis inſomnis, impavidus, pervigil.

Multiceps Bellua

Corripit objectam Cuſtos Plutonius offam

Ceres.

¶ Ceres, dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia, Alumna terrarum, Demeter Δημήτηρ dicta quaſi gemeter. i. e. terræ mater ac Eleuſina mater, ſpecifica, munifica, fœcunda, flava, Teſmophora, Ops Cybele Saturni conjux. Berecynthia, Bona dea Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea

Ceres Alma, apud Virg. ab alendo quòd nos alat

Ovid. Et frugum genetrix immenſos ſiſte labores

Chalcis

Chalcis, Nigropontus, Eubæa, nunc Nigroponte vocatur mercatoribus, Hinc Calcidici, Euboici

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium & Calocuta, Indiæ Emporium celeberrimum

Charon.

Charon fingitur Erebi & noctis filius

Acherontis nauta, trientis animas tranſvehens ad inferos, Virg. 6. Portitor ille Charon, hi quos vehit unda ſepulti

Stygius ſenex, ſqualidus, triſtis

Aterq; paludis navita Tartareæ

Omnes expectat avarus portitor

Cares aliter Bubaſii, & mulieres

Bubaſides, Ovid. lib. 9 Bubaſides videre nurus, Et Mauſoli à Mauſolo rege Cariæ prius dicti Leliges

Chiron.

Chiron Saturni & Philiræ filius, dimidia ſua parte equus, reliqua homo, unde Centaurus dictus, Phillyrides, Phillerius heros Semivir, Monſtrum biforme, Sagittarius, Æmonius arcus

Chriſtus

Chriſtus, id eſt, unctus Meſſias, Meſſiah Hebrais Verbigena, Unigena

Soter σωτὴρ, i. Salvator ſeu Servater. Salutifer, Archiater, ἀρχίατρος

Medicorum princeps à D. Hieron. dictus

Ἀλεξίκακος mala quæque pellens. Huic nos nomina dedimus Chriſtani, Chriſticolæ, Chriſtiades, Chriſtigenæ

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & ut Catullus ſcribit, diſertiſſimus Romuli nepotum, Pater eloquii, pater patriæ Juve. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id eſt Ciceronianum Eloquiis damus Arpinatibus aurem

Circe.

Circe Solis & Perſæ nymphæ filia, veneficiorum peritiſſima, Phaſiſidos, Titanis idos dicta

Clivia

Clivia, Clevania

Colonienſes.

Colonienſes, Agrippinates, ubivii

Conſtantinopol. v. Bizantium

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græcè Cercyra, κέρκυρα, Inſula mari Apriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane à Cerere

Item Macris, à Macride, & Scheria nec non Phæacia, nunc Corpheu vel Corſumum vocatur, ſub Venetorum ditione

Corinthii.

Corinthii vocantur Corinthei & Corinthiaci, Ovid. lib. 15. Jámque Corinthiaci cernebam litora ponti

Cypſeli à Cypſelo Ixionis filio, Vir. in Cyr. Cypſelidæ magni florentia regna Corinthi

Ephyræi & Ephyræii, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre, Luce lib. 9. Incedit caſtris, Ephyreaque mœnia ſervat

Iſthumiaci & Iſthumii ab Iſthmo terra anguſta prope Corinthum quæ ſeparat Ægæum mare ab Ionio, Stat. lib. 2. Syl. Talis in Iſthmiacos ploratus ab æquore portus

Cenchrei à Cenchri portu, Stat. lib. 4. Theo. It comes, Inoas Ephyre ſolata querelas Cenchreæq; manus

Cretenſes.

Cretes, Cretenſes aliter dicuntur

Cretei virg. lib. 3. Ænei. Tertia lux claſſem Creteis ſiſtit in oris

Creſſii, Idem lib. 4. Quam procul incauta nemora inter Creſſia fixit Paſtor, agens telis

Creſſi: Idem lib. 5. Creſſa genus Pholæ

Gnoſii à Gnoſo urbe Cretæ, Virg. lib. 6. Æn. Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. Gnoſiaci, Ovid. 8. Gnoſiacæque hæret comes invidioſa carinæ

Dictæi à Dicte urbe Cretæ Virg. lib. 3. Æne. Dictæa negat tibi Jupiter arva

Lictii à Licto urbe Cretæ, Virg. lib. 3 Æneid. & Salentinos obſedit milite campos Lictius Idomeneus. Cydonæi, Cydonii, Cydones, Cydoniaci, a Cydone, urbe Cretæ, Ovid. lib. 8. Armàque equoſque habituſque Cydonæaſque pharetras, Stat. lib 4. Theb. Terga Cydoniaca Corythos arundine pulſat

Ariadnei ab Ariadne Minois filia

Minoii a Minoe rege, Ovid. in Epiſt.

Phedræ. En ego nunc ne forte parum Minoia credat

Androgeonei ab Androgeo filio Minois

Gortynii & Gortyniaci à Gortina urbe. Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hos dura verſa Gortynius urna

Dories, Δωριεῖς, Dorii & Dorienſes, quoniam tempore belli Trojani Dorici venerunt in Cretam duce Althemene, ibique decem urbes condiderunt

Creta.

¶ Creta vel Crete, es, inſula quæ hodie Candia appellatur, eſt ſub Venetorum ditione, centum urbibus olim clara fuit, unde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant. urbibus inclyta centum Creta ideo dicta à Graiis Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt: Ovid. lib. 8. Ut egreſſus ratibus Curetidi terram contigit. Gnoſia, Gnoſſiaca, Retea, Dictæa, Minoia, Actea, Cydonea, Gortyniaca tellus

Terra Gortynis, vocatur etiam Aëraria & Macaros Plin. lib. 4. Maleotes Crates primum Aëriam dictam, dein poſteriores Curetim appellavere. Et Macaron nonnulli à temperie cæli appellatam exiſtimavere

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cæcus amor. Ignis indomitus, Cypria proles, Veneris natus. Alatus deus, Cæcus. Alipes

Cumani.

Cumani alitèr Cumæi κυμαῖοι, a Cuma oppido Italiæ juxta Neapolim

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia, Saturni uxor, aliter vocatur Ops, Dyndimene, Berecynthia, Pales, Corſica, Cyrnos, Plin. in mari Lyguſtico, eſt Corſica quam Græci Cyrnon appellavere

Carmenta & carmentis, Nicoſtrata Proprié

Cyprus.

Cyprus, inſula à Cypro filia Cyniræ ſic dicta, Tellus Veneris quoque appellata, *Man.* Et Veneris tellus pulcherrima Cypros

Ceraſtis & Ceraſtias, à multis promontoriis vocabatur prius, ac Amaruſia

Specca quoque & Amantis authore

Strabone, ab Armante monte Cypri

D

Dacia.

¶ Dacia, Δακία, Valachia, nunc Blachia vocatur, Hinc populi Daci & Dacæ

Dalmatæ.

Dalmatæ, Dalmatici, Liburni, Illyrii, Vide Illyrici.

Danubius

¶ Danubius, Iſter, Adubanus prius dictus & *Mento*

Daphne

Daphne Penei fluvii filia, quæ cum vim Apollinis non poſſet effugere, implorato paterno numine converſa eſt in Laurum. Dicitur Peneis, Peneia virgo.

David.

David, Pſaltes ſacer, regius, ac egregius, Vates, propheta regius, ſanctiſſimus, Pſalmographus, ψαλμῳδός

Vaticinus rex, Pſalmicen ſanctus. Cui prima inter fatidicos eſt gloria Vates. Pſalmicus cantor, Filius Iſai quem Græci Ieſſæ vocant, hinc Jeſſæa ſoboles

Delos.

Delos Cycladum omnium clariſſima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur eſſe enixa, appellata eſt

Ortygia, à multitudine Coturnicum. Virg. lib. 3. Æneid. Linquimus Ortygiæ portus. Aſtria, Cynthia, Lagia, Chamydia Cynthus, & Pyrpile ab igne ibi reperto, Delphica tellus, Phœbi patria

Demophoon.

Demophoon Theſides & Theſei filius dictus, fuit rex Athenarum

Deus.

Deus, Θεός

Numen divinum

Spiritus divinus, Supremus Deus

Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοποιητής, ſummi Domini numen, Θεῖον

Divinitas, mundi moderatrix, τὸ Θεῖον, Θειότης

Omnipotens, παντοκράτωρ

Victor lethi, id eſt, mortis

Verè optimus maximuſque Κράτιστος, ἄριστος καὶ μέγιστος, quæ Gentilitas Jovi falſo tribuit

Divum atque hominum rex

Maximus cœlicolum

Cœli terræque rex

Princeps generis humani

Verè Panomphæus, πανομφαῖος

Omnium voce colendus, celebrandus, μέγιστος ἀρχηγός, ſummus, divinus, divus, cœleſtis, immortalis, infinitus, æternus, ſalutifer, ſempiternus, inacceſſus

Empyræus, omniſator, altitonans

Aſtripotens, apud Mart.

Καρδιογνώστης, Scrutator cordium, inſpector pectorum

Δωτὴρ ἐάων, Largitor bonorum munificentiſſimus

Vindex quoque ſcelerum & contumaciæ

Dialectica, vide *Logica*.

Diana.

¶ Diana, Venationis & Sylvarum dea. Phœbi ſoror

Cuſtos, cultrix nemorum, Delia, Latois, Latonia, Trivia, Virgo. Aſtrorum decus, nemorum Latonia conjux, Phœbe

Latonigena, Cynthia

Thoantæa dea apud Ov.

Virgo Potens nemorum Caſta, innupta, Pharetrata, noctivaga, ſalticola, vide Proſerpina

Studioſa pharetræ, Jaculatrix, venatrix, arcitenens

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem ſonat, quod ſe in ignem præcipitando virile quid fecerit

Eliſa dicta, & Phœniſſa

Agenoris, Agenore nata, Sydonis Tyria, Sichæi conjux

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortiſſimus, Ætolique rex

Oenides, Ovidio dicitur

Tydides Virgilio

Ætolius, Calidonius heros, apud Stat. vide Tydeus

Divini.

¶ Divini, Divinaculi, Arioli

Afflati, ἔνθεοι

Vates, μάντεις

Vaticinantes, Fatidici, Magi

Extiſpices Aruſpices

Auſpices, Augures

Geomantes, Pyromantes

Axiomantes, Divinatores

Futurorum præſcii

Ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρίμαντεις

Pythoniſſæ Pythonici, quaſi Apolline pleni, id eſt, qui inſtinctu dæmonis futura conjectant. Lesbius pylis, Curetumos, proverb.

Dryades.

Dryades Nymphæ ſylvarum præſides, Hamadryades

Dyrrachium.

Dyrrachium, Epidamnum Plin.

Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata

E

Eccho.

Eccho, Vox reſona. Nympha vocalis

Ediſſæ.

¶ Ediſſæ, quæ nunc regio Medorum in hiſtoria Tobiæ vocatur

Eduenſes.

¶ Eduenſes, Edui, Auguſtudinenſes, Galliæ populi

Emaus.

¶ Emaus triſſyllabum. Judeæ urbs, alio nomine Nicopolis, Caſtellum ubi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam, ſeu Continentem; regio quæ prius Moloſſia dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania, à Chaone Heleni fratre Chaonia. Chaonis terra prius dicta

Hinc. Epirotæ, Epirotici, Leucadii, Lucade promontorio:

Actii & Actiaci, ab Actio oppido

Phocai, Phochaici, Chaonii, Dodanigenæ, à Dodona urbe Chaoniæ

Moloſſi Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus, olim regnavit

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus

Neoclides à Neocle patre, Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus Trojanus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina

Eridanus.

Eridanus fluvius Italiæ fœcundus & nobilis, Padus aliter dictus

Parens, princeps fluminum, Virgilius, fluviorum rex Eridanus

Erigone.

Erigone, Icari filia

Icaris Marathonia virgo.

Ero.

Ero puella formoſiſſima fuit ex Seſto Thraciæ urbe, Veneris ſacerdos, Seſta puella dicta ab ortu loci

Eſau.

¶ Eſau diſſyl. vel in carmine triſſyl. alias Edom & Seir

Evander.

¶ Evander, Mercurii filius, Nonacricus, ſeu Pallantius heros, Ovid.

Euboia.

Euboia, Εὔβοια, ſive Eubœia inſula in mari Ægæo oblonga, ideóque Macris dicta

Terra aut ora Eubois: Statius in Achill. Quatitur navalibus ora Eubois. Vide Chalcis, quæ Eubœa urbs, olim etiam Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantii. Tanagræi à Tanagro Euboiæ civitate. Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbavit arundo Corœbum

Eumenides.

Eumedines furiæ infernales, Acherontis natæ. Noctegenitæ, Vipereæ ſorores. Auguicomæ ſorores. Pœnarum deæ triplices, Quarum nomina ſunt Alecto, Tyſiphone, Megæra

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ civitas, Pompeiopolis jam dicitur

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris, Phœnicum regis filia, Agenore nata

F

Februarius.

Februarius menſis extremus anni, ut Cicero ſcribit, quod extremo anni menſe populus februaretur, id eſt, purgaretur

φιδρυ-

φιδρυάριος & ἐλαφηβόλιον, Græce.

Flandri.

Flandri, Flandricolæ quos vulgo Flamingos vocant

Nervii unde impræſentiarum nomen civitatis Aldenardiæ manet

Morini quoque dicuntur, licet propriè Terwanenſes ſint in finibus Galliæ Belgicæ verſus occidentem, Virg. Extremique hominum Morini

Florum dea

Floris, Chloris, Zephiritis, Dea florum, uxor Zephiri.

Fontes

Fontes & Fluvii Muſis ſacri. Caballinus fons, Pegaſeus fons, Meduſeus fons, Aganippe. Hippocrene. Liberthreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus, permeſſus Fluvius, Chephiſi vada, Eurotas.

Furiæ infernales

Furiæ infernales

Furiæ flammiferæ

Eumenides Stygiæ

Erynnes ſive Erynnies anguibus implicitæ

Numina malefica

Orci ſatellitium. Alaſtores

Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli

Galli

Galli, Gallicani, Galligenæ Galatæ, Sequanici, Sequanidæ, Franci, Francigenæ, Liligeri.

Ganymedes

Ganimedes, Troius filius formoſiſſimus puer fuit, quem quum Jupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari juſſit, & ſibi à calculis eſſe. Puer Phrygius, Idæus, & Pincerna jovis.

Garamantes.

Garamantes, γαραμάντες, Garamantici Libyæ populi, matrimoniorum expertes

Arenevagi, à Man. vocantur

Sal Ammone, id eſt, Jove. Nigri, peruſti, inculti.

Geldri.

¶ Geldri, Gelrii, Menapii, Geldrenſes.

Genuenſes.

¶ Genuenſes ac Genuani, γενυανοὶ Ligures, Liguſtici & Liguſtii. Sidonius, Qui Liguſtiis Euganeiſq; montibus oriebantur, Aſſueti malo laborique Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loco Theſſaliæ, in qua Gigantes à Jove fulmine percuſſi

Titanes, Titanii, id eſt. Titani & Terræ filii gigantes omnes impii. Anguipedes, Serpentigeri, Ætnæi fratres. Centimani Mant. Dii veteres qui Centimanos vicere gigantes

Ventrimani, Theomachi, apud eundem. Joſephus & D. Auguſt. ſcribunt Gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moſes.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen, Minois filius, hinc dictus Minous, Biformis. Dictæus, Porniades & Pornizus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Meduſa, Phorcynis, terrifica, anguicoma Serpentiferum monſtrum.

Græci.

Græci, Graii

Mendaciorum parentes Crinito vocantur. Grajugenæ

Argæi: Virgilius in opuſculis: Septima jam Argæis ſtabulis impenſa laboris

Argivi, Argolici, Dorii, Dorci, Dorienſes, Pelaſgi

Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio Tantali. Virgilius lib. 2. Æneid. Ultra Aſiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Stat. lib. 10. Ad patrias fuſæ Pelopeidas aras

Hellenes, Ἕλληνες.

Achillæ & Achillidæ ab Achille

Argolæ, apud Euripidem

Achæi, Achivi, Achaici, Inachi, Inachii, Inachidæ, ab Inacho Argivorum

vorum rege, patre Iſidis, Ovid. lib. 5. Faſt. Littus ad Inachium pulvis inanis eam, Stat. lib. 1. Theb. Qua noſtræ cecidere animæ ſtupet Inacha pubes. Idem lib. 5. Lectique potentes Inachidæ.

Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone, Virg. lib. 6. Æneid.

At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges

Acriſionei ab Acriſio rege Argivorum Abantis filio, Ovid. lib. 5. Me. Achriſionæas Prætus poſſederat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argivorum rege patre Acriſii. Ovid. lib. 15. Nuper Abantæis templo Junonis in Agris

Thyæſtei à Thyeſte filio Pelopis

Mycenæi à Mycenis urbe, Ovid. in Epiſt. Briſeidis. Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum juro

Menelaæi à Menelao filio Atrei. Phoronidæ & Phoronæi a Phoronio Inachi filio & Argivorum rege

Perſæi è Perſeo Acriſii nepote. Stat. l. 1. Theb. Perſeus alter in agros

Scinditur. Danai Danaæi. Idem, Tunc ſedet Inachias urbes Danaæque regna

Dolopeiſ à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. vidiſſe putant Dolopeiáque buſta.

Iaſidæ ab Iaſio filio Abantis Argivorum regis

Tantalidæ à Tantalo.

Græciæ

Græcia appellata à Græco qui in ea regnavit primus, á cujus filia vocata eſt Attis: dein ab Helene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἑλλὰς

Achaia, Pelaſgia, Dulichia pro Græcia ponuntur & uſurpantur Docta, ſolers, fallax, vana, mendax, Juvenal. Et quicquid Græcia mendax Audet in hiſtoria.

Grammatica.

Grammatica, Ars Palemonis ſive Palemonia. Juven. in Sat. Odi hanc ego quæ reperit volvitque Palemonis artem.

Gratiæ.

Gratiæ, Charites, χάριτες, tres Jovis filiæ ſuaves, blandæ, blandientes, elegantes. Acidaliæ ſorores.

Orchomeni deæ triplices, vocantur autem Agla, Thalia, Paſithea vel Euphroſyne.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aves apud Mart. Aves Biſtoniæ, Strimoniæ, Threiciæ.

Naupliadæ volucres apud Polit. altivolantes, aëreæ, querulæ. Vipiones ſunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones; dicuntur autem fuiſſe Neptuni & Terræ filiæ in Inſulis habitare, Virgilius tres eſſe dicit, Aëllo, Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector, Troianorum fortiſſimus, Priami filius, Priamides inclytus, impiger, belliger, atrox, animoſus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis uxor Priameia conjux, apud Ovid.

Ciſſeis vocatur Virgilio lib. 7. Ciſſeis prægnans ignes enixa jugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venuſtatis, ut fuerit admirationi cunctis, teſte Demetrio Moſco.

Tyndaris Virgilio dicitur, Oebalis, Oebalia pellex Ovidio vocatur, ac Menelais, utpote Menelai uxor, Lacedemonia, Ledæa formoſa, candida, bis rapta.

Helle

Helle, es, filia Athamantis regis Thebarion. Nepheleis, Athamantias.

Heraclea

Heraclea Boſphorana civitas olim vocabatur Perinthus, Mant. quæ magna Perinthus. Ante fuit, priſcum mutavit Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλῆς dicitur quoque Alcides, à bellica virtute, & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryonius puer, apud Mant.

Alcmena matre creatus, Ovid.

Monſtrorum, ferarum domitor

Claviger gygas, Heros Thebanus

Dictus Tyrinthius ab urbe vetuſta Achaiæ.

Cleonæus à loco ubi leonem interfecit. Lucanus. Ille Cleonæi projecit terga leonis. Proles Jovis

Oetæus, οἰταῖος, ab Oëta monte inter Theſſaliam & Macedon. Signum quoque cæleſte Hercules quod Engonaſis vocatur, Latine Ingeniculus. Indonatus, Invictus.

Heſiodus.

Heſiodus ex Aſia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Aſcræus ſenex, Virg

Aſcræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At tibi Dædalios montus Heliconie vates. Præceptor arandi, Ovid.

Hetruria

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetruſcia ac Tyrrhenia. Umbra quoque Thuſciæ pars. Hinc Umbri & Umbrii, Thuſci, Etruſci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrneſſo, Briſeis & Lyrneſia virgo dicta

Hippolytus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat. Theſei & Hippolitæ Amazonis fuit filius, Theſeides & Theſeius heros dictus.

Hiſpalis.

Hiſpalis Beticæ Hiſpaniæ urbs clariſſima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis, Sibilia nunc vulgo dicitur.

Hiſpania.

Hiſpania, ἱσπανία & σπανία cujus meminit D. Paulus c. 15. ad Rom. primum dicta Iberia, Ἰβηρία ab Iberio fluvio, dein Heſperia ultima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quæ quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani.

Hiſpani, Iberii, Iberiaci, Virg. Tyrrhenóq; boves in flumine lavit Iberos

Beticolæ & Betigenæ, Syllius, lib. 8. Beticuláſq; viros ſpatiis agitabat iniquis

Heſperii, Tarteſſii & Tarteſſiaci à Tarteſſo urbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum Poëtarum maximus, prius dictus Meleſigenes, deinde à cæcitate Homerus ὁμήρος quod cæcum ſonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mœonides, Mœonius vates

Homerus quoque dictus Colophoniacus & Colophonius ab urbe Mœoniæ Colophone unde originem traxit. Bappius, & Colophoniaco junctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab ornando ſic dictus, aliter Flaccus à pendulis auribus, Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo, Huni ſeu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur. Claud. Nam parat inſidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonii quoque dicuntur, Stat.

Pannoniuſque ferox

Pannonis, idos, apud Luca. Idem quod Hungarus, Græci πάιονες Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades, ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri, quæ quoties naſcuntur

ſur vel occidunt, pluvias creant, Triſtes, Imbriferi.

Hypermneſtra.

Hypermneſtra. Una fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſorores omnes maritos ſuos nocte interfeciſſent juſſu patris) ſola maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidiis liberavit, Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caſpii, Aſiatici, populi juxta Mare Caſpium.

I

Janus.

Janus bifrons, inſomnis, pervigil.

Iaſon.

Jaſon, filius fuit Æſonis, hinc dictus
Æſonides, Ovid. Æſonidem mutaſſe velim quo conjuge fœlix
Æſone natus, Pegaſeius heros
Æmonius ſeu Æſonius juvenis, utrumq; apud Ov.
Jolciacus heros
Superbus, periturus, prædo efferus.

Iaziges.

Jaziges Septem caſtrenſes.

Icarus.

Icarus, Ἴκαρος, Dædali filius
Dædalides, Dædaleus puer
Glarea, Implumiſque volucer, Dædalaûſque puer, audax, temerarius
Stephano authore, Inſula vocatur Icaris, quæ prius vocabatur Macris

Icaria.

Icaria inſula in mari Icario, Doliche, Ichthyöeſſa, nunc Nicaria, una Cycladum.

Ieruſalem.

Jeruſalem, Hieroſolymæ Solymæ, & à Melchiſedech constructa Salem, Jebus prius dicta
Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx David annexa Hieruſalem.
Hinc Hieroſolymæ, Jeroſolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Ieſus.

Jeſus, Salvator, Servator, Soter, σωτὴρ à σώζω ſalvare, hinc dictus eſt Chriſtus quod cunctis ſalutifer venit. Qui per aſpirationem ſcribunt, Iheſus, bene ſcribunt: eſt enim dictio Hebraica, non Græca ex Jod, He, Vau, He, tetragrammaton, & ineffabile, pro quo ſemper Adonai pronunciant Hebræi. Porro Græcis Ἰησοῦς, triſyllabon eſt
Nazareus dictus ab oppido Nazareth in quo habitavit, & ſonat, Conſecratum
Vide Chriſtus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illyrii, Taulantii: Sillius, lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantius incola littus
Dalmati, Slavi, Slavones
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, Ἰλλυρίς, Illyris & Illyricum, Liburnia, Dalmatia, nunc Sclavonia.

Inarime.

Inarime, Ænaria, Pythecuſa, authore Plin. Ænaria, à ſtatione navium Æneæ. Hodie vocatur Iſchia.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitant: Lucan lib. 4. Et quas ſentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nyſæi à Nyſa urbe Indiæ, & Hydaſpæi ab Hydaſpe, Sydoni. Frangar Hydaſpæas aries impactus Erythras
Ardentes, Sitientes, colorati, fuſci, nigri, Eoidites.

India.

India, ab Indo fluvio nomen habet, maxima orientalis regio, Aſiæ terminus
Terra Gangetis, Gangetica
Terra Euphratis.

Infernus

Infernus.

Infernus, Avernus
Erebus, Tartarus
Plutonius, Cocytius, Acheruſius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Lethæus, Ocrius lacus, fluvius, amnis
Gehenna, Græci ſcribunt ſine aſpiratione mediam
Orcus, Orcæ Charybdis
Stygia palus
Inferus, profundus, imus, mœſtus, triſtis, ater, piceus, opacus, horridus, avarus
Avernalis amnis
Infernalis, Tartareus, Erebeus. Reliqua pete ex priore parte Synonymorum, *Hell.*
Inferni judices
Æacus, Radamanthus, Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi
Cadmeia proles
Nutrix & matertera Bacchi, Ovid.

Inſubria.

Inſubria, regio Ciſalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc vero à Longobardis qui ducentis et am annis occuparunt Lombardia vocatur, cujus Metropolis eſt Mediolanum. Hinc Inſubres, Ἴνσοβροι, populi Ciſalpinæ Galliæ.

Io.

Io, Inachi fluvii filia: Inachis, Inachia proles. Phoronis, idos
Bos pellex.

Ioppe.

Joppe, Ἰόππη, urbs Paleſtinæ maritimæ, D. Petri miraculo clara, omnium civitatum antiquiſſima, utpote ante diluvium condita, teſte Plin. Nunc vocatur Japhe portus peregrinorum à Japhet filio Nohæ.

Ioſeph.

Joſeph, Vir Mariæ virginis ut eſt apud Matthæum in genealogia Salvatoris
Nutricius Domini
Fatidicus Juvenis, Mant. Multiplices caſus & longa pericula cernat Fatidici juvenis, Cananæus, Caſtus, formoſus.

Iphigenia

Iphigenia, Iphianaſſa: Lucretius Iphianaſſeo turparunt ſanguine fœde
Mycenis, Ovid. vocatur liber 12. Metamorphoſios
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, Ἶρις, Arcus cœleſtis
Junonis nuncia
Pluvius deſcribitur arcus, apud Hor. multicolor, purpureus, nubilus, nimboſus, imbrifer, arcus diſcolor, picturatus, aquoſus.
Thaumantias, Thaumantia proles
Thaumantica virgo.

Iſmaelitæ.

Iſmaelitæ, ab Iſmaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyſes Madianitas vocat, Euſeb. Agarenos ſeu Saracenos.

Iſter Scythiæ fluvius, vide *Danubius*

Italia.

Italia, Heſperia major, ab Heſpero Atlantis fratre
Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum, Virg. Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt, Oenotri coluere viri, nunc fama minores Italiam dixiſſe, ducis de nomine gentem. Idem, Hinc Italæ gentes, omniſque Oenotria tellus In dubiis reſponſa ferunt.
Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiúmque vocari Maluit, his quoniam latuiſſet tutus in oris
Saturnia à Saturno, Ovid. lib. 1. Faſt. Inde diu genti manſit Saturnia nomen
Terra Auſonis & Auſonia ab Auſonio Ulyſſis filio: Ovid. lib. 2. Faſt. Captáque erat Lyricis Auſonis ora ſonis
Itala terra ſeu ora Italis, Ovid. l. 2. de Ponto Mœſiſque cadentes
Excepit lacrymas Italis ora genis
Auſonium ſolum
Romana, Romula, Itala tellus
Magna Græcia Italiæ pars, à Tre

à Tarento uſque ad Cumas olim vocabatur, Ovid. in Faſt. Itala nam tellus Græcia major erat.

Terrarum alumna, Urbibus frequens, populoſa, antiqua, potens, fertilis, gravida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici, Ovid. lib. 14 Littore in Italico Meſſenia mœnia, contra Latini

Laurentes, Lavinii, Laurenrenti, *Tyrrheni*, Laurentii, *Latiales*

Auſones, Auſonii, Auſonidæ : *Lucanus* lib. 9. Grata vice mœnia reddent Auſonidæ Phrygibus.

Judæi.

Judæi, Judaici, Hebræi, Apellæ, Gens antiqua, Paleſtini, Circumciſi, Vide Synonyma priora, *Jew.*

Judæa.

Judæa, olim Paleſtina & Chananæa vocabatur.

Juliomagus.

Juliomagus, Andium civitas in Gallia, nunc Andegavia. Angiers.

Julius, vide *Aſcanius.*

Julius menſis, vide *Quintilis.*

Juno

Juno Saturni fingitur filia, ſoror & conjux Jovis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præeſſe, unde vocatur Pronuba, Lucina, & Conjuga, ac Socigena, quód mares connubio fœminis ſociet

Saturnia Juno, Virg. Regin.

Sceptrifera Regina deûm, Jovis conjux.

Jupiter

Jupiter, quaſi juvans Pater, Saturni filius, Deorum ſummus, cœlo præeſſe, ibidemque pulſo fulminare fingitur

Dictus Pater omnipotens

Dieſpiter, i. diei pater, ab Horat.

Lucerius, i. lucis pater, à Gellio

Saturnigena, à Mant.

Ægiochus nutritus à capra

Divum atque hominum rex à poëtis fingitur, Aſtripotens, altiſonus

Hammon, Corniger, Panomphæus

Altitonans, magnitonans, Omnipotens, Saturnius, Dodonæus

Cenæus, Summus deorum, Rector Olympi, Rex ſuperum

Æthereus princeps, pater æthereus, ſceptrifer, coruſcus, fulminator

A diverſis locis ubi colebatur diverſa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Caſius

Chaonius, Latialis, Auſonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id eſt, Arenarius à templo illi in arena conſtructo.

Juvenalis.

Juvenalis Satyrographus Poeta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rugat Aquinas triſte ſupercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones

Lacedæmon urbs Peloponeſi alio nomine Sparta ; dicitur etiam per Syncopen Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones, Lacedæmonii

Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre : unde & Syllius Tarentum vocat Tyndarium

Spartani, Spartæ

Spartiatæ : Sidonius, Spartiatæ rupium variarum poſuere cruſtas.

Laconia

Laconia provincia in Peloponneſo, aliter vocatur Oebalia & Tenaris à Tenaro promontorio : Ovid. Tænaris eſt claſſi terra petita mea. Idem. Excepit portu Tænaris ora ſuo.

Lacones.

Lacones Λάκωνες penultima producta, ſeu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ. Ovidius lib. primo Faſtorum, Protinus Oebalii retulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalidæ gemini

Therapnæi à Therapnis urbe Laconiæ : Ovidius lib. 5. Faſt. Prima Therapnæo feci de ſanguine florem.

Tænarii & Tenaridæ, à Tænaro promontorio.

Laodamia

Laodamia Bellerophontis, ex Achæmone conjuge filia, quæ à Diana telis fuit confixa. Eſt & alia Laodamia, Acaſti & Laodotheæ filia quæ maritum ſuum Proteſilaum tenerrimè amavit ; hæc Achaſtis & Achaſti filia dicta eſt.

Lapithæ

Lapithæ Theſſaliæ populi Λαπίθαι, Centaurei vocantur. Virg. Nec Centauros Lapithas compellit in enſes. Pelethronii quoque dicti, Sylveſtres, ſemiferi, ſævi, truces.

Latinus.

Latinus Laurentum rex, pater fuit Laviniæ

Faunigena, filius Fauni dictus, Ovid. Faunigenáque domo potitur, natáque Latini

Auſonius ſenex, aliis dicitur. Hinc Latini, Faunigenæ vocantur, Syl. lib. 8. Faunigenæ ſocios bello invaſere Sicano.

Latona

Latona filia Cei Titanis, à quo Titanis dicta, Ovid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi ?

Filia terræ

Gemellipara & Calauria dicta, Ovid.

Lavinium.

Lavinium urbs in Latio, quæ poſt Laurentum dicta, & Laurolavinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab Abydo oppido Aſiæ, in littore Helleſponti, in quo natus erat.

Leucothoe

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferam converſa, Orchanis & Arbor Thurifera appellata eſt.

Lybia.

Libya Λιβύη, Libye, es, Africæ pars in Pentapoli, & pro tota Africa ponitur poëtis, Luc. lib 1. Per calidas Libyæ ſitientis arenas

Terra Lybiſſa, Terræque in fine Lybiſſæ.

Lybici.

Lybici, Lybiſſini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis reſponſa canebat

Naſamonii & Naſamoniaci à Naſamonibus populis Libyæ.

Licii Patarei.

Licii Patarei quoniam Patara eſt urbs Liciæ : Stat. lib. 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea nivoſis Exercent dumeta jugis

Liguria.

Liguria, à Liguſto Phaetontis filio nomen habens Italiæ eſt regio quæ quoque vocatur

Liguſtica ora ſeu regio, cujus caput Genua, oſtium maris Liguſtici.

Ligures, vide *Genuenſes.*

Lipara.

Lipara inſula, prius Meligunis vocabatur, autore, Plin. l. 3. cap. 8

Livius.

Livius hiſtoriographus Patavinus, lacteo eloquentiæ fonte manans, ut ſcribit, D. Hier.

Antenorides dictus eſt à patria ſua quam Antenor condidit

Locrenſes.

Locrenſes, Heſperii, Ozolæ Ὀζόλαι, Locri, Locrii Locridis populi

Logica.

Logica ſeu Logice differendi ut ait Boëthius magiſtra, à Zenone Philoſopho qui Eleates erat. Eleatica doctrina dicitur, Philoſophia Eleatica, διαλεκτική, diſputandi, diſſerendi ars

Lotharinga.

Lotharingi, Auſtracia ſuperior, eadem *Loreyne*, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium, Londinum Ptolomeo, *Londra* vulgo vocatur, *Britanniæ* inſulæ Metropolis, per quam fluit Thameſis fluvius

Lucifer.

Lucifer Veneris ſtella, Phoſphorus φωσφόρος
Stella matutinalis, lucifera
Cythereius ignis, Syl. lib. 12. Haud ſecus Oceano rediens Cythereius ignis
Prævius, ſocius auroræ

Lucanus

Lucanus Poëta Hiſpanus, patrem habuit Annæum à quo dictu, vates Annæus. Unde quidam, Cæſaris Annæus caneret niſi prælia vates

Lucani.

Lucani, Tanagræi à Tanagro fluvio Lucaniæ. Statius. Tanagræúmque Phalantū

Luna. vide Moon. in priore parte, & Proſerpina & Diana.

Lutetia.

Lutetia, Galliæ urbs maxima & nobiliſſima, ab aliis Leucotia ſcribitur, quam Græci Λευκοτίαν nominant ab albitudine parietum, vulgo Paris Unde quidam, Quis Gallas inter populoſa Lutetia gentes Nonnulli à luti frequentia ſic appellatam volunt. Oppidum Parthiſ ſitum
Parthiſ pro civitate apud doctos non invenitur ſed Parthuii populus Lutetiam inhabitantes apud Cæſarem in commentariis.
Parthiſienſes, Sequanæ accolæ

Lydda.

Lydda Paleſtinæ Lucæ urbs, alio nomine Dioſpolis hodie Rama vocatur

Lydi & Lydia.

Lydi ſeu Lydii, Λύδιοι, populi majoris Aſiæ, qui et vocantur Mæonii, Mæones, & Meonidæ, Virg. lib. 8. O Mæoniæ delecta juventus
Item Mæonici
Gygæi à Gyge rege, ut Crœſii à Crœſo ditiſſimo Lydorum rege. Statius, lib. 12. *Si Marathona metu, ſi tecta levaſti Crœſia*
Lydia vocabatur prius Mæonia eſt enim provincia Aſie à Lydo filio Atys ſic dicta

M.

Macedones.

Macedones, Macetæ
Pallenæi, à Pallene urbe, quæ olim Phlegra dicta fuit, ubi geſta eſt Gigantomachia, Statius, lib. Syl. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos
Pæones quoque dicuntur à Pæonia regione. *Statius* lib. Achil. Præterea didici quo Pæones arma rota, tu

Macedonia.

Macedonia, Pæonia
Æmathia idem, teſte Plinio

Mænades.

Mænades, *Mimallones*, Mimallonides nec non & *Bacchæ*, *Bacchiades*, Thyades, fœminæ Bacchantes, *Bacchi* ſacra peragentes, Inſanæ, Ebriotæ, *Baſſarides*, Eleides, Edoniæ, Edonides, Enthriades, vide Bacchus

Mahometiſtæ.

Mahometiſtæ, Mahometani, Mahometici: Mahometigenæ Mahometis falſi prophetæ legem ſequentes
Turci ſeu Turcæ, teſte Pomponio

Mantua.

Mantua μάντυα
Urbs nobiliſſima & Ducatus Galliæ Ciſalpinæ. Ocniaca
Urbs Tireſiæ dicitur, Mant.
Urbs Bianoris Virg: Præpotens, aquatica, turrigera, vetus

Mantuani

Mantuani ſeu Mantoi dicti ſunt à Manto Tyreſiæ filia
Bianorei & Bianoridæ à Bianore Mantus filio qui aliter vocatur Ocnus, Virg. in Buc. Namque ſepulchrum incipit apparere Bianoris. Pontanus in Manto, Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem. Ocnæi nepotes
Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Strozæ filius. Orbita ab Ocnæis evexit ad aſtra lacunis
Minciadæ & Mincigenæ à *Mincio* fluvio propinquo: Pontanus, Vos ô Minciadæ vos ô mihi manes Eſte boni

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythræum mare. Sinus Arabicus
¶ Mare Galilææ. Mare vel lacus Tiberiacus, qui Hebraicè vocatur Cinereth, à Chaldæis Genezareth dicitur
¶ Mare Adriaticum, & Adrianum
Adria maſculini generis
Superum mare
Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventoſus, iracundus, vide *Sea.*

Maria

Maria, ſacratiſſima virgo, Dei mater
Μαρίαμ Græcè, Miriam Hebraicè diſſyllabum eſt, domina vel magiſtra maris interpretatur
Deipara, Θεοτόκος
Dei genetrix, Chriſtifera
Verbigena, Jeſſæa ſoboles
Glorioſa domina
Deifera
Nympha Paleſtina, *Mant.*
Cœlica Æthereа virgo
Inculpata, integra, ſancta, caſta
Diva, Auguſta, pia, aurea, innupta, innuba virgo
Syderei mater formoſa tonantis
Petrar. Virgo decens, quam ſol veſtit, ſtellæque coronant
Virgo illibata, intacta, inviolata, immaculata, intemerata, puriſſima, pudiciſſima, caſtiſſima, ſpecioſiſſima, ter ſancta, ſpiritus ſancti ſacrarium, templum domini
Mater domini, Chriſti

Mars.

Mars, deus belli, qui per Epentheſin dicitur Poëtis Mavors, quod magna vertat. Furor impius
Præterea Gradivuus, quum ſævit, haſtamque vibrat. Bellipotens
Sithonius dux, cruentus, funeſtus, armiſonus, Belliger, Bellicus, Ferus, Ferox, Sanguinolentus, Cruentus, Sævus, Durus, Dubius, Indomitus
Marſpiter, id eſt, Martis pater, pro eodem ponitur

Medea

Medea μήδεια, Ætæ regis Colchorum filia veneficiis clara
Poetis vocatur Æetias, Æetis idis, apud Ovid.
Item Colchis pro Medea ponitur ſicut
Phaſias & Phaſis, Ovid. Barbara per natos Phaſias ulta ſuos

Mediolanenſes

Mediolanii, μεδιολάνιοι, Mediolanenſes. Inſubres
Hujus civitatis (ut legitur in quadam Ambroſii epiſtola) fundamentis faciendis dum excavantur foſſæ, ferunt in terræ viſceribus inventam fuiſſe, (mirum dictu!) ſuem dimidiatim laniatam à quo portento dictum fuit *Mediolanæ* urbi nomen. Ad quod alludit Claudianus de nuptiis Honorii & *Mariæ* ſcribens: Continuo ſublime volans ad mœnia Gallis Condita *Lanigeræ* ſuis oſtentantia pellem pervenit. Item Sidonius. Rura paludicolæ temnis populoſa Ravennæ. Et quæ lanigera de ſue nomen habet

Meduſa

Meduſa, filia fuit Phorcy Hinc dicta Phorcynis & Phorcys, id eſt, Phorcy filia, Luca. lib. 9 Squallebant late Phorcynidos arma *Meduſæ*, Monſtrum vipereum
Saxificus vultus, Anguiferum, colubriferum, Gorgoneum caput. Anguicoma, *Squamigera*, Crinita, Meduſea ora
Gorgonea, anguitenens, vide *Gorgon*

Meleager

Meleager & Meleagrus, Ocnæi Calydoniæ regis filius, ex Althea conjuge
Oenides, Calydonius heros. Oeneius heros appellatus

Memphis

Memphis quæ olim vocabatur Ægypti Metropolis clariſſima Sultani quoque regis, nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica, Babylonia, fatidica, torrida

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ, rex Spartæ
Atrides major dictus. Ov. Qua prius infeſto Paris eſt ereptus Atridæ
Doricus hoſpes vocatur Sidonio
Tantalides, ab avo Tantalo, ut Agamemnon, vide *Agamemnon*

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Jovis & Maiæ, fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus
Maia genitus, creatus, natus
Maiugena, Cyllenides, Cyllenius
Cyllenia proles, Vir. Materno veniens ab avo Cyllenia proles
Volucer deus, aliger, penniger
Caducifer, Pacifer, Alipes deus. Jove natus. Deus ales, Pleiones natus. Pacifer deus, nepos Atlantis
Ales Mænalius. Eſt quoque Planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilbon στίλβων, id eſt, radians vel ſplendens
Et quia nimis vicinus ſoli fingitur peruſtus

Meſſana

¶ Meſſana, Zancle quod falcis formam referat ſic dicta: Nunc Meſſina vulgo dicitur, Siciliæ civitas vetuſtiſſima

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine
Divodurum. *Mediomatrices* incolæ, qui & *Merenſes*

Midas.

Midas Phrygum rex ditiſſimus, cui Apollo aſininas addidit aures
Berecynthius heros

Miletus

Miletus urbs Ioniæ, Lelegeis, Pityuſa. Anactoria authore Plin.

Minerva

Minerva, ſic dicta quod vim minetur; ex Jovis ſeu patris cerebro nata, ut ſcribit Lucanus
Lanificii & texturæ nec non artium & ſapientiæ repertrix
Dea quoque bellorum fingitur
Martis ſoror & auriga, truculenta, Belligera, ferox

Minos

Minos filius Jovis & Europæ, rex Cretenſium, fingitur judex inferorum poſt mortem. Propert. Non tamen immerito Minos ſedet arbiter Orci
Agenoreus judex, apud Stat.
Cortyneus heros, apud Virg.
Dictæus, Gnoſiacus rex
Cydoniacus arbiter, Judex torvus, funereus, rigidus, immitis, ſeverus, juſtus

Moloſſi

¶ Moloſſi Epirotici, Chaonii, Leucadii, vide *Epirus*, *Epirotæ*

Morpheus.

Morpheus ſomniorum deus Icelos, Phanthaſos, Phobetor, Somnifer, Fallax, Simulans

Montes Muſis ſacri

Montes Muſis ſacri
Helicon biceps, Parnaſſus bifidus
Pierus nubifer, Cytheron virgineus, Pindus aëreus

Moſchi

Moſchi, Moſcovitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi: Unde Luc. Sævisque affinis Sarmata Moſchis

Moſes

Moſes diſſyllabum, apud Hebræos Moſch. interpoſito y nonnunquam in carmine triſyl. Moyſes, apud Sedul.
Hebraicus legiſlator, qui Geneſin, mundi genituram, conſcripſit

Inclytus Judæorum dux
Propheta ſacer, eximius deiloquus, fatidicus, radiatus

Muſæ.

Muſæ, μοῦσαι, quæ & Camœnæ quaſi canentes amœnè, Jovis & Memoriæ filiæ, finguntur poëtis, quæ quidem deæ poëtis & muſicæ præſunt. Et à diverſis locis, montibus, & fontibus, quibus gaudere dicuntur vel habitaſſe, diverſa ſortitæ ſunt nomina. Ab Helicone monte Bœotiæ Heliconides, à Parnaſſo Parnaſſides
Mnemoſynides, Mnemoſynea propago, Meonides, Phœbiades, Aganippedes, Permeſſides, Cephiſides, Camœnæ
Pieriæ & pierides, Theſpiades, Pegaſides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Caſtalides, Libethrides Pympliades ſeu Pympleæ

Nomina & earum inventa hæc ſunt.

Clio *invenit*	Hiſtorias
Euterpe	Tibias
Thalia	Comœdias
Melpomene	Tragedias
Terpſichore	Pſalterium
Erato	Geometriam
Polyhymnia	Rhetoricam
Urania	Aſtrologiam
Calliope	Literas

Myſii.

Myſii, Theutrantæi, Theutranii

N

Napeæ.

Napeæ deæ ſive nymphæ virgultorum
Oreades montium deæ ſeu nymphæ
Naiades fontium & fluviorum nymphæ ſive deæ

Naſamones.

¶ *Naſamones* penul. prod Naſamonii· Naſamoniaci, Libyæ populi

Naxus.

Naxus inſula mari Ægæo antea Strongule dicta, & poſtea *Dia* fuit appellata, Catul. namque fluentiſonæ proſpectans littora Diæ. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionyſiam dici ſcripſit; alii Siciliam minorem, alii Callipolin appellarunt: Virg. Bacchatumque jugis Naxon viridemque Donyſan

Neapolis.

Neapolis, ad mare ſita præclara Campaniæ urbs, à Cumanis condita
Siciliæ continentis jam civitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Ennoſigæus quaſi concutiens terram, Juven. Ipſum compedibus qui vinxerat Ennoſigæum
Æquoreus, tridentifer deus Maris deus, Rex, Rector, Glaucus, Pater profundi, Parens aquarum, Heſiod. Salſipotens, Ceruleus
Arbiter pelagi, Pater ventorum Hor. Pelagi rector
Rex undarum, pro mari ponitur Neptunus, ut Cerulei campi & Cerula via à Plauto ponitur, Cic. in Arato, Neptunia prata ſecantes

Neſtor

Neſtor Nelei filius facundiſſimus, trecentos fertur vixiſſe annos
Hinc dictus Neleius tetraſyl. & Nelides, Ter ævo functus, Hor.
Triſſeclis apud Gel. Pylius ſenex: Grandævus

Nicia

Nicia & Nicæa, Aſiæ ac Bithyniæ metropolis celebris, ſynodo 318 Epiſcoporum jubente Conſtantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, [illegible], teſte Ste.

Nilus.

Nilus, Meloprius, & à quibuſdam Geon ſeu Gion dicitur, ſeptem habens oſtia.

Ninive

Nineve med. correp. Urbs Aſſyriorum, quæ & Ninos

nos dicitur, à Nino rege, ut ſcribit Aug. ab Aſſu ædificata

Noe.

Noe, Hebraicè, Nohe, viſitator, Noeus

Normania.

¶ Normania, Neuſtria, Galliæ regio. Hinc Normani Neuſtrici.

Nymphæ.

Nymphæ, Aquarum, Marinæ deæ. Æquoreæ, Fluctigenæ, Oceanitides Gerulæ, Cerulææ; Glaucæ, Nereiæ quatuor ſylla.

Nereia turba, Syl. Nerinæ Nerides

O

Oceanitides

Oceanitides, Mant. Nereides, vide montium, Sylvarum, fontium deæ

Occidentales.

Occidentales, Occidui, Ovid.

Veſper & Occiduo quæ littora Sole tepeſcunt, Tarteſſii à Tarteſſo urbe Gadibus propinqua

Ovid. lib. 14. Preſſerat Occiduus Tarteſſia littora Phœbus

Tarteſſiaci, lib. 6 Jam Tarteſſiaco quos ſolverat æquore Titan.

Heſperii

Oenone.

Oenone, Nymph Phrygiæ, quæ Paridem adamavit. Pegaſi, etiam dicta

Ophiuchus.

Ophiuchus cœleſte ſydus eſt Anguitenens, Serpentarius, Hedorum ſydus

Oreſtes.

Oreſtes filius fuit Agamemnonis ex Clytemneſtra quam occidit

Dictus Agamemnonides, Agamemnonius, & Agamemnone natus

Sceleratus, matricida, demens, furioſus, Virg. E ſcelerum furiis agitatus Oreſtes

Orientales.

Orientales, Eoi, Auroræ populi

Memnonii, à Memnone Auroræ filio

Nabathæi à Nabathæa regione orientali, Ovid. lib 1. Meta. Eurus ad auroram, Nabathæaque regna receſſit

Orion.

Orion, ὠρίων, quaſi Urion ſydus cœleſte, Jugula ſeu Jugla

Tempeſtuoſum ſignum, terras turbans & maria tempeſtatibus ſi obſcurum ſit; ſerenitatem denotans ſi fulgeat,

Nimbifer fingitur præ his nimboſus aquoſus. Neptunus & nautis infeſtus Orion, Horat.

¶ oriens, occidens, quæ inter Synonyma prio East and West,

Ovidius,

Ovidius, Naſo

Poeta Sulmonenſis

Juvenis Pelignus. De ſeipſo ſcribit Ovidius, Pelignæ gentis gloria dicar ego

P

Padua

Padua, Patavium

Padus.

¶ Padus, Eridanus, Phaetontius amnis, à Phaetonte ibidem ſubmerſo: Syl. lib. 7. Nunquam hactenus amnis Sanguinea Pontum curvaſſet decolor unda, Vide Eridanus.

Paduſa.

Paduſa, med. prod. Meſſanicus

Bodincus, vide cauſam hominum nominum, apud Plin. lib. 3 cap. 15.

Palamedes.

Palamedes, Nauplii regis Eubœæ filius, unde Naupliades & Naupleia proles dictus, is Ulyſſis fraude à Græcis interfectus eſt

Palemon.

Palemon, Melicerta, Portunus

Pallas.

Pallas, belli dea dicta quod Pallantem gigantem interfecerit, cum

cum prius Tritonia vocabatur, Jovis ſine matre filia, nam Jupiter videns Junonem ſterilem eſſe, percuſſo capite emiſit Palladem

Ejus Epitheta ſunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicoſa, Armiſona, Bellica, Belligera, Bellatrix

Pan.

Pan, paſtorum deus vocatus eſt & Demo Gorgonis filius creditur fuiſſe, qui fiſtulam compoſuit ſeptem imparibus calamis ſimul conjunctis propter harmoniam cœli

Semicaper Deus, Arcadicus deus

Pannonia.

Pannonia ſuperior, Auſtriam, Archiducatum & Stiriam complectitus

Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria, Græcis [illegible]

Panope.

Panope ſive Panopea, nympha marina, Nerei & Doridis filia, ſic dicta à perſpicuitate viſus, Inoo, oûs. Bacchi nutrix, Tithonis conjux

Papia.

Papia, Ticinum

Paradiſus.

Paradiſus, παράδεισος

Hortus voluptaris

Elyſium, & Campi Elyſii, ſecundum poetam

Locus divinæ amœnitatis

Beatorum, piorum ſedes ac locus, Cic.

Eden & Pardis Hebraicè, unde quidam Paradiſum deduci putant, Nam Eden delitiæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus tranſtulit Paradiſum florentem. Aquila, hortum

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphraſin dictæ quod nemini parcant.

Deæ fatales, fatidicæ, Faticinæ ſorores. Deæ triplices fati. Fata eſſe eaſdem exiſtimant; finguntur autem vitæ humanæ præeſſe, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ ſorores vocantur, Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulla ſorores Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos

Nigræ, Stygiæ, immites, ſeveræ, invidæ, triſtes ſorores, rapaces, feræ, impiæ, Parcæ

Parcarum nomina

Clotho, Lacheſis, Atropos

Paris.

Paris alio nomine Alexander, Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à paſtoribus educatus, & poſtea in Græciam miſſus à Menelao Helenam rapuit, unde Helenæ raptor, Paſtor & Adulter Idæus, eſt dictus

Parthi.

Parthi, Parthii, Parthiæi

Πάρθοι, παρθῶοι, παρθιαῖοι, populi cujuſdam regionis Aſſyriæ

Patroclus.

Patroclus, Menœti & Sthenelès filius cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Trojanam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confeſſus occubuit Actorides Menœtiades & Menœtiades dictus

Paulus.

Paulus teſte D. Hieron. mirabilem ſonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem ſonat à verbo παύομαι; ſin Romana, puſillum ſignificat

Doctor Tharſenſis, quod ex Tharſo Ciliciæ oriundus

Apoſtolus, ſeu doctor gentium

Summus vitæ mortalium magiſter

Organum electum. Vas electionis ſacrum. Veritatis præco

Sapiens fidei architectus

Saulus dictus ante converſionem

Religionis veræ ac pietatis architectus

Peloponneſus.

Peloponneſus, quaſi Pelopis inſula, eſt Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis

ae Argos, nunc verè Morea

Penelope.

Penelope, πηνελόπη. Ulyſſis uxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, dos, Ovid. Et velut Icarídos famulæ periere, procique, & Icariotis apud Propert. Incorruptæ caſtitatis ac pudicitiæ
Arnea prius vocabatur

Pentheus.

Pentheus triſyl. fuit filius Echionis regis Thebarum, ob contemptum ſacrorum Bacchi, à matre interfectus
Echionides à patre denominatus, Ovid. Spernit Echionides; & alibi, Contemptor ſuperum Pentheus, Echione natus. Agaueia proles

Perſeus.

Perſeus diſſyl. in nominativo fingitur converſo in auri guttam Jove, natus ex Danae filia Acriſii regis Argivorum; hinc dictus Danaes natus, Abantiades
Danaeia propago, Mant.
Danaeius heros, Ov.
Stenobius, Abantius heros, Sidon
Inachides & Inachius, Claud. Inachius rubro perhibetur ab æquore Perſeus Neptuni
Acriſioniades dictus ab avo Acriſio Argivorum rege, Ovid. & Meduſæ victor

Perſia.

Perſia, Perſis idos, περσίς, & Perſida, æ
Perſidis ora, regio orientalis Medis conterminà, cujus Primus rex Cyrus, Mant. Perſidis ora Divitibus gemmis fulvóque ſuperbiat auro

Perſæ.

Perſæ, Perſici dicuntur Gazetici: nam gaza Perſarum eſt opulentia, Sid. Vina mihi non ſunt Gazetica, Chia, Falerna
Perſæ etiam dicuntur Achæmei & Achemenidæ ab Achæmene rege Perſarum ditiſſimo
Arſacidæ quoque dicti, ab Arſace primo Perſarum rege Luc. Lib. 1. Illa plus vobis acie quàm creditis actum eſt Arſacidæ
Mantuanus: Pellæa juventus Arſacidas expugnat adhuc

Peſtum.

Peſtum Lucaniæ oppidum aliter dictum Poſſidionia, autore Plin.

Petrus.

Petrus, primus ſeu princeps Apoſtolorum chori duodeni primas, Cephas Chaldaicè ſive Syriacè ut D. vult Hier. à Cepha, id eſt, Petra, vel ſaxum, qui prius vocabatur Barjona, id eſt filius Ionæ, ſive columbæ ac Simon.
Claviger ætherius, cœleſtis, ſenex
Sabel. Clavigerum ſenem
Hamiger, id eſt, piſcator, Porrigit Hamigeri deforme penſa ſenis

Phaſianæ.

Phaſianæ, Phaſidis aves à Phaſide fluvio Colchorum
Phaſiaci alites
Phaſiæ, Scythiæ volucres apud Iuv. & Stat. A Scythico miſſas Phaſide captat aves

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius, Ovid. Sole ſatus Phaeton.
Puer ſeu filius Clymenes, Bap. Non ſecus ac Clymenes erat in axe puer. Clymeneia proles, Ovid.
Devius, infelix, audax, temerarius

Phaetontiades.

Phaetontiades, ſorores Phaetontis, quas verſas in populos ſeu alnos ferunt. Flebant populeæ juvenem Phaetonta ſorores
Clymeneides dictæ & Heliades. Ovid. Sic flevit Clymene, ſic & Clymeneides altæ

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Paſiphae conjuge, unde Paſiphæia, & Paſipheia filia dicta eſt

Philoctetes.

Philoctetes Pæantis filius & comes Herculis, quamobrē Pæantiades
Pæante ſatus, & Alcidæ comes eſt dictus

Phi-

Philoſophi

Philoſophi prius dicebantur Sophiſtæ. Cæterum deinde pro locorum doctrinarúmque qualitate diverſa ſortiti ſunt nomina
Græcis Philoſophi, id eſt, ſapientiæ amatores dicti, & σοφοί, id eſt, Sapientes. Inter quos rurſum ſectæ fuerunt diverſæ, diverſorúmque nomenclaturis hominum diſtinctæ, utpote Stoici à porticu, cujus ſectæ author Zeno philoſophus, Cratis auditor, unde prius dicti Zenonii
Cynici, ab Antiſthene ſeu Diogene
Peripatetici, ab Ariſtotele deambulatore
Academici, qui etiam ſunt
Platonici, utpote Platonem ſequentes
Socratici, à Socrate denominati
Pythagoriſtæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti
Cyrenaici, ab Ariſtippo Cyreneo, qui &
Epicurei ab Epicuro qui voluptatem ſtatuit ſummum bonum
Pyrrhonii quos Græci σκεπτικοὺς, id eſt, conſideratores: ἀπορητικοὺς, id eſt, Ambigentes vocant, à Pyrrhone nomen habent
Nudipedes, ἀνυπόδετοι
Eretriaci à Menedemo inter Socraticos phedri diſcipulos
Apud Perſas olim Magi nomen erat honeſtum, idem quod Sapiens, vel Philoſophus
Apud Gallos Druidæ vel Dryiadæ Sylvam inhabitantes in æſtimatione erant. Βραχμᾶνες
Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnoſophiſtæ
Apud Ægyptios, Prophetæ, ſacerdotes, Latinis Sapientes
Aſſyriis Chaldæi dicti ſunt à regione, Hebraicè autem metaſephim appellantur ſapientes omnes orientales, quorum mentio Danielis primo ac ſecundo. Cic. teſtatur Pythagoram primum modeſtiæ gratia non ſophum, ſed philoſophum voluiſſe appellari

Phocæi

Phocæi, Phocenſes, Phocaici, Cirthæi, Caſtalii

Phœnix.

Phœnix unica avis in Arabia Soli ſacer, unde dictus Titanius & Soligena, Bapt. Malo ego Soligenæ Phœnicis fata ſubire
Alumnus Phœbi
Avis ſolis
Gangeticus, Aſſyrius volucris
Titanius ales, Claud. Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit.
Unicus, longævus, vivax, nobilis

Pictones.

¶ Pictones, Pictavienſes, Pictavi, Galliæ populi

Pyrithous.

Pyrithous, vel Berithous, περίθοος filius Ixionis. Borbonius, Perithoum eſt Theſeus, Pyladémque ſequutus Oreſtes. Inter eos tantus fervor amoris erat
Dictus patronymico nomine Ixionides, Ovid. Hæc Ixionides, illa Troezenius heros
Ixione natus

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philoſophus Lesbius, Sophiſtes Lesbius
Lesbo ſatus, Sido. Noſcere quod tempus Lesbo ſate Pittace ſuades. Alii Mitylenæum fuiſſe ſcribunt

Planetæ.

Planetæ, πλανῆται
Errones, Errantia ſydera
Erroneæ, Erraticæ ſtellæ

Plato.

Plato Ariſtonis filius, πλάτων, Philoſophus à latitudine humerorum ſic dictus, Hor. Pythagoran Anytique reum doctúmque Platona. Antea ex avi paterni nomine Ariſtocles vocabatur Athenis natus, unde dictus Cecropius. Mant.
Cecropii interdum dulces inviſere chartas. Adeò in omni diſciplinarum genere & præſertim in philoſophia excelluit, ut divinus Plato, & philoſophorum Homerus vocatus ſit

Plautus

Plautus,

Plautus, Farcinas natione, poëta Comicus, ab initio appellatus Plotus, teſte Feſto, à pedum planicie quos Plotos Umbri vocant, Diſertus, jocoſus, antiquus. Antiquum verbis Plautum renovare facetis

Pleiades

Pleiades, πλειάδες, ſignum ſtellarum ſeptem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλεῖν, id eſt, pluere: latinè Vergiliæ dicuntur, quod verè exoriuntur. Aliquando eſt tetraſyl. Propertius. Non ſic Pleiades faciunt nec aquoſus Orion: aliquando abjicitur. e, ut primam corripiat, Stat. Pliadúmque nivoſum

Athlanteæ dictæ, Ovid. & Atlantides, filiæ Atlantis. Imbriferæ, Pluviæ, triſtes, nubilæ

Pluto

Pluto πλούτων Saturni fertur filius: Jovis ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius, Ovid. Haud ultra tenuit Saturnius iram, Umbrarum rex, Dux Erebi, Tenebrarum præſes. Dis, ditis. Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus

Avernalis rex, tyrannus. Vocatus quoque Væjovis, Mart. Generque Cereris, Juvena. Ad generum Cereris ſine cæde & vulnere pauci Deſcendunt reges, & ſicca morte tyranni. Torcor umbratum immanis, adamantinus ſeverus, Ater, Funeſtus, Tenebroſus

Poëta

Poëta, ποιητής, Vates Divinus, Fatidicus

Elegantia fingens, ſcribens, componens carmina

Liquore Pegaſæo ſaturatus

Divinorum oraculorum interpres

Interpres Apollinis, Deorum

Qui in bicipiti Parnaſſo ſomniavit, Perſ.

Aonios colens receſſus

Caſtalio fonte potatus

Caſtalia natus dea

Sacra redimitus tempora lauro

Cujus Ambroſio frons nectare fuſa eſt, Atque Helicone ſacro faverit amne comam

Arida cujus Clitorio ſitis amne levatur. Natura ipſa inſtructus ad poëticam facultatem

Aoniæ gloria ſumma chelys

Divino correptus furore

Divino numinis afflatu concitatus

Interpres divinæ mentis

Cui fontes pandit Cirrha ſuos, & ampliori vena Pierii fluunt liquores

In cujus pectus Maronis anima demigraſſe creditur

Qui frontem habet hedera virentem ſequaci

Daphnæide fronde vel myrto cinctum habens caput

Cujus Parnaſſia lambit tempora Daphne

Eloquio vincens Ciceronem carmine Homerum, Muſarum alumnus

Muſarum aves, Theocrito dicuntur Poëtæ, quod aſſiduè ſua modulentur carmina

Pollux

¶ Pollux, vide *Caſtor*.

Polymneſtor

Polymneſtor, & m litera ciſa, in carmine Polyneſtor, rex fuit Thracum, Propert. Hic ſcelus accepto Thracis Polyneſtoris auro

Iſmarius rex vocatur, Ovid. & Odryſius; id eſt, Thracius

Polynices

Polynices filius Oedipi Thebanorum regis, hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides furtim deſerta pererrat.

Iſmenius & Cadmeius heros

Echionius juvenis

Polyphemus

Polyphemus ingenti corpore, Neptuni filius, unus ex Cyclopibus unoculus, ab Ulyſſe excæcatus, ut fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ urbe

Ætnæus quoque ab Ætna monte, in quo Cyclopes recluſi

Neptunius Incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus, Siculus

Polyxena

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubæ filia, fuit formoſiſſima, Catul. Alta Polyxenia madefient cæde ſepulchra

Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Æneid. O fœlix una ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia, Luſitania

Portunus.

Portunus, deus portuum. Palemon, Athamantiades. Melicerta.

Priamus.

Priamus, filius *Laomedontis* pulcherrimus, Homero teſte

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem

Senex Dardanius vocatur, Ovid.

Dardanii lachrymas non tulit ille ſenis.

Priapus

Priapus med. prod. filius, Liberi patris ac Veneris, fingitur hortorum deus

Lampſacides, & Lampſacenus dictus quod in Lampſaco Helleſponti urbe colebatur, Virg. in Georg.

Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi. Verpus quoque dictus ab inverſa pelle, Salax, rigidus, procerus ruber. Helleſpontiacus deus.

Prometheus

Prometheus προμηθεύς, pen. prod. à providentia ſic dictus, Japeti filius, unus ex Titanibus, ignem è cœlo fingitur ſurripuiſſe callidè

Japetionides dictus Cod. Japetionides hoc vulnere turbidus

Japeto ſatus, Ovid.

Propertius

Propertius ex Mevania umbriæ oppido oriundus, Elegiographus quod Callimachum in ſuis operibus ſecutus, Callimachus Romanus vocatus eſt. Quintil. Romanique auderit pagina Callimachi. Blandus, laſcivus, facundus.

Proſerpina

Proſerpina, dicta à proſerpendo, Perſephone Græcis, Jovis ex Cerere filia, quam Pluto in uxorem rapuit in Sicilia. Perſei filia

Erebi regina. Plutonia conjux

Tartarea, Phlegetontæa, Perſephone, Dea triformis, Triceps

Stygia dea. Nigri Jovis invida conjux, apud Pon. Regina Erebi

Proſerpina teſte Auguſt. eadémque Luna, Libera, Diana, Lucina. Trivia, Hecate, & Noctiluca.

Proteus

Proteus Oceani & Thetidos filius, Deus & vates marinus

Vertumnus Latinis dicitur

Carpathius vates (quod aliquando in Carpatho inſula regnavit) dictus Vir. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite vates, Cæruleus Proteus

Mutans vultus, Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?

Æquoreus, ſceleratus, ambiguus mirabilis

Proteſilaus

Proteſilaus, unus ex *Græciæ* principibus, Latinis ſonat primus mortuus. Auſo. Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt, Victima quod Trojæ prima futurus eras. Phylacides dictus à Phylace Theſſaliæ oppido, Ovid. Triſtia Phylacidæ Therſites funera vidit

Hæmonius vir apud eundem

Pruſcia

¶ Pruſcia, Prutenia, Boruſſia olim. ¶ Bruteni, Bructeri, Boruſſi, qui olim Gothones dicebantur

Ptolomeus

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex, poſt Alexandrum Macedonum

Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Ægypti. Luc. Phario ſatis eſſe tyranno Quod poterat. Abhoc deinceps Ægyptii reges Ptolomæi ſunt appellati, ut Romanorum Auguſti, Perſarum Arſa-

Arſacidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani

¶ Puteolani Dicarchæi à juſtitiæ adminiſtratione, Sil. lib. 8. Prole Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades

Pylades, filius Strophii Phocenſis, Phocæus juvenis dicitur, Ovid. Adfuit inſano juvenis Phocæus Oreſti
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon

Pyracmon unus Cyclopum, Vulcani miniſter, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicitur, nomen habens Virg. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmonides, Ovid. dicitur
Durus, ferrugineus, flammeus, ſemper olens, oculis & nare igneus, nuduſque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha uxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis, Ovid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis mulcet. Titania quoque dicta, Ovid.

Pyrrhus

Pyrrhus Latinè flavus ſive rufus, fuit Achillis filius Achilles hinc dictus, Ovid.
Pyrrhus Achillides animoſus imagine patris, & Achilleius heros
Æacides Pyrrhus, Mant.
Scyrius, juvenis, apud Sen.
Pelaſgus, Graius, ferox
Neoptolemus antea dictus, authore Servio.

Pythagoras

Pythagoras philoſophus Samius, filius Demarathi locupletiſſimi negotiatoris
Panthoides ab Ovid. dictus
Celeber *Samiæ* telluris alumnus, Divinus, doctiſſimus.

Q

Quintilis.

Quintilis menſis, ideo dictus eſt, quod ordine ſit quintus à Martio, qui apud Romanos ſicuti apud Hebræos, Ægyptios, & alias nationes, primus anni menſis erat ſed poſtea in honorem Julii Cæſaris Dictat. Julius ἰούλιος appellatus eſt, fervidus, æſtifer, μεσογειον Græcis quoque dictus.

R

Remus

Remus frater Romuli à quo interfectus, fratres autem Martigenæ dicti, Ovid. In quo Martigenæ non ſunt ſine crimine nati; & Iliadæ, Ovid. Iliadæ fratres jura petita dabant.

Radamanthus

Radamanthus Jovis ex Europa filius & rex Lyciæ & unus judicum inferorum cum Minoe & Æaco
Agenorides dictus, Mant. Qualis Agenorides Lycia Rhadamanthus in ora.
Juridicus, Inexorabilis, Vide *Minos*.

Rhaguſium

Rhaguſium Dalmatiæ civitas, prius dictus Epidaurus.

Rhamnuſia

Rhamnuſia dea fortunæ, Nemeſis dea cœca, Rhamnuſis, idos, Cic. *Sors*,
Norcia dea, *Dea inſtabilis*, bifrons, inconſtans, lubrica, fallax.

Rhenus

Rhenus & Rhenum nobilis fluvius ex Alpibus oriens, hinc dictus Appæninigenæ prope ſaxea flumina Rheni. Belgas à Germanis dividit duobus oſtiis in Oceanum ſeptentrionalem influens, Vir. Extremique hominum Morini, Rhenúſque Bicornis, Horat. Aut flumen Rhenum aut pluvius deſcribitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, ſaxoſus, bifidus.

Rheſus

Rheſus

Rheſus filius Strymonis Thraciæ rex bellicoſus
Odryſius dux, Ovid. Exigit Odryſii facta cruenta ducis. Thrax, Threicius, Scythonius.

Rhodus

Rhodus civitas & inſula inter Aſiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus ſint majores
Ophiuſa, ὀφίουσα per duplex ſ ante vocabatur, & Æthrea, deinde Staclia, poſtea *Thelchin*. *Inſula ſolis*: Carthe, Aurificis quondam ditata eſt Inſula ſolis; hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ovid. Phœbæamque Rhodon & Ialyſios Thelchinas. *Nunquam enim cœlum tam nubilum eſt, teſte Sollon, ut in ſole Rhodos non ſit.*

Rhutheni

¶ Rhutheni, Ruſſi, Ruſſiani, olim & Rhuthones
¶ Ruſſia, Rhuthenia.

Roma.

Roma, Urbs propriè, per Antonomaſiam Regina Urbium
Romulea urbs, Valentia prius vocata à robore, quod Græcis ῥώμη
Urbs Quirinalis, Martigena, bellicoſa, ſuperba, Latialis, potens, Martia. Auſon. Martia Roma triplex equitatu, plebe, ſenatu
Cœli Vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma
Roma ſepticollis quoque dicta à ſeptem collibus, Urbs æterna dicitur, Sueton. Urbis ab æternæ. Urbs togata à Prudentio.

Romani

Romani, Romulei
Romulii, Romulidæ
Æneadæ ab Ænea
Iulæi ab Iulo, Luc. lib. 1. Phrygiiq; penates Gentis Iulææ
Latiales, Romulares, *Turba* Quirini
Quirites, Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulæa, togata
Trojugenæ apud *Livium* quod ex reliquiis Trojæ
Dardanii, Rerum domini, Virg.
Romanos rerum dominos gentemq; togatam
Celeres, *Troſſuli*, Flexanimes.

Romulus

Romulus, ῥώμυλος, Martis & Iliæ filius, Romanæ conditor urbis, frater Remi, primúſque Romanorum Rex. Dictus autem eſt Quirinus à Quiri haſta qua aſſiduè utebatur, vel quod Cures vicerit, Sil. Armiferi ſacra Quirini
Martigena, id eſt, Marte natus, Mavortius, Auſonius, Romanus, potens.

S

Saba.

Saba civitas regia Æthiopiæ, quam Cambyſes Meroen denominavit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata. Item Panthea, Panthaica & Sabea tellus, *Incolæ*, Sabæi, Thurifera gens dicuntur.

Sabini

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Sannitéſque, antiquiſſimi ſunt *Italiæ* populi, indigenæ atque Aborigenes.

Sagittarius

Sagittarius, ſignum cœleſte, Chiron
Phillyrides, Arcitenens, Saturnigena
Doctor Achillis
Phillyrius heros, ſagittifer, ſemivir, Virg. Semivir arcipotens ſubit & Capricornus aquoſus.

Salamin

Salamin ſive Salamis, σαλαμὶς, & *Salamina*, inſula in Euboico mari contra Athenas ſita, in qua urbs ejuſdem eſt nominis
Hinc *Salaminii* & *Salaminiaci*.

Salamacis

Salamacis fons in Caria juxta Halicarnaſſum, dictus Venereus.

Salomon

Salomon Hebraica dictio

per

.. pecca in prima ſcribitur, & interpretatur Pacificus, Davidis & Berſabæ filius.
Rex Solymus ſeu Hieruſalem, Mant. Qualis erat feſtis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomon fulvo ſpectabilis auro. Polit. Mentis opúmque potens Salomon, Sapientiſſimus habitus.

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεὺς, filius cujuſdam Æoli non regis ventorum, atqui Elidis rex, in qua ſcilicet regnavit, Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas Dum flammas Jovis & tonitrus imitatur Olympi
Æolides, filius Æoli, Mant. Currúque volanti Æolidem aggreſſum tonitru.

Samos.

Samos, inſula in mari Icario, dicta Junonia, i. ſacra Junoni, Ovid.
Et jam Junonia læva parte Samos fuerat; ac Threicia, Virg.
Threiciámque Samon, quæ nunc Samothracia fertur
Parthenia prius nominata ut ſcribit Varro, fœcunda, illuſtris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia, ut aliqui ſcribunt, prope Thraciam cum urbe ejuſdem nominis inſula eſt.
Dardania prius dicta & Leucoſia
Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ uxor, à Domino Sarai vocata, Iſaac mater; Iſacipata, Mant. Gentis Iſaciparæ quæ uſurpat nomine Saræ.

Sardinia.

Sardinia inſula in mari Liguſtico à Sardo Herculis filio ſic dicta, cum prius Sandaliotes ab effigie ſoleæ appellaretur, & Ichnuſa, à ſimilitudine veſtigii, Sil. lib. 17. Inde Ichnuſa prius Graiis memorata colonis, mox Libyci Sardus generoſo ſanguine fidens Herculis, ex ſeſe mutavit nomina terræ
¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonii, Sardonienſes. Et à præcipua civitate quæ Iole à priſcis vocabatur, Iolenſes.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerunque domicilia mutantes, plauſtris pro domibus utentes, paſcuntúrque lacte equino; unde eos ἱππομολγοὺς equorum mulſores & γαλακτοφάγους, i. lacte veſcentes vocant
Hamaxobitæ Pomponio, Hamoxobii Ptolomeo dicuntur, nunc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, & Pruſſii, Vide Moſchi.

Saturnus.

Saturnus, χρόνος, filius fuit Cœli & Veſtæ
Leucadius falcifer & falcitenens deus, Ponti miratus & ipſe Falcitenens deus
Falciger, falcatus, Pomp. Falce potens feriet Saturnus, Triſtis, profugus, ſenex, & terculius à Romanis dictus propter inventum ſtercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκόρπιος
Nepa, Nepes
Octopes, Ovid. ὀκτώπους. Venenifer, ardens, dirus, mortifer
Mant. vel acuto mortifer ungue Scorpius. Eſt quoque ſignum cœleſte.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, Saxum eſt reddens mare Siculum impetuoſum plenámque periculis
Nereia virgo dicitur, Ov. Illam non avidis canibus Nereia virgo
Phorcis vocatur Fauſto, Ipſaque Circæo verſa eſt medicamine Phorcis.
Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scyllæ, nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia, Europæa, σκυθία, Sia, Septentrionalis regio, à Schyta Herculis filio (ut inquit Hieronymus) ita dicta. Mæotis ora vocatur à Mæotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi
Nomæi prius dicti & Magogæ, teſte Joſepho, à Magog filio Japhet, Arimaſpi, Agatirſi, Geloni
Riphæi, à Riphæis Scythiæ montibus, Virg. lib. 2. Geor. Gens effrena virum Riphæo tunditur Euro
Mæotii & Mæotici, à Mæotide palude. Hyperborei
Tanaitici à Tanai fluvio: Sidon.
Telluris Tanaicum rebellem
Boſphorani à Boſphoro Thracio Sidoni. Plaudentes ſtupuere Boſphorani
Boryſthenidæ, ab ejuſdem regionis fluvio Boryſthene longe uberrimo.

Semele

Semele Cadmi filia materque fingitur Bacchi
Cadmæis dicta, Ovid. Talibus ignaram Juno Cadmæida dictis Formarat
Formoſa, Euchia, Thebana, miſerabilis.

Semiramis.

Semiramis, Aſſyriorum regina formoſa, Ovid. Qualiter in Thalamos formoſa Semiramis eſſe dicitur: Regina Babylon ia vocatur.

Siciali.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Trinacris, Triqueta, Triquetris vocatur, Ovid. lib. 3. Metamor. Vaſta Gigantæis injecta eſt inſula membris Tinacris. Stat. lib. 2. Ser. Quid militibus promiſſa Triquetra. Luc. lib. 1. Inſula quam Triquetris terra um geſſit in oris.
Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanii, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgilius lib. 3 Æneidos: Et vada dura lego ſaxis Lilybæia cæcis
Ennæi ab Enna urbe
Liparæi & Liparenſes à Lipara inſula: Sidon. Stravit ſub Liparenſibus caminis.
Taurominitani à Taurominio monte Siciliæ, Neſtlades.
Arethuſii, & Arethuſæi, ab Arethuſa fonte Siciliæ Sillius lib. 14. Erigitur ſubitas in ſpes Arethuſia proles Claud. lib. 2. de raptu. Quas Arethuſæi lat cos, quas advena nutrit Alpheus.
Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ: Sil. l. 14. Hic Agathoclæis ſedes ornata trophæis
Dicuntur etiam ab inſulis vicinis Siciliæ, Æoli, Depranitani à Deprano promontorio Siciliæ, Sidon. Agonem Depranitanum.

Sina

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur, in quo Moſes legem accepit.

Sirenes

Sirenes à Pöetis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes, Muſæ in Siculo mari habitantes. Ov. Monſtra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates
Acheloides & Acheloiades dictæ Ovid. Acheloiadúmque; reliquit Sirenum ſcopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres
Siculæ, ſubdolæ, dulces, blandæ, vagulæ virgines, volucres.

Siſyphus

Siſyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Iſthmo, qui hoſpites magno ſaxo opprimebat, & tandem à Theſeo occiſus grande ſaxum ſupra montem, portare & devolvere cogebatur apud inferos, Ovid. Aut petis aut urges rediturum, Siſyphe, ſaxum
Æolides dictus & Æolius ſenex, defeſſus, inquietus, infœlix. Horator ſcelerum; Virg.

Sol.

Sol ἥλιος, Hebræis Schemech dicitur, Aſſyriis Adad. Perſis Mitra μίθρα
Phœbus, φοῖβος

Phœ-

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus
Titan, avus Solis, unde *Sol* quoque dicitur
Apollo quaſi mala pellens
Pæan ἀπὸ τοῦ παύειν
Liber, prima prod.
Janus, Dieſpiter, quaſi diei pater, Hor. Matutine pater, ſeu Jane libentiùs audis
Horus, Phanes, Pan. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod ſurgat Eoo. Oculis mundi, Capel. Mundanuſque oculus, fulgor ſplendentis olympi.

Strophades

¶ Strophades, inſulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades

Symplegades συμπληγάδες antepenult. prod. Inſulæ duæ in Boſphoro. Cyaneæ aliis dictæ. Sabaudi, vide ſupra Allobroges.

Syracuſani

Syracuſani & Syracuſii, & Arethuſidæ ab Arethuſa fonte Pachino, Syracuſiſque præclariſſimæ Siciliæ urbi vicino, ſic dicti, Ovid. Utque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis, Claud.

Syria

Syria Aſiæ regio nobiliſſima continens in ſe Phœniciam, Meſopotamiam, Paleſtinam in qua Judæa, & Babylonia quæ & Aſſyria dicitur.

¶ Hinc Syri σύροι Syrii, Syriaci, Judæi, Phœnices
Paleſtini, à Philiſtium ſic dicti. Orontæi, ab Oronte fluvio Phœniciæ.

Syrtes

Syrtes, duo ſunt loca ſive ſinus periculoſiſſimi in extrema Aphrica, quas efficit inacceſſas mare reciprocum ac vadoſum
Paretoniæ à Paretonio urbe Ægypti dict. Lepticanæ quoque à *Lepti* urbe Africæ, Lucan. Uſque Paretonias Eoa ad littora ſyrtes, Afræ Lybicæ, vadoſæ, arenoſæ, barbaræ, naufragæ, æſtuoſæ, procelloſæ.

T

Tantalus.

Tantalus Jovis filius, Phrygiæque rex
Pelopis infidus pater, Horat.
Garrulus, Phrygius ſenex *Senecæ* vocatur. Sitibundus, ſiccus, proditor.

Tartari.

Tartari, Nomades prius dicti.

Tarteſſius, Carteia, vide *Carteia.*

Temſa

Temſa, Temeſe, τεμέση Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus, τηρεὺς, diſſyllab. rex Thracum, Martis ex Biſtonide nympha filius
Biſtonius rex, Virg. dictus Odriſius rex, Ovid.
Thracius, Threicius, Iſmarius tyrannus, Ovid. Quid ſcelus Iſmarii quereris Philomela tyranni? Impius, inceſtus, infidus, immitis, iniquus, *Stat.* Ut iniquum *Terea* clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis, regis Salaminis, ex Heſione Laomedontis filia
Laomedontiades hinc dictus, Mant. *Laomedontiadem* Teucrum genitoris ob iram B patria pulſum. Salaminius quoque dictus.

Thales

Thales unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus
Mileſius, Mileto genitus, Sido. Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum, Civitas in Ægypto, à Buſiride rege Ægypti condita, Græcis Hellopolis. Solis civitas vocatur, centum & quadraginta ſtadiorum, quæ centum habuit portus, Juv. Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. Venuſtæ, nobiles, inclytæ, claræ, centifores

centifores hecatompolis
¶ Hinc *Thebais*, idos, θηβαΐς & *Thebaida* dæ, ab accuſativo Græco, ac regio *Thebaica* à *Thebe* ſic denominata, Ægypti pars ſecundum Nilum: hujus frequens mentio in vitis patrum
Eſt alia Thebe in Bœotia à Cadmo
Agenoris filio, aut ut alii volunt ab Ogyge ædificata, & poſt ab Alexandro magno everſa, quæ & *Draconigena* dicebatur, quam heptapylon vocat Apuleius, quod ſeptem portas habuerit
Dircæa, à Dirce fonte dicta.

Thebani

Thebani, Thebæi, Θηβαῖοι.

Themiſtocles

Themiſtocles Athenienſis Neoclis filius hinc vocatus
Neoclides, Ovid. Arma Neoclidem qui Perſica contudit armis.

Thermodontiæ

Thermodontiæ & Thermondontiaci, Sacæ, Aramei, Scythæ, Aſiatici ſunt populi. Plin. lib. 6. Ultra ſunt Scytharum populi. Perſæ illos Sacas univerſos appellavere à proxima gente: antiqui Aramæos,

Theſeus

Theſeus filius fuit Ægei regis Athenarum
Ægides hic dictus Sido. Atticus Ægides rupit Marathonide quercu.
Heros Troezenius, Ovid, Hac Ixionides illac Troezenius heros. Cecropides
Neptunius, à Neptuno patre ſecundum Plutarchum
Perfidus, perjurus, crudelis, ingratus, armiger

Theſſalia

Theſſalia, Æmonia, Pharſalia, Æmathia, Æmathis aut Theſſalis ora.
Macedonia, prius dicta
Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis uxore
Campi Philippici, *Lariſſa*
Mynia, Pagaſea, Pellea arva
Iolciacum ſolum

Theſſalici

Theſſalici, Theſſalidæ, Iolchiaci ab Iolcho Theſſaliæ civitate: Vir. in Cyri Regis Iolchiacis animum defigere votis.
Melibœi & *Melibenſes* à Melibæa urbe Theſſaliæ.
Pagaſæi à Pagaſa urbe, Ovid. lib. 7. Jámque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant
Atricii, Atricidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit
Peneii à Peneo fluvio Theſſaliæ, Ov. lib. 12. Exigit Atracides, Penei aque arva pererrat
Lapitheii à Lapithis populis Theſſaliæ. *Idem* Ov. Et tum Lapitheia tecta Intrarant
Pelethronii à populis ejuſdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ov, I. Faſt. Summáque Peliacus ſydera tangat apex
Pheræi, Senec. Paſtor Pheræos Delius pavit greges, Ov. in epiſt.
Ipſe repertor opis vaccas paviſſe Pheræas Fertur
Amphryſiaci ab Amphryſo fluvio, Stat. lib. I. Syl. Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi
Pharſalii, Pharſalici, Luc. l. 6.
Qua juga devexus Pharſalica porrigit Hæmus
Hæmonii, Hæmonidæ, Po. ll. in *Manto* Hemonidis refert & Brontem, Vulcaniáque antra, Val. Flacc. l. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ
Magnetes & Magneſii à civitate Magneſia, fœminina Magneſis Magneſſa, Hor. lib. 3. Car.
Magneſſam Hippolyten dum fugit abſtinens
Lariſſæi a Lariſſa Theſſaliæ oppido
Centauræi à Centauris. *Statius*
Sperchiíſque minax, Centauraúſque Lycormas
Lapithonii à *Lapithis. Idem Stat.*
Confudere modos, puerum Lapithonia nympha
Oſſæi ab Oſſa monte Stat. l. 12.
Nec Oſſæi bello cecidere bimembres. Pholoëtiti à Pholoe, Sido. Non ſic Pholoëtica monſtra.
Atque Peletronios Lapithis Semeleius Evan Miſcuit
Æmathii, Philippæi à Philippis campis Theſſaliæ, *Luc.* Romanas acies iterum videre Philippi

Thetis.

Thetis, Idos, uxor Pelei Regis Theſſaliæ, filia Nerei, Amphitrite
Achillis mater, primam corripiens, inter maris refertur numina, à poëtis paſſim vocatur Nereis, Nerei filia, Ovid. Nereis ingreditur conſueta cubilia. Doris
Mater cærulea, aquoſa, æquorea undiflua, undoſa circumflua, undivaga

Thracia.

Thracia, Thrace, et, & Thraca, cæ, Sithon, Ovid. Armigeram Thracen qui regat alter erit
Lycurgi regna, Iſmaria. Rhodopeia tellus, Scythonia, Sythonia
Biſtonia, Biſtonis, Schytonis cra
Terra Ædonis, ab Ædone monte Thraciæ, Mavortia, gelida, horrida, ſæva, bellicoſa

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracii, & Thracenſes
Mantini, à Mantini. Thraciæ populis, Virg. in Cyri, Vos ô Mantina ſi qui de gente venitis
Iſmarii ab Iſmaro monte Thraciæ
Pangæi à Pangæo Thraciæ promontorio, Ovid lib. 3. Faſt. Jamque erat ad Rhodopen, Pangæaque flumina ventum
Odryſii à populis ejuſdem nominis, Scytonii, Edoni.
Rhodopeii à Rhodope monte
Abderitani ab Abdera urbe Thraciæ, Mart. l. 10. Abderitanæ pectora plebis habes
Biſtones, Biſtonii Biſtonidæ, à Biſtone fluvio
Oeagri ab Oeagro fluvio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius
Ædoni ab Ædone Thraciæ monte
Boſphorani, Boſphorei, Sidon.
Boſphoreis Elephas inglorius cera tributis
Boriſthenidæ à Boriſthene fluvio Thraciæ Bip. Pius, Mitior ad ſævos aura Boriſthenidas

Thule.

Thule inſula ultra Britanniam & Orchadas ultima ex cognitis à Romanis, Unde Virg. in Geor. Tibi ſerviat ultima Thule
Nunc Iſlandia vocatur, Terra glacialis, Ulterior terra inventaque. Gronlandia, Finlandia ſeu Finnonia, ut Plinius ſcribit, & Laponia

Thuſci.

Thuſci, Ethruſci, Tyrrheni

Thyeſtes.

Thyeſtes Pelopis fingitur filius, Atrei frater, Tantalique nepos
Tantalides hinc dictus, Ovid. Tantalidæ fratres abſint & Jaſonis uxor
Dirus, crudus, rigidus ſævus

Tygris.

Tigris τίγρις è paradiſo terreſtri crediter habere originem; propter velocitatem ſic dictus, nam inſtar belluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Aſſyrios
Achæmonius dictus, id eſt Perſicus, Ab Achæmone Perſarum rege Claud. Miſit Achæmonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax, celer

Tityus

Tityus, triſyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas, ut jacens novem occuparet jugera, Ovid. Viſcera præbebat Tityus lanianda, novemque jugeribus diſtrictus erat
Alumnus terræ hinc dictus, Virg.
Nec non & Tityum terræ omni-parentis alumnum
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Tityum. Fœdus, incontinens

Tongrinum.

Tongrinum, Octavia dicebatur quum regni caput eſſet condita à Torgoto 897. annis ante Chriſti adventum
¶ Tongri, Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur

Trajectum.

Trajectum Moſæ à trajiciendo ſic dictum, & ſuperius vocatum, Brabantiæ collimitaneum, à nonnullis Advaticum vocatur
¶ Trajectum inferius, quod & Ultratrajectum; & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiſcopi ſedes

Troja & Trojani

Troja, Teucria
Dardania, Pergamus
Troas, civitas ipſa, teſte Hier. & regio in qua Troja
Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ civitas
Arx Erichthonia. Priameia regna
Sinctis, in Rheni ripa olim parva Troja dicebatur; eſt ſub ducatu Clivenſi, condita à Trojade. Vetera nuncupatur à Cæſare
¶ Trojæ epitheta. Vetus, antiqua, perjura, perfida, Dardana, Phrygia, Idæa, Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte
Trojani, Troes, Troici, Trojugenæ, Erichthonii ab Erichthonio filio Dardani, Virg. in Culice, Urit Erichthonias oriens non ignibus arces. Idem, Erichthonias proſtravit funditus arces
Idæi ab Ida monte, Ilii, Iliaci, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanii, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygii, Rhœtæi à promontorio Trojæ, ut Sigæi, Pergamei
Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchiſæi. Anchiſiadæ. Priamæi. Priamidæ
¶ Trojanæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides

Treveris

Treveris oppidum vetuſtum in Gallia Belgica
Auguſta Trevirorum, quod Romani olim Inſignem curiam cauſarum cognoſcendarum ibidem habuerint, ſic dicta. Hinc, Trevir
Trevirorum, & Trevirenſes populi

Tunetum

Tunetum, aliter Tunitium, τύνις. civitas Aphricæ ſeu Libyæ, regis Libyci metropolis, cujus incolæ Tunetæi, & Tuniſæi, τυνιςαῖοι, qui & Aphri ſeu Aphricani

Tyber

Tyber, eris, Tybris, bris, & Tyberis hujus Tyberis, & in ſacris Tyberinus. Italiæ fluvius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ovid. lib. 2. Faſt. Albula quem Tyberim merſus Tyberinus in undis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis
Tyberina palus, apud Pruden.
Appeninigena. Ovid. Appeninigenæ quam proxima Tybridis undis. Romuleus, Tuſcus, Auſonius, arenoſus, altus, nubilus, Tyrrhenus

Tydeus

Tydeus, filius fuit Oenei regis Ætoliæ ſeu Calidoniæ
Oenides hinc dictus, Stat. Advolat Oenides
Oeneius, Acheloius heros, Stat. Ecce ferens rapto venienti Oeneius heros
Impiger, egregius, fulmineus, turbidus, cruentus

Typhœus

Typhœus, triſyl. alio nomine Typhon & Typhos, Similiter Terræ filius fingitur, & Gigantum omnium ferè maximus, Centimanuſque & anguipes, Ovid. Nec quo Centimanum dejecerat igne Typhœa. Arduus, vaſtus, terrificus, terribilis, ferus, immanis

V

Venetiæ

Venetiæ, olim Henetia dicebatur, authore Servio, melliuſque aſpiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ, ἐνετίαι, in mari Adriatico civitas inſignis
Urbs aquoſa dicitur, Sabel. Pater urbis aquoſæ, Dexter ades cœptis; ab Henetis populis ſic dicta qui poſt bellum Trojanum curſum huc è Paphlagonia tenuere, authore Plin.
Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti

Venus

venus amoris dea fingitur, formoſa, & è maris ſpuma orta. Unde vocatur Aphrodite, Aphrogenia, ἀφρογένεια & Aphrodſia, diverſa habens nomina à locis ubi Venerem ſummis honoribus coluerunt

Amathuſia, Amathuſis, & Amathuntis, ab inſula maris Ægæi quæ Amathus dicitur

Citheris, Cithereis, Cithcrea, & Cithereia à Cithera urbe

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina, in Cypro genita. Mantuanus

Cy, prigenæ campos

Idalis, Idalii regina

Idalia, à monte Cypri Idalio

Paphia, diva Paphi, Clau.

Acidalia, ab Acidalio fonte Bœotiæ

Dionæa, à Dione matre, Auſonius, Sacra Dionææ matri

Spumigera, Orta ſalo

Nata freto, Mant.

Genitrix Æneia, Æneadum

Luxuriæ nutrix

Scortorum præſes & magiſtra

Mater adulterii, libidinum, amorum, Mant. Mater adulterii Venus eſt, ſtuprique repertrix

Ebria, inſana, vino madens, ignea, incentiva, ſalax, nefanda, inceſta, inſultoria, fallax, blanda, voluptuaria, delicioſa, jucunda, laſciva, [illegible]nicioſa.

Veſperus

Veſperus, ſub ſolis occaſum refulgens, Veſper, Veſperugo, Heſperus

Εσπερος, cum aſpiratione

Nuncius, index noctis, apud Senecam

Virgilius

Virgilius, Maro, Andinus heros

Andius ſeu Andæus vates à viro quodam patre Virgilii, qui Andes vocabatur juxta Mantuam

Latialis *Homerus*, apud Fauſtum. Homerus Mantuanus. Maro. Minciades, Juv. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis

Mincigena quoque dictus, à Mincio fluvio, Mant. Et lata Maronis æquora Mincigenæ, Doctus

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandiſonus, Caſtalius

Ulyſbona

Ulyſbona aut ut alii ſcribunt Ulyſſipona & Olyſyppo civitas in Hiſpania, Portugalliæ metropolis, hodie Lisbona vocatur, ab Ulyſſe condita. Strabo Ulyſſeam appellari ſcribit.

Ulyſſes

Ulyſſes, Græcè ὀδυσσεὺς filius Laertæ regis Ithaces

Laertiades, & Laertia proles hinc dictus. Laertius heros

Dux Neritius ab inſula Nerito

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacenſis, à locis in quibus regnavit

Laborioſus, callidus, providus, deſertus, fallax, ſubdolus, cautus, varius, tardus, Pellitopus

Urſa major & minor, vide *Arctos ſub littera A.*

Vulcanus

Vulcanus, filius Jovis & Junonis, prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat, Ovid. Mulcíberis capti Márſque Venúſque dolis

Lemnius cogominatus, ab Inſula *Lemno*, in quam cœlo dejectus decidit, ubi officinam dicitur habere & deorum arma fabricare, Jovisque fulmina

Junonigena quoque dictus Junonius, Jovialis, Junonia proles

Rex ignis, flammeus, ardens, ferrugineus, pulverulentus, niger, claudicans, Faber Jovis

Pater *Lemnius*, Virg. Hic pater Æolii propera[t] dum Lemnius oris

FINIS